

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **111**

Ljubljana, četrtek

13. 11. 2003

Cena **1320 SIT**

ISSN **1318-0576**

Leto **XIII**

VLADA

4849. Uredba o izvedbi postopkov oddaje skupnih javnih naročil za potrebe upravnih organov

Na podlagi 21. člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 71/94 – ZODPM, 23/96, 47/97, 23/99 – ZSOVA, 119/00, 30/01 – ZODPM-C in 52/02 – ZDU-1) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o izvedbi postopkov oddaje skupnih javnih naročil za potrebe upravnih organov

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta uredba določa naročnike, ki so zavezani ravnati skladno s to uredbo, izvajalce skupnih javnih naročil ter način priprave in postopek izvedbe skupnih javnih naročil.

2. člen

Upravni organ po tej uredbi je ministrstvo, organ v sestavi ministrstva, vladna služba ter upravna enota, ki v določenem časovnem obdobju načrtuje nabavo tistih predmetov javnih naročil, ki jih določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) s sklepom o določitvi skupnih javnih naročil na podlagi izraženih potreb naročnikov.

Udeležba v skupnem javnem naročilu, ki ga s sklepom o določitvi skupnih javnih naročil določi vlada, je zavezujoča za vse naročnike, razen v primeru, ko vlada v skladu s 13. členom te uredbe za posameznega naročnika določi drugače.

Pooblastilo za izvedbo skupnega javnega naročila lahko izvajalcu skupnega javnega naročila dajo tudi drugi naročniki po zakonu, ki ureja javna naročila. V primeru, da ti dajo pooblastilo za izvedbo skupnega javnega naročila pristojnemu ministrstvu, se smiselno uporabljajo določbe te uredbe.

3. člen

V uredbi uporabljeni pojmi pomenijo naslednje:

1. "Naročnik" je upravni organ, kot je opredeljen v prvem odstavku 2. člena te uredbe.

2. "Izvajalec skupnega javnega naročila za določeno časovno obdobje (v nadaljnjem besedilu: izvajalec skupnega javnega naročila)" je ministrstvo, organ v sestavi ministrstva, vladna služba ali druga pravna oseba, ki jo določi vlada.

3. "Koordinatorji" so naročniki, ki zastopajo interese upravnih organov, za katere so po zakonu pristojni, ter posredujejo gradiva, predvidena s to uredbo, in sicer:

– ministrstvo za ministrstvo in organe v sestavi ministrstva;

– Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije za vladne službe, za katerih organizacijo skrbi generalni sekretar Vlade Republike Slovenije;

– Ministrstvo za notranje zadeve za upravne enote, kolikor ni za izvedbo naročila na podlagi zakona ali podzakonskega akta zadolžen drug upravni organ in

– samostojne vladne službe zase.

4. "Koordinacija" je posvetovalno telo pri Ministrstvu za finance, ki skrbi za pripravo predloga skupnih javnih naročil ter spremlja izvedbo postopka oddaje skupnih javnih naročil.

5. "Sklep o določitvi skupnega javnega naročila" je sklep o določitvi skupnih javnih naročil za določeno časovno obdobje, ki ga sprejme vlada na predlog Ministrstva za finance po predhodni potrditvi na sestanku koordinacije.

6. "Pooblastilo" je listina naročnika, s katerim le-ta pooblašča izvajalca skupnega javnega naročila, da v njegovem imenu in za njegov račun izvede postopek oddaje skupnega javnega naročila.

7. "Sklep o izvedbi skupnega javnega naročila" je sklep, ki ga sprejme izvajalec skupnega javnega naročila na podlagi pooblastil naročnikov zaradi lažjega evidentiranja skupnih javnih naročil.

8. "Proračun" je proračun Republike Slovenije ali spremembe proračuna Republike Slovenije.

4. člen

Skupno javno naročilo je javno naročilo, ki ga v sklepu o določitvi skupnih javnih naročil določi vlada.

Vlada v sklepu o določitvi skupnih javnih naročil določi predmete, ki so takšni, da se nanašajo na potrebe, ki so skupne več ali vsem naročnikom.

5. člen

Izvajalca skupnega javnega naročila sta praviloma Servis skupnih služb Vlade Republike Slovenije in Center Vlade Republike Slovenije za informatiko.

Izvajalec skupnega javnega naročila je odgovoren za zakonito izvedbo postopka oddaje skupnega javnega naročila do sklenitve pogodbe iz 17. člena te uredbe.

6. člen

Koordinacijo vodi Ministrstvo za finance, ki v postopku pred vlado zagovarja predloge koordinacije. Koordinacijo sestavljajo predstavniki:

- Ministrstva za finance,
 - koordinatorjev in
 - izvajalcev skupnih javnih naročil.
- Koordinacija določi svoj način dela s poslovnikom.

II. POSTOPEK DOLOČITVE SKUPNIH JAVNIH NAROČIL

7. člen

Postopek določitve skupnih javnih naročil se prične z dnem, ko vlada določi predlog proračuna za prihodnje leto.

8. člen

V roku 14 dni, šteto od dneva iz prejšnjega člena, Ministrstvo za finance pozove koordinatorje, da mu posredujejo:

- predlog predmetov skupnih javnih naročil,
- predlog okvirnih količin predmetov za posamezno skupno javno naročilo,
- okvirno vrednost posameznega skupnega javnega naročila ter vseh predmetov skupnih javnih naročil, brez davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV),
- podatke o sklenjenih pogodbah v zvezi s predmeti skupnih javnih naročil, kolikor je to potrebno, in morebitne druge podatke.

9. člen

Po pridobitvi podatkov iz prejšnjega člena Ministrstvo za finance pripravi predlog sklepa o določitvi skupnega javnega naročila, ki vsebuje:

- predmet skupnega javnega naročila;
- izvajalca skupnega javnega naročila;
- obdobje, za katero bo sklenjena pogodba;
- okvirni terminski plan izvedbe skupnega javnega naročila;
- vrsto postopka oddaje skupnega javnega naročila in
- morebitne druge podatke.

Predlog sklepa o določitvi skupnega javnega naročila lahko vsebuje enega ali več predmetov, ki se bodo naročali po postopku skupnih javnih naročil.

10. člen

Predlog sklepa o določitvi skupnega javnega naročila potrdi koordinacija.

11. člen

Ministrstvo za finance posreduje predlog sklepa o določitvi skupnega javnega naročila vladi v sprejem.

Vlada sprejme sklep o določitvi skupnega javnega naročila.

12. člen

Vlada lahko na predlog Ministrstva za finance, ki je bil predhodno potrjen na sestanku koordinacije, med proračunskim letom določi tudi druge predmete skupnih javnih naročil.

13. člen

V primeru, da se:

- po javni objavi skupnega javnega naročila pojavi dodatna potreba po nabavi predmeta skupnega javnega naročila, ki je ni več mogoče upoštevati pri izvedbi skupnega javnega naročila, ali
- po sklenitvi pogodb na podlagi izvedenega postopka oddaje skupnega javnega naročila pojavi dodatna potreba, ki je ni bilo možno predvideti ob pripravi skupnega javnega naročila, ali

– postopek oddaje skupnega javnega naročila zaradi vloženega revizijskega zahtevka podaljša, lahko naročnik na podlagi odobritve vlade samostojno izvede postopek oddaje javnega naročila in sklene pogodbo.

V primeru iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena se pogodba v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila, lahko sklene samo za obdobje do sklenitve pogodbe na podlagi novega postopka oddaje skupnega javnega naročila. To obdobje se določi na podlagi mnenja izvajalca skupnega javnega naročila.

V primeru iz 3. alineje prvega odstavka tega člena se pogodba v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila, lahko sklene samo za obdobje do sklenitve pogodbe na podlagi postopka oddaje skupnega javnega naročila, ki je v teku.

Obrazloženo vlogo za samostojno izvedbo postopka oddaje javnega naročila (v nadaljnjem besedilu: vloga) naročnik posreduje Ministrstvu za finance. Ministrstvo za finance preveri izpolnjevanje pogojev iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena in ugotovi, če naročnik za zagotovitev nemotenega delovanja nujno potrebuje blago ali storitev, ki so pogoji izpolnjeni, Ministrstvo za finance pripravi predlog sklepa vlade, s katerim ta odobri naročniku, da ta samostojno izvede postopek oddaje javnega naročila in sklene pogodbo za predmet, ki je sicer predmet skupnega javnega naročila, ter predlog sklepa posreduje vladi v sprejem.

Če pogoji niso izpolnjeni, Ministrstvo za finance vlogo zavrne.

III. POSTOPEK IZVEDBE ODDAJE SKUPNIH JAVNIH NAROČIL

14. člen

Po sprejemu proračuna za tekoče leto oziroma od sprejema načrta nabav in gradenj za to leto naročniki v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila:

- sprejmejo sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila in
- izvajalcu skupnega javnega naročila podelijo pooblastilo za izvedbo skupnega javnega naročila.

15. člen

Pooblastilo iz prejšnjega člena mora vsebovati zlasti:

- naziv in naslov naročnika,
- predmet skupnega javnega naročila,
- konkretne količine nabav,
- ocenjeno vrednost predmeta skupnega javnega naročila, brez DDV,
- izjavo, da ima naročnik v državnem proračunu zagotovljena sredstva za izvedbo predmetnega javnega naročila, in navedbo proračunske postavke – konto v ta namen,
- izjavo, da lahko izvajalec skupnega javnega naročila odloča o vseh zadevah, ki so po zakonu potrebne za uspešen zaključek postopka oddaje skupnega javnega naročila in morebitnega z njim povezanega revizijskega postopka, in
- drugo.

16. člen

Predstojnik izvajalca skupnega javnega naročila sprejme na podlagi pooblastil iz prejšnjega člena sklep o izvedbi skupnega javnega naročila, v katerem zlasti določi:

- zaporedno številko skupnega javnega naročila,
- predmet skupnega javnega naročila,
- vrednost skupnega javnega naročila, kot jo ocenjujejo naročniki in pričakujejo v ponudbah,
- naročnike ter količino nabav po posameznih naročnikih,

- strokovno komisijo za izvedbo skupnega javnega naročila,
- okvirne datume, v katerih morajo biti opravljene posamezne faze postopka oddaje skupnega javnega naročila, in
- drugo.

Predstojnik izvajalca skupnega javnega naročila imenuje predsednika in člane strokovne komisije, ki jo poleg predstavnikov izvajalca in predstavnikov treh največjih naročnikov lahko sestavljajo tudi predstavniki drugih naročnikov, ki jih na predlog naročnika določi izvajalec skupnega javnega naročila. Predsednik strokovne komisije za izvedbo skupnega javnega naročila je predstavnik izvajalca skupnega javnega naročila.

17. člen

Na podlagi izvedenega postopka skupnega javnega naročila v primeru:

- I. faze omejenega postopka podpiše izvajalec skupnega javnega naročila z izbranimi ponudniki okvirno pogodbo, s katero se ne prevzemajo finančne obveznosti,
- odprtega postopka, II. faze omejenega postopka in postopka s pogajanjem podpišejo vsi naročniki posamično pogodbo z izbranim ponudnikom, s katero se uredijo pravice in obveznosti v zvezi s predmetom skupnega naročila, vključno finančne obveznosti posameznega naročnika.

IV. IZVAJANJE IN SPREMLJANJE POGODB

18. člen

Med izvajanjem pogodb morajo koordinatorji obvestiti izvajalca skupnega javnega naročila o neizvrševanju pogodbenih obveznosti in morebitnih ovirah pri izvajanju pogodb, zlasti pa glede neupoštevanja dogovorjenih cen, dobavnih rokov, kakovosti in količin.

V. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

19. člen

Urad za javna naročila opravlja naloge, ki so v tej uredbi predvidene, da jih izvaja Ministrstvo za finance, do vključno 31. decembra 2003.

20. člen

Predstojniki koordinatorjev so dolžni v roku enega meseca po uveljavitvi te uredbe imenovati člane koordinacije in njihove namestnike.

21. člen

Koordinacija je dolžna v roku treh mesecev po uveljavitvi te uredbe sprejeti poslovnik.

22. člen

Pri pripravi sklepov o določitvi skupnih javnih naročil je potrebno upoštevati ob uveljavitvi te uredbe že sklenjene pogodbe o dobavi blaga, storitev in gradenj.

23. člen

Ne glede na določbo 8. člena te uredbe znaša v letu 2003 rok za poziv 60 dni.

24. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 414-18/2003-2

Ljubljana, dne 30. oktobra 2003.

EVA 2003-1611-0136

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

4850. Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Arboretum Volčji Potok

Na podlagi 3. člena zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91-I, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odl. US, 8/96, 31/00 in 36/00) ter 26. in 135. člena zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) je Vlada Republike Slovenije sprejela

S K L E P

o ustanovitvi javnega zavoda Arboretum Volčji Potok

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

(1) S tem sklepom Republika Slovenija uskladi delovanje javnega zavoda Arboretum Volčji Potok (v nadaljnjem besedilu: zavod) z določbami zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02; v nadaljnjem besedilu: ZUJIK), ureja njegov status, razmerja med ustanoviteljem in zavodom ter temeljna vprašanja glede organizacije, dejavnosti in načina financiranja zavoda.

(2) Ustanovitelj zavoda je Republika Slovenija. Ustanoviteljske pravice in obveznosti Republike Slovenije izvaja Vlada Republike Slovenije.

2. člen

(1) Arboretum Volčji Potok je bil ustanovljen leta 1952 z odločbo Sveta za prosveto in kulturo LRS, št. 2456/19 z dne 24. 6. 1952 kot gospodarska ustanova s samostojnim financiranjem. Leta 1954 je na podlagi odločbe o razglasitvi Arboretum Volčji Potok (Uradni list LRS, št. 30/54) prešel na poslovanje kot finančno samostojen zavod, ki opravlja znanstveno, informativno in kulturnoprosvetno delo.

(2) Arboretum Volčji Potok, p.o., Radomlje, je s 1. 4. 1991 v skladu z 62. in 64. členom zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91-I, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odl. US, 8/96, 31/00 in 36/00) nadaljeval z delom kot javni zavod.

(3) Zavod je pravni naslednik javnega zavoda Arboretum Volčji Potok, s sedežem na naslovu Volčji Potok 3, 1235 Radomlje, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 102/99).

3. člen

Poslanstvo zavoda je trajno in nemoteno upravljanje s kulturnim spomenikom državnega pomena in prezentacija njegovih kulturnih vrednot. Arboretum skrbi za širjenje parkovne in vrtnarske kulture v slovenskem prostoru, se povezuje in sodeluje s podobnimi institucijami po svetu. Strokovna služba skrbi za vrednotenje in razvoj arboretske zbirke, preizkuse rastlin in predstavitev dendroloških spoznanj.

4. člen

- (1) Ime zavoda: Arboretum Volčji Potok.
 (2) Sedež javnega zavoda: Volčji Potok 3, 1235 Radomlje.
 (3) Zavod je pravna oseba.
 (4) Zavod je vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod registrsko številko 904/00.

II. DEJAVNOSTI ZAVODA

5. člen

- (1) Zavod izvaja naslednje naloge kot javno službo:
- skrbi za vzdrževanje, obnavljanje in varstvo kulturnega spomenika Arboretum, drugih spomenikov oblikovane narave v državni lasti in okolice spomenikov v državni lasti,
 - varuje in oskrbuje arboretske nasade,
 - spremlja in analizira stanje nasadov v Arboretumu,
 - vzdržuje in načrtno izpopolnjuje nasade drevja v dendroloških zbirkah,
 - vzdržuje infrastrukturo za obisk Arboretuma in opravlja vodniško službo po parku,
 - prizkuša tipe lesnatih rastlin, ocenjuje in primerjalno presoja njihove uporabnosti s tem, da izvaja za praktično rabo potrebno selekcijo,
 - organizira in usklajuje raziskovalno delo na področju parkovne in krajinske dendrologije,
 - sodeluje pri mednarodnih projektih, predstavitev in strokovnih raziskavah Arboretuma in skrbi za izvajanje prevzetih projektov,
 - popularizira pomembne in preizkušene introdukcije,
 - sodeluje s pristojno organizacijo za varstvo kulturne dediščine,
 - pripravlja dodatne strokovne podlage za varstvo in opravljanje vzdrževalnih ukrepov v zvezi z Arboretumom,
 - pripravlja predloge dolgoročnih in letnih programov razvoja in varstva Arboretuma ter opravlja v teh programih določene naloge,
 - sodeluje pri pripravi strokovnih podlag za prostorsko urejanje Arboretuma,
 - vodi informacijski center, zbira in vodi dokumentacijo in ureja muzejske zbirke,
 - skrbi za javno predstavitev Arboretuma in organizira izobraževanje,
 - sodeluje z lokalnimi skupnostmi ter s sorodnimi organizacijami doma in na tujem.
- (2) Poleg nalog iz prejšnjega odstavka opravlja zavod tudi naslednje naloge:
- projektivne in svetovalne storitve s področja vrtnarstva, parkovne in pejsažne (krajinske) arhitekture,
 - pridelovanje in prodaja okrasnih rastlin, sredstev, opreme in drugih pripomočkov za vrtnarstvo in vrtnarjenje,
 - opravljanje prevozov za lastne potrebe,
 - opravljanje gostinskih storitev za obiskovalce.

6. člen

Naloge iz prejšnjega člena, ki jih zavod opravlja, so v skladu z uredbo o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti (Uradni list RS, št. 2/02) razvrščene:

- O/92.522 Varstvo kulturne dediščine,
 O/92.5 Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti,
 O/92.32 Obratovanje objektov za kulturne prireditve,
 O/92.53 Dejavnost botaničnih in živalskih vrtov ter naravnih rezervatov,
 K/70.20 Dajanje lastnih nepremičnin v najem,
 K/73.10 Raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju naravoslovja in tehnologije,

- K/73.20 Raziskovanje in eksperimentalni razvoj na področju družboslovja in humanistike,
 K/74.20 Prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje,
 K/74.841 Prirejanje razstav, sejmov in kongresov,
 A/01.12 Pridelovanje vrtnin, okrasnih rastlin, semen in sadik,
 A/01.41 Storitve za rastlinsko pridelavo; urejanje parkov,
 G/52.47 Trgovina na drobno s knjigami, časopisi, revijami, papirjem in pisalnimi potrebščinami,
 G/52.482 Dejavnost cvetličarn,
 G/52.483 Trgovina na drobno z vrtnarsko opremo in hišnimi živalmi,
 G/52.486 Trgovina na drobno z umetniškimi izdelki,
 G/52.63 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln,
 M/80.422 Drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje,
 DE/22.11 Izdajanje knjig,
 DE/22.13 Izdajanje revij in periodike,
 DE/22.15 Drugo založništvo,
 H/55.301 Dejavnost restavracij in gostiln,
 H/55.302 Dejavnost okrepčevalnic in samopostrežnih restavracij,
 H/55.303 Dejavnost slaščičarn, kavarn,
 I/60.24 Cestni tovorni prevoz.

III. ORGANI ZAVODA

7. člen

Organi zavoda so:

- direktor,
- svet,
- strokovni svet.

Direktor

8. člen

- (1) Direktor zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda.
 (2) Direktor mora pri vodenju poslovanja ravnati za javnimi in drugimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarstvenika.
 (3) Direktorja imenuje minister, pristojen za kulturo (v nadaljnjem besedilu: minister), na podlagi javnega razpisa ter po predhodnem mnenju sveta in strokovnega sveta. Poleg javnega razpisa lahko minister povabi posamezne kandidate tudi neposredno.
 (4) Mandat direktorja traja pet let in je po izteku te dobe lahko ponovno imenovan.
 (5) Na podlagi akta o imenovanju direktorja sklone z njim pogodbo o zaposlitvi v imenu sveta njegov predsednik. Delovno razmerje z direktorjem se sklone za določen čas, za čas trajanja mandata.
 (6) Predhodno soglasje k pogodbi o zaposlitvi daje minister.

9. člen

- (1) Za direktorja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev izpolnjuje naslednje pogoje:
- univerzitetna izobrazba ene izmed strok, zastopanih v dejavnosti zavoda,
 - najmanj pet let delovnih izkušenj,
 - poznavanje področja dela zavoda,
 - sposobnost za organiziranje in vodenje dela,
 - aktivno znanje slovenskega jezika,
 - znanje dveh svetovnih jezikov.

(2) Ob prijavi na javni razpis je kandidat za direktorja dolžan priložiti program delovanja zavoda v prihodnjih petih letih.

10. člen

(1) Direktor je lahko razrešen pred potekom mandata, za katerega je imenovan:

- če sam zahteva razrešitev,
- če nastane kateri od razlogov, določenih v predpisih o javnih zavodih,
- če direktor pri svojem delu ne ravna po predpisih in splošnih aktih zavoda ali neutemeljeno ne izvršuje sklepov organov zavoda oziroma ustanovitelja ali ravna v nasprotju z njimi,
- če direktor s svojim nevestnim ali nepravilnim delom povzroči zavodu večjo škodo ali če zanemarja ali malomarno opravlja svoje dolžnosti, tako da nastanejo ali bi lahko nastale hujše motnje pri opravljanju dejavnosti zavoda.

(2) Minister mora pred sprejemom sklepa o razrešitvi pridobiti predhodno mnenje sveta in strokovnega sveta ter seznaniti direktorja o razlogih za razrešitev in mu dati možnost, da se o njih izjavi.

(3) Če svet oziroma strokovni svet ne dasta mnenja v roku 30 dni, se šteje, da se z razrešitvijo strinjata.

(4) Glede postopka za razrešitev direktorja se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za postopek njegovega imenovanja.

11. člen

(1) Naloge direktorja:

1. načrtuje, organizira in vodi delo in poslovanje zavoda,
2. sprejema strateški načrt,
3. sprejema program dela s finančnim načrtom,
4. sprejema akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov zavoda,
5. sprejema akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov zavoda,
6. sprejema kadrovske načrte,
7. sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja,
8. sprejema druge akte, za katere je tako določeno s predpisi in zagotavlja pripravo aktov, ki jih sprejema svet,
9. poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje zavoda,
10. pripravi letno poročilo,
11. sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima,
12. izvršuje sklepe in odločitve sveta zavoda in drugih organov,
13. imenuje pomočnike direktorjev,
14. oblikuje predloge novih programov in dodatnih storitev,
15. skrbi za trženje storitev in določa cene storitev,
16. skrbi za promocijo zavoda,
17. skrbi za sodelovanje z drugimi zavodi in organizacijami,
18. zagotavlja obveščanje delavcev v skladu s predpisi,
19. določa podatke, ki se štejejo za poslovno skrivnost,
20. izvaja vse pristojnosti s področja delovnih razmerij v skladu z veljavnimi predpisi,
21. odloča o disciplinski in odškodninski odgovornosti delavcev,
22. odloča o razporejanju delovnega časa in odreja delo prek polnega delovnega časa,

23. določa plače, odloča o delovni uspešnosti in o napredovanju delavcev v skladu s predpisi,

24. imenuje delovne skupine ali druga telesa za izvedbo določenih nalog ali preučitev posameznih vprašanj iz svoje pristojnosti,

25. opravlja druge zadeve, ki jih določajo veljavni predpisi in ta sklep.

(2) K aktom iz druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in enajste točke prejšnjega odstavka daje soglasje svet.

12. člen

(1) Direktor zastopa in predstavlja zavod neomejeno in je pooblaščen za sklepanje pogodb v okviru potrjenega finančnega načrta, razen:

- pogodb o investicijah, za katere je potreben sklep sveta zavoda,
- pogodb, ki se nanašajo na nepremičnine, ki jih ima zavod v upravljanju, za kar je potrebno predhodno soglasje ustanovitelja.

(2) Direktor lahko pri uresničevanju svojih pooblastil, določenih z zakonom in tem aktom, prenese opravljanje posameznih zadev na posamezne delavce s posebnimi pooblastili v skladu z aktom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

13. člen

(1) Zavod ima lahko pomočnika direktorja, in sicer:

- za področje strokovnega dela,
- za področje poslovanja.

(2) O potrebnosti pomočnika odloči svet za vsak mandat direktorja posebej, in sicer glede na možnost, da posamezno področje vodi neposredno direktor sam.

(3) Pomočnika imenuje direktor na podlagi javnega razpisa.

(4) Mandat pomočnika direktorja traja za čas trajanja mandata direktorja in se lahko ponovi.

(5) Delovno razmerje pomočnika direktorja se sklene za določen čas.

14. člen

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati pomočnik direktorja iz 13. člena, določa akt o sistemizaciji delovnih mest.

15. člen

(1) Pomočnik direktorja je lahko razrešen pred potekom mandata iz istih razlogov kot direktor.

(2) Pred sprejemom sklepa o razrešitvi, na podlagi razlogov iz prejšnjega odstavka, mora direktor seznaniti pomočnika direktorja o razlogih za razrešitev in mu dati možnost, da se v roku 15 dni o njih izjavi.

(3) Pomočniku predčasno preneha mandat tudi v primeru predčasnega prenehanja mandata direktorju.

16. člen

Naloge in pristojnosti pomočnikov direktorja določa akt o sistemizaciji delovnih mest.

Svet

17. člen

(1) Svet sestavlja sedem članov, ki jih izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra.

(2) Na prvi konstitutivni seji člani sveta izmed sebe izvolijo predsednika in namestnika.

(3) Mandat članov sveta traja 5 let in so po preteku mandata lahko ponovno imenovani. Direktor je dolžan ob-

vestiti Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) o poteku mandata članom sveta najmanj 90 dni pred potekom.

(4) Svet sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina članov sveta.

(5) Svet sprejema odločitve z večino glasov vseh članov.

(6) Podrobnejše delovanje uredi svet s poslovníkom.

18. člen

Naloge sveta:

- nadzoruje zakonitost dela in poslovanja zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda,
- predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskega načrtu, načrtu nabav in zavodski kolektivni pogodbi ter nadzoruje njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam storitev,
- potrjuje letno poročilo zavoda,
- daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem po predhodnem soglasju ministra,
- oblikuje stalne ali občasne komisije ali druga delovna telesa za posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti,
- opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi, tem sklepom in splošnimi akti zavoda.

Strokovni svet

19. člen

(1) Strokovni svet sestavlja pet članov:

- dva člana izvolijo zaposleni, in sicer enega izmed strokovnih delavcev, ki opravljajo dejavnost, zaradi katere je zavod ustanovljen, in enega izmed vseh zaposlenih,
- enega člana predlaga Kulturniška zbornica Slovenije,
- po enega člana predlagajo Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in Društvo krajinskih arhitektov.

(2) Volitve predstavnikov delavcev se uredijo v aktu, ki ga v skladu s predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju, sprejme pristojni organ zaposlenih ali zaposleni na zboru delavcev.

(3) Volitve se razpišejo največ 90 in najmanj 60 dni pred potekom mandata.

(4) Direktor mora pozvati predlagatelje na dostavo predlogov najmanj 90 dni pred potekom mandata.

(5) Na prvi konstitutivni seji člani strokovnega sveta izmed sebe izvolijo predsednika in namestnika.

(6) Mandat članom strokovnega sveta traja 4 leta. Po preteku mandata so lahko ponovno imenovani oziroma izvoljeni.

(7) Strokovni svet sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina članov sveta.

(8) Strokovni svet sprejema odločitve z večino glasov vseh članov.

(9) Podrobnejše delovanje uredi strokovni svet s poslovníkom.

20. člen

Naloge strokovnega sveta so:

- spremlja in ocenjuje delovanje zavoda in politiko ustanovitelja,
- ugotavlja ustreznost strateškega načrta in programa dela glede na namen, zaradi katerega je zavod ustanovljen,

– obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda in daje direktorju mnenja, predloge in pobude za razreševanje teh vprašanj,

– daje predhodno mnenje ustanovitelju k imenovanju in razrešitvi direktorja javnega zavoda,

– daje predhodno mnenje k zavodski kolektivni pogodbi,

– daje druge pobude in predloge v zvezi z delovanjem zavoda,

– opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in tem sklepom.

Skupne določbe za svet in strokovni svet

21. člen

(1) Prvo konstitutivno sejo sveta oziroma strokovnega sveta skliče direktor v roku 30 dni po imenovanju oziroma po izvolitvi predstavnikov delavcev in prejemu predlogov.

(2) Članom sveta zavoda prične teči mandat z dnem konstituiranja sveta.

(3) Članom strokovnega sveta prične teči mandat z dnem konstituiranja strokovnega sveta.

22. člen

(1) Član sveta ali strokovnega sveta je lahko razrešen pred potekom mandata, za katerega je imenovan, če:

- sam zahteva razrešitev,
- se ne udeležuje sej,
- pri svojem delu ne ravna v skladu s predpisi,
- ne opravlja svojih nalog oziroma jih ne opravlja strokovno.

(2) V primeru predčasne razrešitve člana se za čas do izteka mandata imenuje oziroma izvoli nov član po istem postopku, kot je bil imenovan oziroma izvoljen razrešeni član.

23. člen

Člana sveta razreši ustanovitelj na predlog sveta ali ministra.

24. člen

(1) Mandat predstavnika delavca v strokovnem svetu preneha s prenehanjem delovnega razmerja in v primerih, ki jih določa akt iz drugega odstavka 19. člena.

(2) Mandat ostalim članom strokovnega sveta preneha na podlagi odpoklica predlagatelja, kateremu lahko poda predlog strokovni svet ali minister.

IV. SREDSTVA ZA DELO IN ODGOVORNOST ZA OBVEZNOSTI ZAVODA

25. člen

Zavod upravlja z naslednjimi nepremičninami:

- park, ruševine starega gradu, Boljkova galerija, Center za biologijo, stavba uprave z gospodarskimi objekti, prodajni center, glavni vhod in Sladoledni vrt na parcelah k.o. Volčji Potok, Občina Kamnik, parcelne številke: 1, 2, 3/1, 3/2, 4, 5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 6/1, 6/2, 6/3, 7/1, 7/2, 7/3, 8/1, 8/2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23/1, 23/2, 23/3, 24, 25, 26, 27/1, 27/2, 27/3, 28, 29, 30/1, 30/2, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 698/1, 698/2, 698/3, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714/1, 714/2, 714/4, 756, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 819, 820, 913-del, 915-del, 930-del, 930/2, 930/8, 932-del, 940-del, 931/2,

– zemljiščem k.o. Radomlje, Občina Domžale, parcelne številke: 440/1, 441/1, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 470/2, 475, 476, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492,

– ter z vso opremo in inventariziranimi zbirkami.

26. člen

Zavod pridobiva sredstva za opravljanje svoje dejavnosti:

- iz državnega proračuna,
- iz proračuna lokalnih skupnosti,
- z vstopninami,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- z donacijami, darili, sponzorstvi in iz drugih virov v skladu z veljavnimi predpisi.

27. člen

(1) Presežek prihodkov nad odhodki zavod nameni za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti.

(2) O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog direktorja po predhodnem mnenju sveta zavoda.

(3) O načinu pokrivanja morebitnega primanjkljaja odloča ustanovitelj na predlog direktorja po predhodnem mnenju sveta zavoda.

V. PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI ZAVODA V PRAVNEM PROMETU

28. člen

(1) Zavod je pravna oseba, ki nastopa v pravnem prometu v okviru svoje dejavnosti samostojno, z vsemi pravicami in obveznostmi, v svojem imenu in za svoj račun.

(2) Zavod odgovarja za svoje obveznosti z vsemi sredstvi, s katerimi lahko razpolaga.

29. člen

(1) Premoženje, s katerim zavod upravlja, je last ustanovitelja.

(2) S premožnim premoženjem upravlja zavod samostojno, s parkom, zbirkami in nepremičninami pa po predhodnem soglasju ustanovitelja.

VI. ODGOVORNOSTI USTANOVITELJA ZA OBVEZNOSTI ZAVODA TER MEDSEBOJNE PRAVICE IN OBVEZNOSTI USTANOVITELJA IN ZAVODA

30. člen

(1) Za obveznosti zavoda odgovarja Republika Slovenija do višine sredstev, ki jih v tekočem letu zagotavlja iz proračuna Republike Slovenije za delovanje zavoda.

(2) Ustanovitelj ne odgovarja za obveznosti zavoda iz naslova drugih dejavnosti, ki jih zavod opravlja za druge naročnike.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

(1) Svet in strokovni svet se konstituirata najkasneje v dveh mesecih od uveljavitve tega sklepa. Do takrat opravljajo naloge dosedanj organi zavoda.

(2) Dosedanji direktor nadaljuje z delom do izteka mandata, za katerega je bil imenovan.

32. člen

Akt o sistemizaciji delovnih mest, strateški in kadrovski načrt morajo biti sprejeti najkasneje do 29. 11. 2003. Do sprejema novega akta velja obstoječi pravilnik o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v vseh določbah, ki niso v nasprotju s tem sklepom.

33. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati statut javnega zavoda Arboretum Volčji Potok z dne 28. 9. 2001, razen določb, ki urejajo volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda. Te določbe se smiselno uporabljajo za prve volitve predstavnikov delavcev v strokovni svet in prenehajo veljati po končanih postopkih teh volitev.

34. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep o ustanovitvi javnega zavoda Arboretum Volčji Potok (Uradni list RS, št. 102/99).

35. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 636-08/2003-1

Ljubljana, dne 30. oktobra 2003.

EVA 2003-3511-0067

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop
Predsednik

MINISTRSTVA

4851. Sklep o začetku uradne uporabe digitalnega katastrskega načrta

Na podlagi drugega odstavka 3. člena navodila o začetku uradne uporabe digitalnega katastrskega načrta (Uradni list RS, št. 57/99 in 52/00 – ZENDMPE) je minister za okolje, prostor in energijo dne 22. oktobra 2003 sprejel

S K L E P

o začetku uradne uporabe digitalnega katastrskega načrta

1

Za katastrske občine 1557 Stari trg ob Kolpi, 1562 Učakovci, 1476 Šentjernej, 955 Bevče, 958 Gaberke, 967 Kavče, 2669 Paški Kozjak, 968 Podkraj, 949 Ravne, 957 Škale, 1351 Armeško, 1346 Gorenji Leskovec, 1341 Koprivnica, 1311 Kostanjek, 1336 Orehovec, 1387 Cirknik, 1388 Pijavice, 1355 Anže, 1358 Dolenji Leskovec, 1347 Kališovec, 1340 Mrčna sela, 1339 Reštanj, 1356 Stolovnik, 1389 Goveji Dol, 1302 Cerklje, 1253 Orešje, 1291 Podvinje, 2673 Spodnja Pohanca, 1274 Bojsno, 1256 Brezovica, 1272 Stara vas, 1293 Veliki Obrež, 1279 Artiče, 1280 Zgornji Obrež, 1063 Bezovica, 1044 Brdce nad Dobro, 1067 Brezova, 1055 Homec, 1045 Klanc, 1059 Lemberg, 1078 Lisce, 1062 Male Dole, 1076 Medlog, 1054 Novake, 2652 Ogorevc, 1084 Pečovje, 1052 Podgorje, 1057 Rupe, 1064 Tomaž, 1046 Zavrh, 1068 Šmartno, 1106 Bezina, 1094 Brezen, 1099 Gorenje pri Zrečah,

1091 Hudinja, 1111 Jernej pri Ločah, 1112 Koble, 1114 Konjiška vas, 1102 Križevac, 1118 Lipoglav, 1110 Ličenca, 1097 Ljubnica, 1098 Loška Gora, 1119 Loče, 1088 Padeški Vrh, 1092 Paka I, 1108 Perovec, 1104 Preloge, 1101 Radana vas, 1089 Resnik, 1090 Skomarje, 1116 Slemenec, 1115 Slovenske Konjice, 1109 Spodnje Grušovje, 1093 Spodnji Dolič, 1096 Stenica, 1103 Stranice, 1117 Tolsti Vrh, 1095 Vitanje, 1100 Zreče, 1105 Škalce, 1113 Žiče, 1961 Trzin, 1955 Moravče, 1938 Mengeš, 1931 Krašnja, 1924 Trojane, 1760 Beričevo, 1756 Črnuče, 1718 Dvorska vas, 1713 Krvava Peč, 1719 Lužarji, 1757 Nadgorica, 1715 Osolnik, 1759 Podgorica, 1714 Selo pri Robu, 1711 Turjak, 1716 Ulaka, 1717 Velike Lašče, 1712 Zapotok, 1900 Tunjice, 1914 Znojile, 1915 Hruševka, 1919 Zgornji Tuhinj, 1922 Zgornji Motnik, 1921 Špitalič, 1923 Motnik, 2691 Rakitovec, 2002 Vrhnika, 1996 Log, 2004 Borovnica, 2010 Žibrshe, 2011 Medvedje Brdo, 2012 Novi Svet, 2013 Hotedršica, 2014 Ravnik, 2703 Hrušica, 1583 Gotenica, 1582 Koče, 1590 Kočevska Reka, 1609 Banja Loka, 1591 Novi Lazi, 1577 Kočevje, 1998 Velika Ligojna, 1997 Blatna Brezovica, 1761 Dol pri Ljubljani, 1767 Dolsko, 1763 Kleče, 1764 Križevska vas, 1766 Petelinje, 1762 Podgora, 1735 Stožice, 1765 Vinje, 1706 Vrbljene, 1589 Borovec, 1608 Briga, 1574 Koblarji, 1581 Livold, 1573 Mala Gora, 1568 Podtabor, 1567 Potiskavec, 1572 Rog, 1570 Stari Log, 887 Lom, 888 Meža takraj, 889 Mežica, 890 Meža onkraj, 900 Žerjav, 901 Plat, 902 Podpeca, 903 Topla, 904 Koprivna, 905 Bistra, 906 Črna, 907 Ludranski Vrh, 908 Javorje, 791 Suhi Vrh pri Radljah, 792 Radelca, 793 Vas, 794 Remšnik, 795 Brezni Vrh, 796 Zgornja Kapla, 797 Spodnja Kapla, 798 Zgornji Vurmat, 799 Ožbalt, 800 Javnik, 801 Brezno, 802 Kozji Vrh, 803 Spodnja Vižinga, 804 Radlje ob Dravi, 805 Dobrava, 814 Šentvid, 815 Primož na Pohorju, 816 Planina, 817 Vuhred, 818 Orlica, 819 Janževski Vrh, 820 Podvelka, 821 Rdeči Breg II, 822 Lehen, 823 Ribnica na Pohorju, 824 Hudi Kot, 2370 Dol – Otlica, 2371 Kovk, 2372 Križna Gora, 2373 Col, 2374 Vodice, 2375 Podkraj, 2389 Skrilje, 2398 Erzelj, 2397 Gaberje, 2403 Goče, 2406 Nanos, 171 Vratji Vrh, 172 Vratja vas, 173 Podgorje, 174 Konjišče, 175 Drobotinci, 176 Grabe, 177 Nasova, 178 Žiberce, 179 Žepovci, 191 Plitvica in 192 Plitvički Vrh se z dnem sprejema tega sklepa začne uporabljati digitalni katastrski načrt kot uradni grafični prikaz podatkov zemljiškega katastra.

2

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 453-00-26/2003
Ljubljana, dne 22. oktobra 2003.
EVA 2003-2511-0191

Minister
za okolje, prostor in energijo
mag. Janez Kopač l. r.

4852. Pravilnik o službeni oceni

Na podlagi 74. člena zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/02 in 56/03) in za izvrševanje drugega odstavka 42. člena v zvezi s prvim odstavkom 63. člena, prvim odstavkom 94. člena in drugim odstavkom 98.a člena zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 82/94, 44/97, 87/97, 13/98 – odl. US, 33/00 – odl. US, 87/01, 47/02 in 67/02 – popr.) izdaja minister za obrambo

PRAVILNIK o službeni oceni

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) S tem pravilnikom se urejajo kriteriji za ocenjevanje usposobljenosti za opravljanje vojaških dolžnosti, kriteriji za ocenjevanje uspešnosti pri opravljanju vojaških dolžnosti ter tiste pristojnosti za službeno ocenjevanje in postopke, ki niso urejeni s pravili službe v Slovenski vojski.

(2) S tem pravilnikom se ureja tudi kriterije za ocenjevanje usposobljenosti za opravljanje vojaških dolžnosti za katere se ne daje službenih ocen.

2. člen

(1) S službeno oceno se ocenjujejo:

- vojaki, podčastniki, častniki, nižji in višji vojaški uslužbenci stalne sestave Slovenske vojske;
- slušatelji vojaških šol in kandidati za podčastnike in častnike v stalni sestavi Slovenske vojske;
- podčastniki, častniki, nižji in višji vojaški uslužbenci, ki pogodbeno opravljajo službo v rezervni sestavi ter pripadniki rezervne sestave razporejeni v vojno sestavo Slovenske vojske.

(2) S službeno oceno se ocenjujejo tudi delavci, ki opravljajo delo na delovnih mestih, za katera se v skladu z zakonom o obrambi šteje, da se na njih opravlja vojaška služba. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika.

(3) Ta pravilnik se smiselno uporablja tudi za pripadnike enot za zveze.

(4) Civilne osebe, ki poklicno delajo v vojski, se ocenjujejo po splošnih predpisih za javne uslužbenke.

3. člen

Usposobljenost za opravljanje vojaških dolžnosti se ne glede na prejšnji člen, ocenjuje za vojake, ki prostovoljno služijo vojaški rok, vojake, ki pogodbeno opravljajo vojaško službo v rezervni sestavi vojske in vojake rezervne sestave razporejene v vojno sestavo, po kriterijih, ki so:

- predpisani za specialnosti in vojaške evidenčne dolžnosti;
- predpisani za prostovoljno služenje vojaškega roka in pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi;
- določeni s programi temeljnega vojaško strokovnega usposabljanja;
- določeni s programi usposabljanja vojne sestave.

4. člen

(1) Službena ocena je pisna ocena usposobljenosti za opravljanje vojaške dolžnosti in uspešnosti pri opravljanju vojaške dolžnosti, ki jo izdela pristojni nadrejeni za podrejenega, na podlagi rednega spremljanja njegovega dela v skladu s pravili službe v Slovenski vojski in tem pravilnikom.

(2) Službena ocena je redna ali izredna.

(3) Redna službena ocena se izdela praviloma konec koledarskega leta oziroma v rokih, ki jih določi načelnik Generalštaba Slovenske vojske ali poveljnik, ki ga pooblasti načelnik.

(4) Izredna službena ocena se izdela po potrebi in na podlagi vsakokratne odločitve načelnika Generalštaba Slovenske vojske oziroma poveljnika, ki ga pooblasti načelnik.

5. člen

(1) S službeno oceno se ocenjuje vojaška oseba iz 2. člena tega pravilnika, ki opravlja najmanj tri mesece vojaško dolžnost, za katero se ocenjuje njena usposobljenost in uspešnost.

(2) Rok iz prejšnjega odstavka začne teči z dnem, ko je vojaška oseba uspešno opravila predpisano temeljno vojaško strokovno usposabljanje, osnovno vojaško usposabljanje ali šolo za podčastnike oziroma šolo za častnike ter druge zahtevane obveznosti za delo v stalni sestavi Slovenske vojske. Rok začne teči tudi z dnem vstopa v vojaško šolo oziroma z dnem razporeditve na določeno vojaško dolžnost v rezervni ali vojni sestavi.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se ocenjujejo s službeno oceno tudi slušatelji med šolanjem v vojaški šoli oziroma kandidati za podčastnike in častnike za delo v stalni sestavi v skladu s programom izobraževanja in usposabljanja v času dokler ne opravijo predpisanih obveznosti.

(4) Če je bila vojaška oseba med letom prerazporejena, se jo oceni za zadnjo vojaško dolžnost, ki jo je v tekočem letu opravljala najmanj tri mesece.

6. člen

(1) Vojaške osebe, ki so pristojne za službene ocene v skladu s pravili službe v Slovenski vojski, imenuje načelnik Generalštaba Slovenske vojske oziroma za to pooblasti poveljnike brigad, njem enakih ali višjih enot. Vojaška oseba, ki je pristojna za službene ocene, mora biti o tem seznanjena in za ocenjevanje tudi usposobljena.

(2) Službene ocene dajejo tudi civilne osebe, ki poklicno delajo v vojski, glede na njihov položaj v vojaški organizaciji in za njim podrejene vojaške osebe.

(3) Pri ocenjevanju vajakov in podčastnikov sodeluje tudi enotovni podčastnik.

(4) Službene ocene za delavce, ki opravljajo delo na delovnih mestih, za katere se šteje, da opravljajo vojaško službo, dajejo njihovi nadrejeni, ki jih imenuje minister za obrambo.

(5) Program za usposabljanje vojaških in civilnih oseb, ki so pristojne za službene ocene, določi načelnik Generalštaba Slovenske vojske.

7. člen

(1) Vojaške osebe, ki sodelujejo pri službenem ocenjevanju, morajo varovati podatke, s katerimi so se seznanile pri izdelavi službenih ocen.

(2) Vojaške osebe, ki izdelujejo službene ocene so odgovorne za verodostojnost, objektivnost in točnost ocenjevanja.

II. KRITERIJI ZA OCENJEVANJE

8. člen

(1) Službena ocena obsega:

- podatke o ocenjevani osebi in ocenjevalcu;
- oceno usposobljenosti za opravljanje vojaške dolžnosti;
- oceno uspešnosti opravljanja vojaške dolžnosti;
- skupno oceno z obrazložitvijo.

(2) Podatki o ocenjevani osebi so osebni podatki o ocenjevani vojaški osebi, vojaški dolžnosti, ki jo opravlja in o ocenjevalnem obdobju. Podatki o ocenjevalcu so osebni podatki o tistem, ki izdeluje službeno oceno in o njegovem položaju v vojaški organizaciji.

9. člen

(1) Ocena usposobljenosti za opravljanje vojaške dolžnosti obsega:

- oceno splošnih znanj;
- oceno specialističnih znanj;
- oceno gibalnih sposobnosti;
- oceno strelske usposobljenosti.

(2) Ocena splošnih znanj obsega oceno poznavanja temeljnih predpisov in dokumentov pomembnih za določeno vojaško dolžnost, znanja osnov vodenja in poveljevanja, splošnih taktičnih znanj, vojaško teoretičnih in veščinskih znanj ter teoretičnih in praktičnih znanj pomembnih za posameznika.

(3) Ocena specialističnih znanj obsega oceno strokovnih računalniških, jezikovnih in drugih posebnih znanj, poznavanje razvoja stroke in drugih znanj, pomembnih za določeno vojaško dolžnost ter teoretičnih in praktičnih oziroma veščinskih znanj o orožju, opremi in drugih sredstvih rodu oziroma službe v katero spada vojaška dolžnost.

(4) Ocena gibalnih sposobnosti obsega teste gibalne sposobnosti, ki jo sestavljajo sklece, dviganje trupa in tek na 3200 m, ki se izvedejo v skladu z določenim programom v Slovenski vojski, pri čemer se upošteva spol in starostne razlike.

(5) Ocena strelske usposobljenosti obsega ocenjevanje strelske usposobljenosti z osebnim ali lahkim pehotnim orožjem ter s skupinskim orožjem rodu oziroma službe v skladu z navodili in programi za izvedbo streljanj različnih vrst v Slovenski vojski.

10. člen

(1) Ocena uspešnosti opravljanja vojaške dolžnosti obsega oceno obsega, kvalitete opravljenega dela in uporabe delovnih metod ter oceno lastnosti, ki jih kaže ocenjevani pri delu.

(2) Obseg in kvaliteta dela se ocenjujeta glede na obremenjenost, količino opravljenega dela in kvaliteto izdelkov. Pri uporabi predpisanih metod se ocenjuje pravilnost njihove uporabe in temu pričakovane visoke oziroma majhne rezultate.

(3) Ocena lastnosti, ki jih kaže ocenjevani pri delu, obsega:

- zmožnosti za delo v skupini;
- natančnosti pri opravljanju dela;
- ustvarjalnosti pri delu;
- zanesljivosti pri delu;
- osebnega zgleda;
- sposobnosti za sodelovanje s sodelavci.

(4) Pri oceni zmožnosti za delo v skupini se ocenjuje aktivnost ocenjevanega pri skupinskem delu, obseg in vsebina sodelovanja z drugimi ter pripravljenost na prilagajanje drugim.

(5) Pri natančnosti pri delu se ocenjuje postopke po posameznih fazah dela, spremljanja rezultatov dela in upoštevanje različnih predpisov, aktov in metod.

(6) Pri ustvarjalnosti se ocenjuje sposobnost zaznavanja problemov, iskanja ustaljenih in novih rešitev, prizadevanj za racionalnost dela, dovezetnost za nove pobude in pobude sodelavcev.

(7) Pri osebnem zgledu se ocenjuje zlasti vpliv ocenjevanega na sodelavce in okolje.

11. člen

(1) Pri slušateljih vojaških šol oziroma kandidatih za podčastnike in častnike, podčastnikih in častnikih oziroma vojaških osebah, ki vodijo skupino, enoto ali drugo organizacijsko obliko, se ocenjuje tudi lastnosti pomembne za vodenje.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se ocenjuje zlasti način odločanja, avtoriteto ocenjevanega, samostojnost pri

delu, organizacijske sposobnosti, sposobnosti za pisno in ustno komuniciranje ter vodenje.

12. člen

(1) Sestavni del izdelave službene ocene za tekoče leto je tudi zapis letnega razgovora, ki se opravi praviloma enkrat letno.

(2) Z letnim razgovorom se določi podrejenemu cilje in naloge organizacijske enote ter na tej podlagi cilje in naloge podrejenega v ocenjevalnem obdobju.

(3) Cilje in naloge organizacijske enote ter podrejene določi nadrejeni. Podrejeni določi naloge, ki jih mora opraviti, morebitne izboljšave ter pričakovanja v zvezi z delom in nadrejenim.

(4) Cilji in naloge podrejenega se uskladijo na letnem razgovoru in zapis o letnem razgovoru ima značaj načrta dela ocenjevanega v ocenjevalnem obdobju in predstavlja eno od podlag za izdelavo službene ocene.

13. člen

(1) Letni razgovori se opravijo pred začetkom izdelave rednih službenih ocen. Opravijo se z vsemi vojaškimi osebami v stalni sestavi Slovenske vojske za katere se izdeluje službena ocena.

(2) Zapis letnega razgovora je obvezna priloga k službeni oceni za vojaške osebe iz prejšnjega odstavka.

14. člen

(1) Predpisane skupne službene ocene, ki se uporabljajo v službeni oceni so nezadovoljiv (1), zadovoljiv (2), dober (3) in odličen (4).

(2) Skupna službena ocena se določi na podlagi zbira povprečnih ocen po kriterijih iz prvega odstavka 9. člena, drugega in tretjega odstavka 10. člena tega pravilnika, ki mora biti za službeno oceno odličen 3,5 in več, za oceno dober 2,5 in več, za oceno zadovoljiv 2 in več in za oceno nezadovoljiv manj kot 2. Pri slušateljih vojaških šol, kandidatih za podčastnike in častnike ter podčastnikih in častnikih se v povprečno oceno iz tretjega odstavka 10. člena všteva tudi ocena po kriterijih iz prvega odstavka 11. člena tega pravilnika,

(3) Poveljnik voda, njemu enake ali višje enote, pri službenemu ocenjevanju lahko s službeno oceno odličen oceni največ eno tretjino ocenjevanih.

(4) Kriteriji iz 9., 10. in 11. člena tega pravilnika so navedeni v obrazcu za izdelavo službene ocene v prilogi I, vsebina zapisa letnega razgovora pa na obrazcu v prilogi II tega pravilnika in sta njegov sestavni del.

15. člen

Generalštab Slovenske vojske za izdelavo službenih ocen in izvajanje letnih razgovorov po tem pravilniku lahko izda ustrezna dodatna navodila in priročnike ter izvede usposabljanje.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

16. člen

(1) Službene ocene in letni razgovori po tem pravilniku morajo biti prvič izdelani za leto 2004 za pripadnike stalne sestave in pripadnike, ki pogodbeno opravljajo službo v rezervni sestavi, za pripadnike rezervne sestave, razporejene v vojno sestavo pa v letu 2005.

(2) Predhodni letni razgovori iz prejšnjega odstavka za pripadnike stalne sestave morajo biti zaključeni do 1. 3. 2004.

(3) Do izteka roka iz prejšnjega odstavka se službene ocene izdelujejo brez predhodnih letnih razgovorov.

17. člen

Oceno strelske sposobnosti vojaških oseb se ugotovi v letu 2004 z oceno strelske usposobljenosti za osebno orožje v skladu z navodili in programi za izvedbo streljanj v Slovenski vojski.

18. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-02-54/2003-2

Ljubljana, dne 29. oktobra 2003.

EVA 2003-1911-0019

dr. Anton Grizold l. r.

Minister
za obrambo

PRILOGA 1

SLUŽBENA OCENA													
I. DEL – Administrativni podatki													
a. Priimek in ime						b. Čin		c. Zadnje povišanje			d. Ved		
								Leto	Mesec	Dan			
e. Organizacijska enota						f. Vrsta ocene							
						Redna							
						Posebna							
g. Ocenjevalno obdobje						h. Število ocenjevanih mesecev		i. Vzrok odsotnosti		j. Ocena		k. Datum	
Od			Do										
Leto	Mes	Dan	Leto	Mes	Dan								
										Dana ocenjevanemu			
										Vrnjena			
										Podpis ocenjevanega:			
II. DEL – Podatki o ocenjevalcih													
a. Priimek in ime neposrednega ocenjevalca						b. Čin		c. Dolžnost		d. Podpis		e. Datum	
												Leto	Mesec
a. Priimek in ime nadrejenega ocenjevalca						b. Čin		c. Dolžnost		d. Podpis		e. Datum	
												Leto	Mesec
III. DEL – Opis delovnih zahtev													
a. Naziv dolžnosti													
b. Opis del in nalog ocenjevanega													
IV. DEL – Ocena uspešnosti, lastnosti pri delu, lastnosti pri delu vodje in usposobljenosti													
1. Ocenjevanje usposobljenosti za opravljanje vojaške dolžnosti						4	3	2	1				
a) Ocena splošnega znanja													
b) Ocena specialističnega znanja													
c) Ocena gibalnih sposobnosti													
d) Ocena strelske usposobljenosti													
Σ = povprečna ocena													

		O C E N A			
		4	3	2	1
2. Ocenjevanje uspešnosti opravljanja vojaške dolžnosti					
a)	Obseg (količina) dela				
b)	Kakovost izdelkov				
c)	Delovna metoda				
Σ = povprečna ocena					
3.1 Ocenjevanje lastnosti pri delu		4	3	2	1
a)	Zmožnost za delo v skupini				
b)	Natančnost pri opravljanju dela				
c)	Ustvarjalnost				
d)	Zanesljivost pri opravljanju dela				
e)	Osební zgleđ				
f)	Sodelovanje				
Σ = povprečna ocena					
3.2 Ocenjevanje lastnosti pri delu vodij		4	3	2	1
g)	Odločanje				
h)	Avtoriteta				
i)	Samostojnost				
j)	Organizacijska sposobnost				
k)	Pisno komuniciranje				
l)	Ustno komuniciranje				
m)	Vodenje				
Σ = povprečna ocena					
V. DEL – Ocena in njena utemeljitev					
Končna ocena (obkroži)		4	3	2	1
b. Utemeljitev ocene in obrazložitev vzrokov za povišanje, oz. napredovanje					
c. Opis dodatnih veščin, znanj in sposobnosti pomembnih za opravljanje dela, ki jih ocenjevani obvlada					
d. Primerjava uspešnosti ocenjevanja z ostalimi STAS v enoti			Odličen (% STAS, ki jih ocenjujem)		
			Dober (% STAS, ki jih ocenjujem)		
			Zadovoljiv (% STAS, ki jih ocenjujem)		
			Nezadovoljiv (% STAS, ki jih ocenjujem)		
VI. DEL – Izpolni nadrejeni ocenjevalec					
a. Ocena primernosti za povišanje v višji čin (ko izpolni pogoje za to)					

b. Utemeljitev ocene in opis sposobnosti ocenjevanega
c. Predlog največ treh dolžnosti, katere naj bi ocenjevani opravljal v prihodnosti

PRILOGA II

LETNI RAZGOVOR

Priimek in ime _____ Dolžnost _____

EMŠO _____ Poveljstvo _____ Enota _____

Datum razgovora _____ Razgovor vodil: _____

I. Pregled dela v preteklem obdobju

1. Pregled dela

1.1. Glavni cilji in naloge enote, poveljstva, zavoda

(kratka predstavitev, izpolni nadrejeni)

1.2. Cilji posameznika in kratek zapis nalog, ki jih je oz. jih mora opravljati

(izpolni podrejeni, za že razporejene v enoti, za novo zaposlene oziroma razporejene iz drugih enot pa jih oblikujeta nadrejeni in podrejeni na razgovoru)

1.3. Ocena skladnosti ciljev in nalog podrejenega, z opisom dolžnosti v formaciji

(izpolnita nadrejeni in podrejeni skupaj, za novo zaposlene se tega dela ne izpolnjuje)

2. Navedite glavne dosežke podrejenega v tem obdobju

2.1. Opreделите izstopajoče dobre strani dela podrejenega

2.2. Opreделите področja, vsebine in naloge, ki bi se po mnenju podrejenega dale izboljšati (izpolni podrejeni)

2.3. Skupno iskanje morebitnih ovir pri delu
(izpolnita nadrejeni in podrejeni skupaj)

2.4. Opredelitev možnih rešitev za izboljšanje stanja
(izpolnita nadrejeni in podrejeni skupaj)

3. Ocena zadovoljstva podrejenega z delom (izpolni podrejeni)
Obkrožite eno od navedenih števil:
Nezadovoljen 1 2 3 4 5 Zadovoljen
Kratek komentar ocene:

II. Cilji, naloge in pričakovanja za prihodnje obdobje

4. Načrti za prihodnje obdobje:

4.1. Nadrejeni opredeli cilje in naloge podrejenega za prihodnje obdobje
(izpolni nadrejeni)

4.2. Opišite kaj pričakujete od podrejenega
(izpolni nadrejeni)

4.3. Opišite kaj podrejeni pričakuje od svojega nadrejenega
(izpolni podrejeni)

5. Verifikacija pogovora

5.1. Podpis podrejenega in datum:

Podpis nadrejenega in datum:

5.1.1. Opomba:

5.1.2. Verifikacija opombe

Podpis podrejenega in datum:

Podpis nadrejenega in datum:

5.2. Verifikacija pogovora in mnenje o njem s strani nadrejenega.

5.2.1. Odločitev o opombi (obkroži): a. samostojna rešitev b. skupna obravnava

5.2.2. Mnenje:

5.2.3. Podpis in datum obravnave in pogovora:

5.2.4. Zapis zaključka skupne obravnave:

5.2.5. Podpis in datum obravnave ter uskladitve zaključka:

Podpis podrejenega: Podpis nadrejenega: Podpis višje nadrejenega :

6. Vmesni pogovori:

Datum:

Opis sprememb in dodatkov:

Podpis podrejenega: Podpis nadrejenega: Podpis višje nadrejenega :

4853. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri razstreljevanju, kadar gre za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, izvajanje drugih rudarskih del in izvajanje razstreljevalnih del v drugih dejavnostih

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri razstreljevanju, kadar gre za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, izvajanje drugih rudarskih del in izvajanje razstreljevalnih del v drugih dejavnostih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. Vsebina pravilnika

1. člen

Ta pravilnik določa varnostne ukrepe in tehnične normative za ravnanje z eksplozivnimi sredstvi pri izvajanju razstreljevalnih del v rudarskih podjetjih z jamskim in površinskim pridobivanjem ter v podjetjih za izvajanje storitev na področju razstreljevalnih del (v nadaljnjem besedilu: drugo podjetje) v rudarstvu in drugih dejavnostih.

Če ni s tem pravilnikom posebej določeno, se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo eksplozive.

2. člen

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. jamska skladišča eksplozivnih sredstev: so skladišča, zgrajena za shranjevanje in manipulacijo z eksplozivnimi sredstvi na primernem mestu v jami, kjer poteka raziskovanje ali izkoriščanje mineralnih surovin in druga rudarska dela. Poleg jamskih skladišč, ki so stalne narave, se lahko uporabljajo tudi pomožna skladišča in priročne shrambe eksplozivnih sredstev;

2. podzemska skladišča eksplozivnih sredstev: so skladišča, zgrajena za shranjevanje in manipulacijo z eksplozivnimi sredstvi pod zemeljsko površino v skladu s tem pravilnikom;

3. razstreljevalna dela: so vsa dela, pri katerih se z eksplozivnimi sredstvi rušijo mineralne surovine in kamnine za pridobivanje le-teh, ter izvajajo druga rušilna ali obdelovalna dela v rudarstvu in drugih dejavnostih;

4. skladišča eksplozivnih sredstev na površini: so skladišča, zgrajena za shranjevanje in manipulacijo z eksplozivnimi sredstvi na površini v skladu s tem pravilnikom in zakonom, ki ureja graditev objektov;

5. tehnični vodja: je oseba, ki jo določi izvajalec rudarskih del in preko katere izvaja tehnično vodenje del in zagotavlja varnost in zdravje pri delu. V primeru ne rudarskih izvajalcev del se šteje za tehničnega vodjo oseba, ki so ji poverjene smiselno enake naloge kot tehničnim vodjem rudarskih del pri rudarskih izvajalcih del;

6. stanje tehnike opredeljeno s standardom: pomeni standard, ki se nanaša na določeno napravo ali pripravo ali njeno tehnično izvedbo oziroma postopek za katerega

je bil izpeljan postopek odobritve in objave po nacionalni, regionalni ali mednarodni standardizaciji. Praviloma se uporabljajo slovenski standardi (SIST). Kolikor stanje tehnike ni opredeljeno s slovenskim standardom, se po tem pravilniku uporabljajo evropski standardi, standardi ISO, standardi DIN in drugi, po omenjenem vrstnem redu;

7. ANFO eksplozivna mešanica: je zmes amonijevega nitrata in mineralnega olja, ki se uporablja za razstreljevanje. Lahko se meša z emulzijsko mešanico. Dobljena mešanica se imenuje **ojačani ANFO**. Ojačani ANFO se lahko vsipa ali črpa v minsko vrtino;

8. busterji: so eksplozivni predmeti, napolnjeni z brizantnim razstrelivom (na primer pentolitom), ki so namenjeni za ojačanje inicialnega impulza detonatorjev vseh vrst ali detonacijske vrvce. Uporabljajo se pri iniciranju razstreliv, ki niso občutljiva na detonator jakosti številka 8 ali na običajno detonacijsko vrvico. Kot buster se izjemoma in v skladu z navodili proizvajalca razstreliva lahko uporablja tudi patrona drugega na detonator ali detonacijsko vrvico občutljivega močnejšega razstreliva;

9. časovni električni detonatorji: so električni detonatorji, ki zaradi vgrajenega zakasnilnega vložka detonirajo z določeno zakasnitvijo po tem, ko električni tok prižge vžigalno glavico;

10. časovni neelektrični detonatorji: so neelektrični detonatorji z vgrajenim zakasnilnim vložkom, ki se aktivirajo z zakasnitvijo, odvisno od vrste zakasnilnega vložka;

11. deflagracija: je eksplozivna reakcija ali gorenje, ki se giblje skozi eksplozivno snov s hitrostjo, ki je manjša od hitrosti zraka v razstrelivu;

12. detonacija: je eksplozivna reakcija, ki se giblje skozi eksplozivno snov s hitrostjo, ki je višja od hitrosti zvoka v razstrelivu;

13. detonacijska vrvica: je gibka vrvica, ki je sestavljena iz jedra zelo brizantnega razstreliva pentrita, ki je ovito s prejo in je po površini prevlečena z vodonepropustno plastično oblogo. Polnitev detonacijske vrvce, ki se uporablja kot iniciator razstreliva, mora biti najmanj 12 g/m. Uporabljajo se tudi detonacijske vrvce z manjšo polnitvijo do 4 g/m (za povezovanje minskega polja na površini) in večjo do 100 g/m (za posebne namene kot je gladko odstreljevanje);

14. detonator (rudarska kapica): je aluminijast ali bakren kovinski tulec, napolnjen z določeno majhno količino inicialnega in brizantnega razstreliva, in je namenjen za iniciranje razstreliva s pomočjo vžigalne vrvce;

15. električni detonator: je detonator, ki je že opremljen z električnim vžigalnikom. Aktivira ga z električnim tokom predpisane jakosti, odvisne od tipa električne vžigalne glavice. Potreben električni tok da električni vžigalni strojček;

16. električni vžigalniki: so pirotehnični izdelki, v katerih električni tok, ko steče skozi uporovno žico, prižge lahko vnetljivo zmes vžigalne glavice. Plamen lahko vžge inicialno razstrelivo ali črni smodnik, ne pa drugega razstreliva;

17. elektronski detonator: ima s pomočjo programa nastavljen interval med 1 ms in 100 ms. Aktivira se z dekodiranim tokom, ki ga da poseben računalniški vžigalni strojček;

18. emulzijske eksplozivne mešanice: so vodoodporne eksplozivne mešanice, ki so namenjene za razstreljevalna dela v rudarstvu, gradbeništvu in drugih gospodarskih dejavnostih. Za detonacijo emulzijskih eksplozivnih mešanic, za razliko od ostalih razstreliv, niso potrebni visoko eksplozivni senzibilizatorji;

19. gospodarska eksploziva (v nadaljnjem besedilu: eksploziva) so trdne ali tekoče brizantne eksplozivne snovi,

ki so namenjene za razstreljevalna dela v rudarstvu, gradbeništvu in drugih gospodarskih dejavnostih;

20. inicialna razstreliva: so občutljive eksplozivne snovi, ki detonirajo že ob stiku s plamenom;

21. iniciator detonacije: je detonator ali detonacijska vrvica, ki sproži začetek detonacije v razstrelivu;

22. iniciranje: je dejanje, ki povzroči, da eksplozivna snov detonira ali deflagrira;

23. konektorji: so predmeti iz plastične mase, v katerih so vgrajeni neelektrični detonatorji manjše jakosti. Namenjeni so samo za povezovanje neelektričnih detonatorjev v mrežo;

24. metanski električni detonatorji: so trenutni ali milisekundni električni detonatorji, ki so posebej izdelani in preskušeni za uporabo v jamah z metanom ali nevarnim premogovim prahom;

25. metansko razstrelivo: je tisto razstrelivo, ki poleg splošnih zahtev izpolnjuje še dodatne zahteve glede metanske varnosti. Vsako metansko razstrelivo je definirano z metodo, po kateri je bilo preizkušeno, in s pogoji, pod katerimi se lahko uporablja;

26. milisekundni električni detonatorji: so časovni električni detonatorji, pri katerih znaša zakasnilni interval od 20 do 100 milisekund;

27. naboj (mina): je eksplozivna polnitev, opremljena z inicialnim sredstvom;

28. neelektrični detonatorji: so detonatorji, ki za delovanje ne potrebujejo električnega toka, niti vžigalne vrvce. Namesto tega imajo vgrajeno posebno vžigalno cevko;

29. netilke: so kovinske ali plastične posodice, ki vsebujejo majhno količino inicialnega razstreliva, ki se vžge pri udarcu. Pri razstreljevanju se uporabljajo samo v posebnih vžigalnih strojčkih za neelektrične detonatorje;

30. normalno občutljivi, neobčutljivi in visoko neobčutljivi električni detonatorji: so električni detonatorji, ki se razlikujejo po tem, kakšna je najmanjša jakost električnega toka, potrebna za njihovo aktiviranje, ta pa je odvisna od tipa vžigalne glavice, vgrajene v detonator;

31. patrona razstreliva: je zaprta obloga, cev ali vrečka okroglega preseka, ki vsebuje razstrelivo;

32. počasi goreča vžigalna vrvica (v nadaljnjem besedilu: vžigalna vrvica): je gibka vrvica, ki je sestavljena iz jedra posebnega črnega smodnika, ki je ovit s prejo, in na površini prevlečena z vodoodporno prevleko. Hitrost gorenja vžigalne vrvce je v mejah od 110 do 140 s/m;

33. polsekundni električni detonatorji: so časovni električni detonatorji, pri katerih zakasnilni interval znaša 500 ms;

34. pripomočki za razstreljevanje: so neeksplozivne naprave in predmeti, ki se uporabljajo pri razstreljevanju (klešče za stiskanje detonatorjev in zakasnilnikov, električni vžigalni strojčki, strelski električni instrumenti, šilo, nož, polnilna palica, tokovodnik in strelski kabli);

35. prižigala za vžigalno vrvico: so pirotehnični izdelki, ki so namenjeni za varno in zanesljivo prižiganje vžigalne vrvce;

36. eksplozivna sredstva: so vse eksplozivne snovi in predmeti napolnjeni s temi snovmi, ki se uporabljajo pri razstreljevanju (gospodarska razstreliva, rudarski črni smodnik, vžigalna sredstva);

37. razstreljevanje: je vžig razstreliva z namenom rušenja kamnine ali drugega materiala;

38. rudarski črni smodnik: je deflagrantno razstrelivo, sestavljeno iz žvepla, oglja in kalijevega nitrata;

39. trenutni električni detonator: je električni detonator, ki detonira takoj za tem, ko električni tok vžge vžigalno glavico;

40. trenutni neelektrični detonatorji: so neelektrični detonatorji, ki nimajo vgrajenega zakasnilnega vložka. Aktivirajo se takoj, ko udarni val doseže ustje tulca detonatorja;

41. vžigalna cevka: je tanka plastična cevka, po kateri se prenaša udarni val od posebnega vžigalnega strojčka ali kakšnega drugega vira detonacije do neelektričnega detonatorja;

42. vžigalna sredstva: so predmeti, ki vsebujejo eksplozivne snovi, in so namenjeni za varno in zanesljivo vžiganje eksplozivnih polnitv med razstreljevanjem. Glede na vrsto eksplozivne snovi, ki jo vsebujejo, se delijo vžigala na:

43. vžigalna sredstva, ki ne vsebujejo inicialnih razstreliv (vžigalna vrstica, detonacijska vrstica in busterji – ojačevalniki detonacije);

44. vžigalna sredstva, ki vsebujejo inicialna razstreliva (vse vrste detonatorjev, netilke, zakasnilniki in konektorji);

45. zakasnilniki (retarderji): so kovinske cevke, napolnjene z inicialnim razstrelivom in zakasnilnim vložkom. Namenjeni so samo za vgrajevanje v mrežo detonacijske vrvice, da se dosežejo zahtevane zakasnitve detonacije med posameznimi eksplozivnimi polnitvami;

46. zakasnilni interval: je nazivna vrednost zakasnitve v milisekundah med dvema sosednjima številka električnih ali neelektričnih detonatorjev.

2. Osebe za delo z eksplozivnimi sredstvi

3. člen

(1) Prevzemanje pošiljke, prevažanje v skladišče, spravlanje in izdajanje eksplozivnih sredstev iz skladišč in prevzemanje neporabljenih eksplozivnih sredstev, smejo opravljati samo strokovno usposobljene osebe, ki jih za to posebej določi odgovorni tehnični vodja jame ali površinskega kopa oziroma tehnični vodja rudarskega ali drugega izvajalca del (v nadaljnjem besedilu: tehnični vodja).

(2) Osebe iz prejšnjega odstavka tega člena so odgovorne tudi za pravilno in točno evidentiranje o sprejetih in izdanih oziroma porabljenih eksplozivnih sredstvih.

(3) Za pomožno osebje pri prevzemanju, prevažanju, spravlanju, izdajanju in uporabi eksplozivnih sredstev sme tehnični vodja določiti samo zanesljive osebe, ki morajo biti poučene za opravljanje njihovih nalog in so seznanjene z nevarnostmi pri njihovem delu.

(4) Pomožno osebje sme opravljati ta dela le pod nadzorom strokovno usposobljene osebe.

(5) Samo strelci in druge osebe, ki so pooblaščen za razstreljevanje, smejo pripravljati udarne patrone z iniciatorji detonacije, spajati udarne patrone s tokovodniki za električno vžiganje nabojev in z električnim vžigalnim strojčkom. Na večjih delovišči se lahko pooblasti za pripravljalna dela, za polnjenje vrtin in za spajanje udarne patrone s tokovodniki tudi osebe, kvalificirane delavce, ki morajo biti seznanjene z varnostnimi ukrepi pri ravnanju z eksplozivnimi sredstvi.

4. člen

(1) Razstreljevalna dela smejo opravljati osebe, ki jih za to določi tehnični vodja.

(2) Strelci so lahko osebe, ki imajo najmanj kvalifikacijo kopača ali enakovredno kvalifikacijo in tri leta prakse pri delu z enakimi ali večjimi nevarnostmi, kot je delo kopača.

(3) Strelci morajo imeti opravljen strokovni izpit skladno s splošnim aktom izvajalca rudarskih del, ki določa kriterije po katerih se ocenjuje usposobljenost za izvajanje razstreljevalnih del. Izpit se opravlja pred interno strokovno komisijo, katere član je rudarski inšpektor.

(4) Strelci morajo biti vsako leto vsaj enkrat zdravniško pregledani. Osebe, ki opravljajo razstreljevalna dela, morajo enkrat letno opraviti preizkus znanja iz varnosti in zdravja pri delu.

(5) Razstreljevalna dela smejo opravljati tudi rudarski inženirji in tehniki, ki so si po učnem programu pridobili teoretično znanje o ravnanju z eksplozivnimi sredstvi in o razstreljevanju in imajo opravljen strokovni izpit iz rudarstva.

(6) Za usposobljenost strelcev, ki opravljajo minerska dela za tujega investitorja se uporabljajo predpisi, ki določajo pogoje za izpolnjevanje zahtev glede strokovne usposobljenosti za delo z eksplozivi, v pristojnosti ministrstva pristojnega za eksplozive.

3. Vodenje evidence

5. člen

Organizacije ter osebe, ki hranijo in uporabljajo eksplozivna sredstva, morajo voditi evidence, predpisane s tem pravilnikom in z drugimi predpisi.

4. Delo po akordu ali normi

6. člen

Strelci ne smejo opravljati svojega dela po normi.

II. EKSPLOZIVNA SREDSTVA

a) Dovoljenje za promet

7. člen

(1) Za razstreljevanje se smejo uporabljati samo tista eksplozivna sredstva, za katera je izdalo Ministrstvo za notranje zadeve dovoljenje za promet na območju Republike Slovenije.

(2) Druga eksplozivna sredstva se lahko uporabljajo le po predhodni odobritvi Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije v omejenem obsegu in v poskusne namene, ki so potrebni pred vložitvijo vloge za pridobitev dovoljenja za promet.

(3) Za promet, proizvodnjo, uvoz, tranzit, določanje splošnih pogojev in ugotavljanje skladnosti eksplozivnih sredstev, se uporabljajo določbe predpisov, ki to področje urejajo in so v pristojnosti ministrstva pristojnega za eksplozive.

b) Eksplozivna sredstva, ki jih je dovoljeno uporabljati

8. člen

Vrsto eksplozivnih sredstev, ki se smejo uporabljati za delo pri rudarskem ali drugem izvajalcu del, določi tehnični vodja izvajalca del v soglasju s Službo za varnost in zdravje pri delu, o čemer obvesti Inšpekcijo za rudarstvo.

c) Najdena eksplozivna sredstva

9. člen

(1) Če so v izkopanini najdena neaktivirana eksplozivna sredstva, je treba navzoče opozoriti o nevarnosti in takoj obvestiti odgovorno osebo, ki mora po navodilih izvajalca del poskrbeti, da se najdena sredstva varno odstranijo.

(2) Če so eksplozivna sredstva najdena v okolišju rudarskega izvajalca del, je o tem treba obvestiti odgovorne osebe izvajalca del.

(3) Najdenih eksplozivnih sredstev se ne sme uporabiti in jih je treba prenesti v skladišče eksplozivnih sredstev ter jih spraviti ločeno od drugih eksplozivnih sredstev.

(4) Izvajalec del izvede preiskavo o najdenih eksplozivnih sredstvih in o rezultatih preiskave obvesti Inšpekcijo za rudarstvo in Ministrstvo za notranje zadeve.

d) Ravnanje z eksplozivnimi sredstvi

10. člen

(1) Z eksplozivnimi sredstvi je treba ravnati previdno, ker so občutljiva na udar, trenje in povišano temperaturo.

(2) V krogu 25 metrov od eksplozivnih sredstev je prepovedano kajenje in uporaba odprtega plamena.

(3) Delo z eksplozivnimi sredstvi je dovoljeno le pri dnevni svetlobi ali pri varnostni razsvetljavi.

(4) Pri delu z eksplozivnimi sredstvi se lahko uporabljajo le pripomočki iz ne iskrečega materiala. To ne velja za klešče, nož, izvijač za odpiranje zabojev in orodje za snemanje izolacije.

e) Uporaba eksplozivnih sredstev

11. člen

(1) Eksplozivna sredstva se uporabljajo po navodilih proizvajalca.

(2) Že na zunaj spremenjenih in poškodovanih eksplozivnih sredstev ter tistih, ki jim je potekel rok uporabe, ni dovoljeno uporabiti brez predhodnega nadzora njihovih eksplozivno-tehničnih lastnosti ali soglasje proizvajalca.

f) Navodila za delo z eksplozivnimi sredstvi

12. člen

(1) Tehnični vodja mora izdati pismena navodila za sprejemanje, prevažanje, spravljanje, hranjenje, izdajanje, uporabo in uničevanje eksplozivnih sredstev vsem pooblaščenim osebam, ki uporabljajo in delajo s temi sredstvi.

(2) Vročitev navodil iz prejšnjega odstavka morajo pooblaščenim osebam pismeno potrditi.

(3) Navodila iz prvega odstavka tega člena mora tehnični vodja izdati s soglasjem Službe za varnost in zdravje pri delu.

g) Uvajanje novih eksplozivnih sredstev

13. člen

Pred uvedbo novega eksplozivnega sredstva ali novega načina razstreljevanja mora tehnični vodja poučiti strelce in ostale osebe, pooblaščenec za razstreljevanje, o načinu uporabe novega eksplozivnega sredstva in jim izročiti ustrezna pismena navodila.

h) Odgovornost za delo z eksplozivnimi sredstvi

14. člen

(1) Za organizacijo dela z eksplozivnimi sredstvi in organiziranje stalnega nadzora tega dela je pri rudarskem ali drugem izvajalcu del odgovoren direktor.

(2) Za uvajanje del v skladu s tem pravilnikom je pri izvajalcu del odgovoren tehnični vodja izvajalca del ali druga za to pooblaščenca oseba.

(3) Delovno področje in dolžnosti oseb, ki so odgovorne za delo z eksplozivnimi sredstvi in razstreljevanjem, morajo biti določene v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu izvajalca del.

i) Uničevanje eksplozivnih sredstev

15. člen

Uničevanje neuporabnih eksplozivnih sredstev se mora izvajati po navodilih tehničnega vodje, ki morajo biti v skladu z navodili proizvajalca eksplozivnih sredstev.

j) Skladiščenje eksplozivnih sredstev

16. člen

(1) Eksplozivna sredstva se morajo skladiščiti v objektih, ki so namenjena izključno za skladiščenje eksplozivnih sredstev.

(2) Zaloge eksplozivnih sredstev je treba izdajati iz skladišča po tistem vrstnem redu, kot so bila izdelana.

k) Prevoz eksplozivnih sredstev

17. člen

(1) Prevoz eksplozivnih snovi izven območja rudnika ali drugega podjetja se mora izvajati v skladu s predpisi o prevozu nevarnih snovi.

(2) Prevoz eksplozivnih sredstev v območju rudnika ali drugega podjetja se izvaja po navodilih tehničnega vodje izvajalca del.

(3) Vžigalnih sredstev, ki vsebujejo inicialna razstreliva, ni dovoljeno prevažati skupaj z razstrelivom v istem prostoru prevaževalnega sredstva, razen v primeru in na način, kot to določa zakon, ki ureja prevoz nevarnega blaga.

2. Razstreliva

a) Uporaba razstreliv

18. člen

(1) Razstreliva se uporabljajo v obliki, v kateri jih dobavlja proizvajalec.

(2) Pnevmatsko polnjenje nepatroniranih in patroniranih razstreliv je dovoljeno samo pod pogoji, ki jih predpisuje proizvajalec razstreliva v navodilih za uporabo.

(3) Naprave za polnjenje morajo imeti certifikat o usreznosti.

(4) Patrone razstreliva lahko deli na manjše dele le stelec na delovišču, če je to potrebno iz varnostnih in eksplozivno-tehničnih razlogov.

(5) Patron črnega smodnika ni dovoljeno deliti na manjše dele.

(6) Eksplozivne mešanice ANFO, ki se lahko izdelujejo na mestu uporabe, se morajo takoj polniti v vrtine. Proizvajalec ne sme sam izdelovati patron ali skladiščiti tako pripravljenega razstreliva.

(7) Emulzijske eksplozivne mešanice, ki se pripravljajo na mestu uporabe, se takoj polnijo v vrtine. Tako pripravljene emulzijske eksplozivne mešanice se ne smejo skladiščiti ali patronirati. Patroniranje je dovoljeno izjemoma na mestu uporabe v primerih, ko je potrebno napolniti minsko vrtino skozi kaverno v skladu s posebnim navodilom, ki ga izda tehnični vodja.

(8) Iniciranje razstreliva je dovoljeno le na način in s takšnimi inicialnimi sredstvi, ki jih je navedel proizvajalec v navodilih za uporabo.

b) Označevanje razstreliv

19. člen

Vsaka posamezna patrona razstreliva ali vreča pri nepatroniranem razstrelivu mora biti označena z imenom raz-

streliva v ustrezni barvi, skladno s standardom, ki opredeljuje stanje tehnike.

3. Vžigalna sredstva

a) Izbira vžigalnih sredstev

20. člen

Pri izbiri vžigalnih sredstev je treba, poleg navodil proizvajalca, upoštevati tudi vse druge okoliščine, ki lahko vplivajo na zanesljivost vžiganja, predviden učinek razstreljevanja in na varovanje okolice pred razmetom, potresom in zračnim udarom.

b) Iniciranje razstreliv v metanskih jamah oziroma v jamah z nevarnim premogovim prahom

21. člen

V jamah z metanom in/ali nevarnim premogovim prahom je dovoljeno iniciranje razstreliva le z metanskimi električnimi detonatorji in metansko detonacijsko vrstico.

III. PREVAŽANJE EKSPLOZIVNIH SREDSTEV V RUDNIKIH

1. Prevzem eksplozivnih sredstev in prevoz v skladišče

22. člen

(1) Dostavljena eksplozivna sredstva sme prevzeti in organizirati prevoz v skladišče eksplozivnih sredstev le strokovno usposobljena oseba, ki jo za to določi tehnični vodja s službenim nalogom.

(2) Prevzemnik je dolžan možne nepravilnosti, ki se ugotovijo pri dostavljeni pošiljki eksplozivnih sredstev in se nanašajo na naziv, embalažo oziroma kvaliteto, nemudoma sporočiti dobavitelju.

2. Prevoz eksplozivnih sredstev s površine v jamo

a) Prevoz eksplozivnih sredstev v jamo

23. člen

(1) Eksplozivna sredstva je dovoljeno prevažati v jamo samo v originalni embalaži dobavitelja in le v vozičkih, ki morajo biti posebej označeni.

(2) V času prevoza eksplozivnih sredstev v jamo ni dovoljeno prevažati drugih materialov ali opreme.

(3) Inicijatorjev detonacije, ki vsebuje inicialna razstreliva, ni dovoljeno prevažati skupaj z eksplozivnimi sredstvi.

(4) Za razsvetljavo pri prevozu eksplozivnih sredstev je dovoljeno poleg stacionarne razsvetljave uporabljati certificirane akumulatorske naglavne svetilke in druga certificirana svetila.

b) Prevoz eksplozivnih sredstev po jaških

24. člen

(1) Prevoz eksplozivnih sredstev iz površine v jamo je dovoljen samo po tistih jaških, ki imajo vgrajene naprave za prevoz ljudi. Hitrost kletke pri prevozu eksplozivnih sredstev ne sme presegati 4 m/s.

(2) Po jaških, ki nimajo vgrajenih naprav za prevoz ljudi, je prevoz eksplozivnih sredstev prepovedan. Izjeme lahko dovoli le tehnični vodja izvajalca del s soglasjem upravnega organa, pristojnega za rudarstvo, ki ga ta izda na

osnovi elaborata, s katerim izvajalec del dokaže, da varnost in zdravje pri delu s tem nista zmanjšana.

(3) O nameravanem prevozu eksplozivnih sredstev mora oseba, pooblaščenca za prevoz eksplozivnih sredstev, o tem seznanimi strojnika izvoznega stroja ter signalista na odvozišču in navozišču, v primeru avtomatskega prevoza pa odgovorno osebo, ki je zadolžena za upravljanje z izvažalnim strojem.

(4) Mehanizirano nalaganje vozičkov v kletke ni dovoljeno.

(5) Med prevažanjem eksplozivnih sredstev po jašku je prepovedan prevoz ljudi in materiala razen osebja, ki opravlja prevoz eksplozivnih sredstev.

(6) Osebe se sme prevažati na prazni etaži kletke.

c) Prevoz eksplozivnih sredstev po progah

25. člen

(1) Od navozišča jaška do jamskega skladišča je dovoljeno eksplozivna sredstva prevažati takrat, ko v progi na dolžini najmanj 100 m od vozička za eksplozivna sredstva miruje vsak prevoz.

(2) Ročni prevoz eksplozivnih sredstev z vozički za eksplozivna sredstva se sme izvajati samo posamično.

(3) Razdalja med vozički mora biti najmanj 20 m, na voziček pa je treba namestiti varnostno električno svetilko.

d) Prevoz eksplozivnih sredstev z lokomotivami

26. člen

(1) Pri prevozu eksplozivnih sredstev v jamsko skladišče z lokomotivo, sta lahko poleg oseb, določenih za prevoz, navzoča le še strojevodja jamske lokomotive in spremeljalec vlaka.

(2) Hitrost prevažanja ne sme presegati 2 m/s.

(3) Na prednjem delu lokomotive in na koncu vlaka morajo biti nameščeni svetleči rdeči znaki, ki opozarjajo, da se izvaja prevoz eksplozivnih sredstev.

(4) Prevoz električnih detonatorjev z lokomotivami na vozno žico je prepovedan.

e) Prevoz eksplozivnih sredstev z jamskimi žičnicami in visečimi železnicami

27. člen

(1) Pri prevozu eksplozivnih sredstev v jamsko skladišče z jamskimi žičnicami mora za prevoz zadolžena oseba o tem vnaprej obvestiti strojnika pogonskega stroja in upravljalce progovnih postaj, ki morajo pred začetkom prevoza pregledati in ugotoviti brezhibnost pogonskega stroja in transportne trase.

(2) Med prevozom eksplozivnih sredstev smejo biti ob progi samo ljudje, ki so pri prevozu potrebni.

(3) Pri prevozu z vlaki sme biti v enem vlaku največ 5 voznih enot z eksplozivnimi sredstvi.

(4) Če se prevoz opravlja s posameznimi voznimi enotami, mora biti razdalja med njimi 10 m, v nagnjenih žičnicah pa 20 m.

(5) Proga, po kateri se izvaja prevoz eksplozivnih sredstev, mora biti opremljena tako, da je možno z vsakega mesta v progi dati signal strojniku.

(6) Med voznimi enotami za razstrelivo v vlaku ne sme biti z drugim materialom naloženih voznih enot. Na prednji in zadnji vozni enoti morajo biti nameščeni svetleči rdeči znaki. Če proga ni osvetljena, mora biti na prednjem in zadnjem delu vozne enote nameščena certificirana varnostna električna svetilka rdeče barve.

(7) Hitrost prevažanja ne sme biti večja kot pri prevozu ljudi.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za prevoz po visečih progah.

f) Prevoz eksplozivnih sredstev po nadkopih in vpadnikih

28. člen

(1) Pred prevozom eksplozivnih sredstev morajo biti pregledane prevozne naprave, vrvi, pripenjalne naprave, transportna trasa, varnostna vrv in lovilci.

(2) Ob vpadnikih ali nadkopih ter na dnu ali vrhu teh objektov smejo biti samo osebe, ki so nujno potrebne pri prevozu eksplozivnih sredstev.

(3) Na vpadnikih ali nadkopih sme biti naenkrat samo en voziček za eksplozivna sredstva.

(4) Voziček mora imeti spredaj v smeri vožnje nameščeno certificirano električno varnostno svetilko, kolikor trasa prevoza ni razsvetljena s stalno razsvetljavo.

(5) Hitrost pri prevozu eksplozivnih sredstev ne sme biti večja kot 2 m/s.

g) Prevoz eksplozivnih sredstev s transportnimi trakovi

29. člen

(1) Prevoz eksplozivnih sredstev je lahko izjemoma dovoljen tudi s transportnimi trakovi, vendar mora za takšen prevoz izdati posebna navodila tehnični vodja v soglasju s Službo za varnost in zdravje pri delu.

(2) Po transportnih trakovih je prepovedan prevoz detonatorjev.

(3) Na transportnem traku mora biti razstrelivo naloženo v originalni embalaži proizvajalca.

(4) Razdalja med posameznimi embalažnimi enotami na transportnem traku mora znašati najmanj 6 m.

(5) Med zgornjo ploskvijo embalažnih enot z razstrelivom, ki se jih prevaža po transportnem traku, in stropom ter elementi podgradnje in inštalacij mora biti najmanj 60 cm praznega prostora.

(6) Nakladanje razstreliva na transportni trak in razkladanje z njega se sme opravljati samo na postajah, ki so opremljene z varnostnimi napravami za zvezo teh postaj s prostorom, iz katerega se vklaplja in izklaplja delovanje transportnega traku.

h) Nedovoljena transportna sredstva za eksploziv

30. člen

Prevažanje eksplozivnih sredstev s členkastimi in verižnimi transporterji ter stresalkami je prepovedano.

3. Prenos eksplozivnih sredstev s površine v jamo

a) Obveščanje, čas in razdalja med prenosom

31. člen

(1) Prevoz eksplozivnih sredstev s površine v jamo skladišče ali na delovišče po jašku, se lahko izvaja v času, ko ne poteka redni prevoz ljudi.

(2) O prevozu po jašku mora odgovorna oseba za prenos eksplozivnih sredstev vnaprej obvestiti strojnika izvoznega stroja in signalista na odvozišču in dovozišču oziroma osebo, zadolženo za nadzor izvažalnega stroja, če je prevoz urejen avtomatsko.

(3) Če prenaša eksplozivna sredstva več ljudi, mora biti razdalja med njimi najmanj 10m.

(4) Prenos eksplozivnih sredstev se ne sme izvajati v času rednega prihoda in odhoda ljudi iz jame.

b) Prenos detonatorjev in električnih detonatorjev

32. člen

(1) Posameznik sme nesti do 1000 detonatorjev v originalni embalaži proizvajalca.

(2) V progah med prenosom ne sme potekati promet.

(3) Če prenos opravlja več oseb, mora biti razdalja med njimi najmanj 10 m.

(4) Detonatorje in električne detonatorje, katerih količina je manjša od originalne embalaže proizvajalca, je dovoljeno prenašati v leseni ali ustrezni kovinski škatli ali torbici, prenašati pa jih sme le strelec.

(5) Če je v originalni embalaži proizvajalca več kot 1000 detonatorjev ali 500 električnih detonatorjev, morata zaboj nesti dve osebi.

c) Prenos razstreliv

33. člen

(1) Ena oseba sme nesti največ 30 kg razstreliva v originalni embalaži proizvajalca.

(2) Če je v originalni embalaži več kot 30 kg razstreliva, jo morata nesti dve osebi.

(3) Prenos manjše količine razstreliva od tiste v originalni embalaži je dovoljen le v leseni, usnjeni ali ustrezni kovinski škatli ali torbici.

d) Istočasen prenos razstreliva in detonatorjev

34. člen

Izjemoma sme strelec istočasno prenašati do 10 kg razstreliva in do 40 raznih detonatorjev in to v ločenih skatlah ali v torbicah, ki ju nosi na levi in desni strani telesa.

e) Prenos eksplozivnih sredstev iz jamskih skladišč do delovišč

35. člen

Določbe od 32. člena do 35. člena tega pravilnika se smiselno uporabljajo tudi za prenos iz jamskih skladišč eksplozivnih sredstev do delovišč.

IV. SHRANJEVANJE EKSPLOZIVNIH SREDSTEV V SKLADIŠČIH

1. Splošna opredelitev

36. člen

(1) Eksplozivna sredstva se shranjujejo v jamskih skladiščih, ki so zgrajena in urejena v ta namen, in sicer v količinah, ki so določene v dovoljenju za uporabo skladišča.

(2) Manjše količine eksplozivnih sredstev za potrebe enega ali več delovišč so lahko spravljene v priročnih shrambah, ki morajo biti v območju delovnih mest na varnem prostoru.

37. člen

(1) Eksplozivna sredstva lahko shranjujejo tudi v skladiščih na površini, ki so zgrajena in urejena v ta namen.

(2) Skladišča na površini so lahko urejena tudi kot tipska priročna skladišča eksplozivnih sredstev (PSRS), ki so postavljena na primerno urejenem terenu in primerno zavarovana.

(3) Gradnja skladišč eksplozivnih sredstev na površini se na podlagi ustrezne projektne dokumentacije izvaja v skladu z zakonom, ki ureja rudarstvo, in zakonom, ki ureja graditev objektov.

(4) Za ureditev skladišč, pogoje skladiščenja in red v skladiščih eksplozivnih sredstev na površini, se poleg predpisov, ki urejajo te objekte, smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika.

2. Pogoji skladiščenja

38. člen

(1) V jamskih skladiščih, pomožnih skladiščih in priročnih shrambah morajo biti razstreliva popolnoma ločena od detonatorjev, in sicer:

- v skladiščih: v posebnih komorah;
- v pomožnih skladiščih: v posebnih komorah ali vdolbinah;
- v priročnih shrambah pa v posebnih vdolbinah ali zabojih.

(2) Vžigalne vrvice in pomožna vžigalna sredstva se hranijo v istem prostoru z razstrelivi, vendar ločeno od razstreliv v posebnih vdolbinah ali zabojih.

(3) Detonacijske vrvice in busterji se lahko hranijo v istem prostoru kot razstreliva.

3. Količine eksplozivnih sredstev v skladiščih

39. člen

(1) V eni komori jamskega skladišča je dovoljeno imeti:

- 7000 kg gospodarskega razstreliva;
- do 20000 različnih vrst detonatorjev.

(2) Če za shranjevanje detonatorjev in električnih detonatorjev ni posebne komore, se sme ta sredstva spravljati v vdolbine v dohodni progi, ki morajo biti zaprte z vrati.

(3) Vsaka vrsta eksplozivnih sredstev, mora biti v komori zložena ločeno.

(4) Izjemoma, ob izvedenih dodatnih ukrepih, ki zagotavljajo enako varnost, kot pri normalnih količinah, se smejo skladiščiti tudi večje količine razstreliv. Dovoljenje za to izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi tehnične dokumentacije.

40. člen

V pomožnih skladiščih se sme skladiščiti do 2000 kg razstreliva in do 4000 kosov različnih vrst detonatorjev.

4. Graditev jamskih skladišč, pomožnih skladišč in priročnih skladišč za shranjevanje eksplozivnih sredstev v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo mineralnih surovin

a) Splošne opredelitve

41. člen

(1) Jamsko skladišče za eksplozivna sredstva se lahko gradi samo na osnovi rudarskega projekta.

(2) Pred izdelavo rudarskega projekta je treba dobiti dovoljenje za lokacijo jamskega skladišča, izdano od organa, ki je izdal dovoljenje za izkoriščanje.

(3) Zgrajeno jamsko skladišče je dovoljeno uporabljati šele po pridobitvi veljavnega dovoljenja za uporabo.

42. člen

V rudarskem projektu mora biti upoštevana varnost ostalih rudniških objektov v primeru eksplozije v skladišču.

b) Pogoji za graditev jamskih skladišč za eksplozivna sredstva

43. člen

Jamska skladišča se gradijo v jalovih kamninah ali koristni mineralni substanci na suhem mestu, po možnosti v trdnem materialu zunaj območja pritiska, ki bi utegnil povzročiti porušitev ali morebitno eksplozijo, ter tam, kjer se v primeru eksplozije ne bi poškodovali drugi jamski prostori in od koder bi lahko plini, nastali zaradi eksplozije, prodrli na delovišča.

44. člen

(1) Najmanjše razdalje jamskega skladišča od jamskih prostorov, glavnih poti, postrojev in objektov v jami so:

Najmanjša dopustna razdalja od najbližjih celic oziroma komor jamskega skladišča v m		
Naziv	v obliki celic (niš)	v obliki komor
Glavni ventilator	60	100
Zračilna vrata, ki zagotavljajo zračenje vse jame ali enega celega oddelka jame	60	100
Jamski hodniki, ki rabijo za redni izhod in prehod, ter glavni zračilni hodniki	20	25
Jaški, komore, črpalke, elektro-stikalne postaje in transformatorske postaje	60	100
Glavni izvozni jaški, jaški za prevoz ljudi, podklopi in vpadniki za vhod ljudi v jamo oziroma izhod iz nje	100	100
Drugi hodniki in jamski prostori	15	15

(2) Te razdalje so izjemoma lahko tudi manjše, če se z izračunom na podlagi odpornosti kamnin proti udarnim valovom, določene s preskušanjem kamnin, ali na podlagi posebne konstrukcije skladišča ugotovi, da zadostuje tudi manjša razdalja, ne da bi bila pri tem ogrožena življenje ljudi in varnost objektov.

45. člen

Vstop v dostopni prostor skladišča ne sme biti v hodniku glavnega vhodnega zračnega toka.

46. člen

(1) Skladišča se gradijo tako, da so v neposredni zvezi z izhodnim zračnim tokom in da so po najkrajši poti povezana z najbližjim odcepom svežega zračnega toka z vrtino ali zoženim hodnikom, ki se v primeru eksplozije lahko avtomatsko ali z varnega mesta zapre.

(2) Če je povezava skladišča s svežim zračnim tokom prek vrtine premera do 300 mm, zadostuje, da je vrtina pravokotna na os skladiščnega dostopnega hodnika.

(3) Če je skladišče povezano s svežim zračnim tokom po zoženem hodniku, mora biti profil hodnika v smeri izhodnega zračnega toka najmanj za 20% večji od profila hodnika iz smeri vhodnega zračnega toka.

(4) Zožitev v hodniku iz odcepa svežega zračnega toka mora biti izvedena v dolžini najmanj 5 m, površina zoženega profila pa ne sme biti večja od 2 m².

47. člen

Dostopni hodnik skladišča z dvema komorama mora biti najmanj dvakrat pravokotno prelomljen, za skladišča z več kot dvema komorama pa najmanj trikrat pravokotno prelomljen, s tem da so na prelomih hodnika 3 m globoke odbojne vdolbine profila hodnika za ublažitev udarcev v primeru eksplozije.

48. člen

(1) Skladišča se lahko gradijo z dvema ali več komorami glede na količino in vrsto eksplozivnih sredstev, s tem da je treba posebej predvideti komore za hrambo detonatorskih kopic in električnih detonatorjev ter prostor za izdajanje eksplozivnih sredstev.

(2) Skladišča imajo lahko več komor glede na količino in vrsto eksplozivnih sredstev, toda največ 6 komor, od katerih so lahko največ 4 namenjene za razstrelivo, ena komora za shranjevanje različnih vrst detonatorjev ter ena komora za izdajanje eksplozivnih sredstev.

(3) Po potrebi se lahko uredijo tudi komore za vžigalne vrvice ter prostor za hrambo strelskih torb, strojčkov za vžig min, strelskih instrumentov in pribora za razstreljevanje.

49. člen

(1) Posamezne komore morajo biti zgrajene tako, da je njihova vzdolžna os pravokotna na os dostopnega hodnika (iz katerega se neposredno vstopa v komore). Proti vsaki komori mora biti na drugi strani dostopnega hodnika v profilu komore zgrajena najmanj 3 m globoka odbojna vdolbina.

(2) V jamah z nevarnim premogovim prahom v odbojnih vdolbinah, ki morajo biti globoke 5 do 6 m, ter v dostopnih hodnikih je treba predvideti vodne jezove ali pregrade za kameni prah.

50. člen

Debelina zida (celote) med komorami se določi z izračunom na podlagi trdnosti materiala celote, vendar ne sme biti manjša od 6 m.

51. člen

(1) Prostor skladišča eksplozivnih sredstev morajo imeti prosto višino najmanj 2,20 m.

(2) Če so komore delovnega prostora za izdajanje eksplozivnih sredstev in dostopni hodniki zgrajeni v kamninah, ki niso trdne ali bi se lahko vnele, se komore delovnega prostora za izdajanje eksplozivnih sredstev in dostopni hodniki do razdalje 10 m od komor obzidajo z neizgorljivim materialom (opeka, beton ipd.), drugi deli hodnika pa so lahko podprti z lesenim materialom, premazanim s proti ognju odpornimi sredstvi.

(3) Tla prostorov, v katere se spravljajo ali iz katerih se izdajajo inicialna sredstva za vžig, morajo biti ravna, iz negorljivega materiala in ne sme iskriti.

52. člen

Glavna vrata skladišča se postavijo pred prvim prelomom dostopnega hodnika. Vrata morajo biti železna, rešetkasta in se morajo zaklepiti z dvema patentnima ključavnicama. Lahko se uporabljajo železna ali lesena s pločevino okovana vrata, vendar z rešetkasto odprtino za zračenje. Glavna vrata skladišča se morajo odpirati navzven.

53. člen

(1) Vrata komor morajo biti polna, z rešetko za zračenje, enokrilna, ki se odpirajo navzven in zapirajo s patentno obesnico ali patentno ključavnico.

(2) V istem skladišču ne sme isti ključ odklepiti dveh ključavnic ali dveh obešank.

(3) Glavna vrata skladišča in vrata komor morajo natančno nalegati na svoj okvir, tako da jih ni mogoče podreti z vzvodom, kadar so zaklenjena.

(4) Vsaka komora mora imeti samo en vhod. Če je zračenje izvedeno diagonalno skozi komore, je zračilna povezava komore z zračilnim hodnikom mogoča samo skozi vrtino ali odprtino v zidu, zaprto z močno železno rešetko, ter od nje proti notranji strani dovolj odmaknjena z gosto jekleno ali podobno mrežo.

54. člen

Vrata vdolbin (niš), v katerih so detonatorske kapice, električni detonatorji, vžigalne vrvice in detonirne vžigalne vrvice, se izdelajo iz železne pločevine, debele 3 mm, z diagonalnim ojačanjem iz zavarjenih palic ali iz lesa, obložena z jekleno pločevino.

55. člen

(1) V komorah za eksplozivna sredstva se lahko postavi police.

(2) V skladišču eksplozivnih sredstev mora biti tudi posebna komora s pultom za izdajanje eksplozivnih sredstev.

(3) Skladišča za eksplozivna sredstva morajo biti opremljena z ustreznimi sredstvi za gašenje požarov.

56. člen

(1) Skladišča eksplozivnih sredstev (hodniki in komore) se morajo zračiti s pretočnim zračnim tokom ali s posebnim ventilatorjem z zračilnimi cevmi.

(2) Odprtine za zračenje komor se morajo izdelati tako, da plamen ne more skozi njih izbruhniti, odprtine na vhodih v komore za iniciatorje eksplozije pa se zavarujejo z dovolj gosto mrežo tako, da vanje ni mogoče ničesar potisniti ali vreči.

c) Pomožna skladišča za eksplozivna sredstva

57. člen

(1) Pomožno skladišče za eksplozivna sredstva ima po potrebi komore in vdolbine za shranjevanje eksplozivnih sredstev.

(2) Pomožno skladišče ima lahko tudi eno samo komoro ali vdolbino za razstrelivo in predprostor, v katerem je vdolbina za detonatorje, ki pa je oddaljena najmanj 6 m od komore ali vdolbine za razstrelivo in katere os je pravokotna na os predprostora.

(3) Nasproti komore ali vdolbine za eksplozivna sredstva mora biti odbojna vdolbina.

58. člen

Pomožna skladišča s posodami za eksplozivne zmesi, iz katerih se po pnevmatski poti s cevmi prevaža zmes do kraja uporabe, se morajo graditi posebej in se ne smejo v njih hraniti druga razstreliva in eksplozivna sredstva.

59. člen

V predprostor pomožnega skladišča se vstopa neposredno iz dostopnega hodnika.

d) Priročna shramba za eksplozivna sredstva na delovnih mestih

60. člen

(1) Priročna shramba za eksplozivna sredstva se izdelava oziroma postavi v hodniku, po katerem (redno) ne hodijo ljudje, na mestu, ki je od najbližjega delovišča oddaljeno najmanj 30 m.

(2) Priročna shramba za eksplozivna sredstva mora biti na suhem mestu, kjer ni jamskega pritiska in kjer ni nevarnosti rušenja oziroma padanja materiala.

61. člen

(1) Posebej je treba izdelati priročno shrambo za razstrelivo in posebej pa za detonatorske kapice oziroma električne detonatorje v medsebojni razdalji najmanj 6 m.

(2) Vdolbina mora biti zgrajena v trdnem materialu (kamnini ali mineralni surovini) v boku hodnika, praviloma v izhodnem zračnem toku ali v njegovi bližini, na mestu, ki je zaščiten z jamskim podporjem.

(3) Vrata omare morajo biti izdelana iz pločevine, debele najmanj 3 mm, in izvedena tako, da se ne morejo podreti.

(4) Pod omaro za detonatorske kapice mora biti manipulacijska miza ali polica (pult), obložena s prožnim materialom. Na podu pod omaro oziroma mizo mora biti pogrinjalo iz gume ali pa iz negorljivega materiala, ki ne iskri.

62. člen

(1) Manjše količine eksplozivnih sredstev za potrebe enega ali več delovišč je dovoljeno shranjevati tudi v priročnih shrambah, ki imajo obliko vdolbine, police ali lesenega zaboja.

(2) Če je zaboj kovinski, mora biti od zunaj zaščiten tako, da ne more ob udarcu s kovino priti do iskrenja.

(3) Če več strelcev uporablja isto priročno shrambo, mora tehnični vodja s pooblastilom določiti odgovornega strelca, ki vodi priročno shrambo.

(4) V priročni shrambi v obliki vdolbine je dovoljeno hraniti do 100 kg razstreliva in ustrezno število raznih detonatorjev, ločeno v posebni priročni shrambi.

(5) Če je poraba večja od količin iz prejšnjega odstavka, se lahko uporablja tudi več priročnih shramb, ki morajo biti med seboj oddaljene najmanj 6 m. Za oddaljena delovišča se lahko shrani v priročni shrambi v obliki zaboja 50 kg razstreliva ali 10 kg razstreliva in 40 detonatorjev. Detonatorji morajo biti ločeni s pregrado.

(6) Tehnični vodja določa v soglasju s Službo za varnost in zdravje pri delu prostor za priročno shrambo in je odgovoren, da se priročno shrambo z napredovanjem delovnega mesta pravočasno premesti.

63. člen

(1) Ob vsaki prekinitvi dela nad 8 ur se mora eksplozivna sredstva vrniti v pomožno skladišče eksplozivnih sredstev.

(2) Priročna shramba v obliki vdolbine mora biti izdelana kot železna omarica, ki je obložena z lesom in ki se da zaklepati.

64. člen

(1) V rudniku je potrebno voditi evidenco o vseh priročnih shrambah v obliki vdolbine v posebni knjigi.

(2) Lokacija priročnih shramb mora biti vrisana na jamski karti.

65. člen

(1) Eksplozivni material za potrebe ene izmene in enega strelca se sme hraniti v bližini delovnega mesta v lesenih zabojih, ki imajo ključavnico.

(2) Zaboji morajo biti postavljeni na ustreznem in varnem mestu in biti pod nadzorstvom strelca ali osebe, ki jo določi strelec.

(3) Zaboji morajo biti zaklenjeni, dokler so v njih eksplozivna sredstva, njihove ključke pa sme imeti samo strelec.

(4) Prazne zaboje se mora puščati odprte.

(5) V zabojih se lahko poleg eksplozivnih sredstev puščajo samo beleške strelca, vžigalne vrvice ali tokovodnike za vžiganje električnih nabojev.

e) Red v skladiščih eksplozivnih sredstev

66. člen

(1) Razstreliva v originalni embalaži se zlagajo na police ali palete 10 cm od tal.

(2) Gornji rob lesenih in kartonskih škatel na policah ali brez polic ne sme biti višji kot 1,5 m od tal.

(3) Oddaljenost škatel ali zabojev z razstrelivom od gornje police mora znašati najmanj 10 cm, od sten komor pa najmanj 20 cm.

(4) Globina polic sme znašati največ 1 m, računajoč z vsake strani dostopa k polici.

(5) Tla v skladišču, kjer je dovoljeno nalaganje palet, morajo biti vidno označena. Označena skladiščna površina mora biti oddaljena od sten skladišča vsaj 20 cm.

(6) Ob vhodnih vratih v skladišče in po potrebi do zadnje stene mora biti označen prazen prostor za normalen dostop in prevoz skladiščenega razstreliva z viličarjem ali ročnim vozičkom.

(7) Originalna polna paleta mora biti položena na tla.

(8) Prepovedano je nalaganje polnih palet eno vrh druge in nalaganje dodatnih škatel razstreliva na polno paletu.

(9) Posamezne vrste razstreliva morajo biti med seboj prostorsko ločene s praznim prostorom širine vsaj 50 cm.

(10) Palete morajo biti zložene tako, da je vedno možno izdajanje najstarejšega razstreliva.

(11) Detonatorji smejo biti zloženi samo pakirani v originalni embalaži proizvajalca in to največ dve vrsti zabojev enega na drugem na eni polici.

(12) Na vratih pri glavnem vhodu v jamsko skladišče mora biti obešena tabla, na kateri so navedene količine posameznih vrst eksplozivnih sredstev, ki jih je dovoljeno shranjevati v skladišču.

(13) Pred vsako komoro mora biti na tabli označena vrsta eksplozivnih sredstev in največja dovoljena količina, ki se jo sme hraniti v komori.

f) Prostor za izdajanje eksplozivnih sredstev

67. člen

(1) Iz skladišča je dovoljeno izdajati eksplozivna sredstva samo na mestih, ki so označena v odobritvi za uporabo skladišča.

(2) Vsako skladišče ali pomožno skladišče za shranjevanje nad 500 kg razstreliva, mora imeti posebno komoro za izdajanje; v skladišču oziroma pomožnem skladišču, kjer se hrani manj kot 500 kg razstreliva, pa se sme eksplozivna sredstva izdajati v prostoru pred komoro.

(3) V vsakem primeru mora biti na razpolago polica, na kateri izdaja skladiščnik eksplozivna sredstva.

g) Požarna varnost

68. člen

(1) Skladišča za eksplozivna sredstva morajo imeti predpisano opremo za uspešno posredovanje v primeru požara.

(2) Osebe, zaposlene v skladišču, morajo biti izurjene za hitro in uspešno uporabo sredstev pri preprečevanju in gašenju požara.

h) *Prezračevanje*

69. člen

Skladišča za eksplozivna sredstva se morajo zračiti s stalnim zračnim tokom ali s posebnim ventilatorjem in zračilnimi cevmi.

i) *Oblačila*

70. člen

Oblačila oseb, ki ravnaajo z eksplozivnimi sredstvi, morajo biti iz materiala, ki ne povzroča statične elektrike.

j) *Električne inštalacije in naprave*

71. člen

(1) V skladišču za eksplozivna sredstva se razen stalne razsvetljave, ki je instalirana po določbah tehničnih predpisov za električne naprave v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo, ne sme napeljati nobene druge električne naprave.

(2) V komori za električne detonatorje sme biti napeljana stalna razsvetljava samo nad ali pred vhodom tako, da snop svetlobe osvetljuje komoro.

(3) Izvedena mora biti prekinitev:

- zveze tirnic med delom tira v skladišču in delom tira zunaj skladišča;

- vseh kovinskih zvez dela napeljav v skladišču in zunaj skladišča (npr. vodovodne cevi, cevi za komprimiran zrak, požarne cevi).

(4) Če je v jami telefonska zveza s površino, sme segati telefonska napeljava v skladišče le do mesta pred prekinitvijo v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(5) V skladiščih je dovoljeno uporabljati varnostne električne akumulatorske svetilke in žepne baterijske svetilke, tudi za razsvetljevanje skladišča.

(6) Pri manipuliranju z električnimi detonatorji, mora biti električna svetilka postavljena na določeno mesto, ki je oddaljeno od komore ali vdolbine, v kateri so shranjeni električni detonatorji.

(7) V skladišču je prepovedana uporaba svetilk z odprtim plamenom.

k) *Označevanje skladišč*

72. člen

(1) Pri vходу v skladišče za eksplozivna sredstva mora biti obešena tabla z napisom naslednje vsebine:

“Pozor! Eksplozivna sredstva! Nepooblaščenim osebam je vstop prepovedan! Kajenje in vstop s svetilko z odprtim plamenom je prepovedan!”.

(2) Skladišče nadzorujejo pooblaščen osebe za nadzor v spremstvu skladiščnika.

l) *Orodje in pribor*

73. člen

(1) V skladišču za eksplozivna sredstva ni dovoljeno uporabljati orodja in pribora, ki iskri.

(2) Orodja, pribora in električnih vžigalnih strojčkov ni dovoljeno shranjevati v komori, v kateri so razstreliva ali detonatorji, temveč v prostoru za izdajanje ali poleg tega prostora.

m) *Red in čistoča*

74. člen

(1) V skladišču za eksplozivna sredstva mora biti brezhiben red in čistoča.

(2) V razdalji do 50 m od vhodnih vrat skladišča ni dovoljeno hraniti nobenega gorljivega materiala.

(3) Ostali material mora biti oddaljen najmanj 10 m od vhodnih vrat.

n) *Popravila v skladišču*

75. člen

(1) Če so potrebna v komorah za eksplozivna sredstva popravila, se jih sme opraviti samo po nalogu tehničnega vodje.

(2) V času popravil v komori ne sme biti eksplozivnih sredstev.

(3) Popravila je dovoljeno opraviti samo pod stalnim nadzorom osebe, ki je strokovno usposobljena za ravnanje z eksplozivnimi sredstvi.

o) *Izdaja eksplozivnih sredstev iz jamskega skladišča*

76. člen

(1) Iz jamskega skladišča je dovoljeno izdajati eksplozivna sredstva samo strelcem ali pomočnikom pri razstreljivnih delih, ki so pooblaščen za razstreljevanje in odgovornim osebam, ki so navedene v seznamu, izobešenem v skladišču.

(2) Eksplozivna sredstva je dovoljeno izdajati samo na podlagi pismenega naloga tehničnega vodje ali od njega pooblaščen osebe, v katerem mora biti točno označena vrsta in količina eksplozivnih sredstev, ki jih je treba izdati. V nalogu potrdi prejemnik prejem eksplozivnih sredstev.

(3) Pri izdajanju eksplozivnih sredstev pooblaščenim osebam mora skladiščnik vpisati v njihovo strelno knjigo ali strelni karton izdano količino in vrsto eksplozivnih sredstev.

(4) Pri vračanju eksplozivnih sredstev vpisuje skladiščnik v to knjigo vrnjeno količino in vrsto eksplozivnih sredstev.

77. člen

Detonatorje se mora izdajati ločeno od razstreliva.

p) *Dokumentacija o skladišču in pomožnem skladišču*

78. člen

(1) Izvajalec del mora imeti za vsako skladišče in pomožno skladišče eksplozivnih sredstev dokumentacijo, v kateri se nahajajo:

- načrti;
- situacijski načrti;
- dovoljenje za gradnjo;
- dovoljenje za uporabo skladišča oziroma pomožnega skladišča;
- zapiski o pregledu njihove brezhibnosti in brezhibnosti varnostne razsvetljave ter zračenja;
- zapisnik o opravljenih inšpekcijskih pregledih in
- druge listine in dokumente, ki se nanašajo na posamezno skladišče oziroma pomožno skladišče.

(2) Na platnicah svežnja spisov iz prejšnjega odstavka mora biti oštevilčen popis vseh dokumentov.

79. člen

Za vsako priročno shrambo mora vsaka organizacijska enota (jama, površinski kop ipd.) voditi evidenco, opis, situacijo in skico priročne shrambe, ter dovoljenje tehničnega vodje za uporabo.

r) Evidenca in kontrola eksplozivnih sredstev pri skladiščenju

80. člen

(1) O sprejetih in izdanih eksplozivnih sredstvih morajo skladiščniki oziroma osebe, zadolžene za posamezna skladišča ali shrambe, voditi točno evidenco.

(2) Napačno vpisan podatek se mora črtati tako, da ga je možno prebrati in vpisati poleg nov podatek.

(3) Zraven popravka mora biti podpis osebe, ki je popravek vnesla.

81. člen

(1) Skladiščnik glavnega skladišča mora voditi glavno knjigo stanja eksplozivnih snovi.

(2) V glavni knjigi mora biti sproti ob vsaki spremembi evidentirano:

- stanje zaloge na dan pred spremembo po vrstah in količinah eksplozivnih sredstev,
- vsak prejem eksplozivnih sredstev od dobavitelja pa vrsti in količini ter številko spremnega dokumenta,
- vsaka izdaja eksplozivnih sredstev po vrstah in količini za posamezna delovišča (odjemalce),
- vsako vračanje eksplozivnih sredstev v skladišče in
- stanje zaloge ob koncu dneva.

(3) H glavni knjigi sodijo še vsi spremni dokumenti, to so prejemnice in izdajnice s podpisi prejemnikov eksplozivnih sredstev.

(4) Tehnični vodja ali od njega pooblaščen oseba mora glavno knjigo pregledati najmanj enkrat na mesec in primerjati dejansko stanje s stanjem zalog v skladišču.

82. člen

(1) Skladiščnik pomožnega skladišča vodi knjigo eksplozivnih snovi. V knjigi pomožnega skladišča mora biti evidentirano za vsak dan in vsako izmeno po vrstah in količini eksplozivnih sredstev:

- stanje zalog predhodne izmene,
- prejete količine med izmeno,
- izdane količine za uporabo po posameznih deloviščih s podpisom prejemnika,
- skupno izdane količine v izmeni,
- količine, vrnjene z delovišč v skladišče in
- stanje na koncu izmene.

(2) Skladiščnik mora dnevno voditi in podpisovati evidenco pomožnega skladišča. Tehnični vodja ali od njega pooblaščen oseba pa mora vsaj enkrat tedensko pregledati pomožno skladišče.

83. člen

(1) Strelec, zadolžen za priročno shrambo, mora voditi v strelni knjigi ali v strelnem kartonu stanje po količini in vrstah eksplozivnih sredstev po vsaki izdaji iz priročne shrambe ter stanje za naslednjo izmeno.

(2) Tehnični vodja ali od njega pooblaščen oseba mora vsaj enkrat tedensko pregledati priročno shrambo.

V. RAZSTRELJEVANJE

1. Splošne opredelitve

84. člen

(1) Razstreljevalna dela se morajo tehnološko, tehnično in organizacijsko izvajati tako, da se zagotovi varnost ljudi, naravnih in zgrajenih objektov, opreme in okolja pred vsemi možnimi učinki eksplozije, zlasti seizmičnimi učinki, razmetom odstreljenega materiala, učinki dušljivih in strupenih plinov, toplotnimi učinki razstreljevanja ter zračnim udarom.

(2) Dela na razstreljevanju se lahko izvajajo samo po navodilih tehničnega vodje.

2. Načrt razstreljevanja

85. člen

Za vsak način razstreljevanja pri razstreljevalnih delih mora tehnični vodja na osnovi tehnične oziroma projektne dokumentacije določiti postopek ali izdelati načrt razstreljevanja, ki mora vsebovati:

- vrsto razstreliva;
- vrsto sredstev za vžiganje nabojev;
- potrebno število minskih vrtin, njihov premer, nagib, razporeditev in globino;
- potrebno količino razstreliva za vsako posamično minsko vrtino;
- način mašenja minskih vrtin;
- način vžiganja in vrstni red vžiganja minskih vrtin in
- zaščitne in preventivne ukrepe pri izvajanju razstreljevalnih del.

3. Prezračevanje

86. člen

Pri podzemeljskih rudarskih delih je razstreljevanje dovoljeno samo na deloviščih, ki se zračijo s prehodnim zračnim tokom ali posebnim zračenjem.

4. Priprave na razstreljevanje

87. člen

(1) Pred polnjenjem minskih vrtin z razstrelivom se morajo osebe, ki ne sodelujejo pri razstreljevanju, umakniti.

(2) Določba prejšnjega odstavka ne velja za osebe, ki nadzirajo ali opravljajo inšpekcijske preglede.

(3) Pri polnjenju minskih vrtin na širokih čelih, ki so daljša kot 20 m, je mogoče na čelu opravljati redna dela na mestih, ki so oddaljena več kot 10 m od mesta polnjenja, pri tem pa mora strelec postaviti straže.

(4) Na rednih delovnih mestih določi odgovorna oseba prostor, kamor se mora umakniti delovna skupina med razstreljevanjem.

(5) Odgovorna oseba določi mesto, od koder bo strelec aktiviral naboje pri električnem vžiganju nabojev.

88. člen

(1) Pred polnjenjem vrtin z razstrelivom mora strelec ali druga oseba, ki razstreljuje, postaviti straže na dohodih k delovnemu mestu, kjer se razstreljuje. Če za zavarovanje dohodov ni na voljo zadosti ljudi, mora strelec zaznamovati dohode brez straž z navzkrižnimi letvami ali postaviti table z naslednjo vsebino: "Ne približuj se! Razstreljevanje!"

(2) Če se pri jamskih delih v rudnikih pričakuje skorajšnji preboj v drugo delovno mesto, je treba pravočasno in

točno obvestiti delavce tega delovnega mesta o razstreljevanju.

5. Zavarovanje pred razstreljevanjem

89. člen

Pred polnjenjem vrtin z razstrelivom je potrebno z delovnega mesta odstraniti ali zavarovati stroje, orodje, kable, svetilna telesa in drugo ter do oddaljenosti najmanj 50 m v ravni črti od mesta razstreljevanja, odstraniti vse lahko vnetljive predmete, razen v primerih, ko interni splošni akt in rudarski projekt ne določata drugače.

6. Nadzor vrtin pred polnjenjem

90. člen

(1) Pred polnjenjem mora strelec preveriti globino, premer, očiščenost in razmestitev vrtin.

(2) Prepovedano je polnjenje tistih vrtin, ki niso v skladu s shemo in navodili, ki jih je izdal tehnični vodja.

(3) Dovoljeno je napolniti samo toliko vrtin, kolikor bo odstreljenih.

7. Priprava udarnih patron

91. člen

(1) Udarne patrone se sme pripraviti samo neposredno pred njihovo uporabo.

(2) Za razstreljevanje se sme pripraviti samo toliko udarnih patron, kolikor jih je potrebno za eno razstreljevanje.

92. člen

Vdolbina v patroni razstreliva za detonator se sme izdelati samo s šilom iz neiskrečega materiala (les, baker, medenina).

93. člen

Pri vžigu nabojev s vžigalno vrvico se konec vžigalne vrvice, ki se vtakne v detonator, odreže z ostrim nožem pravokotno na os vžigalne vrvice in nato vstavi v detonator ter pritrdi s strelskimi kleščami.

94. člen

(1) Prepovedano je polniti mokre vrtine s premočljivimi patronami ali s patronami s poškodovanimi omoti.

(2) Mokrih vrtin, v katerih je voda, ni dovoljeno polniti z razstrelivom, ki ni vodoodporno.

(3) Tehnični vodja ali oseba, ki jo ta pismeno pooblasti, presodi, ali je potrebno izpihovanje vode iz vrtin, glede na povečan učinek rušenja, seizmične vplive na okolico ter možnost polnjenja.

95. člen

(1) Udarne patrone se mora pazljivo vstaviti v minske vrtine, pri čemer se mora paziti, da se električni detonator ali detonator ne izvlečeta iz udarne patrone.

(2) Dno detonatorja mora biti usmerjeno v smeri večine eksplozivne polnitve v vrtini.

96. člen

(1) Za ročno polnjenje vrtin se lahko uporabljajo nabojne palice s premerom, ki ne sme biti manjši od premera patrone.

(2) Polnjenje vrtin se lahko izvaja tudi s komprimiranim zrakom in ustreznim priborom.

97. člen

Nepatronirano razstrelivo se lahko vsipa, vliva, vpihava, črpa v minske vrtine samo, če je namenjeno za tak način polnjenja in če naprave za mehansko polnjenje ustrezajo tem namenom.

98. člen

Pri polnjenju minskih vrtin je potrebno v vsakem trenutku vedeti, kateri del minske vrtine je napolnjen z razstrelivom, in s kakšno vrsto in količino razstreliva. Vrsta razstreliva in dejansko porabljena količina se vpisuje v načrt razstreljevanja. Za izvajanje tega člena je odgovorna s strani tehničnega vodje pooblaščen oseba.

8. Mašilo

99. člen

(1) Vsaka minska vrtina mora biti zamašena. Kot mašilo se sme uporabljati samo negorljiv sipek ali plastičen material.

(2) Dolžina zamaška mora biti opredeljena v načrtu razstreljevanja.

9. Električno vžiganje nabojev

a) Mesto in način vžiga z električnimi naboji

100. člen

(1) Naboj se mora električno vžigati:

– na mestih, kjer je prepovedana uporaba odprtih svetilk,

– v jamah z metanom in eksplozivnim premogovnim prahom in

– povsod tam, kjer pri razstreljevanju ni mogoč pravočasen umik na varno (na primer v jaških, jamskih prostorih z nagibom več kot 30 stopinj, kjer grozi nevarnost pred vdorom vode in podobno).

(2) Kot vir toka za vžig nabojev se sme uporabljati samo električne vžigalne strojčke.

(3) Pri največji dovoljeni upornosti tokokroga priključnih električnih detonatorjev morajo električne naprave za vžig min zagotoviti tokovni impulz z intenziteto najmanj 1 A in strmino naraščanja največ 1 ms, ki mora trajati najdlje 4 ms, pri čemer energija impulza ne sme biti manjša od 3 Ws.

(4) Za električno vžiganje je dovoljeno uporabljati samo tisto vrsto električnega vžigalnega strojčka, ki ima ustrezen certifikat ali oceno strokovne ustanove, da je varen za delo v določenih pogojih. Vžigalni strojček mora ustrezati vrsti uporabljenih električnih detonatorjev, glede na njihovo občutljivost.

(5) V istem minskem polju se sme uporabljati samo električne detonatorje enake občutljivosti in istega proizvajalca.

101. člen

Za vžiganje nabojev se sme uporabljati samo takšne električne detonatorje, za katere proizvajalec pismeno garantira, da imajo določen električni upor in da so v istem omotu vžigalniki z enakim ali vsaj približno enakim uporom.

102. člen

(1) Električni vžigalni strojček mora biti konstruiran tako, da preprečuje nehoteno sprožitev.

(2) Kondenzatorske električne naprave morajo imeti vgrajeno tudi signalno napravo, ki opozarja na to, da je naprava pripravljena za vžig.

(3) Strojček mora imeti vgrajeno varovalko, ki preprečuje sprožitev, preden je kondenzator popolnoma napolnjen.

(4) Jakost električnega toka pri kratko spojenih priključkih ohmmetrov ne sme presegati 25 miliamperov.

(5) Delovanje električnega vžigalnega strojčka in električnih merilnih naprav je potrebno vsaj enkrat na mesec nadzirati.

(6) Oseba, ki je zadolžena za pregled, mora imeti pooblastilo ustreznega certifikacijskega organa.

(7) Ugotovitve tega nadzora se pišejo v knjigo.

(8) Električni vžigalni strojčki morajo biti enkrat na leto pregledani v pooblaščenih ustanovih.

103. člen

Pred vžiganjem nabojev je treba z ohmmetrom preizkusiti upornost električnih detonatorjev in zvez.

104. člen

(1) Električni vodnik za vžiganje nabojev mora biti iz bakra s prerezom najmanj 0,8 mm² z izolacijo iz gume ali PVC.

(2) Če je vodnik spleten iz jeklenih žic, mora imeti enako izolacijo in enak električni upor, kot bakreni vodnik s prerezom najmanj 0,8 mm².

(3) Električni vod za vžiganje nabojev ne sme imeti nobenih golih delov na tokovodnikih.

(4) Konce žic tokovodnikov in električnih detonatorjev je treba pred spojitvijo očistiti, pri vezanju pa jih med seboj splesti in spojena mesta izolirati.

(5) Električnih vodov za druge namene (signalizacijo, razsvetljavo delovnega mesta in podobno) se ne sme uporabljati kot tokovodnike za vžiganje nabojev.

105. člen

Tokovodniki morajo biti tako dolgi, da je naboje mogoče vžigati iz varnega zaklonišča.

b) Blodeči tokovi

106. člen

(1) Uporaba normalno občutljivih električnih detonatorjev ni dovoljena na deloviščih, kjer jakost blodečega toka presega 60 mA, dokler niso odstranjeni vzroki za nastanek blodečih tokov.

(2) Pri razstreljevanju na mestih, kjer je nevarnost blodečega toka, se mora zagotoviti:

– da sta konca tokovodnikov, ki se povežeta z napravo za vžig, pred tem kratko spojena,

– da je vsa električna oprema v skladu ozemljena tako, da celotna upornost ozemljitvenih vodnikov ni večja od 1,0 ohma, ozemljiti pa se morajo tudi tirnice in kovinske konstrukcije in

– da je med polnjenjem minskih vrtin z razstrelivom električni tok odklopljen iz omrežja, ki napaja delovne stroje in druge naprave na delovnem mestu.

107. člen

Kadar se približuje nevihta, je treba prekiniti polnjenje vrtin z udarnimi patronami, že pripravljene naboje pa takoj odstreliti. Če to ni možno, je treba v nevarnem območju, to je v prostoru, kjer v času razstreljevanja ne sme biti nikogar, odrediti varnostne ukrepe kot pri normalnem odstreljevanju. Za nevarno razdaljo se smatra oddaljenost nevihte do 3 km.

10. Vžiganje nabojev z gorečo vžigalno vrvico

108. člen

(1) Vžigalne vrvice posameznih nabojev morajo biti tako dolge, da imata strelec in njegov pomočnik oziroma druge, za razstreljevanje pooblaščen osebe, s svojimi pomočniki dovolj časa za umik na varno mesta, kadar prižgejo vžigalno vrvico.

(2) Pri posamičnem vžiganju več nabojev, mora biti vsaka vžigalna vrvica, ki se prej prižge, najmanj 10 cm daljša od naslednje. Najkrajša vžigalna vrvica mora biti najmanj 1 m dolga, najdaljša pa sme biti največ 4 m.

(3) Konce vžigalnih vrvic, ki molijo iz vrtin, se ne sme zavijati, temveč jih je treba pustiti, da prosto visijo. Konci zunaj vrtine morajo biti dolgi vsaj 20 cm in medsebojno odmaknjeni 10 cm.

109. člen

(1) Vžigalne vrvice smeta prižgati le strelec in njegov pomočnik in sicer tedaj, ko so vse vrtine pripravljene za prižig, ko so postavljene straže in ko je zagotovljen umik oseb, ki prižigajo naboje.

(2) Če se posamezno vžiga več nabojev, sme ena oseba prižgati največ 5 vžigalnih vrvic. Istočasno smeta na enem delovnem mestu prižgati vžigalne vrvice samo dve osebi.

(3) Če je treba prižgati več kot 10 vžigalnih vrvic, se mora prižiganje izvesti s pomočjo prižigalnih tulcev ali satorja, pri čemer sme ena oseba prižgati največ 5 tulcev ali satorij.

(4) Izjemoma sme ena oseba prižgati največ 6 nabojev oziroma vžigalnih vrvic pod pogojem, da je najkrajša vrvica dolga 1,30 m.

110. člen

Vžigalno vrvico se mora pred uporabo preizkusiti po navodilih proizvajalca.

11. Vžiganje nabojev z detonacijsko vrvico

111. člen

(1) Naboji se vžigajo z detonacijsko vrvico po navodilu proizvajalca. Pri rezanju detonacijske vrvice se mora kolut z vrvico odvit tako, da je od mesta, kjer se reže, oddaljen 25 m.

(2) Detonacijska vrvica se sme rezati samo z ostrim nožem z eno potezo.

112. člen

Kosa detonacijske vrvice se med seboj vežeta z vzlom ali na drug način po navodilu proizvajalca.

113. člen

(1) Detonacijska vrvica se inicira z električnim detonatorjem ali z detonatorjem.

(2) Zakasnilniki, ki se uporabljajo pri iniciranju razstreliva z detonacijsko vrvico, se morajo z detonacijsko vrvico zvezati tako, kot je določeno v navodilih proizvajalcev detonacijskih vrvic in zakasnilnikov. Enako se mora ravnati tudi pri povezovanju detonacijske vrvice z busterji.

12. Vžiganje z neelektričnimi detonatorji

114. člen

(1) Z neelektričnimi detonatorji se lahko vžigajo naboji na mestih, kjer je nevarnost nekontroliranega aktiviranja električnih detonatorjev zaradi blodečih tokov, induciranih nape-
tosti ali atmosferskih razelektritev.

(2) Neelektrični detonatorji se lahko uporabljajo pri vseh razstreljivih delih na površini in pod zemljo, razen v jamah z metanom oziroma nevarnim premogovim prahom.

115. člen

(1) Za izdelavo udarnih patron se sme uporabljati le detonatorje z nepoškodovanimi in zaprtimi cevki.

(2) Pri krajšanju cevk detonatorjev je treba konec zvariti po navodilih proizvajalca.

(3) Detonator se namesti vedno v sredino patrone razstreliva. Dno detonatorja mora biti obrnjeno v smeri večine eksplozivne polnitve.

(4) Detonator se v udarni patroni pritrdi po navodilih proizvajalca.

116. člen

(1) Udarno patrono, ki je težja kot 5 kg, se spusti v vrtino s pomožno vrvico.

(2) Med spuščanjem udarne patrone in med polnjenjem razstreliva v vrtino je treba paziti, da se vžigalna cevka ne poškoduje.

(3) Med polnjenjem vrtin je treba konektorje držati ločeno od ostalih eksplozivnih sredstev.

117. člen

(1) Povezava neelektričnih detonatorjev mora biti izvedena s pomočjo konektorjev, v katerih je detonator zaščiten s plastičnim ohišjem.

(2) Vse konektorje je treba namestiti izven vrtine.

(3) S povezovanjem se lahko prične šele takrat, ko so vse vrtine napolnjene in zamašene.

(4) Med posameznimi elementi mreže neelektričnih detonatorjev morajo biti razdalje v skladu z navodili proizvajalca.

118. člen

(1) Mrežo neelektričnih detonatorjev ali posamezen detonator se vžge s posebnim vžigalnim strojčkom ali z drugim detonatorjem.

(2) Pri uporabi električnega detonatorja za vžig mreže neelektričnih detonatorjev je treba upoštevati, da s tem postane mreža občutljiva na električne vplive, zato se sme električni detonator pritrditi šele tedaj, ko je vse povezano in pripravljeno za odstrel.

(3) Detonator, s katerim se vžiga mreža neelektričnih detonatorjev, mora biti zavarovan s peskom, desko ali podobnim, oziroma mora biti nameščen v ohišju konektorja.

119. člen

Mrežo neelektričnih detonatorjev je mogoče pri razstreljevanju na površini kombinirati z detonacijsko vrvico polnitve nad 5 g/m.

13. Opozorila pri razstreljevanju

120. člen

(1) Razstreljevanje se sme pričeti šele po signaliziranju.

(2) Opozorila daje strelec s tem, da pred začetkom polnjenja vrtin poziva osebe, ki ne sodelujejo pri razstreljevanju, da naj se odstranijo na varno mesto in da postavi straže ali opozorilne table na določena mesta.

(3) Pred začetkom odstreljevanja mora z vzklikom "Ogenj!" opozoriti, da se z odstreljevanjem prične.

(4) Po končani odstrelitvi objavlja strelec z vzklikom "Končano!", da je razstreljevanje končano in po pregledu delovišča odpokliče straže oziroma odstrani table z opozorilom.

121. člen

(1) Zaklonišča delavcev in strelcev pri miniranju pod zemljo morajo biti zavarovana in morajo biti praviloma v svežem zračnem toku pred delovnim mestom, na katerem se razstreljuje.

(2) Pri vžiganju nabojev mora biti zaklonišče strelca na kraju, ki je vsaj z enim pravim kotom oddaljeno najmanj 30 m od kraja razstreljevanja oziroma najmanj 50 m, če se odstreljuje z več kot 6 naboji.

14. Postopek po vžigu nabojev

122. člen

Pri vžiganju nabojev z vžigalno vrvico in detonatorji morata strelec in njegov pomočnik spremljati detonacije posameznih nabojev in jih šteti, da bi ugotovila, če so vsi naboji eksplodirali.

123. člen

(1) Kadar po odstrelitvi ni nobenega dvoma, da kateri naboj ni detoniral, morajo strelec in drugi delavci toliko časa počakati v svojih zakloniščih, da se dimni plini toliko razredčijo, da niso več škodljivi za zdravje delavcev.

(2) Delavci gredo lahko na delovno mesto šele, ko strelec v spremstvu ene osebe pregleda delovno mesto.

(3) Če kakšen naboj ni detoniral ali pa se domneva, da ni detoniral, je treba čakati v zaklonišču najmanj 20 minut, prav toliko pa je treba čakati, če je kateri naboj deflagiral.

124. člen

(1) Če pri električnem vžiganju nabojev s premikom vzvoda ali ključa električnega vžigalnega strojčka ne sledi detonacija, se mora še enkrat poskusiti. Če naboji niti po tem ne detonirajo, se morajo vodniki za električno vžiganje nabojev takoj ločiti od sponk električnega vžigalnega strojčka in na kratko zvezati. Nato se mora odstraniti ključ ali vzvod električnega vžigalnega strojčka in preveriti brezhibnost tokovodnikov ter odpraviti napake.

(2) Pri uporabi časovnih električnih detonatorjev se sme na delovišče oditi šele po preteku 20 minut po zadnjem neuspelem poizkusu vžiga.

15. Nedetonirani naboji

125. člen

(1) Če strelec ugotovi, da nekateri naboji niso detonirali, jih mora vidno in na ustrezen način zaznamovati in poskrbeti, da se uničijo.

(2) Če uničenje ne uspe do konca izmene, mora strelec onemogočiti dostop na delovno mesto in ga zaznamovati z navzkrižnimi letvami (ali krajniki) ter javiti število zatajenih nabojev odgovorni osebi, ta pa mora obvestiti strelca naslednje izmene.

(3) O vsakem zatajenem naboju je treba voditi pismeno evidenco.

126. člen

(1) Zatajene nabojne sme odstranjevati samo strelec in njegov pomočnik.

(2) Osebe, ki ne sodelujejo pri odstranjevanju zatajenega navoja, ne smejo biti navzoče na delovišču.

(3) Zatajeni naboj se lahko odstrani z novo minsko vrtino, izvrtano paralelno s prvotno, pri čemer mora biti razdalja do nove minske vrtine najmanj 8-kratni premer vrtine.

(4) Mesto in smer nove vrtine mora odrediti strelec tako, da nova vrtina ne zadene na zatajeni naboj.

(5) Zaradi ugotovitve smeri zatajenega naboja se sme iz vrtine odstraniti zamašek do globine 10 cm od ustja vrtine.

127. člen

Prepovedano je:

- izvlačenje udarne patrone in razstreliva iz zatajenega naboja,
- poglobiti vrtine, ki so ostale popolnoma ali delno ohranjene zaradi tega, ker je v njih izgorelo razstrelivo ali pa je sosednji naboj odbil prednji del vrtine.

128. člen

(1) Če se pri pregledu delovnega mesta domneva, da je detonator ali razstrelivo prišlo v odstreljeni material, mora strelec pregledati izkopanino na delovnem mestu. Prav tako je treba ravnati tudi z odstreljenim materialom pri odstranjevanju zatajenih nabojev.

(2) Tehnični vodja mora določati ustrezen način odvažanja, zavarovanja in pregledovanja materiala, prihajajočega z delovnih mest z zatajenimi naboji.

(3) Eksplozivna sredstva, najdena v izkapanini, se morajo do uničenja začasno shraniti ločeno od drugih eksplozivnih sredstev in uničiti v rokih, ki so določeni v navodilih tehničnega vodje izvajalca del.

16. Strelna knjiga (strelni karton)

129. člen

(1) Osebe, ki opravljajo razstreljevalna dela, morajo imeti strelne knjige z oštevilčenimi stranmi.

(2) Vsak strelec oziroma oseba, ki opravlja razstreljevalna dela, ima svojo strelno knjigo.

(3) Namesto knjige se lahko uporabljajo tudi strelni kartoni, ki se vlagajo v mape, pod pogojem, da omogočajo enako zanesljivost podatkov (oštevilčenje in arhiviranje) kot knjiga.

(4) Strelci oziroma osebe, ki opravljajo razstreljevalna dela, morajo vpisovati v strelno knjigo:

- sprejeta eksplozivna sredstva po količinah in vrstah od predhodne izmene iz skladišča in od drugega strelca ter skupaj prejete količine,
- za vsako delovno mesto oziroma vsako razstreljevanje takoj po opravljenem razstreljevanju količine in vrste porabljenih eksplozivnih sredstev ter skupno porabo,
- količine, predane drugemu strelcu,
- količine, vrnjene v skladišče in
- količine predane strelcu naslednje izmene.

(5) V strelno knjigo mora strelec vpisati tudi število zatajenih min in število zatajilcev.

(6) Pri razstreljevanju, kjer sodeluje več strelcev, vpisuje porabo v strelno knjigo le strelec, ki je določen za vodjo.

130. člen

(1) Vodja delovnega mesta ali dejanski porabnik mora potrditi porabo eksplozivnih sredstev s svojim podpisom.

(2) Pristojna odgovorna oseba pregleda strelno knjigo dvakrat tedensko.

(3) Tehnični vodja ali od njega pooblaščen oseba mora enkrat mesečno pregledati strelne knjige.

17. Knjiga o delu z eksplozivnimi sredstvi

131. člen

(1) Knjigo o delu z eksplozivnimi sredstvi vodijo pooblaščen osebe izvajalca del, ki eksplozivna sredstva uporablja. V to knjigo se vpisujejo po dnevih in po deloviščih vsa

razstreljevanja ter vsi dogodki, ki lahko vplivajo na varnost delovišča ali okolice.

(2) Tehnični vodja ali od njega pooblaščen oseba mora vsak dan pregledati pripombe v knjigi o delu z eksplozivnimi snovmi in pregled potrditi s svojim podpisom.

18. Knjiga dnevne potrošnje eksplozivnih snovi

132. člen

To knjigo vodi pooblaščen oseba v organizaciji, ki eksplozivne snovi uporablja. V knjigo se vpisuje dnevna poraba eksplozivnih sredstev po količini in vrstah za vsako delovišče in vsako izmeno posebej.

19. Evidenca o zatajilcih

133. člen

Vsaka organizacija, ki uporablja eksplozivna sredstva, mora voditi posebno evidenčno knjigo o zatajenih (neeksplozivnih) nabojih. V knjigi o delu z eksplozivnimi sredstvi se evidentira:

- kraj, delovišče, datum in izmena ko je nastal zatajilec število zatajenih nabojev,
- položaj zatajenih nabojev v minskem polju,
- vrsta in količina eksplozivnega sredstva v zatajenem naboj,
- tovarniška številka in datum izdelave eksplozivnega sredstva ime strelca pri katerem je zatajilec nastal in
- ime strelca, datum, čas in način uničenja zatajenega naboja ter podpis osebe, ki je naboj uničila.

VI. DOPOLNILNE DOLOČBE PRI RAZSTRELJEVANJU V JAMAH Z IN/ALI NEVARNIM PREMGOVIM PRAHOM

1. Splošne opredelitve

134. člen

(1) V jamah, kjer se pojavlja metan in nevaren premogov prah, mora tehnični vodja v specifičnih pogojih delovnega okolja za vsako delovno mesto določiti vrsto razstreliva, vrsto električnih detonatorjev in največjo količino razstreliva za en naboj skladno z navodili proizvajalca eksplozivnih sredstev.

(2) V jamah, kjer se pojavlja metan ali nevaren premogov prah, mora tehnični vodja v specifičnih pogojih delovnega okolja za vsako delovno mesto določiti vrsto razstreliva, vrsto električnih detonatorjev in največjo količino razstreliva za en naboj skladno z navodili proizvajalca eksplozivnih sredstev.

2. Eksplozivna sredstva

135. člen

(1) V jamah z metanom in nevarnim premogovim prahom se smejo uporabljati eksplozivna sredstva, za katera je dalo dovoljenje ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(2) V jamah z metanom ali nevarnim premogovim prahom se smejo uporabljati eksplozivna sredstva, za katera je dalo dovoljenje ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(3) Uporabljati se smejo le razstreliva v obliki patron.

(4) Za iniciranje razstreliva se smejo uporabljati samo trenutni ali milisekundni električni detonatorji.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko v prostorih, ki so uvrščeni v I. stopnjo ogroženosti po metanu v skladu s pravilnikom, ki ureja zahteve za zagotavljanje varnosti in

zdravja pri delu ter tehnične ukrepe za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo, uporabljajo tudi polsekundni električni detonatorji, katerih uporabo dovolijo tehnični vodja izvajalca del v soglasju s službo za varnost in zdravje pri delu in to za vsako delovišče posebej.

136. člen

Metanska razstreliva in metanski električni detonatorji morajo biti izdelani in preizkušeni glede na stanje tehnike opredeljeno s standardom.

3. Metanska razstreliva

137. člen

Pogoji uporabe metanskih razstreliv so naslednji:

- način aktiviranja nabojev mora biti takšen, da nobena patrona neposredno pred detonacijo ni odkrita po dolžini,

- polnjenje vrtin, ki sekajo praznine v hribini, je prepovedano, pri razstreljevanju morajo biti izpolnjeni takšni hribinski pogoji, da detonacijski val ne prodre direktno v atmosfero delovišča,

- eksplozivne patrone morajo biti v vrtini nameščene tako, da je omogočen zanesljiv prenos detonacije in

- v primeru, da se v vrtini pojavi voda, se morajo eksplozivne patrone ustrezno zaščititi.

138. člen

(1) Razstreljevanje z metanskimi razstrelivi je dovoljeno samo na deloviščih, kjer koncentracija metana ni večja od 1,5%.

(2) Razstreljevanje na jamskih deloviščih pri večjih koncentracijah metana, vendar največ do 2%, je dovoljeno izjemoma, dovoljenje in pogoje za razstreljevanje pa v takih primerih izda tehnični vodja izvajalca del pismeno.

4. Nemetanska razstreliva

139. člen

(1) Nemetanska razstreliva se lahko uporabljajo na deloviščih z metanom samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- v premogovem sloju, če koncentracija metana na deloviščih ni večja od 0,5% (to velja tudi za hribine s podobnimi karakteristikami kot premog),

- v prihribini, če koncentracija metana na deloviščih ni večja od 1%,

- če je zagotovljeno pretočno ali separatno zračenje delovišč.

(2) Razstreljevanje z nemetanskimi razstrelivi je ob nenadni spremembi režima prezračevanja prepovedano.

140. člen

Za razstreljevanje v posameznih metanskih rudnikih se sme uporabljati samo tista nemetanska razstreliva, za katera je izdalo dovoljenje ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

141. člen

Dovoljenje za razstreljevanje z nemetanskimi razstrelivi izda tehnični vodja izvajalca del. Na podlagi tega dovoljenja izda tehnični vodja dovoljenje za razstreljevanje z nemetanskimi razstrelivi za vsako delovišče posebej. Pri tem za vsako delovišče izdela navodila za razstreljevanje ter določi poimensko strelce in osebe za kontrolo metana.

5. Diskontinuirano polnjenje vrtin z razstrelivom

142. člen

Diskontinuirano polnjenje dolgih vrtin z več polnitvami z metanskim razstrelivom se obdeli v posebnih navodilih, ki jih izda tehnični vodja izvajalca del v soglasju s službo za varnost in zdravje pri delu, razen v primeru, da je diskontinuirani način polnjenja vrtin pri razstreljevanju sestavni del tehnološkega procesa pri odkopavanju.

6. Vezava in aktiviranje eksplozivnih nabojev

143. člen

Metanski milisekundni električni detonatorji se smejo v omrežje vezati le zaporedno. Istočasno se smejo uporabljati električni detonatorji, ki so vezani po zaporednih številkah, pri čemer nobena številka ne sme manjkati.

144. člen

Razpored električnih detonatorjev v vrtinah mora biti takšen, da pri detonaciji nabojev ne prihaja do izboja in odkrivanja višjih številke detonatorjev.

145. člen

Na deloviščih s pojavom metana se sme naenkrat aktivirati toliko milisekundnih metanskih vžigalnikov, da vsota zakasnitev vseh števil v seriji ni večja od 140 ms pri razstreljevanju v premogu ali hribinah z enakimi karakteristikami kot premog oziroma 200 ms pri razstreljevanju v prihribini.

7. Kontrola prisotnosti metana

146. člen

(1) Pri izvajanju razstreljevalnih del je kontrola prisotnosti metana v ozračju sestavni del tehnološkega postopka razstreljevanja. Indiciranje metana na deloviščih se v času razstreljevanja opravi:

- pred začetkom vrtanja minskih vrtin,
- pred začetkom polnjenja vrtin z razstrelivom,
- po končanem polnjenju minskih vrtin,
- na mestu vžiganja nabojev pred vžigom in
- po končanem razstreljevanju.

(2) Območje kontrole metana je delovišče pri razstreljevanju in okolica 10 m.

147. člen

(1) Odgovorna oseba določi mesto vžiganja nabojev in mesto za zaklonišče v času razstreljevanja.

(2) Zaklonišče mora biti locirano v območju svežega zračnega toka.

(3) Izjemoma je lahko mesto zaklonišča tudi v izrabljenem zračnem toku, pogoje za to pa predpiše tehnični vodja.

8. Nevaren premogov prah

148. člen

V jamah, kjer se pojavlja nevaren premogov prah, velja v času razstreljevanja posebni ukrepi za odstranjevanje oziroma inertizacijo premogovega prahu. Ti ukrepi so:

- iz območja razstreljevanja se mora odstraniti vsa nakopnina,
- na območju razstreljevanja in okolici 20 m se mora odstraniti nakopičeni premogov prah,
- premogov prah, ki ga ni mogoče odstraniti se mora inertizirati z dodatnimi ukrepi.

9. Ukrepi za inertizacijo nevarnega premogovega prahu

149. člen

(1) Ukrepi za inertizacijo premogovega prahu so:

- vlaženje jamskih prostorov z vodo,
- posipanje inertnega kamenega prahu in
- drugi ukrepi, ki zagotavljajo enako ali boljšo stopnjo inertizacije premogovega prahu.

(2) Vlaženje jamskih prostorov z vodo se mora izvajati v območju razstreljevanja in okolici 20 m. Posipanje inertnega kamenega prahu se mora izvajati v območju razstreljevanja in okolici 5 m. Za zapraševanje se mora porabiti najmanj 5 kg inertnega kamenega prahu za vsak naboj. Za druge postopke inertizacije izda dovoljenje tehnični vodja izvajalca del.

10. Mašenje minskih vrtin

150. člen

Dolžina mašila je 1/3 dolžine minske vrtine. Pri tem ne sme biti krajše od 30 cm, pri kratkih minskih vrtinah, ki so napolnjene z eno patrono razstreliva, mora biti mašilo dolgo najmanj 20 cm.

11. Razmak med vrtinami

151. člen

Najmanjši razmak med sosednjima vrtinama v premo-gu sme biti 0,6 m. Pri razstreljevanju v prihrabinah pa ne sme biti manjši od 0,4 m.

12. Razstreljevanje večjih kosov

152. člen

Razstreljevanje večjih kosov premoga ali druge hribine se sme izvajati le s pomočjo minskih vrtin. Vrtine morajo biti razporejene in usmerjene tako, da je razstrelivo v njih oddaljeno najmanj 0,3 m do najbližje proste ploskve.

13. Posebni varnostni ukrepi

153. člen

(1) Nepričakovano spremenjene razmere pri razstreljevanju zahtevajo poostreitev pogojev razstreljevanja.

(2) Pogoje pri razstreljevanju poostri odgovorna oseba, ki mora o tem obvestiti tehničnega vodjo.

(3) Poostrene pogoje pri razstreljevanju lahko ublaži tehnični vodja.

154. člen

(1) Strelec mora v primeru povečane ali zmanjšane detonacije obvestiti odgovorno osebo.

(2) Odgovorna oseba mora glede na pojav predpisati dodatne varnostne ukrepe in o tem obvestiti tehničnega vodjo.

VII. RAZSTRELJEVANJE PRI GLOBLJENJU JAŠKOV IN IZDELAVI NAVPIČNIH RUDNIŠKIH PROSTOROV

1. Ukrepi pred začetkom razstreljevanja

155. člen

(1) Pred začetkom prevoza eksplozivnih sredstev po jašku mora odgovorna oseba obvestiti strojnika prevaževal-

nega stroja, signalista ob ustju jaška, nadzornika prevažanja skozi uvajalni cilindri napenjalnega odra in odgovornega kopača na dnu jaška, da se bo pričelo s prevozom eksplozivnih sredstev.

(2) Pred začetkom prevoza eksplozivnih sredstev po jašku se morajo z delovišča umakniti vsi delavci, razen strelca in njegovih pomočnikov.

2. Razstreljevanje v jaških

156. člen

(1) Za odstreljevanje nabojev je dovoljena samo uporaba električnih in neelektričnih detonatorjev.

(2) Odstreljevanje nabojev je dovoljeno le s površine v oddaljenosti 30 m od roba jaška oziroma pri nadaljnjem globljenju jaška iz obzorja v že izdelan jašek.

(3) Pred bližajočo se nevihto ali med nevihto je polnjenje vrtin z razstrelivom in odstreljevanje v jaških, ki se globijo s površine, prepovedano.

3. Lokacija za pripravo udarnih patron

157. člen

Udarne patrone se morajo pripravljati na delovnem mestu, na dnu jaška ali v najbližjem zaklonišču v jašku, izjemoma tudi na površini; pri nadaljnjem globljenju obstoječih jaškov pa tudi na drugem kraju, ki ga določi tehnični vodja.

4. Prevoz eksplozivnih sredstev za razstreljevanje v jašku

158. člen

(1) Prevoz razstreliva z vedri se mora opraviti ločeno od prevoza detonatorjev. Hitrost spuščanja vedra z eksplozivnimi sredstvi ne sme presegati 1 m/s.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je dovoljeno spuščanje vedra z eksplozivnimi sredstvi s hitrostjo do 2 m/s, če presega globina globljenega jaška 300 m in so vedra vodena.

(3) Pri prevozu razstreliva z vedri mora biti razstrelivo v originalni embalaži proizvajalca.

(4) Izjemoma je dovoljeno prevažati razstreliva tudi v zaprtih obloženih lesenih zabojih ali v trdih usnjenih torbah.

(5) Razstreliva sme biti le toliko, kolikor ga je potrebno za neposredno razstreljevanje.

(6) Če to zahtevajo posebni varnostni razlogi in če to predhodno pismeno odobri tehnični vodja izvajalca del, je izjemoma in pod nadzorom pooblaščenega strelca dovoljeno v ustreznih zabojih ali torbah spuščati na dno jaška tudi udarne patrone, vendar ločeno od drugih eksplozivnih sredstev in to, kadar na dnu jaška ni delavcev.

(7) Če se uporabljajo električni detonatorji, mora strellec poskrbeti, da bodo, preden se spuščajo v jašek udarne patrone, izklopljeni vsi dovodi električnega toka.

5. Razstreljevanje v jašku s pojavi metana

159. člen

Kadar se pri globljenju jaška dno približa 10 m do hribine, v kateri se pojavlja metan, je treba razstreljevati po določbah tega pravilnika o razstreljevanju v jamah z metanom oziroma nevarnim premogovim prahom in po predhodnem vrtanju.

6. Izklop električnih naprav pred razstreljevanjem in meritve upornosti tokokroga vodnikov in posebej celotne zveze s priključenimi električnimi detonatorji

160. člen

Preden spustom v jašek in pred priključitvijo oziroma povezovanjem žic električnih detonatorjev na tokovodnik za električno vžiganje nabojev, morajo biti izklopljeni vsi električni vodi. Če so v bližini električne naprave, moramo biti odklopljene od napetosti tudi te, razen naprav, ki jih zaradi varnosti pri delu ni dovoljeno izklopiti (omrežni kontrolnik, ki varuje delovišče pred blodečimi tokovi), o čemer mora odločiti tehnični vodja.

7. Razstreljevanje pri izdelavi jaškov in strmih prebojev od spodaj navzgor

161. člen

Pri višanju jaškov in izdelavi navpičnih in strmih prebojev od spodaj navzgor, se sme izvesti odstreljevanje samo tedaj, ko je delovni oder ustrezno zavarovan skladno z izvedbenim projektom ali po navodilih tehničnega vodje.

VIII. RAZSTRELJEVANJE NA POVRŠINI

1. Načrt razstreljevanja

162. člen

(1) Za razstreljevanje na površini z vrtnami in razstreljevanje s kotlasto razširjenimi minskimi vrtnami se mora izdelati načrt razstreljevanja. V načrtu mora biti opisano minsko polje s skicami, prerezi in podatki o vrtnah. V skici minskega polja mora biti vrisana lokacija minskega polja in razdalja kraja razstreljevanja od ogroženih objektov in naprav z navedbo vrste objekta oziroma naprave.

(2) V načrtu razstreljevanja morajo biti navedene največje dovoljene količine razstreliva zaradi potresne varnosti ogroženih objektov ter drugi ukrepi za varnost pred razmetom hribine in zračnim udarnim valom.

(3) Načrt razstreljevanja mora potrditi tehnični vodja izvajalca del, če pa je miniranje določeno z rudarskim projektom in gre za odmik od projekta, pa mora soglašati tudi Služba za varnost in zdravje pri delu v skladu s pravili za odmik od projekta.

2. Posebna navodila za izvajanje razstreljevalnih del

163. člen

(1) Za vsa razstreljevanja, ki se izvajajo v bližini naseljenih krajev, javnih prometnih poti, visoko in nizko napetostnih elektrovdov, naftovodov, plinovodov, vodovodov, telekomunikacijskih vodov in objektov, rezervoarjev tekočih ali plinastih goriv ter v okolju, kjer je nevarnost eksplozije in ognja, se morajo izdelati posebna navodila.

(2) Za vsa razstreljevanja, ki se izvajajo v bližini naseljenih krajev, javnih prometnih poti, visoko in nizko napetostnih elektrovdov, naftovodov, plinovodov, vodovodov, telekomunikacijskih vodov in objektov, rezervoarjev tekočih ali plinastih goriv ter v okolju, kjer je nevarnost eksplozije ali ognja, se morajo izdelati posebna navodila.

(3) Za bližino iz prejšnjega odstavka se šteje razdalja do 200 m oziroma tista oddaljenost, do katere segajo neželeni učinki razstreljevanja.

3. Razstreljevalna dela v bližini visokonapetostnih daljnovodov

164. člen

Če se razstreljevanja opravljajo v bližini visokonapetostnih daljnovodov in drugih visokonapetostnih objektov, ki jih v času razstreljevanja ni mogoče izključiti, je treba uporabiti neelektrični način iniciranja min. Električno vžiganje nabojev je dovoljeno samo v primerih, ko ni nevarnosti, da bo zaradi bližine visokonapetostnih vodov v vodnikih omrežja za električno vžiganje nabojev induciran nevaren električni tok.

165. člen

Varnostne razdalje, ki se morajo zagotoviti pri električnem vžiganju nabojev v bližini visokonapetostnih objektov, odvisno od vrste električnih detonatorjev, ki se uporabljajo, se določijo po tabeli št. 1.

Tabela 1

Vrsta visokonapetostnega električnega voda	Vrsta električnih detonatorjev		
	normalno občutljivi	neobčutljivi	visoko neobčutljivi
Visokonapetostni prosti vod na lesenih stebrih 100 kV	10 m–25 m	do 10 m	do 10 m
Visokonapetostni prosti vod na stebrih 110 kV–400 kV	50 m–100 m	25 m–50 m	do 10 m
Visokonapetostni električni vodi žel. prog in tramvajej na enosmerni tok	200 m–500 m	100 m–200 m	10 m–100 m

4. Razstreljevanje v bližini radijskih oddajnikov in radarskih postaj

166. člen

(1) Pri razstreljevanju v bližini nepremičnih in premičnih radijskih oddajnikov in radarskih postaj, anten mobilne telefonije ter drugih naprav, ki ustvarjajo elektromagnetno polje tolikšne jakosti, da lahko v tokovodnikih za vžiganje nabojev inducira električni tok, ki zadostuje za vžig električnih detonatorjev, je treba uporabiti neelektrični način vžiganja min.

(2) Za nevarna elektromagnetna polja se štejejo polja, katerih jakost presega $0,18 \text{ W/m}^2$ oziroma katerih jakost lahko v električnih detonatorjih ali v omrežju za električni vžig min inducira električni tok z jakostjo $0,18 \text{ A}$ oziroma $1/3$ nazivnega električnega toka, ki je potreben za vžig električnih detonatorjev.

(3) Varnostne razdalje, ki se morajo zagotoviti pri električnem aktiviranju nabojev v bližini radijskih oddajnikov in radarskih postaj so podane v tabeli št. 2.

Tabela 2

Moč radijskega oddajnika ali radarja [W]			Najmanjša varnostna razdalja [m]	
nad	1	do	5	15
nad	5	do	25	30
nad	25	do	50	50
nad	50	do	100	70
nad	100	do	250	120
nad	250	do	500	150
nad	500	do	1.000	215
nad	1.000	do	2.500	300
nad	2.500	do	5.000	500
nad	5.000	do	10.000	700
nad	10.000	do	25.000	1.200
nad	25.000	do	50.000	1.700
nad	50.000	do	100.000	2.350
nad	100.000			3.000

5. Varnostne razdalje pri razstreljevanju z električnimi detonatorji pri uporabi premičnih sprejemno-oddajnih naprav

167. člen

Če se za razna obvestila in komuniciranje v bližini delovišča ali delovišču uporabljajo premični sprejemniki in oddajniki, se morajo pri razstreljevanju z električnimi detonatorji normalne občutljivosti zagotoviti varne razdalje po tabeli št. 3. Ta določba se uporablja tudi za uporabo prenosnih telefonov NMT ali GPS in drugih podobnih naprav.

Tabela 3

Moč sprejemnikov in oddajnikov (walkie-talkie naprav) [W]	Najmanjša varnostna razdalja [m]
1 – 10	15
11 – 60	30
61 – 250	60

6. Načini razstreljevanja, ki se lahko uporabljajo na površini

168. člen

(1) Pri razstreljevanju na površini se lahko uporabljajo vrtnice majhnega in velikega premera, kotlasto razširjene nabojne vrtnice in komore.

(2) Pri površinskih delih se lahko uporablja razstreljevanje z vrtnicami z neprekinjenim polnjenjem, z deljenim polnjenjem vrtnic, kotlovskim polnjenjem vrtnic ali s komornim razstreljevanjem. Za vsako od navedenih razstreljevanj je potrebno izdelati poseben načrt.

7. Razstreljevanje z nalepljenimi naboji

169. člen

Razstreljevanje z nalepljenimi naboji je dovoljeno le, če je zagotovljena varnost pred zračnim udarnim valom.

8. Razstreljevanje z minskimi vrtnicami majhnega premera

170. člen

(1) Razstreljevalne vrtnice majhnega premera so vrtnice premera do 50 mm.

(2) Nepravilno izvrtane minske vrtnice in vrtnice v neodpornem materialu se ne smejo polniti. Izjemoma se smejo take vrtnice polniti v omejenem obsegu le po posebnem navodilu tehničnega vodje ali od njega pooblaščen osebe.

9. Razstreljevanje s kotlastimi in razširjenimi minskimi vrtnicami

171. člen

(1) Razstreljevanje s kotlastimi in razširjenimi minskimi vrtnicami je dovoljeno le v kompaktni kamnini, ki ni kavernožna.

(2) Kotlasto razstreljevanje je izjemoma dovoljeno v hribinah z manj izrazitimi razpokami, če se razstrelivo v minsko vrtino vsipa skozi zaščitna obloga (cev), ki preprečuje izgubo razstreliva skozi razpoke.

(3) Pred ponovnim polnjenjem minske vrtine z razstrelivom, zaradi širitve kotla, se morajo iz vrtin odstraniti ostanki prejšnje detonacije.

(4) Kotlaste razširitve se smejo ponovno polniti z razstrelivom, ko mine 1 ura od vžiga prejšnjega polnjenja. Ta čakalni čas se sme zmanjšati na 15 minut, če se za čiščenje nabojne vrtine uporablja stisnjen zrak.

10. Razstreljevanje z minskimi vrtinami velikega premera

172. člen

(1) Kot minske vrtine velikega premera se štejejo vrtine s premerom večjim od 51 mm.

(2) Za vsako razstreljevanje z minskimi vrtinami velikega premera je poleg načrta razstreljevanja potrebno sestaviti zapisnik o opravljenem razstreljevanju. Načrt razstreljevanja mora biti usklajen s tehnično dokumentacijo za eksploatacijo.

(3) Dolžina mašila se mora določiti v načrtu razstreljevanja glede na linijo najmanjšega odpora oziroma po formuli:

$$m = (0,8 \text{ do } 1,2) \times W$$

ali glede na premer minske vrtine (D) po formuli:

$$m = (20 \text{ do } 40) \times D$$

kjer je:

m = dolžina mašila – čepa v metrih;

W = dolžina linije najmanjšega odpora – izbojnice v metrih;

D = premer minske vrtine v metrih.

(4) Za koeficiente v zgornjih formulah se morajo vzeti večje vrednosti v primerih, kadar je večja nevarnost razmeta odstreljenega materiala. Mašilo, ki znotraj minske vrtine ločuje posamezne dele eksplozivnega polnjenja, mora biti izdelano iz inertnega materiala. Posamezni deli minskega polnjenja so lahko med seboj ločeni tudi z zrakom s tako imenovano zračno blazino.

11. Milisekundna zakasnitev vžiga

173. člen

(1) Izvedba milisekundnih zakasnitev se uporablja z namenom zmanjšati neželjene učinke razstreljevanja na okolico in izboljšati učinke rušenja.

(2) Za uporabo milisekundnega učinka so milisekundne zakasnitve dovoljene:

- z milisekundnimi zakasnilniki za detonacijsko vrstico,
- z milisekundnimi električnimi detonatorji,
- z milisekundnimi neelektričnimi sistemi za vžiganje

min in

– s posebnimi napravami za električni milisekundni vžig min.

(3) Dovoljena je tudi uporaba milisekundnih zakasnitev v posamezni vrtini.

(4) Način izvedbe milisekundnih zakasnitev mora biti razvidna v načrtu razstreljevanja.

12. Komorno razstreljevanje

174. člen

Komorno razstreljevanje se opravlja po projektu za komorno razstreljevanje. Dovoljenje za izvajanje del po projektu izda ministrstvo pristojno za rudarstvo.

13. Prevoz eksplozivnih sredstev

175. člen

(1) Eksplozivna sredstva je dovoljeno prevažati od skladišč do mesta uporabe na površini:

- po javnih transportnih poteh v skladu z zakonom, ki ureja prevoz nevarnih snovi, in
- znotraj delovišča po navodilih tehničnega vodje.

(2) Če se za prevoz razstreliva uporablja nakladalnik, bager ali buldožer, mora biti ta urejen tako, da ne pride do izgube tovora med prevozom.

14. Razstreljevanje z rudarskim (črnim) smodnikom

176. člen

(1) V kamnolomih za proizvodnjo velikih kamnitih blokov se sme uporabljati črni smodnik po navodilu proizvajalca črnega smodnika, pri čemer je treba upoštevati, da je ta zelo občutljiv za ogenj, trenje in udarec.

(2) Minske vrtine, katerih nagib je večji od 45 stopinj glede na horizontalo, se morajo polniti samo s patroniranim smodnikom.

(3) Če se uporablja nepatronirani (sipki) črni smodnik, se mora smodnik v minske vrtine vsipati samo s pomočjo cinkovega ali bakelitnega lijaka, katerega cev seže do dna vrtine. Če je vrtina daljša od dolžine cevi lijaka, se mora polniti s patroniranim črnim smodnikom.

(4) Pri polnjenju minske vrtine se lijak ne sme tresti in naglo potegniti iz vrtine.

(5) Pred polnjenjem minske vrtine s črnim smodnikom se morajo iz bližine vrtine odstraniti vsi železni predmeti. Če se ugotovi, da so v vrtini ostali odlomki dleta, ki jih ni mogoče odstraniti iz vrtine, se mora dno vrtine zapolniti z mašilom, dolgim najmanj 10 cm.

15. Drobljenje večjih kosov z razstreljevanjem

177. člen

(1) Razstreljevanje večjih kosov je dovoljeno z vrtinami in nalepljenimi minami.

(2) Globina minskih vrtin, eksplozivno polnjenje in dolžina mašila se morajo določiti z upoštevanjem manjše ukleščenosti in zato povečane nevarnosti razmeta.

(3) V primerih, ko se morajo z razstreljevanjem drobiti večji kosi materiala ali se mora okolje zaščititi pred razmetom zdrobljenega materiala, je za eksplozivno polnjenje dovoljeno uporabiti tudi samo detonacijsko vrstico.

(4) Za drobljenje večjih kosov kamnine se lahko uporabljajo nalepljeni naboji z navadnim in kumulativnim delovanjem. Če se za tako razstreljevanje uporabljajo patrone navadnega razstreliva, se morajo obložiti z inertnim materialom. Nalepljeni naboji s kumulativnim delovanjem pa se lahko postavijo tudi brez obloge iz inertnega materiala.

(5) Pri razstreljevanju z nalepljenimi naboji je treba upoštevati povečano nevarnost zračnega udarnega vala.

16. Odmaševanje sipk in bunkerjev z razstreljevanjem**178. člen**

(1) Za odmaševanje sipk in bunkerjev se smejo uporabiti eksplozivna polnjenja, kadar se ugotovi ali oceni, da zagodenega materiala na drugačen način ni mogoče odkrušiti.

(2) Za odmaševanje sipk in bunkerjev se lahko eksplozivna polnjenja postavijo z vrha sipke ali z dna. Če to ni izvedljivo, se razstrelivo lahko postavi tudi skozi vrtine, izvrtane z varnega mesta poleg sipke ali bunkerja.

(3) Eksplozivne polnitve morajo biti minimalne z upoštevanjem stabilnosti konstrukcije sipke ali bunkerja.

(4) Za odmaševanje sipk ali bunkerjev se lahko uporabljajo tudi druga posebna sredstva, vendar le po navodilu proizvajalca.

17. Razstreljevanje za geofizikalna raziskovanja na kopnem in morju**179. člen**

(1) Razstreljevanja pri geofizikalnih raziskovanjih se opravlja po posebnem načrtu.

(2) Minske vrtine za geofizikalna raziskovanja s seizmično metodo, izvrtane v nevezanih hribinah, se lahko zapolnijo z razstrelivom po končanem vrtanju.

(3) Minske vrtine, globlje od 15 m, se lahko napolnijo 36 ur pred nameranim razstreljevanjem, plitveše vrtine pa v delovni izmeni, čeprav se vžigajo istočasno.

(4) Razmak med minskimi vrtinami, njihova globina in premer se morajo določiti z načrtom raziskovanj glede na potrebno količino eksplozivnega polnjenja.

(5) Pri določanju količine razstreliva je treba upoštevati potresno varnost okolice.

(6) Mesto za vžiganje nabojev se mora postaviti na varni razdalji in mora biti stalno pod nadzorom.

(7) Radijske postaje, ki se uporabljajo za vzdrževanje zvez in sporazumevanje pri izvajanju razstreljevalnih del, se smejo pred seizmičnim raziskovanjem izjemoma postaviti na mesto za aktiviranje v poseben oddelek karoserije vozila ali prikolice. Močne radijske postaje, ki imajo lasten generator električne energije, morajo biti zunaj nevarne cone.

(8) Vodnik za ničelni časovni signal mora biti na koncih označen z vidnimi oznakami, da bi se izognili možnosti zamenjave s konci magistralnih vodov za električno vžiganje nabojev.

(9) Seizmično razstreljevanje na morju ni dovoljeno v megli, ponoči in kadar razburkanost morja presega 3 bofore.

(10) Tehnično-pomorske karakteristike ladje za seizmična raziskovanja in njenih skladišč eksplozivnih sredstev na njej morajo ustrezati varnostno-tehničnim predpisom in pogojem, ki veljajo na območju njihove uporabe.

(11) Na vsako eksplozivno polnjenje, ki je plavajoče ali postavljeno na dno, se mora privezati utež, lega polnjenja pa mora biti označena s plovčema ali bojo.

(12) Kontrolno preizkušanje omrežja za električno vžiganje podvodnih min za seizmično razstreljevanje, priključevanje magistralnih vodnikov omrežja za električno vžiganje na vir električne energije ter vžiganje serije podvodnih min so dovoljeni šele tedaj, ko se postaja za razstreljevanje odmakne od boj, ki označujejo lego podvodnih nabojev, na varno razdaljo. Ta razdalja se mora določiti glede na delovne udarnih valov vode in ne sme biti manjša od 50 m.

18. Razstreljevanje pri eksploataciji podzemeljskih in mineralnih voda**180. člen**

(1) Za povečanje dotoka vode v vodnjake za eksploatacijo mineralnih in podzemeljskih voda ter za prečiščevanje filtrov v vodnjakih se lahko uporabljajo posebna torpeda z eksplozivnimi polnjenji navadnega ali kumulativnega učinka ter torpeda, polnjena z detonacijsko vrstico.

(2) Za uporabo torped se mora izdelati posebno navodilo, v katerem morajo biti poleg splošnih določb o varnostnih ukrepih pri ravnanju z eksplozivnimi sredstvi tudi navodila proizvajalcev.

(3) Za prečiščevanje filtrov v vodnjakih za eksploatacijo podzemnih voda se lahko uporabljajo tudi detonacijske vrvice in električni detonatorji.

19. Razstreljevanje pri eksploataciji nafte in zemeljskega plina**181. člen**

(1) Za torpediranje, perforiranje, jemanje vzorcev in odmaševanje raziskovalnih in eksploatacijskih vrtin nafte in zemeljskega plina ter za rezanje obložnih kolon in zagodenega orodja se mora izdelati poseben načrt.

(2) V načrtu se mora določiti lokacijo, ime ali oznako vrtine ter podatke, ki so potrebni za izvajanje razstreljevalnih del, to je pribor za torpediranje oziroma perforiranje in jemanje vzorcev ali instrumentacijo naftnih ali plinskih vrtin, premer vrtine, premer zaščitne kolone ter globina, na katero se mora spustiti pribor za razstreljevanje, eksplozivno polnjenje, način iniciranja eksplozivnega polnjenja in drugo.

(3) V načrtu morajo biti odrejeni vsi varnostni ukrepi skupaj z ukrepi za preprečevanje erupcije nafte in plina ter požara.

(4) V načrtu morajo biti odrejeni vsi varnostni ukrepi skupaj z ukrepi za preprečevanje erupcije nafte ali plina ter požara.

20. Uporaba razstreliva in razstreljevanje za druge gospodarske namene**182. člen**

Dovoljena je uporaba razstreliva in razstreljevanje tudi za druge gospodarske namene kot so obdelava in spajanje kovin, rušenje objektov in delov objektov, razbijanje ledu, razbijanje oblog v talilnih pečeh, proženje plazov itd. Za tovrstna dela mora biti izdelan poseben načrt, v katerem morajo biti navedeni postopki dela in varnostni ukrepi. Načrt mora potrditi Služba za varnost in zdravje pri delu izvajalca del, pri katerem se delo izvaja, ali od njega pooblaščen strokovna institucija ali oseba.

21. Določanje varnostne razdalje za zaščito pred seizmičnim učinkom razstreljevanja**183. člen**

(1) Varnostna razdalja pred seizmičnim učinkom razstreljevanja na objekte se mora določiti v načrtu razstreljevanja ob upoštevanju stanja objektov v okolici razstreljevanja na podlagi standarda, ki ga opredeljuje stanje tehnike.

(2) Za presojo seizmičnega učinka je odločilna razdalja mesta razstreljevanja od ogroženega objekta ter količina razstreliva, ki detonira trenutno, ali v nominalnem milisekundnem intervalu večjem od 10 milisekund. Dovoljene količine se praviloma določajo na podlagi rezultatov seizmičnih meritev.

(3) Brez seizmičnih meritev je dovoljeno uporabiti na milisekundni interval količine razstreliva po tabeli št. 4. Tabela prikazuje odvisnost količine razstreliva od razdalje do ogroženih objektov.

Tabela 4

<i>D [m]</i>	<i>Q [kg]</i>	<i>Q [kg]</i>	<i>D [m]</i>
15	0,95	1	16
20	1,25	1,25	20
25	1,5	1,5	25
30	1,8	2	34
40	2,4	2,5	43
50	2,9	3	52
60	3,9	4	61
70	5	5	70
80	6,2	10	108
100	8,8	20	167
150	17	30	215
200	27	40	257
250	38	50	295
300	51	75	380
400	81	100	455
500	116	150	585
600	155	200	700
700	200	300	905
800	245	400	1080
1000	350	500	1250
1500	670	750	1600
1900	1000	1060	2000

(4) Če je količina razstreliva na milisekundni interval v okviru zgornje tabele, je pričakovati minimalne tresljaje. Če je količina razstreliva na milisekundni interval večja od količin po zgornji tabeli, je potrebno s seizmičnimi meritvami določiti količine razstreliva.

22. Določanje varnostnih razdalj za zaščito pred delovanjem zračnega udarnega vala

184. člen

(1) Največje dovoljeno povečanje zračnega tlaka na čelu udarnega vala, izmerjeno v naseljenih krajih, je odvisno od pogostnosti detonacij, ki se določi po tabeli št. 5.

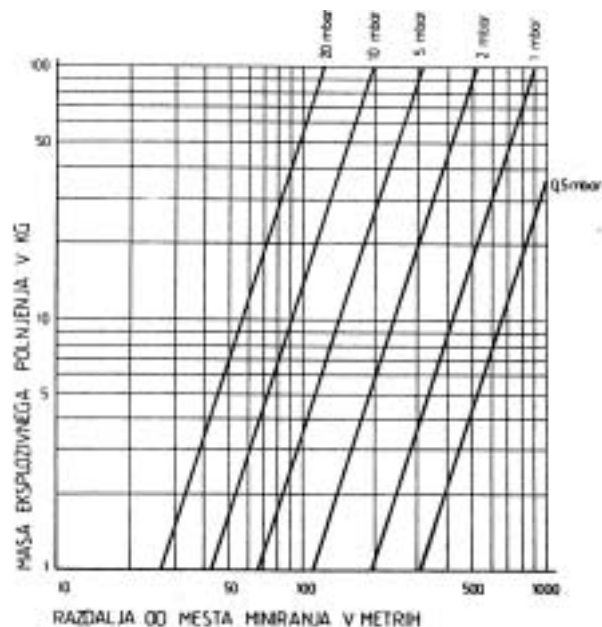
Tabela 5

<i>Pogostnost detonacij oziroma razstreljevanj</i>	<i>Največje dovoljeno povečanje zračnega tlaka pri detonaciji</i>
Vsakodnevno razstreljevanje in razstreljevanje do dvakrat na teden po več detonacij	do 1 milibara (0,1 kPa)
Največ dve detonaciji na teden	do 2 milibara (0,2 kPa)
Enkratna razstreljevanja	do 3 milibare (0,3 kPa)

(2) Največje pričakovano povečanje zračnega tlaka na čelu zračnega udara pri milisekundnem razstreljevanju s položnimi minami oziroma z razstrelivom na površini se določi po diagramu na risbi št. 1. (diagram velja za gospodarska razstreliva).

(3) Največje pričakovano povečanje zračnega tlaka na čelu zračnega udara pri tehnično pravilno izvedenem razstreljevanju z zamašenimi minskimi vrtnami se prav tako določi z diagramom na sliki št. 1, in sicer tako, da se kot odločilna masa eksplozivnega polnjenja vzame sto petde-

seti del količine razstreliva, ki detonira v intervalu 100 milisekund. Tako dobljeni količini se še doda količina razstreliva v detonacijski vrstici na površini.

Slika št. 1

23. Določanje varnostne razdalje zaradi razmeta razstreljenega materiala

185. člen

(1) Varnostna cona oziroma razdalja, do katere je pričakovati razmet posameznih kosov razstreljenega materiala, se določi v načrtu razstreljevanja glede na lego minskih vrtn, geometrijo vrtnja, maso in način eksplozivnega polnjenja, specifično porabo razstreliva, koncentracijo, mašenje minskih vrtn in druge vplivne dejavnike.

(2) Če so znotraj tega področja objekti, je potrebno v načrtu razstreljevanja predvideti ustrezne tehnične ukrepe za zmanjšanje nevarnosti razmeta in zaščito ogroženih objektov.

186. člen

(1) Kadar se razstreljevanje izvaja v bližini javnih objektov (ceste, železnica, daljnovodi, PTT vodi, vodovodi, plinovodi in podobno), se mora izvajati v soglasju z lastniki oziroma upravljalci teh objektov.

(2) Ogroženo območje je tisto, do katerega so možni neželeni učinki razstreljevanja in to predvsem razmet odstreljenega materiala, potres in zračni udar. Ogroženo področje mora biti določeno v načrtu razstreljevanja glede na način razstreljevanja in lokalne pogoje.

(3) Ogroženo območje mora biti v času sprožitve min zavarovano s stražami. Straže opozarjajo ljudi, da se umaknejo in ne dovoljujejo nikomur dostopa v ogroženo območje dokler ni dan signal, da je razstreljevanje končano. Odgovorni vodja razstreljevanja mora vsakemu stražarju določiti njegovo območje varovanja. Stražarji morajo imeti rdeče zastavice.

(4) V krogu ogroženega območja se morajo slišati zvočni signali za opozorila, ki se morajo razlikovati od vsakdanjih signalov v okolici.

187. člen

(1) Pred začetkom razstreljevanja mora odgovorni vodja pregledati delovišče in okolico ter ugotoviti ogroženo območje, pri čemer mora upoštevati navodila iz načrta razstreljevanja. Odgovorni vodja razstreljevanja mora urediti:

- da v času polnjenja minskih vrtin v neposredni bližini ni drugih oseb razen tistih, ki delajo pri razstreljevanju,
- da se v neposredni bližini ne izvajajo druga dela, ki bi lahko ogrožala varnost in zdravje delavcev pri razstreljevanju
- da obvesti in seznani vse ljudi v neposredni okolici oziroma v ogroženem območju, in sicer o postopku razstreljevanja, o pomenu opozorilnih signalov, o nevarnostih in o potrebnih postopkih za preprečitev nevarnosti oziroma poškodb (umik, zaščita itd.)
- da fizično zavaruje ogroženo območje z vencem straž in

– da ob razstreljevanju opozorilne zvočne signale s sireno, in sicer:

1. signal – enkrat dolgo. Pomeni začetek nevarnosti, umaknite se iz ogroženega območja ali v varna zaklonišča, stražarji zavzamejo svoja mesta. Signal se daje do 5 minut pred sproženjem min.

2. signal – dvakrat dolgo. Pomeni, da je ogroženo območje zavarovano, stražarji so na svojih mestih. Signal se daje najmanj 1 minuto po prvem signalu.

3. signal – trikrat dolgo. Signal se daje neposredno pred vžigom minskega polja in pomeni vžig min. Ta signal se lahko da šele, ko se je odgovorni vodja razstreljevanja prepričal, da je ogroženo območje zavarovano in da ni nihče ostal nezavarovan ali neopažen v ogroženem območju.

4. signal – enkrat kratko. Pomeni konec nevarnosti. Po tem signalu smejo stražarji zapustiti stražarska mesta.

(2) Lahko se uporabljajo tudi drugi signali, ki so določeni v načrtu razstreljevanja.

IX. KONČNI DOLOČBI

188. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

– pravilnik o zaščitnih ukrepih pri ravnanju z razstrelivom in miniranjem (lagumanju) v rudnikih in kamnolomih, kakor tudi pri ostalih delih (Uradni list FLRJ, št. 98/49, 47/62, Uradni list SRS, št. 32/74 in Uradni list RS, št. 26/99),

– pravilnik o tehničnih normativih za ravnanje z eksplozivnimi sredstvi in miniranje v rudarstvu (Uradni list SFRJ, št. 26/88, 37/88, 63/8 in Uradni list RS, št. 1/95, 56/99, 59/99 in 12/02) in

– pravilnik o tehničnih normativih za graditev jamskih skladišč za eksplozivna sredstva v rudnikih s podzemsko eksploatacijo mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 12/88, 37/88, Uradni list RS, št. 1/95, 56/99 in 59/99).

189. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01

Ljubljana, dne 24. julija 2003.

EVA 2003-2511-0004

mag. Janez Kopač l. r.

Minister

za okolje, prostor in energijo

Soglašam!

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister

za delo, družino

in socialne zadeve

4854. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri skladiščenju in izrabi sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin v rudarstvu

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri skladiščenju in izrabi sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin v rudarstvu

1. Splošne določbe

1. člen

(1) S tem pravilnikom se urejajo tehnični ukrepi ter ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu za dela pri skladiščenju in izrabi sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini in pod zemljo, ki so povezana z raziskovanjem, izkoriščanjem in opustitvijo izkoriščanja in raziskovanja mineralnih surovin.

(2) Pravilnik se uporablja tudi za sekundarne ali trenutno odpadne surovine nastale pri raziskovalnih delih in delih pri izgradnji in sanaciji predorov, rovov, podkopov, jaškov, skladišč, zaklonišč, garaž in drugih podzemnih prostorov ter gradbenih jam, usekov, brežin, odvodnjevalnih kanalov in drugih ukrepov pri sanaciji plazov, ki se izvajajo po rudarskih metodah dela in v skladu s predpisi o rudarstvu.

(3) Za ostala vprašanja v zvezi s sekundarnimi ali trenutno odpadnimi surovinami, ki se vnašajo na površino ali pod zemljo ter v zvezi s splošnimi pogoji predelave sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin, ki niso posebej urejena s tem pravilnikom, se uporabljajo predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki in odlaganje odpadkov.

2. člen

Gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik, izvajalec rudarskih del, ki izvaja dela, navedena v 1. členu tega pravilnika, mora upoštevati tehnične predpise in standarde, predpise o varnosti in zdravju pri delu, predpise o požarnem varstvu, predpise o varstvu okolja in druge predpise, ki urejajo skladiščenje in izrabo sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin, če ni v tem pravilniku drugače določeno.

3. člen

Pojmi v tem pravilniku imajo naslednji pomen:

- rekultivacija tal je obnova zgornje plasti tal do globine, do katere segajo korenine rastlin;
- imetnik je oseba, ki ima sekundarne ali trenutno odpadne snovi v posesti;
- imisija je koncentracija snovi in drugih pojavov v okolju, kot posledica emisije ter delovanja naravnih in antropogenih dejavnikov;
- inertni odpadki so odpadki, ki se fizikalno, kemično ali biološko bistveno ne spreminjajo, ne razpadejo, ne zgorejo ali drugače kemijsko ali fizikalno ne reagirajo, niso biorazgradljivi in ne vplivajo škodljivo na druge snovi ob stiku z njimi na način, ki povečuje obremenitev okolja ali je zdravju škodljiv. Skupno izluževanje in vsebnost parametrov onesnaženosti v inertnih odpadkih ter ekotoksičnost izcedne vode ne ogrožajo kakovosti površinskih ali podzemnih voda;
- izcedne vode so vse tekočine, ki se izcejajo iz odloženega zasipa ali pronicajo skozi zasip in se odvajajo ali zadržujejo v zasipu;
- izlužek je raztopina, pridobljena z laboratorijskim testom izluževanja odpadka;
- izluževanje je prenos snovi iz utrjenega vzorca odpadne snovi v eluent;
- izvajalec skladiščenja, uporabe in odlaganja sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin je oseba, ki je določena s strani imetnika sekundarne ali trenutno odpadne snovi;
- kompozit odpadnih surovin je zmes materialov, navedenih v katalogu materialov primernih za uporabo v rudnikih iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika, ki mu je dodano vezivo ter dodatki in po vgradnji v rudnik doseže zahtevane geotehnične parametre;
- konsolidacija je proces, pri katerem se deformacije vzorca spreminjajo s časom. Ločimo primarno in sekundarno fazo konsolidacije. V primarni fazi prihaja do deformacij vzorca zaradi iztiskanja porne vode, v sekundarni fazi pa zaradi prerazporejanja zrn vzorca v stabilnejšo lego;
- nenevarni odpadki so odpadki, ki niso nevarni odpadki;
- nevarni odpadki so odpadki, ki so kot nevarni odpadki določeni s predpisi o ravnanju z odpadki;
- obdelava odpadkov je vsak fizikalni, termični, kemični ali biološki proces, vključno s sortiranjem odpadkov, s katerim se spremenijo lastnosti odpadkov z namenom zmanjšanja njihove prostornine ali nevarnih lastnosti, lažjega ravnanja z njimi ali povečanja možnosti za njihovo predelavo;
- odlagališče oziroma deponija je prostor ali objekt na površini ali pod njo na raziskovalnem oziroma pridobivalnem prostoru, ki omogoča varno in nadzorovano končno ali začasno odlaganje odpadkov, ne da bi bilo s tem ogroženo zdravje ali kakovost vode, zraka ali ekološki pogoji zunaj odlagališča ali pokrajina, pri čemer se uporabljajo tisti zaščitni ukrepi, ki jih omogoča najboljša v praksi uspešno preizkušena tehnologija;
- monodeponija je odlagališče ali del odlagališča, kjer se odlaga le ena vrsta odpadka;
- odpadni material oziroma odpadek je vsaka snov oziroma predmet v trdnem, tekočem ali plinastem agregatnem stanju neznanega lastnika ali lastnika, ki ga ne more ali ne želi uporabiti sam, ga ne potrebuje, ga moti oziroma mu škodi ali ga je zaradi interesov varstva okolja oziroma drugega javnega interesa treba obdelati, predelati ali odložiti kot je predpisano;
- odpadna zemljina je neonesnažen, glede sestave tal ali podtalju enak ali podoben mineralni ali mineralno organski material, ki v svojih značilnostih ustreza naravnim tlom ali

podtalju in lahko prevzema pomebne funkcije tal ali podtalja, kot so funkcija življenjskega prostora, filtracijska, pufer-ska in transformacijska funkcija;

- podzemna voda je voda pod površino tal v zasičenem območju in v neposrednem stiku s tlemi ali podtaljem. Za podzemno vodo se ne šteje termalna voda, ki je namenjena pridobivanju toplote in se jo rabi tako, da se po odvzemu toplote vrača v njen vodonosnik;
- ravnanje z odpadki so vsi postopki, ki vodijo k ponovni uporabi, reciklaži, regeneraciji, ponovnemu pridobivanju in direktni ali alternativni uporabi ter postopki, ki vodijo h končni odložitvi odpadkov;
- reprezentativni vzorec odpadkov je vzorec, vzet iz celotne količine odpadkov, ki ima enake lastnosti kot povprečna sestava odpadkov, ki so predmet kemične analize;
- sekundarna surovina je snov oziroma predmet v trdnem, tekočem ali plinastem agregatnem stanju znanega lastnika, ki jo je zaradi interesov varstva okolja oziroma drugega javnega interesa mogoče obdelati, predelati ali kako drugače koristno uporabiti;
- snovi so kemični elementi ali njihove spojine v naravnem stanju ali pridobljeni v proizvodnem procesu, vključno z dodatki, ki so nujni za vzdrževanje njihove stabilnosti, ter z nečistočami, ki so neizogibno prisotne zaradi uporabljene postopka pridobivanja, vključno s polimernimi snovmi in tistimi raztopinami snovi, pri katerih bi odstranitev topila povzročila kemično spremembo snovi ali vplivala na njeno obstojnost;
- stabilizacija in solidifikacija je skupina fizikalno-kemijskih postopkov, ki omogočajo zmanjšanje topnosti, toksičnosti in mobilnosti kontaminantov ter preoblikovanje odpadka v trdnjšo obliko s pomočjo dodatnih snovi veziv (cementa, EF pepela, apna, vodnega stekla, termoplastov, organskih polimerov, vermikulita, glin, sadre, zeolitov itd.). Med dodatnimi snovmi in kontaminanti lahko poteče kemijska reakcija, ki daje stabilnejšo obliko, produkti so trdnjši in nevarne snovi v odpadkih se ne izlužujejo. Postopki so različno poimenovani (solidifikacija, litosinteza, kemofiksacija). V isto skupino obdelav lahko uvrstimo tudi kapsulacijo, pri čemer delce odpadkov "oplaščimo" z inertnim materialom. Lastnosti odpadkov in cilj, ki ga želimo doseči, določajo izbiro dodatka. Pogosto je potrebna pred obdelavo odpadkov (npr. zgoščanje, oksidacija ali redukcija itd.). Dodatki lahko povzročijo občutno povečanje volumna (30–60%) preoblikovanega odpadka;
- tekoči odpadki so katerikoli odpadki v tekočem agregatnem stanju vključno z odpadnimi vodami, razen blata ali mulja;
- trenutno odpadna surovina je odkopana hribina, jalo-vina ali produkt predelave mineralnih ali energetskih surovin, ki nastane pri raziskavah, pridobivalnih ali drugih rudarskih delih in nima tržne vrednosti ter jo je zato potrebno začasno ali trajno odložiti;
- uporabnik je oseba, ki skladišči ali uporablja sekundarne ali trenutno odpadne surovine, ne glede na to ali je njihov povzročitelj ali pa skladišči ali uporablja sekundarne ali trenutno odpadne surovine drugih imetnikov;
- več pregradni sistem je način, ki omogoča odpravo vpliva skladiščenja ali odlaganja sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na okolje in obsega, izbiro in ustrezno pripravo sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin (snovna pregrada), izbiro tehničnih in kontrolnih ukrepov (tehnična pregrada) ter geološke, geološko-inženirske in hidrogeološke raziskave geološkega medija in podzemne vode (geološka pregrada);
- zasipni material oziroma zasip je snov oziroma predmet v trdnem ali tekočem agregatnem stanju, ki se uporablja

pri odkopnih metodah z zasipom, za stabilizacijo, sanacijo in rekultivacijo v in na rudnikih (v nadaljnjem besedilu: zasip);

– zasipne paste so mešanice vode, veziv in kompozitov sekundarnih in trenutno odpadnih surovin, izdelane tako, da jih je mogoče črpati na daljše razdalje s pomočjo hidravličnih črpalk.

2. Obvezna ravnanja pri skladiščenju in uporabi sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin

4. člen

Oseba, ki namerava skladiščiti ali uporabiti sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompozite sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini in pod zemljo, mora pred tem pridobiti dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, če ni v tem pravilniku drugače določeno.

5. člen

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za skladiščenje in uporabo sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozitov sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini in pod zemljo, je treba priložiti skupno oceno primernosti in projekt uporabe sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozite sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini in pod zemljo.

(2) S skupno oceno primernosti se dokazuje pedološko, kemično in tehnično primernost sekundarne ali trenutno odpadne surovine in kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin za namen, ki je opisan v projektu uporabe. Skupna ocena primernosti se izdelava po postopku iz Priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) V projektu uporabe sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozitov sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini in pod zemljo, je potrebno navesti lokacijo ali več lokacij ter za vsak kraj vnosa navesti oceno vpliva, opisati metodo vnosa in količine.

6. člen

Skupna ocena primernosti sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin za uporabo v rudnikih je sestavljena iz več posameznih ocen, in sicer:

- ocene primernosti sekundarne ali trenutno odpadne surovine,
- ocene primernosti kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin,
- ocene vpliva na hribino kot geološke pregrade in
- ocene geotehničnih lastnosti surovine ali kompozita surovin.

7. člen

(1) Ocena primernosti sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin obsega navedbo oznak, nazivov, ter opise odpadnih materialov in njihovih lastnosti, opis predhodne ali dodatne potrebne obdelave odpadnih materialov ali utemeljitev opustitve njihove predhodne obdelave in ugotovitve v zvezi z nevarnimi lastnostmi odpadnih materialov, navedenimi v predpisih o ravnanju z odpadki.

(2) Ocena odpadnih materialov temelji na analizi stanja odpadnih materialov in kemičnih analizah, ter obsega vzorčenje in izluževanje odpadnih materialov, merjenje parametrov odpadkov in parametrov izlužka v okviru kemične analize, s postopki in metodami navedenimi v predpisih o odlaganju odpadkov, ki urejajo odlagališča inertnih odpadkov.

(3) Za skladiščenje, uporabo in odlaganje je dovoljena uporaba le tistih surovin, ki so navedene v katalogu materialov primernih za uporabo v rudnikih iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

(4) Kemična analiza odpadnih zemljin temelji na kemični analizi parametrov, ki so, glede na namen uporabe, določeni v predpisih, ki urejajo vnašanje odpadkov v ali na tla pri rekultivaciji tal.

8. člen

(1) Ocena primernosti kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin mora temeljiti na izluževanju skladno z metodo navedeno v predpisih o odlaganju odpadkov.

(2) Priporočljiva metoda je uporaba tlačnega izluževalnega testa v tlačni izluževalni celici. Tlačni izluževalni test simulira pogoje v podzemni rudnik odloženega kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin. Slikovni prikaz uporabe tlačnega izluževalnega testa je prikazan v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Mejne dopustne vrednosti parametrov izlužka tlačnega izluževalnega testa v okviru kemične analize morajo ustrezati vrednostim za odlagališča inertnih odpadkov, določenim v predpisih o odlaganju odpadkov.

9. člen

(1) Ocena vpliva hribine kot geološke pregrade mora temeljiti na geološko inženirski in hidrogeološki analizi stanja hribine.

(2) Priporočljiva metoda je izvedba testa sorbcije v odprti difuzijski celici. Odprta difuzijska celica omogoča pridobitev parametrov izlužka po pretoku eluata iz vgrajenega zasipa preko vgrajenega hribine. Prikaz uporabe odprte difuzijske celice je kot sestavni del tlačnega izluževalnega testa opredeljen v Prilogi 3.

(3) Test sorbcije obsega vzorčevanje in izluževanje odpadnih materialov, merjenje parametrov odpadkov in parametrov izlužka v okviru kemične analize, s postopki in metodami navedenimi v predpisih o odlaganju odpadkov, ki urejajo odlagališča inertnih odpadkov.

10. člen

(1) Ocena geotehničnih lastnosti sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin mora temeljiti na določitvi in doseganju zahtevanih inženirsko-geoloških in geotehničnih lastnosti po metodah iz veljavnih standardov geotehničnega projektiranja Eurocode 7.

(2) V primeru uporabe sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin kot zasipa pri odkopni metodi, mora vgrajeni zasip dosegati z odkopno metodo določene geotehnične lastnosti, ki jih je potrebno z laboratorijskimi poizkusi dokazati.

11. člen

(1) Dovoljenja za skladiščenje in uporabo sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini ali pod zemljo ni treba pridobiti za količine, ki ne presegajo 1.000 ton, in če je na podlagi presoje izvora surovine in vizualne kontrole v fazi pridobivanja ugotovljeno, da surovina ni onesnažena.

(2) Dovoljenja prav tako ni treba pridobiti za skladiščenje in uporabo kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini ali pod zemljo, če njena količina ne presega 750 ton, in če na podlagi presoje izvora surovine in vizualne kontrole ugotovljeno, da surovina ni onesnažena.

(3) Uporabnik sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin iz prejšnjih dveh odstavkov mora izdelati poročilo o uporabi.

(4) Poročilo o uporabi iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- natančen opis izvora ter izjavo odgovorne osebe imetnika o uvrščenosti v katalog materialov primernih za uporabo v rudnikih, in izjavo, da na podlagi obstoječih informacij zaradi predhodne rabe in lokalnih virov onesnaževanja ni pričakovati onesnaženja po uporabi,

- opis in izjavo odgovorne osebe uporabnika, da ob vizualni kontroli ni bila opažena onesnaženost sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin in izjavo, da na podlagi obstoječih informacij zaradi predhodne rabe in lokalnih virov onesnaževanja ni pričakovati onesnaženja po uporabi in

- navedbo investitorja, ki je naročil skladiščenje ali uporabo sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini ali pod zemljo z natančno navedbo mesta vnašanja (rudarska karta) in način uporabe (npr. rekultivacijska plast, zapolnjevanje izkopov).

(5) Imetnik sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin mora poročilo o uporabi iz prejšnjega odstavka posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, najkasneje tri mesece po uporabi.

(6) Rudarski obrat mora imeti izdelan organizacijski pristop v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s sekundarnimi ali trenutno odpadnimi surovinami.

12. člen

(1) Dovoljenja za premeščanje sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na površini ali pod zemljo ni potrebno pridobiti, če se manj kot 7.500 ton sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ponovno uporabi na isti lokaciji ali na istem ali drugem raziskovalnem oziroma pridobivalnem območju, kjer je bila izkopana, in če na podlagi podatkov o predhodni rabi oziroma obremenjenosti zaradi virov onesnaževanja ni ugotovljena možnost onesnaženja, in sicer:

- vizualna kontrola pri izkopu ne pokaže onesnaženosti;

- zaradi premestitve ne pride do spremembe rabe zemljišča;

- se humusna povrhnjica zajema ločeno zaradi kasnejše uporabe v rekultivacijski plasti.

(2) Imetnik sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin, mora o premestitvi iz prejšnjega odstavka izdelati poročilo o premestitvi.

(3) Poročilo o premestitvi iz prejšnjega odstavka vsebuje podatke, in sicer:

- izvoru in rabi zemljišča,

- opisu izkopa (izkopana površina in globina, opis izkopa),

- lokalnem onesnaževanju in rezultatih vizualne kontrole (izjava, da pri izkopu ni bilo opaženo onesnaženje) in
- vgradnji (mesto in način uporabe – npr. rekultivacijska plast, zapolnjevanje).

(4) Imetnik sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin mora poročilo o premestitvi iz prejšnjega odstavka posredovati ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, najkasneje tri mesece po premestitvi.

3. Zahteve pri skladiščenju, uporabi in odlaganju sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin

13. člen

Sekundarne in trenutno odpadne surovine ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin se morajo odla-

gati na za to posebej pripravljena mesta. Za skladišča in odlagališča se uporabljajo predpisi za odlaganje odpadkov, če ni v tem pravilniku drugače določeno.

14. člen

Pri načrtovanju skladišč in odlagališč sekundarnih in trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin je potrebno upoštevati veljavne tehnične predpise in standarde tako, da je zagotovljena njihova stabilnost, pri tem pa morajo obratovati in biti vzdrževani tako, da je zagotovljena varnost in zdravje delavcev pri delu v skladu s predpisi, ki urejajo področje varnosti in zdravja pri delu.

15. člen

(1) Pri odlaganju sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin na določen prostor ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin (jalovišče oziroma odlagališče) mora nagibni kot jalovišča ustrezati lastnostim odloženega materiala.

(2) Podnožje odlagališč mora biti najmanj 10 m oddaljeno od železniške proge, ceste in komunikacij. V bližini tekočih vod mora biti podnožje najmanj 2 m nad nivojem stoletnih vod.

(3) V projektu uporabe sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozitov sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin iz 5. člena tega pravilnika mora biti posebej obdelano poglavje o odvajanju meteornih in zalednih vod od jalovišča.

16. člen

Na oddaljenosti najmanj 5 m od spodnjega roba odlagališča morajo biti zgrajene varnostne ovire (ograja, jarek, zemeljski nasip) in postavljene table z opozorilom in prepovedjo dostopa do odlagališča. Pogoji ureditve se podrobneje določijo z ustreznim rudarskim projektom po določbah zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1).

17. člen

(1) Sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompoziti sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin se zbirajo v zabojnikih ali tipiziranih posodah.

(2) Zabojniki ali tipizirane posode se prevažajo na način, ki upošteva lastnosti sekundarne ali trenutno odpadne surovine ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin.

18. člen

Izvajalec skladiščenja, uporabe in odlaganja sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin mora zagotavljati in izvajati program monitoringa onesnaženosti podzemne vode, skladno s predpisi, ki urejajo varstva okolja.

4. Zahteve za kompozite sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin

19. člen

Uporaba zasipa iz kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin v rudnikih ni dovoljena, če:

- sekundarne ali trenutno odpadne surovine, ki zasip sestavljajo, niso navedene v katalogu materialov primernih za uporabo v rudnikih;

- ocena geotehnične lastnosti zasipa in pogoji vgradnje zasipa ne zagotavljajo potrebne stabilnosti v rudniku;

- to izhaja iz posameznih ocen zasipa;

- ocena zasipa ni izdelana.

20. člen

Sekundarne ali trenutno odpadne surovine iz prve alinee prejšnjega člena, ki niso primerne za skladiščenje in uporabo v rudarstvu, so:

- odpadki v plinastem agregatnem stanju;
- odpadki, ki imajo nevarno lastnost eksplozivnega, korozivnega, oksidativnega, lahko vnetljivega ali vnetljivega odpadka ali odpadki, ki pospešujejo gorenje;
- odpadki, ki burno reagirajo v stiku z vodo;
- odpadki, ki nastajajo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti, kužni materiali živalskega porekla iz veterinarske ali druge dejavnosti, ki imajo nevarno lastnost infektivnega odpadka;
- laboratorijski odpadki in druge kemijske substance, ki niso identificirani ali so novi, in katerih učinki na človeka ali okolje niso znani;
- muljasti, pastozni ali drobnozrnati odpadki, če glede na pogoje odlaganja v rudnike lahko škodijo delovanju večpregradnega sistema ali povzročijo nestabilnost odkopa.

21. člen

Kompozite sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ni dovoljeno skladiščiti, odlagati in uporabljati pod nivojem podzemne vode razen v primeru, ko je dokazano, da ne onesnažujejo podzemne vode.

5. Izdelava ocene kakovosti sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin

22. člen

(1) Vzorčenje sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin, skupno ter posamezne ocene primernosti iz 6. člena tega pravilnika sme izdelati oseba, ki je usposobljena za izdelavo skupne ali posameznih ocen primernosti.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka mora za pridobitev pooblastila izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je gospodarska družba, zavod ali samostojni podjetnik posameznik,
- da ima usposobljene delavce za izdelavo ocene kakovosti sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin skladno s predpisi in
- da sama ali s podizvajalci zagotavlja izvajanje kemičnih analiz po metodah določenih v tem pravilniku ali določene po predpisu o odlaganju odpadkov.

23. člen

(1) Oseba iz prvega odstavka prejšnjega člena dobi pooblastilo na podlagi vloge pri ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo. Vlogi morajo biti priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(2) Osebi iz prejšnjega odstavka se lahko izda pooblastilo za največ pet let.

(3) Ministrstvo, ki je pooblastilo izdalo lahko osebi iz prvega odstavka tega člena odvzame pooblastilo pred iztekom njegove veljavnosti, če ugotovi, da ne izpolnjuje več pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena.

24. člen

(1) Za potrebe izdelovanja ocene primernosti za imetnike sekundarnih surovin ali trenutno odpadnih surovin po drugih osebah ministrstvo, pristojno za rudarstvo, vodi seznam pooblaščenih oseb iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, objavi seznam iz prejšnjega odstavka enkrat letno v Uradnem listu Republike Slovenije.

6. Končna določba

25. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354/03-23/01

Ljubljana, dne 24. julija 2003.

EVA 2003-2511-0118

mag. Janez Kopač l. r.

Minister

za okolje, prostor in energijo

Soglašam!

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister

za delo, družino
in socialne zadeve

Priloga 1: Katalog materialov primernih za uporabo v rudnikih

Tabela 1: Katalog odpadkov primernih za uporabo v rudnikih

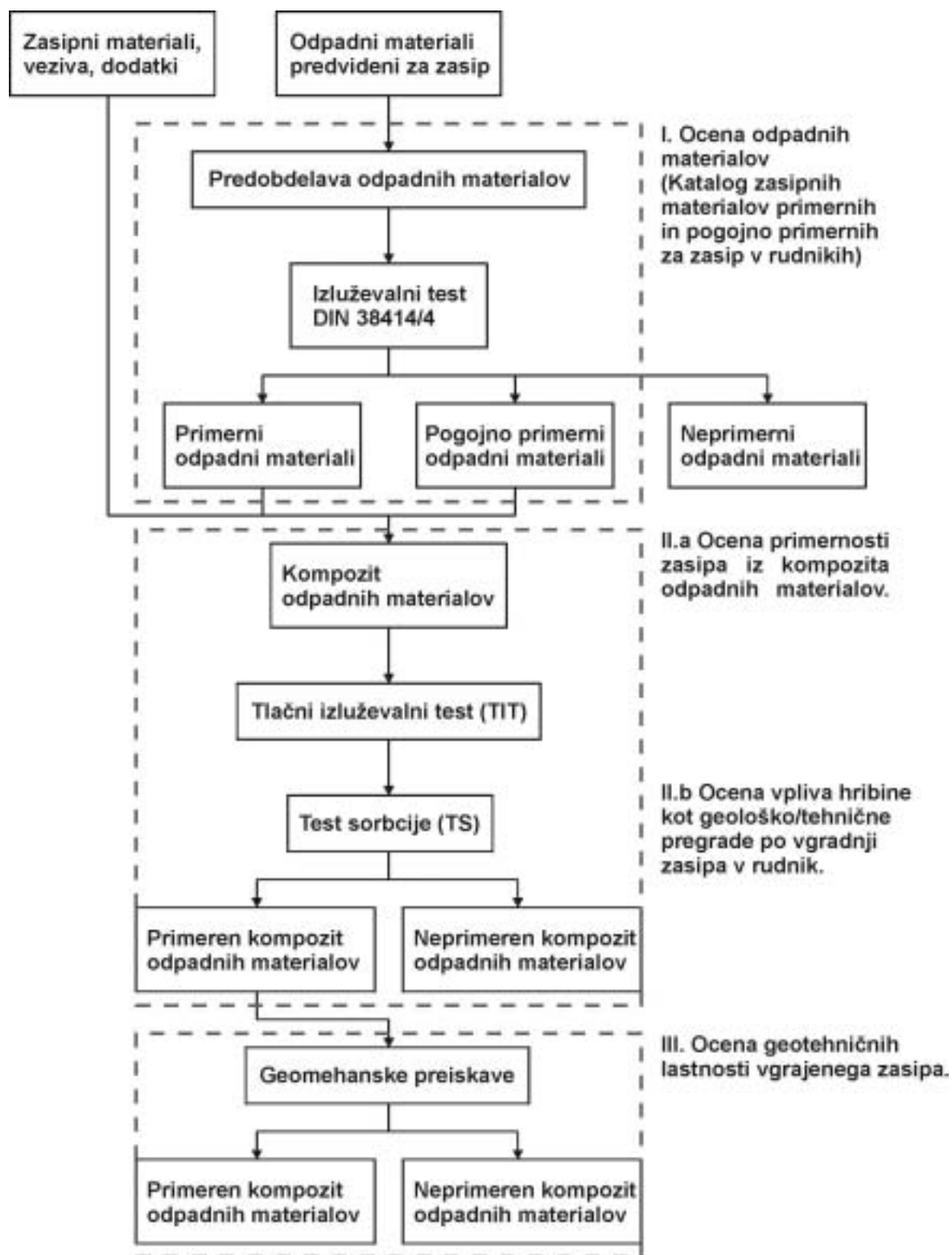
Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka
01 00 00	Opadki pri raziskavah, rudarjenju, pripravi in predelavi mineralnih surovin
01 01 00	Opadki pri pridobivanju mineralnih surovin
01 01 01	Opadki pri pridobivanju kovinskih mineralnih surovin
01 01 02	Opadki pri pridobivanju nekovinskih mineralnih surovin
01 02 00	Opadki pri pripravi mineralnih surovin
01 02 01	Opadki pri pripravi kovinskih mineralnih surovin
01 02 02	Opadki pri pripravi nekovinskih mineralnih surovin
01 03 00	Opadki pri fizikalni in kemični predelavi kovinskih mineralnih surovin
01 03 01	Jalovina
01 03 02	Praškasti odpadki
01 03 03	Rdeče blato iz proizvodnje glinice
01 03 99	Drugi tovrstni odpadki
01 04 00	Opadki pri fizikalni in kemični predelavi nekovinskih mineralnih surovin
01 04 01	Opadni gramoz in drobir
01 04 02	Opadni peski in gline
01 04 03	Praškasti odpadki
01 04 04	Opadki pri predelavi pepelike in kamene soli
01 04 05	Opadki pri pranju in odbiranju mineralnih surovin
01 04 06	Opadki pri rezanju in žaganju kamna
01 04 99	Drugi tovrstni odpadki
01 05 00	Vrtalne izplake in drugi odpadki pri vrtanju
01 05 01	Olja vsebujoče izplake in odpadki
01 05 02	Baritne izplake in odpadki
01 05 03	Kloride vsebujoče izplake in odplake
01 05 04	Vodni vrtalni mulji in odpadki
01 05 99	Drugi tovrstni odpadki
06 00 00	Opadki iz anorganskih kemijskih procesov
06 05 00	Mulji iz čistilnih naprav za odplake
06 05 01	Mulji iz čistilnih naprav za odplake

Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka
10 00 00	Anorganski odpadki iz temičnih procesov
10 01 00	Odpadki iz termoeenergetskih objektov in drugih kurilnih naprav (razen 19 00 00)
10 01 01	Ogorki in žlindra
10 01 02	Elektrofiltrski pepel iz kurilnih naprav na premog
10 01 03	Elektrofiltrski pepel iz kurilnih naprav na šoto
10 01 05	Trdni odpadki iz razžveplevanja dimnih plinov na osnovi kalcijevih spojin
10 01 06	Drugi trdni odpadki iz čiščenja dimnih plinov
10 01 07	Mulji iz razžveplevanja dimnih plinov na osnovi kalcijevih spojin
10 01 08	Drugi mulji iz čiščenja dimnih plinov
10 01 12	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 01 99	Drugi tovrstni odpadki
10 02 00	Odpadki iz železarske in jeklarske industrije
10 02 01	Odpadki iz predelave žlindre
10 02 02	Nepredelana žlindra
10 02 03	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 02 04	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 02 05	Drugi mulji
10 02 06	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 02 99	Drugi tovrstni odpadki
10 03 00	Odpadki iz termične metalurgije aluminija
10 03 05	Prah glinice
10 03 11	Prah iz odpadnih plinov
10 03 12	Drugi delci in prah (vključno s prahom iz krogličnih plinov)
10 03 13	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 03 14	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 03 99	Drugi tovrstni odpadki
10 04 00	Odpadki iz termične metalurgije svinca
10 04 08	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 04 99	Drugi tovrstni odpadki
10 05 00	Odpadki iz termične metalurgije cinka
10 05 04	Drugi delci in prah
10 05 07	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 05 99	Drugi tovrstni odpadki
10 06 00	Odpadki iz termične metalurgije bakra
10 06 01	Žlindre (prvo in drugo taljenje)
10 06 02	Posnemki in žlindre (prvo in drugo taljenje)
10 06 04	Drugi delci in prah
10 06 08	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 06 99	Drugi tovrstni odpadki
10 07 00	Odpadki iz termičnih procesov v metalurgiji srebra, zlata in platine
10 07 01	Žlindre (prvo in drugo taljenje)
10 07 02	Posnemki in žlindre (prvo in drugo taljenje)
10 07 03	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 07 04	Drugi delci in prah
10 07 05	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 07 06	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 07 99	Drugi tovrstni odpadki
10 08 00	Odpadki iz drugih termičnih procesov v metalurgiji barvnih kovin
10 08 01	Žlindre (prvo in drugo taljenje)
10 08 02	Posnemki in žlindre (prvo in drugo taljenje)

Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka
10 08 03	Prah iz odpadnih plinov
10 08 04	Drugi delci in prah
10 08 05	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 08 06	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 08 07	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 08 99	Drugi tovrstni odpadki
10 09 00	Odpadki iz livarn železa
10 09 03	Žlindre iz peči
10 09 04	Prah iz peči
10 09 08	Odpadne uporabljene livarske forme, ki ne vsebujejo nevarnih snovi
10 09 99	Drugi tovrstni odpadki
10 10 00	Odpadki iz livarn barvnih kovin
10 10 03	Žlindre iz peči
10 10 04	Prah iz peči
10 10 99	Drugi tovrstni odpadki
10 11 00	Odpadki pri proizvodnji stekla in steklenih izdelkov
10 11 03	Odpadni materiali iz steklenih vlaken
10 11 04	Prah iz odpadnih plinov
10 11 05	Drugi delci in prah
10 11 06	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 11 07	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 11 08	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 11 99	Drugi tovrstni odpadki
10 12 00	Odpadki pri proizvodnji keramičnih izdelkov, opeke, ploščic in gradbenih elementov
10 12 01	Odpadna zmes pred žganjem
10 12 02	Prah iz odpadnih plinov
10 12 03	Drugi delci in prah
10 12 04	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 12 05	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 12 06	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 12 99	Drugi tovrstni odpadki
10 13 00	Odpadki pri proizvodnji cementa, apna, sadre in njihovih izdelkov
10 13 01	Odpadne zmesi pred žganjem
10 13 02	Odpadki pri proizvodnji azbestnocementnih izdelkov
10 13 03	Odpadki proizvodnje drugih sestavljenih materialov (kompozitov) na cementni osnovi
10 13 05	Trdni odpadki iz čiščenja odpadnih plinov
10 13 06	Drugi delci in prah
10 13 07	Mulji iz čiščenja odpadnih plinov
10 13 08	Izrabljene obloge in ognjeodporni materiali
10 13 99	Drugi tovrstni odpadki
11 00 00	Anorganski odpadki iz obdelave in površinske zaščite kovin in hidrometalurgije barvnih kovin
11 02 00	Odpadki in mulji iz procesov hidrometalurgije barvnih kovin
11 02 01	Mulji iz hidrometalurgije bakra
11 02 04	Drugi tovrstni mulji, ki niso navedeni drugje
11 04 00	Drugi tovrstni anorganski odpadki, ki vsebujejo kove
11 04 01	Drugi tovrstni anorganski odpadki, ki vsebujejo kove in niso navedeni drugje
12 00 00	Odpadki iz mehanskih postopkov oblikovanja in površinske obdelave kovin in plastike

Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka
12 01 00	Odpadki iz mehanskih postopkov oblikovanja (kovanja, varjenja, stiskanja, vlečenja, struženja, vrtanja, rezanja in piljenja)
12 01 01	Železovi opilki in ostružki
12 01 02	Delci drugih črnih kovin
12 01 03	Opilki in ostružki barvnih kovin
12 01 04	Drugi delci barvnih kovin
12 01 13	Odpadki pri varjenju
12 01 99	Drugi tovrstni odpadki
12 02 00	Odpadki iz mehanske površinske obdelave (peskanja, brušenja, honanja, lepanja, poliranja)
12 02 01	Izrabljeni pesek iz peskanja
12 02 99	Drugi tovrstni odpadki
16 00 00	Odpadki ki niso navedeni drugje v katalogu
16 03 00	Neuspešne šarže
16 03 01	Anorganske neuspešne šarže
16 06 00	Baterije in akumulatorji
16 06 04	Alkalne baterije
16 06 05	Druge baterije in akumulatorji
17 00 00	Gradbeni odpadki in odpadki pri rušenju objektov (vključno z izkopano zemljinjo z onesnaženih krajev)
17 01 00	Beton, opeka, ploščice, keramika in materiali na osnovi sadre
17 01 01	Beton
17 01 02	Opeka
17 01 03	Ploščice in keramika
17 01 04	Gradbeni materiali na osnovi sadre
17 01 05	Gradbeni materiali na osnovi azbesta
17 01 07	Mešanice betona, opeke, ploščic in keramike, ki ne vsebujejo nevarnih snovi
17 05 04	Zemlja in kamenje, ki ne vsebuje nevarnih snovi
17 05 06	Zemeljski izkopi, ki ne vsebujejo nevarnih snovi
17 07 00	Mešani gradbeni odpadki in ruševine
17 07 01	Mešani gradbeni odpadki in ruševine
17 09 04	Mešani gradbeni odpadki in odpadki pri rušenju objektov, ki ne vsebujejo nevarnih snovi
19 00 00	Odpadki iz naprav za obdelavo odpadkov, naprav za čiščenje odpadne vode in objektov vodooskrbe
19 01 00	Odpadki pri sežigu ali pirolizi trdnih odpadkov iz naseelij in njim podobnih odpadkov iz obrti, industrije in ustanov
19 01 01	Žlindra in pepel z rešetk
19 01 99	Drugi tovrstni odpadki
19 02 00	Odpadki iz specifičnih fizikalno-kemijskih obdelav industrijskih odpadkov (npr. odstranjevanje kromatov in cianidov, nevtralizacija...)
19 02 02	Pomešani odpadki namenjeni odlaganju
19 03 00	Stabilizirani/utrjeni odpadki
19 03 01	Odpadki, stabilizirani/utrjeni s hidravličnimi vezivi (npr. cement)
19 04 00	Vitrificirani odpadki
19 04 01	Vitrificirani odpadki

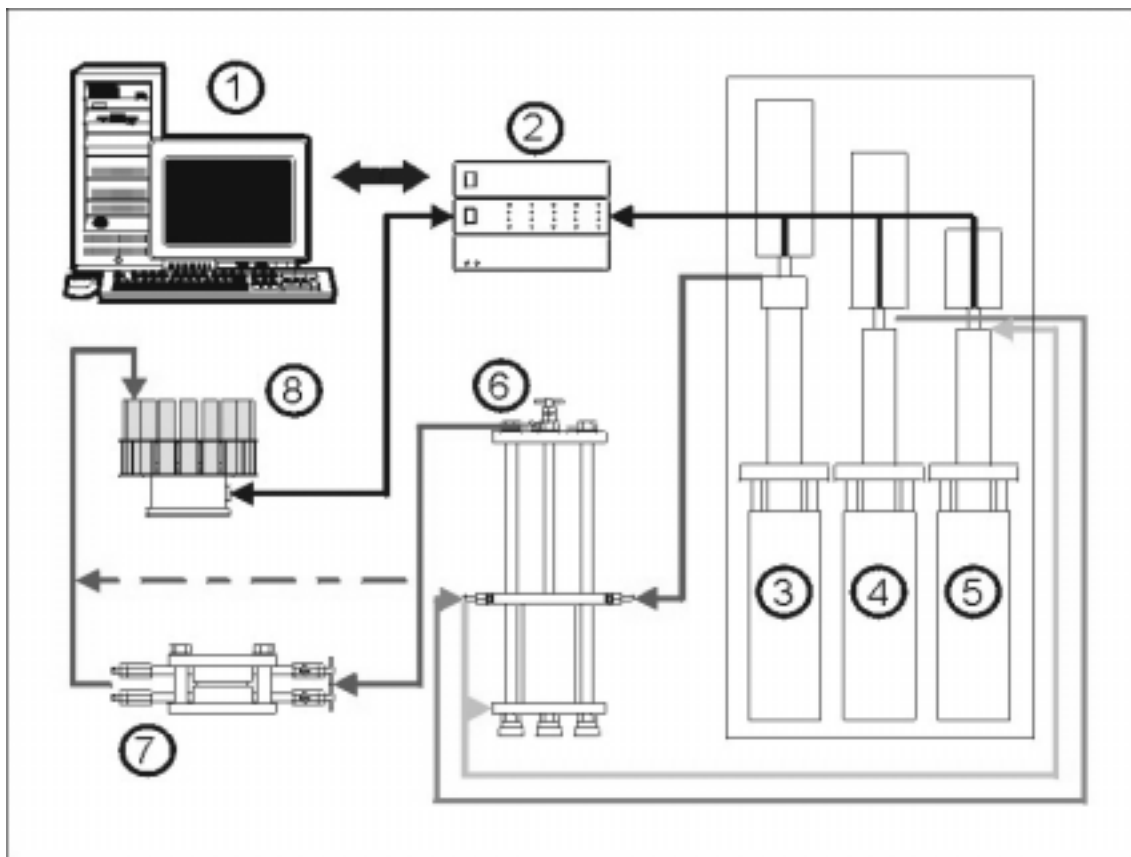
Priloga 2: Postopki za oceno primernosti sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin ali kompozita sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin za uporabo v rudnikih

Priloga 3: Tlačni izluževalni test

Tlačni izluževalni test simulira razmere izluževanja v rudnik odloženega zasipa v laboratoriju in spada v skupino dinamičnih izluževalnih testov. Omogoča izvedbo tlačnega in difuzijskega laboratorijskega testa in simuliranje različnih specifičnih pogojev pri uporabi trdnih in tekočih sekundarnih odpadkih ali trenutno odpadnih surovin pri uporabi v rudnikih.

Slika 1: tehnološka shema tlačnega izluževalnega testa

- 1 Osebni računalnik PC, program za izvajanje meritev, zajem in prikaz podatkov MMP.
- 2 Elektronski merilni sistem (senzorji, ojačevalniki, analogno-digitalni pretvornik).
- 3-5 Pogonska enota (komprimiran zrak).
- 3 Batni hidravlični cilinder za vtiskanje eluenta v vzorec.
- 4 Batni hidravlični cilinder za vzpostavitev bočne sile na vzorec (medij demineralizirana voda).
- 5 Batni hidravlični cilinder za vzpostavitev osne sile na vzorec (medij hidravlično olje).
- 6 Tlačna izluževalna celica.
- 7 Odprta difuzijska celica.
- 8 Avtomatska tehnica za ločen odvzem 16 vzorcev eluata.

Rezultati tlačnega izluževalnega testa se uporabijo za:

- katalog materialov primernih za uporabo v rudnikih,
- načrtovanje zasipa iz kompozitov sekundarnih odpadkih ali trenutno odpadnih surovin,
- načrtovanje podzemnih odlagališč.

Tabela 2: Uporaba tlačnega izluževalnega testa

Področja uporabe	Glavni cilji	Vprašanja
Ocena vpliva na okolje	Določitev časa izluževanja trdnega vezanega zasipa odloženega v staro delo odkopa	Izluževanje kot funkcija časa in razmerja L/S
	Določitev celotne količine kontaminanta, ki se potencialno lahko izluži iz skupne količine zasipa	Vpliv pH, redox potenciala, DOC, itd. na izluževanje
Kontrola podatkov meritev	Določitev ustreznosti eluata veljavnim predpisom in posebnim zahtevam	Skupna količina kontaminantov v eluatu pri ekstremnih pogojih
Katalog zasipnih materialov	Delitev vrst odpadkov v skupine glede na lastnosti izluževanja	Ustreznost določenih kontaminantov glede predpisanih mejnih dopustnih koncentracij

4855. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

PRAVILNIK

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa:

- pogoje, zahteve, ukrepe in postopke, ki morajo biti izpolnjeni pri gradnji in uporabi stalnih ali začasnih električnih naprav in instalacij pri izvajanju rudarskih del ter v spremeljajočih objektih, kateri so po varnostni strani neločljivo povezani z električnimi napravami in instalacijami na mestu izvajanja rudarskih del;
- način označevanja in zaznamovanja električnih naprav in instalacij ter njihovih delov;
- tehnične ukrepe za zagotovitev varnosti delovnega okolja, varnosti pri delu, zdravja ljudi in zaščito pred tehnično tehnološkimi nevarnostmi;
- postopek, način in interval opravljanja obvezne tehnične kontrole električnih naprav in instalacij;

– način ravnanja z električnimi napravami in instalacijami ter način njihovega vzdrževanja.

2. člen

Posamezni izrazi v tem pravilniku imajo naslednji pomen:

izvajanje rudarskih del obsega:

- raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ne glede na to ali so v zemlji ali na njeni površini, v tekočih ali stoječih vodah, v obalnem morju ali na morskem dnu in ne glede na to ali so v svojem prvotnem ležišču, naplavinah, izkopaninah, jaloviščih ali talilniških odpadkih;
- odpiranje, pripravo, odkopavanje ali črpanje, bogatenje in skladiščenje mineralnih surovin;
- vrtnanje globokih vrtin (nad 10 m);
- razstreljevanje, preizkušanje, izdelava in uporaba razstrelilnih sredstev v gospodarske namene;
- odlaganje odkrivke, jalovine in ostalih odpadnih snovi, ki nastanejo pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin;
- izgradnjo in uporabo podzemnih prostorov (skladišča, tuneli in podobno);
- raziskave in koriščenje geoloških struktur za skladiščenje ogljikovodikov;
- raziskave in izkoriščanje geotermičnih energetskega virov;
- sanacijo rudarskih objektov ter rekultivacijo in prostorsko ureditev zemljišča degradiranega z rudarskimi deli;

metanske jame so rudniki ali podzemni prostori, za katere je ugotovljeno, da se v njih lahko nahajajo eksplozivne zmesi metana ali prahu;

posebno zračeni jamski prostori so prostori, v katere se dovaja potrebna količina svežega zraka ali, iz katerih se izkoriščen zrak odvaja po zračilnih ceveh;

električna obratovališča so prostori, ki so namenjeni za obratovanje električnih strojev in aparatov in v katere je dostop dovoljen samo pooblaščenim in usposobljenim strokovnim osebam, ki tem strojem in aparatom strežejo;

zaprta (zaklenjena) električna obratovališča so prostori, v katere smejo vstopiti samo pooblašcene in usposobljene osebe;

električne naprave so sredstva za proizvodnjo, prenos, razdeljevanje, merjenje in uporabo električne energije;

naprave za javljanje so naprave za posredno ali neposredno oddajanje obvestil katerekoli vrste;

signalne naprave so naprave, ki se posredno ali neposredno uporabljajo za prenos vnaprej dogovorjenega svetlobnega ali zvočnega signala z enega mesta na drugo, lahko pa rabijo tudi za lokalno zvezo za izvirni prenos obvestil;

električne instalacije so sestav vodov in instalacijskega pribora, ki služijo za razdeljevanje električne energije posameznim porabnikom;

lastnovarni tokokrogi so električni tokokrogi, v katerih niti iskra niti termični učinki, nastali pri normalnem obratovanju ali v primeru okvare, ne morejo povzročiti vžiga eksplozivnega tokokroga, ki lahko s prebojem ob napaki vpliva na kategoriziran tokokrog, ki je z njim v istem kablu;

kategoriziran tokokrog je lastnovarni tokokrog, ki ne more ne z iskro, ne s termičnim učinkom pri normalnem obratovanju ali v znanem primeru okvare vžgati eksplozivno mešanico vse do neposrednega vklopa nelastnovarnega tokokroga na kategoriziran tokokrog ali do vključitve nelastnovarnega tokokroga, ki lahko s prebojem ob napaki vpliva na kategoriziran tokokrog, ki je z njim v istem kablu;

temperatura tlenja usedlega prahu je najnižja temperatura na površini segrete podlage, ki še lahko povzroči, da se vname 5 mm debela usedla plast prahu. Temperatura tlenja se znižuje s povečanjem debeline usedline;

premične električne naprave so naprave z napetostjo nad 240 V, ki se uporabljajo na deloviščih rudarskih del, kot tudi naprave, ki se izven delovišč premikajo v vklopljenem stanju, razen žerjavov;

premični kabli so kabli, ki napajajo premične električne naprave;

ročni aparat je prenosni aparat, namenjen za držanje v roki med normalno uporabo. Električni motor, če obstaja, je neločljivi del opreme;

nazivna napetost, nazivna jakost toka, nazivna moč in nazivna frekvenca so vrednosti, za katere so električne naprave izdelane in označene;

dozemna napetost je najvišja napetost, ki lahko nastane na delih pod napetostjo ali drugih prevodnih masah:

- v izoliranih omrežnih sistemih IT brez obratovalne ozemljitve ob zemeljskem stiku;

- v ozemljenih omrežnih sistemih TT in TN z obratovalno ozemljitvijo ob zemeljskem stiku ali enofaznem kratkem stiku;

napetost dotika je napetost, ki se pojavi pri okvari izolacije med hkrati dostopnimi prevodnimi deli;

daljinsko krmiljene naprave so naprave, pri katerih se tokokrogi vključujejo ali izključujejo pod tujim vplivom (na primer: mehaničnim, električnim, elektrooptičnim, pnevmatičnim, akustičnim, magnetnim ali termičnim), če ta vpliv ni povzročen z roko na sami napravi;

stikalne naprave so električne naprave, ki posredno ali neposredno omogočajo sklenitev tokokrogov oziroma njihov priklop ali odklop;

kontrolnik je električna naprava, namenjena kontroli in preskušanju električnega obratovalnega stanja ali električne sposobnosti električne naprave oziroma instalacije za signaliziranje nevarnega stanja, ki lahko nastane oziroma za odklop poškodovanega dela električnega omrežja oziroma naprave ali instalacije, ki jo nadzoruje;

mrežni kontrolnik je naprava, ki trajno kontrolira stanje izolacijske upornosti omrežja, javlja upadanje izolacijske upornosti in pri določeni vrednosti izklopi omrežje;

kontrolnik razsvetljave je naprava, ki trajno kontrolira stanje izolacijske upornosti omrežja razsvetljave;

kabelski kontrolnik je naprava, ki kontrolira izolacijsko upornost omrežja pred priklopom pod napetost (v instalacijah do 1000 V) in izolacijsko upornost med obratovanjem omrežja ali dela omrežja (za napetost nad 1000 V). Imeti mora tudi kontrolo ozemljitvenega tokokroga enega kabelskega odcepa oziroma kontrolo mehanske okvare kabla;

zemeljski stik je prevodna zveza med zemljo ali ozemljenim predmetom in izoliranimi prevodniki ali deli naprav, ki so pod dozemno napetostjo;

zemlja stična zaščita je zaščita, ki v primeru zemeljskega stika ali nezadostne električne izolacije izklopi napetost v poškodovanem delu omrežja;

kratko stična zapora je naprava, ki po izklopu zaradi kratkostičnega toka blokira ponovni vklop stikala. Ponovni vklop stikala se lahko izvrši šele po posebnem posegu (resetiranju) na napravi;

tok zemeljskega stika je tok, ki teče med obratovalnim tokokrogom in zemljo zaradi okvare v izolaciji ali zaradi posrednega oziroma neposrednega dotika delov tega tokokroga z zemljo ali ozemljenim predmetom;

ozemljitev je prevodna zveza med zemljo in deli naprav, ki se morajo ozemljiti in se izvede z ozemljitvenimi napravami;

obratovalna ozemljitev je prevodna zveza med delom obratovalnega delovnega tokokroga, omrežnim vzliščem ter ozemljilom, in je lahko:

- direktna ali neposredna, če razen ozemljitvene upornosti ne vsebuje drugih upornosti;

- indirektna ali posredna, če v ozemljitvenem tokokrogu razen ozemljitvene upornosti vsebuje še ohmske, induktivne ali kapacitivne upornosti;

ozemljila so kovinski deli, ki ležijo v zemlji in tako zagotavljajo trajen električni stik; deli voda ozemljila, ki ležijo neizolirani v zemlji, se štejejo za dele ozemljila. Ozemljila so lahko tračna, palična, cevna, ploščna ali kombinirana;

centralno ozemljilo je ozemljilo, ki izpolnjuje pogoje za ozemljitev celotnega omrežja, katero napaja prostor rudarskih del;

glavno ozemljilo je ozemljilo, ki izpolnjuje pogoje za ozemljitev pri napetosti do 1000 V za omrežje ene transformatorske postaje, ki je galvanska celota;

pomožno ozemljilo je ozemljilo, ki zmanjšuje ozemljitveno upornost v ozemljitvenem omrežju, in sicer na oddaljenih delih omrežja ali pa je pomožno ozemljitev pri uporabi sistema zaščitne vezave na okvarno napetost;

ozemljitveni vodnik (zemljovod) je zaščitni vodnik, ki povezuje glavno ozemljitveno sponko z ozemljilom;

glavna ozemljitvena sponka je sponka, namenjena za povezavo zaščitnih vodnikov, vključno vodnikov za izenačenje potenciala, in vodnikov za obratovalno ozemljitev, če obstaja;

upornost ozemljila je prehodna ponikalna upornost električnega toka med kovinsko površino ozemljila in zemljo;

nevtralni vodnik (N) je vodnik, ki je povezan z nevtralno točko sistema in more prenašati električno energijo;

zaščitni vodnik (PE) je vodnik, ki ga zahtevajo zaščitni ukrepi pred električnim udarom, za električno povezavo izpostavljenih prevodnih delov, tujih prevodnih delov, glavne ozemljitvene sponke, ozemljila, ozemljene točke napajalne ga vira ali umetne nevtralne točke;

zaščitno-nevtralni vodnik (PEN) je ozemljeni vodnik, v katerem so združene funkcije zaščitnega in nevtralnega vodnika;

izpostavljeni prevodni del je prevodni del električne opreme, ki se ga je možno dotakniti, in ki ni pod napetostjo, toda lahko pride pod napetost v primeru okvare;

tuji prevodni del je prevodni del, ki ni del električne instalacije, a more prenašati potencial, navadno zemeljski potencial. (Takšni prevodni deli so lahko kovinska ogrodja, kovinske cevi, instalacije za vodo in neelektrične naprave, povezane z njimi);

združena ozemljitev je skupek galvanjsko povezanih glavnih ozemljil, pomožnih ozemljil in centralnega ozemljila;

usposobljene osebe za dela na električnih napravah so osebe, ki imajo ustrezno kvalifikacijo elektrotehniške smeri, ustrezno prakso in opravljen izpit iz protiekspluzijske zaščite, če opravljajo dela v metanskih rudnikih ali dela, kjer obstaja možnost pojava eksplozivnega plina;

pooblaščen osebe za dela na električnih napravah so usposobljene osebe iz točke 44, ki jih pooblasti tehnični vodja elektro področja ali tehnični direktor izvajalca rudarskih del;

sistem omrežij se v tem pravilniku označuje z dvočrkovno oznako. Prva črka predstavlja odnos napajalnega sistema proti zemlji:

I – vsi vodniki pod napetostjo so izolirani proti zemlji ali pa je ena točka (zvezdišče transformatorja) omrežja povezana z zemljo preko impedance;

T – ena točka (zvezdišče transformatorja) omrežja je neposredno povezana z zemljo.

Druga črka predstavlja odnos izpostavljenih prevodnih delov električne instalacije proti zemlji:

T – neposredna električna povezava izpostavljenih prevodnih delov z zemljo, neodvisno od ozemljitve katerekoli točke napajalnega sistema;

N – neposredna povezava izpostavljenih prevodnih delov z ozemljeno točko napajalnega sistema (v izmeničnih sistemih je ozemljena točka normalno nevtralna točka);

Ostale črke (če obstojijo) predstavljajo položaj nevtralnega in zaščitnega vodnika:

S – funkciji nevtralnega in zaščitnega vodnika sta zagotovljeni s posebnimi vodniki (vodnika PE in N);

C – funkciji nevtralnega in zaščitnega vodnika sta združeni v enem vodniku (vodnik PEN);

Fazne oznake označujemo s črko L in ustrezno številko (L1, L2, L3).

3. člen

Električne naprave in instalacije pri izvajanju rudarskih del morajo biti obdelane v rudarskem projektu.

Elektro del rudarskega projekta mora vsebovati:

- kratek opis rudarskega dela s specifičnostmi za električne naprave in instalacije (stopnje nevarnosti glede metana, eksplozivni prah, voda, delovišče);

- tehnično poročilo o izbranih rešitvah;

- tehnični opis predvidenih naprav in instalacij s podatki in karakteristikami;

- izračun celotnega dovoda od napajalne točke do porabnikov glede na:

- tokovno obremenitev;
- padec napetosti;
- minimalne kratkostične tokove;
- kontrolo segrevanja kablov pri kratkih stikih;

- zaščito pred električnim udarom;

- podatke o opremi in stroških za izvajanje del;

- načrte:

- situacijski načrt vseh predvidenih električnih naprav in instalacij;

- načrt prostorov, kjer so predvidene električne naprave in instalacije;

- enopolno shemo napajanja;

- sheme delovanja daljinskega krmiljenja;

- kolikor so v projektu predvidene tipske ali standardne rešitve vgraditve, postavitve, krmiljenja, napajanja električnih naprav na osnovi potrjenih projektov, zadostuje njihova navedba;

- predpisane dodatne varnostne ukrepe.

4. člen

Spremembe električnih naprav in instalacij iz elektro dela rudarskega projekta morajo biti obdelane v obliki dopolnilne tehnične dokumentacije k elektro delu rudarskega projekta in so dovoljene z odobritvijo samostojnega projektanta in odgovornega vodje rudarskega projekta.

Z dopolnili se razume tehnična dokumentacija, ki obsega spremembe v električnih napravah in instalacijah, ki ne spreminjajo (poslabšajo) pogojev varnosti in zdravja pri delu in osnovnega koncepta elektro dela rudarskega projekta. Z dopolnili se ne more vplivati na tehnološki del rudarskega projekta.

Osnovni koncept elektro dela rudarskega projekta se ne spremeni, če:

- ni spremembe v sistemu visokonapetostnega razvoda električne energije;

- ni spremembe v elektro-strojni opremi, ki bi zahtevala ponovno tehnološko obdelavo v smislu varnega obratovanja;

- so spremembe v električnih napravah in instalacijah v mejah razpoložljive moči, ki je podana v projektu.

5. člen

Za vsako rudarsko delo mora obstajati tehnična dokumentacija vseh obstoječih električnih naprav in instalacij, ki vsebuje:

- shemo napajanja vseh visokonapetostnih transformatorskih postaj in visokonapetostnih vodov;

- situacijski načrt vseh električnih naprav in instalacij za visoko napetost;

- shemo posameznih nizkonapetostnih in komunikacijskih omrežij;

- situacijski načrt nizkonapetostnega omrežja in komunikacijskega omrežja;

- podatke o prevzemu, kontroli, morebitnih popravilih, letu izdelave, kraju uporabe ali uskladiščenja električnih naprav in instalacij;

- tehnične podatke o posameznih napravah;

- podatke o stanju prehodnih ozemljitvenih upornosti, dielektrične trdnosti transformatorskih olj in preskušanju kratkostičnih relejev in sprožilcev ter ostalih zaščit, katere so določene v internem aktu;

- podatke o pregledih električnih naprav in instalacij.

6. člen

Omrežni sistemi in dovoljene nazivne napetosti za elektroenergetsko omrežja za rudarska dela so:

- sistem IT – (izoliran sistem z zaščitno ozemljitvijo):

- srednjenapetostno omrežje do 10.000 V za rudarska dela pod površino;

- nizkonapetostno omrežje do 1000 V;

- srednjenapetostno omrežje do 20.000 V za rudarska dela na površini;

- za razsvetljavo in signalizacijo do 240V;

- sistem TN – nizkonapetostno omrežje do 400 V;

- za električno vleko je dovoljena enosmerna napetost do 600 V in izmenična napetost do 1000 V;

– za ročne prenosne svetilke in daljinsko krmiljenje, ki ni stalno montirano, je dovoljena napetost do 24 V;
– za daljinsko krmiljenje s stalno montiranimi kabli je dovoljena napetost 240 V.

7. člen

Električne naprave, od katerih je neposredno odvisna varnost zaposlenih pri rudarskih delih, morajo imeti rezervno napajanje.

Naprave iz prejšnjega odstavka so:

- telefonske in govorilne centrale;
- kontrolno posređovalni centri.

Za rezervno napajanje se štejejo neodvisni viri električne energije, kot so energija iz akumulatorjev z ali brez pretvornikov ali dizel agregatov.

8. člen

Električne naprave morajo biti zaščitene pred mehanskimi poškodbami in kemičnim vplivom ter pred škodo, ki jo utesnena povzroči voda in prah, po veljavnih standardih.

9. člen

Jekleni vodniki za prevajanje toka se smejo uporabljati samo:

- za povratni vodnik električne vleke (tirnice);
- za zaščitni vodnik omrežja zaščitne ozemljitve vendar samo pocinkani;
- za specialne kable, odporne proti napenjanju, pri katerih so bakreni vodniki mehansko ojačeni z jekleno žico;
- za lastnovarne tokokroge in naprave.

10. člen

Uporabljajo se lahko samo izolacijski in prevodni materiali, ki izpolnjujejo zahteve veljavnih standardov.

11. člen

Električna obratovalna sredstva in naprave se smejo uporabljati samo v mejah nazivnih vrednosti, za katere so izdelane.

Glede mehanskih sil pri kratkem stiku morajo biti električna obratovalna sredstva in naprave iz prejšnjega odstavka, dimenzionirane na največji udarni tok trifaznega kratkega stika na mestu vgraditve.

II. TEHNIČNI ZAŠČITNI UKREPI

1. Zaščita pred električnim udarom

12. člen

V elektroenergetskih omrežjih z napetostjo nad 50 V morajo biti pri izvajanju rudarskih del izpolnjene zahteve za zaščito pred električnim udarom.

Pri uporabi IT sistema morajo biti upoštevane še zahteve teh predpisov.

13. člen

Uporaba TT sistema pri izvajanju rudarskih del ni dovoljena.

Uporaba TN sistema pri podzemeljskih rudarskih delih ni dovoljena. Izjemoma pa je dovoljena uporaba TN sistema do napetosti 400 V po končani izgradnji rudarskega dela in to v podzemnih skladiščih, tunelih, garažah in v prostorih zaprtih (opuščenih) rudnikov, ki se uporabljajo v druge namene.

14. člen

Omrežni sistem z izoliranim zvezdiščem napetosti nad 50 V do 1000 V (IT sistem) mora biti opremljen z mrežnim kontrolnikom. Mrežni kontrolnik mora stalno kontrolirati izolacijsko stanje mreže.

Izolacija omrežja, ki tvori galvansko celoto, mora znašati najmanj 100 Ohm/V nazivne napetosti omrežja.

Če izolacijska upornost pade pod 40 Ohm/V nazivne obratovalne napetosti v omrežjih z napetostjo do 1000 V, se omrežje ne sme staviti pod napetost, oziroma se mora pod to mejo izolacije napetost omrežja ali njegovega poškodovane dela izklopiti.

15. člen

Mrežni kontrolnik mora v sistemu IT z zaščitno ozemljitvijo v omrežju do 1000 V izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima notranjo upornost nad 250 Ohm/V omrežne napetosti;
- merilna napetost je lahko največ 100 V efektivne izmenične napetosti ali 120 V srednje vrednosti enosmerne napetosti;
- da signalizira padec izolacijske upornosti pod 100 Ohm/V omrežne napetosti;
- da izklopi omrežje v času 0.2 sekunde, ko izolacijska upornost pade na vrednost pod 40 Ohm/V;
- da onemogoči vklop omrežne napetosti, kadar je vrednost izolacije omrežja pod 40 Ohm/V;
- da stalno meri izolacijsko upornost omrežja;
- da se nanj lahko priključijo optični ali akustični signali za signaliziranje padca izolacije pod dovoljeno mejo;
- da ga je mogoče preskusiti z namenoma vzpostavljenim zemeljskim stikom.

16. člen

Zaščitna ozemljitev izoliranih sistemov se uporablja samo pri omrežjih z izoliranim zvezdiščem, v katerih nobena točka omrežja v normalnih obratovalnih razmerah ni posredno ali neposredno ozemljena niti s prebojnimi varovalkami.

Za razliko od prepovedi v prejšnjem odstavku se lahko med neko točko omrežja in zaščitni vodnik vgradi:

- impedanca za povečanje učinkovitosti kontrole zemeljskega stika v vseh mrežah. V rudnikih mora biti za mreže nad 1000 V ta impedanca izbrana tako, da tok zemeljskega stika ne preseže 5A (ne velja za mreže pod točko c v nadaljevanju). V mrežah z nazivno napetostjo do 1000 V naj ta impedanca ne preseže 15 kOhm;
- merilne naprave ali releje, za kontrolo izolacije ali izklop zemeljskega stika, z minimalno izmenično notranjo upornostjo 250 Ohm/V nazivne napetosti, ki pa v mrežah z nazivno napetostjo do 1000 V ne sme biti manjša od 15 kOhm;

– naprave za gašenje zemeljskih stikov, posebno naprave za omejevanje prenapetosti in enopolno izolirani napetostni transformatorji v mrežah z nazivno napetostjo nad 1000 V.

Vse naprave iz prejšnjega odstavka morajo biti izbrane tako, da napetost, ki jo povzroči tok zemeljskega stika, po iznihanju le tega ne preseže 50 V izmenične vrednosti, kar je potrebno ugotoviti z meritvami ali izračuni. Vrednosti izbranih elementov naprav ni potrebno fiksirati pri mrežah nad 1000 V nazivne napetosti, kjer skupna dolžina kablov in vodnikov ne presega 10 km.

17. člen

Pri uporabi zaščitne ozemljitve izoliranih sistemov produkt prehodne upornosti ozemljitve in toka zemeljskega stika v omrežju ne sme biti večji od 50 V.

Maksimalno vrednost toka zemeljskega stika je potrebno omejiti na 5A. Izračun maksimalnega toka zemeljskega stika se izvede po enačbi:

$$I_z = U \cdot \omega \cdot \sqrt{3} \cdot C_{10} \cdot l \cdot 10^{-3} \Rightarrow I_z = 0,2 \cdot l \cdot U$$

kjer je:

- I_z – tok zemeljskega stika glede na dolžino mreže (A);
 U – nazivna napetost mreže (kV);
 l – dolžina mreže (km);
 C_{10} – dozemna kapaciteta faznih vodnikov ($\mu\text{F}/\text{km}$) po dodatkih proizvajalcev kablov;
 ω – krožna frekvenca (Hz).

$$C_{10} = \frac{0,0241 \cdot \varepsilon_r}{\log \frac{D}{d}} \cdot 10^{-6} (F / km)$$

kjer je:

- ε_r – dielektrična konstanta;
 D – zunanji premer kabla (mm);
 d – premer faznega vodnika (mm).

18. člen

Mrežni kontrolnik v mrežah nazivne napetosti nad 1000 V mora izpolnjevati naslednje zahteve:

- nastavitev vrednosti izolacijske upornosti mora biti izvedljiva le pri odprtem ohišju kontrolnika;
- vrednost izolacijske upornosti mreže mora biti stalno prikazana na vgrajenem instrumentu direktno brez preračunavanja;
- kontrolnik mora biti opremljen s preizkusnim stikalom s katerim mora biti možno preizkusiti delovanje-izklop ob znižanju izolacijske upornosti od zunaj;
- enosmerna merilna napetost kontrolnika naj ne preseže 100 V;
- znižanje izolacije na mestu vgradnje pod 50 Ohm/V nazivne napetosti mora biti na mestu vgradnje signaliziran z utripajočo lučjo, kar pa lahko odpade v primeru, da se signal prenese na stalno zasedeno delavno mesto;
- v primeru znižanja izolacije pod 10 Ohm/V nazivne napetosti izklopiti galvansko ločeno mrežo najpozneje v 1,5 s;
- izklopiti preostalo mrežo (med transformatorjem in naslednjo stikalno napravo) V primeru znižanja izolacije pod 10 Ohm/V nazivne napetosti preko primarnega odklopnika s časovno zakasnitvijo, ki ne sme presegati 1,5 s.

19. člen

Za čas trajanja zemeljskega stika mora biti blokiran vklop mreže preko zemeljskostične zapore.

V primeru izklopa zaradi zemeljskega stika (znižanje izolacije) je potrebno ročno resetiranje zapore na pripadajoči napravi. Zemeljskostična zapora mora preprečiti vklop mreže pri izolacijskih upornostih pod 25 Ohm/V nazivne napetosti. Vrednost vklopne upornosti mora biti možno navzgor nastavljati.

Merilni tokokrog zemeljskostične zapore:

- na odkopnih in pripravnih deloviščih morajo biti merilni tokokrogi lastnovarni tokokrogi;
- na ostalih področjih so lahko v nelastnovarni izvedbi, vendar mora biti v tem primeru za kontrolo tokokroga vgrajena zemlje stična zaščita.

20. člen

Kontrolnik omrežja za razsvetljavo, ki se napaja iz transformatorja z močjo do 10 kVA, ter signalne instalacije v jaških, skozi katere se ne vozijo ljudje, ima lahko samo svetlobno signalizacijo upadanja izolacijske upornosti omrežja pod 100 Ohm/V brez izklopa, če se pri čistem dvojnem zemeljskem stiku na kateremkoli mestu napetost izklopi v 1 s, in če je zaščitni vodnik istega prereza kot fazni vodnik.

21. člen

Omrežje, ki se napaja iz transformatorja, mora imeti najmanj eno glavno ozemljilo, po katerem je ozemljeno omrežje zaščitne ozemljitve. Če je v neposredni bližini več transformatorskih postaj, se sme uporabljati skupno glavno ozemljilo.

Omrežja zaščitnih ozemljitev v objektu rudarskih del so lahko med seboj zvezana v enotno splošno omrežje zaščitne ozemljitve, na katero mora biti vezano tudi centralno ozemljilo.

Centralno ozemljilo in združena ozemljitev morata izpolnjevati zahteve, predpisane za visokonapetostno in nizkonapetostno omrežje, ki mu pripadata.

22. člen

Glavna in centralna ozemljila se montirajo na mesta, ki zagotavljajo najnižjo prehodno ozemljitveno upornost ozemljil. Ta mesta so lahko tudi na površini. Način in vkopna globina ozemljila morata biti takšna, da sušenje in zmrzovanje tal ne povečata ozemljitvene upornosti nad zahtevano vrednostjo.

23. člen

Ozemljila morajo biti zaščitena pred korozijo in elektrolitskim razjedanjem. Debelina ozemljila, ne glede na obliko, ne sme biti tanjša od 3 mm za pocinkani jekleni trak ali pocinkano jekleno cev, za baker pa 2 mm.

Zveza vodnikov za ozemljitev z ozemljilom mora biti zaradi merjenja prehodne upornosti dostopna, vidna in ločljiva.

Za povezovanje glavnih in centralnih ozemljil mora biti prerez bakrenega zaščitnega vodnika najmanj 50 mm², prerez vodnika iz pocinkanega jeklenega traku pa najmanj 100 mm², pri čemer trak ne sme biti tanjši od 3 mm.

24. člen

Vodniki, skozi katere med obratovanjem teče tok, razen tirnic, ki rabijo kot povratni vod vozne žice, se kot zaščitni vodnik ne smejo uporabljati niti takrat, kadar so ozemljeni, razen naprav ali delov instalacij, zaščitene s kontrolniki, ki ščitijo instalacijo pred okvaro ali poškodbo.

Določba prejšnjega odstavka se nanaša tudi na zaščitni vodnik, ki je del lastnovarnega tokokroga za signalizacijo, telekomunikacijo ipd. in v katerem napetost vira ni višja od 24 V.

25. člen

V napravah z napetostjo nad 1000 V se kot zaščitni vodnik lahko uporabljata kovinski plašč ali kovinski oplet kabla, vendar se morata pri vezavi premestiti z zvezo, s katero se kovinsko telo kabelske spojke poveže z zaščitnim vodnikom.

V mrežah nazivne napetosti nad 1000 V se lahko uporabljajo kabli, katerih sestava glede zaščitnih in kontrolnih vodnikov je naslednja:

- zaščitni vodnik mora biti znotraj kabla in je lahko neizoliran vodnik enakomerno porazdeljen preko zunanje izolacije zunanjega vodnika, ali pa je lahko neizoliran vodnik

v sredini kabla, če je zunanja izolacija vodnikov prekrita z nekovinskim prevodnim opletom;

– kontrolni vodnik je lahko v kablu v obliki prevodnega kovinskega opleta koncentrično okoli notranjega plašča ali pa je lahko kot samostojen vodnik v primeru dodatne mehanske zaščite kabla (kabelska veriga).

26. člen

Pri kablilih in vodnikih kontrolnih naprav in naprav za javljanje mora biti prerez zaščitnega vodnika vsaj enak prerezu vodnika, ki prevaja največji tok.

Če se za zaščitni vodnik namesto bakra uporabi kak drug material, mora biti njegov prerez po električni prevodnosti ekvivalenten prerezu bakrenega vodnika.

27. člen

Če leži zaščitni vodnik v skupnem plašču kabla z drugimi vodniki, je lahko tudi okrov električne naprave del zaščitnega vodnika. V tem primeru mora biti v okrovu priključne omarice posebna sponka za priključek zaščitnega vodnika, s katero se doseže zanesljiva zveza zaščitnega vodnika in okrova. Del zaščitnega vodnika lahko sestavljata tudi dva med seboj sestavljena okrova, če se z njuno sestavitvijo doseže zanesljiva električna zveza med njima preko obdelanih površin z zavarovano vijačno medsebojno zvezo.

Če se kot del zaščitnega vodnika uporabljata več kot dva sestavljena okrova, ali če med okrovi ni varne električne zveze, se morajo okrovi med seboj povezati z zvezo, ki zagotavlja zanesljivo električno zvezo med njimi.

28. člen

V električnih obratovališčih in v stikalnih in razdelilnih prostorih se sme zaščitni vodnik položiti tudi ločeno od kablov.

Prerez zaščitnega bakrenega vodnika mora biti najmanj 25 mm². Namesto bakrenega vodnika se lahko uporablja tudi pocinkani jekleni trak, ki mora biti debel najmanj 2.5 mm in širok 25 mm.

Zaščitni vodnik mora biti zaščiten pred naključno mehansko poškodbo in zvezan z omrežjem zaščitne ozemljitve, tako da je onemogočena električna porušitev zveze.

Pri ločeno položenem zaščitnem vodniku se okrovi posameznih obratovalnih sredstev vežejo vzporedno z zaščitnim vodnikom in ne smejo biti del zunanjega zaščitnega vodnika.

Okrovi so lahko del zaščitnega vodnika samo pri prehodu od zunanjega zaščitnega vodnika na zaščitni vodnik v kablu, pri čemer mora biti zunanja ozemljitvena sponka na okrovu. Zaščitni vodnik se ne sme položiti ločeno pri zvijavih kablilih ter pri prenosnih in premičnih napravah.

29. člen

Zaščitni vodnik ne sme biti varovan ali prekinjen s stikalom.

30. člen

Vsi kovinski deli mehanske zaščite električnih naprav (na primer: kovinski opleti in kovinski plašči kablov in vodnikov, zgornji in spodnji deli kovinskih spojk, kovinski deli neelektričnih naprav ipd.), ki utegnejo priti zaradi poškodbe pod napetost, morajo biti z zaščitnim vodnikom zvezani s trdno in prevodno zvezo.

Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za dele, ki so galvanska celota in so ozemljeni (transporterji, kovinske konstrukcije armature), oziroma za dele, ki niso galvanska celota in niso ozemljeni (podporje).

1. Zaščita električnih naprav in instalacij pred preobremenitvijo in izpadom napetosti

a) Splošno

31. člen

Električne naprave in instalacije morajo biti zaščitene pred nedovoljenimi termičnimi preobremenitvami. Vrsta zaščite je odvisna od konstrukcijskih zahtev in je lahko v obliki elektromehanskih ali elektronskih termičnih relejev in talilnih varovalk, vendar slednje velja le za kable in termične porabnike.

Izjema so električne naprave, za katere je s certifikatom dovoljeno, da ni potrebna zaščita iz prvega odstavka.

32. člen

Električni motorji morajo biti ne glede na vir napajanja zaščiteni pred posledicami prenizke napetosti. Če napetost izpade, se ob njeni vrnitvi motor ne sme sam aktivirati.

Določba prejšnjega odstavka se ne nanaša na avtomatske tehnološke procese, pri katerih stroji delujejo v tehnološkem nizu z ustreznimi predopravi in predvidenimi varnostnimi ukrepi.

33. člen

Naprave za zaščito pred preobremenitvijo in kratkim stikom (releji, sprozniki, varovalke) morajo biti v trifaznih omrežjih z nazivno napetostjo pod 1000 V vgrajene v vse tri faze.

Za trifazna omrežja z nazivno napetostjo nad 1000 V so lahko naprave za zaščito pred preobremenitvijo in kratkim stikom vgrajene samo v dveh fazah pod pogojem, da so vgrajene vedno v istih fazah v celotnem omrežju ene napetosti.

b) Kabli in vodi

34. člen

Naprave, ki ščitijo kable in vodnike, morajo biti instalirane za vsak odcep, v katerem je dovoljena obremenitev manjša od obremenitve prejšnjega odcepa (iz smeri napajanja).

Zaščita je lahko prilagojena tudi po najmanjšem prerezu odcepa, če pa je montirana v prejšnji vodnik, odcepa ni potrebno posebej zaščititi.

35. člen

Za kable in vodnike, ki so odcep od glavnega kabla, ni nujno, da so zaščiteni pred preobremenitvijo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

– da je dolžina odcepa manjša od 5m, četudi je presek kabla za največ tri standardne preseke manjši od preseka glavnega kabla ali vodnika in če sta oba voda iz istega standardnega materiala;

– da je odcep skupaj z glavnim vodom zaščiten pred kratkim stikom in preobremenitvijo;

– da je odcep na koncu zaščiten pred preobremenitvijo in kratkim stikom napajane porabnika, tok zaščite pred preobremenitvijo odcepa pa določen po prerezu voda in da je odcep zaščiten pred kratkim stikom skupaj z glavnim vodom, od katerega je odcepljen.

36. člen

Kabli ali vodniki, ki niso odcep od glavnega kabla ali vodnika, ni nujno, da so zaščiteni pred preobremenitvijo, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

– če so v stikalnih napravah, je pa možnost njihove preobremenitve: takšni kabli ali vodniki morajo imeti večji prerez od prereza, določenega glede na trajni zdržni tok kabla;

– če so uporabljeni kot vezalni vodniki med stroji, transformatorji, kondenzatorji, akumulatorji, stikalnimi napravami ipd. v električnih obratovališčih ali v zaprtih električnih obratovališčih.

37. člen

Kabli ali vodi se lahko proti preobremenitvi zaščitijo tudi z vgradnjo zaščitnih naprav na njihovem koncu.

38. člen

Kabli in vodi morajo biti zaščiteni z eno ali več napravami za samodejno prekinitev napajanja v primeru preobremenitve, razen če se napajajo iz vira, katerega tok ne more biti večji od vzdržnega toka vodnika. Delovna karakteristika naprave, ki ščiti električni vod ali kabel pred preobremenitvijo, mora izpolniti naslednja dva pogoja:

$$I_{NZ} \geq I_B$$

$$I_{NZ} \leq 1.45 \cdot I_{dop} / k$$

pri čemer predstavljajo:

- INZ – nazivni tok zaščitne naprave (varovalke, bimetalne...); za nastavljive zaščitne naprave je nazivni tok tisti, ki je nastavljen na napravi;
- IB – tok, za katerega je tokokrog predviden (bremenski tok);
- I_{dop} – trajni dopustni tok vodnika ali kabla.

Koeficient 'k' ima vrednosti, ki so navedene v Tabeli št. 1 v Prilogi A.

39. člen

Kabel je zaščiten pred preobremenitvijo, če je vsota obremenitev posameznih porabnikov, priključenih na ta kabel, v mejah njegove dovoljene obremenitve in, če so posamezni porabniki zaščiteni pred preobremenitvijo po določbah tega pravilnika.

c) Transformatorji

40. člen

Vsi transformatorji morajo biti na dovodni ali odvodni strani zavarovani pred preobremenitvijo z bimetalnimi sprožilniki, releji ali z zaščito pred povišanjem temperature.

41. člen

Za transformatorje ni nujno, da so zaščiteni pred preobremenitvijo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- če so priključeni porabniki take narave, da ne more priti do preobremenitve transformatorja;
- če moč napetostnega transformatorja ni večja od 1000 VA;
- če je transformator izdelan tako, da je odporen proti kratkemu stiku;
- če je moč transformatorja manjša od 7 kVA in so zaščiteni posamezni tokokrogi.

d) Elektromotorji

42. člen

Vsak elektromotor mora imeti v motorsko zaščitnem stikalu vgrajeno zaščito pred preobremenitvijo, nastavljeno na nazivni tok motorja ali na dopustno temperaturo navitja.

Za zaščito pred preobremenitvijo se lahko uporabi:

- bimetalni rele z direktnim ali indirektnim napajanjem;
- temperaturna tipala ali varovalo vgrajeno v navitju električnega motorja.

43. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena se lahko po navodilu tehničnega vodje elektro službe poviša nastavitev zaščite pred preobremenitvijo za največ 10%.

V primeru prekinjenih obratovanj, kjer je prekinitev obratovanja krajša od časa obratovanja in v primeru, ko je prekinitev obratovanja daljša od časa obratovanja, se nastavitev zaščite pred preobremenitvijo določi v elektro delu rudarskega projekta ali v dopolnilu k temu projektu, kjer je lahko nastavitev zaščite tudi višja ali nižja od nazivnega toka elektromotorja.

44. člen

Motorji z močjo do 2 kW ali jakostjo toka do 4 A se lahko zaščitijo pred preobremenitvijo in kratkim stikom s talilnimi varovalkami ali zaščitnim stikalom. Pri posamično kompenziranih motorjih morajo biti releji ali sprožilniki nastavljeni na zmanjšani tok, ki ga povzroča kompenzacija ali vstavljeni kondenzatorji v nekompenzirani del dovoda k motorju.

e) Pretvorniki

45. člen

Statični pretvorniki (usmerniki, razsmerniki) se pred preobremenitvijo zaščitijo tako, kot je to v tem pravilniku predpisano za transformatorje. Zaščito pred preobremenitvijo se vgradi pri usmerniku v usmerjen tokokrog, pri razsmerniku pa v razsmerjeni tokokrog.

Enoarmaturne pretvornike ali skupino enoarmaturnih pretvornikov se zaščitijo pred preobremenitvijo pri dovodu tako, kot je to v tem pravilniku predpisano za električne rotacijske stroje, pri odvodu pa tako, kot je to predpisano za transformatorje.

46. člen

Za zaščito uporov pred preobremenitvijo se uporablja zaščita, ki preprečuje temperaturne preobremenitve uporov.

3. Zaščita električnih naprav in instalacij pred kratkim stikom

47. člen

Zaščita pred kratkim stikom je dosežena z zaščitnimi napravami, ki omogočajo avtomatski odklop napajanja (odklopnik s kratkostičnim sprožnikom, odklopnik v kombinaciji s talilnimi varovalkami, talilne varovalke) tudi pri najmanjšem toku kratkega stika v instalaciji ali napravi, ki se ščiti.

48. člen

Izklopna zmogljivost zaščitne naprave ne sme biti manjša od največjega pričakovanega kratkostičnega toka na mestu postavitve zaščitne naprave, razen če je poleg zaščitne naprave uporabljena še druga zaščitna naprava na napajalni strani (pred zaščitno napravo z manjšo odklopno zmogljivostjo), ki ima potrebno odklopno zmogljivost in ki je nastavljena tako, ali pa so njene karakteristike takšne, da energija, ki prehaja skozi ti dve napravi ne preseže vrednosti, ki jo naprava na mestu obremenitve (zaščitna naprava z manjšo odklopno zmogljivostjo) in vodniki ter ostali aparati, ki so zaščiteni s to napravo, lahko zdržijo brez poškodbe.

49. člen

Največji pričakovani kratkostični tok v opazovani točki omrežja izračunamo po obrazcu:

$$I_{k,3} = \frac{c \cdot U}{\sqrt{3} \cdot Z_{\min}}$$

- $I_{k,3}$ – tok trifaznega kratkega stika v kA (maksimalni kratkostični tok);
 U – nazivna (medfazna) napetost omrežja v kV;
 $Z_{\min}$ – minimalna impedanca mreže in dovoda do opazovane točke v Ohm/fazo
 c – faktor, ki znaša:
 – za mreže 240/400 V $c = 1$;
 – za mreže 400 do 1000 V $c = 1.05$;
 – za mreže nad 1000 V $c = 1.1$.

Minimalna impedanca do opazovane točke je sestavljena iz impedanc za največje pričakovane obratovalne zmogljivosti virov, transformatorjev in konfiguracije omrežja, ki daje najmanjše impedance.

Minimalni kratkostični tok v opazovani točki omrežja izračunamo po obrazcu:

$$I_{k,2} = \frac{c \cdot U}{2 \cdot Z_{\max}}$$

- $I_{k,2}$ – tok dvofaznega kratkega stika v kA (minimalni kratkostični tok);
 U – nazivna (medfazna) napetost omrežja v kV;
 $Z_{\max}$ – maksimalna impedanca mreže in dovoda do opazovane točke v Ohm/fazo;
 C – faktor, ki znaša:
 – za mreže 240/400 V $c = 0,95$;
 – za mreže nad 400 V $c = 1$.

Maksimalna impedanca do opazovane točke je sestavljena iz impedanc za najmanjše potrebne obratovalne zmogljivosti virov, transformatorjev in konfiguracije omrežja, ki praviloma daje največje impedance ali predstavlja najmanjšo rezervo napajanja v primeru okvar.

V izračunu maksimalne impedance se mora upoštevati povečana ohmska upornost kablov segretyh na 80 °C, katera se izračuna po enačbi:

$$R_v = \left[1 + \frac{k}{1^\circ C} \cdot (t_v - 20^\circ C) \right] \cdot R_{v20}$$

kjer je:

- R_v – povečana upornost vodnika (Ohm / f / km);
 J_v – temperatura vodnikov ob kratkem stiku (80 °C);
 R_{v20} – ohmska upornost vodnika pri 20 °C (Ohm/f/km);
 K – preračunski faktor, ki znaša za bakrene vodnike 0.00383 (1/ °C).

50. člen

Talilni varovalni vložki v omrežju nazivne napetosti do 1000 V morajo prekiniti najmanjši pričakovani kratkostični tok v tokokrogu, ki napaja:

- vtičnice;
- ročne aparate;
- premične električne naprave,

v času, ki je krajši ali enak času danemu v Tabeli 2 v Prilogi A.

Daljši odklopni čas, ki pa ne presega vrednosti 1.5 sekunde, je dovoljen za tokokroge, ki napajajo razdelilne baterije in tokokroge, ki napajajo stabilno vgrajene električne naprave.

51. člen

Kratkostični sprožnik naprave za avtomatski odklop napajanja mora biti nastavljen tako, da je pričakovani najmanjši kratkostični tok 1.5 krat večji od najmanjše vrednosti toka, ki zagotavlja trenutno delovanje odklopnika s kratkostičnim sprožnikom.

Za elektronske sprožnike s poznano karakteristiko mora biti najmanjši kratkostični tok 1.25 krat večji od nastavljenih vrednosti.

Talilni varovalni vložki, ki so namenjeni za avtomatski odklop napajanja, morajo prekiniti najmanjši pričakovani kratkostični tok. Zahtevani čas iz 50. člena tega pravilnika, v katerem varovalka prekine najmanjši pričakovani kratkostični tok, določimo s pomočjo talilne karakteristike $t_v = f(I_p)$ talilnega vložka, pri čemer je I_p najmanjši pričakovani kratkostični tok ali s pomočjo Tabel št. 3 in št. 4 v Prilogi A.

52. člen

Kabli in vodniki se pred kratkim stikom zaščitijo s tokovnimi varovalkami ali drugimi zaščitnimi pripravami, ki morajo biti postavljene na začetku kabla oziroma vodnika v smeri napajanja.

53. člen

Transformatorji se ščitijo pred kratkostičnim tokom transformatorja na dovodni strani. Če se transformator napaja pa kablu, ki je na začetku zaščiten pred kratkim stikom, se ta zaščita lahko uporablja tudi za zaščito transformatorja.

Transformatorji se ščitijo pred kratkostičnim tokom s talilnimi varovalkami ali z zaščitnim odklopnikom s pretokovnimi sprožniki ali releji tako, da čas delovanja zaščite transformatorja ne sme trajati več kot 0.6 sekunde.

Zaščita pred kratkim stikom se lahko vgradi tudi v skupnem dovodu za več transformatorjev, če je s tem vsak transformator zaščiten pred delovanjem kratkega stika.

54. člen

Napetostni transformatorji z močjo do 1000 VA se pred kratkostičnim tokom zaščitijo na nižji napetostni strani.

Ne glede na prejšnji odstavek pa ni nujno, da so napetostni transformatorji zaščiteni pred kratkostičnim tokom, če je transformator izdelan tako, da je odporen proti kratkostičnemu toku.

55. člen

Tokokrog neposrednega napajanja elektromotorja se pred kratkostičnim tokom varuje z motorsko zaščitnim odklopnikom, s hitrim prekotokovnimi sprožniki oziroma releji, talilnimi varovalkami ali ekvivalentno elektronsko napravo v skladu s 50. in 51. členom tega pravilnika.

56. člen

Če se električni rotacijski stroji zaščitijo pred kratkostičnim tokom s hitrimi pretokovnimi (magnetnimi) sprožniki ali releji, mora imeti motorski zaščitni odklopnik ali kontaktor večjo stikalno zmogljivost od največjega toka na mestu vgradnje.

Če ni izpolnjen pogoj iz prejšnjega odstavka, je treba pred stikala, odklopnik ali kontaktor vgraditi talilne varovalke v skladu s 50. členom tega pravilnika.

Če so električni rotacijski stroji zaščiteni pred kratkostičnim tokom z zaščitnimi odklopniki, morajo isti biti nastavljeni na največ 66% minimalnega kratkostičnega toka, ki lahko nastopi na mestu vgradnje rotacijskega stroja.

Pri uporabi elektronskih sprožnikov s poznano karakteristikom lahko nastavitev znaša 80% minimalnega kratkostičnega toka.

57. člen

Če se električni rotacijski stroji ščitijo pred kratkostičnim tokom s talilnimi varovalkami, se uporabljajo hitri, počasni ali kombinirani vložki (posebni rudniški). Nazivna vrednost varovalk mora ustrezati zaščiti pred kratkostičnim tokom.

58. člen

Močnostni kondenzatorji morajo biti zaščiteni pred učinkom kratkega stika. Če se kondenzatorji uporabljajo kot posamična kompenzacija motorja, se šteje, da so zaščiteni pred kratkostičnim tokom s skupno motorsko zaščito motorja ali skupnimi talilnimi varovalkami. Pri kondenzatorjih za skupinsko kompenzacijo se mora vsaki bateriji dodati posebna zaščita pred kratkim stikom. Praviloma se uporabljajo zaščitni odklopniki, lahko pa se uporabijo tudi talilne varovalke.

59. člen

Statične pretvornike (usmernike, razsmernike) ščitimo pred kratkimi stiki na dovodni in odvodni strani z zaščito, ki jo določi, glede na nazivne podatke opreme, proizvajalec opreme.

III. ELEKTRIČNE NAPRAVE

1. Električni stroji, transformatorji, kondenzatorji, usmerniki in akumulatorji

60. člen

Pri rudarskih delih se morajo uporabljati električne naprave v stopnji mehanske zaščite najmanj IP54. V zaprtih električnih obratovališčih je lahko stopnja mehanske zaščite nižja. Pri vgraditvi električnih naprav se morajo upoštevati navodila proizvajalca.

61. člen

Vse električne naprave z napetostjo nad 240 V, ki se uporabljajo na delovišču rudarskih del in se med obratovanjem premikajo, morajo imeti dovodni kabel varovan s kabelskim kontrolnikom pa zahtevi 140. člena tega pravilnika.

62. člen

V podzemeljskih prostorih se smejo uporabljati samo suhi transformatorji. Suhi transformatorji se montirajo pod naslednjimi pogoji:

- da so zaščiteni pred udarcem transportnih sredstev;
- da se na mestu, kjer se montirajo ne zbira voda;
- da so okrovi transformatorjev oddaljeni od boka rudarskega prostora najmanj 200 mm.

63. člen

V podzemeljskih prostorih se smejo uporabljati samo kondenzatorji, polnjeni z nevnetljivimi in nestrupenimi snovmi.

64. člen

Pri skupinski kompenzaciji se mora moč kondenzatorjev prilagoditi jalovemu toku, da bi zaradi nadkompenzacije ne prišlo do povečanja napetosti za več kot 5%.

65. člen

Kondenzatorji se morajo po izklopu avtomatično izprazniti.

66. člen

V podzemeljskih prostorih ni dovoljena uporaba usmernikov, polnjenih z oljem.

67. člen

Celice stalnih akumulatorskih baterij morajo biti izolirane proti okrovu, okrov pa proti zemlji, s tem da se smejo uporabljati samo izolatorji, ki pod učinkom elektrolitov ne postanejo prevodni. V podzemeljskih prostorih ni dovoljena uporaba akumulatorjev s celuloidnimi deli.

2. Stikalne, razdelilne naprave in električna obratovališča

68. člen

Vsaka stikalna ali razdelilna naprava, sestavljena iz enega ali več delov, mora imeti možnost, da se po potrebi loči od napetosti.

69. člen

Pri odklopnikih ter pri stikalnih in razdelilnih napravah z nazivno napetostjo nad 1000 V morajo biti ločilniki pri dovodu blokirani z odklopnikom za seboj.

Odklopniki, močnostni ločilniki in ločilna stikala ter talilne varovalke z nazivno napetostjo nad 1000 V morajo imeti v neposredni bližini tudi ločilnik proti povratni napetosti, ki omogoča breznapetostno stanje.

Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za stikala in odklopnike, ki se od napetosti ločijo tako, da se izvedejo, ter za talilne varovalke pred napetostnimi transformatorji moči do 1000 VA.

70. člen

Vrata stikalnih in razdelilnih naprav zaprte izvedbe z napetostjo nad 1000 V, postavljenih zunaj električnih obratovališč, morajo biti konstruirana in montirana tako, da jih je mogoče odpreti samo, kadar so naprave izklopljene in da ni možen naključni dotik z deli pod napetostjo, ko so odprte.

71. člen

Vse stikalne naprave, kot so odklopniki stikala, ločilniki ipd., morajo biti postavljene tako, da se ne morejo naključno vklopiti (padec materiala, udarci, tresljaji) in morajo biti dostopne.

72. člen

V podzemeljskih prostorih se uporabljajo le brezoljne nizkonapetostne stikalne naprave in brezoljne ali maloooljne visokonapetostne stikalne naprave.

Malooljne stikalne naprave se smejo polniti samo z oljem, ki ga določi proizvajalec naprave.

73. člen

Stikalne naprave odprte izvedbe so lahko vgrajene samo v zaprtih električnih obratovališčih, v katere je vstop dovoljen samo usposobljenemu in pooblaščenemu osebju, zunaj takih obratovališč pa se uporabljajo samo stikalne naprave zaprte izvedbe.

74. člen

Stikalne in razdelilne naprave v električnih obratovališčih morajo biti dostopne za posluževanje, preizkušanje in vzdrževanje. Šteje se, da so stikalne in razdelilne naprave

dostopne, če so montirane po Risbi 1 v Prilogi B ter z zračnimi razdaljami, navedenimi v Tabeli št. 5. v Prilogi B. Neizolirani deli stikalnih in razdelilnih naprav, ki so med obratovanjem pod napetostjo, morajo imeti proti zemlji najmanjše zaščitne razdalje po Tabeli št. 6 v Prilogi B.

75. člen

Goli neizolirani deli pod napetostjo do 1000 V v zaprtih električnih obratovališčih, ki niso zaščiteni pred dotikom, se montirajo v dostopnem prostoru (prehodu) najmanj 2.5 m nad tlemi, deli pod napetostjo nad 1000 V pa morajo biti zaščiteni pred neposrednim dotikom po določbah tega pravilnika.

76. člen

Če se stikalnim aparatom ali varovalkam lahko streže z vzvodom ali kleščami samo takrat, ko so vrata razdelilnega polja oziroma stikalne naprave odprta, in če so deli, ki so na dosegu roke, pod napetostjo, mora biti za vrata dopolnilna zaščita pred naključnim dotikom, na kateri mora biti napisano vidno opozorilo o napetosti, po potrebi pa so lahko izrezane tudi odprtine za strežbo.

Razdalja med temi napravami za zaščito delov pod napetostjo in napravami pod napetostjo, je prikazana v tabeli 7 v prilogi B. Vrednosti, navedene v tabeli, se ne uporabljajo za polja z izvlačilnimi odklopniki na vozičkih, pri katerih je z zaščito iz neprevodnih materialov onemogočen naključen dotik delov pod napetostjo.

77. člen

Pri napetosti nad 1000 V se uporabljajo samo merilne naprave, priključene na sekundarne tokokroge merilnih transformatorjev, pri čemer morajo biti sekundarni tokokrogi v enem polu ozemljeni.

78. člen

Z blokiranjem električnih stikalnih in razdelilnih naprav se ne sme onemogočiti delovanje njihovih zaščitnih funkcij.

79. člen

Na stikalnih in razdelilnih napravah mora biti s trajno pritrjenimi napisi označeno, kateremu delu omrežja ali obratovalnemu sredstvu pripadajo.

Napis, ki označuje sistem celic, mora biti dobro viden pri odprtih ali zaprtih vratih sistema kot tudi z zadnje strani sistema.

Na stikalnih in razdelilnih napravah morajo biti označene nastavljene vrednosti zaščitnih elementov.

Pri razdelilnih napravah mora biti vidno označena osnovna funkcija razdelitve, tok energije in stanje.

Goli vodniki in zbiralke razdelilnih naprav napetosti nad 1000 V morajo biti označeni z barvami po veljavnem standardu.

80. člen

Sponke za priključek ozemljitve na kovinski okrov na vsaki celici razdelilne naprave z napetostjo nad 1000 V morajo biti ustrezno dimenzionirane, dostopne, trdne in označene po veljavnem standardu.

81. člen

Zvijavi kabli in vodi v razdelilne in stikalne naprave se uvedejo prek zaščitne uvodnice, ki preprečuje da bi se preostro zvijali in poškodovali. Uvodnica mora biti zatesnjena, ne sme prepuščati prahu in brizgajoče vode.

82. člen

Električne naprave, katere smejo posluževati samo za to usposobljene in pooblaščen osebe, morajo biti montirane v zaprtih električnih obratovališčih.

Zaprta električna obratovališča morajo biti označena in zaklenjena. Na vratih mora biti obešeno opozorilo, da je nepooblaščenim osebam vstop prepovedan.

Če je v prostoru naprava z napetostjo nad 1000 V, mora biti na vratih napis, ki opozarja na višino napetosti. Enak napis mora biti tudi na vseh elektro napravah in omarih z napetostjo nad 1000 V.

83. člen

V bližini električne naprave z napetostjo nad 1000 V, je potrebno v svežem zračnem toku in blizu pristopa k napravi namestiti gasilne aparate.

V odprtih in zaprtih električnih obratovališčih ne smemo hraniti olja ali druge lahko vnetljive tekočine oziroma material, ki se zlahka vžge.

84. člen

V zaprtem ali odprtem električnem obratovališču mora biti izobešena enopolna shema naprave z vsemi podatki o nastavitvi zaščite in navodilo o ravnanju z napravo.

Če je enopolna shema naprave označena na sami napravi, je ni potrebno dodatno nameščati.

85. člen

Omrežja z nazivno napetostjo nad 1000 V do 6000 V na odkopnih in pripravnih deloviščih morajo biti zgrajena tako, da so galvansko ločena od ostalih podzemnih visokonapetostnih omrežij.

Obseg oziroma dolžino galvansko ločenega omrežja je potrebno omejiti tako, da tok zemeljskega stika ne preseže 5A.

3. Stikalne in zaščitne naprave

86. člen

Uporabljati se smejo samo stikalne naprave takšne konstrukcije, de se kontakti vseh faz mehanično hkrati staknejo pri zapiranju oziroma hkrati ločijo pri odpiranju.

Izjeme so lahko naslednji stikalni aparati:

- odklopniki in stikala za postroje vozne žice s povratnim vodom prek tirnic;
- stikala v tokokrogih z napetostjo do 50 V;
- stikala v telefonskih in induktorskih signalnih postrojih z nazivno napetostjo do 65 V;
- stikala v krmilnih tokokrogih;
- vgrajena stikala v ročnih aparatih z nazivno napetostjo do 240 V in močjo do 2.5 kW;
- krmilna stikala motorjev z drsnimi obroči, ki omogočajo spremembo smeri vrtenja motorja (krmilna stikala kolutnih motorjev s kontrolerjem), če imajo v neposredni bližini, v dovodu stikalo, ki izklaplja v vseh polih;
- stikala razsvetljevalnih in signalnih naprav v jašku (pri izvoznem stroju ipd.), če so naprave na napajalni strani izklopljene v vseh polih;
- stikala v lastnovarnih tokokrogih.

87. člen

Odklopniki in zaščitna stikala s sprožilniki ali releji za zaščito pred kratkim stikom morajo biti opremljeni s kratkostično zaporo.

Pri izvedbi selektivne zaščite z avtomatsko preveritvijo mesta kratkega stika, se lahko izvede avtomatski ponovni vklop.

Odklopniki ali zaščitna stikala, ki se nahajajo v zaprtih električnih obratovališčih, so lahko brez zahtevane kratkostične zapore.

88. člen

V mrežah z nazivno napetostjo od 1000 V do 6000 V na odkopnih in pripravnih deloviščih so pred stikalno zaščitnimi napravami nameščene naprave za vidno ločitev. V njihovi bližini mora biti prisotno stikalo ali naprava za ozemljitev in kratko sklenitev izklopljenih odvodov.

To velja tudi za naprave, ki se nahajajo izven delovišč in odkopov, funkcionalno pa spadajo k napravam na njih. Aktiviranje teh stikal in naprav je dovoljeno po predhodno izvedenih meritvah koncentracij nevarnih plinov in ugotovitvi, da so koncentracije v dopustnih mejah, ter varni razelektritvi vodnikov kablov.

89. člen

Krmilni tokokrogi morajo biti izvedeni tako, da njihova kapacitivnost in eventualni zemeljski stiki v omrežju ne vplivajo na navitje kontaktorjev ali relejev krmilnega sistema.

90. člen

Stikalne naprave, oziroma krmiljenje električnih naprav, se poslužujejo z gibi v isti smeri za določeno delovanje oziroma stanje naprave. Smeri posluževanja in stanja naprave morajo biti na napravi označene.

91. člen

Zaganjalniki in upori morajo biti postavljeni tako, da je omogočen potreben odvod toplote in morajo biti varovani proti prekomernemu segrevanju.

V zaganjalnikih za enofazne in trifazne motorje se ne sme prekiniti rotorski tokokrog prek zaganjalnika.

92. člen

Vtičnice nazivne napetosti nad 240 V z varovanjem proti preobremenitvi nad 25 A izmeničnega toka ali 6 A enosmernega toka, se blokirajo tako, da se kontaktni deli glavnih faznih vodnikov ločijo ali zvežejo samo, če niso obremenjeni ali če sta ločitev ali vezava možna samo z orodjem ali ključem.

Uporabljati se smejo samo vtičnice in vtiči z zaščitnim kontaktom. Zaščitni vodnik-kontakt se mora vezati, preden se vežejo glavni fazni vodi, ločiti pa šele, ko so glavni fazni vodi že ločeni.

Če se pri obratovanju uporabljajo električne naprave različnih napetosti, morajo biti za vsako nazivno napetost posebne vtičnice, oziroma vtiči namenjeni le za to napetost.

93. člen

Talilni vložki varovalk do 1000 V, ki se menjajo pod napetostjo morajo biti izdelani in montirani tako, da se lahko brez nevarnosti zamenjajo z ustreznim pomožnim sredstvom.

Pri varovalkah z navojem in glavo za uvijanje morajo biti deli z navojem priključeni na odvod toka, razen pri varovalkah, ki so na mestih, na katerih utegne nastati povratna napetost.

V varovalke se dajo samo originalni talilni vložki z označenim nazivnim tokom in z jasno oznako, ali so hitri, počasni ali specialni rudniški (kombinirani).

4. Razsvetljava

a) Splošno

94. člen

Pri rudarskih delih se sme uporabljati le svetilna telesa, izvedena v stopnji mehanske zaščite IP 54. V zaprtih električnih prostorih je lahko stopnja mehanske zaščite nižja.

95. člen

Vodniki v notranjosti svetilke morajo biti dimenzionirani po veljavnem standardu.

Vodniki napajalnega kabla ne smejo biti obremenjeni z lastno maso svetilke oziroma s svojo lastno maso.

b) Razsvetljava, ki se napaja iz omrežja

96. člen

Električno omrežje za razsvetljavo mora biti galvansko ločeno od drugega električnega omrežja in se mora napajati iz posebnega transformatorja za razsvetljavo.

Na transformator za razsvetljavo ni dopustno priključevati elektromotornih pogonov, razen ročnih električnih aparatov in instalacij za signalizacijo.

97. člen

V razsvetljalnem omrežju sme znašati padec napetosti največ 5%.

98. člen

Razsvetljavni tokokrog mora biti zaščiten pred kratkim stikom. V varovalkah se lahko uporabljajo samo hitro taljivi vložki. Maksimalna vrednost nazivnega toka zaščitne naprave je lahko pri vsakem odvodu največ 16 A pri enosmernem in 25 A pri izmeničnem toku.

99. člen

Svetilke in pribor morajo biti izolirani najmanj za delovno napetost 250 V. Za signalne svetilke v stikalnih postrojih se uporabljajo okovi najmanj E 14 ali B 15, s tem da se manjši okovi lahko uporabljajo samo za signalne svetilke v stikalnih in signalnih postrojih z nazivno napetostjo do 50 V.

100. člen

Instalacije razsvetljave ni dopustno napajati iz voznega omrežja.

c) Turbosvetilke

101. člen

Turbosvetilke morajo imeti lasten generator električne energije, katerega poganja komprimiran zrak ali hidravlični medij.

Turbosvetilke nazivne napetosti nad 50 V, morajo biti izdelane tako, da prenehajo proizvajati napetost, če se svetilka mehansko poškoduje.

102. člen

Pri svetilkah z žarnico z žarilno nitko je nazivna napetost obremenjenega vira lahko največ 24 V, pri fluorescenčnih virih svetlobe pa največ 120 V.

103. člen

Vsak sistem komprimiranega zraka za napajanje turbosvetilk mora imeti vgrajene naprave za odvajanje kondenzirane vode.

d) Razsvetljava na lokomotivah**104. člen**

Lokomotive se napajajo z električno energijo za razsvetljavo iz obratovalne energije same lokomotive, iz posebnega akumulatorja ali iz vozne žice.

105. člen

Lokomotiva mora imeti reflektor na obeh straneh, v smeri vožnje z dvema svetlobnima snopoma in to:

- glavno luč za razsvetljavo proge, ki na razdalji 35 m daje osvetljenost minimalno 4 lx;
- pomožno luč, ki ne sme metati snopa svetlobe dlje kot 5 m in daje osvetljenost minimalno 2 lx.

106. člen

Nazivna napetost vira svetlobe na lokomotivah ne sme biti večja od 240 V. Kot vir svetlobe na lokomotivah se uporabljajo samo žarnice z žarilno nitko, ki imajo bajonetni vznožek in so odporne proti tresljajem.

107. člen

Električna instalacija na lokomotivah mora biti dvopolno izolirana, pri nazivni napetosti razsvetljave nad 50 V pa morajo biti vsi kovinski deli, ki niso pod napetostjo, povezani z maso lokomotive.

Tokokrog za razsvetljavo lokomotive mora biti posebej varovan z ustreznimi varovalkami.

108. člen

Luč za osvetljevanje proge in označevanje se mora prižgati za vsako smer vožnje posebej ali hkrati za obe smeri z ustreznimi stikalnimi ali preklopnimi aparati iz voznikove kabine.

e) Individualna razsvetljava**109. člen**

Kot vir električne energije za ročne ali naglavne rudarske akumulatorske svetilke se uporabljajo električni akumulatorji.

Naglavne rudarske svetilke morajo izpolnjevati pogoje, določene s standardi za naglavne rudarske svetilke.

110. člen

Akumulator za rudarske ročne ali naglavne svetilke mora imeti najmanj tolikšno zmogljivost, da po 12-urni normalni obremenitvi z ustrežno žarnico napetost akumulatorja ne pade pod nazivno napetost za več kot 10% pri svinčenem akumulatorju, za 25% pa pri Ni-Cd akumulatorju oziroma, da po 12-urni normalni obremenitvi ne pade svetilnost za več kot 40%.

5. Svetilkarna za akumulatorske svetilke**111. člen**

Prostori svetilkarne morajo biti zunaj jame, biti morajo osvetljeni in ventilirani, pri čemer mora biti zagotovljen prostor za vzdrževanje, popravila, izdajo in hrambo svetilk.

Svetilkarna je lahko izvedena za posebno izdajanje oziroma sprejemanje svetilk ali samopostrežbo. V enem prostoru svetilkarne je lahko samo ena vrsta svetilk glede vrste elektrolita.

112. člen

Prostor, kjer se nahaja usmernik za polnjenje akumulatorskih svetilk, mora biti ventiliran. Oljni usmernik mora imeti lovilno posodo za olje.

113. člen

Svetilkarne je treba vzdrževati čiste, v njih je prepovedano hraniti kakršnekoli predmete, ki ne spadajo v opremo ali pribor, potreben za normalno delo svetilkarne.

114. člen

Mize oziroma mesta za polnjenje akumulatorjev morajo biti opremljene z instrumenti, s katerimi se kontrolira brezhibnost polnjenja svetilk oziroma akumulatorjev.

V samopostrežnih svetilkarnah mora biti na vsakem mestu polnjenja instrument, ki kaže intenzivnost polnjenja akumulatorja.

115. člen

Iz svetilkarne se lahko izdajajo samo popolnoma brezhibne svetilke. Tiste, ki niso brezhibne, se morajo odstraniti.

Brezhibnost svetilk, ki se jemljejo v samopostrežni svetilkarni, je ob prevzemu dolžan prekontrolirati tudi uporabnik. Izvršiti mora vizualni pregled in preskusiti delovanje svetilke.

116. člen

V svetilnici morajo biti na vidnem mestu biti izobešena navodila za vzdrževanje in uporabo svetilk ter navodila za prvo pomoč pri poškodbi z lugom ali kisline.

Kolikor ventilacija ne preprečuje zbiranje nevarnih zmesi plinov v prostoru za polnjenje akumulatorjev, morajo biti tam izobešena opozorila za prepoved kajenja in uporaba odprtega ognja.

V svetilnici mora biti nameščena mora biti omarica za prvo pomoč in zagotovljena zaščitna sredstva.

6. Signalne naprave**117. člen**

Signalne naprave se napajajo iz vira, ki mora biti galvansko ločen od elektroenergetskega omrežja.

Največja dovoljena napetost za signalne naprave je 240 V. Padeč napetosti pri signalizaciji ne sme biti večji od 5% nazivne napetosti.

118. člen

Tokokrogi signalnih naprav, razen tokokrogov, katerih kratkostični tok ni večji od 10 A in kratkostični tok vira ni večji od trajne dovoljene obremenitve kabla ali voda, se zaščitijo pred kratkim stikom, napajalni vir pa pred preobremenitvijo.

119. člen

Tokokrogi tehnološko različnih signalnih naprav se izvedejo z istim kablom samo, če je v primeru okvare na enem ali več tokokrogih zagotovljena brezhibna signalizacija oziroma delovanje ostalih tokokrogov ali naprav.

Lokalni telefonski vod transportnega postroja je lahko vgrajen v signalnem kablju transportnega postroja, če telefonska naprava ne more niti pri normalnem delovanju, niti v primeru okvare vplivati na delovanje signalne naprave. Drugi telefonski vodi ne smejo biti vgrajeni v signalnem kablju transportnega postroja.

120. člen

Na mestu dajanja signala mora obstajati možnost kontrole oddanega signala.

121. člen

Priključni deli signalnih tokokrogov morajo biti ločeni od energetskih tokokrogov, tako da se z normalno uporabo orodja ne morejo med seboj povezati.

122. člen

Za vsak izvozni stroj ali izvozni vitel v vpadniku, s katerim se vozijo ljudje, se mora signalna naprava napajati iz posebnega transformatorja, na katerega ne smejo biti priključeni drugi porabniki.

Signalne naprave postrojev, s katerimi se ne vozijo ljudje, se lahko napajajo tudi iz razsvetljavnega omrežja.

123. člen

Instalacija signalnih naprav za izvozni stroj ali izvozni vitel v vpadniku, s katerim se prevažajo ljudje, mora biti izvedena z armiranimi kablji. Za signalne naprave transportnih naprav, s katerimi se ne vozijo ljudje in se rabijo samo za poglobitev jaškov ali vpadnikov, se lahko uporabljajo gibljivi kabli z gumijasto ali plastično izolacijo.

124. člen

Signalne naprave izvoznih postrojev, s katerimi se prevažajo ljudje, morajo izpolnjevati pogoje, navedene v predpisih za prevoz ljudi in materiala po jaških.

125. člen

Razsvetljavno omrežje se lahko uporablja tudi za napajanje signalnih naprav, če okvara na razsvetljavnem omrežju ne more povzročiti napačne signalizacije oziroma motenj v procesu signalizacije.

Signalizacija je lahko vgrajena v stikalni sistem daljinskega krmiljenja samo pod pogojem, da se ob morebitni okvari na signalnem ali krmilnem tokokrogu lahko izklopijo samo daljinsko krmiljene naprave oziroma obratovanje.

Tokokroga upravljanja in signalizacije se lahko vodita po istem kablju, če v nobenem primeru zaradi okvare enega ali drugega ni mogoč medsebojni vpliv s posledico nepredvidenega vklopa naprave ali dajanja signala, ki bi pomenil nekontroliran vklop naprave.

126. člen

Signalne naprave (semaforji, svetlobni opozorilni tabloji itd.), ki so sestavni deli električne vleke, napajane preko vozne žice, je dopustno napajati iz voznega omrežja do napetosti 240 V.

127. člen

Če je signalno omrežje napajano iz vozne žice, daljše od 10 m, je neposredno za priključkom na vozno žico potrebno vgraditi stikalo, tako da se signalno omrežje lahko odklopi od napetosti.

128. člen

Vsako signalno omrežje, napajano iz vozne žice, mora imeti vgrajene tokovne zaščitne naprave. Zaščitne naprave se vgradijo neposredno na priključek za vozno žico.

129. člen

Pri signalnih napravah, ki so priključene na vozno žico postrojev električne vleke s povratnim vodom prek tirnic, se kot zaščitni vod ne sme uporabljati vod, skozi katerega teče tok.

7. Telefonija

130. člen

Telefonske centrale morajo biti izvedene tako, da omogočajo enostavno posluževanje vseh jamskih aparatov, priključenih na centralo. Dana mora biti možnost vključevanja v že obstoječe zveze oziroma zasedene linije.

Telefonske centrale morajo delovati najmanj 10 ur po prekinitvi napajanja iz elektroenergetskega omrežja, če so nanje priključeni telefonski aparati podzemeljskih prostorov.

Posebni rezervni vir mora zagotoviti 100% napajanje telefonske centrale z vsemi priključenimi telefonskimi aparati.

131. člen

Glavna telefonska centrala z izhodom na javno telefonsko omrežje ne sme biti vgrajena v podzemeljskih prostorih.

132. člen

V podzemeljskih prostorih se uporabljajo naslednji sistemi telefonskega omrežja glede na napajanje:

- z lokalno baterijo – "LB";
- s centralno baterijo s posluževanjem – "CB";
- z avtomatsko izbiro in centralno baterijo – "CBA";
- telefonija brez baterije – "BB";
- radiotelefonija – "RB".

133. člen

Telefonija brez baterij se lahko uporablja samo kot ne-povezani odcep glavnega telefonskega omrežja ali kot samostojno telefonsko omrežje pri rudarskih delih.

134. člen

Telefonski aparati morajo biti instalirani na mestih, kjer obstaja potreba po komuniciranju kot na primer: glavne črpalne postaje, glavni razdelilni in stikalni postroji, glavne transformatorske postaje, glavni jamski ventilatorji, glavna mesta transporta in prekladanja, dispečerski centri, varnostne službe, službe energetike ali transporta, najpomembnejša križišča in reševalne baze.

135. člen

Na mestih, na katerih je zaradi hrupa oteženo telefonsko sporazumevanje, morajo biti telefonski aparati v zaprtih kabinah ali v zaščitnih odprtih zaklonih.

136. člen

Telefonski aparati v podzemeljskih prostorih morajo biti v stopnji mehanske zaščite najmanj IP 54. V suhih in zaprtih prostorih, v katerih ni prahu, se lahko uporabljajo telefonski aparati v izvedbi nižjega nivoja mehanske zaščite.

137. člen

Klicna naprava telefonskega aparata mora oddajati dobro slišen zvočni signal. V prostorih z intenzivnim hrupom mora klicni signal delovati na posebno signalno napravo z najmanj 90 dB zvočne jakosti na oddaljenosti 1 m, ki se vklopi s klicnim znakom, izklopi pa šele z dvigom mikrotelefonske kombinacije ali s posebnim delovanjem na signalno napravo. V takšnih prostorih je potrebno predvideti dodatni svetlobni signal.

138. člen

Telefonske linije v podzemeljskih prostorih se izvedejo kot dvožilne in izolirane proti zemlji, in sicer:

- stalne linije v glavnih hodnikih in občasno stalne linije z armiranim kablom, ki se mora začeti in končati v ustrezni razdelilni omarici;
- premične linije in priključki posameznih stalnih telefonov z zvijavim kablom z gumijasto ali plastično izolacijo.

Posamezne zveze, razdelitev in odcepi v telefonskih razdelilnih omaricah se izvedejo s posebnimi sponkami, mostiči in drugi elementi, da se ne bi posegalo v kabelske priključke, s tem, da se mostiči in sponke lahko popolnoma

ločijo od vseh kabelskih žil brez poseganja v kabelske priključke.

139. člen

Razdelilne omarice morajo biti zaprte izvedbe in imeti mehansko zaščito najmanj IP 44 ter pokrove, ki se lahko odprejo samo s posebnim orodjem.

8. Premične električne naprave

140. člen

Premične električne naprave z napetostjo nad 240 V morajo biti priključene z zvijavimi kabli in opremljene s kabelskim kontrolnikom. Izklop napajanja je potrebno izvesti v naslednjih primerih:

- stika kontrolnega in zaščitnega vodnika;
- prekinitve kontrolnega ali zaščitnega vodnika;
- stika faznega in kontrolnega vodnika;
- zmanjšanja izolacijske upornosti:

a) pod 40 Ohm/V nazivne napetosti za nazivne napetosti do 1000 V;

b) pod 50 Ohm/V nazivne napetosti za nazivne napetosti nad 1000 V;

– mehanske poškodbe kabla od zunaj, pri čemer se mora s konstrukcijo kabla zagotoviti, da pride najprej do pojava iz 1. ali 2. točke. Ponoven vklop mora biti za čas trajanja navedenih napak blokiran.

141. člen

Dovodi do stacionarnih, nestacionarnih in premičnih elektro naprav na odkopih in pripravnih deloviščih morajo biti izvedeni z zvijavimi kabli in opremljeni s kabelskim kontrolnikom. V mrežah z nazivno napetostjo nad 1000 V do 6000 V je potrebno s kabelskim kontrolnikom stalno kontrolirati energetske kable. Izklop napajanja je potrebno izvesti v naslednjih primerih:

- stika kontrolnega in zaščitnega vodnika;
- prekinitve kontrolnega vodnika ali prekinitve zaščitnega vodnika;
- mehanske poškodbe kabla od zunaj, pri čemer se mora s konstrukcijo kabla zagotoviti, da pride najprej do pojava iz 1. ali 2. točke;
- v primeru zemeljskega stika, kjer velja za izklop naslednje:

a) pri počasnem zmanjševanju izolacijske upornosti pod 20 Ohm/V nazivne napetosti je potrebno izvršiti izklop mreže najkasneje v 1.5 s. Izklop se lahko izvrši preko mrežnega kontrolnika, ki izpolnjuje pogoje opisane pri opisu le tega;

b) pri popolnem enofaznem zemeljskem stiku je potrebno naprave na odkopih in deloviščih, ki jih varujemo, izklopiti najkasneje v 0.2 s (uporabi se lahko hitra zemeljskostična zapora, ki lahko deluje na principu kontrole premika ničelne točke in s tem povečanja napetosti zvezdišča). Za preprečitev napačnega (nepotrebne) aktiviranja te zaščite varovane mreže pri vklopih naprav je potrebno izvesti vklopno zakasnitev delovanja za največ 1 s.

142. člen

Napajalni zvijavi kabli se lahko priključijo na premično električno napravo z vtično pripravo, s tem da je na koncu kabla vtičnica, na začetku kabla (od izvora energije) pa vtič.

143. člen

Dovodni kabel za premične električne naprave se sme na deloviščih vezati (podaljševati) samo z vtičnicami.

144. člen

Premične električne naprave morajo imeti daljinsko krmiljenje vklopa-izklopa dovodnega kabla z napetostjo do 50 V, pri tem mora biti krmilni tokokrog vgrajen v napajalni kabel.

Krmiljenje je lahko izvedeno tudi v kombinaciji s kabelskim kontrolnikom. Če premična električna naprava ne obratuje, mora biti dovodni kabel brez napetosti.

145. člen

Ročne svetilke se lahko napajajo le preko vtične naprave. Če se ročne svetilke uporabljajo v prostorih akumulatorskih baterij, se zaščitna mreža svetilk obloži z izolirnim materialom.

146. člen

Vsak tokokrog prenosnega razsvetljavnega sistema, ki se napaja iz omrežja z napetostjo nad 50 V do 240 V, mora biti galvansko ločen od ostalega omrežja in posebej zavarovan pred zmanjšanjem izolacijske upornosti.

147. člen

Ročno električno orodje, grelniki kabelske mase in spajkalniki se lahko napajajo z napetostjo do 240 V, aparati za vulkanizacijo in varjenje pa z napetostjo do 1000 V.

IV. KABLI IN VODNIKI

148. člen

Pri rudarskih delih se uporabljajo energijski in telekomunikacijski kabli, navedeni v Tabeli št. 11 v prilogi C tega pravilnika.

Uporabljajo se lahko tudi kabli, ki niso navedeni, če so njihove električne in konstrukcijske lastnosti primerljive s kabli iz prejšnjega odstavka.

149. člen

Zunanja zaščitna plast kabla mora biti po vsej dolžini trajno pobarvana in to:

- rdeče – za kable z delovno napetostjo nad 1000 V;
- rumeno ali črno – za kable z delovno napetostjo pod 1000 V;
- svetlo sivo ali črno – za krmilno-signalne ali javljalne kable;
- svetlo modro – za lastnovarne instalacije.

Rumeno pobarvana zunanja zaščitna plast kabla se lahko uporablja za krmilno-signalne namene ali lastnovarne instalacije, če je na uvodnem in priključnem mestu kabla označeno, da je za to namenjen.

Določba prvega odstavka tega člena se ne uporablja za kable in vode, če so položeni v električnih obratovališčih ali v električnih napravah.

150. člen

Če so prosto obešeni kabli in vodi za polaganje v jaških in hodnikih z nagibom nad 50°, morajo imeti najmanj petkratno varnost glede na obremenitev z lastno maso.

Če je kabel najmanj na vsakih 6 m razbremenjen (trdno obešen), mora biti njegova samonosilna varnost trikrat večja glede na obremenitev z maso prosto visečega kabla.

151. člen

Trajno dovoljena tokovna obremenitev kablov je odvisna od preseka in tipa izolacije ter temperature okolice, skladno s Tabelama št. 8 in 9 v Prilogi C tega pravilnika. Zahteve tabele se lahko smiselno spremenijo v primeru, če

proizvajalec navedenih ali nadomestnih tipov kablov zagotavlja ugodnejše razmere v smislu tokovnih obremenitev in to potrdi na osnovi certifikatov pristojnih institucij.

152. člen

Maksimalno segrevanje kablov (vodnikov) med trajanjem kratkega stika ne sme biti večje od vrednosti, navedenih v Tabeli št. 10 v prilogi C.

Ta zahteva je izpolnjena, če je čas t večji ali enak času t_i , oziroma če je kontrolirani prerez kabla (vodnika) S večji ali enak najmanjšemu še dopustnemu prerezu kabla (vodnika) $S_{\min}$. Vrednost časa " t ", oziroma najmanjši še dopustni prerez kabla (vodnika) " $S_{\min}$ ", določimo s pomočjo naslednjih obrazcev:

- glede na čas:

$$t = \frac{k^2 \cdot S^2}{I_k^2}$$

Če kontrolo vršimo na ta način, mora biti izpolnjen pogoj:

- $t \geq t_i$;
- glede na prerez:

Če kontrolo vršimo na ta način, mora biti izpolnjen pogoj:

$$S \geq S_{\min}$$

Pomen simbolov v enačbi je:

t	– trajanje kratkega stika v (s), v katerem bi se kabel segrel od najvišje dovoljene temperature v normalnem obratovanju (delovna temperatura T_1 iz tabele 10 v prilogi C, kolona 1) do maksimalne temperature T_2 (tabela 10 v prilogi C, kolona 2);
t_i	– čas, v katerem naprava za avtomatski izklop napajanja, v primeru kratkega stika učinkovite vrednosti toka ' I_k ', prekine napajanje;
I_k	– učinkovita vrednost toka kratkega stika (A), ki steče skozi vodnik oziroma vodnike kabla pri pojavu kratkega stika;
S	– prerez kontroliranega vodnika (vodnikov kabla) v mm ² ;
$S_{\min}$	– najmanjši še dopustni prerez kabla (vodnika) v mm ² , ki bi se v primeru kratkega stika učinkovite vrednosti I_k segrel le do maksimalne temperature T_2 ;
k	– faktor iz tabele št. 10 v Prilogi C, kolona 3, katerega vrednost je odvisna od vrste kovine, izolacije ter začetne in končne temperature kabla;

Čas trajanja kratkega stika t_i za talilne varovalne vložke določimo s pomočjo I-t karakteristike, ki jo poda proizvajalec.

Za zelo kratke čase izklopa kratkega stika (krajše od 0,1 s), mora biti $(k \times S)^2$ večji od vrednosti prepuščene energije $I_k^2 \cdot t$. Vrednost prepuščene energije imenujemo Joulov integral. To vrednost za posamezno vrsto varovalnega vložka poda proizvajalec.

Za zaščitna stikala upoštevamo čas izklopa kratkega stika $t_i \leq 0,1$ s, kolikor proizvajalec ni predpisal drugače.

153. člen

Presek kabla mora ustrezati padcu napetosti, ki v najneugodnejšem primeru ne sme za nobenega porabnika znašati več kot 15%.

Najneugodnejši primer pomeni vključitev pogona, ki povzroči največji padec napetosti ob normalni obremenitvi drugih porabnikov, priključenih na isto transformatorsko postajo, razen če je tehnološki vrstni red vključitve posameznih pogonov določen s samim tehnološkim procesom.

154. člen

Presek kabelskega vodnika mora izpolnjevati naslednje zahteve tega pravilnika glede:

- tokovne obremenitve – 151. člen, tabeli št. 8 in 9 v prilogi C,
- zaščite pred preobremenitvijo – 38. člen,
- zaščite pred segrevanjem pri maksimalnem kratkostičnem toku – 152. člen,
- padca napetosti – 153. člen,
- minimalnega kratkostičnega toka za delovanje zaščite – 51. člen

155. člen

Kabli in vodi, razen signalnih in javljalnih vodov in vodov lastnovarnih tokokrogov, morajo imeti najmanj naslednje prereze bakrenega vodnika:

- pri nazivni napetosti do 1000 V:
 - (a) položeni kabli in vodi pri rudarskih delih 1,5 mm²;
 - (b) premični kabli in vodi pri rudarskih delih 2,5 mm²;
 - (c) začasno položeni vodi za krmiljenje in zaščito z več kot petimi žilami; začasno položeni vodi, ki imajo poleg žil za krmiljenje in zaščito še druge žile; vodi za ročno orodje ter v strojnih in električnih obratovališčih, ki jih ne ogrožajo eksplozivni plini 1,5 mm²;
- pri nazivni napetosti nad 1000 V:
 - (a) v zaprtih električnih obratovališčih 10 mm²;
 - (b) pri rudarskih delih 16 mm².

156. člen

Kabli in vodi morajo biti položeni tako, da ne more priti do:

- torzijskega napenjanja in vozla-osmice, pri čemer se kabel odvija in navija tako, da se zvija samo okrog osi božna;
- pritiskanja kabla, ki bi deformiralo njegov prerez. Kabel mora biti prosto položen na kabelska obešala, police, kanale ali pritrjen s kabelskimi skobami;
- poškodb zaradi transportnega sredstva.

157. člen

Kabli in vodi morajo biti položeni tako, da so po vsej dolžini in ob vsakem času dostopni, razen:

- če je kabel mehansko zaščiten;
- če so kabli in vodi prosto položeni skozi stabilne vrtnice.

158. člen

Zunaj zaprtih električnih obratovališč ni dovoljeno polagati kablov na tla.

Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za kable, ki so pred zunanjimi poškodbami zaščiteni s kabelskim kontrolnikom.

159. člen

Kabli se morajo pritrditi ali obesiti v razmiku največ 6 m tako, da je pri več vzporednih kablilih razmik med njimi enak najmanj premeru sosednjega debelejšega kabla. Kabel se

ne sme pritrditi na elemente opreme, ki so izpostavljeni tresljajem ali se pogosto prestavljajo ali segrevajo.

Kabli in vodi se morajo obešati ali pritrjevati tako, da se pri tem ne morejo poškodovati niti deformirati.

160. člen

Zvijavi kabli, ki se uporabljajo za napajanje električnih naprav za poglobljanje jaškov, za izsuševanje ipd., se morajo pritrditi na nosilno jekleno vrv.

161. člen

Telekomunikacijski, signalni, krmilni in javljalni kabli v stalnih instalacijah morajo biti od drugih energetske kablov in vodov oddaljeni najmanj 100 mm.

Nizkonapetostni kabli in vodi v stalnih instalacijah morajo biti najmanj 50 mm oddaljeni od visokonapetostnih kablov.

162. člen

Spajanje kablov se mora izvršiti po navodilih proizvajalca kablov.

163. člen

Kabli, ki se uporabljajo na deloviščih rudarskih del, se smejo spajati samo z vtičnimi napravami.

Za tokokroge v sistemu lastne varnosti, zgornja zahteva ne velja.

164. člen

Zaščitni vodniki v kablju ali vodu morajo biti na priključnem mestu glede na druge vodnike priključeni tako, da je zaščitni vodnik daljši in se zadnji loči, če se kabel na silo izvleče.

Kot varnostni ukrep proti nevarnosti delnih razelektritev na koncih kablov in vodov je v priključnih in veznih omaricah v izvedbi Exd in Exe potrebno proste, nepriključene konce vodnikov izolirati. Prav tako je potrebno vse konce vodnikov izolirati po ločitvi kablov od električnih naprav.

165. člen

Zvijavi kabli izolirani z gumo, ki imajo poškodovano zunanjo plast, se smejo popravljati v skladu z navodili proizvajalca največ na 5 mestih na dolžini 50 m kabla.

166. člen

Optični kabli so kabli, ki se uporabljajo za prenos informacij v obliki svetlobnih signalov.

167. člen

Uporaba optičnih kablov pri rudarskih kabljih je mogoča na osnovi ustreznih tehničnih karakteristik, ki jih podajo proizvajalci kablov in na osnovi pridobljenih certifikatov, ki dovoljujejo uporabo kablov pri rudarskih delih s poudarkom na dovoljeni uporabi kablov v II. nevarnostni stopnji glede metana in eksplozivnega prahu.

V. ELEKTRIČNA VLEKA

1. Vozno omrežje

168. člen

Nazivna napetost enosmernega voznega omrežja v podzemnih prostorih, ki služi za napajanje električnih lokomotiv preko vozne žice, ne sme biti višja od 600 V.

169. člen

Na vozni žici in morebitnem napajalnem vodu napetost ne sme pasti več kot za 30% nazivne napetosti. Prerez vozne žice ne sme biti manjši od 50 mm².

170. člen

Višina gole vozne žice, merjena od zgornjega roba tirnice, ne sme biti manjša od 2.2 m. Če ni možno doseči navedene višine, je lahko višina vozne žice manjša od 2.2 m vendar ne manj kot 1.8 m, in sicer samo v primeru, če sta izpolnjeni naslednji zahtevi:

- vozna žica mora biti zaščitena z izolacijskim, težko gorljivim materialom;

- na vseh dostopih k predelom voznega omrežja, kjer je višina vozne žice manjša od 2.2 m, je potrebno namestiti tabloje, ki opozarjajo, da je vozna žica nižje od 2,2 m.

171. člen

Katerikoli del tokovnega odjemnika, ki je pod napetostjo, mora biti od kovinskih delov (cevi, kabli, kovinske konstrukcije itd.), vgrajenih v jamskem objektu, oddaljen najmanj 10 cm.

Oddaljenost vozne žice od lesenega podpora jamskega objekta mora znašati najmanj 20 cm.

Ko tokovni odjemnik dvigne vožno žico, mora znašati oddaljenost vozne žice od lesenega podpora ali hribine najmanj 5 cm, od kovinskih delov v jamskem objektu pa mora biti oddaljena najmanj 10 cm.

172. člen

Vozna žica mora biti postavljena na izolatorje. Pri napravah z vožno žico, pri katerih se tirnice uporabljajo kot povratni vod, morajo biti obešalne in napeljalne žice ter drug obešalni pribor izolirani od drugih kovinskih delov.

173. člen

Na koncu vozne žice mora biti omejevalnik, ki preprečuje, da bi preko odjemnika prišli pod napetost stena ali drugi deli, ko se z odjemnikom pride do konca.

Konec vozne žice se označi s posebno svetilko, ki se mora razlikovati od signalne ali razsvetljavne svetilke.

174. člen

Popolni kratki stik na kateremkoli mestu vozne žice se mora prekiniti najkasneje v 0.1 sekunde. Če pride ponovno do izklopa vozne žice, se poškodovani del vozne žice ne sme vklopiti, dokler okvara ni odpravljena.

175. člen

Ločilna naprava mora biti postavljena največ na vsakih 1000 m vozne žice. Vsak odcep vozne žice od glavne proge, ki je daljši od 100 m, mora imeti na začetku ločilno pripravo.

Ločilna priprava mora biti vidna od zunaj, njen okrov pa kovinski in povezan s tirnicami. Ločilniki se ne smejo premostiti s tokovnim odjemnikom.

Omogočena mora biti ločitev napajalnih vodov od virov energije, od napajalnih točk pa samo, če so od virov energije oddaljene več kot 100 m.

176. člen

Za prečne vezave, ki rabijo za izenačenje napetosti med voznimi žicami, se uporabljajo samo izolirani vodi.

177. člen

Na dostopih v progo z napravo vozne žice morajo biti svetleči napisi, ki opozarjajo, da je vozna žica pod napetostjo.

178. člen

Za naprave z dvopolno položeno vozno žico mora biti predvidena naprava za kontrolo izolacije, ki napravo vozne žice odklopi od napetosti, če izolacijska upornost pade pod 100 Ohm/V.

2. Proge in tir

179. člen

Pri napravah s povratnim vodom prek tirnic morajo imeti vsi tirnični stiki varno električno vezavo, dovolj prevodno in mehansko odporno. Tirnice se praviloma povežejo tako, da se zavarijo. Če niso zavarjene, mora biti njihovo stičišče varno premoščeno tako, da električna upornost vsakega stičišča ni večja od upornosti ene tirnice vgrajenega profila, dolge 6 m. V razmikih največ 50 m morajo biti tirnice proge med seboj kovinsko povezane z jeklenimi pocinkanimi trakovi s prerezom najmanj 50 mm x 5 mm z varjenjem ali na drug ustrezen način. Končne točke kretnic in križišč se premostijo s pocinkanimi trakovi ali na drug način, ki zagotavlja, da upornost stika ni večja od upornosti ene tirnice vgrajenega profila, dolge 6 m.

180. člen

Tirnice električne vleke se ne smejo povezovati s splošnim omrežjem zaščitne ozemljitve, cevovodi ipd. ali s tirnicami proge, ki nima vozne žice.

Armature kablov, ki napajajo omrežje vozne žice z enosmernim tokom, se ne smejo povezovati s splošnim omrežjem zaščitne ozemljitve.

181. člen

Signalne svetilke tirnega prevoza morajo biti izvedene v rdeči, zeleni ali rumeni barvi.

Signalizacija prevoza se mora nedvoumno ločiti od signalizacije za druge namene.

182. člen

Ne glede na predpisano višino obešanja mora biti na vstopno-izstopnih postajah vozna žica zaščitena pred nehotenim dotikom. Če zaščita pred nehotenim dotikom ni popolna, morajo biti nameščeni tudi svetlobni tabloji, ki opozarjajo, da je vozna žica pod napetostjo. Svetlobni tablo mora biti viden z vsakega mesta v vlaku.

3. Akumulatorske lokomotive

183. člen

Na lokomotivah se uporabljajo težki izolirani vodi z gumijastim plaščem in s plaščem iz odpornih umetnih mas po Tabeli št. 11 v Prilogi C. Vodi morajo biti zaščiteni pred mehanskimi poškodbami. Izolacija vodov mora biti zaščitena pred mazivom, kislinami, bazami in segretimi upori.

Najmanjši prerez voda od razdelilnika do motorja znaša pri enosmernem toku motorja do 100 A – 25 mm², pri enosmernem toku motorja 200 A pa 50 mm².

Najmanjši prerez voda od baterije do razdelilnika mora biti enak prerezom pri enosmernem toku motorja, pomnoženim s številom motorjev.

184. člen

Vodi glavnega tokokroga na lokomotivi se ne zaščitijo pred preobremenitvijo, če motorji na meji drsenja s koeficientom trenja 0.25 ne črpajo več toka, kot ga je potrebno za enourno delovanje motorja pri nazivni obremenitvi, pomnoženega z 2.5.

4. Lokomotive z napajanjem po vozni žici

185. člen

Tokovni odjemnik mora biti izdelan tako, da se lahko z mesta, kjer se z njim ravna, brez nevarnosti spusti in pritrdi.

Vsi deli tokovnega odjemnika, ki so pod napetostjo, morajo biti izolirani, razen drsnih delov ali drsnih čevljev. Vsi kovinski deli odjemnika, ki niso pod napetostjo, se prevodno vežejo z nosilno konstrukcijo lokomotive.

186. člen

Pri tokovnih odjemnikih, ki nimajo omejitve ob strani, mora razpoložljiva širina znašati najmanj 300 mm. Pri odmikih glede višine zgornjega voda od normalnega položaja v mejah ± 100 mm mora tokovni odjemnik delovati brez morebitnega zadrževanja.

Stremenski odjemniki se morajo preklopiti, ko se spremeni smer vožnje.

187. člen

Za električne lokomotive se uporabljajo težki izolirani vodi z gumijastim plaščem, posebej izdelani za rudnike in težki izolirani vodi s plaščem iz odpornih umetnih mas – po Tabeli št. 11 v Prilogi C tega pravilnika.

Goli neizolirani vodi se smejo uporabljati samo za povezavo prevodnih delov, ki so galvanjsko povezani z ohišjem lokomotive. Izolirani vodi morajo biti zaščiteni pred mehanskimi poškodbami, njihova izolacija pa mora biti zaščitena pred učinkovanjem maziva, kislin, baz in segretim uporov.

188. člen

Najmanjši prerez voda od kontrolerja do motorja znaša pri enosmernem toku motorja 100 A – 25 mm², pri enosmernem toku motorja 150 A – 35 mm², pri enosmernem toku motorja 200 A – 50 mm², pri enosmernem toku motorja 250 A – 75 mm² in pri enosmernem toku motorja 300 A – 95 mm².

Najmanjši prerez voda od odjemnika do kontrolerja je enak prerezom pri enosmernem toku motorja, pomnoženim s številom motorjev.

189. člen

Vodi glavnega toka na lokomotivi se ne zaščitijo pred preobremenitvijo, če motorji na meji drsenja s koeficientom trenja 0.25 ne črpajo več toka, kot ga je potrebno za enourno delovanje motorja, pomnoženega z 2.5.

190. člen

Tokovni vodi za zavoro se morajo izklopiti samo v kontrolerju, njihov prerez pa mora biti enak prerezu tokovnih vodov motorja.

191. člen

Lokomotiva z napajanjem po vozni žici mora imeti vozniško kabino s kovinsko streho, katera mora biti galvanjsko povezana s podnožjem.

5. Kombinirane lokomotive

192. člen

Za kombinirane lokomotive veljajo določbe za lokomotive z odjemnikom toka iz vozne žice in za akumulatorske lokomotive.

193. člen

Konstrukcija lokomotive ne sme omogočiti, da je odjemnik pod napetostjo v primeru, ko zmanjka napetosti v vozni žici in v primeru, ko se odjemnik loči od vozne žice.

6. Breztirni električni trolej transport

194. člen

Za napajanje breztiirnih električnih naprav oziroma trolej transportnih naprav se sme uporabljati izmenična napetost, ki ne sme biti višja od 1000 V. Omrežje iz katerega se napajajo trolej transportne naprave, mora biti galvansko ločeno od ostalega omrežja in izvedeno v IT sistemu.

195. člen

Napeljava 4 vodniškega sistema (3 faze in zaščitni vodnik) mora biti nameščena tako, da minimalna razdalja od tal do spodnjega dela vozniš žic, to je zaščitnega vodnika, ne sme biti manjša od 300 cm, razdalja med trolej napravo in vozno žico pa najmanj 100 cm.

Na izpostavljenih delih in na mestih, ki niso med seboj oddaljene več kot 200 m mora biti svetleč napis, ki opozarja, da je vod pod napetostjo.

196. člen

Vozne žice morajo biti nameščene na strop, in sicer tako, da so zaščitene proti padcu hribine, ki bi povzročil kratek ali zemeljski stik. Omogočeno mora biti nemoteno vzdrževanje v breznapetostnem stanju.

197. člen

Instalacija posameznega bakrenega faznega vodnika oziroma vozne žice ne sme biti manjša od 50 mm², v primeru da se uporablja več trolej naprav sočasno, pa mora biti fazni vodnik temu primerno dimenzioniran.

198. člen

Odjem toka od vozniš žic do trolej naprave mora biti izveden preko električnega vodnika, ki omogoča spremembe smeri vožnje vstran, naprej ali nazaj, omogočeno mora biti nemoteno križanje na posameznih progah, tako da funkcionalnost in varnost nista poslabšani.

199. člen

Trolej naprava mora imeti vgrajeno zaščito pred preobremenitvijo in kratkim stikom in kontrolnik, ki izklopi napetost ob poslabšanju izolacije pod 40 Ohm/V in izklopi napetost ob prekinitvi zaščitnega vodnika.

Trolej naprava je lahko montirana ločeno pri transformatorju, kolikor se na vozni žici uporablja le ena trolej naprava sočasno.

Če so na trolej napravi vgrajeni galvansko ločeni sistemi (krmiljenje, razsmernik), mora biti tam vgrajen mrežni kontrolnik.

Ob delovanju zaščite oziroma izpadu električne napetosti se morajo na trolej napravi samodejno vključiti zavore.

200. člen

Trolej naprave za transport se lahko napajajo tudi iz neodvisnih virov (akumulator, diesel pogonski agregat), pri čemer mora biti ob vključitvi zagotovljen nemoten in varen izklop ali prehod iz transportne proge oziroma vozne žice.

VI. OSTALO

1. Električno varjenje

201. člen

Pri električnem obločnem varjenju napetost praznega teka električnega vira (varilni agregat, usmernik, transformator) ne sme biti večja od 65 V.

Ročice na držaju elektrod morajo biti v celoti izolirane.

202. člen

Električni vir, ki ga uporabljamo za varjenje, ni dopustno napajati iz voznega omrežja, pri katerem tirnice služijo kot povratni vod.

203. člen

Povezava med električnim virom in držajem elektrode mora biti izvedena z izoliranim vodnikom. Isto velja za povezavo med električnim virom in predmetom, katerega varimo.

2. Električne naprave v skladiščih razstreliva

204. člen

V prostorih (nišah) za skladiščenje eksplozivnega materiala se lahko uporabljajo samo nepremične svetilke.

Svetilke morajo biti v protieksplzijski zaščiti neprodorni okrov Exd, v konstrukcijski izvedbi Exd,e I/II za pline B in temperaturni razred T5 oziroma T6 (glede na vrsto razstreliva) in v mehanski zaščiti najmanj IP 54.

205. člen

V skladišču za razstrelilna sredstva se razen stalne razsvetljave ne sme uporabljati nobena druga električna naprava.

V komori za električne detonatorje sme biti napeljava stalne razsvetljave samo nad vhodom.

Stikalo za razsvetljavo v skladišču razstrelilnih sredstev se mora nahajati pred prekinitvijo tirnic. Isto velja tudi za telefonski aparat.

VII. ELEKTRIČNE NAPRAVE IN INSTALACIJE V RUDNIKIH IN OSTALIH PODZEMNIH PROSTORIH, OGROŽENIH OD METANA IN EKSPLOZIVNEGA PRAHU

1. Splošne določbe

206. člen

V podzemnih prostorih rudarskih del, ogroženih od metana, se smejo uporabljati le električne naprave v protieksplzijsko zaščiteni izvedbi (Ex naprave).

Protieksplzijsko zaščitene električne naprave morajo biti izdelane, preizkušene in certificirane po veljavnih standardih in predpisih.

207. člen

V rudnikih in ostalih podzemnih prostorih, ogroženih od metana oziroma eksplozivnega prahu, se lahko uporabljajo električne naprave in omrežja z nazivno napetostjo do 6000 V.

V teh prostorih se ne smejo uporabljati kabli in vodniki iz aluminija.

208. člen

Vse električne in neelektrične naprave in instalacije v podzemnih prostorih, ogroženih od metana ali eksplozivnega prahu, morajo biti izdelane iz takšnih materialov, da se pri njihovi uporabi ne akumulira statični naboj. Če so naprave zgrajene iz materialov, da obstaja možnost statične elektrine, je potrebno vgraditi dodatne naprave oziroma izvršiti ukrepe, s katerimi preprečimo akumuliranje statičnega naboja.

209. člen

V prostorih rudarskih del, ogroženih od metana, se lahko uporabljajo naslednje protieksplzijsko zaščitene naprave:

- Exd I - neprodorni okrov;
- Exe I - povečana varnost;
- Exia I - lastna varnost kategorije a;
- Exib I - lastna varnost kategorije b;
- Exm I - polnjenje s trdimi materiali;
- Exp I - izvedba z nadtlakom;
- Exq I - polnjenje s peskom;
- Exo I - oljna zaščita;
- Exs I - posebna zaščita.

210. člen

Do dovoljene vrednosti koncentracije metana, določene v rudarskih predpisih, lahko obratujejo vse električne naprave, navedene v 208. členu.

Če koncentracija jamskega plina presega dovoljene koncentracije, lahko obratujejo le naslednje naprave:

- lastnovarne naprave z lastnim virom napajanja Exib I, ki niso priključene na omrežje;
- lastnovarne naprave Exia I, ki so priključene na omrežje;
- kategorizirani lastnovarni tokokrogi kategorije ia;
- informacijski, komunikacijski in varnostni sistemi z lastnovarnimi tokokrogi Exia I, napajani izven ogroženega območja;

Pri prekoračitvi dovoljenih vrednosti koncentracije metana v jamskih prostorih se morajo v teh prostorih vse električne naprave, vključno z dovodi, izključiti, razen naprav iz prejšnjega odstavka tega člena.

2. Prostor, kategorizirani v I. stopnjo nevarnosti

211. člen

V podzemeljskih prostorih ali delih metanske jame, ki so razvrščeni v I. stopnjo nevarnosti glede metana, se lahko uporabljajo električne naprave brez protieksplzijske zaščite, vendar morajo biti izvedene v stopnji mehanske zaščite najmanj IP 54 in samo s pisnim dovoljenjem tehničnega vodje izvajalca rudarskih del.

Za električne naprave s pripadajočimi instalacijami, za katere izda tehnični vodja dovoljenje iz prejšnjega odstavka, je potrebno upoštevati vse zahteve tega pravilnika, razen določb VII. poglavja.

3. Prostor, kategorizirani v II. stopnjo nevarnosti

212. člen

Uporaba veznih omaric v izvedbi povečana varnost je na deloviščih v II. nevarnostni stopnji dovoljena le, če so te sestavni del električnih naprav v neprodornem okrovu ali v sestavi drugih električnih ali strojnih naprav.

Dovodni kabli na deloviščih se smejo spajati le z vtičnimi napravami v protieksplzijsko zaščiteni izvedbi Ex d,e.

Zahteva iz prejšnjega odstavka ne velja za tokokroge v lastni varnosti.

213. člen

V metanski jami se nekategorizirani separatno zračeni objekti obravnavajo kot prostori kategorizirani v II. stopnjo nevarnosti.

214. člen

Signalne in komunikacijske naprave na deloviščih pripravi, odkopnih priprav in odkopov v II. nevarnostni stopnji, morajo biti v izvedbi lastna varnost.

215. člen

V prostorih II. nevarnostne stopnje glede metana se lahko uporablja ročno orodje in rudarski vrtni stroji v izvedbi neprodorni okrov.

Do napetosti 240 V mora biti dovodni kabel varovan pa naslednjih zahtevah:

- kabel se mora avtomatsko izklopiti, če nastane stik med zaščitnim in kontrolnim vodnikom;
- kabel se mora avtomatsko izklopiti, če se prekine zaščitni ali kontrolni vodnik;
- če ročno orodje ni vklopljeno, mora biti dovodni kabel brez napetosti;
- dovodni kabel mora biti take konstrukcije, da pri eventualni mehanski poškodbi istega pride najprej do stika zaščitnega vodnika s krmilnim vodnikom.

216. člen

V prostorih II. nevarnostne stopnje glede metana mora biti daljinsko krmiljenje motorskih zaščitnih stikal izvedeno s tokokrogi v izvedbi "lastna varnost".

Medsebojne blokade (zapahovanje) posameznih motorsko zaščitnih stikal mora biti izvedeno s tokokrogi v izvedbi "lastna varnost".

217. člen

V prostorih II. stopnje nevarnosti morajo biti tudi električna omrežja z napetostjo pod 50 V opremljena s kontrolnikom izolacije, če je razdalja med virom in porabnikom večja od 5 m. Če se izolacija omrežja zmanjša na 2 kOhm, se mora kontrolnik mrežo izklopiti.

218. člen

Minimalni kratkostični tok izračunan po 49. členu tega pravilnika se mora eliminirati v čim krajšem času, najkasneje v 0,1 s, in sicer:

- pri zaščitnih odklopnikih, če čas odklopa odklopnika ni daljši od 0,1 s, minimalni tok dvofaznega kratkega stika pa je najmanj 1,5-krat večji od nastavljenega toka delovanja zaščite;
- pri talilnih varovalkah, če je s karakteristiko delovanja varovalk in velikostjo minimalnega kratkostičnega toka zagotovljen čim krajši čas za prekinitev kratkostičnega toka, najkasneje pa v 0,1 s;
- pri elektronskih sprožilnikih mora biti minimalni kratkostični tok vsaj 1.25-krat večji od nastavljenega toka zaščite.

219. člen

Merilni in kontrolni tokokrogi kontrolnih naprav ali kontrolnikov, ki se uporabljajo v prostorih II. stopnje nevarnosti, morajo biti v lastnovarni izvedbi (kategorizirani tokokrogi).

Kontrolniki in kontrolne naprave iz prejšnjega odstavka morajo imeti podatek, za katero maksimalno dolžino mreže ali kabla (kapacitivnost) se lahko uporabljajo.

Zahteva prvega in drugega odstavka tega člena velja tudi za kontrolne naprave in kontrolnike, nameščene v prostorih I. stopnje nevarnosti (ali na površini), kateri s svojimi merilnimi ali kontrolnimi tokokrogi vršijo kontrolo v II. stopnji nevarnosti.

220. člen

Obratovanje električnih omrežij in naprav v metanski jami z izklopljeno kontrolno napravo (mrežnim, kabelskim, razsvetljavnim ali drugim kontrolnikom) je prepovedano.

Izvedena mora biti medsebojna blokada, tako da pri izklopljenem kontrolniku ni možen vklop električne naprave ali omrežja.

4. Prostori, ogroženi od eksplozivnega prahu

221. člen

V prostorih, ki so ogroženi zaradi eksplozivnega prahu, se smejo uporabljati le električne naprave v protiekspluzijsko zaščiteni izvedbi, navedene v 209. členu tega pravilnika.

Tehnični vodja izvajalca rudarskih del lahko odobri uporabo električnih naprav v izvedbi mehanske zaščite IP 54, katere pa morajo imeti deklarirano maksimalno površinsko temperaturo segrevanja.

222. člen

Površine električnih naprav se smejo maksimalno segreti le do 2/3 temperature vžiga 5 mm debelega sloja prahu.

5. Posebni prostori, v katerih obstaja možnost pojava eksplozivnih zmesi

223. člen

Med posebne prostore spadajo prostori, ki niso sestavni del rudniške jame, vendar pri njihovi izgradnji oziroma pri izvajanju rudarsko-gradbenih del v teh prostorih obstaja možnost pojava eksplozivnih zmesi. V to skupino prostorov spadajo predori, podzemna skladišča in črpališča, opuščeni rudniški objekti, vrtine in drugi specifični podzemni prostori, za katere je v tehnološkem delu projekta navedena trajna ali občasna možnost pojava eksplozivnih zmesi.

224. člen

Upoštevač tehnologijo izvajanja rudarsko-gradbenih del in možnost pojava eksplozivnih snovi, je potrebno določiti in v projektu navesti cone ogroženosti ter izbrati ustrezno električno opremo in ukrepe za preprečitev nevarnih pojavov.

VIII. VZDRŽEVANJE, PREGLEDI, POPRAVILA IN PRESKUŠANJE NAPRAV IN INSTALACIJ

225. člen

Vsak izvajalec rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebuje električne naprave in instalacije, mora imeti interni akt o elektro službi (v nadaljnjem besedilu: interni akt). Interni akt je sestavni del sistema varnosti in zdravja pri delu.

Interni akt mora vsebovati podrobne določbe glede:

- pregledov električnih naprav in inštalacij;
- evidence popravil, pregledov, preskušanja in prevzemanja električnih naprav;
- odgovornosti za pravilno izvršena popravila;
- potrebne izobrazbe, usposobljenosti in odgovornosti zaposlenih v elektro službi;
- načina operativne realizacije zahtev iz 5. člena tega pravilnika.

Določbe oziroma zahteve, navedene v internem aktu, morajo biti v skladu s tem pravilnikom, splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora izdelati izvajalec rudarskih del, odredbami, ki se nanašajo na rudarska dela, certifikati in zahtevami proizvajalcev električnih naprav.

226. člen

Električne naprave ali instalacije, ki so nepopolne, poškodovane, provizorično nameščene ali imajo zmanjšano mehansko zaščito, se ne smejo uporabljati.

227. člen

Način odklopov ali priklopov električnih naprav v primeru požara ali drugih nevarnih pojavov se predvidi v načrtu obrambe in reševanja pri rudarskih delih.

228. člen

Pred začetkom popravil in revizijskih del na električnih napravah se mora zavarovati mesto dela z uporabo pravil varnosti in zdravja pri delu po naslednjem vrstnem redu:

- izklopiti in vidno ločiti naprave pred napetostjo z vseh strani;
- preprečiti ponovni vklop;
- ugotoviti breznapetostno stanje;
- izvršiti ozemljitev in kratkostično povezavo naprav;
- ograditi mesta dela ali delov, ki so pod napetostjo.

Način izvajanja navedenih zahtev se mora opredeliti v internem aktu iz 225. člena tega pravilnika.

229. člen

Dela v bližini visokonapetostnih naprav in instalacij, zaradi katerih bi utegnilo priti do slučajnega dotika delov pod napetostjo, se smejo izvajati samo na osnovi izdanih navodil oziroma naloga za delo.

230. člen

V prostorih, ogroženih zaradi metana, je prepovedano kakršnokoli delo pod napetostjo, ne glede na višino napetosti.

V teh prostorih se lahko izvajajo meritve na električnih napravah ali instalacijah po dovoljenju tehničnega vodje izvajalca rudarskih del, oziroma v skladu z veljavnim internim aktom izvajalca rudarskih del.

Izjema od zahtev iz tega člena so električne naprave v lastnovarni izvedbi in meritve lastnovarnih tokokrogov z instrumenti v lastnovarni izvedbi.

231. člen

Pregorele talilne vložke varovalk smejo zamenjati samo strokovno usposobljene osebe. Novi vložki morajo imeti enake karakteristike zamenjanim. Talilni vložki varovalk se ne smejo popravljati ali premoščati.

232. člen

Električne naprave v brezhibnem stanju izven obratovanja in naprave, ki so v okvari, morajo biti označene ali hranjene na ločenih, označenih mestih.

233. člen

Vsako popravilo, predelava, čiščenje ali pregled električne naprave v lastni ali tuji delavnici, mora biti evidentirano. Popravila ali ponovna vgraditev se opravljajo pod naslednjimi pogoji:

- ponovna vgraditev take električne naprave se lahko izvede le na osnovi izjave o skladnosti ali garancije delavnice, da popravljena električna naprava ustreza veljavnim odredbam in standardom. V primeru, da je elektro delavnica v isti organizacijski enoti kot prevzemnik, izjava ali garancija ni potrebna.
- popravilo, predelava ali sprememba izvedbe zaščite protiekspluzijsko zaščiteneh električnih naprav lahko vršijo samo za to pooblaščen delavnice. Za takšne naprave se mora pridobiti nov certifikat in oznaka o protiekspluzijski zaščiti.

Na podlagi zahtev iz prejšnjega odstavka, je potrebno v internem aktu iz 225. člena tega pravilnika, predpisati evidentiranje popravil, odgovornost lastne ali tuje delavnice za izvršena popravila in morebiten prevzem električne naprave.

234. člen

Pregled, čiščenje ali popravila električnih naprav se mora izvajati v skladu z navodili proizvajalca.

235. člen

Osebe, ki projektirajo, vgrajujejo, vzdržujejo, servisirajo in vodijo dela na elektro napravah pri rudarskih delih v prostorih ali rudnikih, ogroženih od metana, morajo biti dodatno usposobljene in opraviti izpit s področja protieksplozijske zaščite.

Usposobljenost se periodično preverja za področje varnosti pri delu v metanskih prostorih (rudnikih) in za področje obvladovanja protieksplozijske zaščite električnih naprav in inštalacij v istih prostorih.

236. člen

Električne naprave se morajo po potrebi čistiti in zaščititi pred rjo. V mokrih in vlažnih prostorih se mora v električne naprave vgraditi električne grelce.

237. člen

Gumijasta tesnila na električnih napravah morajo biti elastična. Če tesnilo zgubi svoje lastnosti, se mora zamenjati z novim.

238. člen

Površine zaščitnih rež neprodirnega okrova je potrebno redno čistiti in mazati v skladu z navodili proizvajalca.

239. člen

Električne naprave in inštalacije je potrebno pregledovati v rokih, ki so navedeni v tabeli št. 12 v Prilogi Č.

V internem aktu iz 225. člena tega pravilnika, mora biti določen način pregledov (vizualni, preskus), strokovna usposobljenost oseb, ki vršijo preglede in način evidentiranja pregledov.

240. člen

Tabela št. 12 v Prilogi Č podaja minimalne zahteve za izvajanje periodičnih pregledov elektro naprav v času rednega obratovanja. Izjemoma se lahko opustijo izmenski oziroma dnevni pregledi stabilno vgrajenih naprav in inštalacij, ki so grajene za avtomatski režim obratovanja, nadziranje njihovega obratovanja pa je mogoče iz izdvojenega mesta s stalno ali občasno zasedbo s strokovnim nadzorovalnim osebjem.

V času neobratovanja elektro naprav v dela prostih dneh se lahko opustijo izmenski oziroma dnevni pregledi.

241. člen

Brezhibnost električnih naprav za vžig min in električnih merilnih instrumentov se mora kontrolirati najmanj enkrat na mesec in po vsakem popravilu. O rezultatih te kontrole se mora sestaviti poročilo o preskusu.

Pri napravah za preskušanje električne prevodnosti je treba, pri kratko sklenjenih priključkih, preveriti predvsem jakost električnega toka, ki ne sme biti večja od 25 mA.

Električne naprave za vžig min in električni merilni instrumenti se morajo enkrat letno preskusiti, da se ugotovi ali izmerjene vrednosti ustrezajo nazivnim vrednostim njihovih karakteristik.

242. člen

Elektro služba mora na podlagi internega akta iz 225. člena tega pravilnika, zagotoviti meritve blodečega toka. Pogostost meritev mora biti v odvisnosti od velikosti, oziroma sprememb blodečega toka. V prostorih, kjer se razstre-

lilna sredstva skladišči, transportira ali uporablja, mora biti izvedena in evidentirana meritev najmanj enkrat letno. Kolikor se z meritvami ugotovi, da blodeči tok presega dopustno efektivno vrednost 60 mA, se mora raziskati njegov izvor, oziroma zmanjšati njegova jakost.

Jakost blodečega toka se mora meriti z mili ampermetrom, katerega notranja upornost sme biti od 3-5 Ohm. Kolikor je večja ali manjša od predpisane, se morajo rezultati preračunati na predpisano notranjo upornost 3-5 Ohm.

243. člen

Pa končani montaži električnih naprav ali inštalacij se mora preveriti naslednje:

- vrednost izolacijske upornosti;
- prehodno upornost ozemljil in zaščitnega vodnika na vsaki posamezni električni napravi;
- nastavljeno električno zaščito (varovalke, releji);
- vgrajene električne naprave, njihovo protieksplozijsko in mehansko zaščito, nakar je potrebno izvesti:
- funkcionalni preskus naprave ali stroja in
- preskus delovanja medsebojnih tehnoloških blokad.

Meritev izolacijske upornosti se izvede z enosmerno napetostjo, in sicer:

- v mrežah z nazivno napetostjo do 100V z najmanj 100 V;
- v mrežah z nazivno napetostjo preko 100V do vključno 1000 V z napetostjo, ki je vsaj enaka nazivni napetosti mreže;
- v mrežah z nazivno napetostjo nad 1000 V z napetostjo najmanj 1000 V.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za električno vleko in lastnovarne tokokroge.

244. člen

Za preizkus izolacijskega stanja izklopljenih odvodov v mrežah z nazivno napetostjo nad 1000 V, ki se nahajajo na odkopnih ali pripravnih deloviščih, morajo biti v pripadajočih stikalnih napravah fiksno vgrajene naprave za kontrolo izolacijskega stanja.

245. člen

Meritev izolacijske upornosti po 243. členu tega pravilnika je potrebno izvesti z enosmerno napetostjo, ki mora biti vsaj enaka nazivni napetosti omrežja. Kratkostični (maksimalni polnilni) tok izolacijske preizkuševalne naprave ne sme prekoračiti 15 mA. Napake med preizkusom morajo povzročiti blokado vklopa naprave.

246. člen

Napravo za kontrolo izolacije po 244. členu tega pravilnika mora biti možno vključiti v obratovanje le ročno na osnovi navodil proizvajalca. Med vključevanjem preizkuševalne naprave mora biti blokiran vklop stikala za porabnike.

247. člen

Ozemljitveno omrežje je potrebno kontrolirati:

- pri novih montažah po zahtevi 23. člena;
- prehodno upornost ozemljila – enkrat letno;
- ozemljitveno upornost posameznih električnih naprav ali kontrolo zaščitnega vodnika na električni napravi – enkrat letno.

O izvedenih kontrolah je potrebno voditi evidenco.

248. člen

V vseh električnih napravah, polnjenih z izolirnim oljem, se mora preskusiti dielektrična trdnost olja, in sicer pri visokonapetostnih napravah najmanj enkrat v dveh letih, pri niz-

konapetostnih napravah pa enkrat v treh letih. Če naprava vsebuje manj kot pet litrov olja, zadostuje preskus dielektrične trdnosti olja najmanj enkrat v petih letih.

Pri vseh električnih napravah, polnjenih z oljem, je potrebno kontrolirati nivo olja, kakovost olja pa je potrebno redno preskušati glede na vrsto električne naprave.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

249. člen

Obstoječe električne naprave in instalacije se morajo z zahtevami tega pravilnika uskladiti v roku petih let po njegovi uveljavitvi.

Pri projektiranju električnih naprav in instalacij se morajo zahteve in določbe tega pravilnika upoštevati takoj po njegovi uveljavitvi.

250. člen

Odstopanje od določb tega pravilnika lahko odobri upravni organ pri pristojnem ministrstvu, na predlog tehničnega vodje izvajalca rudarskih del, ki mora predložiti ustrezno dokumentacijo in pridobiti mnenje rudarske inšpekcije.

Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se lahko izda le za določeno pravno osebo in za določen čas.

251. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, se prenehata uporabljati:

- pravilnik o tehničnih normativih za električne postroje, naprave in instalacije v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo (Uradni list SFRJ, št. 21/88);
- pravilnik o tehničnih normativih za električne postroje in naprave v rudnikih s površinsko eksploatacijo mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 99/87).

252. člen

Za rudnike v zapiranju se ne uporabljata določbi 216. in 217. člena tega pravilnika.

253. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01
Ljubljana, dne 18. julija 2003.
EVA 2003-2511-0116

mag. Janez Kopač l. r.
Minister
za okolje, prostor in energijo

Soglašam!
dr. Vlado Dimovski l. r.
Minister
za delo, družino
in socialne zadeve

PRILOGE**PRILOGA A: ZAŠČITA ELEKTRIČNIH NAPRAV IN VODOV**

Tabela št. 1 (38. člen): Koeficient "k" zaščitne naprave

zaščitna naprava	k
varovalni vložki:	
2 in 4A	2.1
6 in 10A	1.9
16 in več A	1.6
bimetalni releji	1.45
instalacijski odklopniki	1.2

Tabela št. 2 (50. člen): Odklopni čas talilnih varovalnih vložkov

Medfazna napetost v IT sistemu - U (V)	izklopni čas t (s)
do 240	0.8
do 400	0.4
do 690	0.2
do 1000	0.1

Tabela št. 3 (51. člen): Minimalni kratkostični tok v odvisnosti od odklopnega časa za hitre talilne vložke (DZ karakteristika)

Iv (A)	1,5 s	0,8s	0,4 s	0,2 s	0,1 s
2	7,0	7,5	8,5	9,5	11,0
4	16,5	18,0	20,0	23,0	26,0
6	25,0	27,0	30,0	34,0	37,0
10	41,0	46,0	50,0	58,0	65,0
16	59,0	65,0	70,0	80,0	90,0
20	80,0	90,0	100,0	115,0	125,0
25	110,0	120,0	135,0	150,0	175,0
35	140,0	165,0	185,0	220,0	250,0
50	210,0	240,0	270,0	300,0	350,0
63	270,0	300,0	350,0	400,0	450,0
80	370,0	400,0	480,0	550,0	650,0
100	490,0	550,0	650,0	750,0	850,0

Tabela št. 4 (51. člen): Minimalni kratkostični tok v odvisnosti od odklopnega časa za počasne talilne varnostne vložke

Iv (A)	1,5 s	0,8s	0,4 s	0,2 s
2	7,2	7,8	8,5	9,4
4	17,0	19,0	23,0	25,0
6	24,0	32,0	35,0	40,0
10	45,0	51,0	57,0	66,0
15	85,0	95,0	115,0	130,0
20	115,0	135,0	145,0	175,0
25	150,0	170,0	190,0	225,0
32	160,0	215,0	245,0	275,0
35	190,0	220,0	250,0	280,0
36	210,0	225,0	255,0	285,0
40	260,0	245,0	275,0	305,0
50	295,0	325,0	365,0	420,0
63	400,0	450,0	515,0	570,0
80	510,0	565,0	625,0	700,0
100	660,0	740,0	840,0	950,0
125	850,0	935,0	1.100,0	1.250,0
160	1.150,0	1.300,0	1.450,0	1.700,0
200	1.500,0	1.700,0	1.850,0	2.250,0
225	1.700,0	1.750,0	2.200,0	2.500,0
250	1.900,0	2.200,0	2.500,0	2.800,0
280	2.150,0	2.400,0	2.800,0	3.100,0
300	2.300,0	2.600,0	3.100,0	3.500,0
315	2.600,0	2.900,0	3.400,0	3.850,0
355	3.000,0	3.400,0	4.000,0	4.500,0
400	3.350,0	3.800,0	4.500,0	5.200,0
425	3.700,0	4.100,0	4.700,0	5.500,0
450	4.000,0	4.500,0	5.200,0	6.000,0
500	4.500,0	5.200,0	5.850,0	6.900,0
560	5.100,0	6.000,0	7.000,0	8.200,0
630	6.000,0	7.000,0	8.500,0	10.000,0
710	7.000,0	8.000,0	9.500,0	12.000,0
800	7.900,0	9.200,0	11.000,0	13.000,0
900	9.000,0	11.000,0	13.000,0	15.000,0
1000	10.500,0	12.500,0	14.500,0	17.500,0

PRILOGA B: UREDITEV STIKALNIH IN RAZDELILNIH NAPRAV IN ELEKTRIČNIH OBRATOVALIŠČ

Risba št. 1 (74. člen): Prostori pri odprtih in zaprtih stikalnih napravah

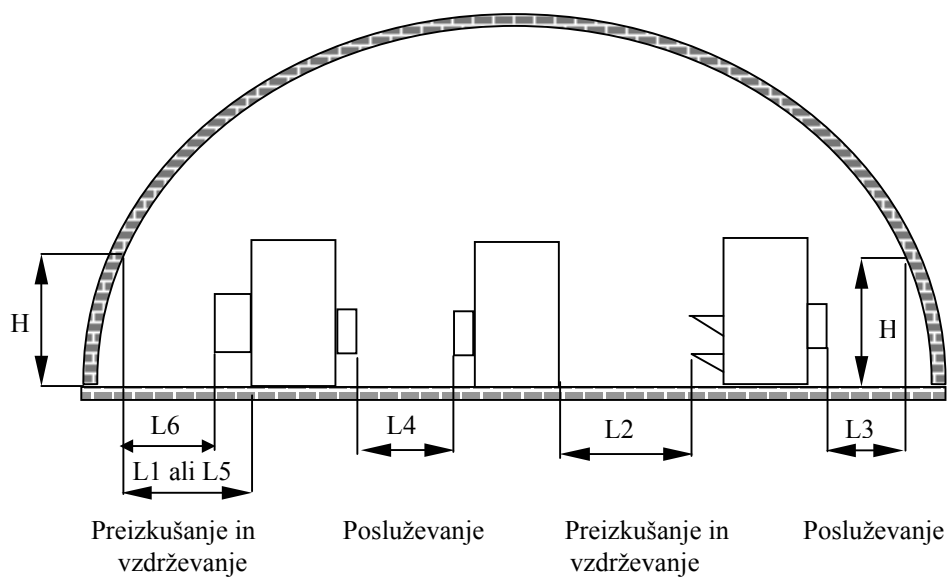

Tabela št. 5 (74. člen): Najmanjše mere prostega prostora po risbi 1 za posluževanje, preizkušanje in vzdrževanje stikalnih naprav

Namembnost prostega prostora	Najmanjše mere L (m)							Najmanjša višina H (m)
	Odperte stikalne naprave v zaprtih električnih obratovališčih pri nazivni napetosti	Zaprte stikalne naprave						
		V zaprtih električnih obratovališčih			Prosto v podzemeljskih prostorih			
		Do 1 kV	Nad 1 kV		Od 240 do 1000 V	Nad 1kV	Od 240 do 1000 V	
		enostr.	dvostr.					
Posluževanje	1	1 (L1)	1,2 (L4)	0,6	1 (L3)	0,6	1,5(L3)	1,8
Preskušanje in vzdrževanje	0,8	0,8 (L1)	1 (L2)	0,6	0,8 (L5) 0,6 (L6)	0,6	0,8 (L5) 0,6 (L6)	

Tabela št. 6 (74. člen): Najmanjše zračne razdalje neizoliranih delov pod napetostjo

	Za	Pod			
Obratovalna napetost (kV)	1	1	3	6	10
Najmanjša zračna razdalja (mm)	40	15	60	75	90

Tabela št. 7 (76. člen): Zračne razdalje

	Za	Pod			
Obratovalna napetost (kV)	1	1	3	6	10
Najmanjša zračna razdalja (mm)	70	45	90	105	120

PRILOGA C: KABLI IN VODNIKI

Tabela št. 8 (151. in 154. člen): Trajno dovoljene tokovne obremenitve kablov pri 25 °C

Nazivni prez vodnika mm ²	Kabli tipa Cu			Nazivni prez vodnika mm ²	Kabli tipa Cu			
	GN 0.6/1 kV (A)	EpN 0.6/1 kV (A)	EpN 3.6/6 kV (A)		PP 0.6/1 kV (A)	PHP 3.6/6 kV (A)	XP;EpP 0.6/1 kV (A)	XHP; EpHP 3.6/6 kV (A)
1.5	18	24	-	1.5	17.7	-	-	-
2.5	24	33	-	2.5	24	-	-	-
4.0	32	44	-	4.0	32	-	-	-
6	40	55	-	6	41	-	-	-
10	58	79	62	10	57	-	-	-
16	76	104	87	16	76	90	96	105
25	99	135	112	25	101	120	130	140
35	122	166	137	35	125	145	160	173
50	149	204	170	50	151	175	195	206
70	188	256	210	70	192	220	247	257
95	226	305	247	95	232	265	305	313
120	260	351	295	120	269	310	355	360
150	295	405	355	150	309	355	407	410
185	337	465	385	185	353	405	469	469
				240	415	480	551	553

Opomba: za kable po drugih veljavnih normah se lahko uporabijo podatki, ki jih deklarirajo proizvajalci kablov za posamezne pogoje obratovanja na osnovi izdanih certifikatov.

Tabela št. 9 (151., 152. in 154. člen): Trajno dovoljene obremenitve kablov glede na temperaturo okolice

Temperatura okolja do 0 °C	Dovoljena tokovna obremenitev v % od vrednosti, navedenih v tabeli 8	
	Do 1 kV	Do 6 kV
20	106	106
25	100	100
30	92	93
35	85	87
40	75	79
45	65	71
50	53	61

Tabela št. 10 (152. člen): Maksimalne temperature segrevanja kablov

Material za izolacijo	Delovna temperatura T1 (°C)	Maks. temperatura pri kratkem stiku T2 (°C)	Faktor "k" (za baker)
	1	2	3
PVC	70	160	115
EPR	90	250	142
UPET	90	250	142
Silikonska guma	125	250	123
Butilna guma	90	220	130

Tabela št. 11 (148., 183. in 187. člen): Kabli, predpisani za uporabo pri rudarskih delih

Številke od 4 do 11 imajo v tabeli št. 11 naslednji pomen:

- 4 Stalno položeni kabli
- 5 Kabli, ki se premeščajo
- 6 Zaprti prostori (električna obratovališča)
- 7 Vodoravno polaganje
- 8 Navpično polaganje
- 9 Nevarnost mehanske poškodbe kabla - I. stopnja nevarnosti
- 10 Nevarnost mehanske poškodbe kabla - II. stopnja nevarnosti
- 11 Premične električne naprave - kabelski kontrolnik
- X Uporaba kabla dovoljena

Energetski in telekomunikacijski kabli:

Št.	Tip kabla (oznaka)		Nazivna napetost	Način uporabe		Področje uporabe						Opomba
	1	2		4	5	6	7	8	9	10	11	
1	PP 00	NY Y	1000	X		X						a)
2	EpP 00		1000	X		X						a)
3	XP 00	N2XY	1000	X		X						a)
4	PP 40	NYCY	6000	X			X					a)
5	EpP 40		6000	X			X					b)
6	XP 40		6000	X			X					b)
7	PP 80 PHP 80		6000	X			X					b)
8	EpP 80 EpHP80		6000	X			X					b)
9	XP 80 XHP 80		6000	X			X					b)
10	PP 41 XP41 EpP 41	NYBY	1000	X			X					b)
11	PP 44 XP44 EpP 44	NYRGY	1000	X			X	X	X			b)
12	PP 45 XP45 EpP 45		6000	X			X	X	X			
13	PHP 81 EpP H 81 XHP 81		6000 10000	X			X		X			
14	PHP 84 EpP H 84 XHP 84	N2XSEYRY	6000 10000	X		X	X	X	X			
15	PHP 85 EpP H 85 XHP 85		6000 10000	X		X	X	X	X			
16	GN 50 EpN 50	NSSHÖU	750		X	X	X		X			
17	GN 55 EpN 55	NSSHÖU...KON	1000		X		X		X	X		
18	GN 53 EpN 53	NSSHÖU...+.../3E	1000		X		X		X	X		
19	GN 58 EpN 58		750		X		X		X	X		c)
20	GN 60 EpN 60	NSSHCGÖU	1000		X		X			X		
21	GN 61 EpN 61	NSSHCGÖU	1000		X		X			X		
22	GN 62 EpN 62	NSSHCGÖU ...+...ST+...ÜL	1000		X		X			X	X	
23	GN 63 EpN 63	NSSHCGÖU KON...+...ST+...ÜL	1000		X		X			X	X	d)
24		NTSCGECWÖU 3x +3x(ST+ /3)+UL	3600/ 6000		X					X	X	d)
25	EpN 64	NTSCGEWÖU	6000		X		X			X	X	d)
26	EpN 65	NTSCGEWÖU	6000		X		X			X	X	d)
27	EpN 68		1000		X		X			X	X	c)
28	EpN 78/53		6000		X		X				X	e)
29	EpN 78	NTSCGEWÖU	6000		X		X				X	e)
30	EpN 74		6000				X					e)

Št.	Tip kabla (oznaka)		Nazivna napetost	Način uporabe		Področje uporabe						Opomba
31	PP/J	H05VV-F	300		X					X		f)
32	PP/J-Z		300		X					X		f)
33	TP 34 - OV	G-2YY-ZY	225	X	X					X		g)
34	TP 34 - CV		225	X	X					X		g)
35	TP 34 - CP		225	X	X					X		g)
36	RF 50				X							h)
37	RF 70				X							h)

Opombe: 1 - Oznake kablov po JUS;
 2 - Oznake kablov po VDE
 a) - Uporaba tudi za telekomunikacije
 b) - V prostorih, kjer ni nevarnosti mehanskih poškodb
 c) - Vrtalni stroji
 d) - Kabelski kontrolnik obvezen
 e) - Površinski kopi in delovišča
 f) - Lastnovarni tokokrogi
 g) - Telekomunikacije
 h) - Radiofrekvenčni kabel

Optični kabli v tabeli niso navedeni, lahko pa se uporabljajo na osnovi zahtev 167. člena.

PRILOGA Č: PREGLEDI ELEKTRIČNIH NAPRAV

Tabela št. 12 (239. in 240. člen): Pregledi električnih naprav

Zap. št.	Električne naprave	Roki za pregled naprav					
		izmenski	dnevni	tedenski	mesečni	četrletni	polletni
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Visokonapetostni nadzemni vodi in kabli na površini, po katerih se napaja objekt rud.del.			X	X	X	X
2	Glavne transformatorske postaje, ki imajo stikalca a) stikalne naprave b) transformatorji c) razdelilni postroj			X X X	X X X	X X X	X X X
3	Transformatorske postaje a) stikalne naprave VN b) transformatorji			X X	X X	X X	X X
4	Visokonapetostni stroji in usmerniki a) metanske jame b) drugi objekti		X X	X X	X X	X X	X X
5	Niskonapetostni električni stroji in usmerniki a) metanske jame b) drugi objekti		X X	X X	X X	X X	X X
6	Izvozni stroji in druge naprave za prevoz ljudi a) elektropogonske naprave b) signalne in varnostne naprave	X X	X X	X X	X X		
7	Izvozni stroji, s katerimi se ne vozijo ljudje, viti a) elektropogonske naprave b) signalne in varnostne naprave		X X	X X	X X		
8	Niskonapetostne razdelilne naprave a) metanske jame b) drugi objekti		X X	X X	X X	X	

Zap. št.	Električne naprave	Roki za pregled naprav					
		izmenski	dnevni	tedenski	mesečni	četrtni	polletni
1	2	3	4	5	6	7	8
9	Premične in prenosne električne naprave na deloviščih a) metanske jame b) drugi objekti	X	X X	X X	X X	X X	
10	Nizkonapetostne stikalne in razdelilne naprave, transportne obratovalne naprave, trakovi, grabila, zvijavi kablov in vodi ter drugo a) metanske jame b) drugi objekti		X X	X X	X X	X X	
11	Kontrolne naprave (omrežne, prezračevalne, signalizacijske, razsvetljavne, itd.) a) metanske jame b) drugi objekti		X X	X X		X X	
12	Stalno položeni kablov a) metanske jame b) drugi objekti		X	X X	X X	X	X X
13	Svetilna telesa stalno vgrajene razsvetljave z instalacijo a) metanske jame b) drugi objekti		X	X X	X X		X X
14	Svetilna telesa in instalacije prenosne razsvetljave na deloviščih a) metanske jame b) drugi objekti	X	X X	X X	X	X	X
15	Električna vleka 1) postroji vozne žice 2) lokomotive z vozno žico 3) akumulatorske lokomotive 4) električne naprave na drugih lokomotivah a) metanske jame b) drugi objekti	X	X X	X X	X	X	X
16	Signalne naprave a) transporta b) delovišč		X X	X X	X	X	X
17	Javljalne naprave a) aparati in radijske naprave b) razdelilniki in omrežja c) centrale in drugo		X	X X X	X X X	X X X	X X X
18	Naprave za električni vžig min a) metanske jame b) drugi objekti				X X	X X	X X
19	Električne svetilke z lastnim virom				X		X
20	Merilni in drugi aparati z vgrajenim virom električne energije ali z lastno prenosno baterijo			X	X	X	X
21	Ozemljitvene naprave in priključna mesta ozemljil (pri transformatorskih postajah) a) metanske jame b) drugi objekti			X X	X X	X	X X
22	Električne naprave in instalacije glavnih ventilatorjev a) metanske jame b) drugi objekti		X	X X	X X	X	X
23	Rezervni viri električne energije			X		X	X

4856. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri prevažanju v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri prevažanju v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin

PRVI DEL

Splošne določbe

1. člen

Ta pravilnik:

- določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora izvajalec rudarskih del upoštevati pri načrtovanju, oblikovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest pri prevažanju v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin;

- predpisuje tehnične pogoje in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati objekti in sredstva, namenjeni za prevažanje izkopske, materiala in ljudi ter postopek in ureditev graditve in obratovanja rudniških objektov, naprav in postrojev v rudniških objektih.

2. člen

Ta pravilnik se nanaša na vse vrste prevažanja pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin kakor tudi pri drugih rudarskih delih. Prevažanje se deli:

- po kraju prevažanja na prevažanje pod zemljo ali na površini;
- po smeri prevažanja v prostoru na vertikalno, poševno in horizontalno;
- po namenu na prevažanje ljudi, izkopske in materiala;
- po tehnoloških rešitvah (tirno, breztirno ipd.).

3. člen

Pojmi imajo v tem pravilniku naslednji pomen:

- **breztirno prevozna sredstva** so lahko na kolesih ali gosenicah. Lahko so namenjena samo za prevažanje, npr. cestni ali izvencestni kamioni, lahko pa za prevoz služijo tudi delovni stroji, ki opravljajo še druge funkcije, npr. nakladalniki, viličarji in drugi;

- **breztirno prevažanje** se izvaja s prevoznimi sredstvi različnih konstrukcij, ki niso vezana na tir. Prevažanje je možno ročno ali z različnimi drugimi pogoni;

- **druga sredstva prevažanja** ne opravljajo premeščanja izkopske in gradbenih materialov na način prevažanja v pravem pomenu besede, temveč na druge načine, npr. z vlačanjem (skreperji), porivanjem (buldožerji) ali razgrinjanjem (buldožerji in grederji);

- **horizontalno in poševno prevažanje** je prostorsko orientirano bolj ali manj v vodoravni ravnini kjer gre za pre-

važanje tovora na ali z delovišč po vodoravnih jamskih prostorih in za dviganje in spuščanje tovora po objektih, ki so poševni, vendar navadno ne strmi. V tem pogledu poznamo še pojma:

- **objekti horizontalnega in poševnega prevažanja** so vse vrste prog (glavne in pomožne) in vpadnikov v rudnikih pod zemljo in vse vrste cest (stalne in začasne) v rudnikih na površini;

- **sredstva vertikalnega in poševnega prevažanja** so vsa sredstva za tirno in breztirno prevažanje in druga sredstva prevažanja. Lahko se uporabljajo tako na površini kot pod zemljo;

- **izkopska** je mineralna surovina in jalovina, ki se v tehnološkem procesu rudnika prevaža z mesta pridobivanja na začasno ali stalno odlagališče ali na mesto uporabe v rudniku ali kot proizvod iz rudnika;

- **izvajalec rudarskih del** je delodajalec v smislu določb zakona, ki ureja varnost in zdravje pri delu in ki izpolnjuje predpisane pogoje za delo v rudarski dejavnosti, je v Republiki Sloveniji registriran za rudarsko dejavnost in ima ustrezno dovoljenje za izvajanje del;

- **material** v smislu tega pravilnika so različna gradiva, les, sestavni deli podporja, deli naprav ali cele naprave in priprave, tekoče gorivo, olje in mazivo, razstrelilna sredstva in drugo);

- **metanski rudnik** je rudnik, v katerem se metan pojavlja v tolikšni količini, da ni več možno izključiti tveganja za nastanek eksplozivnega ozračja. Metanski rudniki oziroma njihovi deli se razvrščajo v I. in II. stopnjo nevarnosti pred metanom po posebnih predpisih. Za namene tega pravilnika se pojem metanski rudnik nanaša tudi na rudnike, ki so kategorizirani zaradi nevarnosti pred eksplozijo premogovega prahu;

- **prevažanje** je premeščanje ljudi, mineralne surovine, jalovine, materiala in opreme z enega mesta v rudniku na drugo mesto iz organizacijskih in tehnoloških razlogov s pomočjo prevoznih sredstev. Glede na smer prevažanja ločimo izvažanje, če gre za prevažanje iz jame ali površinskega kopa in uvažanje, če gre za prevažanje v obratni smeri. Ker je prevozov v obe smeri bolj ali manj enaka količina, se vse bolj uporablja enoten izraz prevažanje;

- **tirno prevažanje** je prevažanje, ki se izvaja po stalnih ali začasno položenih tirih, bodisi klasičnih z dvema tirnicama, ali novejših, z eno, zgornjo ali spodnjo tirnico. Tovrstno prevažanje je možno ročno, z vitli, z vlečno vrvjo, z lastnim pogonom različnih vrst ali s posebnim pogonskim vozilom, lokomotivo;

- **transporterji** so prevozna sredstva za kontinuirano prevažanje. Lahko so transporterji z gumijastim trakom ali trakom iz umetnih snovi, ki so lahko tudi armirani z žicami, kabli ipd. Sem spadajo tudi jekleni členkasti transporterji. Lahko so nepremični, ki se uporabljajo v glavnih prevažalnih poteh in jih dalj časa ni potrebno premeščati in preurejati in premični, ki so konstruirani tako, da jih je mogoče hitro premeščati ali prilagajati njihove dimenzije in se uporabljajo na odkopih in odlagališčih. Za posebne namene se uporabljajo posebni transporterji različnih konstrukcij;

- **ustrezen veljavni standard** pomeni standard, ki se nanaša na določeno napravo ali pripravo ali njeno tehnično izvedbo oziroma postopek, za katerega je bil izpeljan predpisan postopek odobritve in objave po predpisih kake nacionalne ali mednarodne standardizacijske ustanove. Pri uveljavljanju standardov po tem predpisu se uporabljajo po vrsti standardi SIST, evropski standardi, standardi ISO, standardi DIN in drugi;

– **vertikalno prevažanje** je prostorsko usmerjeno v obe smeri tretje dimenzije, kjer gre za dviganje in spuščanje tovora po objektih, ki so bodisi navpični ali strmo poševni. V tem pogledu poznamo še pojma:

– **objekti vertikalnega prevažanja** so pokončni ali poševni jaški, drče, presipalniki (sipke) in bunkerji;

– **sredstva vertikalnega prevažanja** so prevažalni stroji, razne vrste dvigal, potezne naprave (škipci), verižniki (vrvenice) in podobno;

– **žičnice** so sredstva za horizontalno prevažanje po žici (kابلu) in z različnim pogonom, ki lahko dosegajo tudi večje strmine in lahko enostavno premagujejo ovire na trasi prevažanja.

DRUGI DEL

Zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev

4. člen

Glede splošnih zahtev varnosti in zdravja pri delu in ureditve delovnih mest, naprav in postrojev se na področju prevažanja pod zemljo in na površini smiselno uporabljajo predpisi, ki veljajo za:

– raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin pod zemljo, če se omenjeni objekti nahajajo pod zemljo in

– raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin na površinskih kopih, če se omenjeni objekti nahajajo na površini.

Izvajalec rudarskih del mora določbe predpisov iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest, upoštevati vedno, kadar to zahteva narava dela in v skladu z oceno tveganj delavcev pri delu.

TRETJI DEL

TEHNIČNI PREDPISI

A) PREVAŽANJE POD ZEMLJO

I. PREVAŽANJE PO JAŠKIH

1. SPLOŠNO

5. člen

S prevažalnimi napravami so po tem pravilniku mišljeni: oprema rudniških jaškov in naprave na dovoziščih in odvoziščih, prevažalni stolp z opremo in pripravami za prevažanje, prevažalne posode, prevažalne vrvi, prevažalni stroj, pogonski agregati prevažalnih strojev, oprema in naprave za signalizacijo, telefonsko in radijsko zvezo in krmiljenje, kot tudi druga oprema in naprave v zvezi s prevažanjem ljudi in materiala po rudniških jaških ter oprema in naprave pri graditvi jaškov.

6. člen

Prevažanje po jašku se mora ustaviti takoj, ko pooblaščen oseba ugotovi, da prevažalna naprava ne zagotavlja varnega dela oziroma ne ustreza določbam tega pravilnika.

O ponovnem prevažanju odloči tehnični vodja, ki pri odločitvi upošteva določbe tega pravilnika in po potrebi strokovno mnenje pooblaščen organizacije.

2. GRADNJA, UREDITEV IN UPORABA PREVAŽALNIH NAPRAV

1. Zavarovanje odprtine jaška

7. člen

Vsi dohodi k rudniškemu jašku, ki niso zaprti z varnostnimi vrati, morajo biti zavarovani z najmanj 1,80 m visoko ograjo.

Ograja se mora dotikati tal (poda) odvozišča oziroma dovozišča. Do 30 cm visoko od tal mora biti ograja iz cele pločevine ali sme imeti največ 5 mm velike odprtine. Del ograje nad 30 cm od tal sme imeti največ 5 x 5 cm velike odprtine.

8. člen

Varnostna vrata pri dohodu v jašek morajo segati najmanj 1,5 m visoko od tal ter morajo biti izdelana tako, da ni mogoče vstopiti v jašek ali po naključju poriniti vanj jamskega vozička, kadar kletka ni na dovozišču oziroma odvozišču.

Vrata na dovoziščih in odvoziščih se morajo premikati počez in odpirati mehanično ali ročno.

Za jaške z enim dohodom (npr. kletka in protiutež), se lahko izjemoma uporabljajo tudi varnostna krilna vrata. Segati morajo najmanj 1,25 m visoko od tal in biti izdelana tako, da se ne morejo odpirati proti jašku ter da se lahko na odvozišču in dovozišču z lahkoto odpirajo in sama zapirajo.

Ne glede na to, kako se vrata zapirajo, mora biti pri strojniku prevažalnega stroja urejena signalizacija z lučmi, ki opozarja, ali so vrata zaprta ali odprta, po navodilu o delovanju prevažalne naprave. Z ustreznim blokiranjem mora biti onemogočeno dajanje izvršilnega signala pripravljenosti za zagon prevažalnega stroja, če so katerakoli vrata odprta.

Spodnji del vrat mora biti izdelan tako, kot je to določeno za ograjo v drugem odstavku 8. člena tega pravilnika, to pa ne velja pri uporabi nihajnih mostičkov.

9. člen

Na dovozišču in odvozišču je treba pri prevažanju s kletkami vgraditi zapore, ki preprečujejo dovoz vozil do odprtine jaška.

2. Oddelek za pohod ljudi

10. člen

Jašek, ki se uporablja za prevažanje ljudi in materiala, mora imeti poseben oddelek za pohod ljudi, opremljen s predpisanimi lestvami in počivališči. Oddelek za pohod ljudi mora biti vedno prost, tako da se skozenj lahko neovirano hodi, lahko pristopen z vsakega obzorja in dovolj prostoren, da gredo lahko ljudje neovirano skozenj in skozi odprtine počivališč z reševalnimi aparati. Razmik med počivališči ne sme biti večji kot 7 m.

Med oddelkom za pohod in oddelkom za prevažanje ljudi in materiala mora biti pregrada, katere odprtine ne smejo biti večje od 5 x 5 cm, oziroma če je iz palic ali letev, razmik med njimi ne sme biti večji kot 5 cm. Pregrada mora biti tako narejena, da jo je mogoče pri reševanju prebiti ali odstraniti.

Oddelek za pohod ljudi mora biti na takem mestu v jašku, da se vanj lahko pride po potrebi iz obeh kletk in obratno, iz oddelka za pohod v obe kletki.

Najmanj en jašek jame mora imeti pohodni oddelek v smislu prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena, kolikor so vsi ostali jaški opremljeni s servisnim dvigalom, ki omogoča prehod iz vseh kletk za prevažanje ljudi kot tudi umik moštva z vseh obzorij iz cele jame.

Za vsako servisno dvigalo je potrebno predvideti tudi rezervni izvor energije, ki je neodvisen od glavne oskrbe.

Kot neodvisni izvor energije se smatra tudi dovajanje električne energije iz dveh različnih izvorov oskrbovanja.

Vsako servisno dvigalo mora imeti zadostno prevažalno zmogljivost za prevažanje ljudi, ki so zaposleni na prometnicah in deloviščih v območju jaška.

Izdelava in uporaba posebnega servisnega dvigala iz četrtega odstavka tega člena je dovoljena le, če se prej dokaže, da je prevažanje z njim pri umiku ljudi učinkovitejše in varnejše kot je oddelek za pohod ljudi.

Posebnega servisnega dvigala iz četrtega odstavka tega člena ni treba imeti v jaških z dvema prevažalnima napravama, če se lahko uporabljajo prevažalne posode obeh naprav za prevažanje ljudi in če je zagotovljen rezervni vir energije, ki je neodvisen od glavnega pogonskega vira energije in ga je mogoče vključiti v največ 10 minutah.

Če se uporablja jašek s servisnim dvigalom brez oddelka za pohod ljudi, mora načrt za umik ljudi iz jame v primeru nevarnosti vsebovati odredbe in navodila, iz katerih je razvidno, koliko ljudi je predvideno za umik po tem jašku.

3. Vodilnice in nosilci vodilnic

11. člen

Vodilnice so lahko toge (lesene ali kovinske) in prožne (vrvne). Lesene vodilnice morajo biti med seboj zvezane tako, da je obremenitev pri delovanju lovil prevažalne posode razdeljena najmanj na tri nosilce vodilnic in da ne pride do uklona vodilnic.

Špranje med novimi togimi vodilnicami in čevlji prevažalne posode ne smejo biti večje od 10 mm bočno in 10 mm čelno.

12. člen

Lesene vodilnice morajo biti ravne in gladke, izdelane iz suhega, zdravega in odpornega lesa. Posamezni kosi ne smejo biti krajši kot 3 m, pri čemer je njihova dolžina odvisna od razdalje med nosilci vodilnic v jašku.

Lesene vodilnice je treba zamenjati:

- tiste s prečnim prerezo do 120 cm² – kadar se izrabijo bočno 2 x 10 mm in čelno 10 mm;
- tiste s prečnim prerezo od 120 cm² do 220 cm² – kadar se izrabijo bočno 2 x 15 mm in čelno 10 mm;
- tiste s prečnim prerezo nad 220 cm² – kadar se izrabijo bočno 2 x 20 mm in čelno 15 mm.

13. člen

Kovinske vodilnice so lahko tirnega tipa ali zvarjene iz ustreznih profilov in pločevine.

Vodilnice morajo biti tako izdelane, vgrajene in pritrjene, da ves čas med uporabo zagotavljajo mirno drsenje prevažalne posode, ki se ne sme zagozditi.

Debelina elementov novih vodilnic mora biti najmanj 8 mm. Kovinske vodilnice se morajo zamenjati, če je debelina kakšnega elementa profila zmanjšana toliko, da preostane le še 6 mm debeline, pri profilih nad 12 mm debeline pa največ pol debeline glede na prvotno stanje.

Pri togih vodilnicah morajo biti razmaki najmanj:

- 15 cm od ene prevažalne posode ali protiuteži do stene jaška ali izgradenj v jašku, izvenzemši vodilne naprave;
- 20 cm med prevažalnimi posodami ali prevažalno posodo in protiutežjo.

14. člen

Vrvne vodilnice se izdelujejo iz jeklenih pramenastih vrvi, zaprte ali polzaprte konstrukcije s trdnostjo do

1770 N/mm². Za jaške s hitrostjo prevažalne posode do 3 m/s se lahko uporabljata dve vrvi vodilnici, pri hitrostih, ki so višje kot 3 m/s, pa najmanj 4 vrve vodilnice.

Razmik med prevažalnimi posodami pri dveh vrvnih vodilnicah mora biti najmanj 500 mm za globino jaška do 500 m oziroma najmanj 600 mm za globino jaška nad 500 m.

Pri uporabi odklonskih vrvi se ta razmik lahko zmanjša za 100 mm.

Razmik med prevažalno posodo in steno oziroma med prevažalno posodo in opremo jaška mora biti po celotni dolžini jaška najmanj polovico razmika med prevažalnima posodama.

Vrvne vodilnice morajo imeti ob montaži petkratno varnost glede na največjo statično obremenitev z lastno težo in predpisano natezno obremenitev v razmerju do računske pretržne sile vrvi.

Nazivni premer vrvi vravnih vodilnic mora biti najmanj 28 mm.

Zaprte vrve vodilnice se morajo zamenjati, če se je zunanja plast žic izrabila za več kot 50%.

Za odklonske vrvi veljajo določbe kot za vrve vodilnice.

15. člen

Nosilci vodilnic v jašku so lahko leseni ali kovinski. Vgrajujejo se kot prečniki (zagozdena gred na obeh koncih), samo kovinske pa se lahko vgradijo tudi kot konzole.

Debelina elementov kovinskih nosilcev vodilnic ne sme biti manjša kot 8 mm.

Navpična razdalja nosilcev lesenih vodilnic ne sme biti večja kot 3 m. Pri uporabi jeklenih vodilnic in nosilcev vodilnic z navpično razdaljo več kot 4 m, je treba poleg statičnega izračuna dokazati tudi stabilnost sistema z ozirom na oscilacije, ki morajo biti dušene.

Toge vodilnice se pritrdijo k nosilcem vodilnic z vijaki in maticami oziroma z ustreznimi privijalkami.

Material za izdelavo vodilnic in nosilcev vodilnic je umirjeno konstrukcijsko jeklo.

16. člen

Toge vodilnice, nosilci vodilnic in njihove medsebojne zveze morajo biti dimenzionirani in izdelani tako, da imajo v vsakem trenutku pri največji statični obremenitvi varnostni faktor 4 in več pri prevažanju materiala, oziroma 6 in več pri prevažanju ljudi glede na raztržno natezno trdnost materiala, iz katerega so izdelani. Kot največja dopustna statična obremenitev pri napravah z lovili je mišljena lastna teža prevažalne posode, teža vozičkov z materialom oziroma teža ljudi, teža obešala in teža ene razvite strani vrvi (od vrvenic do najnižje lege prevažalne posode v jašku).

Pri dimenzioniranju se vodilnice izračunavajo glede na dopustni izrabljeni prečni prerezo na tlak in uklon, nosilci vodilnic pa na upogib.

Za prevažalne posode brez lovil se vodilnice izračunavajo kot statično določeni nosilec na dveh podporah, ki je izpostavljen upogibu s slučajno vodoravno silo na sredini navpične razdalje med nosilcema, kar je enako sili 1/12 največje teže polne prevažalne posode, pri čemer je računanana teža obešala zgornje vrvi, kot tudi morebitne spodnje vrvi.

Vodilnice se prav tako izračunavajo na delovanje bočne sile, katere velikost je 0,8 velikosti slučajne vodoravne sile.

Za dimenzioniranje vodilnic je odločilna večja vrednost napetosti. Za prevažalne posode brez lovil se vezni elementi vodilnic na nosilce vodilnic izračunavajo na podlagi slučajne

bočne sile po četrtem odstavku tega člena in slučajne vertikalne sile, ki znaša $1/4$ slučajne vodoravne sile, izračunane po četrtem odstavku tega člena.

Nosilnost spoja lesene in kovinske vodilnice z nosilci vodilnic se računa na podlagi sile trenja med vodilnico in nosilcem vodilnice, ki jo povzroči privijanje vijaka, pri čemer upoštevamo pri lesenih vodilnicah dovoljeno napetost na čelni in bočni tlak, medtem ko pri kovinskih vodilnicah na dovoljeno silo privijanja vijaka in dovoljen bočni tlak.

Dimenzije vijakov kontroliramo na nateg zaradi delovanja bočne sile oziroma navpične sile. Vijaki za spajanje morajo imeti najmanj dimenzijo M 16. Nosilci vodilnic za prevažalne posode brez lovil se računajo kot elementi, ki so izpostavljeni upogibanju pod vplivom slučajne vodoravne in navpične sile, računane po tem členu. Privzame se, da so prečniki prosto nameščeni na oblogi jaška oziroma na drugih oporah. Natezanja, ki jih povzročita vodoravna in navpična sila se ne seštevajo, temveč se računajo za vsako posebej.

Kovinski nosilci konzolnega tipa se računajo kot elementi, izpostavljeni upogibanju zaradi delovanja navpične sile in zaradi delovanja vodoravne bočne sile.

Če so vodilnice direktno vezane na konzolo, uklon lesenih vodilnic ne sme biti večji kot $1/400$ in pri kovinskih vodilnicah pa ne večji kot $1/700$ navpičnega razmika med konzolama.

Pri maksimalnem uklonu mora biti prekrivanje čevljev prevažalne posode najmanj 40 mm.

17. člen

Vzidani nosilci vodilnic morajo biti tako globoko v oblogi jaška, da je srednja linija nosilca najmanj 25 cm v oblogi, stran, ki je obrnjena proti sredini jaška, pa vzidana v beton najmanj 15 cm. Konstrukcija in pritrditev nosilcev konzolnega tipa in drugih tipov mora biti takšna, da med prevažanjem ne more priti do popuščanja spoja nosilca z oblogo.

Za dvojčične prevažalne naprave s prevažalnimi posodami brez lovil se nosilci vodilnic izračunavajo na upogib, ki ga povzroči obremenitev prevažalne posode ene prevažalne naprave na mestu v jašku, kjer deluje največji upogibni moment.

Vezni elementi vrhnih vodilnic z nosilci in vezni elementi z nateznimi konstrukcijami v jašku, morajo imeti varnostni faktor najmanj 6. Varnostni faktor se določi iz obremenitve vrvi glede na natezno trdnost materiala.

4. Nihajni mostički in sedalke

18. člen

Prevažalna naprava mora imeti za vrivanje jamskih vozičkov v kletko nihajne mostičke.

Nihajni mostički morajo biti dvignjeni, ko kletke ni na dovozišču oziroma na odvozišču, strojnik prevažalnega stroja pa mora biti s tem seznanjen preko svetlobnega signala ali naprave, ki je sestavni del naprave za blokado stroja pred zagonom.

Sedalke se smejo uporabljati le pri prevažanju materiala za naprave s prevažalno hitrostjo največ 2 m/s, z bobni brez spodnje vrvi, in to le na dovozišču in odvozišču, med katerima se trenutno opravlja prevažanje. Na drugih dovoziščih (obzorjih in etažah) morajo biti sedalke umaknjene iz oddelka za prevažanje in zaklenjene. Če sedalke niso umaknjene iz oddelka za prevažanje na prehodnih obzorjih (etažah), mora biti delo prevažalnega stroja onemogočeno – blokirano z ustrezno napravo. Če so sedalke umaknjene iz oddelka za prevažanje, mora biti strojnik prevažalnega stroja s tem seznanjen preko svetlobnega signala ali naprave, ki je

lahko del naprave za blokado stroja (prvi odstavek) ali pa samostojna.

Sedalke se ne smejo uporabljati pri obešalu z zagozo, ki ima klinast vložek, če klin ni zanesljivo zavarovan pred izpadanjem, kadar se vrv zrahlja pri sedanju kletke na sedalke.

5. Prosta globina jaška

19. člen

Pod najnižjim dovoziščem mora biti predvidena prosta globina jaška in mora biti enaka najmanj prosti višini, določeni po 20. členu tega pravilnika.

20. člen

V prosti globini jaška mora biti predvideno zaviranje prevažalnih posod s pomočjo lesenih vodilnic. Zaviranje posod se lahko izvede z odebelitvijo vodilnic na bočnih straneh ali na čelni strani (z zmanjšanjem razmika med pari vodilnic). Zaviranje prevažalne posode v prosti globini je istočasno z zaviranjem posode v prosti višini stolpa.

Debelitev vodilnic na bočnih straneh mora potekati v razmerju 1:100 za vsako stran. Dolžina odebeljenih vodilnic ne sme biti manjša kot 3 m, tako da je celotna odebelitev 5 cm večja od čevlja prevažalne posode.

Debelitev vodilnic na čelni strani mora potekati v razmerju 1:50, vendar tako, da se razmik med vodilnicami ne zmanjša za več kot 12 cm.

Vodilnice, ki so odebeljene na bočnih straneh, morajo biti dobro oprte na dno jaška, vodilnice, med katerimi je razmik zožen, pa morajo biti ustrezno oprte v boke jaška. Odebelitev vodilnic mora biti izdelana iz enega kosa, pri čemer mora biti prerez največje dovoljene odebelitve do konca vodilnice enak.

21. člen

Voda, ki se zbira na dnu jaška, se mora redno odvajati. Na dnu jaška se mora namestiti kazalec nivoja vode, ki pri prekoračitvi dovoljenega nivoja vode vključi ustrezni optični ali zvočni signal na določenem delovnem mestu.

Maksimalni nivo vode v prosti globini je določen s konkretnimi pogoji, ne sme pa prekoračiti meje, pri kateri bi prišlo do potopitve mostva v kletki, če bi se le-ta iz kakršnega koli razloga znašla v prosti globini. V prosti globini ne sme biti nikakršnega materiala.

6. Parametri vožnje

22. člen

Največjo hitrost vožnje pri prevažanju ljudi in materiala se določi po naslednjem obrazcu:

$$V_{\max} = k \sqrt{\frac{2pq}{p+q}} \times H$$

kjer je:

$V_{\max}$ – največja hitrost vožnje, v m/s

k – koeficient izkoristka hitrosti

p – pospešek, v m/s²

q – pojemek, v m/s²

H – globina prevažanja, v m

Največja dopustna vrednost koeficienta izkoristka hitrosti je $k = 0,60$.

Največji dopustni pospešek in pojemek pri prevažanju ljudi $p = q = 1,0 \text{ m/s}^2$.

Največja hitrost pri prevažanju ljudi ne sme biti v nobenem primeru večja od $V_{\max} = 14 \text{ m/s}$.

Največja hitrost pri prevažanju materiala ne sme biti v nobenem primeru večja od $V_{\max} = 20 \text{ m/s}$.

V upravičenih primerih se lahko dovoli na podlagi tehnično-ekonomske analize povečanje faktorja izkoristka hitrosti do 0,80, vendar v nobenem primeru ni dovoljeno preseči vrednosti, ki je v tem členu predpisana za največje hitrosti pri prevažanju ljudi in pri prevažanju materiala.

7. Prevažalni stolp

23. člen

Prevažalni stolp in temelji stolpa morajo prevzeti vse obratovalne in izredne obremenitve, ki se med obratovanjem lahko pojavijo. Konstrukcija stolpa je lahko jeklena, armiranobetonska ali iz prednapetega betona.

Preračunavanje stolpa izvršimo po ustreznem veljavnem standardu in drugih predpisih za gradbene konstrukcije, kolikor s tem pravilnikom ni določeno drugače.

24. člen

Pri izračunu stolpa se morajo uporabljati parametri, ki veljajo za potresno cono, v kateri bo stolp zgrajen.

8. Prosta višina v stolpu

25. člen

S prosto višino je mišljena pot, ki jo prevažalna posoda še lahko naredi navzgor od svoje najvišje normalne lege na odvozišču, ne da bi pri tem zadela v odbijače.

Prosta višina je odvisna od največje hitrosti vožnje in opremljenosti prevažalne naprave z varnostnimi napravami. Prosta višina v nobenem primeru ne sme biti manjša kot 3 m.

Za manjše prevažalne naprave s hitrostjo prevažanja ljudi, ki je manjša kot 4 m/s in s hitrostjo prevažanja materiala do 6 m/s, ki nimajo regulatorja vožnje, mora biti prosta višina najmanj enainpolkrat večja od največje dopustne hitrosti pri prevažanju materiala.

Za druge prevažalne naprave, ki so opremljene z regulatorjem vožnje, mora prosta višina pri maksimalni hitrosti $v_{\max}$ (m/s) znašati najmanj:

2	$V_{\max}$	4	3 m,
4	$V_{\max}$	6	5 m,
6	$V_{\max}$	10	... toliko, kolikor znaša dovoljena hitrost vožnje,
10	$V_{\max}$		... najmanj 10 m.

26. člen

V prosti višini stolpa pod odbijači se mora na navpični razdalji najmanj 3 m predvideti zaviranje s pomočjo odebeljenih lesenih vodilnic.

Odebelitev vodilnic v prosti višini stolpa mora ustrezati odebelitvi vodilnic v prosti globini jaška in biti izpeljana tako, kot je to določeno v 20. členu pravilnika.

Odebeljene vodilnice morajo biti izdelane iz enega kosa, prerez največje odebelitve pa mora biti enak do konca vodilnice.

Lesene vodilnice, ki so odebeljene bočno, morajo biti na zgornjem koncu v smeri svoje osi varno oprte na nosilce odbijačev v stolpu.

Opre odebelenih vodilnic morajo biti dimenzionirane glede na raztržno silo vrvi. Prerez neodebeljenega dela le-

senih zaviralnih vodilnic v stolpu je enak prerezu vodilnic v jašku. Če je jašek opremljen z jeklenimi profiliranimi vodilnicami ali jeklenimi vrvmi, mora biti prerez lesenih zaviralnih vodilnic v stolpu ekvivalenten prerezu lesenih vodilnic, ki bi bile lahko alternativno vgrajene v jašku.

9. Odbijači in prijemalni vzvodi

27. člen

Neposredno pod zaščitnimi žlebovi vrvenic se morajo namestiti odbijači, ki preprečujejo pobeg prevažalne posode.

Odbijače in njihove zveze s stolpom morajo biti izračunane na podlagi obremenitve, ki je enaka računski raztržni sili prevažalne vrvi.

28. člen

V prevažalni stolp se mora vgraditi prijemalne vzvode (avtomatične sedalke), da se prepreči padec prevažalne posode v jašek, če se zaradi predviga posode pretrga prevažalna vrv.

Prijemalne vzvode dviguje prevažalna posoda pri svoji poti navzgor. Pod vplivom lastne teže se morajo takoj sami vrniti v vodoravno lego, čim je prevažalna posoda mimo, da bi jo lahko zadržali pri morebitnem padcu. Prijemalni vzvodi morajo biti vgrajeni na višini, s katere bi prevažalna posoda lahko padla največ do 50 cm od mesta, kjer trči v odbijače. Z vsake čelne strani prevažalne posode se mora vgraditi po par prijemalnih vzvodov, ki lahko zadržijo pri padcu prevažalno posodo za ustrezní okvir – venec tal, medetaže ali vrha posode.

Prijemalni vzvodi morajo imeti najmanj petkratno varnost glede na največjo statično obremenitev prevažalne vrvi.

Konstrukcija prevažalnega stolpa mora biti na mestu, kjer so pritrjeni prijemalni vzvodi, tako ojačana, da ustreza obremenitvi iz drugega odstavka tega člena.

Konstrukcija prijemalnih vzvodov in njihova pritrditev morata omogočiti elastični prevzem obremenitve.

Pri stolpih za globljenje jaškov s prevozom z vedri ni potrebno vgrajevanje prijemalnih vzvodov.

10. Vrvenice (vrvni koluti)

29. člen

Po statičnem izračunu se za vrvenice, njihove osi in ležaje vzame najmanj enaceloosemkrat (1,8 x) večja varnost glede na rezultanto slučajne sile, ki nastane pri nasilnem pretrgu vrvi in natezne trdnosti materiala.

Premier vrvenice mora biti pri napravah s hitrostjo prevažanja nad 4 m/s najmanj osemdesetkrat večji od nazivnega premera prevažalne vrvi, pri napravah s hitrostjo prevažanja do 4 m/s pa najmanj štiridesetkrat večji od nazivnega premera prevažalne vrvi, vendar najmanj 0,6 m. Pri napravah s ploščatimi vrvmi pa mora biti najmanj šestkrat večji od nazivnega premera prevažalne vrvi.

Pod vsako vrvenico mora biti vgrajen zaščitni žleb, ki preprečuje padanje kosov v jašek. V zaščitnem žlebu mora biti predvidena odprtina za odtekanje vode iz jaška in možnost čiščenja žleba.

30. člen

Prevažalni stroj mora biti montiran na taki oddaljenosti od prevažalnega stolpa, da odklonski kot vrvi od ravnine vrvenice na vsako stran ni večji od $1^\circ 30'$.

V izjemnih primerih, če terenske razmere ne omogočajo ustreznih namestitve prevažalnega stroja, se lahko vzame večji odklonski kot, vendar največ do 2° .

Servisno dvigalo za prevažanje ljudi ima lahko odklonski kot največ 2°.

Za prevažalni Koepejev sistem in pri razporeditvi vrvenic v isti ravnini, druga poleg druge, odklonski kot ne sme biti večji kot 1°.

11. Motorji za prevažalne stroje

31. člen

Pogonski motorji prevažalnih strojev morajo biti tako konstruirani in izdelani, da omogočajo zagon, zaustavitev, zaviranje in revizijsko vožnjo.

Krmiljenje in reguliranje elektromotorja za prevažalne stroje je lahko ročno, polavtomatsko ali avtomatsko.

12. Prevažalni boben, bobina in pogonski koepejev kolut

32. člen

Premjer valjastih in najmanjši premer stožčastih bobnov mora biti najmanj osemdesetkrat večji od nazivnega premera prevažalne vrvi, če je hitrost prevažanja 4 m/s ali večja, pri napravah s hitrostjo do 4 m/s pa najmanj štiridesetkrat večji od nazivnega premera prevažalne vrvi in ne manj kot 0,6 m.

Premjer jedra bobine mora biti najmanj petdesetkrat večji od debeline ploščate vrvi.

33. člen

Prevažalni bobni, bobine ali pogonski Koepejevi koluti morajo biti dimenzionirani najmanj s trikratno varnostjo, glede na natezno trdnost materiala pri obremenitvah normalnega obratovanja. Pri tem zajamemo dinamične sile z 10% pribitkom statičnih obremenitev.

Prevažalne stroje je treba verificirati tudi za slučaj izjemnih obremenitev in sicer: pri izračunavanju gredi, pripadajočih ležajev in njihovih pritrditev se mora upoštevati v računu pretržna sila vrvi v eni veji, v drugi veji pa 1/3 računске pretržne sile vrvi. Upoštevati je treba kombinacijo upogiba in torzije.

Kot torzijski moment privzamemo tisti moment, ki nastopi pri prenosu nazivne moči motorja oziroma moment v fazi zagona, če je večji od nazivnega momenta.

Maksimalne napetosti v gredi, pripadajočih ležajih in njihovih pritrditvah so računani na računsko pretržno silo vrvi in ne smejo preseči 90% meje plastičnosti materiala.

Za jeklo, iz katerega je izdelana gred, mora obstojati atest o njegovi kvaliteti.

Gred ne sme imeti nikakršnih razpok, ostalih zarez niti radialnih odprtín. Prehodi z enega premera na drugega morajo biti zaobljeni in fino obdelani.

Pred vgradnjo se mora gred pregledati z eno od metod brez porušitve.

34. člen

Pri prevažalnih strojih z bobnom se sme vrv praviloma navijati le v eni plasti. Izjemoma pri globljenju jaškov in pri napravah, s katerimi se prevažajo samo material, se vrv lahko navija v več plasteh.

35. člen

Prevažalna vrv se lahko navija tudi v več kot eni plasti, če je boben za to tudi prirejen, da je zagotovljen brezhiben prestop vrvi z ene plasti na drugo, da je zagotovljeno enakomerno navijanje vrvi, da so stranski robniki višji od najbolj zunanje plasti vrvi za najmanj enainpolkratni (1,5 x) nazivni premer vrvi in da je kos obratovalnim obtežbam.

Višina roba na bobnu mora biti enaka najmanj dvakratnemu premeru prevažalne vrvi, pri dvoplastnem navijanju pa najmanj njenemu trikratnemu premeru.

36. člen

Po zadnjem sekanju vrvi morata na bobnu z leseno oblogo ostati najmanj dva polna ovoja vrvi, ko je prevažalna posoda ali protiutež najgloblje v jašku, na bobnu in bobini s kovinskim plaščem pa najmanj trije ovoji.

37. člen

Prosti boben mora biti zvezan z gredjo s pomočjo zobate sklopke.

Prosti boben ali bobina morata imeti zavoro, za zaviranje ob selišču.

Sklopka prostega bobna mora biti izdelana tako, da se ne more izključiti, če prosti boben ni zavrt.

Sestavni deli zobate sklopke se morajo izračunati glede na pretržno silo vrvi, pri čemer nastopajoče napetosti ne smejo preseči meje plastičnosti uporabljenega materiala.

Upravljanje s sklopko je lahko ročno ali avtomatsko s komandnega pulta in mora biti povezano z zavornim sistemom prostega bobna.

Da bi strojnik prevažalnega stroja vedel, ali je prosti boben vključen ali izključen, mora obstajati optični signal položaja prostega bobna.

38. člen

Na plašču (ovoju) bobna morajo biti vrezani žlebovi, ki preprečujejo medsebojno dotikanje ovojev prevažalne vrvi. Na bobne, ki imajo v desno vrezane žlebove, se morajo montirati levo pletene vrvi in obratno. Odprtina za vpeljavo vrvi skozi plašč bobna mora imeti najmanjši polmer krivine enak dvajsetkratnemu premeru vrvi (20 d).

V odprtino lahko vstavimo mehak vložek, da se zavaruje vrv. Polmer upogibanja vrvi na mestu, kjer je vrv pritrdjena na konstrukcijo bobna, mora biti najmanj štirikrat večji od premera vrvi. Vrv mora biti pritrdjena v notranjosti bobna z najmanj dvema ustreznima prižemkama.

Vložki pogonskih kolutov morajo biti zavarovani proti premikanju.

Prevažalni stroj s pogonskim kolutom z več vrvmi mora imeti naprave za kontrolo in obdelavo žlebov na enak premer.

39. člen

Pri prevažalnih strojih s pogonskim Koepejevim kolutom se mora v slučaju delovanja varnostne zavore preveriti faktor varnosti proti zdrsu vrvi po naslednjem obrazcu:

$$v = \frac{F_2(e^{\mu\alpha} - 1)}{F_1 - F_2} \geq 1,1$$

kjer je:

- F_2 – skupna statična in dinamična sila v navijalni točki
- F_1 – skupna statična in dinamična sila v odvijalni točki
- e – 2,718 (baza naravnega logaritma)
- računski koeficient trenja med vrvjo in kolutom oziroma bobnom, katerega vrednost je 0,25 (dejanski koeficient trenja se mora določiti za vsak konkreten slučaj na vzorcu vložka in ne sme biti manjši kot 0,25, kar se mora dokazati s potrdilom o preizkusu);
- α – objemni kot koluta z vrvjo, v radianih

Varnostni faktor proti zdrsu vrvi pri prevažalnih strojih, ki imajo hitrost vožnje 4 m/s ali večjo, mora biti:

– v slučaju spuščanja in dvigovanja tovora pri normalni vožnji najmanj 1,1, kar velja tudi za prevažalne stroje, s katerimi se sicer tovor samo dviga

– v primeru vožnje praznih posod (kletke brez vozičkov) najmanj 1,0; pri strojih s protiutežjo se mora koeficient preveriti, tako pri dviganju kot pri spuščanju prazne prevažalne posode.

Varnostni faktor proti zdrsu se mora preveriti za primer pojemka, ki ga ustvarja varnostna zavora po 46. členu, medtem ko pri strojih z avtomatskim krmiljenjem tudi za primer pojemka, ki ga ustvarjata regulator vožnje in manevrirna zavora.

Varnostni faktor proti zdrsu pri prevažalnih strojih s hitrostjo vožnje do 4 m/s se ne izračunava, kolikor je razmerje največje normalne statične obremenitve vrvi in najmanjše statične obremenitve vrvi manjše kot 0,8 e.

Pritisk vrvi v žlebu Koepejevega koluta se računa po naslednjem obrazcu:

$$p = \frac{F'_1 + F'_2}{D \times d \times z}$$

kjer je:

F'_1 – statična obremenitev vrvi na strani tovora

F'_2 – statična obremenitev druge veje vrvi

D – premer pogonskega koluta Koepe v cm

d – premer prevažalne vrvi v cm

z – število vrvi

Pritisk ne sme biti večji kot 200 N/cm² za pramenaste prevažalne vrvi oziroma 250 N/cm² za zaprte vrvi.

13. Zavore

40. člen

Prevažalni stroji za prevažanje ljudi in materiala morajo imeti manevrirno zavoro s stisnjenim zrakom ali tekočino pod pritiskom ali s kombinacijo vzmeti in stisnjenega zraka oziroma s kombinacijo vzmeti in tekočine pod pritiskom, ki je namenjena samo za sprostitev zavor.

Rezervoar za stisnjeni zrak mora imeti zmogljivost za najmanj šest delovnih zaviranj in mora biti opremljen z regulatorji tlaka.

Prevažalni stroj za prevažanje ljudi z manevrirno zavoro s stisnjenim zrakom mora imeti zagotovljeno rezervno oskrbo s stisnjenim zrakom.

Pri zavorah z vzmetmi, pri katerih se tlak tekočine uporablja samo za sprostitev zavornih čeljusti, mora biti v hidravličnem sistemu vgrajena črpalka, ki ves čas med delovanjem naprave ustvarja delovni tlak.

Za prevažalne stroje s hitrostjo vožnje 2 m/s in manj, je dovoljena uporaba nožne ali ročne manevrirne zavore. Takšni stroji morajo imeti varnostno zavoro, ki deluje s pomočjo elektromagneta ali ročice in ustrezne uteži.

Manevrirna zavora mora imeti možnost regulacije zavorne sile, če je hitrost vožnje večja kot 2 m/s in naprava ne obratuje avtomatsko. Na komandnem pultu prevažalnega stroja mora biti vgrajen manometer, s katerim neprekinjeno spremljamo tlak zavorne tekočine v zavornem sistemu.

Na manometru morajo biti z vidnim znakom označeni minimalni in maksimalni delovni tlak. Pri vzmetnih zavorah

mora biti omogočeno spremljanje dela zavore na ustreznem instrumentu.

41. člen

Prevažalni stroji za prevažanje ljudi in materiala s hitrostjo, večjo kot 2 m/s, morajo imeti poleg manevrirne tudi varnostno zavoro.

Varnostna zavora mora delovati avtomatično, neodvisno od pogonske energije stroja, neodvisno od pogonske sile manevrirne zavore, neodvisno od pogonskih sredstev in če jo ročno aktivira strojnik prevažalnega stroja ali signalist pri avtomatskem krmiljenju.

Vključiti se mora avtomatsko takoj vsaj v naslednjih primerih:

- če zmanjka pogonske energije;
- ko se dovoljena hitrost vožnje prekorači za 15%;
- če se znatno zmanjša napetost;
- če pade vzbujevalna napetost pri motorjih enosmerne napetosti pod dovoljeno mero;
- če pade tlak zavornega medija pod najnižjo vrednost;
- če prevažalna posoda ali protiutež udari na mejno stikalo v jašku oziroma na mejno stikalo proste globine;
- ko kazalnik globine preide mejni položaj;
- če regulator vožnje ali druga ustrežna naprava ne zmanjša hitrosti pri prehodu posode skozi odvozišče;
- ko so zavorne obloge prekomerno izrabljene.

Pri vključitvi varnostne zavore se hkrati ustavi dovod pogonske energije v prevažalni stroj.

Čas od sprožitve varnostne zavore do pritiska zavornih čeljusti na zavorni venec ne sme biti večji od 0,5 s. Po sprožitvi mora biti omogočeno vzpostavljane varnostne zavore v normalni položaj, če je manevrirna zavora zategnjena.

Če je ročica za vožnjo v ničelnem položaju in če je ponovno vzpostavljeno napajanje pogonskega motorja z električno energijo in odstranjen vzrok sprožitve varnostne zavore.

Prevažalni stroj se ne sme pustiti v obratovanje, če je onemogočeno delovanje varnostne zavore.

42. člen

Vsi elementi, ki sprožijo varnostno zavoro, morajo biti povezani v enega ali več varnostnih krogov, kakor npr. elementi za sprožitev (npr. mejna stikala), prenosni elementi (npr. kabli), sprejemni in relejni elementi (npr. releji) in izvršilni elementi (npr. varnostni aparati).

Elementi varnostnega kroga morajo biti tako konstruirani in izdelani, da tudi njihova okvara sproži varnostno zavoro. Varnostni krogi morajo biti pregledno zaznamovani. Delo varnostnih krogov mora biti ustrezno signalizirano.

43. člen

Zavore morajo biti izdelane tako, da lahko strojnik prevažalnega stroja s svojega mesta prosto in z lahkoto upravlja manevrirno zavoro in da lahko v vsakem trenutku vključi varnostno zavoro. Manevrirna in varnostna zavora morata imeti pri ročnem ali polavtomatskem krmiljenju posebne vzvode za manipuliranje.

Manevrirna in varnostna zavora sta lahko izdelani s posebnimi vzvodi ali s posamičnimi skupnimi elementi. Skupni elementi se lahko uporabljajo samo, če se ne ovira zaviranje z varnostno zavoro, ko pride do motenj pri zaviranju z manevrirno zavoro oziroma če bi prišlo do loma vzvoda v mehanizmu manevrirne zavore.

Varnostna zavora mora delovati neodvisno od manevrirne zavore.

Mejna dovoljena obraba zavor mora biti signalizirana. Elemente zavor z vzvodi je potrebno pred vgradnjo pregledati z eno od metod brez porušitve.

44. člen

Prevažalni stroji, ki so opremljeni z zavorami iz vzvodi, morajo biti opremljeni z dvema paroma zavornih čeljusti, ki delujeta na dve, medsebojno ločeni zavorni površini.

Za prevažalne stroje z dvema bobnoma ali dvema bobinama je zadosten en par zavornih čeljusti za vsak boben oziroma bobino. Varnostna zavora mora delovati na oba bobna ali bobini.

Zavore brez vzvodov morajo imeti najmanj dva para zavornih elementov, ki ustvarjajo zavorno silo na zavornem vencu.

Na prevažalnih strojih z bobni in bobinami mora biti tudi posebna zavora za zadrževanje prostega bobna pri selišču, če tega ni mogoče izvesti z že obstoječimi zavorami. Ta zavora mora imeti najmanj enainpolkratno (1,5 x) varnost glede na največjo statično obremenitev, ko je prazna posoda na najglobljem mestu v jašku.

45. člen

Manevrirna in varnostna zavora morata imeti vsaka najmanj trikratno varnost glede na največjo razliko med statično obremenitvijo ene in druge veje vrvi pri normalnem prevažanju materiala.

Pri prevažalnih strojih s hitrostjo vožnje 4 m/s in več morata manevrirna in varnostna zavora pri spuščanju tovora ustvariti pojemek najmanj 2 m/s².

Varnostna zavora Koepe naprav mora pod enakimi pogoji ustvariti pojemek najmanj 1,2 m/s² do največ 2,5 m/s².

46. člen

Pri izračunu trenjske sile oziroma zaviralnega momenta se vzame vrednost trenjskega koeficienta $\mu = 0,4$ za gladko obdelane (ostružene) vence ali diske oziroma $\mu = 0,3$ za neobdelane vence ali diske. Trenjske koeficiente zavornih oblog je potrebno dokazati s preizkusom.

Specifični pritisk pri čeljustnih zavorah ne sme biti večji od 80 N/cm² in pri diskastih zavorah 150 N/cm².

47. člen

Zavorni vzvodi in njihovi vezni elementi morajo imeti najmanj petkratno varnost glede na največjo zaviralno silo, ki lahko nastane pri delu prevažalnega stroja oziroma najmanj trikratno varnost, če delujeta hkrati manevrirna in varnostna zavora po posebnih sistemih. V prvem primeru morajo imeti sidrni vijaki nosilec zavorne čeljusti najmanj sedeminpolkratno (7,5 x) varnost, v drugem primeru pa štiriinpolkratno (4,5 x) varnost glede na natezno trdnost materiala.

14. Regulator vožnje in varnostni aparat

48. člen

Prevažalni stroj s hitrostjo od 2 do 6 m/s mora biti opremljen z varnostnim aparatom, ki preprečuje prekoračitve dovoljene hitrosti za več kot 15% in hitrost na odvozišče prihajajoče prevažalne posode, večjo od 2 m/s.

Vsak prevažalni stroj za prevoz ljudi in materiala s hitrostjo, ki je večja kot 6 m/s, mora imeti regulator vožnje ali drugo ustrezno napravo, ki vodi in nadzoruje vožnjo prevažalnih posod v jašku.

Regulator vožnje mora regulirati hitrost vožnje tako, da preprečuje prekoračitve dovoljene hitrosti vožnje za več kot 10% in da omeji hitrost na odvozišča prihajajoče posode na največ 4 m/s.

Regulacijo hitrosti se doseže z delovanjem regulatorja na dovajanje energije in na manevrirno zavoro ali, kolikor je potrebno, z električnim zaviranjem, pri čemer morajo pojemki ustrezati projektiranim vrednostim.

Varnostni aparat in regulator vožnje ne smeta motiti strojnika pri zaviranju in ustavljanju stroja.

Mehanski regulatorji vožnje in dajalniki impulzov električnim regulatorjem vožnje morajo imeti direktni mehanski prenos z glavne pogonske gredi.

Električni regulatorji vožnje za Koepejeve naprave se morajo prilagajati obrabi žleba pogonskega koluta (korekcija gibanja vrvi).

Na električnih regulatorjih vožnje in na pogonskem kolutu mora biti vsaj en dajalnik impulzov za dejansko število vrtljajev. Eden izmed teh dajalnikov mora biti neodvisen od električnega omrežja (npr. s pomočjo stalno vzbujevalnega tahogeneratorja).

Motnje, ki utegnejo nastati pri dajalniku impulzov, ne smejo ogroziti varnosti.

49. člen

Regulator vožnje in varnostni aparat morata biti vključena pri prevažanju ljudi in materiala. Pri rednem prevažanju ljudi mora biti vidno označeno, da je regulator vožnje oziroma varnostni aparat naravn na dopustno prevažalno hitrost.

Strojniku prevažalnega stroja mora biti omogočeno, da s svojega mesta lahko preklaplja regulator ali varnostni aparat in da lahko vedno vidi lego preklopa.

15. Globinsko kazalo

50. člen

Vsak prevažalni stroj mora imeti zanesljivo globinsko kazalo, ki se z lahkoto naravna in kaže točno lego prevažalnih posod v jašku. Globinsko kazalo mora biti postavljeno tako, da lahko strojnik z njim s svojega mesta zanesljivo spremlja gibanje obeh posod. Globinsko kazalo mora imeti direktni mehanični ali električni prenosni mehanizem od glavne pogonske gredi ali od vrvnih kolotov pri sistemu Koepe.

Za mehanični prenosni mehanizem se ne sme uporabljati jermena ali naprave, ki prenaša rotacijo s trenjem.

Na električnem globinskem kazalu mora biti najmanj en dajalnik impulzov, ki je mehansko povezan z glavno gredjo pogonskega koluta ali vrvenice, oziroma bobna. Globinsko kazalo mora biti povezano z regulatorjem vožnje in mejnimi stikali na globinskem kazalu.

Pri prekinitvi in ponovnem dovodu električne energije globinsko kazalo ne sme kazati napačne lege prevažalne posode ali dovoliti hitrosti, večje kot 2 m/s, dokler globinsko kazalo ni vnovič naravnano.

V primeru okvare ali motenj pri dajalniku impulzov mora biti delovanje prevažalnega stroja onemogočeno.

Če se morajo prevažalne posode premeščati za prevažanje z drugega obzorja, mora biti globinsko kazalo izdelano tako, da se lahko vsak njegov kazalec posebej in neodvisno drug od drugega regulira in prilagodi takim pogojem.

51. člen

Pri prevažalnih napravah s pogonskim Koepejevim kolutom oziroma bobnom praviloma prevažalna vrv poganja kazalec globinskega kazala.

Če je pogon globinskega kazala konstruiran drugače, mora biti omogočeno, da se globinsko kazalo z lahkoto regulira, če pride do morebitnega zdrsa.

16. Signalni zvonec

52. člen

Signalni zvonec na globinskem kazalu mora imeti različen zvok od drugih zvočnih signalov in se mora kljub hrupu v prostoru prevažalnega stroja razločno slišati.

Globinsko kazalo mora biti izdelano tako, da aktivira signalni zvonec, čim se prevažalna posoda ali protiutež približata odvozišču na razdaljo, ki ustreza zavorni poti prevažalnega stroja. Ko strojnik pri normalni vožnji zasliši zvok zvonca, mora začeti zaustavljati prevažalni stroj, če krmiljenje ni avtomatično.

17. Mejno stikalo

53. člen

Prevažalna naprava za prevažanje ljudi in materiala mora imeti mejna stikala.

Mejna stikala se morajo namestiti tako, da njihovo funkcioniranje, povezano z delovanjem varnostne zavore v vsakem slučaju, ki se lahko pojavi ob obratovanju prevažalne naprave, omogoči zaustavitev prevažalne posode v prosti višini, preden bi le ta prišla do razširjenih vodilnic.

18. Tahometer in tahograf

54. člen

Prevažalni stroj za prevažanje ljudi in materiala mora imeti tahometer (merilnik hitrosti) in napravo za zvočni ali svetlobni signal, če se pri prevažanju prekorači dovoljena hitrost.

Če je pri prevažanju ljudi ali materiala dovoljena hitrost večja kot 4 m/s, mora biti tahometer opremljen tudi s tahografom, ki kaže v vsakem trenutku hitrost vožnje, poleg tega pa zapisuje hitrost na ustreznih diagramih vožnje, oziroma te podatke shranjuje računalnik, ki omogoča zapis po potrebi.

Na tahogramih vožnje tahografa mora biti označen datum in čas. Diagrami se morajo hraniti najmanj tri mesece. Prevažalna naprava, ki je opremljena s tahografom, mora imeti pripravo za zapisovanje prijavnih in izvršilnih signalov.

19. Prevažalne posode

55. člen

Obremenjeni deli prevažalnih posod morajo biti izdelani iz jeklenih profilov ali pločevine (rebraste), medtem ko so lahko neobremenjeni deli izdelani iz preluknjane pločevine ali iz goste žične mreže.

Kletka mora imeti trdno rebrasto dno in močno pločevinasto zaščitno streho na preklop z rahlim nagibom. Kletka z več etažami mora imeti na vsaki etaži vsaj eno odprtino za prehod ljudi.

Pri kombiniranih posodah kletka-skip so kletka oziroma etaže praviloma nad skipi.

Etaže kombiniranih posod in kletk, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi, morajo imeti na obeh krajih etaže vrata višine najmanj 1,5 m, ki se ne smejo odpirati navzven.

Vrata se ne smejo nekontrolirano odpirati v času vožnje.

Protiuteži morajo biti zavarovane pred izpadanjem. Pri betonskih utežeh je dovoljeno uporabljati le armirani beton. Pri napravah s skipom se lahko kot protiutež uporabi kletka.

56. člen

Notranja višina vsake etaže kletke ne sme znašati manj kot 1,80 m v vsem prostoru, za vsako osebo, ki se vozi, pa mora znašati površina poda najmanj 0,18 m². Če mora biti izjemoma notranja višina etaže kletke z več etažami manjša kot 1,80 m, a najmanj 1,70 m, mora znašati površina poda za vsako osebo najmanj 0,20 m.

Pod kletke na vsaki etaži se mora pred rednim prevažanjem ljudi očistiti.

Na vsaki etaži kletke se mora vgraditi prečke, za katere se lahko ljudje držijo.

Kletka mora imeti napravo, s katero je mogoče jamske vozičke v njej med vožnjo varno blokirati.

57. člen

Sestavni deli prevažalnih posod in protiuteži morajo imeti najmanj sedemkratno varnost glede na največjo statično obremenitev pri prevažanju materiala in glede na natezno trdnost materiala, iz katerega so izdelani. Kolikor posode uporabljamo samo za prevažanje materiala, mora biti varnostni faktor najmanj 4.

Nosilci glave posode, preko katerih se direktno prenaša obremenitev posode na obešalo, morajo imeti najmanj desetkratno varnost glede na največjo statično obremenitev pri prevažanju materiala in glede na natezno trdnost materiala.

58. člen

Prevažalne posode in protiuteži morajo biti, ne glede na način vodenja na obeh koncih tako zavarovane, da sprejmejo obremenitve v primeru zagozditve v zadebeljenih ali razširjenih vodilnicah, kakor tudi za primer udarca v odbijače.

Prevažalne posode in protiuteži morajo biti vodene:

- pri lesenih vodilnicah s čevlji in/ali s kolesi – pri jeklenih vodilnicah s čevlji in s kolesi;

- pri jeklenih vodilnicah tirničnega tipa s kolesi in objemkami;

- pri vrvnih vodilnicah s pušami. Na vseh posodah in protiutežeh morajo biti vgrajeni čevlji, ki so prilagojeni za zaviranje v odebeljenih in razširjenih vodilnicah.

Čevlje se vgrajuje na okvir glave in dna posode oziroma vsake etaže ali protiuteži. Odprtina čevljev mora biti 10 mm večja od širine novih vodilnic. Razdalja čelnih ploskev čevljev istega para mora biti 10 mm manjša od razdalje čelnih površin novih vodilnic.

Zgornji del zgornjih in spodnji del spodnjih čevljev mora imeti na dolžini najmanj 100 mm naklon enak naklonu razširjenih vodilnic.

Puše za vodenje posod pri vrvnih vodilnicah morajo biti nameščene na okviru glave in na okviru dna posode ali protiuteži. Najmanjša dolžina puše je 300 mm. Puša mora imeti oblogo, ki je lahko zamenljiva.

Premer nove obloge mora biti 10 mm večji od premera vrve vodilnice.

Kolesa za vodenje posod se morajo namestiti na okviru glave in dna posode ali protiuteži tako, da so kolesa na čelnih in bočnih straneh vodilnic v stalnem stiku z vodilnicami brez vmesnega prostora.

Obloge koles morajo biti elektro-antistatične.

20. Lovila prevažalnih posod

59. člen

Prevažalne posode, ki so predvidene za prevažanje ljudi v jaških z lesenimi vodilnicami, imajo lahko lovila, ki so izdelana tako, da v primeru pretrga vrvi ali porušitve normalnega obratovanja na določeni višini zavrejo in zadržijo prevažalno posodo.

Lovila, ki delujejo zaviralno so tista, ki lahko zadržijo posodo pri prostem padu.

Lovila morajo imeti mačke z (vertikalnimi) noži, ki zavirajo in zaustavljajo prevažalno posodo z urezovanjem v vodilnice. Noži morajo biti tako razporejeni, da omogočajo prosti izhod ostružkom.

Mački morajo biti tako zavarovani, da se pri delovanju ne morejo obrniti navzgor.

Vzmeti lovil smejo nositi največ 60% teže prazne posode. Da bi se preprečila večja obremenitev vzmeti, se mora vgraditi priprava, ki to onemogoča.

Deli lovil, ki neposredno prevzemajo obremenitev lovljenja, morajo imeti najmanj desetkratno varnost z ozirom na sile, ki povzročajo sprožitev vzmeti lovil glede na natezno trdnost materiala.

21. Obešala

60. člen

Z obešalom so po tem pravilniku mišljeni vezni deli med prevažalno vrvjo in prevažalno posodo ali protiutežjo.

61. člen

Deli obešal prevažalnih posod z vrvjo morajo imeti najmanj desetkratno varnost glede na največjo dovoljeno statično obremenitev in z ozirom na natezno trdnost materiala.

Posamezne dele obešala se mora pred vgradnjo pregledati z eno od metod brez porušitve. Za obešalo mora obstajati spričevalo o kakovosti materiala.

62. člen

Deli obešala ne smejo imeti naglih sprememb v prerezih, zlasti pa ne ostrih zarez.

Če se za obešalo koristi kraljevi drog ne sme imeti navoja in ga ne smemo izpostavljati upogibu.

63. člen

Prevažalna vrv se pritrdi na obešala s prižemnimi spenjali ali z zagozdo.

Če je zveza vrvi z obešalom izvedena s prižemnimi spenjali, moramo z vrvjo napraviti zanko okrog srčastega dela obešala. Polmer tega dela mora biti najmanj štirikrat večji od premera vrvi. Vrv se mora tesno in negibljivo prilegati k žlebu srčastega dela.

Konec vrvi nad srčastim delom mora biti pritrjen s 5 do 8 prižemkami. Širina prižemk mora ustrezati najmanj dvakratnemu premeru vrvi. Prosti razmik med posameznimi prižemkami mora biti enainpolkrat večji od širine prižemke. Zgornja in spodnja prižemka morata imeti mehke vložke (npr. iz usnja ali gume). Robovi prižemk, ki se prilegajo k vrvi, morajo biti zaobljeni.

Pritegnitev vijakov prižemk je treba opraviti z momentnim ključem, pri čemer ne sme biti presežena 70% meja plastičnosti materiala vijaka.

Pri prevažalnih napravah z več prevažalnimi vrvmi mora biti obešalo izdelano tako, da zagotavlja enakomerno obremenitev posameznih vrvi.

Če se za zvezo posode z vrvjo uporabi klinasta spojka, mora biti tako izdelana in vgrajena, da se vrv ne more izvleči iz nje, kar se dokazuje z izračunom.

64. člen

Za obešalo protiuteži z vrvjo, kot tudi za obešalo posode s spodnjo vrvjo, se uporabljajo določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na obešalo posode s prevažalno vrvjo.

22. Prevažalne vrvi

65. člen

Za prevažanje ljudi in materiala se smejo uporabljati le atestirane vrvi, izdelane v enem kosu iz pramenov jeklenih žic.

66. člen

Vrvi za prevažalne naprave v rudarstvu morajo biti izdelane iz jeklenih žic nazivnih trdnosti 1570, 1770 in 1960 N/mm², glede na ustrezen veljavni standard.

67. člen

Vrv je lahko izdelana iz golih jeklenih ali iz pocinkanih jeklenih žic.

Natezna trdnost posameznih golih in pocinkanih žic mora biti v skladu z vrednostmi navedenimi v ustreznem veljavnem standardu.

68. člen

Natezna trdnost posameznih nosilnih žic za že rabljene vrvi sme odstopati največ za 20% navzdol od poprečne trdnosti vseh nosilnih žic enake nazivne trdnosti, enake oblike in velikosti prereza ter iz enakega materiala.

69. člen

Jedro vrvi mora biti izdelano iz naravnih, trdnih in prožnih dolgih vlaken, ki dobro vpijajo in zadržujejo sredstva za prepojenje (mazanje) glede na ustrezen veljavni standard.

70. člen

Na prevažalnih napravah z bobni in bobinami morajo biti vrvi tako dolge, da ostaneta tudi po zadnjem sekanju na bobnu ali bobini najmanj še dva navoja, ko je prevažalna posoda najgloblje v jašku, če so obloge kovinske, pa najmanj trije navoji.

71. člen

Za zaščito vrvi pred korozijo in pretirano obrabo zaradi trenja in za zaščito jedra vrvi pred gnitjem se morajo prevažalne vrvi dobro namazati pri izdelavi in redno mazati med uporabo.

Pri prevažalnih Koepejevih napravah zunanje (površinsko) mazanje vrvi ne sme znatneje zmanjšati trenja med vrvjo in pogonskim kolutom, zaradi česar bi prišlo do drsenja vrvi po kolutnem žlebu. Glede na maso suhega vlaknastega jedra ne sme biti maziva za več kot 35%.

72. člen

Vsaka vrv mora imeti certifikat. Certifikat mora vsebovati opis vrvi s podatki o njeni konstrukciji, pletenju, kakovosti, uporabljenem materialu, rezultatih preizkušanja natezne in upogibne trdnosti žic, dimenzijah, masi in o nosilnosti vrvi. V certifikatu se morajo navesti tudi podatki o kakovosti maziva, ki se uporablja za zadevno vrv.

23. Varnost vrvi

73. člen

Varnostni faktor vrvi je razmerje med njeno nosilnostjo in statično obremenitvijo.

Za prevažalne naprave z več prevažalnimi vrvmi se skupna obremenitev enakomerno razdeli na vse prevažalne vrvi.

Vsaka vrv mora imeti varnostni faktor (S), ki je odvisen od statične obremenitve, poleg tega pa od globine prevažanja in se izračuna po naslednjem obrazcu:

$$\begin{array}{ll} \text{za prevažanje ljudi} & S \geq 9.5 - 0.001 H' \\ \text{za prevažanje materiala} & S \geq 7.2 - 0.0005 H' \end{array}$$

kjer je:

H' – razdalja med osjo vrvenice in najnižjo lego prevažalne posode ali protiuteži v jašku v "m".

Če se prevažalna naprava uporablja za prevažanje ljudi in za prevažanje materiala, se vzame varnostni faktor, ki ustreza večji nosilnosti vrvi.

74. člen

Pri računanju varnostnega faktorja vrvi za prevažanje ljudi zajema največja dopustna statična obremenitev:

- teža prevažalne vrvi od vrvenice do posode, ko je najgloblje v jašku;
- teža prevažalne posode z obešalom in vrati;
- teža največjega števila ljudi, ki jih je dovoljeno prevažati v posodi, pri čemer se vzame, da znaša masa enega človeka 75 kg.

Pri računanju varnostnega faktorja vrvi za prevažanje materiala, se po prejšnjem odstavku upošteva teža prevažalne vrvi kot pod točko 1), teža posode kot pod točko 2), namesto teže ljudi po točki 3) pa se upošteva največja teža materiala in teža praznih jamskih vozičkov, če se prevažanje opravlja s kletkami.

Če se pri prevažanju ljudi in materiala uporablja spodnja vrv z večjo dolžinsko maso, se mora namesto teže nosilne vrvi pri računanju upoštevati teža spodnje vrvi v dolžini od najvišje lege prevažalne posode na odvozišču do povratnih kolotov – valjev na dnu jaška.

24. Preizkušanje vrvi

75. člen

Od vsake na novo kupljene vrvi se mora odsekati 2 m dolg kos, ki se uporabi za ugotavljanje začetnih lastnosti vrvi. Kos vrvi se točno zaznamuje, dobro zavaruje in hrani na suhem mestu mesec dni dalj, kot se vrv uporablja.

Pred vgraditvijo vrvi se mora odsekati najmanj 1 m dolg kos in preizkusiti.

Če se preizkušena vrv ne uporabi (montira) v šestih mesecih, od dneva dobave, se mora pred njenim montiranjem odsekati najmanj 1 m dolg kos vrvi in ponovno preizkusiti:

- vsaka posamezna žica v vrvi z natezanjem (natezno silo) na trgalnem stroju, dokler se ne pretrga;
- vsaka posamezna okrogla žica vrvi z obojestranskim pregibanjem s pregibalno pripravo, dokler ne počí.

O vsakem opravljenem preizkusu vrvi se mora izdati poročilo o izidih preizkusa na obrazcu, ki je sestavni del tega pravilnika.

76. člen

Nosilnost vrvi se izračuna s seštevanjem vrednosti nosilnosti vseh posameznih nosilnih žic iz poskusnega kosa, katerih trdnostne vrednosti so v mejah navedenih v 66. členu tega pravilnika in so vzdržale predpisano število obojestranskih pregibov.

25. Montiranje, obračanje in premeščanje vrvi

77. člen

Pred prvim prevažanjem ljudi z montirano novo vrvjo se mora opraviti preizkusne vožnje v nepretrganem trajanju najmanj 3 ure s postopnim povečevanjem obremenitve posod do največje normalne obremenitve. Neposredno po poskusnih vožnjah se morajo temeljito pregledati vrv pri hitrosti do 1 m/s in vsi vezni elementi v mirovanju. Vijaki na spenjalu (prižemkah) se morajo priviti z momentnim ključem v odvisnosti od premera vijaka in določene napetosti v vijaku.

Privijanje vijaka se mora ponoviti po 24 urah vožnje, po 7 dneh in po 30 dneh vožnje.

V knjigo o prevažanju ljudi se mora vpisati, kdaj in pod čigavim nadzorstvom je bila montirana nova vrv oziroma popravljen, obnovljen ali odprt vezni del obešala, kako so bile opravljene in koliko so trajale poskusne vožnje in kaj je bilo pri tem opaženo.

Pred montiranjem nove vrvi se morajo vedno pregledati naprave za navijanje vrvi (boben, bobina – obloga in žlebovi) in vrvenice, njihove morebitne nepravilnosti pa popraviti.

Vse te določbe veljajo tudi za obračanje in premeščanje vrvi.

78. člen

V izjemnih primerih sme tehnični vodja na podlagi strokovnega mnenja pooblaščenice organizacije dovoliti, da se prevažalna vrv obrne, če s tem ni ogrožena varnost in če to zahtevajo določene okoliščine. Z obračanjem vrvi je mišljeno, da se njeni konci zamenjajo tako, da se tisti konec vrvi, ki je bil prej pritrjen na prevažalno posodo ali protiutež, pritrdi na boben ali bobino.

26. Spodnja vrv

79. člen

Spodnja vrv (vrv za izravnavo statičnega momenta) se mora uporabljati za prevažalne naprave Koepejevega sistema, za prevažalne naprave z bobni pa le, če je ob koncu normalne vožnje statični moment enak ničli ali je negativen.

Za spodnjo vrv se uporablja ploščate vrvi ali okrogle, ki se ne sučejo, in ki so zavarovane pred korozijo. Vrvi se spojijo s prevažalno posodo preko obešala, ki pri okroglih vrveh dovoljuje sukanje vrvi.

Pri večih spodnjih vrveh je v prosti globini potrebno preprečiti medsebojno prepletanje in trenje vrvi.

Spodnja vrv se obesi in napelje preko nateznega valja, tako da ne more nastati zanka in da se v vrvi in zvezah s posodami prepreči nevarno natezanje.

Spodnja vrv mora imeti najmanj šestkratno varnost glede na lastno težo, obešalo spodnje vrvi s prevažalnimi posodami pa mora imeti enako varnost kot obešalo posode s prevažalno vrvjo.

80. člen

Pred montiranjem spodnje vrvi se morajo opraviti preizkusi kot za prevažalno vrv (75. in 76. člen tega pravilnika).

Natezna trdnost posameznih žic spodnje vrvi ne sme biti večja od natezne trdnosti enakih žic prevažalne vrvi.

Za žice spodnje vrvi se predlaga material z natezno trdnostjo od 1275 do 1570 N/mm².

27. Uporabna doba vrvi

81. člen

Vrv je treba zamenjati neodvisno od časa uporabe, če ne izpolnjuje ugotovljenih pogojev in zahtev tega pravilnika.

28. Preizkušanje vrvi po montiranju

82. člen

Vrv za sistem Koepe, bobne in bobine moramo takoj po vgradnji pregledati po celi dolžini z metodo brez porušitve (defektoskopsko), nato vsakih 6 mesecev, računajoč od dneva vgraditve.

Kolikor se na osnovi dnevnih in ostalih vizualnih pregledov ugotovi sprememba na vrvi ali se podvomi o kvaliteti vrvi, se mora pregled iz prvega odstavka tega člena opraviti v čim krajšem času.

83. člen

Za preizkušanje vrvi bobnov in bobin se odseka kos vrvi dolžine najmanj 2 m in to neposredno nad najvišjo prižemko obešala oziroma nad vrvnim zagozdnim spenjalom. Najmanj 1 m zgornjega dela tega kosa vrvi se preizkusi na nosilnost, drugi del pa se podrobno pregleda.

Prvi preizkus se mora narediti v času 1 leta od dneva montaže, nadaljnje preizkuse pa najmanj enkrat letno.

Prvi preizkus prevažalne ploščate vrvi v smislu prvega odstavka tega člena, se mora narediti v času 1 leta od dneva montaže, potem pa vsakih 6 mesecev.

Vsaka žica odsekanega dela se mora preizkusiti z natezanjem in obojestranskim pregibanjem. Na podlagi rezultatov se izračuna nosilnost vrvi upošteva 73. člen tega pravilnika.

Rezultati opravljenega preizkusa se morajo vpisati v knjigo o pregledu vrvi.

84. člen

Preglede vrvi iz 83. člena tega pravilnika opravi pooblaščen organizacija, ki o pregledu poda strokovno mnenje.

85. člen

Vsakih šest mesecev se morajo odpreti prižemke nad spenjalom vrvi in vrv pregledati na teh mestih.

29. Predčasna zamenjava (obnova) vrvi

86. člen

Prevažalna vrv se mora zamenjati z novo ne glede na čas njene uporabe, če se pri pregledu vrvi ali pri preizkušanju odsekanega kosa ugotovi, da se je zmanjšala nosilnost vrvi zaradi pretrganih žic, korozije, obrabe ali zrahljanosti, tako da vrv nima več predpisanega varnostnega faktorja, ali če se je zaradi močne obrabe prvotni kovinski presek vrvi zmanjšal za več kot 10%.

Vrv se mora zamenjati z novo, če se ugotovi, da hitro narašča število pretrganih žic, da se vrv hitro in močno razteguje, da popuščajo spajkane žice ali če se pojavi kakšen drug znak, ki opozarja na nevarnost.

87. člen

Vrvne prižemke se morajo takoj zamenjati (obnoviti), čim se na njih opazi okvara, ki bi lahko zmanjšala varnost spojne vezi izvozne posode z vrvjo. Uporabljati se ne smejo več kot 10 let.

30. Signalne naprave in priprave za sporazumevanje

88. člen

Prevažalna naprava mora imeti naprave, ki omogočajo stalno in zanesljivo zvočno signalizacijo med dovozišči, odvozišči in prostori prevažalnega stroja.

Prevažalne naprave morajo imeti poleg zvočnih signalnih naprav tudi optične signalne naprave.

Prevažalne naprave morajo imeti tudi napravo za povratno signalizacijo (signalno repeticijo).

Za prevažalne kletke z dvema ali več etažami, v katere vstopajo ljudje hkrati v vse etaže z različnih ploščadi ali izstopajo iz njih, se mora predvideti posebno signaliziranje do signalista na dovozišču oziroma odvozišču.

Za jaške z dvema prevažalnima napravama se morajo zvočni signali ene in druge prevažalne naprave jasno razlikovati po zvoku.

Signalne naprave morajo biti take izvedbe, da ni možno slučajno signaliziranje ter da strojnik prevažalnega stroja

jasno sprejema izvršilne signale, ki jih daje signalist po prejemu prijavnem signalu, kot tudi, da je onemogočeno istočasno signaliziranje z dveh ali več dovozišč oziroma odvozišč.

Ko sta signalista dala vsak svoj signal, lahko izvršne signale da avtomatično posebno vgrajena posredovalna signalna naprava. Posredovalno signalno napravo se lahko uporablja le pri prevažanju materiala. Pri avtomatično programiranem upravljanju se lahko uporablja pri prevažanju ljudi za dajanje izvršilnega signala posebna naprava, ki je sestavni del tega programiranega sistema upravljanja prevažalne naprave.

Vsak signal se mora jasno slišati na kraju, kateremu je sporočen oziroma namenjen in na kraju, od koder se signal daje.

89. člen

Prevažalne naprave morajo imeti poleg signalnih naprav iz prvega in drugega odstavka 89. člena tega pravilnika tudi neodvisno signalno napravo za direktni signal "STOJ" strojniku prevažalnega stroja. Direktni signal daje signalist, če opazi, da izvršilni signal ne ustreza danemu signalu.

Direktni signal se lahko po potrebi uporablja tudi za dajanje alarmnega signala.

90. člen

Pri izvajanju del v jašku in pri reviziji jaška in njegove opreme mora biti strojnik prevažalnega stroja v neposredni zvezi s prevažalno posodo in odvoziščem oziroma dovoziščem. Signaliziranje mora biti omogočeno neposredno strojniku prevažalnega stroja iz vsake etaže kletke, signali pa se morajo razlikovati od drugih signalov in se morajo slišati tudi na odvozišču.

Signalna naprava mora biti take izvedbe, da se signali iz prevažalne posode v jašku jasno in razločno slišijo kljub šumom in hrupu zaradi drugih naprav.

Zvočni signali iz jaška se morajo po jakosti in višini zvoka jasno razlikovati od drugih signalov, po potrebi pa dopolniti tudi z optičnimi signali. Kolikor se zvočni signali ne razlikujejo, se mora dajanje ostalih signalov blokirati.

Signalna naprava v jašku za revizijo in izvajanje del v jašku ni obvezna, če so ljudje v prevažalni posodi in strojnik prevažalnega stroja v telefonski ali radijski zvezi.

91. člen

Vsa dovozišča, odvozišča in prostori prevažalnega stroja morajo biti med seboj povezani s telefonom ali drugo ustrezno napravo, ki omogoča neposredno sporazumevanje.

Strojniku prevažalnega stroja mora biti omogočeno, da lahko s svojega mesta uporablja telefon oziroma drugo napravo.

31. Nadomestni deli

92. člen

Vsaka prevažalna naprava za prevažanje ljudi in materiala mora imeti nadomestne naprave in dele, in sicer:

- vrvenico za vsak tip konstrukcije;
- prevažalno kletko ali skip;
- nadomestno protiutež v sistemu s protiutežjo;
- kompletno obešalo kletke ali skipa s prevažalno vrvjo;
- kompletno obešalo prevažalne posode za spodnjo vrv, če se uporablja;
- prevažalno vrv za vsak prevažalni stroj, za prevažalno napravo s spodnjo vrvjo pa tudi spodnjo vrv;

- dve nadomestni vrvi za prevažalne naprave z več vrvmi;
- registrirni trak;
- pri prevažalnih napravah s programiranim krmiljenjem rezervni program.

93. člen

Nadomestne vrvi morajo biti navite na boben po priporočilu dobavitelja vrvi, dobro konzervirane in spravljene v suhem in zavarovanem prostoru.

Nadomestne vrvi se morajo vsakih 6 mesecev previti, tako da pride notranji del navojev navzven. Pri tem se mora vrv pregledati in po potrebi premazati z ustreznim sredstvom za konservacijo.

94. člen

Če je v bližini več jaškov, ki imajo enake prevažalne naprave, imajo lahko vsi jaški v skupni rezervi ustrezno število nadomestnih naprav in delov iz 93. člena tega pravilnika.

32. Dopolnilne določbe za prevažalne naprave z avtomatskim krmiljenjem

95. člen

Z avtomatskim krmiljenjem prevažalne naprave v smislu tega pravilnika je mišljeno delovanje prevažalne naprave po vnaprej določenem programu.

Program avtomatskega krmiljenja mora biti zanesljiv in dokumentiran.

Vsaka prevažalna naprava z avtomatskim krmiljenjem mora imeti tudi možnost ročnega krmiljenja.

96. člen

Elementi avtomatskega krmiljenja morajo biti tako izdelani, da njihova okvara ali motnje sprožijo delovanje varnostnih naprav.

97. člen

Vključevanje avtomatskega krmiljenja je možno samo, ko stroj miruje, ko je aktivirana manevrirna zavora in ko se ročica za krmiljenje nahaja v ničelnem položaju.

Po vključitvi avtomatskega krmiljenja moramo blokirati delovanje ročice za krmiljenje in ročice manevrirne zavore, kakor tudi morajo biti izbrisani vsi predhodni nalogi.

98. člen

Stikalo za vključevanje posameznih načinov obratovanja mora biti v stavbi prevažalnega stroja in mora biti tako zavarovano, da ga nepooblaščen osebe ne morejo uporabiti (npr. stikalo s ključem).

Vsakokrat je možno izbrati samo eno vrsto obratovanja, kateri ustreza določen način signalizacije.

Izbrana vrsta obratovanja mora biti ustrezno prikazana.

99. člen

Če se v času avtomatskega krmiljenja pojavi okvara ali motnja, ki ne vpliva na varnost delovanja prevažalne naprave, se lahko začeti delovni cikel konča, nato pa mora biti onemogočeno nadaljnje avtomatsko delovanje.

100. člen

Avtomatsko krmiljenje se mora samodejno izključiti, če se vključi varnostna zavora.

101. člen

Stikalo, s katerim je mogoče blokirati prevažalno napravo pri avtomatskem krmiljenju mora biti nameščeno v

stavbi prevažalnega stroja in na vseh etažah oziroma na dovoziščih in odvoziščih.

Aktiviranje stikal pri avtomatskem krmiljenju mora ustaviti stroj in aktivirati manevrirno zavoro ter ustrezne signalizacije.

102. člen

Kontrolni elementi stanja obratovanja morajo biti izdelani zanesljivo, z možnostjo kontrole vseh sklopov in naprav in ki v primeru okvare in motenj ne povzročajo nevarnih obratovalnih stanj.

103. člen

Varnostne in kontrolne naprave morajo z ozirom na zahteve aktivirati delovanje varnostne ali manevrirne zavore in ustaviti stroj ali preprečiti začetek novega prevažanja.

Razen v pogojih, ki so navedeni v 41. členu tega pravilnika, mora varnostna zavora delovati tudi v naslednjih primerih:

- ko ni možen krmilni impulz za sprostitev ali aktiviranje manevrirne zavore;
 - ko krmilna ročica po vključitvi avtomatskega režima ostane v delovanju;
 - ko pade ena od krmilnih napetosti;
 - če se na odvozišču ali dovozišču, iz katerega je začeta vožnja, odprejo vrata pri jašku ali če so spuščeni nihajni mostički;
 - če se med vožnjo ali po aktiviranju izvršilnega signala odprejo vrata pri jašku na dovozišču ali odvozišču ali če so spuščeni nihajni mostički;
 - če je aktiviran signal za ustavljanje v slučaju potrebe;
 - če prevažalni stroj obratuje v nasprotni smeri od izbrane smeri vožnje;
 - če imata pogonski kolut in vrvenica različne hitrosti.
- Prevažanje mora biti blokirano tudi v naslednjih primerih:
- če so na odvozišču, s katerega se prične prevažanje, vrata odprta ali spuščeni nihajni mostički;
 - če pride do prisilnega ustavljanja;
 - če se niso pri preklopu na določeni režim dela ustrezni vklopilniki pravilno vključili;
 - če pride do zemeljskega spoja v signalnem, krmilnem ali drugem varnostnem krogu;
 - če so obloge zavornih mehanizmov prekomerno izrabljene;
 - če pride do prekoračitve temperature na prevažalnem stroju.

3. PREGLED IN VZDRŽEVANJE PREVAŽALNIH NAPRAV

1. Pregled in vzdrževanje jaška in njegove opreme

104. člen

Vsak delovni dan se morajo iz prevažalnih posod ali s strehe posode pri hitrosti 0,5 do 1,0 m/s pregledati prevažalni oddelki jaška (vključno oddelek za servisno dvigalo), zlasti pa vodilnice, zveze vodilnic in nosilcev vodilnic, medsebojne zveze posameznih vodilnic, površina zidu oziroma podporje jaška, pregrada proti oddelku za pohod ljudi po jašku, oprema in naprave na dovoziščih in odvoziščih in nihajni mostički.

Vsak mesec se mora skrbno pregledati oddelek za pohod ljudi skozi jašek in ugotoviti, ali je pohod skozi oddelek neoviran. Oddelek za pohod ljudi se mora občasno čistiti, opažene okvare pa takoj odpraviti.

Vsake tri mesece se mora pregledati:

- površina zidu oziroma podpora jaška;
- celotna oprema jaška, vključno tudi prosto globino v jašku;

– energetske in druge napeljave v jašku (kabli, cevovodi armature idr.), zlasti, ali so dobro pritrjene.

Če se jašek in njegova oprema pregledujeta s strehe prevažalne posode, morajo biti ljudje, ki opravljajo ta pregled, privezani z varnostnimi pasovi na prevažalno vrv ali na drug način zavarovani pred padcem v jašek in s streho zavarovani pred morebitnimi padci predmetov v jašek. Če je streha prevažalne posode nagnjena za več kot 6°, se mora postaviti poseben pod, da bi se nagib odpravil oziroma ublažil.

2. Pregled in vzdrževanje prevažalnega stolpa in njegovih naprav

105. člen

Vsak delovni dan se morajo vizualno pregledati vrvenice, njihove osi, ležaji in zaščitni žlebovi ter preizkusiti brezhibnost mejnih stikal, če so ta vgrajena v prevažalnem stolpu.

Vsakih sedem dni se morajo poleg pregleda iz prvega odstavka tega člena pregledati tudi odebeljene vodilnice in njihova pritrditev ter preveriti, ali prijemalni vzvodi v stolpu pravilno delujejo.

Vsakih šest mesecev se mora pregledati kompletna konstrukcija prevažalnega stolpa in vseh naprav v stolpu, zlasti pa stanje vseh spojev in stanje zaščitnega antikorozijskega premaza. Pri tem pregledu se mora z originalno šablono ugotoviti izrabljenost žlebov vrvenic. Morebitni ostri robovi v žlebu vrvenic se morajo odstraniti, če pa to ni mogoče, se mora vrvenico zamenjati z rezervno.

Pred namestitvijo nove vrvi se mora konstrukcija stolpa in vseh naprav v stolpu pregledati na način, ki je določen v tretjem odstavku tega člena.

Po vsaki nevarni preobremenitvi (po nasilnem pretrganju vrvi ali zagozdenju prevažalnih posod v odebeljenih vodilnicah oziroma pri padcu posode na prijemalne vzvode) se mora narediti pregled stolpa in njegovih naprav po pooblaščen organizaciji.

3. Pregled in vzdrževanje prevažalnega stroja in njegovih naprav ter varnostnih naprav

106. člen

Vsak delovni dan se mora pregledati prevažalni stroj in njegove naprave ter varnostne naprave, zlasti pa:

- pogonski agregati (motorji) prevažalnega stroja;
- bobni (bobine, pogonski Koepejevi koluti), njihove gredi, pritrditev prostega bobna ali bobine, pritrditev vrvi na boben ali bobino;
- zavore in zavorni mehanizem;
- regulator vožnje, globinsko kazalo, tahometer, tahograf in mejna stikala;
- signalne naprave in naprave za ustno sporazumevanje v prostoru prevažalnega stroja.

Vsakih sedem dni se mora pregledati kompletna električna oprema prevažalne naprave in preizkusiti pravilnost njenega delovanja.

Vsakih šest mesecev se mora pregledati prevažalni stroj in preizkusiti brezhibnost njegovega delovanja, zlasti pa:

- zavor prevažalnega stroja;
- regulatorja vožnje;
- globinskih kazal, tahografa in tahometra;
- stikal;

– signalnih naprav;

– naprav za avtomatsko krmiljenje.

Vsako leto se mora komisijsko pregledati prevažalni stroj in njegove naprave ter varnostne naprave in preveriti njihova funkcionalnost. Komisijo imenuje tehnični vodja.

Najmanj enkrat v treh letih se morajo pregledati zavorni elementi, ki bi zaradi okvare lahko povzročili izgubo zavorne sile in to z eno od metod brez porušitve.

Najmanj enkrat v petih letih se mora pregledati funkcionalnost prevažalnega stroja ter njegovih signalnih in varnostnih naprav. To preizkušanje opravi pooblaščen organizacija, ki o tem izda strokovno mnenje.

Rezultati izvršenih pregledov morajo biti vpisani v knjiго o prevažanju ljudi.

O šestmesečnem in letnem pregledu in preizkušanju se sestavi zapisnik.

107. člen

Če se opazijo na prevažalnem stroju in njegovih napravah ter varnostnih napravah pomanjkljivosti in okvare ali če se podvomi v njihovo popolno brezhibnost, se mora okvara takoj prijaviti odgovorni osebi, določeni z navodili in ustaviti delo. V takem primeru se ne sme začeti ali nadaljevati s prevažanjem, dokler ni prevažalna naprava spet v brezhibnem stanju.

4. Pregled in vzdrževanje prevažalnih posod

108. člen

Vsak delovni dan se morajo pregledati prevažalne posode, zlasti vezni elementi med kletko in obešalom in pri tem ugotoviti njihovo stanje oziroma morebitne pomanjkljivosti.

Najmanj enkrat v šestih tednih se mora ugotoviti izrabljenost elementov prevažalne posode, veznih elementov in spojev, nastanek kakršnihkoli deformacij, antikorozijska zaščita in nastanek korozije. Zlasti pazljivo se morajo pregledati zavarjeni in zakovičeni spoji oziroma spoji z vijaki in vsi gibljivi deli.

5. Pregled in vzdrževanje lovil prevažalne posode

109. člen

Lovila prevažalnih posod se morajo takoj po vgraditvi ali po zamenjavi posameznih delov preizkusiti. Normalno obremenjene prevažalne posode pri prevažanju materiala se s preizkusi s prostim padom iz mirovanja, prazne prevažalne posode pa s poskusnimi vožnjami pri največjih dopustnih parametrih vožnje.

Vsak delovni dan se morajo pri pregledu prevažalnih posod preveriti sestavni deli lovil, zlasti da niso poškodovani in da so lovila dobro mazana. Pri pregledu se morajo noži lovil očistiti morebitne nesnage.

Vsakih sedem dni se mora preveriti, ali vzmeti lovil pravilno delujejo, ko vrv ni napeta.

Vsakih šest tednov se morajo pri pregledu prevažalne posode v skladu s 108. členom tega pravilnika pregledati lovila in preizkusiti delovanje vzmeti. Preizkus lovil s prostim padom in preizkus vzmeti lovil se mora opraviti vsakih šest mesecev.

Če se pri pregledih, določenih v drugem, tretjem in četrtem odstavku tega člena, ugotovijo nepravilnosti v delovanju, se mora preizkus opraviti takoj po odpravi nepravilnosti.

Če se pri tem preizkusu ugotovi, da se je sila vzmeti zmanjšala od 60 na 50% teže prazne posode ali da se je

delovna višina zmanjšala za več kot 10% začetne višine, se morajo vzeti zamenjati.

6. Pregled in vzdrževanje obešal prevažalne posode z vrvmi

110. člen

Vsak delovni dan se mora pregledati, ali so vsi vezni deli v obešalu brezhibni in pravilno spojeni.

Vsakih šest mesecev se morajo demontirati deli obešal, skrbno očistiti, izmeriti se mora njihova izrabljenost in pregledati zunanje površine zaradi eventualnih deformacij in razpok.

Deli obešala se morajo preizkusiti z eno od metod brez porušitve. Tak preizkus se mora opraviti po pooblaščen organizaciji vsako drugo leto obratovanja. Izidi preizkusa se morajo vpisati v knjigo o prevažanju ljudi.

Po vsakem odpiranju obešala se mora pred rednim prevažanjem ljudi opraviti najmanj 10 voženj z normalno obremenitvijo.

111. člen

Če se pri pregledih in preizkusih obešala ugotovi, da so kakšni deli toliko izrabljeni, da je njihov prvotni prerez manjši za 10%, ali če se odkrijejo druge pomanjkljivosti, se morajo ti deli zamenjati z ustreznimi novimi deli.

Za pregled in vzdrževanje obešala protiuteži z vrvjo in spodnjo vrvjo veljajo določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na obešala s prevažalno vrvjo.

Deli obešala se morajo po desetletni uporabi nadomestiti z novimi.

7. Pregled in vzdrževanje vrvi

112. člen

Vsak delovni dan se morajo pred pričetkom rednega prevažanja pregledati po vsej dolžini prevažalne vrvi, da bi se ugotovilo njihovo stanje. Pregled se opravlja pri hitrosti vožnje največ 0,5 m/s.

Vsakih sedem dni se morajo pregledati prevažalne vrvi po vsej dolžini in njihove zveze s posodo, pri čemer se mora ugotoviti število pretrganih žic in njihova lega, mazanje vrvi, stanje vrvi in njenega srčastega dela, pritrditev vrvi na boben, izrabljenost vrvi in druge okvare. Ta pregled se opravlja pri hitrosti vožnje največ 0,5 m/s.

113. člen

Pregled vrvi, predpisan v drugem odstavku 112. člena tega pravilnika, se mora opraviti tudi po mirovanju prevažalne naprave, ki je trajalo dalj kot tri mesece.

114. člen

Po vsaki ustavitvi prevažalnega stroja z varnostno zavoro se mora pregledati prevažalne vrvi, obešala in zveze vrvi s posodo, in sicer tako, kot je to določeno za vsakdanji pregled, predpisan v 112. členu tega pravilnika.

115. člen

Določbe 112. do 114. člena tega pravilnika se nanašajo tudi na pregled in vzdrževanje vrvi protiuteži, morajo pa se smiselno uporabljati tudi za preglede in vzdrževanja spodnje vrvi in njene zveze s posodo.

Vrvne vodilnice se morajo pregledati vsakih šest mesecev.

8. Pregled in vzdrževanje signalnih naprav in naprav za ustno sporazumevanje

116. člen

Vsak delovni dan se morajo preizkusiti signalne naprave in naprave za ustno sporazumevanje na vseh mestih, od koder se dajejo signali.

Vsakih sedem dni se morajo naprave iz prvega odstavka tega člena pregledati in preizkusiti.

Vsakih šest mesecev se morajo pregledati in preizkusiti vse signalne naprave in naprave za ustno sporazumevanje.

Rezultati šestmesečnega pregleda se morajo vpisati v kontrolno knjigo o prevozu ljudi.

9. Evidenca o opravljenih pregledih

117. člen

Čas, ko so bili opravljeni pregledi, kot tudi ugotovitve in poročila o opravljenih pregledih iz 104. do 116. člena tega pravilnika, se morajo vpisati v knjige pregledov. V knjige se morajo vpisati vse odkrite pomanjkljivosti in ukrepi za njihovo odpravo oziroma o opravljenih popravilih. V kontrolne knjige o prevažanju ljudi in v knjigo o pregledih vrvi se mora vpisati tudi vsak opravljen pregled in čas, ko je bil opravljen.

118. člen

Za opravljanje predpisanih pregledov in preizkusov ter vzdrževanje prevažalne naprave, varnostnih in signalnih naprav ter vrvi za prevažanje ljudi, izda tehnični vodja ustrezna interna navodila v skladu z zahtevami tega pravilnika.

10. Pregled in vzdrževanje servisnega dvigala

119. člen

Za pregled in vzdrževanje servisnega dvigala veljajo smiselno določbe tega pravilnika, ki so predpisane za prevažanje ljudi in materiala s prevažalnimi posodami.

11. Osebe, ki so zadolžene za preglede

120. člen

Na odvozišču jaška in v prostoru prevažalnega stroja morajo biti na vidnem mestu izobešena imena oseb, ki morajo opravljati preglede iz 104. do 117. člena pravilnika.

4. VOŽNJA

1. Redno in izredno prevažanje ljudi

121. člen

Redno prevažanje ljudi je na začetku in na koncu izmene. Prevažanje se sme začeti:

- ko za to določen rudarski nadzornik ugotovi, da so končane vse priprave za prevažanje;
- ko da signalist na dovozišču in odvozišču (ustju jaška) izvršilni signal za začetek prevažanja ljudi.

122. člen

Redno prevažanje ljudi se sme izvajati le med obzorji, določenimi v dovoljenju za prevažanje ljudi.

123. člen

Med rednim prevažanjem ni dovoljeno sočasno prevažanje ljudi v isti posodi na več obzorij ali z več obzorij.

124. člen

S posodo se ne sme prevažati več ljudi, kot je navedeno v dovoljenju za prevažanje ljudi in materiala.

125. člen

Med prevažanjem po jašku morajo osebe, ki se prevažajo, upoštevati navodila in opozorila signalistov in nadzornika.

126. člen

Signaliziranje in druga dela na odvozišču in dovozišču v zvezi s prevažanjem ljudi in materiala smejo opravljati le za to določeni signalisti na odvozišču in signalisti na posameznih obzorjih in etažah, s katerih in na katera se opravlja prevažanje.

127. člen

Če na dovozišču kakšnega obzorja ni signalista, se smejo na takšno dovozišče pripeljati le osebe, ki jim to dovoljuje navodila.

128. člen

Ves čas vožnje mora biti signalist na dovozišču oziroma odvozišču.

129. člen

Med rednim prevažanjem ljudi mora biti poleg strojnika prevažalnega stroja prisoten tudi pomočnik. Pomočnik strojnika prevažalnega stroja mora ves čas rednega prevažanja ljudi pazljivo opazovati delovanje prevažalnega stroja in njegovih naprav, zlasti varnostnih naprav, da bi po potrebi lahko v vsakem trenutku ustavil delovanje prevažalnega stroja.

Pomočnik strojnika prevažalne naprave mora biti usposobljen za krmiljenje prevažalne naprave in da jo, po potrebi, hitro in na varen način zaustavi. V glavni knjigi o prevažanju ljudi in materiala mora biti vpisano, kdaj je bil in kako je usposobljen pomočnik strojnika prevažalne naprave za tako delo.

Določba prvega odstavka tega člena se ne nanaša na prevažanje ljudi s strojem z avtomatičnim programiranim upravljanjem.

Če je redno prevažanje ljudi s strojem z avtomatičnim programiranim upravljanjem, mora biti navzoč strojnik prevažalnega stroja, ki mora pazljivo spremljati delovanje prevažalnega stroja in njegovih signalno varnostnih naprav.

130. člen

Strojnik prevažalnega stroja sme začeti z rednim prevažanjem ljudi šele po pregledu prevažalne naprave po določbah tega pravilnika.

131. člen

Izven časa, določenega za redno prevažanje, se smejo prevažati le tisti, katerim podjetje to dovoli.

132. člen

Za vsako prevažalno napravo se mora sestaviti vozni red, ki mora vsebovati predvsem:

- čas rednega prevažanja ljudi;
- največjo dovoljeno hitrost pri prevažanju ljudi;
- največje dovoljeno število ljudi, ki se smejo prevažati v eni posodi (kletki) oziroma na posameznih njenih etažah;
- predmete, ki jih smejo osebe, ki se vozijo, vzeti s seboj v posodo;
- signale pri prevažanju ljudi in pojasnila za signaliziranje;
- kdo se sme prevažati izven delovnega časa, določenega za redno prevažanje ljudi;

- obzorja, s katerih se opravlja prevažanje;
- določbo, da morajo biti vrata posode zaprta.

Vozni red iz prvega odstavka tega člena se objavi v prostoru prevažalnega stroja, na odvozišču in na vseh dovoziščih ter v klicalni sobi jamskega obrata.

133. člen

Na odvozišču in dovozišču morajo biti na vidnem mestu objavljena imena nadzornikov ter imena signalistov, ki imajo dnevno na skrbi prevažanje ljudi in so odgovorni za pravilno prevažanje.

134. člen

V klicalni sobi jamskega obrata, v prostoru prevažalnega stroja in na odvozišču morajo biti izobešena navodila za opravljanje prevažanja ljudi po jašku, zlasti pa določbe:

- o dolžnosti in obveznosti oseb, ki se prevažajo, da upoštevajo navodila in opozorila za to določenih signalistov in nadzornikov,
- o obnašanju pri rednem prevažanju, izrednem prevažanju ljudi in postopek pri prevažanju ene osebe, ki daje sama signale, o voznem redu in o prepovedi nepoklicanim, da ravnajo s prevažalnimi napravami.

135. člen

V strojnici prevažalnega stroja in pri komandnem pultu stroja se mora vzdrževati red in higiena. V njem ne sme biti nobenega materiala, razen najnujnejših nadomestnih delov za prevažalni stroj. Na njegovih vhodnih vratih mora biti napis, da je nezaposlenim vstop prepovedan.

V prostoru iz prvega odstavka tega člena morajo biti poleg drugih predpisanih objav (deska s signalnimi znaki za prevažanje, pravila za prevažanje, vozni red itd.) na dostopnem mestu še:

- shema napajanja s pogonsko energijo vseh naprav prevažalne naprave;
 - shema prevažalnega stroja z razmestitvijo varnostnih in merilnih naprav;
 - shema naprav za signalizacijo delovanja prevažalne naprave s pripravami za ustno sporazumevanje in ustreznimi tehničnimi opisi;
 - navodilo za ukrepanje v primeru okvare.
- Če prevažalni stroj ne obratuje in če ni prisoten strojnik prevažalnega stroja, morajo biti vrata strojnice in komandnega pulta zaklenjena.

2. Omejeno prevažanje ljudi

136. člen

Če prevažalne naprave niso predvidene za prevažanje ljudi, mora biti na dovozišču, odvozišču in v prostoru prevažalnega stroja izobešena objava, s katero se prepoveduje prevažanje ljudi v prevažalni posodi (kletki ali skipu). Če je nujno, da se uporablja takšna naprava za prevažanje ljudi, lahko tehnični vodja določi pogoje in primere takšnega prevažanja v skadu z zahtevami tega pravilnika.

O dovoljenem omejenem prevažanju ljudi po jašku morajo biti obveščeni vsi zaposleni delavci izvajalca del z objavo, izobešeno na odvozišču, dovozišču in v prostoru prevažalnega stroja.

V objavi mora biti navedeno komu se dovoljuje prevažanje, število oseb, ki se smejo voziti v eni prevažalni posodi in varnostni ukrepi za takšno prevažanje.

137. člen

Če prevažalna naprava za omejeno prevažanje ne usreža več predpisom ali postavljenim pogojem, se mora

omejeno prevažanje ljudi po jašku takoj prekiniti in o tem obvestiti tehničnega vodjo.

138. člen

Med rednim prevažanjem ljudi se ne sme po istem jašku prevažati tudi material.

Prvi odstavek tega člena se nanaša tudi na jaške z dvema prevažalnima napravama.

Pri spuščanju ljudi in materiala z negativnim statičnim momentom, je možno drugo posodo, ki jo dvigamo, obremeniti, če to povečuje varnost dela.

3. Zapiranje prevažalne posode (kletke) z vrati

139. člen

Med prevažanjem ljudi morajo biti na posodi vrata zaprta. Prevažanje ljudi s posodo, na kateri ni vrat, je možno le v primeru, če to dovoli tehnični vodja.

4. Prevažanje dolgih in težkih predmetov

140. člen

Dovoljenje za prevažanje dolgih in težkih predmetov izda tehnični vodja.

Če se po jašku prevažajo dolgi predmeti, ki se normalno ne morejo spraviti v prevažalno posodo, mora biti o tem obveščen strojnik prevažalnega stroja.

Pri prevažanju dolgih predmetov hitrost prevažanja ne sme biti večja kot 2 m/s. Signalisti morajo, preden dajo signal za prevažanje, preveriti, ali so dolgi predmeti, ki se prevažajo, varno pritrjeni za prevažalno posodo ali v prevažalni posodi.

141. člen

Za prevažanje predmetov, ki so težji od normalno dovoljene obremenitve prevažalne naprave, se mora prej z izračunom – verifikacijo preveriti, ali prevažalna naprava ustreza, zlasti glede varnosti posameznih delov in sklopov.

Prevažanje predmetov, ki so težji od normalno dovoljene obremenitve, je dovoljeno, če se prej ugotovi:

- da imajo prevažalna vrvi ali vrvi pri tovoru pri najgloblji legi v jašku najmanj štirikratno varnost glede na svojo nosilnost, ugotovljeno na podlagi rezultatov zadnjega preizkusa vrvi;

- da je statična varnost nosilnih delov prevažalne posode, bobnov, gredi bobnov in vrvenice najmanj štirikratna (4 x), statična varnost delov obešala posode z vrvmi pa najmanj petinpolkratna (5.5 x);

- da je na prevažalnih napravah s Koepejevim kolutom varnostni faktor proti drsenju vrvi najmanj $S = 1,10$;

- da imata manevrirna in varnostna zavora najmanj enainpolkratno (1.5 x) varnost glede na razliko v statični obremenitvi ene in druge veje posamezne vrvi oziroma vrvi;

- da največja hitrost ni več kot 2m/s.

Pri prevažanju težkih predmetov v eni posodi se mora druga prevažalna posoda obremeniti tako, da ne pride do čezmernega prevešanja. Na prevažalnih napravah s Koepejevim kolutom pritisk vrvi v žlebu koluta ne sme preseči dopustnega pritiska za material žleba koluta.

Pred prevažanjem težkih predmetov in po njem se morajo podrobno pregledati prevažalne vrvi, prevažalne posode, obešalo, zavore, vrvenice, boben in prevažalni stroj z vsemi varnostnimi napravami.

Pred rednim nadaljevanjem prevažanja je treba narediti najmanj deset poskusnih voženj z normalno obremenitvijo.

142. člen

Če se mora pri nakladanju in razkladanju dolgih in težkih predmetov prevažalna posoda izjemoma premakniti največ za njeno višino in morajo biti pri tem vrata na dovozišču ali odvozišču odprta, se morajo izvesti ukrepi, s katerimi bo onemogočen dostop k nezavarovani odprtini (prostemu profilu) jaška.

Po končanem nakladanju oziroma razkladanju se morajo vrata zapreti pred zagonom stroja.

Dolgi in težki predmeti se prevažajo samo z ročnim upravljanjem.

Za prevažanje dolgih in težkih predmetov mora biti izdelano posebno navodilo.

5. Signaliziranje

143. člen

Na začetku in na koncu rednega prevažanja ljudi, kot tudi pri vsakem posamičnem prevažanju ljudi med izmeno morata signalista na dovozišču in odvozišču napovedati strojniku prevažalnega stroja prevažanje ljudi med določenimi obzorji po telefonu ali s signalom.

Če obstaja tudi optična prijavna signalizacija, se mora pri vsakem prevažanju ljudi takoj vključiti.

Signale za prevažanje ljudi sme dajati le za to določeni signalist.

Če ima posoda (kletka) več etaž, tako da na odvozišču ali dovozišču ljudje hkrati vstopajo ali izstopajo iz več etaž posode, sme dajati izvršilne signale za prevažanje le za to določeni signalist. Signalist sme dajati signale za prevažanje šele potem, ko mu pomožni signalisti posameznih etaž sporočijo, da je vse pripravljeno za vožnjo.

144. člen

Če daje oseba, ki se namerava voziti, sama signal za prevažanje ljudi, mora o tem prej po telefonu obvestiti signalista, ki obvesti strojnika, ki sme v takšnem primeru pognati prevažalni stroj šele 30 sekund po dobljenem signalu.

Pri rednem prevažanju ljudi sme strojnik pognati prevažalni stroj šele po 5 sekundah, pri izrednem prevažanju ljudi pa šele po 10 sekundah od dobljenega izvršilnega signala.

Če signalist opazi, da strojnik ni pravilno razumel signala, da direktni signal "STOJ".

Če strojnik iz kateregakoli razloga ne more izvršiti sprejetega signala neposredno po njegovem prejemu, mora pognati prevažalni stroj previdno in počasi. Če je minilo dalj časa od signaliziranja, mora strojnik počakati, da se signal ponovi.

Strojnik mora počakati, da se signal ponovi tudi, če signala ni razumel in nima možnosti, da bi se telefonsko sporazumel.

145. člen

Signalist ne sme dati signala za prevažanje ljudi, preden osebe, ki se bodo prevažale, ne vstopijo v posodo in preden niso zaprta vrata posode in jaška.

146. člen

Z izvršilnimi signali za prevažanje ljudi so mišljeni tisti signali, ki se dajejo z odvozišča strojniku prevažalnega stroja, razen signalov, ki se dajejo iz prevažalne posode in kadar na odvozišču ni signalista.

Če ima prevažalni stroj avtomatsko programirano krmljenje, se izvršilni signali dajejo s posebno napravo, ki je sestavni del programiranega sistema krmljenja prevažalnega stroja.

Izvršilne signale sme dajati le za to določeni signalist na odvozišču. Če se opravlja prevažanje ljudi z enega obzorja na drugo, daje izvršilne signale signalist višjega obzorja, če na odvozišču ni signalista.

Glavni izvršilni signali so:

- kratek znak (.), ki pomeni "stoj";
- dva kratka znaka (..), ki pomenita "gor";
- trije kratki znaki (...), ki pomenijo "dol";
- štirje kratki znaki (....), ki pomenijo "počasi";
- pet kratkih znakov (.....), ki pomenijo "prevažanje ljudi".

Na dovozišču, odvoziščih in pri prevažalnem stroju morajo biti izobešene table s signali.

Kombinacija glavnih izvršilnih signalov se določi z navodili.

147. člen

Ko se konča prevažanje ljudi z enega obzorja, se smejo dajati signali za prevažanje le s tistega dovozišča, na katerega je signalist prišel in s katerega se bo prevažanje nadaljevalo.

5. RAZSVETLJAVA

148. člen

V prostoru prevažalnega stroja mora biti napeljana stalna električna razsvetljava. Izvedba mora biti taka, da svetloba z bleščanjem ali kakorkoli drugače ne ovira strojnika prevažalnega stroja pri delu.

Naprave za manevriranje, instrumenti, prevažalni stroj in globinsko kazalo morajo biti dovolj osvetljeni.

Za razsvetljavo prostora prevažalnega stroja mora biti vgrajena tudi rezervna električna razsvetljava, ki se avtomatično vklopi pri prekinitvi električne energije, ko ugasne glavna stalna električna razsvetljava. V vsakem primeru morata biti v tem prostoru najmanj dve brezhibni akumulatorski svetilki.

Kolikor je komandni pult izven prostora prevažalnega stroja, veljajo za razsvetljavo in prostor komandnega pulta določbe tega člena.

149. člen

Na odvozišču in dovozišču mora biti napeljana stalna električna razsvetljava. Signalisti morajo imeti kot rezervo prižgane svetilke, razen podnevi na odvozišču, če je na površini.

6. KNJIGE IN DOKUMENTACIJA O PREVAŽANJU LJUDI IN MATERIALA

150. člen

Za prevažalne naprave na rudniškem jašku mora obstojati:

- tehnična dokumentacija;
- glavna knjiga o prevažanju ljudi in materiala;
- kontrolne knjige o prevažanju ljudi in materiala;
- knjige o pregledih, preizkusih in vzdrževanju vrvi.

151. člen

Tehnična dokumentacija za prevažalno napravo se mora pregledno urediti in hraniti.

Tehnična dokumentacija mora vsebovati zlasti:

- revidirane rudarske projekte za prevažalno napravo in za spremljajoče objekte in naprave in potrebno atestno dokumentacijo;

vse kasnejše spremembe rudarskih projektov, ki so bile dovoljene, kot so: tehnični opisi, načrti in izračuni prevažalnih naprav in varnostnih naprav idr.;

– originalno dovoljenje za prevažanje ljudi in materiala in vse odločbe o njegovih kasnejših spremembah in dopolnitvah;

– po en izvod navodil in ustreznih shem za izvajanje pregledov, preizkusov in vzdrževanja prevažalne naprave, varnostnih naprav in naprav za ustno sporazumevanje, prevažalnih vrvi, pravil za prevažanje ljudi in materiala po jašku in voznega reda;

– risbe posameznih delov in sklopov strojne in električne opreme prevažalne naprave s proizvajalčevimi navodili za montiranje in vzdrževanje;

– podatke o geometrični kontroli stolpa in jaška.

152. člen

Glavna knjiga o prevažanju ljudi in materiala rabi za redno in pregledno vpisovanje in vnašanje podatkov o vseh pomembnejših okoliščinah v zvezi z uporabo prevažalne naprave. Glavna knjiga mora vsebovati predvsem:

– glavne tehnične značilnosti prevažalne naprave;

– kopije dovoljenja za prevažanje ljudi in materiala;

– potrebna navodila s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami za preglede, preizkuse in vzdrževanje prevažalne naprave, varnostnih in signalnih naprav in naprav za ustno sporazumevanje ter prevažalnih vrvi;

– pravila za prevažanje ljudi in materiala in vozni red;

– imena oseb, ki imajo na skrbi prevažanje ljudi in materiala ter imena oseb, ki imajo na skrbi vzdrževanje in preglede prevažalne naprave, varnostnih in signalnih naprav ter prevažalnih vrvi;

– podatke o vseh spremembah pri prevažanju ljudi in materiala, in sicer v jašku in njegovih napravah, na stolpu in njegovih napravah, na stroju in njegovih napravah, na posodah in lovilih, vrveh in obešalu, signalnih napravah idr.;

– podatke o montiranju, preizkušanju, obračanju in demontiranju prevažalnih vrvi in spodnjih vrvi, kot tudi podatke o opravljenem poskusnem prevažanju;

– motnje in ugotovljene pomanjkljivosti pri prevažanju ljudi in materiala;

– smrtne primere in posamične ali množične poškodbe pri prevažanju ljudi in materiala.

153. člen

Kontrolne knjige o prevažanju ljudi in materiala so sestavni del glavne knjige o prevažanju ljudi in materiala in rabijo za redno vodenje evidence o izvajanju vseh nalog, za katere so posamezne osebe zadolžene pri prevažanju ljudi in materiala.

Število kontrolnih knjig je odvisno od razdelitve in organizacije del, ki se nanašajo na manipuliranje, preglede, preizkušanje in vzdrževanje jaška in njegove opreme ter naprav, prevažalnega stolpa in naprav na stolpu, varnostnih in signalnih naprav ipd.

V kontrolne knjige se morajo pregledno in pravilno vpisovati vse ugotovitve, odkrite pomanjkljivosti, nastale okvare, kot tudi način in čas odprave pomanjkljivosti (okvar).

154. člen

V knjigo o pregledih, preizkušanju in vzdrževanju vrvi se vpišejo vsi glavni podatki o prevažalnih in spodnjih vrveh, njihovem montiranju, pregledu, preizkusih in vzdrževanju pred uporabo in med njo, zlasti pa:

– številka atesta in poročila o preizkušanju vrvi, kot tudi specifikacija vrvi;

– prepis dovoljenja za uporabo vrvi;

- datumi dostave, montiranja, morebitnega previjanja in obračanja, premeščanja in demontiranja vrvi, kot tudi stanje demontirane vrvi in vzroki za demontažo;

- datum, ko so bili odsekani vzorci vrvi za preizkus in rezultati periodičnih preizkusov vrvi iz poročila o periodičnih preizkusih;

- rezultati oziroma stanje po vsakodnevnih, periodičnih pregledih in mazanju oziroma preizkušanju ter merjenju po določbah tega pravilnika.

7. POSEBNE DOLOČBE O SLEPIH IN POŠEVNIH JAŠKIH

155. člen

Poševni jaški so jamski prostori, ki so opremljeni kot vertikalni jaški.

Slepi jaški po tem pravilniku so jaški, ki nimajo izhoda na površino.

156. člen

Pri hitrosti vožnje do 2m/s morajo biti v slepih jaških izpolnjeni naslednji pogoji:

- prosta globina mora znašati najmanj 2 m;
- premer vrvenice in bobna (bobine ali pogonskega Koepejevega koluta) mora biti najmanj štiridesetkrat večji od premera vrvi;
- v vsem ostalem se za slepe jaške uporabljajo določbe tega pravilnika.

157. člen

Za poševne jaške se uporabljajo določbe tega pravilnika, pri čemer hitrost vožnje praviloma ne sme biti večja kot 4 m/s pri prevažanju ljudi in materiala z jamskimi vozički, pri prevažanju materiala s skipi pa ne sme biti večja kot 6 m/s.

Pospešek in pojemek pri prevažanju ljudi ne smeta biti večja od 0,5 m/s².

8. POSEBNE DOLOČBE O PREVAŽANJU LJUDI IN MATERIALA PRI GLOBLJENJU - GRADITVI JAŠKA

158. člen

Pri prevažanju ljudi in materiala med globljenjem - graditvijo jaška se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika.

159. člen

Pri globljenju jaška mora biti na ustju jaška postavljen glavni varovalni oder, v katerem so lahko samo odprtine, potrebne za prehod prevažalnih posod (veder ipd.) in ljudi.

160. člen

Na ustju jaška se sme vstopiti v prevažalno posodo oziroma izstopiti iz nje le, če so pokrovi za prehod prevažalnih posod na zapori ustja jaška zaprti. Prepovedano je prevažanje ljudi s prevažalno posodo z materialom. Hitrost vožnje prevažalne posode pri prevažanju ljudi ne sme biti večja kot 2 m/s. Če se prevaža brez vodikov do globine 50 m, hitrost vožnje prevažalne posode ne sme biti večja kot 1 m/s.

Na dnu jaška je treba postaviti streho (pomožni oder, napušč) v višini konca vodikov, če se ne uporablja viseči oder za varovanje delavcev pred padci predmetov.

161. člen

Pri globljenju jaška nad 50 m globine se morajo vgraditi vodikovnice za vodenje prevažalne posode. Vodikovnice so lah-

ko lesene, jeklene ali iz jeklenih vrvi. Naprava za vodenje (vodilnice) prevažalnih posod, se mora podaljševati sproti z napredovanjem del na globljenju jaška. Vodikovnice morajo biti v takšni razdalji od delovnega čela na dnu jaška, da nihanje posode ne more poškodovati delavcev ali pokvariti oporja.

162. člen

Pri globljenju jaška, globokega več kot 50 m, se mora pri delu uporabljati viseči oder, ki rabi delavcem kot delovni prostor.

Viseči oder je lahko obešen na eni sami nosilni vrvi ali na več nosilnih vrveh.

Če nosi viseči oder samo glavna nosilna vrv, mora biti oder, pripet s štirimi nosilnimi vrvmi ali verigami enake dolžine, ki držijo na štirih krajih oder v vodoravni legi.

Če je viseči oder obešen na glavno nosilno vrv s tremi nosilnimi vrvmi ali verigami, se morajo namestiti še tri varovalne vrvi ali verige, ki ne smejo biti napete, dokler vse tri nosilne vrvi ali verige držijo viseči oder.

Konstrukcija visečega odra mora imeti najmanj sedemkratno varnost pri največji statični obremenitvi, upošteva tudi lastno težo odra.

163. člen

Viseči oder mora imeti odprtine za prehod prevažalnih posod. Te odprtine morajo biti med delom na odru zaprte, med globljenjem jaška pa ograjene najmanj do višine 1,8 m s pločevino ali gosto jekleno mrežo. Ograja okoli odprtine na odru mora biti do višine 30 cm od tal izdelana iz pločevine. Pri sočasnem poglabljanju jaška in delu na odru morajo biti odprtine ograjene do višine najmanj 1,8 m s polno ograjo iz pločevine, ki je pritrjena na tla odra.

Odprtina visečega odra za prehod ljudi mora imeti močan pokrov, ki ima, kot viseči oder, sedemkratno varnost.

164. člen

Ko se usede jarem za vodenje prevažalne posode po vodikovnicah na konec vodikovnic, se mora prevažalna posoda ločiti od njega in nadaljevati pot do dna jaška oziroma do visečega delovnega odra na dnu jaška.

S tem, ko se jarem usede na konec vodikovnic prevažalne posode, mora ta aktivirati zvočno signalno napravo, ki jo morajo razločno slišati strojnik prevažalnega stroja in delavci, zaposleni na dnu jaška.

Višina jarma za vodenje prevažalne posode ne sme biti manjša od 80% razdalje med vravnimi vodikovnicami, po katerih drsi.

Drsne površine jarma, ki drsijo po vravnih vodikovnicah, morajo biti izdelane iz brona, njihovi robovi na zgornjem in spodnjem koncu pa morajo biti zaobljeni. Zlasti je treba kontrolirati izrabljenost drsnih površin, da ne bi prišlo do nepravilnega vodenja prevažalne posode oziroma zatikanja jarma na vravnih vodikovnicah med vožnjo.

Za vrvene vodikovnice se lahko uporabi jeklene vrvi zaprte ali polzaprte konstrukcije kot tudi pramenaste vrvi.

Vrvene vodikovnice morajo biti napete tako, da njihov odklon ne bi ogrozil varnosti pri prevažanju prevažalne posode.

Vrvene vodikovnice se morajo redno pregledovati, čistiti in mazati.

Natezna sila vrvi mora znašati 10 kN/100 m dolžine vrvi.

165. člen

Pri globljenju jaškov morajo imeti prevažalne vrvi najmanj osemkratno varnost glede na največjo dopustno statično obremenitev pri prevažanju materiala oziroma najmanj enajstkратно varnost pri prevažanju ljudi.

Glavna nosilna vrv mora imeti najmanj osemkratno varnost pri največji statični obremenitvi, ki se lahko pojavi pri delu.

Pri visečem odru, obešenem na več nosilnih vrveh, se celotna statična obremenitev deli sorazmerno na vsako vrv, ki nosi oder. Če pri uporabi štirih nosilnih vrvi dve od njih rabita sočasno kot vodilnici, se jemljeta za izračun njihove nosilnosti samo dve, med seboj nasprotni vrvi.

Nosilne vrvi ali verige, na katere je pritrjen viseči oder in sestavni deli obešala (kavlji, klini, zagozde ipd.), morajo imeti enajstkratno varnost pri največji statični obremenitvi, ki se lahko pojavi med obratovanjem.

O vsaki vrvi visečega odra je treba voditi razvid v knjigi o vrveh visečega odra. Pred uporabo vrvi mora biti preizkušena njihova nosilnost.

Pri globljenju jaškov se mora pregledovati vse nosilne vrvi odrov vsakih šest mesecev.

166. člen

Material se sme iztresati iz prevažalne posode šele potem, ko se zaprejo pokrovi na ustju jaška.

Ustje jaška, podporje jaška, počivališča v oddelku jaška za pohod ljudi, vodilnice in nosilci vodilnic ter vsa oprema v jašku se morajo vzdrževati tako, da predmeti ali kosi materiala z njih ne morejo padati v jašek.

Prevažalna posoda se sme napolniti z materialom največ do višine 10 cm pod zgornjim robom, kar mora biti razločno označeno.

Predmeti, ki se prevažajo s prevažalno posodo, ne smejo štrleti iz gabarita prevažalne posode. Če so predmeti daljši od prevažalne posode, se morajo pred prevažanjem pritrditi, tako da se ne morejo zatakni ob opremo in podporje jaška niti izpasti med prevažanjem.

Pred začetkom prevažanja prevažalne posode z dna jaška ali z delovnega odra se mora prevažalna posoda dvigniti, da bi se z njene zunanje strani očistil nalepljeni material, odgovorni kopač – signalist pa se prepričal, da je posoda pravilno pritrjena in naložena.

Preden se spusti prevažalna posoda z ustja jaška, mora odgovorni signalist z ustreznim signalom sporočiti zaposlenim na dnu jaška ali v jašku, naj se umaknejo iz oddelka za prevažanje. Osebe, ki delajo na dnu jaška ali v jašku, morajo imeti med prevažanjem zagotovljen varen zaklon.

Strojnik mora ustaviti prevažanje, čim je prevažalna posoda 4 m nad deloviščem in ga sme nadaljevati proti dnu jaška šele po prejemu ustreznega signala.

167. člen

Pri globljenju jaška nad 20 m globine se gradita praviloma stalni ali začasni oddelek za pohod ljudi, da bi bil izhod z dna jaška vedno mogoč.

Če se gradi jašek brez pohodnega oddelka po 10. členu tega pravilnika, se morajo uporabljati premične vrvene jeklene lestve.

Vrvene jeklene lestve se morajo uporabljati tudi v primeru iz prvega odstavka tega člena, če se pri globljenju jaška pričakuje nagli vdor vode in nevarnih plinov. Vitel za premične vrvene jeklene lestve se mora napajati iz dveh neodvisnih virov pogonske energije in mora biti v vsakem trenutku sposoben za uporabo.

Za prevažanje v sili se lahko v času izgradnje uporabi posebno dvigalo (servisno dvigalo).

168. člen

Vitli za viseče odre, obremenjeni z več kakor 50 kN, če prištejemo tudi težo glavne nosilne vrvi, morajo biti na mehanski pogon. Imeti morajo zavore, ki samodejno blokira

vitel, kadar se ne uporablja. Takšne zavore morajo imeti tudi ročni vitli.

Bobni vitlov morajo biti opremljeni z ustavljačem z dvojno zaskočnico. Če ima boben dva ustavljača, je dovolj, če ima vsak od njih po eno zaskočnico.

Premer valjastega bobna mora biti praviloma najmanj tristokrat večji od premera najdebelejše žice v vrvi in najmanj dvajsetkrat večji od premera vrvi, ki se nanj navija. Od tako izračunanih vrednosti za primer valjastega bobna je treba upoštevati večjo vrednost.

Varnost zobnikov, gredi in ustavljačev, mora biti osemkratna pri njihovi največji statični obremenitvi. Varnost zavore proti drsenju mora biti najmanj dvakratna. Statična varnost zaviralnega mehanizma mora biti najmanj štirikratna pri največji sili zaviranja.

9. ODGOVORNE OSEBE ZA PREVAŽANJE, KONTROLO IN VZDRŽEVANJE

169. člen

Odgovorne osebe za prevažanje ljudi in materiala so strojniki prevažalnega stroja, odgovorne osebe za kontrolo prevažanja so signalisti in odgovorne osebe za vzdrževanje so pregledniki in vzdrževalci prevažalne naprave in jaška.

170. člen

Za samostojno upravljanje prevažalnega stroja se lahko določijo samo delavci, ki:

- so dopolnili starost 21 let;
- z zdravniškim potrdilom dokazujejo duševno in telesno zdravstveno sposobnost;
- so najmanj kvalificirani delavci elektrotehnične, strojne, ključavničarske ali rudarske stroke;
- so pridobili potrebno prakso pri upravljanju določenega prevažalnega stroja v času dveh do šestih mesecev;
- so uspešno opravili strokovni izpit iz poznavanja opreme prevažalnega stroja, tehnično varnostnih predpisov, kot tudi praktičnega upravljanja izvažalnega stroja pred komisijo, ki jo imenuje tehnični vodja. Pri strokovnem izpitu mora sodelovati rudarski inšpektor.

171. člen

Signalisti so lahko samo delavci, starejši od 18 let, ki so bili zaposleni najmanj 3 mesece kot pomožni delavci na mestu signaliziranja in ki so po opravljenem praktičnem delu uspešno položili strokovni izpit pred komisijo, ki jo imenuje tehnični vodja.

172. člen

Pregledniki in vzdrževalci prevažalne naprave in jaška so lahko samo delavci, starejši od 21 let, izučeni v stroki, z najmanj enoletno prakso pri vzdrževanju prevažalne naprave oziroma jaška in izprašani iz poznavanja tehnično-varnostnih predpisov, ki urejajo preglede in vzdrževanje jaškov ter prevažalnih naprav. Komisijo imenuje tehnični vodja.

II. PREVAŽANJE PO DRUGIH JAMSKIH PROSTORIH

1. SPLOŠNO

173. člen

Prevažanje izkoppine in materiala (v nadaljnjem besedilu: prevažanje) po vodoravnih, poševnih, strmih in navpičnih rudniških prostorih je lahko ročno, z mehaničnimi stroji in napravami, pnevmatično, hidravlično in gravitacijsko.

174. člen

Prevažalne poti v jami morajo ustrezati načinu prevažanja, postrojem, napravam in sredstvom, s katerimi se opravlja prevažanje, ta sredstva pa se morajo projektirati, graditi in vzdrževati tako, da je ravnanje z njimi varno.

Vse prevažalne poti, postroji in prevažalne naprave, signalne in varnostne naprave se morajo pregledati najmanj enkrat na mesec.

Ugotovitve pregleda iz drugega odstavka tega člena se vpišejo v knjigo o pregledu prevažalnih poti, postrojev in naprav.

175. člen

Vse poti za prevažanje, postroji in prevažalne naprave, signalne in zaščitne naprave se pregledujejo najmanj enkrat na mesec, ugotovitve pregleda pa zapišejo.

176. člen

V metanskih jamah se ne smejo uporabljati električni postroji ter električne in akumulatorske lokomotive, lokomotive z vozno žico in dieselske lokomotive brez eksplozijske zaščite. To velja smiselno tudi za jame, kategorizirane zaradi nevarnosti pred eksplozijo premogovega prahu.

177. člen

Izjemoma se smejo v metanskih jamah v prostorih I. stopnje nevarnosti uporabljati električni postroji ter električne in akumulatorske lokomotive, lokomotive z vozno žico in dieselske lokomotive brez eksplozijske zaščite pod naslednjimi pogoji:

- če se prostori zračijo s pretočnim zračilnim tokom;
- če so opuščeni in neprezračeni jamski prostori vzdolž poti za prevažanje zaprti z nepredušnimi pregradami;
- če v prostorih, ki so uvrščeni v II. stopnjo nevarnosti pred metanom, ni vgrajena naprava s cevmi za separatno zračenje delovišča;
- če so večje praznine v stropu zapolnjene in vdolbine zravnane;
- če hitrost zračilnega toka ni manjša od 1 m/s;
- če se zagotovi kontinuirana kontrola koncentracije metana;
- če je med glavnim in pomožnim ventilatorjem tudi pri transformatorski postaji, iz katere se dovaja električni tok v prostore, montirana naprava za izklop električne energije, kadar ventilatorja nehata delovati.

178. člen

Prerezi jamskih prostorov se uskladijo s prevažalnim sredstvom, s katerim se bosta prevažala premog in drug tovor, in morajo biti izdelani na osnovi ustreznih veljavnih standardov za prereze jamskih prostorov.

179. člen

Za vsako prevažalno sredstvo in postroj, za katerega so predpisane zahteve o periodičnih pregledih (dnevni, tedenski, mesečni, polletni in letni), vzdrževanju in preskušanju, se morajo uvesti in voditi kontrolne knjige.

2. PREVAŽANJE IZKOPNINE IN MATERIALA

1. Ročno prevažanje

180. člen

Ročno prevažanje se opravlja z vozički po progi s padcem oziroma vzponom do 5%, v premogovnikih pa do 10TM. Prostor, v katerem se opravlja ročno prevažanje z vozički,

mora biti po vsej dolžini visok najmanj 1,8 m. Razdalja med najbolj izpostavljeno točko vozička in bokom prostora oziroma podporjem mora biti na eni strani najmanj 0,25 m, na drugi strani pa najmanj 0,7 m.

181. člen

Pri ročnem prevažanju morajo biti pragovi tira popolnoma vkopani v tla prostora. Če pragovi tira niso vkopani v tla prostora, mora biti prostor med pragovi zasut z gramozom ali drugim negorljivim materialom.

182. člen

Pri ročnem prevažanju se voziček ne sme vleči, temveč se mora potiskati oziroma pridrževati, če se vozi po progi s padcem.

Razdalja med voznikoma na progi s padcem oziroma vzponom do 5% mora biti najmanj 10 m.

Razmik med voznikoma na progi z nagibom do 5TM je najmanj 10 m, na progi z nagibom več kot 5TM pa najmanj 30 m.

Pri ročnem prevažanju z vozičkom mora biti svetilka na vozičku postavljena tako, da je vidna iz nasprotne smeri.

183. člen

Vozički za ročno prevažanje morajo imeti na čelnih straneh ročaje, če pa imajo prekucni zaboj, morajo biti izdelani tako, da se zaboj med vožnjo ne maje in da pri nakladanju in razkladanju materiala ne izpada iz svojih ležišč.

2. Splošno o prevažanju z mehaničnimi postroji in napravami

184. člen

Material se lahko v jami prevažata z naslednjimi mehaničnimi postroji in napravami:

- z lokomotivami;
- z brezkončno vrvjo ali verigo (žičnice);
- z vitli;
- po zgornji (viseča železnica) in spodnji tirnici (vlak na enem ali dveh tirih);
- s transporterji;
- z vozili brez tirnic;
- s skreperji;
- hidravlično in pnevmatično.

185. člen

Na podlagi rudarskega projekta pridobivanja in tehnične dokumentacije proizvajalca mehaničnih postrojev in naprav se mora izdelati navodilo za prevažanje v jami ter za ravnanje s postroji in napravami, ki se uporabljajo, za njihovo pregledovanje in vzdrževanje. O pregledovanju, preskušanju in vzdrževanju postrojev in naprav se mora voditi evidenca v knjigah izmenskih, tedenskih, mesečnih in letnih pregledov.

186. člen

S postroji in napravami za prevažanje v jami smejo ravnati samo za to strokovno usposobljeni delavci.

187. člen

Prostor, po katerem se material v jami prevažata z mehaničnimi postroji in napravami, razen odkopnih prostorov, ima praviloma prosto širino od najbolj izpostavljenе točke prevažalnega sredstva do boka prostora oziroma podporja najmanj 0,25 m na eni strani in najmanj 0,70 m na nasprotni strani.

Če je v prostoru dvojne ali več tirov oziroma dvojne ali več kontinuiranih transporterjev, se mora za vsak tir oziroma transporter zagotoviti ustrezna prosta širina, pri čemer mora biti prosta širina za prehod ljudi med tiri oziroma transporterji najmanj 1,0 m.

Prosta višina podzemeljskih prostorov, v katerih poteka glavno prevažanje, od najvišje točke prevažalnega sredstva do stropa oziroma do podporja mora biti najmanj 0,6 m. Izjemoma sme biti prosta višina najmanj 0,2 m, pri čemer se mora hitrost vožnje omejiti na 1,5 m/s.

Če se zaradi pritiska zmanjša profil prostora ali se mora ta ojačiti z dodatnim podporjem, smeta biti prosta širina in višina izjemoma tudi manjši, za kar se mora postaviti opozorilni znak. Profil se mora čim prej uskladiti s predpisano velikostjo.

Vzdolž vse prevažalne poti se morajo vidno označiti zmanjšanje profila prostora, požarna in zračilna vrata, srečevališča, križišča, omejitve hitrosti, približevanje nakladališčem, zaklonišča za ljudi ipd.

188. člen

Nakladališča in razkladališča, navozišča in odvozišča ter vsa delovna mesta na glavnih prevažalnih poteh, na katerih morajo biti stalno delavci, morajo imeti stalno razsvetljavo, razen jam, ki niso elektrificirane.

189. člen

Pri prevažanju izkopsnine in materiala v jami po tirih morajo biti tirnice na stikih povezane z veznicami.

Za prehod vozička na drug tir se lahko uporabljajo kretnice, obračalnice in prenosnice, za prevoz celega vlaka pa samo kretnice, izdelane po ustreznih veljavnih standardih.

Kretnice, obračalnice ali prenosnice morajo popolnoma ustrezati tirom (tirnicam) in se morajo vgraditi in vzdrževati tako, da zagotavljajo varno vožnjo čeznje.

Kretnica se v zeleno smer lahko prestavi samodejno ali ročno z vzvodom z utežjo. Utež za ročno prestavljanje kretnic v zeleno smer mora biti v prostoru z večjo prosto širino, da bi se zagotovilo neovirano ravnanje z njo, sicer se mora bok prostora razširiti najmanj za 0,70 m od uteži do boka prostora.

190. člen

Pribor za medsebojno spenjanje vozičkov ali priklopnih vozil v vlak oziroma z lokomotivo ali vrvjo mora biti izdelan tako, da je ravnanje z njim varno in da se med vožnjo ne more sam odpeti.

3. Prevažanje z lokomotivami

191. člen

Za prevažanje izkopsnine ali materiala v jami se lahko uporabljajo:

- električna akumulatorska lokomotiva;
- električna lokomotiva, ki se napaja po vozni žici (lokomotiva na vodnik);
- električna lokomotiva z akumulatorskim pogonom in pogonom na vozno žico;
- električna visokofrekvenčna lokomotiva;
- lokomotiva na tekoče gorivo (dieselska lokomotiva);
- lokomotiva na stisnjeni zrak (s pogonom na stisnjeni zrak).

192. člen

Lokomotiva za prevažanje izkopsnine in drugega tovora v jami (v nadaljnjem besedilu: lokomotiva) mora imeti zaviral-

no napravo, peskovni sipalnik (za lokomotive, težje od dveh ton), napravo za dajanje jasnih zvočnih signalov, ustrezno napravo za gašenje požarov in praviloma števec delovnih ur.

Zavorna pot lokomotive pri prevozu materiala ne sme biti daljša od 40 m.

Sedež za strojevodjo mora biti zaščiten in imeti streho.

193. člen

Deli izpušne cevi dieselske lokomotive, ki se pri delovanju motorja segrevajo, se zaščitijo pred slučajnim dotikom, na izpušni cevi pa mora biti odprtna z zapiralom, skozi katero se lahko potisne sonda za jemanje vzorcev izpušne gline za analizo.

Če lokomotiva nima števca delovnih ur, se vodi dnevna knjiga o delovnih urah.

194. člen

Dieselske lokomotive in dieselske hidravlične lokomotive v eksplozijski zaščiti se lahko uporabljajo v prostorih, v katerih ni možen nenadni izbruh plinov, premoga in prihrbi-ne.

Če se prostori zračijo separatno, morajo biti mikroklimatske razmere v njih enake kot v prostorih, ki se zračijo pretočno.

Količina zraka za separatno zračenje prostora iz prvega in drugega odstavka tega člena znaša na kilovat oziroma glede na delež ogljikovega monoksida v izpušnih plinih:

- 0,135 m(3)/skW, če delež CO ni večji od 0,12% (V/V);
- 0,100 m(3)/skW, če delež CO ni večji od 0,08% (V/V);
- 0,067 m(3)/skW, če delež CO ni večji od 0,06% (V/V).

195. člen

Če med delovanjem motorja dieselske lokomotive temperatura motorja preseže dovoljeno mejo, se mora delovanje motorja avtomatsko izklopiti.

Dieselske lokomotive, ki se uporabljajo v metanskih jamah, morajo biti opremljene z indikatorjem metana, ki s svetlobnim in zvočnim signalom opozori osebo, ki dela z njo, da je dovoljena koncentracija metana prekoračena.

196. člen

Rezervoar za gorivo dieselske lokomotive se polni samo na za to določenih prostorih, pri čemer mora biti motor ugasnjen in lokomotiva zavrt.

Pri polnjenju rezervoarja se uporablja avtomatsko zapiralo, ki se samo odpre, ko se cev privije na rezervoar. Rezervoar se sme napolniti samo do določene višine. Pred ločitvijo cevi od rezervoarja se mora cev izprazniti.

197. člen

V prostorih za prevažanje z lokomotivo na vodnik se vozna žica postavi v višini, ki ni manjša od 2,2 m, računano od zgornjega roba tirnice.

Izjemoma sme biti ta višina tudi manjša, vendar ne sme biti manjša od 1,8 m. V tem primeru se vozna žica po vsej tej dolžini bočno zaščiti z izolirno, negorljivo ali teže vnetljivo snovjo.

Vozna žica je od lesenega podporja in podobnega materiala oddaljena najmanj 0,2 m, od kovinskih delov (predmetov) najmanj 0,1 m, od naravnega stropa – kamnine pa najmanj 0,05 m. Te razdalje se nanašajo tudi na razmik, ki nastane, ko pripelje mimo odjemnik.

Razmik med pritrdišči vozne žice ne sme biti večji od 5 m, na ovinkih pa ne sme biti večji od 3 m.

V prostorih z vozno žico, na vseh prehodih, križiščih, ovinkih in kretnicah se postavijo zlahka opazne table z opozorilom "VODNIK POD NAPETOSTJO". Te table se postavi tudi v remizah in delavnicah za popravilo električnih lokomotiv z odjemnikom.

198. člen

Lokomotiva na stisnjeni zrak je lahko neposredno priključena na dovod stisnjenega zraka iz kompresorske postaje ali pa ima lahko sama rezervoarje za stisnjeni zrak.

Rezervoarji za stisnjeni zrak se polnijo na vnaprej določenih mestih.

Če je lokomotiva s pogonom na stisnjeni zrak neposredno priključena na dovod stisnjenega zraka, je cev, priključena na dovod tega zraka, da se ne more sama odpeti, lokomotiva pa ima tudi napravo za navijanje cevi.

Preden se cev spoji z lokomotivo, se prepriha.

199. člen

Pot (proga) za prevažanje z lokomotivo mora biti glede nivelete, krivinskih polmerov, tirnic in gostote pragov zgrajena tako, da ustreza tehničnim značilnostim lokomotive.

Če je niveleta proge lomljena, mora posamezen odsek ustrezati največji dolžini vlaka.

Če lokomotiva nima števca delovnih ur, se mora voditi evidenca o delovnih urah in le-te vpisovati v dnevnik dela.

200. člen

Po progi, zlasti pa po istem tiru, se ne smeta hkrati opravljati prevažanje z lokomotivo in drugo prevažanje. Če se po tiru s tokovnim odjemnikom (vozno žico) opravlja prevažanje samo z drugimi sredstvi, ne pa z lokomotivo na vodnik, se mora izključiti napetost iz vozne žice.

201. člen

Na začetku vsake izmene se mora lokomotiva pregledati in ugotoviti, ali je brezhibna. Ugotovitve pregleda se vpišejo v dnevnik obratovanja lokomotive. Lokomotiva, ki ni brezhibna se ne sme vključiti v vožnjo. Lokomotiva ni brezhibna:

- če je odbojnik poškodovan, da vozička ni mogoče zlahka pripeti, ali če ga ni;
- če je spojni pribor oziroma spenjalo poškodovan tako, da prevažalnih sredstev ni mogoče zlahka pripeti;
- če zaviralna naprava ni brezhibna;
- če peskovniki niso brezhibni ali če v njih ni peska;
- če naprava za zvočno signalizacijo ni brezhibna;
- če naprava za razsvetljavo ni brezhibna;
- če nima dvigala ali drugih pripomočkov za primer iztiranja;
- če so poškodovane in niso brezhibne druge varnostne naprave;
- če naprava za gašenje požarov na dieselski lokomotivi ni brezhibna.

202. člen

Pri prevažanju mora biti lokomotiva na čelu vlaka. Vlak se sme potiskati z lokomotivo samo pri manevriranju na končnih postajah, izjemoma pa tudi na drugih mestih v dolžini največ do 300 m. Pri potiskanju vlaka hitrost lokomotive ne sme biti večja od 1 m/s.

Vlak se sme potiskati tudi na večjih razdaljah, če je v tem času prepovedan prehod ljudi. Če je komandna kabina na obeh koncih vlaka, se lahko prevažanje opravlja tudi s potiskanjem.

Pri prevažanju z dieselsko lokomotivo v smeri gibanja zraka mora biti hitrost dieselske lokomotive za 0,3 m/s manjša ali večja od hitrosti gibanja zraka.

Na zadnjem vozičku vlaka oziroma na zadnjem delu lokomotive, če vozi sama, mora biti rdeč signal – prenosna svetilka z rdečim steklom ali odsevna rdeča luč.

203. člen

Na lokomotivi se ne sme prevažati noben tovor. Z vlakom z lokomotivsko vleko se sme poleg izkoppine prevažati tudi drug material (les, sestavni deli podpora, deli naprav ali naprave, tekoče gorivo, olje in mazivo, eksplozivna sredstva in drugo).

Eksplozivna sredstva se prevažajo po določbah ustreznih predpisov o ravnanju z razstrelivi rudarstvu, prevažanje z vozili brez tirnic, če imajo ta dieselski pogon, pa se opravlja po določbah predpisa za stroje z dieselskimi motorji, ki se uporabljajo pri podzemeljskih rudarskih delih v nemetanskih jamah.

204. člen

Nevnetljiva in težko vnetljiva olja in maziva se smejo prevažati z lokomotivsko vleko v izvornih pakiranjih, zloženih v vozičke ali na ploščadne vozičke, ki niso pripeti neposredno na lokomotivo.

205. člen

Material iz 204. člena tega pravilnika, ki se lahko zloži v vozičke, s katerimi se prevažata izkoppina, se sme prevažati po režimu, po katerem se prevažata izkoppina.

Vozički z materialom iz prvega odstavka tega člena, če material sega čez zgornji rob zaboja vozička, ali naloženi ploščadni vozički se ne smejo pripenjati neposredno na lokomotivo in ne prevažati tako, da se potiskajo, hitrost vožnje pa se mora zmanjšati.

206. člen

Tekoče gorivo se prevažata v posebnih posodah, izdelanih iz najmanj 3 mm debele pločevine. Posode morajo imeti odprtino za izravnavo zračnega tlaka. Odprtina posode mora biti zaščiten s petimi žičnimi mrežicami, ki imajo po 144 odprtini na 1 cm². Medsebojna razdalja mrežic ne sme biti večja od 2 mm. Pri prevozu mora biti odprtina posode zaklenjena, ne glede na to, ali je posoda polna ali prazna.

Posoda se postavi v poseben pločevinasti zaboj vozička, ki ne prepušča tekočine in katere prostornina je tolikšna, da lahko sprejme vse gorivo iz posode. Ta zaboj vozička mora biti zaprt tako, da ga nepooblaščen oseba ne more odpreti.

Vozički s tekočim gorivom se pri prevozu ne smejo potiskati niti se smejo v izvažalno kletko narivati z mehanizmom za narivanje, temveč se morajo v kletko nariniti ročno in pritrditi tako, da se ne premikajo.

207. člen

Tekoče gorivo se lahko pretaka samo na določenem mestu in z ustrezno črpalko.

Na mestu, kjer pri pretakanju goriva stojita lokomotiva in voziček z gorivom, se med tiri izdelata vdolbina, ki lahko sprejme vso tekočino enega vozička.

Morebitno razlito gorivo, olje ali mazivo se mora na primeren način odstraniti takoj po končanem pretakanju.

208. člen

Kadar lokomotiva ne vozi, mora stati v remizi ali na za to posebej določenem in urejenem tiru.

Lokomotiva se popravlja v delavnici ali remizi. Delavnica in remiza morata biti podprti z negorljivim materialom, če nista izdelani v negorljivi hribini.

Remiza in delavnica se morata zračiti s pretočnim zračilnim tokom in morata imeti stalno razsvetljavo.

V remizi in delavnici mora biti stalno obešeno navodilo za prevažanje, ravnanje z lokomotivami in njihovo vzdrževanje.

Remiza in delavnica morata imeti ustrezne aparate ali sredstva za gašenje požarov.

V remizi in delavnici se morata vzdrževati red in čistota. Maziva in sredstva za čiščenje se smejo hraniti samo v izvirnih pakiranjih, ki se morajo, ko se odprejo, hraniti v posebnih pločevinastih posodah s pokrovi. V takih pločevinastih posodah se morajo hraniti tudi mastne krpe in drugi mastni odpadki.

Na vhodu v remizo in delavnico mora biti tabla, da je nezaposlenim vstop prepovedan.

209. člen

Lokomotive, delavnice, remiza in prevažalne poti z vsemi napravami se morajo vzdrževati v brezhibnem stanju in redno kontrolirati.

210. člen

Vse električne instalacije v remizah in delavnicah za dieselske lokomotive morajo biti izvedene tako, da zagotavljajo potrebno varnost.

211. člen

Popravila dieselskih lokomotiv, pri katerih utegne izteči tekoče gorivo ali utegnejo nastati iskre, so dovoljena samo na površini.

Druga popravila so dovoljena v jami v remizi ali v delavnici, vendar samo potem, ko se dovod goriva v motor prekine.

212. člen

Če se remiza za dieselske lokomotive hkrati uporablja tudi za shranjevanje tekočega goriva, se mora tekoče gorivo hraniti v posebnem oddelku, podprtem z negorljivim materialom.

Količina goriva, ki se sme hraniti v posebnem oddelku v remizi, ne sme biti večja od količine, potrebne za dnevno porabo oziroma za en voziček za prevažanje tekočega goriva. Ta oddelek se mora zaklepati.

V delavnici za vzdrževanje lokomotiv se sme na za to določenem mestu hraniti največ 25 l tekočega goriva v ustrezni posodi, količine do 200 l pa samo v nišah oziroma v posebnem oddelku. V ločeni niši se sme hraniti tudi do 50 kg maziva.

213. člen

Količine goriva, večje od količine, potrebne za dnevno porabo, se smejo hraniti samo v za to izdelanih skladiščih.

V skladišču iz prvega odstavka tega člena se olje in mazivo hranita v posebnih komorah.

V eni komori skladišča sme biti največ 1.000 litrov tekočega goriva ali 1.000 litrov olja in 400 kg maziva.

Tekoče gorivo in mazivo ne smeta biti v isti komori.

Komore skladišča tekočega goriva in maziva ter prostori, dostopni z obeh strani, morajo biti v dolžini najmanj 10 m podprti z negorljivim materialom.

Poleg niš za gorivo v remizah in delavnicah in poleg komor v skladiščih tekočega goriva, olja in maziva, se izdelajo tudi vdolbine zadostne prostornine za sprejem celotnega morebitno izteklega goriva in maziva.

Tla skladišč in dno niš ter mesta za pretakanje tekočega goriva morajo biti nasuti z nezamaščeno mivko ali peskom.

214. člen

Lokomotive, delavnice, remize in poti za prevažanje z vsemi napravami se vzdržujejo v brezhibnem stanju in redno kontrolirajo.

Remize, delavnice, skladišča tekočega goriva, olja in maziva, lokomotive, poti za prevažanje in naprave na njih se pregledujejo enkrat mesečno.

Enkrat v treh mesecih se tudi kemično analizirajo izpušni plini iz dieselskih lokomotiv glede na O₂, CO, SO₂, CO₂, NO_x in aldehide. Vzorec izpušnih plinov se vzame pred filtrom in za njim pri največjem številu vrtljajev in polni obremenitvi ter pri praznem teku motorja.

Vsi deli dieselske lokomotive se redno čistijo.

Ugotovitve pregleda iz drugega odstavka tega člena se vpišejo v knjigo pregledov poti za prevažanje, ugotovitve iz tretjega odstavka tega člena pa v dnevnik o delovanju lokomotive.

Pregledi iz tega člena se opravljajo po navodilu za ravnanje in vzdrževanje.

4. Prevažanje z brezkončno vrvjo ali verigo

215. člen

Prevažanje z brezkončno vrvjo ali verigo (z žičnico ali verižnikom) je dovoljeno v vodoravnih in poševnih rudniških prostorih z nagibom do 25 stopinj (vzpenjače in zaviralnice).

Vsak pogonski postroj žičnice mora imeti zavoro. Zavora mora biti tako močna, da lahko zadrži 25% večji tovor od največje statične obremenitve pri rednem prevažanju.

Zavora mora biti izdelana tako, da zavira samodejno.

216. člen

Komore oziroma mesta, kjer sta montirani pogonska in povratna postaja žičnice, morajo imeti dovolj prostega prostora za varno delo pri montiranju postrojev, njihovem vzdrževanju in ravnanju z njimi.

Če je pogonska postaja v komori, mora biti komora visoka najmanj 1,8 m, prosta širina na strani, s katere se postroj vzdržuje in z njim ravna, mora biti najmanj 1 m, na drugi strani pa najmanj 0,7 m.

217. člen

Pri prevažanju z žičnico mora biti smer proge taka, da se voziček ne more odpeti, iztiriti ali prevrniti.

Če zaradi smeri prostora ni mogoče izpolniti pogojev iz prejšnjega odstavka, se morajo izdelati vmesne postaje ali postaviti pomožne naprave (vodilne tirnice, odklonski koluti in podobno).

218. člen

Vrvenice, odklonski koluti, nosilna konstrukcija žičnice in podobno morajo biti do višine 1,8 m od poda prostora prepletkani z zlahka opazno barvo.

Vse postaje in vmesne postaje žičnice morajo imeti napravo za dajanje in sprejemanje zvočnih signalov, na vsakem stalnem delovnem mestu pa mora biti naprava za ustavljanje žičnice.

Na vseh postajah in vmesnih postajah ter stalnih delovnih mestih morajo biti table z oznakami signalov.

219. člen

Vse naprave žičnice morajo biti zlahka dostopne.

Žičnica mora biti zgrajena tako, da se vozički na koncu prevoza zlahka in brez nevarnosti odpejo in da se voziček ne more zaleteti v pogonski ali povratni kolut.

220. člen

Pri prevažanju z žičnico mora biti prostor na mestu, kjer se vozički pripenjajo in odpenjajo, širok najmanj 1 m od najbolj izpostavljene bočne točke vozička do boka prostora oziroma podporja.

Pri prevažanju z žičnico po poševnih prostorih (z vzpenjačo in zaviralnico) mora biti na navozišču in odvozišču prost vodoravni tir za varno delo pri odpenjanju in pripenjanju vozičkov. Dolžina prostega tira mora ustrezati najmanj dvakratni dolžini vozičkov, ki se pripnejo naenkrat, ne sme pa biti manjša od 6 m.

221. člen

Vrv žičnice mora imeti pred začetkom uporabe najmanj šestkratno varnost glede na največjo statično obremenitev pri prevažanju. Če se s pregledom ugotovi, da se je nosilnost vrvi zmanjšala od začetne vrednosti za več kot 50%, se mora vrv zamenjati.

Vozički morajo biti konstruirani tako, da se pri prevažanju ne morajo prevrniti.

Vezni pribor med posodami (spenjalo) in vezni pribor med posodami in brezkončno vrvjo (vilice ali lovila) morata biti izdelana tako, da je ravnanje z njima varno in da se med vožnjo ne moreta odpeti.

Vozički morajo biti konstruirani tako, da se pri prevažanju ne morajo prevrniti.

Spenjala in vilice ali lovila morajo imeti pred začetkom uporabe najmanj desetkratno varnost glede na največjo statično obremenitev, zamenjati pa se morajo, ko se njihova nosilnost zmanjša od začetne vrednosti za več kot 50%.

222. člen

Pri prevažanju vozičkov z žičnico po poševnem ali po navpično lomljenem prostoru morajo biti na tirih vgrajena lovila ali druge naprave za ustavljanje vozičkov, ki zdrsnejo navzdol.

Prva lovila morajo biti nameščena 5 m pod pregibom v poševnem prostoru, druga pa v razmikih po 30 m.

Istočasna vožnja vozičkov po zaviralnicah ali vzpenjačah ter v hodnikih pod zaviralnicami ali vzpenjačami, ki se z njimi križajo, ni dovoljena, če ni posebnih obvoznih hodnikov ali varnostnih zapor.

Tiri zaviralnic ali vzpenjač se ne smejo podaljševati v isti smeri ali pod topim kotom. Če se temu iz tehničnih razlogov ni mogoče izogniti, se mora na dno zaviralnice ali vzpenjače postaviti dovolj močna zapora, ki mora biti med prevažanjem z zaviralnico ali vzpenjačo zaprta.

223. člen

Pred začetkom prevažanja z žičnico se mora pregledati pogonski stroj, zaviralne naprave, brezkončna vrv, proga, signalne naprave in druge varnostne naprave.

Ugotovitve pregleda je treba vpisati v dnevnik o delovanju žičnice.

224. člen

Hitrost prevažanja z žičnico ne sme biti večja od 1 m/s. Pri prevažanju z žičnico po poševnem prostoru z nagibom več kot 15 stopinj in pri posamičnem prevažanju vozičkov se mora uporabljati varnostna vrv ali veriga.

225. člen

Poleg vozičkov se smejo z žičnico prevažati tudi drugi (večji in težji) predmeti na ustrezni ploščadi, ki mora imeti samodejna lovila, če je nagib več kot 25 stopinj.

5. Prevažanje z vitli

226. člen

Prevažanje materiala z vitli je dovoljeno v vodoravnih (dovažalni vitel), poševnih in navpičnih (izvažalni vitel) jamskih prostorih.

Dovažalni vitel se praviloma postavi na začetku ali na koncu prevažalnega prostora, izvažalni vitel pa na vrhu prevažalnega prostora.

Vitel ima lahko en boben ali dva bobna.

227. člen

Vitel mora imeti napravo za postopno zaganjanje bobna pri uporabi električne energije oziroma ventil za vožnjo pri uporabi stisnjenega zraka ali napravo s hidravličnim zavi-ranjem, s katero upravljalec ravna s svojega mesta. Poleg teh naprav mora biti v bližini vitla tudi stikalo za električni tok oziroma ventil za zapiranje stisnjenega zraka, ki ga lahko upravljalec, ki dela z vitlom, doseže z roko.

Vitel mora imeti zavoro, s katero se lahko zadrži 25% večji tovor od največje statične obremenitve pri rednem prevažanju.

Vitel se lahko krmili tudi daljinsko.

228. člen

Vitel mora imeti ustrezen postavek in temelj in mora biti varno pritrdjen.

Prostor oziroma komora, v kateri je vitel, mora biti visoka najmanj 2 m, prosta širina na strani, s katere se z vitlom ravna in ta vzdržuje, mora biti najmanj 1 m, na drugi strani pa najmanj 0,6 m.

Komora mora imeti stalno razsvetljavo.

229. člen

Boben vitla mora biti tako izdelan in vitel tako montiran, da se vrv sama pravilno navija na boben. Če je treba uravnati navijanje vrvi na boben, se sme to narediti samo z ustreznim kavljem ali z drugo ustrezno pripravo. Te priprave morajo biti poleg vitla.

Na bobnu vitla mora biti vedno v rezervi najmanj za tri navoje vrvi, v kar ni všteta rezerva za preskušanje nosilnosti in kakovosti vrvi. Vrv vitla mora imeti pred uporabo najmanj šestkratno varnost glede na največjo statično obremenitev pri prevažanju, zamenjati pa se mora, če se s pregledom ugotovi, da je njena nosilnost zmanjšala za več kot 50%.

230. člen

Pri prevažanju z vitlom na prevažalni poti, krajši od 40 m, je lahko sporazumevanje ustno, z dajanjem signalov s svetilko ali na drug primeren način.

Če je prevažalna pot daljša od 40 m, mora biti na vsakem delovnem mestu vzdolž prevažalnega prostora naprava za dajanje in sprejemanje zvočnih signalov. Na teh mestih morajo biti tudi tabla z oznako teh signalov ter table z drugimi opozorili, ki se nanašajo na varnost pri prevažanju.

231. člen

Pri prevažanju z vitlom po poševnem prostoru z nagibom več kot 25 stopinj se morajo za prevažanje vozičkov uporabljati ustrezne ploščadi. Na ploščadi mora biti naprava za varno pridrževanje vozičkov. Če se prevažata s skipom, ploščad ni potrebna.

232. člen

Pri prevažanju z vitlom po poševnem prostoru mora biti pod vrhom in dnom poševnega prostora ter na vmesnih priključkih, s katerih se opravlja prevažanje, postavljena varnostna premična zapora.

Zapora se postavi neposredno pod nagibom tirov vpadnikov ali ravnin navozišč, vendar tako, da se voziček, kadar je zapora zaprta, ne more potisniti navkreber.

Zapora se sme odpreti šele, ko se vozički pripnejo na vrv in je vrv napeta. Zapora se odpira z varnega mesta (zaklonišča).

Če se pri prevažanju uporablja podstavek, se morajo na vseh navoziščih in odvoziščih postaviti varnostne zapore, ki morajo biti vedno zaprte, razen kadar se material ali vozički nakladajo na podstavek.

Zapore morajo biti postavljene tudi na vseh tirih v dostopnih hodnikih vmesnih priključkov.

Nepotrebno odpiranje zapor je prepovedano. Poškodovana zapora se mora takoj popraviti, dokler pa se ne popravi, mora biti dostop do prevažalnega prostora prepreden na drug smotrni način (navzkrižne letve in podobno).

233. člen

Pri prevažanju s prevažalnim vitlom morajo imeti vozički, ki se dvigujejo, ustavljalo na svoji zadnji strani, vozički, ki se spuščajo, pa lovilo na čelni sprednji strani ali varnostno vrv (verigo). Če so tla betonirana, se vozički izvlačijo samo z varnostno vrvjo.

234. člen

Če je prevažanje z vitlom stalno, se morajo vzdolž prevažalnega prostora v primernih razmikih vgraditi valjčki, ki ščitijo vrv in pragove proge pred obrabo.

Hitrost prevažanja z vitlom je odvisna od kakovosti proge, ne sme pa biti večja od 2,0 m/s.

6. Prevažanje po zgornji tirnici

1. Splošno o prevažanju po zgornji tirnici

235. člen

Po zgornji tirnici v vodoravnih in malo nagnjenih rudniških prostorih se material lahko prevaža ročno in z mehaničnimi napravami (vitli, žičnicami z brezkončno vrvjo in visečimi lokomotivami), v poševnih rudniških prostorih pa samo z mehaničnimi napravami.

236. člen

Pri prevažanju po zgornji tirnici se morejo uporabljati naslednji signalni znaki:

- en kratek signal - stoj;
- dva kratka signala - vozi naprej;
- trije kratki signali - vozi nazaj;
- štirje signali - vozi počasi;
- pet signalov - prevažanje ljudi (v izjemnih primerih).

237. člen

Mere rudniških prostorov, v katere je treba vgraditi zgornjo tirnico za prevažanje materiala, morajo biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

238. člen

Če poteka prevažanje po zgornji tirnici skozi zračilna vrata, morajo biti ta izvedena tako, da ne motijo delovanja varnostnih naprav prevažalnega sistema in sistema za zračenje jame.

239. člen

Tirnice z obesnimi deli, ki so nanje pritrjeni, ter vezni deli med tirnicami in podporo morajo imeti najmanj trikratno varnost glede na največjo obremenitev. Zgornje tirnice se morajo na ovinkih in na koncu zavarovati pred izpadanjem,

elementi za pritrditev (zavarovanje) pa ne smejo imeti manjše varnosti kot deli, s katerimi so tirnice obešene.

240. člen

Največja dovoljena masa materiala (tovora), ki se sme naložiti in prevažati po zgornji tirnici, mora biti izračunana za ustrezen način in sistem prevažanja ter vidno označena na nakladalni postaji.

241. člen

Delovna mesta, na katerih morajo biti stalno delavci in poleg katerih se tovor prevaža z mehaničnimi napravami po zgornji tirnici, nakladalne in razkladalne postaje ter križišča morajo imeti stalno razsvetljavo.

242. člen

V vsaki izmeni se mora pred začetkom prevažanja premoga in drugega tovara po zgornji tirnici z mehaničnimi napravami preveriti, ali je prevažalni sistem brezhiben.

243. člen

Prevažanje po zgornji tirnici se opravlja po navodilu za ravnanje z njo in njeno vzdrževanje.

2. Ročno prevažanje po zgornji tirnici

244. člen

Ročno prevažanje po zgornji tirnici je dovoljeno v jamskih prostorih z nagibom do 10TM.

Če je nevarnost, da del vlaka ali vlak za ročno prevažanje nekontrolirano spelje z nakladališča ali razkladališča, se mora nad takimi mesti in pod njimi postaviti na tirnico naprava za zadrževanje vlaka s tovorom.

245. člen

Deli vlaka za ročno nakladanje, v katere se naklada tovor (prevažalni vlak, ročni prevažalni vitel, nosilna ploščad, verige, objemne verige s kavljem ipd.) morajo biti konstruirani tako, da je mogoče tovor zanesljivo zavarovati pred izpadanjem med vožnjo.

246. člen

Razdalja med dvema vlakoma za ročno prevažanje je najmanj 1,6 m, zagotovi pa se z odmičnim drogom, povezanim s koncema dveh vlečnih vlakov. Če odmičnega droga ni, je ta razdalja lahko tudi večja, kar mora biti določeno s posebnim navodilom.

247. člen

Pred ročnim prevažanjem po zgornji tirnici se preveri njena tehnična brezhibnost.

3. Prevažanje po zgornji tirnici z vitlom

248. člen

Prevažanje materiala po zgornji tirnici z vitlom je dovoljeno v poševnih prostorih z vzponom oziroma padcem največ 25 stopinj in s hitrostjo 2 m/s. Dovoljeni padec sme biti tudi večji, vendar samo v jamskih prostorih, ki niso daljši od 150 m; v tem primeru je dovoljena hitrost 0,5 m/s.

249. člen

Vrv vitla za prevažanje po zgornji tirnici po poševnih prostorih mora imeti, ko se napelje, najmanj šestkratno varnost glede na največjo obremenitev pri prevažanju največjega tovara.

Vezni elementi vozičkov in prevažalne posode ter elementi, ki povezujejo vrv in vozičke, morajo prav tako imeti šestkratno varnost glede na največjo vlečno obremenitev.

250. člen

Pogon vitla mora biti izveden tako, da ni mogoče preseči največje dovoljene hitrosti prevažanja 2 m/s.

251. člen

V poševnih jamskih prostorih morajo imeti vozički za prevažanje materiala po zgornji tirnici, katerega masa je več kot 3 t, varnostno zaviralno napravo (lovilo). Varnostna naprava mora biti konstruirana tako, da pri nagibu 18 stopinj zavorna pot ni daljša od 11 m.

252. člen

Za prevažanje po zgornji tirnici z vitlom po poševnih prostorih se vodita knjiga o prevzemu in predaji naprav ter knjiga o pregledih in vzdrževanju.

4. Prevažanje po zgornji tirnici z brezkončno vrvjo

253. člen

Prevažanje po zgornji tirnici z brezkončno vrvjo (v nadaljnjem besedilu: žičnica z zgornjo tirnico) poteka po vodoravnih in poševnih rudniških prostorih z nagibom do 20 stopinj in s hitrostjo do 2 m/s.

Žičnica z zgornjo tirnico se lahko postavi tudi, kadar je padec večji od 20 stopinj, če to dovoli proizvajalec na podlagi ustrezne konstrukcije. Ta mora biti taka, da omogoča pravočasno zaviranje in hitrost, manjšo od 2 m/s.

254. člen

Pripenjanje in povezovanje vozičkov vlečnega vlaka in odmičnih drogov morata biti izvedena tako, da vozičkov ni mogoče zlahka ločiti.

255. člen

Če je nagib jamskega prostora večji od 10TM, mora imeti vlečni vlak žičnice z zgornjo tirnico zaviralne vozičke (zaviralni vozički – lovila), tako da se vlak s tovorom, ko se zavore vklopijo, lahko sam ustavi, če se vrv odgne od vlečnih vozičkov.

Zaviralni vozički morajo biti izračunani in izvedeni tako, da pri nagibu od 5 stopinj do 20 stopinj ustavijo vlečni vlak na dolžini 11 m.

256. člen

Posode za nakladanje tovora (zabojniki) morajo biti izdelane tako, da se material v njih varno prevaža in zavaruje pred izpadanjem.

257. člen

Pri žičnicah z zgornjo tirnico morajo imeti vezni elementi med vozički vlečnega vlaka, posodo za tovor in vlečnim vlakom ter vrvjo šestkratno varnost glede na največjo vlečno obremenitev.

258. člen

Krivinski polmer žičnice z zgornjo tirnico v vodoravni ravnini mora biti najmanj 4 m, v navpični pa 10 m. Kretnice žičnice z zgornjo tirnico morajo biti izvedene tako, da se med vožnjo polnega vlaka ne morejo same odpirati in zapirati.

259. člen

Vlečna vrv žičnice z zgornjo tirnico mora imeti pri montiranju najmanj šestkratno varnost glede na njeno največjo statično obremenitev pri prevažanju tovora. Preskusna in računska varnost vrvi se ne sme razlikovati za več kot 15%. Premer vrvi ne sme biti manjši od 13 mm.

260. člen

Vlečna vrv žičnice z zgornjo tirnico se vodi s koluti. Vodenje mora biti izvedeno tako, da se vrv ne dotika podpora in bokov prostora, kablov ali prevažanega tovora. Na stalnih delovnih mestih poleg žičnice se morajo postaviti stikala, s katerimi se po potrebi izklopi delovanje motorja žičnice.

261. člen

Deli, s katerimi se pritrujejo koluti za vodenje vrvi, morajo biti izvedeni tako, da imajo trikratno varnost proti pretrgu glede na največjo statično obremenitev.

262. člen

Pred ovinkom in za njim morajo biti postavljeni dodatni koluti za vodenje vrvi. Premer dodatnih kolotov za premagovanje ovinka pri vodenju vrvi mora biti najmanj 20-krat večji od premera vrvi.

263. člen

Vitli s hidravličnim pogonom morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- zaviralni sistem mora biti izveden tako, da se sam vklopi, čim se pogon izklopi, zavore pa ne smejo popustiti, dokler se na manometru ne doseže tlak, ki zadostuje, da se ventili odprejo, če v rezervoarju ni dovolj olja, če je temperatura višja od dovoljene in če motor ni vklopljen;
- zavore morajo zdržati 1,5-krat večji tovor, kot je največja statična obremenitev pri rednem prevažanju.

Črpalka pogona vitla iz prvega odstavka tega člena se avtomatsko vrne v ničelno lego, če se prekine cevovod, če zmanjka električne energije, če je napajalni tlak v hidravličnem sistemu premajhen in če v rezervoarju ni dovolj olja.

Komandne naprave vitla iz prvega odstavka tega člena morajo biti dostopne in pregledne za upravljalca, ne da bi zapustil svoje mesto.

264. člen

Pogon vitla s hidravličnim pogonom mora biti izveden tako, da ni mogoče preseči največje dovoljene hitrosti prevažanja.

265. člen

Črpalka hidravličnega pogona vitla se mora samodejno vrniti v ničelno lego, če se prekine cevovod ali če zmanjka električne energije, če se preveč zniža napajalni tlak v hidravličnem sistemu in če v rezervoarju ni dovolj olja.

266. člen

Vse komandne naprave vitla na hidravlični pogon morajo biti dostopne in pregledne za upravljalca.

267. člen

Napenjalna postaja žičnice z zgornjo tirnico mora imeti dovolj prostora za napenjanje vrvi. Premer napenjalnega koluta vrvi na povratni postaji mora biti najmanj dvajsetkrat večji od premera vrvi.

Naprave za pritrdjevanje povratnega koluta morajo imeti najmanj šestkratno varnost glede na največjo statično obremenitev.

268. člen

Vlečna vrv žičnice z zgornjo tirnico se mora pregledati najmanj enkrat na teden, ugotovitev pa vpisati v knjigo pregledov vrvi.

Obstoječo vrv je treba zamenjati z novo, če je na 10 ovojev pramena vrvi toliko pretrganih žic, da druge žice pri prevozu ne zagotavljajo trikratne varnosti glede na normalno statično obremenitev vrvi. Vrv se ne sme uporabljati, če je zaradi korozije ali iz kakih drugih razlogov za več kot 10% zmanjšan njen prvotni premer.

5. Prevažanje po zgornji tirnici z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo

269. člen

Prevažanje po zgornji tirnici z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo (v nadaljnjem besedilu: prevažanje z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo) je dovoljeno po vodoravnih in poševnih jamskih prostorih z nagibom do 20 stopinj in s hitrostjo do 2 m/s. Prevažanje z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo je dovoljeno po poševnih prostorih tudi pri večjih padcih od 20 stopinj, če to dovoli proizvajalec.

270. člen

Viseča dieselska hidravlična lokomotiva mora biti konstruirana tako, da se z njo lahko varno ravna in da se zlahka kontrolira in vzdržuje. Naprave in instrumenti, ki so vgrajeni v lokomotivah, morajo biti zaradi varnega delovanja zavarovani pred mehanskimi poškodbami in škodljivimi vplivi vode in prahu. Osnovne mere morajo biti v skladu ustreznim veljavnim standardom.

271. člen

Viseče dieselske hidravlične lokomotive morajo biti sposobne obvladati vodoravne ovinke s krivinskim polmerom 4 m, navpične pa s krivinskim polmerom 10 m.

272. člen

Izpušni plini pri izhodu v atmosfero ne smejo imeti višje temperature od 70 stopinj C in ne smejo vsebovati več kot 0,12% (V/V) ogljikovega monoksida.

Površinska temperatura na nobenem mestu motorja ne sme biti višja od 150 stopinj C pri trajni obremenitvi, ki je predvidena za visečo lokomotivo.

273. člen

Če ni brezhiben ali če je poškodovan kakšen bistveni sestavni del, zlasti pa, če zavore, verige in nosilni kavlji ter vezne vzmeti niso brezhibni, če so izrabljena torna kolesa, če nekontrolirano iztekata gorivo in mazivo, če komande in rezervoar za prečiščevanje in hlajenje izpušnih plinov iz motorja niso brezhibni, če je koncentracija ogljikovega monoksida (CO) v izpušnih plinih motorja večja od dovoljenega odstotka, če so nosilne tirnice ali verige deformirane ali počene, če naprava za gašenje požarov ni brezhibna, če ne delujejo signalne naprave, razsvetljava ipd., se tovar ne prevaža z visečo hidravlično dieselsko lokomotivo.

274. člen

Pri prevažanju z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo morajo biti elementi za upravljanje v drugih vozniških kabinah v položaju mirovanja oziroma izključeni.

Krmilna ročica se mora po končanem ponovnem aktiviranju sama vrniti v začetno lego.

275. člen

Viseče dieselske hidravlične lokomotive morajo imeti obratovalno, varnostno in ročno zavoro in dva med seboj neodvisna zaviralna sistema. Zavorne obloge ne smejo biti iz plastike ali snovi, izdelane na osnovi stisnjene umetne smole.

276. člen

Obratovalna zavora mora biti konstruirana tako, da med obratovanjem vedno deluje. Ne sme odpovedati niti pri vklopu varnostne ali ročne zavore.

Obratovalna zavora mora biti regulacijska in ne sme delovati z neposrednim tornim stikom s tirnico.

Obratovalna zavora mora biti konstruirana tako, da lahko ustavi vlak pri vožnji navzdol na poti, ki ni daljša od 15 m. To ustavljanje mora biti zagotovljeno za največji skupni tovor, za največji projektirani nagib trase zgornje tirnice in za največjo hitrost vožnje.

Obratovalna zavora mora biti taka, da vlak pri vožnji navzdol pri največji obremenitvi, največjem nagibu in največji hitrosti spusti vlak s konstantno hitrostjo.

277. člen

Zavorno silo varnostne in ročne zavore morajo povzročati vzmeti ali uteži.

Varnostna in ročna zavora morata biti izvedeni tako, da se zavorne obloge med vožnjo ne tarejo ob tirnico, zavorni kolut ali boben.

278. člen

Varnostna zavora se mora samodejno vklopiti, če se največja hitrost preseže za več kot 30%, omogočeno pa mora biti, da se v vsakem trenutku vklopi tudi ročno iz voznikove kabine.

Za samodejni vklop varnostne zavore morata biti dva mehanizma, ki delujeta neodvisno drug od drugega.

279. člen

Zavore se morajo vzdrževati v brezhibnem stanju, tako da izpolnjujejo naslednje pogoje:

- pojemek pri zaviranju ne sme biti večji od 9,81 m/s²;
- zaviralna naprava se mora s samodejnim mehanizmom za vklop vklopiti v največ 0,3 s;
- zaviralna naprava se mora pri ročnem vklopu vklopiti v 0,7 s.

280. člen

Ročna zavora mora imeti najmanj enainpolkrat večjo zavorno silo od največje potrebne sile za statično varnost vlaka pri največji obremenitvi in na največjem nagibu.

Na koncu vlaka, vlečenega z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo, mora biti lovilo (zaviralni maček), ki deluje neodvisno od lokomotive, če pa se v poševnem prostoru loči del vlaka, se zavira s hidravlično napravo.

281. člen

Dieselska hidravlična lokomotiva se oprepi s stalno gasilno napravo z avtomatskim delovanjem, ki se lahko vklopi tudi ročno iz voznikove kabine med obratovanjem.

Dieselska hidravlična lokomotiva mora biti opremljena tudi z ročnim gasilnim aparatom, ki se lahko z obeh strani lokomotive sname iz svojega ležišča.

282. člen

Sedež v kabini za strojevodjo na lokomotivi mora biti postavljen tako, da ima strojevodja dober pregled nad traso, da lahko odčitava kontrolne instrumente in varno ravna s komandnimi napravami.

Razsvetljava v kabini za strojevodjo mora biti take jakosti, da v razdalji 15 m daje osvetljenost 4 lux.

Na kabini za strojevodjo mora biti vgrajena zvočna sirena, katere signali se dobro slišijo v razdalji 15 m pred čelom vlaka.

Kabina za strojevodjo mora imeti na obeh straneh odprtini za vstopanje in izstopanje.

283. člen

Deli vlakovnega pribora, ki rabijo za prenos vlečne oziroma potisne sile med dieselsko hidravlično lokomotivo, kabino in deli za vleko tovora, morajo imeti najmanj desetkratno varnost glede na največjo dovoljeno statično obremenitev pri prevažanju materiala.

284. člen

Deli, ki rabijo za obešanje dieselske hidravlične lokomotive, kabine in zabojnika, morajo prav tako imeti desetkratno varnost glede na maso obešenih naprav.

285. člen

Deli veznega pribora, ki rabi za prenos vlečne oziroma potisne sile med dieselsko hidravlično lokomotivo, kabino in deli za vleko tovora, imajo najmanj desetkratno varnost proti pretrgu glede na največjo dovoljeno statično obremenitev pri prevozu tovora.

Deli, ki rabijo za obešanje dieselske hidravlične lokomotive, kabine in kletke, imajo desetkratno varnost glede na težo obešenih naprav.

286. člen

Dieselska hidravlična lokomotiva mora imeti instrumente za kazanje števila delovnih ur motorja, hitrosti vožnje, zračnega tlaka zaviralnega sistema in delovnega tlaka hidravlike ter tipsko ploščico s tehničnimi podatki.

Na pogonskem motorju lokomotive se označita tovarniška številka in firma oziroma ime in sedež ali registrirni znak proizvajalca.

287. člen

Dieselska hidravlična lokomotiva mora imeti instrumente za registriranje delovnih ur motorja, hitrosti vožnje, zračnega tlaka zavornega sistema in delovnega tlaka hidravlike ter tipsko ploščico s tehničnimi podatki.

Na pogonskem motorju lokomotive se označita tovarniška številka in firma oziroma ime in sedež ali registrirni znak proizvajalca.

288. člen

Prepovedano je prevažanje materiala z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo, če ni brezhibna ali če je poškodovan kakšen bistveni sestavni del, zlasti pa, če niso brezhibne zavore, verige in nosilni kavlji ter vezni drogovi; če so izrabljena tarna kolesa; če nekontrolirano iztekata gorivo in mazivo; če niso brezhibni komande in rezervoar za prečiščevanje in hlajenje izpušnih plinov iz motorja; če je delež ogljikovega monoksida (CO) v izpušnih plinih motorja večji od dovoljenega; če so nosilne tirnice ali verige deformirane ali počene; če ni brezhibna naprava za gašenje požarov; če ne delujejo signalne naprave in razsvetljava ipd.

289. člen

Brezhibnost poti za prevažanje (tirnice z deli za obešanje) in viseče hidravlične dieselske lokomotive s pripadajočimi napravami se pregleduje vsak dan po izmenah. Ugotovitve teh pregledov se vpisujejo v knjigo dela v zvezi z vzdrževanjem viseče hidravlične dieselske lokomotive.

Poleg pregledov iz prejšnjega odstavka se opravljajo tudi tedenski in mesečni pregledi.

7. Prevažanje po spodnji tirnici

290. člen

Mere jamskih prostorov, v katere je treba vgraditi spodnjo tirnico za prevažanje materiala, morajo biti take, da omogočajo normalno prevažanje. Prost prostor bočno in nad najbolj izpostavljeno napravo ali tovorom mora biti večji od 0,3 m.

Tirnice, všteti tudi veznice, morajo imeti najmanj dvakratno natezno varnost glede na največji tovor, ki se prevaža.

291. člen

Krivinski polmer tira ne sme biti manjši od 4 m, računano od srednjice tira.

292. člen

Prevažanje po spodnji tirnici s pogonom z vitli je dovoljeno v vodoravnih in poševnih jamskih prostorih s padcem oziroma vzponom do 20 stopinj in s hitrostjo do 2 m/s, če so vgrajene naprave, ki preprečujejo prekoračitev dovoljene hitrosti.

Prevažanje po spodnji tirnici je dovoljeno tudi pri padcih oziroma vzponih, večjih od 20 stopinj, vendar ob posebnih tehničnih varnostnih ukrepih.

293. člen

Vozički vlečnega vlaka in vezni drogovi se lahko spenjajo s spenjali, ki se ne morejo sama odpeti.

Vezi vozičkov vlečnega vlaka morajo biti izračunane za šestkratno varnost glede na največji dovoljeni tovor pri prevažanju.

294. člen

Pri padcu ali vzponu več kot 10 promilov mora biti na spodnji tirnici vlečnega vlaka ustrezno število zaviralnih naprav (zaviralnih vozičkov ali tovornih vozičkov z lastnimi zavornimi), tako da se lahko vlak s tovorom sam ustavi, ko se te naprave vklopijo, če se vrv odpne od vlečnih vozičkov. Zaviralna naprava mora biti izračunana in izvedena tako, da pri padcu oziroma vzponu od 5 stopinj do 20 stopinj ustavi vlak na dolžini 15 m.

295. člen

Vlečna vrv vlaka s spodnjo tirnico mora imeti pri montiranju najmanj šestkratno varnost glede na njeno največjo statično obremenitev pri prevažanju. Preskusna in računska varnost vlečne vrvi se ne smeta razlikovati za več kot 15%.

296. člen

Vlečna vrv vlaka s spodnjo tirnico se vodi z napravami za vodenje (valjčki idr.). Naprave za vodenje vrvi morajo biti izvedene in vgrajene tako, da se vrvi ne morejo zaplesti in nikjer zatakni za podporje ali razloženi material.

297. člen

Deli, ki so namenjeni za pritrdjevanje naprav za vodenje vrvi, morajo imeti trikratno varnost glede na vlečno silo vrvi.

298. člen

Vitel za vleko vlaka po spodnji tirnici mora biti pritrjen na podlago tako, da zdrži trikratno nazivno vlečno silo.

299. člen

Naprave za pritrdjevanje valjčkov za obračanje (obračalnice za vrvi) morajo imeti najmanj šestkratno varnost glede na največjo statično obremenitev.

8. Prevažanje s transporterji**1. Splošno o prevažanju s transporterji**

300. člen

Tehnične lastnosti transporterjev za prevoz mineralnih surovin, materiala in ljudi morajo biti v skladu z namenom prevoza ter z lastnostmi materiala, ki se prevažajo.

Dimenzije transporterjev iz gume ali plastične mase ter dimenzije in kakovost samega traku iz gume ali plastične mase morajo izpolnjevati praviloma pogoje, ki jih predpisujejo ustrezni veljavni standardi.

301. člen

Transporterji se smejo postavljati v skladu z odobrenim rudarskim projektom.

Uporabnik transporterja je dolžan imeti za vsak transporter v obratovanju naslednjo dokumentacijo:

- atest ustrezne strokovne organizacije;
- oceno primernosti za začetek obratovanja, ki jo je dala ustrezna pooblaščen strokovna institucija;
- dovoljenje za uporabo transporterja, ki ga je izdal pristojni rudarski organ.

Za nepremične transporterje mora voditi uporabnik evidenco o periodičnih pregledih in preizkusih.

302. člen

Periodični preizkusi transporterjev se morajo opraviti v naslednjih rokih:

- transporterjev, na katerih se prevažajo ljudje – vsakih 12 mesecev;
- nepremičnih transporterjev – vsakih 36 mesecev;
- premičnih in drugih transporterjev – v rokih, ki jih predpiše izvajalec rudarskih del odvisno od okoliščin in pogojev, v katerih se uporabljajo.

Če se opravijo na konstrukciji transporterja ali na njenih delih bistvene spremembe, ali če se spremenijo obratovalni pogoji transporterja oziroma, če se stalni transporter premesti na drug kraj, je treba pred začetkom obratovanja vselej zahtevati od ustrezne strokovne institucije dela potrdilo, da je v spremenjenih pogojih varnost pri delu zagotovljena v skladu s tem pravilnikom.

303. člen

Za prevažanje rude in jalovine v jami se smejo uporabljati transporterji z brezkončnim trakom iz gume, plastičnih mas oziroma gume in plastičnih mas z vložki (v nadaljnjem besedilu: transporterji s trakom).

Za kratke razdalje se smejo uporabljati členasti transporterji (dodajalne naprave).

304. člen

S transporterji, ki so namenjeni izključno za prevoz materiala, je prepovedan prevoz ljudi.

2. Prevažanje s transporterjem s trakom

305. člen

Jamski prostori, v katerih so transporterji s trakom, se izdelajo po ustreznih veljavnih standardih za prereze jamskih prostorov.

Mere transporterja s trakom ter mere in kakovost samega traku iz gumija ali plastične mase se določijo po ustreznih veljavnih standardih za transporterje s trakom in njihove sestavne dele.

Transportni trak mora biti odporen proti gorenju in anti-statičen in se preskuša po ustreznih veljavnih standardih za transportne trakove.

306. člen

S transporterjem s trakom se prevažajo samo tisti material, za katerega je transporter konstruiran.

Zrnavost izkoptine, ki se prevažajo, ne sme biti večja, kot je določeno z ustreznimi veljavnimi standardi.

Nagibni kot poševnih transporterjev s trakom ne sme biti večji od največjega dovoljenja nagiba, ki je določen z ustreznimi veljavnimi standardi, in mora biti usklajen z značilnostmi materiala in delovnimi pogoji transporterja.

Če je nagib večji od dovoljenega, se uporabljajo specialne konstrukcije transporterja ali traku.

Pri prevozu izkoptine, katere zrnavost znaša največ 300 mm, po prostoru navzdol in pri hitrosti traku več kot 1,5 m/s, nagib prostora ne sme biti večji od 80% nagiba, določenega z ustreznimi veljavnimi standardi.

Hitrost gibanja transportnega traku za prevažanje materiala se določi glede na konstrukcijo traku in transporterja, značilnosti materiala, ki se bo prevažal, in delovne pogoje transporterja.

307. člen

Če se izkoptina prevažajo z rebrastim trakom ali transporterjem posebne konstrukcije, največji nagib za prevažanje navzgor ali navzdol ne sme biti večji od nagiba, ki ga je določil proizvajalec transporterja.

308. člen

S transporterji s trakom se sme material prevažati po vodoravnih in poševnih prostorih. Pri prevažanju po poševnem prostoru s padcem oziroma vzponom več kot 5 stopinj, mora imeti transporter napravo za samodejno ustavljanje ali zaviranje, če zmanjka energije.

Če je pogonska postaja na vrhnjem delu poševnega prostora, se postavi naprava, ki transporter samodejno ustavi, če zmanjka pogonske energije. Če je pogonska postaja na dnu poševnega prostora, izkoptina pa se izvleči z dna nagnjenega prostora, ima vrtljivi boben napravo za samodejno zaviranje.

Če je nagib transporterja s trakom večji od 8 stopinj, ima transporter ne glede na mesto pogonske postaje napravo za samodejno zaviranje.

Torni deli zavornih oblog se izdelajo iz negorljive snovi, na kateri se ne more nabirati statična elektrika.

Vsi konstrukcijski elementi za nošenje, obešanje in napenjanje transporterja morajo imeti dvakratno varnost glede na največjo statično obremenitev.

309. člen

Povezave napenjalnih naprav transporterja s trakom z njegovim temeljem morajo sprejeti oziroma zdržati najmanj dvakratno napenjalno statično silo, s katero utegnejo biti natezalne vrvi obremenjene.

310. člen

Mere odprtih bunkerja, v katerega se vsipa oziroma pada izkoptina s trakom, se določijo s posebnim izračunom višine, parabole padca in mase največjih in najtežjih kosov.

311. člen

Pri uporabi transportnih trakov, izdelanih iz vnetljivega materiala (gume, plastike ipd.), mora biti vzdolž transporterja na vsakih 50 m hidrant z ventili in 50 m dolgimi gasilskimi cevmi ali ustrezen gasilni aparat, če s projektom ni predvidena druga vrsta zaščite.

V jamah z lesenim podporjem, v katerih je metan ali nevaren premogov prah, smejo biti transportni trakovi samo iz nevnetljivega materiala.

312. člen

Za trakove iz nevnetljivega materiala v kategoriziranih metanskih jamah je za uporabo v jamskih prostorih II. nevarnosti pred metanom, ali v katerih je nevarnost eksplozije premogovega prahu, potreben poseben atest ustrezne pooblaščenke strokovne organizacije, da je trak izdelan iz nevnetljivega materiala po ustreznem veljavnem standardu.

313. člen

Mesto oziroma del prostora, v katerem so pogonska, napenjalna, povratna in presipna postaja transporterja s trakom, mora biti dovolj velik in dostopen z vseh strani, razdalja med najbolj izpostavljenim delom transporterja s trakom in bokom prostora pa mora biti najmanj 0,7 m. Vzdolž transporterja s trakom mora biti na strani, kjer hodijo ljudje, prost prehod, ki mora biti širok najmanj 0,7 m in visok 1,8 m. Na nasprotni strani mora biti razdalja med transporterjem s trakom in bokom hodnika najmanj 0,2 m.

Prosta višina nad transporterjem s trakom mora biti najmanj 0,6 m, pod povratnimi valji za transportni trak pa najmanj 0,2 m.

314. člen

Če se v enem prostoru postavi dva vzporedna transporterja, mora biti razmik med njunima najbolj izpostavljenima deloma najmanj 1 m, če pa en transport obratuje, dokler je drugi v remontu, mora biti ta razmik 1,5 m.

315. člen

Po trakovih ni dovoljeno hoditi niti čez nje prehajati.

Čez trakove se sme izjemoma prehajati le na določenih mestih, kjer sta zagotovljena popolna varnost tistega, ki gre čez trak in neovirano obratovanje transporterja ob prehajanju.

Za prehod ljudi čez transporter se mora izdelati most. Višina nad mostom do stropa prostora mora biti najmanj 1,4 m. Prosta višina od traku do mosta mora biti najmanj 0,6 m.

Če je prehod za ljudi pod trakom, višina prehoda ne sme biti manjša od 1,2 m.

Podhodi in prehodi se ne smejo izdelati na območju napenjalne in povratne postaje transporterja, imeti pa morajo stalno razsvetljavo.

316. člen

Če je transporter daljši od 50 m v eni smeri, mora obstajati naprava za dajanje in sprejemanje zvočnih signalov take jakosti, da se signal sliši na vsakem mestu vzdolž transporterja.

317. člen

Če ima transporter kot vlečni element vrv, morajo biti vrvi spojene po navodilih proizvajalca. Enaka navodila veljajo tudi pri vzdrževanju žlebov, s katerimi trakovi nalegajo na vrv.

318. člen

Pogonski, napenjalni, odklonski in povratni bobni ter drugi vrtljivi deli na transporterjih morajo imeti zaščitne naprave, ki preprečujejo dotik z vrtečimi se deli.

319. člen

Pri prehodu gumijastega traku z vložki iz koritaste v ravno lego, mora biti zagotovljena t.i. prehodna dolžina. Prehodna dolžina se izračuna ali določi po priporočilu proizvajalca.

Pri koritastih trakovih je treba praviloma naravnati tudi prehodni polmer na mestih, na katerih se spreminja naklon traku.

Prehodni polmeri se izračunajo ali določijo po priporočilu proizvajalca.

320. člen

Na nakladališčih in prekladališčih, kjer prihaja material na trak transporterja ali če je material zajeten, morajo biti nosilni valji ali njihovi žlebovi prožni in gosteje razporejeni, da padajoči material ne more poškodovati traku.

321. člen

Če je to v projektu predvideno, morajo biti na transporterjih vgrajene še druge zaščitne oziroma varnostne in signalne naprave; njihova konstrukcija mora biti takšna, da transporterji ne morejo začeti redno obratovati, če so zaščitne naprave odstranjene ali varnostne in signalne naprave izklopljene.

322. člen

Za delo ni dovoljeno uporabljati transporterjev, na katerih so poškodovani bistveni sestavni deli; izjema so manjše poškodbe traku. Takšni transporterji se smejo pognati le na izrecni ukaz tehničnega vodje oziroma dispečerja, če ga je tehnični vodja pooblastil.

323. člen

Čiščenje pogonske, obračalne in napenjalne postaje med obratovanjem transporterja ni dovoljeno.

Ne glede na prvi odstavek tega člena sme proizvajalec s konstrukcijsko rešitvijo na zadovoljiv način omogočiti čiščenje postaj iz prvega odstavka tega člena in v ta namen izdati navodilo za vzdrževanje in čiščenje transporterja.

324. člen

Material se sme na trak nakladati samo, kadar se trak premika.

Izjemoma se sme na trak, ki stoji, metati material, ki je bil odstranjen pri čiščenju, odvaža pa se s trakom.

325. člen

Pri poševnih transporterjih s trakom se morajo postaviti zaščitne obloge, ki preprečujejo, da bi se veliki kosi materiala kotalili, odskakovali ali padli s traku.

326. člen

Če pri prevažanju z več posamičnimi transporterji, ki so razporejeni zaporedno, na vsaki pogonski postaji ni upravljalca transporterja in če transporterji niso na obeh straneh med seboj povezani s signalnimi napravami, mora imeti ves sistem transporterjev samodejno napravo za postopno zaganjanje in ustavljanje posameznih transporterjev po tistem vrstnem redu, ki je določen z organizacijo tehnološkega procesa (naprava za blokiranje).

Ustavitev traku z zanesljivo signalno napravo mora biti omogočena z vsakega stalnega delovnega mesta vzdolž transporterja.

Na vseh nakladalnih in razkladalnih postajah mora biti telefonska ali druga zveza za ustno sporazumevanje.

327. člen

Če se popravlja eden izmed vzporednih transporterjev s trakom v istem prostoru, se drugi transporterji med popravilom ustavijo.

328. člen

Za prevoz jamskega lesa in drugih predmetov s transporterjem s trakom se izdelava navodilo za ravnanje.

Prevažanje lesa in drugih predmetov je dovoljeno samo izjemoma, če so transporter s trakom ter nakladalna in razkladalna mesta za to usposobljeni.

329. člen

Na vseh jamskih križiščih, čez katera so speljani transporterji s trakom, se postavijo mostovi ali stopnice z letvami za oporo ali z ograjo.

Mostovi iz prejšnjega odstavka se postavijo visoko nad trakom, tako da se obnje ne morejo zatakni niti največji kosi materiala, ki se prevažajo po trakom.

Prehodi čez transporterje morajo biti osvetljeni.

330. člen

Med podom na mostu in stropom znaša prosta višina najmanj 1,2 m.

Most mora biti širok najmanj 0,7 m, pod pa ne sme biti spolzek.

331. člen

Pri visečem transporterju s trakom se prehod pod njim zavaruje tako, da ima prosto višino najmanj 1,0 m.

332. člen

Jamski prostori, v katerih so neprestavljivi transporterji s trakom, namenjeni tudi za reden prevoz delavcev, morajo biti osvetljeni s stalno razsvetljavo.

333. člen

Pogonska in povratna postaja transporterjev s trakom, s katerimi se opravlja prevoz po isti trasi dlje kot eno leto, se postavi na trdnih podstavkih oziroma temeljih.

334. člen

Če se izkopnina prevaža po spodnjem trakom, mora biti na notranji strani trakom ustrezna naprava za varno čiščenje trakom.

335. člen

Stalna delovna mesta poleg neprestavljivih transporterjev morajo biti dobro osvetljena s stalno razsvetljavo.

Jamski prostori, ki so določeni kot redne poti za gibanje ljudi in v katerih so neprestavljivi transporterji, morajo biti dobro osvetljeni s stalno razsvetljavo.

336. člen

Izkopnina se ne sme kopičiti na tleh pod povratnim trakom, temveč se mora redno odstranjevati z ustreznim orodjem.

Izkopnina, ki se odstrani z napravami za čiščenje, in izkopnina, ki je padla s trakom, se mora redno odstranjevati tako, da ne ogroža prostega prostora okoli transporterja.

Kadar se izkopnina čisti s trakom, mora biti trak ustavljen.

337. člen

Nakladališča in prekladališča morajo biti konstrukcijsko izvedena tako, da material pri nakladanju pada na sredino trakom. Če se prevažajo tudi večji kosi materiala, morajo padati na trak v smeri prevažanja in po možnosti na površino, ki je že prekrita z drobnim materialom, ki se prevaža.

Nakladališča in prekladališča morajo biti zavarovana z ograjami ali varnostnimi mrežami, če obstaja nevarnost, da ljudje pridejo v območje takih mest ali da odskočijo kosi materiala, ki se prevažajo.

338. člen

Pomanjkljivosti, ki se ugotovijo med izmeno, se po vsaki izmeni vpišejo v knjigo o prevzemu in predaji.

Enkrat na teden se podrobno pregledajo konstrukcija in vrtljivi deli transporterjev s trakom, ugotovljene pomanjkljivosti pa vpišejo v knjigo rednih pregledov transporterjev.

339. člen

V jamskem prostoru, v katerem so neprestavljivi transporterji s trakom, se na vsakih 50 m vzdolž transporterjev postavi hidrant z ventilom in gasilnimi cevmi, dolgimi 50 m.

V pogonskih postajah vsakega transporterja s trakom se postavi potrebno število ustreznih gasilnih aparatov.

340. člen

Gumijasti trak v jami se praviloma spaja z vulkaniziranjem.

Gumijasti trak se toplo ali hladno vulkanizira na način, ki ga določi proizvajalec sredstev za vulkaniziranje.

Spoji koncev gumijastih trakov se izdelajo tako, da imajo potrebno trdnost, da so odebelitve na njih čim manjše in da spoji brez ovir in poškodb tečejo čez bobne.

341. člen

Na vseh komandnih vzvodih, tasterjih, gumbih in podobnih napravah se postavi napis o njihovem namenu.

342. člen

Transporterje smejo upravljati le za to strokovno usposobljene osebe, ki jim je izvajalec rudarskih del priznal strokovno izobrazbo za tako delo, in jih je v ta namen odredil tehnični vodja obrata oziroma tisti, ki ga ta pooblasti.

Osebe iz prejšnjega odstavka tudi vzdržujejo in popravljajo transporterje.

343. člen

Spremembe na transporterjih so dovoljene le s pisnim dovoljenjem tehničnega vodje. Za bistvene spremembe so potrebni ustrezni projekti in soglasje proizvajalca opreme.

344. člen

Na pogonski postaji vsakega transporterja mora biti tablica z njegovimi značilnostmi. Na njej morajo biti navedeni ime proizvajalca, tip, tovarniška številka, leto izdelave in hitrost trakom transporterja.

345. člen

Na komandnem mestu vsakega nepremakljivega transporterja s trakom mora biti navodilo za ravnanje s transporterjem, v katerem se navedejo ukrepi, ki jih je treba izvesti ob okvari, požaru na trakom in drugih poškodbah.

346. člen

Na presipnih mestih transporterjev s trakom, s katerimi se prevažajo veliki kosi izkopnine, se vgradijo naprave za zmanjšanje hitrosti padanja izkopnine, ki se prevaža.

347. člen

Pri neprestavljivih transporterjih s trakom se vzdolž transporterja postavi naprava za ustavljanje transporterja v sili.

Transporter s trakom, ki je bil ustavljen v sili, se ponovno požene šele, ko se odpravi okvara ali vzrok zastoja.

348. člen

Pri premeščanju ali prestavljanju se transporter s trakom izklopi iz omrežja za napajanje z električnim tokom. Pred začetkom premeščanja ali prestavljanja se napenjalni sistem naravna tako, da je trak dovolj ohlapen za prestavljanje.

349. člen

Transporter s trakom se redno kontrolira in vzdržuje.

Transporter s trakom se pregleduje vsak dan, pred vsakim rednim obratovanjem in vsak teden.

Pred vsakim rednim obratovanjem se pregledajo:

- trasa, po kateri se opravlja prevažanje;
- trak, da ni poškodovan ali da na njem ni izkoppine in drugega materiala;

– delovanje vseh signalnih naprav.

Enkrat na teden se pregledajo:

- stanje konstrukcije transporterja;
- pogonska, povratna in napenjalna postaja;
- zavore;
- signalne naprave.

Med delovanjem transporterja s trakom se vsakih sedem dni podrobno pregledajo konstrukcija in vrtljivi deli.

Vse ugotovitve pregledov iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se vpišejo v knjigo pregledov.

Podrobni pregled se opravi enkrat na leto.

350. člen

Valji, bobni, vijaki za pritrdjevanje bobnov, naprave za čiščenje, napenjalne postaje in drugi deli transporterja s trakom se kontrolirajo in vzdržujejo po tehničnem navodilu proizvajalca.

351. člen

Pred vklopom transporterja s trakom se da zvočni ali svetlobni signal.

Zvočni signal se mora slišati, svetlobni signal pa videti na vsakem delovnem mestu vzdolž trase traku, na katerem morajo biti stalno delavci.

352. člen

Signalna luč se prižge na začetku prevoza in pri kontrolnem pregledu transporterja s trakom in ugasne po končanem prevozu ali pregledu.

Za signalizacijo se uporabljajo signali po navodilu.

3. Prevažanje z jeklenim transporterjem

353. člen

Za prevažanje izkoppine v jami se lahko uporabljajo: jekleni transporterji z neskončnim jeklenim trakom iz členkov in vlečno verigo (členkasti transporterji) in jekleni transporterji z žlebovi, vlečnimi verigami in strgali (strgalni transporterji).

Jekleni členkasti in strgalni transporterji imajo lahko eno ali več vlečnih verig.

Za pogon jeklenega transporterja se lahko uporablja električna energija ali stisnjeni zrak.

354. člen

Z jeklenim transporterjem se izkoppina prevaža po vodoravnih in poševnih prostorih do nagiba 35 stopinj. V poševnih prostorih, v katerih je nagib večji od 18 stopinj, imajo jekleni transporterji posebna strgala in zaviralne priprave.

Hitrost gibanja jeklenega transporterja ne sme biti večja od 1,5 m/s.

355. člen

Če je jekleni transporter širši od 1 m, se izdelava ustrezen podhod ali prehod za ljudi.

Višina nad prehodnim mostom do stropa oziroma do podporja prostora je najmanj 1,2 m.

Če je podhod za ljudi pod jeklenim transporterjem, njegova višina ne sme biti manjša od 1,0 m. Podhod se s posebno ograjo zavaruje pred padanjem izkoppine z jeklenega transporterja.

356. člen

Z jeklenim transporterjem se prevaža samo izkoppina, za katero je transporter namenjen, izjemoma pa se sme prevažati tudi drug material, vendar pod pogoji, določenimi z navodilom za ravnanje z jeklenim transporterjem.

357. člen

Jekleni transporter ali zaporedno postavljeni jekleni transporterji, daljši od 50 m, imajo napravo za dajanje in sprejemanje zvočnih in/ali optičnih signalov.

358. člen

Če pri prevažanju z več jeklenimi transporterji, postavljenimi zaporedno, na vsaki pogonski postaji ni upravljalca transporterjev, ima transportni sistem samodejno napravo za postopno zaganjanje in ustavljanje transporterjev po tistem vrstnem redu, ki je določen s tehnološkim postopkom (blokirni sistem).

359. člen

Jekleni transporter se redno kontrolira in vzdržuje v brezhibnem stanju.

Enkrat na teden se podrobno pregledajo vsa konstrukcija, vrtljivi deli, stranice in premostitve jeklenega transporterja.

Ugotovitve pregleda iz drugega odstavka tega člena se vpišejo v knjigo pregledov.

9. Prevažanje z vozili brez tirnic

360. člen

Prevažanje z vozili brez tirnic je dovoljeno po vodoravnih in poševnih jamskih prostorih. Nagib prevažalne poti po poševnem prostoru je odvisen od tehničnih značilnosti vozila in poti.

Vozilo brez tirnic ima lahko pogon na stisnjeni zrak, tekoče gorivo ali električno energijo.

Prevažanje z vozilom brez tirnic je dovoljeno na odkopih in v pomožnih (servisnih) in glavnih prevažalnih prostorih.

Za prevažanje z vozili brez tirnic s pogonom na tekoče gorivo se uporabljajo določbe ustreznega predpisa za uporabo strojev z dieselskimi motorji, ki se uporabljajo pri podzemeljskih rudarskih delih v nemetanskih jamah.

361. člen

V kabino vozil brez tirnic, ki vozijo s hitrostjo več kot 2 m/s, se vgradi merilnik hitrosti.

362. člen

Vsako vozilo brez tirnic mora imeti dve neodvisni zaviralni napravi, ki se zlahka vklapljata.

Zaviranje z zaviralno napravo po vodoravnem prostoru se izraža s faktorjem v odstotkih in mora znašati 30% za stroje, ki vozijo s hitrostjo več kot 7 m/s, 25% pa za stroje, ki vozijo s hitrostjo manj kot 7 m/s.

363. člen

Poleg naprave za ročno signalizacijo in žarometov s kratko in dolgo lučjo mora imeti vsako vozilo brez tirnic na zadnji strani vgrajeno luč in naprave za gašenje požarov.

364. člen

Za dovod dieselskega goriva od rezervoarja do motorja se mora, če se za pogon vozila brez tirnic uporablja dieselsko gorivo, uporabljati trdna kovinska cev, če pa je cev zvijava, mora imeti kovinsko armaturo.

Zapiralo rezervoarja za dieselsko gorivo mora biti tako, da prepreči iztekanje goriva.

Odprtine za polnjenje rezervoarja z dieselskim gorivom morajo biti razporejene in izvedene tako, da morebitno razlito gorivo ne pride do težko dostopnih ali segrelih delov vozila.

365. člen

Jamski prostori za prevažanje materiala z vozili brez tirnic morajo biti najmanj za 1 m širši od največje širine vozila, razen odkopnih prostorov.

Če po istem prostoru vozi dvojce vozil ali več, morajo biti v njem izogibašča.

Jamski prostor za prevažanje z vozilom brez tirnic mora biti dovolj visok, da vozilo s tovorom po njem lahko vozi, najmanjša prosta višina od najbolj izpostavljene točke vozila do stropa oziroma do podporja pa mora biti najmanj 0,6 m. Izjemoma sme biti ta višina tudi manjša, kar se mora biti predvideno z ustreznim rudarskim projektom in navodili.

Tla prostora za prevažanje z vozilom brez tirnic morajo ustrezati masi naloženega vozila in ne smejo biti spolzka.

Če se izkopnina z vozila razklada v presipalnik-bunker, mora biti na ustju presipalnika zaščitni varnostni prag.

366. člen

Z vozilom brez tirnic se prevaža samo tovor, za katerega je vozilo namenjeno, izjemoma pa tudi drug material pod pogoji, določenimi z navodilom za ravnanje z vozilom.

367. člen

Vozilo brez tirnic se ne sme napolniti več, kot je dovoljeno, pri vožnji pa se naloženi izkopnina ali drug material ne sme razsipati po prevažalni poti.

Hitrost vožnje je odvisna od vrste vozila in kakovosti prevažalne poti.

368. člen

Če se za pogon vozila brez tirnic uporablja tekoče gorivo in če prevoz poteka v smeri zračnega toka, hitrost vozila ne sme biti enaka hitrosti zračnega toka.

10. Gravitacijsko prevažanje

369. člen

Za gravitacijsko prevažanje rude in jalovine se uporabljajo presipalniki za rudo in jalovino. Presipalniki za rudo in jalovino se izdelujejo kot navpični ali poševni prostori. Pa-dec oziroma vzpon presipalnikov mora biti tolikšen, da zagotovi normalno sipanje materiala.

370. člen

Presipalniki se smejo graditi brez podporja. Če to zahtevajo fizikalno-mehanske lastnosti delovnega okolja, se presipalniki podprejo z lesom, betonom ali betonskimi elementi, kakovostnim kamnom ali drugim ustreznim materialom.

371. člen

Presipalniki s pohodnim oddelkom morajo imeti zanesljivo pregrado med oddelkom za izkopnino in pohodnim oddelkom.

372. člen

Odprtina na vrhu drče, presipalnika ali bunkerja mora biti praviloma pokrita z rešetko z odprtinami, katerih velikost je odvisna od debeline izkopnine. Če so odprtine na rešetki večje od 400 mm, se mora okoli presipalnika postaviti ograja, visoka najmanj 1,10 m.

Na spodnji odprtini drče, presipalnika ali bunkerja se vgradijo ustrezna zapirala. Dno presipalnika mora biti praviloma zaprto, je pa lahko tudi brez zapirala.

373. člen

Odvisno od tega, ali izkopnina lahko zamaši centralne presipalnike, se v njih izdelajo kontrolni dostopi za njihovo odmašitev.

374. člen

Ustje drče, presipalnika ali bunkerja ne sme biti izdelano v stropu jamskega prostora (hodnika), temveč poleg boka oziroma v boku jamskega prostora.

375. člen

Na spodnjih odprtinah presipalnikov ali bunkerjev se morajo izdelati ustrezna zapirala za zadrževanje izkopnine in urejanje sipanja izkopnine v vozičke ali druga prevažalna sredstva.

376. člen

Presipalniki in bunkerji se ne smejo popolnoma izprazniti, t. j. na njihovem ustju mora vedno ostati zadostna količina izkopnine.

Med stresanjem izkopnine v prazne ali malo napolnjene drče, presipalnike in bunkerje, se izkopnina iz njih ne sme izpuščati.

Izkopnina, ki se je iz presipalnika razsula po tleh prostora, se sme pobrati šele, ko se presipalnik ali bunker zapre.

11. Druge vrste prevažanja gradiva

377. člen

Pri izdelavi manjših poševnih ali navpičnih prostorov oziroma pri popravilih in vzdrževanju poševnih in navpičnih prostorov se lahko tam, kjer ni možnosti za uporabo mehaničnih postrojev za prevažanje gradiva, uporabljajo za dvigovanje ali spuščanje gradiva (za podpiranje in podobno) potezne naprave (škripci), ročna ali mehanska dvigala, verižniki (vrvenice) in podobno.

Pri uporabi potezne naprave (škripca) se ta montira izven odprtine prostora in dobro pritrdi, premer škripca pa mora biti najmanj tridesetkrat večji od premera vrvi. Škripec mora imeti dve ročici.

Deli naprav iz prvega odstavka tega člena, kot so vrvi, vrvene zveze, pribor za obežanje in kljuke, imajo najmanj šestkratno varnost glede na največjo statično obremenitev.

3. PREVAŽANJE LJUDI

1. Splošno o prevažanju ljudi

378. člen

Poleg določb tega poglavja se pri prevažanju ljudi smiselno uporabljajo tudi vse druge določbe tega pravilnika o prevažanju po drugih jamskih prostorih.

379. člen

V vodoravnih ali poševnih jamskih prostorih se ljudje v jami prevažajo:

- z lokomotivsko vleko;
- s transporterji;
- po zgornji ali spodnji tirnici;
- z jamskimi žičnicami ali pomožno vrvjo za oprijemanje;
- z breztrnimi prevažalnimi sredstvi.

380. člen

Vodoravni ali poševni jamski prostori, v katerih se prevažajo ljudje, so lahko podprti ali brez jamskega podporja, če so izdelani v trdnih hribinah in če je ugotovljeno, da od krovnine in bokov jamskega prostora ne odpadajo kosi.

381. člen

Mesta, kjer ljudje vstopajo v prevažalno sredstvo ali izstopajo iz njega, ter križišča, pogonske in povratne postaje morajo biti stalno osvetljeni.

382. člen

Ljudje se smejo prevažati samo z brezhibnimi prevažalnimi sredstvi.

383. člen

Med rednim prevažanjem ljudi mora biti jamski prostor popolnoma prazen in po njem istočasno ni dovoljeno drugo prevažanje.

384. člen

Na vsaki postaji morajo biti obešeni vozni red, navodilo za prevažanje ljudi in oznaka postaje ter postavljena signalizacija.

385. člen

Prevažalna sredstva sme upravljati samo za prevažanje ljudi strokovno usposobljeno osebje.

2. Prevažanje ljudi z lokomotivsko vleko

1. Jamski prostori

386. člen

Jamski prostori, po katerih se ljudje prevažajo z lokomotivsko vleko, morajo biti izdelani po ustreznem veljavnem standardu za prereze jamskih prostorov. Iz jamskih prostorov se mora redno odvajati voda, v njih se ne sme nabirati voda niti odlagati kakršenkoli material.

387. člen

V jamskih prostorih, v katerih se prevažajo ljudje, se mora na vsakih 50 m izdelati zaklonišče, razen če imajo prostori tak prerez, da imajo posebni pohodni oddelek, pri čemer mora biti med bokom hodnika in najbolj izpostavljenimi deli prevažalnega sredstva razdalja najmanj 0,7 m. Jamski prostori, po katerih se prevažajo ljudje, smejo imeti nagib največ 10%. Če se uporablja ozobljena letev, sme biti nagib največ 14 stopinj oziroma 250 promilov.

2. Proga in kretnice

388. člen

Spodnji in zgornji stroj proge, po kateri se prevažajo ljudje, mora biti izdelan tako, da ustreza dovoljeni hitrosti vožnje prevažalnega sredstva.

389. člen

Spodnji in zgornji stroj proge, po kateri se ljudje prevažajo z lokomotivami na vodnik, mora biti izdelan po ustreznih predpisih za električne postroje in naprave v rudnikih s podzemeljskim pridobivanjem.

390. člen

Kretnice morajo biti izdelane po ustreznem veljavnem standardu za kretnice.

Kretnice morajo biti konstruirane na način, ki preprečuje njihovo nekontrolirano delno ali popolno premikanje. Lega kretnice mora biti taka, da je zlahka vidna iz lokomotive. Kretnica se praviloma premika iz lokomotive.

3. Postaje

391. člen

Najmanjša širina postaje od bokov do najbolj izpostavljenega dela vozička na strani izstopa iz vozička oziroma vstopa v voziček je 1,5 m v višini vozička. Ljudje smejo vstopati v vlak in izstopati iz njega samo, kadar vlak stoji na postaji.

392. člen

Dolžina postaje se določi glede na dolžino vlakovne sestave za prevažanje ljudi in mora biti najmanj 5 m daljša od dolžine vlakovne sestave. Dostop do vlaka mora biti urejen na strani vozičkov, na kateri so vrata.

4. Lokomotive

a) Akumulatorske lokomotive

393. člen

Akumulatorske lokomotive, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo biti izdelane v eksplozijski zaščiti (Ex), če gre za prevažanje v prostorih II. stopnje nevarnosti pred metanom.

394. člen

Akumulatorske lokomotive, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo imeti:

- kabino s streho, ki omogoča dobro vidnost na sprednji in zadnji strani kabine;
- napravo za varno zaviranje;
- napravo za posipanje peska po tirnicah;
- napravo za zvočno signalizacijo;
- žaromete na sprednji in zadnji strani s stikalom za dolgo in kratko luč;
- glavno stikalo za vse električne naprave;
- napravo za blokiranje glavnega stikala v izklopljenem položaju;
- napravo in ustrezen pribor za gašenje požarov.

395. člen

Akumulatorske lokomotive, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo poleg zahtev iz 394. in 395. člena tega pravilnika izpolnjevati tudi zahteve iz predpisov za električne postroje, naprave in instalacije v rudnikih s podzemeljsko eksploatacijo.

b) Lokomotive na električni vodnik**396. člen**

Lokomotive na električni vodnik, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo biti izdelane po predpisih za električne naprave v rudnikih s podzemeljskim pridobivanjem.

397. člen

Lokomotive na električni vodnik, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo imeti:

- kabino s streho, ki omogoča dobro vidnost na sprednji in zadnji strani kabine;
- napravo za varno zaviranje;
- napravo za posipanje peska po tirnicah;
- napravo za zvočno signalizacijo;
- žaromete na sprednji in zadnji strani s stikalom za dolgo in kratko luč;
- glavno stikalo za vse električne naprave;
- napravo za blokiranje glavnega stikala v izklopljenem položaju;
- napravo za odjemanje toka z električnih vodov, ki se upravlja iz kabine in blokira v izklopljenem položaju;
- napravo in ustrezni pribor za gašenje požarov.

c) Dieselske lokomotive**398. člen**

Dieselske lokomotive, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo biti izdelane po predpisih o tehničnih normativih za stroje z dieselskimi motorji, ki se uporabljajo v rudnikih s podzemeljskim pridobivanjem.

399. člen

Dieselske lokomotive, ki se uporabljajo za prevažanje ljudi v jami, morajo imeti:

- zaprto kabino s streho, ki omogoča dobro vidnost na sprednji in zadnji strani kabine;
- napravo za varno zaviranje;
- napravo za posipanje peska po tirnicah;
- napravo za zvočno signalizacijo;
- napravo za blokiranje ročice menjalnika v nevtralnem položaju;
- napravo za hlajenje izpušnih plinov;
- poseben ventil za prekinitev dovoda goriva;
- žaromete na sprednji in zadnji strani s stikalom za dolgo in kratko luč;
- napravo in ustrezni pribor za gašenje požarov v kabini in zunaj.

5. Vozički za prevažanje ljudi**400. člen**

Vozički za prevažanje ljudi v jami morajo biti izdelani po ustreznem veljavnem standardu.

401. člen

Če se v hodnikih, v katerih ni električnega vodnika, za prevažanje ljudi v jami uporabljajo vozički za prevažanje tovora, morajo imeti izdelane sedeže, ki zagotavljajo varno in udobno vožnjo.

402. člen

Pri prevažanju ljudi pod električnim vodnikom mora biti streha vozičkov električno izolirana. Višina gole žice, računano od zgornjega roba tirnice, ne sme biti manjša od 2,2 m.

403. člen

V vlakovni sestavi mora biti najmanj en voziček z varnostno zavoro, ki lahko zavre vso vlakovno sestavo na najstrmejšem odseku proge, če je vlakovna sestava brez lokomotive.

404. člen

Zadnji voziček v vlakovni sestavi za prevažanje ljudi v jami mora imeti primerno mesto za signalne luči.

6. Signalne in varnostne naprave**405. člen**

V jamskih prostorih, po katerih se prevažajo ljudje, se morajo postaviti svetlobne in signalne naprave, da se zagotovi varno in neovirano prevažanje ljudi, predvsem na vseh križiščih in postajah. Signalne naprave morajo biti postavljene 30 m od postaje ali križišča.

406. člen

Za signalizacijo se uporabljata:

- rdeči signal – prepovedano prevažanje;
- zeleni signal – dovoljeno prevažanje do naslednjega signala.

407. člen

Kadar ni možna uporaba redne signalizacije za prevažanje ljudi v jami, se za signalizacijo uporablja ročna akumulatorska svetilka, in sicer:

- signalizacija z vodoravnimi gibi – signal stoj;
- signalizacija z navpičnimi gibi – signal naprej;
- signalizacija s krožnimi gibi – signal nazaj.

408. člen

Kretnice morajo imeti posebne varnostne naprave, ki nedvoumno kažejo njihovo lego.

409. člen

Vozički za prevažanje ljudi in lokomotiva morajo biti povezani s signalno napravo, s katero se dajejo signali iz vozička v lokomotivo.

410. člen

V vlakovni sestavi za prevažanje ljudi v jami morajo biti na zadnjem vozičku signalne svetilke, katerih signal se mora videti tudi iz lokomotive.

411. člen

Zavorna naprava na lokomotivi mora zanesljivo ustaviti vlakovno sestavo za prevažanje ljudi v jami v dolžini 20 m, in sicer na mestu, kjer je nagib proge največji, in pri največji dovoljeni obremenitvi lokomotive. Varnostni koeficient mora biti najmanj 3.

412. člen

Lokomotiva vlaka za prevažanje ljudi v jami mora imeti napravo oziroma tirno dvigalo za nameščanje iztirjenih vozičkov ali lokomotive.

7. Vožnja**413. člen**

Za prevažanje ljudi v jami z lokomotivsko vleko se mora izdelati navodilo, ki vsebuje predvsem:

- način varnega vstopanja ljudi v vozičke in izstopanja iz njih;

- obveznosti ljudi, ki se prevažajo, in obveznosti oseb, odgovornih za prevažanje ljudi;
- način označevanja postaje,
- navodila za pripenjanje vozičkov in lokomotive z dvojno verigo ali pripenjalom po ustreznem veljavnem standardu,
- način ravnanja z varnostnimi in signalnimi napravami,
- opozorilne signale in znake, ki se uporabljajo pri prevažanju ljudi,
- opozorilo na nevarnost električne napetosti pri prevažanju ljudi v jami z lokomotivami na električni vodnik,
- določbe o dovoljenem načinu in času prevažanja z akumulatorskimi in dieselskimi lokomotivami v prostorih z električnim vodnikom,
- opozorilo, da sta vstopanje v vozičke in izstopanje iz njih dovoljena samo na postaji, razen v primeru nevarnosti,
- pojasnilo, kako se daje signal za odhod vlakovne sestave,
- opozorilo v primeru ustavitve vlakovne sestave na jamski prometnici zaradi okvare ali nevarnosti, o čemer je treba obvestiti odgovorne,
- prepoved potiskanja vozičkov z lokomotivo,
- prepoved vleke vozičkov z verigo ali žično vrvo.

414. člen

Če s postaje hkrati odpelje v isti smeri več vlakovnih sestav, se njihova medsebojna razdalja ureja s signalizacijo. V jamskem prostoru se med križišči in postajo postavi dodatne signalne naprave.

415. člen

Pri srečanju z ljudmi, ki se gibljejo po isti prometnici, je treba ljudi opozoriti z zvočnimi signali, upočasniti vožnjo in zasenčiti dolgo luč.

416. člen

Pri prevažanju ljudi po jamskih prometnicah, ki jih ogrožajo nevarni plini, se mora vlakovna sestava na signalni znak za nevarnost ustaviti in izključiti vse električne naprave. Vožnja se sme nadaljevati šele, ko nevarnost mine.

417. člen

Število vozičkov za prevažanje ljudi v vlaku se določi na podlagi tehničnih značilnosti lokomotive, stanja jamskih prometnic, stanja spodnjega in zgornjega ustroja proge ter dejanskih zmogljivosti, potrebnih za prevažanje ljudi.

418. člen

Na čelu vlakovne sestave mora biti lokomotiva, ki ji sledijo vagoni za prevažanje ljudi brez zavor in vagon za prevažanje ljudi z zavorno napravo, ki je praviloma na koncu vlakovne sestave.

419. člen

Pri rednem prevažanju ljudi v jami se lahko na koncu vlakovne sestave doda vagon za prevažanje njihovega delovnega orodja.

420. člen

Največja hitrost vlaka pri prevažanju ljudi v jami se določi glede na razmere na jamskih prometnicah, po katerih se prevažajo ljudje, in ne sme biti večja od 6 m/s.

421. člen

Največja hitrost vlaka pri prevažanju ljudi z vozički za prevažanje tovora, ki imajo posebne sedeže, ne sme biti večja od 3 m/s.

422. člen

Največja hitrost vožnje pri prevažanju ljudi ne sme biti večja od 1,5 m/s, kadar vlak pelje skozi vrata.

423. člen

Hitrost vožnje pri prevažanju ljudi se mora zmanjšati na 1,5 m/s na ovinkih, večjih od 45 stopinj, ko vlak zapelje na kretnice, ko se približuje postajam in signalnim mestom, ko se sreča z ljudmi, ki se gibljejo po isti prometnici, na odsekih proge, na katerih se opravljajo dela za vzdrževanje tira, ter pri vožnji skozi zračilna in vodna vrata.

8. Pregled in preverjanje

a) Pregled vagonov za prevažanje ljudi

424. člen

Pred vsakim prevažanjem ljudi z vlakom se morajo pregledati:

- vagon;
- razmestitev ljudi v vagonih;
- naprave za spenjanje;
- zaščita vstopnih odprtih;
- zavorne naprave;
- signalizacija.

425. člen

Enkrat na teden se podrobno pregledajo:

- vagoni;
- naprave za spenjanje;
- zavorne naprave, pri katerih se mora preveriti zaviranje na najbolj nagnjenem odseku pri največji obremenitvi;
- signalizacijske naprave.

426. člen

Enkrat v šestih mesecih se podrobno pregledajo: naprave za spenjanje, zaviranje in signalizacijo. O pregledu se sestavi poročilo.

b) Pregled lokomotiv

427. člen

Pred vsakim prevažanjem ljudi v jami se pregledajo:

- varnostne naprave;
- signalne naprave;
- priprave za posipanje tirnic s peskom.

428. člen

Enkrat na teden se pregledajo in preverijo:

- varnostne naprave;
- signalne naprave;
- električne naprave;
- naprave za spuščanje odjemalnikov toka z električnih vodnikov;
- naprava za hlajenje izpušnih plinov pri dieselskih lokomotivah.

429. člen

Enkrat na mesec se pregledajo in preverijo:

- naprave za polnjenje s tekočim gorivom;
- naprave za gašenje požarov.

430. člen

Vsake tri mesece se analizirajo izpušni plini na dieselskih lokomotivah.

431. člen

Enkrat na leto se pregledajo in preverijo naprave za gašenje notranjosti dieselske lokomotive.

432. člen

O pregledih in preverjanjih iz 430. do 431. člena tega pravilnika se sestavi poročilo.

c) Pregled spodnjega in zgornjega ustroja jamske prometnice

433. člen

Enkrat na dan se pregledajo:

- stanje spodnjega ustroja tira;
- stanje zgornjega ustroja tira;
- signalne naprave na jamski prometnici.

434. člen

Enkrat na teden se pregledajo in preverijo:

- stanje spodnjega ustroja tira;
- stanje zgornjega ustroja tira;
- kretnice in mehanizem za njihovo premikanje;
- signalne naprave na jamskih prometnicah in na postajah;
- svetlobne naprave na postajah in križiščih;
- opozorilni znaki in table z napisi.

435. člen

Pregledi in preverjanja iz 424. do 431. člena ter 433. in 434. člena tega pravilnika se vpišejo v knjige pregledov.

3. Prevažanje ljudi s transporterji

1. Splošno o prevažanju ljudi s transporterji

436. člen

Prevažanje ljudi s transporterji s trakom v jami poteka:

- s transporterji za prevažanje ljudi;
- s transporterji za prevažanje ljudi in tovora;
- z vzporednimi transporterji;
- z reverzibilnimi transporterji;
- s transporterji na zgornjem in/ali spodnjem kraku traku;
- z visečimi transporterji, ki so obešeni na strop oziroma podporje prostora.

437. člen

S transporterji s trakom se ljudje v jami prevažajo v vodoravnih ali poševnih prostorih z nagibom do 18 stopinj. Pri nagibih več kot 5 stopinj mora imeti transporter s trakom zaviralno napravo za primer, če zmanjka električne energije.

Na bočnih vstopnih in izstopnih mestih nagib transportnega traku ne sme biti večji od 10 stopinj.

438. člen

Istočasno prevažanje ljudi in tovora s transporterji s trakom ni dovoljeno.

2. Jamski prostori

439. člen

Jamski prostori, po katerih se ljudje prevažajo s transporterji s trakom, morajo biti izdelani po ustreznih veljavnih standardih za prereze jamskih prostorov.

440. člen

Prosta višina prometnice nad transportnim trakom za prevažanje ljudi od najbolj izpostavljenega dela transportnega traku do stropa hodnika mora biti najmanj 1 m.

Nad ploščadjo, s katere se stopa na trak ali z njega, v dolžini najmanj 8 m v smeri prevoza mora biti prosta višina nad trakom najmanj 1,8 m. Enaka prosta višina je potrebna tudi na izstopnih ploščadih, vendar samo v smeri prevoza proti ploščadi.

441. člen

Prostori oziroma tla prostorov, v katerih so pogonska, napenjalna in povratna postaja, morajo biti toliko široki, da je razdalja od delov postrojov do bokov oziroma podporja najmanj 1 m za pohod ljudi, 0,5 m pa do boka hodnika na tisti strani, kjer ljudje ne hodijo.

3. Postaje za stopanje ljudi na trak in z njega

442. člen

Stopanje ljudi na trak ali z njega je dovoljeno samo na posebej določenih mestih – postajah in s ploščadi, posebno izdelanih v ta namen.

443. člen

Najmanjša širina od bokov postaje do transporterja s trakom mora biti na strani, kjer ljudje stopajo na trak in z njega, najmanj 1,5 m, na drugi strani pa najmanj 0,5 m. V širino 1,5 m je všteta tudi širina 0,7 za pohod ljudi.

4. Ploščad

444. člen

Ploščad se lahko postavi čelno ali bočno na smer prevažanja.

Ploščad se mora ograditi s trdno ograjo, visoko najmanj 1 m.

Za vzpenjanje ljudi na ploščad in sestopanje z nje se morajo postaviti stopnice z držaji.

Na ploščad se mora postaviti naprava za izklop traku.

Ploščad se osvetli tako, da svetloba ne slepi ljudi, ki čakajo na prevoz ali stopajo s trakom.

Ploščad mora biti čista in nanjo se ne sme postavljati tovor.

445. člen

Za prevažanje ljudi s transporterji s trakom mora biti ploščad trdna, ravna, brez odprt in izpustov. Varnostni koeficient mora biti najmanj 3 glede na največjo statično obremenitev.

446. člen

Čelna vstopna in izstopna ploščad mora biti široka najmanj toliko kot trak. Vstopna ploščad mora biti dolga najmanj 1 m, izstopna pa najmanj 3 m.

Bočna ploščad mora biti dolga najmanj 3 m in široka 0,7 m.

447. člen

Čelna ploščad je lahko neprestavljiva in prestavljiva.

Če se transporter s trakom uporablja za prevažanje ljudi in tovora, mora biti čelna ploščad konstruirana tako, da zagotavlja varno stopanje ljudi na trak in z njega ter prost prehod traku s tovorom.

448. člen

Nagib bočne ploščadi mora biti usklajen z nagibom traku in ne sme biti večji od 10 stopinj.

449. člen

Prostor med ploščadjo in trakom mora biti pokrit.

450. člen

Za izstopno ploščadjo se postavijo mejne pregrade, razen če je čelna ploščad za bobnom.

Naprava iz prvega odstavka tega člena mora zagotoviti, da se trak ustavi ali da ljudje v sili stopijo z njega brez nevarnosti, da se poškodujejo, če se trak ne ustavi.

451. člen

Pri prevažanju ljudi z visečimi transporterji s trakom je višina ploščadi v ravnini traku.

452. člen

Pri prevažanju ljudi s transporterji z zgornjim in spodnjim krakom traku mora biti razdalja med spodnjim krakom in valji zgornjega kraka najmanj 1,1 m.

Pod nosilnimi valji zgornjega kraka traku se mora po vsej dolžini postaviti zaščitna pločevina.

Na vstopno-izstopnih mestih mora biti razdalja iz prvega odstavka tega člena najmanj 1,6 m v dolžini najmanj 8 m.

453. člen

Transportni trak ob ploščadi se zaščiti tako, da se prepreči morebitni padec pod trak.

5. *Transportni trak*

454. člen

Transportni trakovi morajo ustrezati ustreznim veljavnim standardom za transportne trakove. Trakovi morajo biti negorljivi in elektroantistatični ter preskušeni in preverjeni na gorljivost, antistatičnost in higienske zahteve.

455. člen

Transportni trakovi morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo konkavno obliko;
- da so široki najmanj 800 mm;
- da so posamezni deli traku spojeni z vulkanizacijo;
- da nimajo prečnih vzdolžnih razpok;
- da je varnostni koeficient glede na največjo natezno silo najmanj 12, računano za razmik med ljudmi po 5 m, in obremenitev 90 kg na osebo.

6. *Pogonska postaja*

456. člen

Pogonska postaja transporterja s trakom za prevažanje ljudi mora biti postavljena na trdne temelje. Na mestih, na katerih se obremenitve pogonske postaje transporterja prenašajo na podlago, se mora zagotoviti najmanj trikratna varnost narejene povezave.

Pogonski, povratni in odklonski bobni morajo biti zaščiteni tako, da je med njihovim vrtenjem preprečen vsak dotik z njimi.

Na pogonski postaji mora biti obešena tabla z značilnostmi transporterja.

7. *Povratna postaja*

457. člen

Povratna postaja mora biti postavljena na trdne temelje.

Na mestih, na katerih se obremenitve povratne postaje transporterja prenašajo na podlago, se mora zagotoviti najmanj trikratna varnost narejene povezave.

Povratna postaja mora biti zaščiten, da bi bil preprečen dotik z njenimi vrtljivimi deli.

Če se ljudje prevažajo v obe smeri, se tudi za povratno postajo uporabljajo določbe 456. člena tega pravilnika.

8. *Napenjalna postaja*

458. člen

Napenjanje traku je lahko mehanično, električno, hidravlično ali kombinirano. Uravnavanje napenjanja je ročno ali samodejno.

Lokacija napenjalne naprave mora biti taka, da omogoča najučinkovitejše napenjanje traku.

Pri reverzibilnem delovanju poševnega transporterja se morajo preveriti natezne sile v traku, ko ta teče v obe smeri, ter določiti učinkovito delovanje naprave v obeh primerih.

459. člen

Mehanična povezava napenjalne naprave s podlago oziroma temelji mora zdržati trikrat večjo obremenitev od največje statične sile v utežeh.

460. člen

Napenjalne postaje z utežmi morajo biti zavarovane z ograjo do zgornjega robu uteži, pod katero se postavi podstavek iz mehkega lesa.

Uteži za napenjanje se morajo prosto pomikati v obeh smereh.

461. člen

Transporterji s samodejnim napenjanjem morajo imeti:

- mejno stikalo, ki ne dovoljuje, da se napenjalni voziček ali utež pomakneta čez določeno mejo;
- posebno napravo, ki preprečuje čezmerne obremenitve konstrukcije in traku transporterja pri napenjanju.

462. člen

Napenjalna vrv in konstrukcija napenjalne postaje se morata dimenzionirati z varnostnim koeficientom najmanj 6 glede na največjo računsko statično obremenitev.

463. člen

Vrvi na napenjalnih postajah se morajo zamenjati z novimi, če se predpisana varnost zmanjša za 20% ali če se pretrgajo posamezni prameni vrvi.

9. *Signalno-varnostne naprave*

464. člen

Vzdolž transporterja s trakom se mora montirati vrv ali druga naprava, s katero se lahko transporter v sili ustavi s kateregakoli mesta. Vrv ali druga naprava se mora montirati tako, da jo delavec, ki se vozi s trakom, vedno lahko doseže z roko. Če se trak ustavi, se mora zagotoviti, da se znova požene šele, ko se odpravijo vzroki, zaradi katerih je bil ustavljen.

465. člen

Na vseh vstopnih in izstopnih postajah se mora zagotoviti telefonska ali druga zveza za ustno sporazumevanje.

466. člen

Vsa trasa transporterja s trakom mora biti osvetljena.

467. člen

Pred začetkom prevažanja ljudi se mora dati zvočni ali svetlobni signal, ki se mora slišati oziroma videti vzdolž vse trase traku.

468. člen

Signalna luč se mora prižgati pri prevažanju ljudi in pri kontrolnih pregledih transporterjev s trakom in ugasniti, ko je prevažanje ali pregled končan.

Za signalizacijo se uporabljata naslednja signala:

- signal rdeče barve – prepovedano prevažanje do naslednjega signala;
- signal zelene barve – dovoljeno prevažanje do naslednjega signala.

469. člen

V primeru okvare signalnih naprav prevažanje ljudi s transporterjem s trakom ni dovoljeno.

10. Navodila za vožnjo, hitrost vožnje in drugi pogoji za varno prevažanje ljudi

470. člen

Navodila za prevažanje ljudi s transporterji s trakom se izdelajo za vsako prevažalno traso, če jih je več.

Navodila morajo vsebovati:

- čas, določen za prevažanje ljudi,
- prevažalno traso z imenom ali koto vseh postaj oziroma ploščadi,
- pravice in dolžnosti oseb, ki so zadolžene za prevažanje na vstopnih in izstopnih postajah oziroma ploščadih,
- dolžnosti oseb, ki se vozijo s trakom,
- medsebojni razmik ljudi na traku,
- opozorilne signale in znake pri prevažanju ljudi,
- vrstni red pri prevažanju ljudi,
- upravljanje varnostnih in signalnih naprav,
- način preverjanja naprav in trase pred začetkom rednega prevažanja,
- postopek v primeru nevarnosti ali pri poškodbah oseb,
- postopek pri izrednem prevažanju ljudi.

471. člen

Hitrost vožnje pri prevažanju ljudi s trakom je odvisna od konstrukcije transporterja, dolžine trase in števila ljudi, vendar ne sme biti večja od 1,3 m/s. V izjemnih primerih sme biti hitrost traku tudi večja, vendar največ 2 m/s, in sicer: če je trak širši od 800 mm, prostor pa širši, kot je predpisano v 442. in 444. členu tega pravilnika, če so varovalne ograje in ploščadi daljše, kot je predpisano v 445. in 447. členu tega pravilnika, in če je dolžina proste višine 1,8 m večja, kot je predpisano v 441. členu tega pravilnika.

472. člen

Transporterji s trakom za prevažanje ljudi morajo imeti vdelano napravo za kontrolo drsenja traku na pogonskem bobnu.

473. člen

Za prevažanje ljudi s transporterjem s trakom v poševnih prostorih morajo zavore zdržati obremenitev, ki je za 25% večja od nazivne obremenitve, ki nastane pri rednem prevažanju tovora. Varnostni koeficient mora biti najmanj 2.

474. člen

Transporterji s trakom se opremijo z naslednjimi kontrolnimi napravami:

- z napravo za kontrolo centričnosti traku, ki izklopi delovanje transporterja, ko se trak pomakne v stran za več kot 50 mm;
- z napravo za kontrolo hitrosti premikanja traku, ki izklopi delovanje transporterja, ko premikanje traku preseže dovoljeno hitrost;
- z napravo za kontrolo končnih položajev napenjalnih naprav.

11. Kontrola in preverjanje

475. člen

Transporterji s trakom se morajo redno kontrolirati in vzdrževati.

Transporter, ki ni brezhiben se ne sme vključiti. Transporterji se kontrolirajo enkrat na dan pred vsakim rednim prevažanjem in enkrat na teden.

Pred vsakim rednim prevažanjem se morajo pregledati:

- trasa, po kateri se prevažajo ljudje;
 - trak (da ni poškodovan ali da na njem ni tovora);
 - delovanje vseh signalnih naprav.
- Enkrat na teden se morajo pregledati:
- stanje konstrukcije transporterja;
 - pogonska, povratna in napenjalna postaja;
 - zavore;
 - ploščadi;
 - signalne naprave.

476. člen

Podrobna kontrola transporterjev s trakom iz prejšnjega člena se opravi enkrat na leto.

Vse ugotovitve pri kontrolnem pregledu se vpišejo v knjigo pregledov.

12. Členasti transporterji

477. člen

Členasti transporterji za prevažanje ljudi so prevažalna sredstva, pri katerih je vlečni organ sestavljen iz ene ali dveh verig, nosilni členi so iz pločevine, postavljeni pa so na kolesčke ali valje, naravnane za vožnjo ljudi.

478. člen

Nosilna konstrukcija členastega transporterja je lahko izdelana iz I ali L jeklenih profilov ali jeklenih cevi.

479. člen

Pogonska naprava je sestavljena iz osi z verižniki, povezane s prenosnim mehanizmom, ki je povezan z elektromotorjem. Pri členastem transporterju pod nagibom ima pogonski mehanizem tudi dodatno zavoro ali naprave za ustavljanje transporterja.

480. člen

Napenjalna naprava se postavi pri povratni osi ne glede na način napenjanja: z utežjo, vzmetjo in podobno.

Napenjalna dolžina je 1,5 do 2 koraka vlečne verige.

481. člen

Hitrost členastega transporterja pri prevažanju ljudi ne sme biti večja od 1 m/s.

Členasti transporter mora imeti zavorno napravo.

Vzdolž členastega transporterja mora biti montirana naprava, ki v primeru nevarnosti ustavi transporter s katerega koli mesta.

Za prevažanje ljudi s členastimi transporterji se izda navodilo.

4. Prevažanje ljudi po zgornji tirnici**1. Splošno o prevažanju ljudi po zgornji tirnici**

482. člen

Po zgornji tirnici se ljudje prevažajo:

- z dieselsko hidravlično lokomotivo;
- z vitlom z brezkončno vrvjo z enim vlakom ali z dvema vlakoma.

483. člen

Pri prevažanju ljudi po zgornji tirnici se uporabljajo naslednje prevažalne enote: viseči sedeži, viseče klopi in gondole.

484. člen

Med prevažanjem ljudi po zgornji tirnici morajo biti osvetljene vse postaje, kretnice in vrata.

2. Prevažalna trasa – jamski prostor

485. člen

Prevažanje ljudi je dovoljeno v vodoravnih ali poševnih jamskih prostorih z ustreznim prerezom do nagiba 18 stopinj. Prevažanje ljudi po poševnih jamskih prostorih z nagibom več kot 18 stopinj, največ pa 27 stopinj, je izjemoma dovoljeno samo pod naslednjimi pogoji:

- da je pogonska postaja na zgornji točki trase,
- da med prevažanjem ljudi v poševnih jamskih prostorih ni nikogar na trasi niti 15 m pod končno postajo na trasi,
- da je na vsaki strani vlaka še 0,5 m prostega prereza prostora,
- da imajo obesni deli za kretnice varnostni koeficient najmanj 4 glede na raztržno silo,
- da je tirna proga obešena v obliki črke V, to pa najmanj v dveh točkah,
- da so okviri jeklenega podporja med seboj trdno zvezani in na vsakih 5 m pritrjeni v bok prostora (sidrani),
- da je proga postavljena tako, da na njej ni večjih vodoravnih in navpičnih krivin,
- da se v ustrezni razdalji pred izstopnimi postajami, ki so med začetno in končno postajo, ter pred končno postajo pravočasno zmanjša hitrost vožnje,
- da imajo vezni deli vlaka varnostni koeficient najmanj 10 glede na raztržno silo,
- da zavorna naprava ustreza nagibu in da je preskušena. Za zavorno napravo se mora dobiti poročilo o preskusu,
- da s kretnicami, če so postavljene na trasi, ravna samo strojnik vitla; med vožnjo morajo biti kretnice dvakrat blokirane v smeri vožnje,
- da ima vlečna vrv varnostni koeficient najmanj 8, pri sistemu z dvema vrvema pa mora imeti vsaka vrv varnostni koeficient najmanj 6,
- da so premeri pogonskih vrvenic najmanj štiridesetkrat večji od premera vrvi.

486. člen

Prerez jamskega prostora mora ustrezati ustreznemu veljavnemu standardu za prereze z zgornjo tirnico. Prosta širina med prevažalnim sredstvom in podporjem mora biti najmanj 0,3 m.

Najmanjši polmer vodoravne krivine je 4 m, navpične pa 10 m.

487. člen

Krivine morajo biti praviloma na vodoravnih odsekih trase. Pred krivino in za njo mora biti najmanj 1 m vodoravne trase. Krivinski kot mora biti deljiv s 7,5 stopinjami.

Če je krivina v poševnem jamskem prostoru, se uporabljajo posebno prostorsko zakrivljene tirnice.

488. člen

Pogonska postaja mora biti v vodoravnem prostoru in mora biti dolga najmanj 5 m oziroma 10 m, če je na istem mestu tudi napenjalna postaja.

489. člen

Jamski prostor mora biti podprt. Povezave jeklenih okvirov ne smejo popuščati zaradi prevažalne obremenitve niti se smejo elementi podporja pomikati v smeri osi prostora.

490. člen

Betonsko ali zidano podporje ne sme odpadati niti pokati in mora imeti ustrezno nosilnost.

Pri računu nosilnosti podporja se upošteva sila 45 kN na vsakem tirničnem stiku.

491. člen

V boku jamskega prostora, v katerem se prevažajo ljudje, se mora na vsakih 50 m izdelati zaklonišče, razen če imajo prostori tak prerez, da imajo poseben pohodni oddelek z najmanjšim razmikom 0,7 m med bokom hodnika in najbolj izpostavljenimi deli prevažalnega sredstva.

492. člen

Postaje za prevažanje po zgornji tirnici morajo biti urejene tako, da je višina od sedeža do tal največ 0,6 m. Širina prehoda z vsake strani vlaka v višini 1,5 m mora biti najmanj 0,7 m. Tla prostora morajo biti suha in ravna. Če ljudje na postaji čakajo na prevoz, mora biti prosta širina najmanj 1,5 m.

Če se prevažava več kot 24 delavcev, mora biti postaja izdelana v vodoravnem prostoru.

Postaje v poševnih prostorih morajo imeti posebne prostore (komore, niše), v katerih ljudje čakajo vlak.

Pri prevažanju z dvema vlakoma, se lahko vlaka srečata na postaji. Razdalja med vlakoma mora biti najmanj 0,7 m.

Pri srečanju vlakov zunaj postaje mora biti razdalja med njima najmanj 0,5 m.

493. člen

Postaje, na katerih se ljudje prevažajo z brezkončno vrvjo z enim vlakom in z dvema vlakoma, morajo imeti zvezo z upravljavcem – strojnikom na vitlu.

494. člen

Postaja mora biti najmanj 3 m daljša od vlaka. Dostop do vlaka se mora zagotoviti z obeh strani.

495. člen

Med prevažanjem ljudi na postajah ne sme biti prevažalnih enot za tovor.

3. Vlakovne enote

496. člen

Strojni elementi vlakovnih enot – vzdolžni nosilci, navpični nosilci, obesne priprave in spojni drogovi – morajo biti dimenzionirani z varnostnim koeficientom najmanj 6 glede na največjo obremenitev pri normalnem prevažanju. Jeklo za izdelavo delov vlakovnih enot se mora dati zlahka variti in ne sme biti krhko. Sedeži in obesne priprave morajo biti izdelani tako, da ublažijo dinamične udarce pri prevozu tirničnih stikov.

497. člen

Razdalja od tal do vlakovne enote mora biti najmanj 0,3 m. Dimenzije in število vlakovnih enot se izračunajo v odvisnosti od prevažalne trase in pogonske moči.

498. člen

Vlakovne enote se morajo zavarovati pred prepihom in kapljajočo vodo in morajo omogočati dobro vidnost v smeri prevažanja. Sedeži za več kot eno osebo morajo biti široki najmanj 300 mm in dolgi 450 mm za vsako osebo. Povezave med posameznimi vlakovnimi enotami morajo biti izvedene tako, da se enota med vožnjo ne more odpeti.

499. člen

Na sprednji in zadnji strani vlakovne enote, zlasti pri daljših, se mora izvesti poševni ali krožni prehod, da se prepreči udarci vlakovne enote ob tla. Pri konstruiranju se upoštevajo vse značilnosti prevažanja na krivinah, kot sta obračanje okoli obesišča in prehod med poševno in vodoravno traso.

4. Pogonski stroj

500. člen

Pogonski stroj mora imeti zvezno uravnavanje hitrosti vožnje, kazalnik obrabljenosti zavornih oblog, kazalnik dolžine in merilnik vrtilne hitrosti ter kazalnik vlečne sile.

501. člen

Krmiljenje pogonskega stroja je lahko neposredno ali daljinsko iz vlaka.

Daljinsko krmiljenje mora izpolnjevati vse varnostne pogoje kot neposredno krmiljenje.

502. člen

Pogonski stroj se krmili z enim vzvodom, ki se mora samodejno vračati v nevtralno lego, v kateri manevrska zavora, ki deluje na pogonski kolut, ustavi stroj. Zaviranje pogonskega stroja mora biti brez trzljajev.

503. člen

Delovanje elektromotorja se mora samodejno prekiniti v naslednjih primerih: pri zmanjšanju delovnega in regulacijskega tlaka v tekočini, zvišanju delovne temperature in zmanjšanju nivoja olja.

504. člen

Pogonski stroj mora biti postavljen na betonskih temeljih, ki morajo zdržati enainpolkrat večjo silo od največje vlečne sile stroja. Sidra, s katerimi je stroj pritrjen na temelje, morajo zdržati trikrat večjo silo od največje vlečne sile.

Višina pogonskega stroja in napenjalne postaje na temlju se naravnata tako, da se vlečna vrvi čim manj zvijata.

505. člen

Pogonski stroj in napenjalna postaja morata biti zavarovana z ustrežno ograjo. Odprtine v ograji morajo biti 50 X 50 mm ali manjše. Ograja mora biti visoka najmanj 1,8 m.

5. Viseče dieselske hidravlične lokomotive

506. člen

Konstrukcija viseče dieselske hidravlične lokomotive mora zagotoviti varno krmiljenje ter neovirano kontrolo in vzdrževanje.

Varnostne naprave in vsi instrumenti na lokomotivi, s katerimi se kontrolirata varnost in zanesljivost delovanja, se morajo zavarovati pred mehanskimi poškodbami in škodljivim vplivom vode in prahu.

Osnovni gabariti morajo biti po ustreznem veljavnem standardu.

507. člen

Izpušni plini pri izhodu v jamsko atmosfero ne smejo imeti višje temperature od 70 stopinj Celzija in ne smejo vsebovati več kot 0,1 vol.% CO. Površinska temperatura motorja ne sme biti višja od 150 stopinj Celzija pri trajnem delovanju viseče dieselske hidravlične lokomotive.

508. člen

Viseča dieselska hidravlična lokomotiva se med vožnjo krmili iz sprednje kabine. Krmilna ročica mora biti konstruirana tako, da se vrača v nevtralno lego.

509. člen

Viseče dieselske hidravlične lokomotive morajo imeti obratovalno, varnostno in ročno parkirno zavoro, ki delujejo po dveh neodvisnih zavornih sistemih. Zavorne obloge ne smejo biti iz plastičnih snovi niti na osnovi umetnih smol.

510. člen

Obratovalna zavora mora biti konstruirana tako, da se vedno lahko aktivira tudi takrat, ko se aktivirata varnostna zavora in ročna zavora.

Obratovalna zavora mora biti regulacijska in mora delovati na tirnico po pogonskih kolesih. Zavorna sila obratovalne zavora mora ustaviti vlak na nagibu 18 stopinj v dolžini 15 m pri največji obremenitvi in predpisani hitrosti vožnje.

511. člen

Obratovalna zavora mora omogočati vzdrževanje enakomerne hitrosti vožnje pri največji obremenitvi in največji hitrosti vlaka. Zavorna sila se z varnostno zavoro in ročno zavoro doseže z vzmetjo ali utežjo. Pri obeh zavorah se zavorne čeljusti med vožnjo ne smejo dotikati zavorne površine.

512. člen

Varnostna zavora mora delovati samodejno, če se za 30% preseže največja hitrost vožnje. Varnostna zavora mora biti konstruirana tako, da se lahko vedno aktivira tudi ročno iz krmilne kabine.

Samodejno zaviranje mora delovati po dveh neodvisnih zavornih sistemih.

Zavore se morajo redno vzdrževati in morajo izpolnjevati naslednje zahteve:

- pojemek ne sme biti večji od 9,81 metrov na kvadratno sekundo;

- čas aktiviranja pri samodejnem delovanju zavor ne sme biti daljši od 0,3 s;

– čas aktiviranja pri ročni vklopitvi zavore ne sme biti daljši od 0,7 s.

Ročna zavora mora v najneugodnejšem položaju zavreti vlak z varnostnim koeficientom 1,5.

513. člen

Vlak viseče dieselske hidravlične lokomotive mora imeti ustrezne gasilne naprave, ki delujejo samodejno in se lahko aktivirajo tudi ročno iz krmilne kabine. V kabini lokomotive mora biti tudi aparat za ročno gašenje, dostopen z obeh strani lokomotive.

514. člen

Krmilna kabina s sedežem mora zagotavljati dobro vidnost prevažalne trase med vožnjo, kontrolo instrumentov in varno krmiljenje viseče dieselske hidravlične lokomotive.

515. člen

Na kabini mora biti montiran žaromet, ki osvetljuje v razdalji 15 m z jakostjo 41 lux.

V kabini mora biti zvočna signalizacija, ki se jasno sliši v razdalji 30 m.

516. člen

Vstop v kabino in izstop iz nje morata biti mogoča na obeh straneh.

517. člen

Deli naprav za prenos vlečne sile med kabino, visečo dieselsko hidravlično lokomotivo in vlakovnimi enotami morajo imeti najmanj desetkratno varnost glede na največje statične obremenitve med vožnjo.

Varnostni koeficient iz prejšnjega odstavka velja tudi za vse dele obesnih naprav.

518. člen

Viseča dieselska hidravlična lokomotiva mora imeti instrumente za merjenje časa delovanja, hitrosti vožnje, tlaka v zavornem sistemu in delovnega tlaka v hidravličnem sistemu ter tablico s tehničnimi podatki. Na vsakem pogonskem motorju morata biti vtisnjeni tovarniška številka in firma oziroma ime ali znak proizvajalca.

519. člen

Prevažanje ljudi z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo ni dovoljeno, če so pokvarjeni posamezni deli postroja, predvsem zavore ter vezni in nosilni elementi, če so izrabljena pogonska kolesa, če iztekata gorivo ali olje in mazivo, če ni brezhiben krmilni sistem, če je poškodovan sistem za hlajenje in prečiščevanje izpušnih plinov, če je koncentracija ogljikovega monoksida večja od dovoljene, če sta poškodovana vozna tirnica in naprava za vodenje ali če je pokvarjen sistem za gašenje, če niso brezhibne naprave za signalizacijo in razsvetljavo, če je poškodovana zaščitna streha kabine in podobno.

6. Vlečna vrv

520. člen

Vlečna vrv mora izpolnjevati pogoje iz 588. do 593. člena tega pravilnika.

7. Tirnična proga

521. člen

Prerez tirnične proge mora biti I 140 E ali kakšen drug prerez v skladu z ustreznim veljavnim standardom. Pri največji

statični obremenitvi mora imeti tirnica varnostni koeficient najmanj 3.

522. člen

Največji odmik tirnice od smeri sme biti po vodoravnici 1,5 stopinj, po navpičnici pa 7 stopinj. Na krivinah, večjih od 14 stopinj, morajo biti tirnice toga zvezane. Na navpičnih krivinah, večjih od 7 stopinj, se uporabljajo zakrivljene tirnice.

Najmanjši polmer krivine tirnice je 4 m za vodoravne in 10 m za navpične krivine.

523. člen

Vezni elementi tirnic in obesnih naprav morajo imeti varnostni koeficient 3 glede na največjo statično obremenitev.

Pri dimenzioniranju se mora zagotoviti tudi trajna dinamična nosilnost.

Obesne naprave se morajo konstruirati tako, da dopuščajo vodoravno in navpično uravnavanje tirnic v smeri.

Tirnice morajo biti obešene na koncih.

Vodoravne krivine morajo biti pritrjene tudi v radialni smeri.

Na ravnih odsekih proge morajo biti v medsebojni razdalji po 24 metrov postavljeni koluti za vlečno vrv. Vlečna vrv ne sme zdrsniti s kolutov.

524. člen

Tirnica se lahko obesi tudi na podporje jamskih prostorov, pri čemer ta obremenitev ne sme biti večja od 1/3 nosilnosti podporja in ne sme povzročiti njegovega popuščanja in premikanja.

525. člen

Pred začetkom obratovanja proge se morajo obesne naprave in podporje preskusiti pod obremenitvijo, ki je za 25% večja od obremenitve pri normalnem prevažanju. Preskus z obremenjeno vlakovno enoto, obešanje in priključitev enote na vlak ter varnostni ukrepi se izvedejo po navodilu proizvajalca opreme.

8. Kretnice

526. člen

Kretnice morajo biti blokirane v končnih legah, tako da se pri prevažanju ne morejo same aktivirati. Na odprtih smerih morajo biti mejniki, ki preprečujejo, da vlak zdrsne s tirnice. Lega kretnice mora biti vidna z razdalje, na kateri je še mogoče pravočasno ustaviti vlak.

527. člen

Kretnice morajo biti izdelane tako, da omogočajo neoviran prevoz cele vlakovne sestave.

Kretnica mora biti pritrjena najmanj na treh mestih, da bi bila stabilna v vseh legah.

9. Signalno-varnostne naprave

528. člen

Zavorne naprave vlaka z visečo dieselsko hidravlično lokomotivo morajo biti za vlakovnimi enotami, pri pogonu z vitlom in brezkončno vrvjo z enim vlakom ali z dvema vlakoma pa na nižjem koncu vlaka. Če se nagib trase spreminja pri pogonu z vitlom in brezkončno vrvjo z enim vlakom ali z dvema vlakoma, morajo biti zavorne naprave na obeh koncih vlaka. Zavorne naprave viseče dieselske hidravlične lokomotive se morajo aktivirati, ko je hitrost večja od 30%

največje dovoljene hitrosti, pri enotirni viseči progi pa, ko je hitrost od 2,8 do 3,2 m/s.

Zavorne naprave morajo ustaviti odpeti del vlaka tudi pri nagibu 12 stopinj v razdalji, krajši od 11 m.

529. člen

V vsej dolžini prevažalne trase enotirne ali dvotirne viseče proge mora biti omogočena prekinitev pogona iz vlaka, razen pri daljinsko krmiljenem vlaku. S pogonskega stroja enotirne ali dvotirne viseče proge mora biti jasno vidna signalizacija lege kretnic in vrat. Kretnice in vrata se lahko krmilijo avtomatsko ali polavtomatsko, če se znak daje ročno, medtem ko se zapirajo in odpirajo avtomatsko.

Na sprednjem in zadnjem koncu vlaka mora biti svetlobna ali zvočna signalna naprava z dosegom najmanj 50 m. Naprave napenjalne in povratne postaje se morajo ustrezno zavarovati.

Na povratni postaji se mora kolut zavarovati v dolžini naleganja vrvi. Na vidnem mestu pred postajami morajo biti obešene table z oznakami.

Zvočni in svetlobni signali morajo biti enaki kot pri drugih prevažalnih sredstvih za prevažanje ljudi.

530. člen

Na tirni progi morajo biti mejna stikala, ki ob dotiku izklopijo delovanje stroja.

531. člen

Utež na napenjalni postaji mora imeti mejna stikala, ki signalizirajo lego uteži. Zgornja lega je pri največji sili in vrvi, spodnja pa 300 mm od tal prostora napenjalne postaje.

532. člen

Vzdolž trase viseče dieselske hidravlične lokomotive se mora postaviti prometna signalizacija, ki opozarja strojni-ka na ovinke, postaje, zožitve prereza, kretnice, vrata, križišča in podobno.

533. člen

Na križišču s stranskimi progami se morajo postaviti opozorilni znaki, da je vlaku s stranske proge prepovedano zapeljati na križišče, ko po glavni progi vozi mimo vlak.

10. Vožnja

534. člen

Največja dovoljena hitrost vožnje viseče dieselske hidravlične lokomotive je 2 m/s. Dovoljena je tudi vožnja vlaka skozi zračilna vrata pod naslednjimi pogoji:

- da je hitrost vožnje največ 1 m/s;
- da sta zagotovljena varno odpiranje in zapiranje vrat;
- da je zagotovljen zadosten razmik med vrati: 1 – dolžina vlaka + 30 m;
- da je proga obešena tako, kot je predpisano.

Hitrost vlaka se mora zmanjšati na največ 1 m/s na ovinkih, enakih 45 stopinjam ali večjih od 45 stopinj, in nagibih, večjih od 18 stopinj.

535. člen

Delavci smejo vstopati v vlak in izstopati iz njega samo takrat, ko vlak stoji. V vlakovni enoti sme biti samo določeno število oseb. Zasedenost vlakovne enote mora biti simetrična glede na njeno vzdolžno smer.

536. člen

V primeru nevarnosti se mora vlak ustaviti.

537. člen

Vlak sme speljati šele, ko dobi dogovorjeni signal. Med vožnjo se spremljata jakost vlečne sile in signalizacija lege kretnic in vrat. Če se vlečna sila nenadoma poveča, je treba vlak ustaviti in ugotoviti, zakaj se je povečala.

538. člen

Za prevažanje ljudi po zgornji tirnici se mora za vsako vrsto prevažanja izdelati posebno navodilo.

11. Kontrole in preverjanja

539. člen

Enkrat na dan se morajo pregledati: proga, obesne naprave, vlakovne enote, vodenje vlečne vrvi, kretnice in vse krmilne signalne naprave ter pogonski stroj.

540. člen

Enkrat na teden se morata pregledati obrabljenost vrvenice in vlečna vrv pri hitrosti premikanja vrvi 0,3 m/s.

541. člen

Enkrat na mesec se morajo pregledati vse zavorne naprave, pri čemer se mora preveriti predpisana statična zavorna sila.

Pogonska naprava se mora vzdrževati po navodilu proizvajalca.

Vsak mesec se mora preveriti sestava izpušnih plinov. Vsake štiri mesece se mora preveriti funkcionalnost gasilnih naprav. Enkrat na leto se mora zamenjati sredstvo za gašenje požarov.

542. člen

O pregledih iz 539. do 541. člena tega pravilnika se vodijo knjige, v katere se vpisujejo ugotovitve teh pregledov.

543. člen

Naprave za prevažanje ljudi morajo imeti potrdilo o pregledu, ki ga izda strokovna organizacija, registrirana za to dejavnost.

Za tirnice, obesne naprave, vezne elemente, vlakovne enote in vlečno vrv se mora izračunati natezna trdnost, za temelje stroja stabilnost, za vlečno vrv pa tudi raztezek.

5. Prevažanje ljudi po spodnji tirnici

544. člen

Poleg zahtev iz 486., 487. in 491. člena tega pravilnika jamski prostori za prevažanje ljudi po spodnji tirnici ne smejo imeti nagiba več kot 45 stopinj.

545. člen

Postaje se morajo opremiti tako, da se pri vstopanju v vlak in izstopanju iz njega prepreči nevarnost dotika z vlečno vrvjo.

Postaje morajo biti osvetljene in imeti telefonsko zvezo z upravljavcem vitla.

546. člen

Gabaritne mere postaj morajo ustrezati meram iz 492. in 494. člena tega pravilnika.

547. člen

Vlakovne enote morajo ustrezati pogojem za prevažanje po progi, na kateri je najmanjši polmer vodoravne krivine 4 m in navpične 20 m ter razmik med tirnicama 250 mm ali 400 mm.

548. člen

Dovoljena bruto masa prevažalnih enot in njihovo število se določita v odvisnosti od pogonske moči in prevažalne trase.

549. člen

Vlakovne enote se morajo varno voditi po progi, in sicer z vodiknimi koluti.

550. člen

Vlak mora imeti zavorno napravo, ki ga ustavi v dolžini do 15 m pri obremenitvi, ki je dovoljena za največji nagib proge, če se hitrost vožnje poveča nad 3 m/s.

Normalna hitrost vožnje je 2 m/s.

551. člen

Tehnične zahteve za izdelavo vlakovnih enot morajo biti izpolnjene po členih 496. do 498. tega pravilnika.

552. člen

Vlečna vrv mora izpolnjevati pogoje iz 588. do 592. člena tega pravilnika.

553. člen

Proga mora biti izdelana iz profiliranega jekla po ustreznem veljavnem standardu.

Za proge z razmikom tirnic 250 mm je dovoljen prečni nagib 11 stopinj, za proge z razmikom tirnic 400 mm pa največ 17 stopinj.

554. člen

Kretnice morajo ustrezati pogojem, predpisanim v 526. in 527. členu tega pravilnika.

555. člen

Signalno-varnostne naprave morajo ustrezati pogojem, predpisanim v členih 529. do 531. tega pravilnika.

556. člen

Tehnični pogoji za vožnjo morajo biti izpolnjeni po 534. in 535. členu tega pravilnika.

557. člen

Vsak dan se morajo kontrolirati sistem za vodenje vlakovnih enot po progi in dovoljeni prečni nagib proge, vlakovne enote, kretnice, pogonski stroj in vse krmilne signalne naprave.

558. člen

Vsak teden se morajo pregledati vlečna vrv pri hitrosti vrvi 0,3 m/s, obrabljenost vrvenice in napenjalna postaja.

559. člen

Enkrat na mesec se morajo pregledati vse zavorne naprave in preveriti statična zavorna sila.

Enkrat na mesec se mora pregledati tirna proga, zlasti na ovinkih in na nagnjenih odsekih.

560. člen

O pregledih iz 558. do 560. člena tega pravilnika se vodijo knjige, v katere se vpisujejo ugotovitve teh pregledov.

6. Prevažanje ljudi z jamsko vzpenjačo s sedeži

1. Splošno o prevažanju z jamsko vzpenjačo s sedeži

561. člen

Pogoji, predpisani s tem pravilnikom, se nanašajo na jamske vzpenjače:

- z vlečno vrvjo in visečimi sedeži;
- z vlečno vrvjo in nepremičnimi sedeži;
- z vlečno verigo in nepremičnimi sedeži.

2. Jamski prostori

562. člen

Največji nagib za uporabo jamske vzpenjače z vlečno vrvjo in visečimi sedeži je 18 stopinj, za vzpenjače z vlečno vrvjo in nepremičnimi sedeži 25 stopinj, za vzpenjače z vlečno verigo in nepremičnimi sedeži pa do 40 stopinj.

563. člen

Krivine so dovoljene na vodoravnih odsekih, kjer je najmanjši polmer 4 m. Prečni prerez jamskega prostora mora biti izdelan po ustreznem veljavnem standardu. Najmanjša razdalja med dvema vlečnima vrvema ali vlečnima verigama je 0,9 m pri najmanjši širini jamskega prostora 2,5 m in najmanjši višini 2,6 m.

564. člen

Za pogonsko postajo se mora izdelati prostor, velik najmanj 4,2 m x 3,1 m in dolg 10 m. Za povratno postajo je potreben prostor z najmanjšim prerezom 4,2 m x 3,1 m dolžine 15 m.

565. člen

Na vstopnih in izstopnih postajah je treba zagotoviti tudi prostor za spravljanje sedežev pri vzpenjači z vlečno vrvjo in prosto visečimi sedeži.

Jamski prostor mora biti suh.

3. Vstopno-izstopne postaje in krivine

566. člen

Postaje jamske vzpenjače morajo imeti ustrezne ploščadi. Vrh ploščadi mora biti 300 do 500 mm pod sedeži. Ploščad mora biti dolga najmanj 4 m in široka 0,7 m. Na ploščadi se ne smejo puščati tovor ali orodje. Površina ploščadi ne sme biti spolzka.

Postaje jamske vzpenjače s prosto visečimi sedeži morajo biti vodoravne.

567. člen

Krivine prevažalne trase jamske vzpenjače z visečimi sedeži morajo biti na vodoravnih odsekih. Krivinski polmer mora biti najmanj 4 m.

568. člen

Pred postajami jamske vzpenjače je treba postaviti dobro vidne table z oznakami postaj, tako da se ljudje lahko pravočasno pripravijo za izstop.

Postaje in krivine morajo biti osvetljene.

569. člen

Na postajah jamske vzpenjače z visečimi sedeži je potreben dovolj velik prostor za spravljanje sedežev.

Na končnih postajah mora biti varnostna naprava, ki preprečuje vožnjo ljudi mimo izstopnega mesta.

4. Nosilna konstrukcija za vodenje vlečne vrvi

570. člen

Nosilni elementi jamske vzpenjače, ki rabijo za nameščanje kolotov, morajo biti konstruirani tako, da se lahko hitro prilagodijo spremembam v smeri in višini.

571. člen

Varnostni koeficient jamske vzpenjače mora biti najmanj 3 glede na največje obremenitve pri normalnem prevažanju ljudi.

Material za konstrukcijo jamske vzpenjače mora imeti zajamčene značilnosti.

572. člen

Premer nosilnih kolotov jamske vzpenjače je najmanj desetkrat večji od premera vlečne vrvi.

Pri dimenzioniranju premera nosilnega koluta je treba upoštevati tudi površinski tlak na njegovo oblogo, da se vrv ne bi obrabila.

Na odklonih od smeri se zložijo zlogi iz dveh kolotov ali več. Kolut mora pravilno usmerjati vlečno vrv in je ne sme obrabljati.

Obloga na kolutih se mora zamenjati, ko se obrabi za 1/2 premera vrvi.

573. člen

Razmik med vlečnimi vrvmi mora biti najmanj 900 mm pri istočasni vožnji v obeh smereh.

Vlečna vrv mora biti toliko visoko, da je pod sedeži najmanj 500 mm in največ 1000 mm proste višine, merjeno od spodnjega roba sedeža. Ta višina se mora na vstopno-izstopnih ploščadih in krivinah zmanjšati, da je mogoč varen in neoviran dostop.

574. člen

Gabariti jamske vzpenjače morajo imeti najmanj 200 mm proste razdalje od podporja. Oseba, ki se vozi, mora biti od podporja oddaljena najmanj 300 mm, prav toliko pa tudi od osebe, ki se vozi v drugi smeri. Gabariti jamske vzpenjače morajo biti od drugega prevažalnega sredstva za prevažanje ljudi v jami oddaljeni najmanj 600 mm.

5. Nosilna konstrukcija za vodenje vlečne verige

575. člen

Vlečna veriga jamske vzpenjače visi čez vodilne vozičke na tirni progi. Prerez tirne proge se izbere po ustreznem veljavnem standardu.

Tirnica se mora pritrditi tako, da so razmiki med sestavnimi deli kar najmanjši.

Proga in njeni nosilci morajo imeti varnostni koeficient najmanj 3.

576. člen

Sedeži jamske vzpenjače se obesijo na verigo pod vodilnimi vozički. Na prehodih z ravnega dela na poševni del veriga ne sme drseti po tirni progi. Na progi, po kateri se vozički premikajo navkreber, so naprave, ki preprečujejo premikanje vozičkov v nasprotni smeri. Razmik med njimi sme biti do petkrat večji od razmika med sedeži.

577. člen

Vodilni vozički in obešeni sedeži ne smejo ovirati verige pri teku čez pogonski in povratni verižnik.

6. Pogonski postroj

578. člen

Pri jamskih vzpenjačah je pogonski postroj v zgornji točki prevažalne trase.

579. člen

Pogonski postroj mora imeti samodejno zavorno napravo – zavoro za ustavljanje in pridrževanje, ki se aktivira pri 15% večji hitrosti od največje dovoljene hitrosti.

Zavorna sila pri zavori za ustavljanje mora biti najmanj enainpolkrat večja od največje vlečne sile pogonskega postroja.

Zavora za pridrževanje mora ustaviti vzpenjačo, če se iz kateregakoli razloga poveča hitrost vožnje.

580. člen

Sidra v temelju pogonskega postroja se dimenzionirajo z varnostnim koeficientom najmanj 3 glede na največjo obremenitev pogonskega postroja.

581. člen

Konstrukcija pogonskega stroja dovoljuje enostaven prehod na hitrost 0,2 m/s, ki je potrebna za pregled vlečne vrvi.

582. člen

Premer pogonskega koluta mora biti tisočkrat večji od premera najdebelejše žice vlečne vrvi ali osemdesetkrat večji od premera vlečne vrvi, če je trdnost žic 1570 N/mm².

Pri trdnosti žic 1770 N/kvadratni milimeter je premer pogonskega koluta tisočdvestokratni (1200 x) premer najdebelejše žice ali stokratni (100 x) premer vlečne vrvi.

Pritisk na oblogo koluta mora biti v dovoljenih mejah in pomeni dopolnilni pogoj pri določanju premera koluta.

583. člen

Varnostni koeficient pri dimenzioniranju pogonskega postroja mora biti najmanj 3.

7. Povratna in napenjalna postaja

584. člen

Povratna postaja na tirni progi mora omogočati premike zaradi raztezka vlečne vrvi ali verige.

Če se vlečna vrv ali veriga ali napenjalna vrv pretrga, povratna postaja ne sme pasti na tla.

Povratne in napenjalne postaje se morajo zavarovati pred dotikom.

Napenjalna vrv ali veriga z napenjalno utežjo mora imeti varnostni koeficient najmanj 6 glede na največjo statično obremenitev.

585. člen

Sidra v temelju napenjalne postaje morajo imeti varnostni koeficient najmanj 3 pri največji obremenitvi pri normalni vožnji.

586. člen

Premer povratnega koluta mora biti osemdesetkrat večji od premera vlečne vrvi pri trdnosti žic 1570 N/mm² in stokrat večji od premera vlečne vrvi pri trdnosti žic 1770 N/mm².

587. člen

Varnostni koeficient pri dimenzioniranju konstrukcije povratne in napenjalne postaje mora biti najmanj 3.

8. Vlečna vrv

588. člen

Vlečne vrvi po tem pravilniku so vrvi za splošne name-ne po ustreznem veljavnem standardu, preskušati pa se morajo tako kot vrvi za izvažalne postroje v rudarstvu. Vrv mora biti suha in zaščitena pred korozijo. Konca vlečne vrvi se lahko spleteta po ustreznem veljavnem standardu za dol-gi splet G.

589. člen

Varnostni koeficient vlečne vrvi mora biti najmanj 6 glede na največjo obremenitev pri normalnem prevažanju.

Dovoljena je uporaba žic s trdnostjo 1570 N/mm² ali 1770 N/mm².

Najmanjši premer vlečne vrvi je 16 mm.

Premer žic vlečne vrvi v zunanjih plasteh mora biti najmanj 1 mm.

590. člen

Vlečna vrv se pregleduje enkrat na dan, vsak teden in vsak mesec.

Mesečni pregled vlečne vrvi se opravi pri hitrosti vož-nje 0,3 m/s.

Vrv se pregleda vizualno pri dobri osvetljenosti.

Rezultati pregleda se vpišejo v knjigo periodičnih pre-gledov vzpenjače.

591. člen

Vlečna vrv se mora zamenjati:

- če se je njena nosilnost zmanjšala za več kot 15%;
- če se je deformirala;
- če se je premer zunanjih žic zmanjšal zaradi obrabe za več kot polovico.

592. člen

V vlečni vrvi sme biti v določeni dolžini pretrganih žic:

- v dolžini 500 x d – največ 25% prereza vrvi;
 - v dolžini 40 x d – največ 12% prereza vrvi;
 - v dolžini 6 x d – največ 6% prereza vrvi,
- kjer je d – premer vrvi v mm.

593. člen

Po enem letu uporabe se mora vlečna vrv pregledati vsakih šest mesecev z defektoskopom in ugotoviti, kakšno je njeno stanje.

O pregledu iz prejšnjega odstavka se mora zagotoviti poročilo institucije, registrirane za preskušanje.

9. Vlečna veriga in verižnik

594. člen

Za vleko se sme uporabljati členasta kalibrirana vlečna veriga. Varnostni koeficient mora biti najmanj 6 glede na največjo statično obremenitev. Vlečna veriga mora biti zašči-tena z mazivom. Enkrat na mesec se kontrolirata raztezek vlečne vrvi in njena obraba.

595. člen

Vlečni pogonski verižnik mora biti montiran na zgor-njem koncu jamske vzpenjače z vlečno verigo, da bi bil vlečni del verige čim krajši.

Naprava za vodenje vlečne, vodilne in povratne verige mora biti izvedena tako, da veriga ne more izpasti.

Enkrat na mesec se mora pregledati stik med vlečnim verižnikom in vlečno verigo. Vlečna veriga nalega na vlečni verižnik v korenu zoba.

10. Sedeži

596. člen

Sedeži morajo biti lahke konstrukcije in nosilnosti 90 kg, če je varnostni koeficient 3.

S sedežev mora biti omogočena dobra vidnost v smeri vožnje.

Vlečna vrv ali veriga mora biti od površine sedežev oddaljena najmanj 1,1 m.

Sedeži, ki se premikajo zaradi torne sile, se morajo konstruirati tako, da omogočajo prehod čez krivine.

11. Signalno-varnostne naprave

597. člen

Jamske vzpenjače s sedeži morajo imeti naslednja sti-kala:

- mejno stikalo pred pogonsko in povratno-napenjalno postajo, ki preprečuje vožnjo okrog pogonskega in nape-njalnega koluta;
- mejno stikalo, ki omejuje tek uteži ali povratne posta-je;
- izklopna stikala na krivinah in pregibih, večjih kot 10 stopinj;
- potezna stikala za varno ustavljanje obratovanja, ki jih med vožnjo vsakdo lahko doseže.

598. člen

Na komandni tabli pogonskega stroja se morajo pravi-loma dobiti vsi signali o vzroku in mestu okvare.

599. člen

Funkcija vseh komandnih ročic, tasterjev in stikal mora biti jasno označena z napisom, skico, shemo ali kako dru-gače.

600. člen

Pogonska in povratno-napenjalna postaja ter vstopno-izstopne postaje morajo biti med seboj povezane s telefo-nom in signalnimi napravami.

601. člen

Vstopno-izstopne postaje morajo biti stalno osvetljene. Trasa jamske vzpenjače mora biti dovolj osvetljena, tako da je mogoče pravočasno opaziti vsako oviro.

602. člen

Vstop na jamsko vzpenjačo s sedeži se ureja s sema-forjem ali ustreznimi vrati. Rdeči signal pomeni prepoved uporabe prevažalnega sredstva za prevažanje ljudi v jami.

603. člen

Jamska vzpenjača mora imeti napravo, ki preprečuje obratovanje jamske vzpenjače v nasprotni smeri.

Med obratovanjem jamske vzpenjače s sedeži morajo biti na vseh dostopnih hodnikih prižgane signalne luči in obešen napis: "Vzpenjača".

604. člen

Pogonska in povratno-napenjalna postaja morata biti ograjeni.

Na povratni postaji se mora postaviti zaščita okrog po-vratnega koluta in vrvi.

12. Vožnja z vzpenjačo s sedeži**605. člen**

Na postaji jamske vzpenjače mora biti označena smer vožnje. Na vseh vstopnih in izstopnih ploščadih morajo biti obešena navodila in opozorilni znaki.

606. člen

Dostop do prevažalne trase se mora označiti s tablami, ki opozarjajo na prevažanje ljudi.

607. člen

Izstopno mesto se mora označiti s tablo najmanj 15 m pred njegovo lokacijo. Table z opozorili označujejo tudi krivine, vstopno-izstopna mesta ter druge podrobnosti na prevažalni trasi.

608. člen

Prehod čez prevažalno traso med obratovanjem jamske vzpenjače ni dovoljen.

609. člen

Hitrost vožnje jamske vzpenjače s sedeži je do 2 m/s, če so sedeži nepremično vezani za vlečno vrv.

Hitrost vožnje jamske vzpenjače z visečimi sedeži je do 3 m/s.

610. člen

Medsebojni razmik sedežev jamske vzpenjače je odvisen od hitrosti vožnje vzpenjače. Razmik med sedeži mora biti najmanj 5 x v, najmanj pa 10 m, kjer je v hitrost vožnje v m/s.

611. člen

Dela v zvezi z vzdrževanjem jamske vzpenjače se opravljajo takrat, ko jamska vzpenjača ne obratuje in ko je glavno stikalo blokirano.

612. člen

Če jamska vzpenjača ni obratovala dlje kot dva dni, se mora prevažalna trasa pred redno vožnjo pregledati; če se ugotovi, da je prevažalna trasa brezhibna, vzpenjača lahko začne obratovati.

13. Pregledi jamske vzpenjače**613. člen**

Pregledi jamske vzpenjače so dnevni, tedenski, mesečni in generalni.

Rezultati pregledov se vpisujejo v knjigo periodičnih pregledov.

Generalni pregled jamske vzpenjače opravi registrirana strokovna institucija dela po petih letih rednega obratovanja vzpenjače.

614. člen

Enkrat na dan se morajo pregledati: vodenje vlečne vrvi, vlečna vrv, pogonski stroji, signalne naprave, stikala, zavora in prosti gabaritni prostora.

Vsak teden se mora pregledati obraba vseh kolutov ter vseh naprav iz prejšnjega odstavka.

615. člen

Enkrat na mesec se morajo pregledati: obraba tornih oblog sedežev, obraba tirne proge, obraba vlečne verige, brezhibnost varnostne zavora, stanje temeljev in sider ter vse, kar je določeno s tedenskim pregledom.

7. Pomožna vrv za oprijemanje ljudi**616. člen**

Pomožna vrv za oprijemanje ljudi je namenjena kot pomoč delavcem pri gibanju navkreber v poševnih jamskih prostorih z nagibom do 30 stopinj.

Pohodni oddelek mora biti izdelan tako, da se ljudje po njem lahko varno gibljejo. Razdalja med delavci mora biti najmanj 5 m.

Trasa mora biti v celoti osvetljena.

617. člen

Hitrost vrvi je največ 1 m/s.

Sponke za vlečno vrv morajo biti enostavne in se morajo odpeti, čim delavec spusti vzvod sponke.

618. člen

Pred pogonskim strojem, ki je praviloma montiran na višji koti jamskega prostora, mora biti mejno stikalo, ki ustavi pogonski stroj, če se delavec pravočasno ne odpne.

619. člen

Pogonska in povratna postaja se morata ustrezno varovati.

620. člen

Vrv mora biti speljana poleg boka prostora v ustrezni višini in čez kolute. Spodnja vrv mora biti najmanj 0,5 m od tal prostora.

621. člen

Vrv se mora zamenjati, če se njena nosilnost zaradi obrabe ali okvar zmanjša za več kot 25%.

622. člen

Enkrat na dan se morata kontrolirati vodenje vlečne vrvi in naprava za samodejno ustavljanje obratovanja.

Vsak teden se morajo pregledati: vlečna vrv, pogonska naprava in naprava povratne postaje.

8. Prevažanje ljudi z breztiirnimi vozili v nemetanskih jamah**1. Jamski prostor in trasa****623. člen**

Jamski prostor, po katerem vozi breztiirno vozilo, mora biti najmanj 1 m širši od največje širine vozila. Če vozi po tem prostoru dvoje ali več vozil, ga je treba na določenih mestih razširiti, da bi se vozila lahko srečala.

Jamski prostor, po katerem se prevažajo ljudje, mora biti najmanj 0,6 m višji od najvišjega dela vozila. Tla prostora morajo biti ravna, ne smejo imeti večjih vdolbin in ne smejo biti spolzka.

624. člen

Jamski prostori so lahko vodoravni ali poševni. Velikost nagiba prostora je odvisna od tehničnih značilnosti vozila ter klimatskih in drugih razmer.

625. člen

V boku jamskega prostora, po katerem se prevažajo ljudje, se morajo na vsakih 50 m izdelati zaklonišča, razen če ima prostor tak prerez, da ima poseben pohodni oddelek z najmanjšo razdaljo 0,7 m med bokom hodnika in najbolj izpostavljenimi deli prevoznega sredstva.

2. Postaje

626. člen

Vsaka postaja mora biti jasno označena in opremljena z navodili za prevažanje ljudi in z voznim redom.

627. člen

Dolžina postaje mora biti določena glede na dolžino vozil za prevažanje ljudi in mora biti najmanj 5 m daljša od dolžine vozil.

Najmanjša širina od bokov postaje do najbolj izpostavljenega dela vozila je najmanj 2 m.

Na postaji mora biti določen prostor, kjer morajo ljudje čakati na prevoz.

3. Konstrukcija vozila

628. člen

Breztirno vozilo za prevažanje ljudi z dieselskim pogonom mora imeti, preden se izroči v obratovanje, potrdilo o primernosti za uporabo v nemetanskih jamah.

Potrdilo iz prejšnjega odstavka se izda na obrazcu "P", ki je objavljen skupaj s tem pravilnikom in je njegov sestavni del.

629. člen

Za pogon vozil se praviloma uporabljajo štiritaktni dieselski motorji z neposrednim vbrizgavanjem goriva (dvostopenjsko izogrevanje) ali motorji s posrednim vbrizgavanjem goriva.

630. člen

Odprtina izpušne cevi dieselskega motorja mora biti usmerjena navzgor, tako da izpušni plini neposredno ne ogrožajo ljudi na vozilu.

Deli izpušne cevi, ki se segrevajo, morajo biti zavarovani pred dotikom, na cevi pa mora biti odprtina za jemanje vzorcev izpušnih plinov.

V izpušnih plinih ne sme biti več kot 0,1 vol.% CO.

631. člen

Vsako vozilo mora imeti kontaktno ključavnico, s katero se prepreči, da motor vžgejo nepoklicane osebe.

632. člen

Nafta se dovaja po pritrdjenih kovinskih ceveh. Če so cevi fleksibilne, morajo imeti kovinsko armaturo. Pokrov rezervoarja za gorivo mora preprečevati nekontrolirano iztekanje goriva.

633. člen

Rezervoarji za gorivo se izdelajo po ustreznih veljavnih standardih.

634. člen

Odprtina za polnjenje rezervoarja mora biti izdelana in postavljena tako, da gorivo pri polnjenju ne more priti do težko dostopnih mest ali vročih delov vozila in motorja.

635. člen

Vsako vozilo za prevažanje ljudi mora imeti dve neodvisni zavorni napravi, ki se zlahka aktivirata.

636. člen

Zavorni koeficient mora biti 35% za vozila, ki vozijo po vodoravnih prostorih s hitrostjo več kot 25 km/h. Za vozila, ki vozijo s hitrostjo manj kot 25 km/h, mora biti zavorni koeficient 25%.

637. člen

Vozilo mora imeti ustrezno streho.

638. člen

Vstopanje in izstopanje morata biti zagotovljena na obeh straneh vozila, in sicer takrat, ko vozilo stoji.

4. Signalno-varnostne naprave

639. člen

Vsako vozilo za prevažanje ljudi mora imeti napravo za zvočno signalizacijo in žaromete z dolgo in zasenčeno lučjo na sprednji strani ter posebno luč na zadnji strani vozila. Na strehi mora biti vrtljiva rumena luč. Vozilo mora imeti napravo in pribor za gašenje požarov ter pribor za prvo pomoč.

640. člen

Vozilo mora imeti sedeže.

641. člen

Na komandni plošči v kabini mora biti vgrajen merilnik hitrosti z oznako največje dovoljene hitrosti, če je dovoljena hitrost večja od 15 km/h, pa tudi tahograf.

642. člen

Jamski prostori, po katerih se prevažajo ljudje, morajo imeti na križiščih svetlobno-signalne naprave, prometne znake ali kombinirane naprave.

643. člen

Za signalizacijo se uporabljata naslednja signala:

- signal rdeče barve – prepovedano prevažanje;
- signal zelene barve – dovoljeno prevažanje do naslednjega signala.

Za signalizacijo na križiščih in postajah se uporabljajo semaforji ali prometni znaki.

5. Vožnja

644. člen

Hitrost vožnje je odvisna od značilnosti vozila in kakovosti tal prostora, ne sme pa biti večja od 15 km/h.

Vozila na dieselski pogon, ki prevažajo ljudi na daljše razdalje, smejo, kadar je treba prepeljati večje število ljudi, če to dopušča kakovost prostora, voziti tudi s hitrostjo več kot 15 km/h, vendar največ do 30 km/h.

645. člen

Za prevažanje ljudi z vozili z dieselskimi motorji se mora izdelati posebno navodilo.

6. Kontrola izpušnih plinov

646. člen

V jamskih prostorih, po katerih se ljudje prevažajo z vozili z dieselskimi motorji, se morajo opravljati kemične analize in indicirati izpušni plini.

647. člen

Vsak dan se mora pred začetkom vožnje ljudi indicirati ogljikov monoksid v izpušnih plinih vozila pred filtrom izpušnih plinov. Če je koncentracija ogljikovega monoksida v izpušnih plinih večja od 0,12 vol.%, se mora vozilo izločiti iz uporabe.

648. člen

Vsake tri mesece se mora preveriti temperatura izpušnih plinov in določiti delež saj v njih.

Delež saj v izpušnih plinih dieselskih motorjev, ki se uporabljajo v rudniških prostorih, sme biti največ 50% mejne vrednosti po diagramu D (priloga 1).

649. člen

Enkrat na leto se mora opraviti kemična analiza izpušnih plinov dieselskih motorjev.

S kemično analizo se mora določiti delež kisika (O_2), ogljikovega dioksida (CO_2), ogljikovega monoksida (CO), žveplovega dioksida (SO_2), dušikovih oksidov (NO) in aldehydov.

Vzorec izpušnih plinov se vzame pred filtrom izpušnih plinov.

7. Vzdrževanje

650. člen

V vsaki izmeni se mora prekontrolirati dieselsko vozilo, predvsem krmilni mehanizem, zavore in signalne naprave.

Rezultati pregleda se vpišejo v knjigo o vzdrževanju vozila.

651. člen

Najmanj vsakih šest mesecev se mora strokovno pregledati in preveriti delovanje dieselskega motorja ter izmeriti delovanje zavor.

8. Knjige o delovanju strojev z dieselskimi motorji

652. člen

Za vsak stroj z dieselskim motorjem, s katerim se prevažajo ljudje v jami, se mora voditi knjiga o pregledih in vzdrževanju.

V knjigo se vpisujejo rezultati vseh pregledov ter vsa dela v zvezi z vzdrževanjem in popravili.

B) PREVAŽANJE NA POVRŠINSKIH KOPIH**I. OSNOVNE DOLOČBE**

653. člen

Za prevažanje na površinskih kopih se smiselno uporabljajo poleg tega poglavja tudi vse določbe poglavja II. PREVAŽANJE PO DRUGIH JAMSKIH PROSTORIH, razen tistih specifičnosti, ki se nanašajo izključno na delovne pogoje v jamah (prostor, razsvetljava, specifična jamska prevozna sredstva ipd.) in če niso v nasprotju z določbami tega poglavja.

654. člen

Objekti za prevažanje, kot so proge za prevažanje po tirih, ceste za breztični prevoz, trase transporterjev itd. morajo biti zgrajeni tako, da so postavljeni na trdno in stabilno podlago in dovolj odmaknjeni od robov etaž in odkopov, da se prepreči drsenje objekta samega ali pa sredstev za prevažanje.

Morajo biti prilagojeni obremenitvam sredstev za prevažanje in dovolj široki za nemoteno gibanje sredstev za prevažanje, zlasti, če se le-ta na trasah srečujejo.

Prav tako morajo biti prilagojeni karakteristikam prevoznih sredstev nagibi objektov za prevažanje na površini.

Vsi ti pogoji morajo biti določeni z odobrenim rudarskim projektom za specifične pogoje površinskega kopa.

II. PREVAŽANJE MATERIALA IN IZKOPNINE**1. Ročno prevažanje po tirih**

655. člen

Tirnice morajo biti dobro pritrjene na pragove, pri glavnih odvoznih tirih in na strminah pa morajo biti med seboj spojene s spojkami.

Pri polaganju proge se je treba ogibati večjim nagibom in hitrim spremembam nagiba kakor tudi ovinkom z majhnim radijem.

656. člen

Vozički morajo biti tako izdelani, da ravnanje z njimi ni nevarno. Uporaba vozičkov, ki niso brezhibni, je prepovedana.

Vozički prirejeni za zvrčanje zabojev morajo biti tako napravljeni, da se zaboji pri premikanju ne zibljejo in da pri zvrčanju ne skočijo iz svojih ležajev.

657. člen

Če se vozi dvoje ali več vozičkov skupaj, morajo biti med seboj dobro speti.

Spenjalne naprave morajo biti take, da se ne morejo same odpeti ali pa vleči ali zapenjati po zemlji.

Vozički se smejo spenjati samo od strani, kadar stoje.

658. člen

Tiri se morajo položiti tako, da so vozički pri premikanju najmanj 0,70 m oddaljeni od katerega koli stalnega ali premičnega predmeta ob tiru.

Vozički se smejo nakladati samo do dovoljene obtežbe in do dovoljene višine, tako da se naloženi material pri prevozu ne more stresati.

659. člen

Pri tirih z majhnim nagibom se lahko vozički spuščajo z lastno težo, toda samo posamezno in samo tedaj, če imajo zanesljivo zavoro, ki se da z lahkoto upravljati.

Pri tirih, ki imajo nagib večji kakor 3 stopinje, se smejo vozički praviloma spuščati samo s pomočjo posebnih naprav za spuščanje vozičkov.

660. člen

Delavci vozičkov ne smejo vleči ne smejo vleči, temveč jih morajo potiskati.

Prevažanje oseb na vozičkih za ročni prevoz izkopsnine in materiala je prepovedano.

661. člen

Na progi brez nagiba ne sme biti med prevozom razdalja med posameznimi vozički manjša kakor 10 m, na progi z nagibom, kjer vozički lahko stečejo sami, pa ne manjša kakor 20 m.

662. člen

Na koncu vsakega tira mora biti dobro pritrjen odbojnik, ki zanesljivo prepreči, da vozički ne skočijo s tira. Če so tla proge polzka ali če so pod vodo, jih je treba posipati z gramozom ali pokriti z deskami. Pri močnejše nagnjenih tirih se morajo na položene deske pribiti še poprečne letvice, da tistim, ki potiskajo vozičke, ne bi drselo.

Vrtilne plošče za vozičke morajo biti vedno tako zavarovane, da se ne morejo obračati kadar se čez nje vozi.

663. člen

Na krajih, odkoder se spuščajo ali kamor se vlečejo vozički s pomočjo posebnih naprav za spuščanje in vlečenje vozičkov (vitlov), mora biti zanesljiva zapornica, ki se odpre šele, ko so vozički, ki se spuščajo, zanesljivo pripeti na vrv za spuščanje, oziroma ko pridejo vozički, ki se vlečejo navkreber, pod vrh strmine.

Med manipulacijo z vozički mora biti zapornica pri vrhu strmine zaprta.

Pri vlečenju vozičkov po strmini morajo imeti vozički zavoro (cokljo).

Na progi z nagibom, ki je večji kakor 30 stopinj, se mora praviloma uporabljati podstavek. Pri prevozu s pomočjo podstavka mora biti voziček na njem zavarovan tako, da se med prevozom ne more premikati.

664. člen

Strogo je prepovedano hoditi po progi za spuščanje in vlečenje kakor tudi vsako delo v bližini strmine ali njenega podnožja. To se mora pismeno označiti na zgornji in spodnji strani strmine.

665. člen

Delavci, ki na spodnji strani strmine pričakujejo ali spenjajo vozičke, se morajo med spuščanjem oziroma vlečenjem vozičkov umakniti dovolj daleč od proge. Če ni dovolj prostora, se mora urediti zanesljivo zaklonišče.

666. člen

Vozički, ki se spuščajo oziroma vlečejo po strmini, morajo biti zanesljivo pripeti na vrv za spuščanje oziroma vlačenje (karabin ali pod).

Zavora za spuščanje vozičkov po strmini mora biti tako napravljena, da sama zavira, če ni nikogar zraven.

Delavci, ki ravnaajo z zavorami in vreteni, morajo biti za to posebej usposobljeni.

Vsak dan pred začetkom dela morajo pregledati zavore oziroma vretena.

Odgovorni tehnični vodja izda potrebna navodila.

667. člen

Mostovi in rampe, ki so višji od tal, morajo biti dobro izdelani in ob straneh zavarovani z dovolj močnimi letvami.

Če hodijo mostovi in rampami ljudje, morajo biti pokriti z debelim podom, ob straneh zavarovani z najmanj 6 cm visokimi letvami in ograjeni z najmanj 1 m visoko ograjo.

Nakladalne rampe iz železnih plošč morajo biti na nakladalni strani zavarovane proti padcu vozičkov z najmanj 10 cm nad ploščo segajočimi železnimi tračnicami ali z lesom.

Mostovi na jaloviščih morajo biti na obeh straneh tako zavarovani, da z njih ne more pasti niti človek niti voziček.

2. Prevažanje s skreperji

668. člen

Če se material prevaža s skreperjem, mora biti stojišče delavca pri vretenu smotrno zavarovano za primer, če bi se vrv pretrgala.

Tudi kadar skreper miruje, se čez pot skreperja in po njej ne sme hoditi.

Dela na skreperju ali na njegovih vrveh se smejo opravljati samo, kadar skreper miruje.

Med vreteni skreperja in delališčem je treba urediti zanesljivo sporazumevanje s signali.

3. Prevažanje z dvigali

669. člen

Mehanična dvigala morajo imeti brezhibne in zanesljive zavore in coklje.

Če je treba spuščati tovor z njegovo lastno težo, mora biti dvigalo napravljeno tako, da ne more avtomatično priti do pospešenega gibanja.

Na premičnem mehaničnem dvigalu mora imeti tisti, ki ga vozi, ograjen prostor, iz katerega lahko vidi na delališče in na pot premikanja.

Nihče se ne sme muditi pod visečim tovorom. Če so v delovnem območju dvigala ljudje, se ne sme preko njih prevažati tovor. V takem primeru mora delavec, ki vodi dvigalo, z določenim signalom opozoriti ljudi, da se umaknejo.

670. člen

Na vsakem dvigalu mora biti vidno označena njegova dovoljena nosilnost.

Vsi deli dvigala, ki so izpostavljeni obremenitvam, morajo biti najmanj enkrat na leto preizkušeni glede njihove nosilnosti in zanesljivosti. Dvigala z nosilnostjo do 25 ton se morajo preskusiti s 25% večjo obremenitvijo, dvigala z večjo nosilnostjo pa z 10% večjo obremenitvijo od dovoljene. Pri preskušanju mora ta obremenitev trajati najmanj 20 minut. O opravljenih preskusih se mora voditi evidenca.

Z dvigalom smejo ravnati samo usposobljene zanesljive osebe, ki morajo vsestransko poznati ravnanje z dvigalom, svoje delo in veljavne predpise.

4. Prevažanje kamnitih blokov in kamnoseških proizvodov

671. člen

Od mesta skladiščenja do mesta predelave se bloki prevažajo z žerjavom, z vozičkom, z avtomobilskim žerjavom ali z drugimi ustreznimi sredstvi.

672. člen

Med prevoznim sredstvom in okolico (stene, pregrade, stroji idr.) mora biti prazen prostor, ki je širok najmanj 0,7 m z ene in 0,3 m z druge strani. Na prehodih skozi stene mora biti razdalja na obeh straneh najmanj 0,3 m.

673. člen

Bloki in proizvodi, naloženi na prevozno sredstvo, morajo biti zavarovani tako, da ne padejo ali se ne prevrnejo.

674. člen

Če gre za diskontinuiran tehnološki proces, se proizvodi prevažajo z notranjim žerjavom, z avtomobilskim viličarjem, z ročnim vozičkom, ročno in z drugimi ustreznimi sredstvi.

675. člen

Razrezane kamnite plošče se v proizvodnem postopku in pri skladiščenju smejo prevažati tudi neposredno na viličah viličarja.

Za sredstva, s katerimi se prevažajo razrezane kamnite plošče, morajo biti izdelana tehnična navodila, ki vsebujejo podatke:

- o številu plošč, ki se lahko prevažajo odvisno od velikosti;

- o prevoznih poteh in načinu zavarovanja;

- druge podatke, pomembne za ravnanje z razrezanimi ploščami pri prevažanju.

676. člen

Na viličarju ni dovoljeno prenašati več kot eno paleto.

677. člen

Ni dovoljeno zlaganje napol predelanih ali predelanih plošč na kupe, katerih višina je večja kot 1 m, v prostorih, v katerih se predelujejo.

Na odprtem prostoru – skladišču se smeta zložiti največ dve paleti druga na drugo. Debele plošče in masivni kosi se pakirajo enako kot bloki.

678. člen

Pri notranjem prevažanju, zlasti ko se izvaja z žerjavi in ko gre za težke proizvode, mora biti prevozna pot prosta, transport pa mora potekati praviloma v prostem prehodu med stroji, nikakor pa ne nad delavci.

5. Prevažanje s kamioni

679. člen

Na površinskih kopih so lahko vse ceste za prevoz s kamioni stalne inčasne.

Stalne ceste (ki povezujejo kop z odlagališči odkrivke, odlagališči rudnine, objekti za bogatenje rudnine in ceste do nakladalnih postaj) morajo biti izdelane tako, da ustrezajo največji obremenitvi transportne mehanizacije.

Začasne ceste na etažah površinskega kopa in odlagališčih ter priključki s stalnimi cestami ne smejo biti obremenjeni več od nosilnosti tal.

680. člen

Stalne ceste se gradijo z enim ali dvema voznima pasovima.

Stalne ceste z enim voznim pasom morajo imeti izogibaljšča.

Stalne ceste z enim voznim pasom, po katerih se redno gibljejo ljudje, morajo imeti stezo za pešce, široko najmanj 1 m.

681. člen

Vzponi, širine in polmeri ovinkov stalnih cest morajo biti zaradi varnega prevoza usklajeni s tehničnimi karakteristikami kamionov.

682. člen

Najmanjša širina stalnih cest z dvema voznima pasovima se določi v odvisnosti od gabaritov kamionov, pod pogojem, da najmanjša razdalja od najbolj izpostavljenega dela kamiona do roba ceste znaša najmanj 1 m, razdalja med najbolj izpostavljenimi deli kamiona pri vožnji mimo pa najmanj 2 m.

Najmanjša širina stalnih cest z enim voznim pasom mora znašati 1/2 širine stalnih cest z dvema voznima pasovima.

Skupna širina stalnih cest z dvema voznima pasovima se določi za vsak površinski kop po naslednjem obrazcu:

$$\dot{S} = 2 B + 4,$$

pri čemer je:

- $\dot{S}$ – skupna širina ceste za prevoz s kamioni z dvema voznima pasovima (brez bankin in kanalov) v metrih;
- B – maksimalna širina kamiona v metrih.

683. člen

Razširitev stalnih cest (P) za prevoz s tovornjaki v ovinkih (serpentine, podaljšane serpentine, deteljice in spirale) se izračuna:

- za stalne ceste z dvema voznima pasovima:
 $P = 1,0 \times B$;
- za stalne ceste z enim voznim pasom: $P = 0,5 \times B$.

684. člen

Stalne ceste za prevoz s kamioni morajo imeti v prečnem prerezu na ravnih delih naklone na obe strani, ki znašajo:

- za profilirane ceste do 5%;
- za cestno nasutje iz drobljenca in gramoza do 3%;
- za vse druge vrste nasutja do 2%.

685. člen

Polmer ovinkov cest, ki se gradijo v obliki serpentin, podaljšanih serpentin, deteljic in spiral, se določi v odvisnosti od konstrukcijskih karakteristik kamionov.

Cestišče mora biti na ovinkih izvedeno s padcem v smeri središča polmera ovinka z naklonom do 6%.

Na ravnih delih stalnih cest za prevoz s kamioni, ki se gradijo na poševnih terenih z naklonom, večjim od 30%, se mora cestišče graditi s padcem do 2% v nasprotni smeri od padca terena.

686. člen

Ceste na etažah površinskega kopa morajo biti z zunanje strani zavarovane z zemeljskimi nasipi, visokimi najmanj 1 m, da bi se preprečil pad kamiona po brežini.

Za odvodnjevanje cestne podloge je za prevoz s kamioni dovoljeno, da se zemeljski nasip prekine v dolžini največ 2 m in na razdaljah najmanj 15 m po vzdolžnem profilu ceste.

687. člen

Začasne (etažne) ceste se locirajo tako, da njihove trase ne more ogroziti rušenje roba etaže.

Med robom etaže in začasno cesto mora biti varnostni pas, katerega širina je odvisna od geomehanskih lastnosti hribine in mase polnega kamiona, ne sme pa biti manjša od 2 m.

688. člen

Vožnja kamiona ni dovoljena po megli, če je vidljivost manjša od 60 m in če kamioni nimajo ustreznih luči za vožnjo po megli, med močnimi atmosferskimi padavinami ter v drugih primerih zmanjšane vidljivosti (na primer, ko je vidljivost manjša od zaustavne poti kamiona).

689. člen

Po stalnih cestah je prepovedano prehitevanje s kamionom, razen če gre za različne tipe kamionov in če se lahko prehiteva brez nevarnosti.

690. člen

Če je vzpon cest za prevoz s kamioni večji od 6%, morajo biti na razdalji največ 600 m deli cest z vzponom do 2% na dolžini najmanj 30 m.

691. člen

Pozimi se mora s stalnih in začasnih cest redno čistiti sneg in led, deli cest z ovinki in vzponi pa se morajo posipati s soljo, peskom ali podobnim sredstvom.

692. člen

Z zabojev kamionov se prilepjen ali zmrznjena izkopni na odkrivke ali mineralne surovine odstranjuje lahko samo z mehaničnimi sredstvi, ki so montirana na buldožerjih, nakladalnikih ali drugih strojih, ali na kak drug ustrezen način.

693. člen

Hitrost in razpored vožnje kamionov na cestah površinskega kopa in odlagališč se določi v odvisnosti od vzdolžnega profila ceste, vrste in kakovosti podloge ter tehničnih karakteristik kamiona.

694. člen

Kamioni morajo biti med pridobivanjem tehnično brezhibni, pri vzvratni vožnji pa morajo dajati zvočne in opozorilne znake.

695. člen

Pri nakladanju nakopnine v kamione se uporabljajo predpisi o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih.

Razen zahtev iz prejšnjega odstavka morajo biti pri nakladanju nakopnine v kamione izpolnjene tudi naslednje zahteve:

- kamion, ki se naklada, mora biti v delovnem območju bagra, za nakladanje pa se lahko postavi po signalu, ki ga daje oseba, ki upravlja bager;
- kamion, ki je postavljen za nakladanje, mora biti zavrt in v območju vidljivosti osebe, ki dela z bagrom;
- rudnina ali odkrivka se naklada v zaboj kamiona samo bočno ali od zadaj. Žlice bagra ni dovoljeno prenašati čez kabino kamiona;
- kamion sme po končanem nakladanju odpeljati samo po zvočnem znaku, ki ga da oseba, ki dela z bagrom.

696. člen

Nad kabino voznika kamiona mora biti posebno zanesljivo zavarovanje.

Če zavarovanja ni, voznik ne sme sedeti v kabini kamiona med nakladanjem nakopnine in mora biti izven delovnega območja bagra.

697. člen

Če se rudnina ali odkrivka preklada iz kamiona v druga prevozna sredstva, se sme prekladati samo prek posebne prekladalne postaje (bunker, ploščad idr.), ki mora ustrezati maksimalni obremenitvi.

698. člen

Rudnina ali odkrivka se iz tovornjaka razklada samo na za to določenih prostorih in na način, določen v navodilu.

699. člen

Kamiona ni dovoljeno med pridobivanjem:

- obračati z dvignjenim zabojem;
- voziti vzvratno do razkladališča in nakladališča na razdalji, večji kot 30 m (razen pri izdelavi useka, trase ipd.);
- voziti čez kable, ki niso posebej zavarovani;
- parkirati na naklonih.

6. Prevažanje s transportnimi trakovi

1. Postavitev transporterja

700. člen

Nosilnost tal, na katera se postavi transporter, mora ustrezati obremenitvi s transporterjem.

Tla, na katera se postavi transporter, morajo biti odvodnjena in zavarovana pred površinskimi vodami.

701. člen

Če se s transporterji prevažajo zelo droben material, ki utegne onesnažiti okoliški zrak, je treba uporabiti transporterje zaprte konstrukcije in uvesti na nakladališčih, prekladališčih in razkladališčih odpraševanje.

Če se s transporterji prevažajo blaten material, je treba s projektom vnaprej predvideti največji dovoljeni naklonski kot, ob straneh traku pa poskrbeti, da blato ne more odtekat s traku.

Kontrola in vzdrževanje transporterjev iz prvega in drugega odstavka tega člena morata biti pogostejša.

702. člen

Razdalja med najbolj izpostavljenim delom transporterja od kateregakoli trdnega predmeta mora znašati najmanj 1 m.

Na etaži površinskega kopa mora biti transporter izven območja rušenja.

703. člen

Deli transporterja, ki so speljani prek cest, tirov in drugih objektov ter naprav, morajo biti zavarovani tako, da je onemogočeno padanje materiala s traku in dotik z vrtljivimi deli ter morajo biti dvignjeni tako visoko, da je zagotovljen nemoten in varen prehod transportnih sredstev pod njimi.

Višine prehoda morajo biti vidno označene na konstrukciji podvoza.

704. člen

Prehodi cest in tirov čez transporter morajo biti zavarovani s transportnimi mostovi.

Nosilnost mosta in gabariti prehodov morajo biti vidno označeni na obeh straneh konstrukcije nadvoza v smereh gibanja.

Most mora biti zavarovan z ograjo.

705. člen

Čez transporter morajo biti postavljeni prečni prehodi.

Prehodi čez transporter morajo biti postavljeni na medsebojni razdalji največ 300 m v območju kopa in odlagališča.

Prehodi izven območja površinskega kopa smejo biti na razdalji, ki je večja od 300 m, vendar morajo biti prilagojeni danim pogojem.

Prehodi morajo biti bočno zavarovani z ograjo in držaji.

Razdalja med najbolj izpostavljenim delom prehoda od transporterja mora biti najmanj 1,0 m.

Prehod mora biti širok najmanj 0,8 m.

706. člen

Na mestih, kjer je transporter dvignjen nad terenom in ne prehaja čez prometne poti, morajo biti opozorila, da je prepovedan prehod pod transporterjem.

707. člen

Transporterji ali deli transporterja, ki so več kot 1,5 m visoko nad terenom, morajo imeti z ene strani najmanj 0,6 m širok prehod z ograjo in držajem, pod tega prehoda pa mora biti dobro pritrjen, če se prehod vzpenja ali spušča, pa mora biti izdelan tako, da je preprečeno drsenje.

708. člen

Naklonski kot transporterja z gladkim transportnim trakom je lahko največ 18 stopinj pri dviganju nakopnine in največ 15 stopinj pri spuščanju nakopnine.

709. člen

Prostori transporterjev, ki so speljani skozi ograjene mostove ali hodnike, morajo biti zadosti razsvetljeni. Površina okna prostora mora znašati vsaj 1/8 površine tal. Ponoči, na temnejših mestih pa tudi podnevi, morajo biti zagotovljene dovolj močne luči, in sicer predvsem na prehodih.

710. člen

Stalna delovna mesta na transporterju in trasa transporterja v območju površinskega kopa in odlagališča morajo biti osvetljeni pri nočnem delu in slabi vidljivosti (zaradi megle in podobnega).

711. člen

Razdalja med najbolj izpostavljenimi deli dveh transporterjev, ki sta postavljena drug ob drugem, mora biti najmanj 1 m.

712. člen

Navpične krivine pri prehodu transporterja iz vodoravne v poševno lego (konkavna krivina) in pri prehodu iz poševne v vodoravno lego (konveksna krivina) morajo ustrezati ustreznemu veljavnemu standardu za tračne transporterje.

713. člen

Prehodna razdalja med koritastim in ravnim delom transportnega traku mora biti za vsak transporter določena z ustreznim veljavnim standardom za tračne transporterje.

714. člen

Na vsaki pogonski postaji transporterja mora biti tabla s podatki o hitrosti traku, zmogljivosti, kotu nakladanja, dopustni zrnivosti nakopnine in dopustni najnižji zunanji temperaturi zraka.

715. člen

Po večjih popravilih je treba preveriti funkcionalnost in varnost obratovanja transporterja.

2. Transportni trak

716. člen

Transportni trak mora v skladu z delovnimi pogoji na površinskem kopu ustrezati ustreznemu veljavnemu standardu za tračne transporterje.

717. člen

Varnostni koeficient mora biti glede na raztržno trdnost transportnega traku za transport premoga, odkrivke in jalovine na površinskih kopih najmanj 10, za transport kovinskih in nekovinskih rudnin pa najmanj 12. Za krajše transporterje – dodajalnike in za transport grobejše nakopnine se vrednosti koeficienta povečajo za 20% do 30%.

Varnostni koeficient se izračuna po podatkih proizvajalca po naslednjem obrazcu:

– za trakove, katerih trdnost je podana za cel trak:

$$k_v = \frac{T_t}{F_{\max}}$$

– za trakove z vložki (tekstilni, kovinski, iz umetnih mas):

$$k_v = \frac{T_{vl} \times n}{F_{\max}}$$

pri čemer je:

- k_v – varnostni koeficient
- T_t – raztržna trdnost (v kN/m širine) transportnega traku s tekstilnimi vložki, preračunano v kN na tekstilni vložek
- n – število vložkov
- T_{vl} – dopustna raztržna sila vložkov v traku z vložki v kN na vložek
- $F_{\max}$ – maksimalna natezna sila pri obremenjenem traku v normalnih pogojih v kN.

718. člen

Transportni trak mora biti dobro centriran in pravilno voden.

Transporter se mora geodetsko usmeriti in v prečni smeri iznivelirati. Na določenih razdaljah konstrukcije se mora postaviti ustrezno število nosilnih in povratnih valjev za naravnavanje smeri gibanja (centriranosti) traku.

719. člen

S transportnim trakom se sme prevažati samo material, za katerega je trak predviden. Zrnavost nakopnine mora biti usklajena z izbrano širino traku po ustreznem veljavnem standardu za tračne transporterje.

720. člen

Hoja po transportnih trakovih, hoja čeznje in pod njimi ni dovoljena. Čez trak ali pod njim se sme hoditi samo na zavarovanih prehodih ali zgrajenih podhodih.

721. člen

Na nakladališčih in prekladališčih se morajo valji pod nosilnim trakom transportnega traku postaviti elastično.

722. člen

Transportni trak z dokaj poškodovanimi in razslojenimi oblogami ter poškodovanimi robovi se mora zamenjati.

723. člen

Če se material, ki se prevažna, lepi na transportni trak, mora biti transporter opremljen z napravami za učinkovito čiščenje traku, ki preprečuje lepljenje materiala na valje in bobne.

724. člen

Na prostorih, na katerih so naprave za čiščenje traku, je treba preprečiti kopičenje postrgane nakopnine.

Postrgana nakopnina se ne sme ročno metati na trak, dokler trak teče.

725. člen

Nakopnina, ki pade s transporterja, zlasti nakopnina, ki se zbira pod spodnjim krakom traku, se mora redno čistiti. Ta material se sme ročno odstranjevati s traku in metati nanj samo, če trak miruje.

726. člen

Prostor med spodnjim (povratnim) krakom transportnega traku in tlemi mora znašati najmanj 300 mm.

727. člen

Nakopnine ni dovoljeno odstranjevati s traku, dokler trak teče.

728. člen

Na zgornji strani transporterja mora biti na določeni razdalji v odvisnosti od krajevnih razmer naprav, ki preprečuje, da bi trak zaradi vetra izpadel.

Če je hitrost bočnega vetra večja od 30 m/s, je treba transportni trak ustaviti.

Na transporterju mora biti naprava za merjenje hitrosti vetra.

Brezhibnost naprave za merjenje hitrosti vetra se prekuša enkrat na leto.

729. člen

Transportni trak se uporablja na površinskih kopih pri temperaturnih razlikah, ki ustrezajo karakteristikam traku, določenim v ustreznem veljavnem standardu za tračne transporterje.

730. člen

Pri nižji temperaturi kot – 12 stopinj Celzija mora transportni trak občasno obratovati ne glede na to, ali se nakopnina prevaža, če nima naprave in sredstev proti zmrzovanju.

Če se posamezni deli transporterja ali traku zaledenijo, se transporter ne sme pognati, dokler se led ne odstrani.

Transportnega traku in vrtljivih delov ni dovoljeno odmrzovati z odprtim plamenom.

Sredstva proti zmrzovanju se smejo uporabljati samo, če so trakovi odporni proti njim.

731. člen

Trakovi se stalno spojuje z vulkanizacijo. Trakovi se lahko vulkanizirajo po hladnem ali toplem postopku.

Trakove je dovoljeno mehanično spojiti s sponkami samo začasno.

Spoj mora imeti raztržno trdnost približno kot drugi deli traku in mora biti brez odebelitve.

Dolžina preklopa pri spajanju traku mora ustrezati ustreznemu veljavnemu standardu za transportne trakove.

Trak se sme vulkanizirati samo, če je transporter izklopljen iz napetosti.

732. člen

Material za vulkaniziranje (raztopina gume, surova guma in drug material) mora biti shranjen v hladnih in temnih prostorih.

Raztopine gume, ki so nabavljene v različnem času, se ne smejo mešati.

733. člen

Za vulkaniziranje transportnih trakov je treba izdelati navodilo.

734. člen

Ogrevalne plošče za vulkaniziranje se ne smejo polivati z vodo.

Plošče iz prejšnjega odstavka se morajo preskušati v rednih presledkih, in sicer: vsak tretji teden, če se uporabljajo vsakodnevno, vsakih šest mesecev pa, če se uporabljajo izključno v delavnici. Pri preskušanju se preverja, ali plošča razvija enakomerno temperaturo na vsej svoji površini. O preskusu se sestavi poročilo.

735. člen

Trakovi z jeklenimi vložki (kord ali vrv) se spajajo po ustreznem veljavnem standardu za transportne trakove in navodilu.

736. člen

Transportni trak mora biti uskladiščen v skladu z ustreznim veljavnim standardom za transportne trakove.

3. Pogonska postaja

737. člen

Pogonska postaja transporterja mora biti postavljena na trdnem in varnem podstavku.

738. člen

Pogonska postaja, katere masa ne zadostuje za stabilnost pri obratovanju transporterja, mora biti usidrana.

Natezalna (sidrna) naprava mora zdržati najmanj dvojno statično silo v transporterju. To se nanaša tudi na spoje natezalne naprave.

739. člen

Konstrukcija pogonske postaje transporterja mora biti statično določena, izračunana na podlagi obremenitve delov, ki jih nosi, ter mora imeti dimenzije, ki so usklajene z izbrano opremo in delovnimi pogoji.

740. člen

Kabina za upravljanje pogonske postaje ali sistema transporterjev mora biti postavljena tako, da se lahko iz nje spremlja gibanje traku in materiala.

Kabina za upravljanje mora imeti komandni pult.

Komandni pult mora imeti ustrezne naprave za upravljanje in signalizacijo.

Za transporterje zmogljivosti do 500 m(3)/h ni potrebna kabina.

741. člen

Pogonska postaja mora imeti pristopne stopnice z držaji in prehodni oddelek.

Prehodni oddelek mora biti širok najmanj 0,6 m, zavarovan z ograjo ter s tlemi iz snovi, ki ne drsi.

Do vseh delov pogonske postaje, ki se morajo kontrolirati pri obratovanju in na katerih se morajo izvajati dela zaradi popravila, morajo biti postavljene hodne poti.

742. člen

Če se ohišje ali ležaji pregrevajo, se mora elektromotor izključiti.

743. člen

Pri prevozu mora biti elektromotor zavarovan pred potresanji, udarci ali kakršnokoli mehansko poškodbo.

744. člen

Reduktor pogonske naprave transporterja se namesti na vodoravno ploščo, ki mora biti pritrjena na pogonsko postajo.

745. člen

Za montažo reduktorjev in zagon po montaži je treba izdelati navodilo.

746. člen

Z zunanjih površin reduktorja se morata redno čistiti prah in olje.

Med obratovanjem se mora kontrolirati gladina olja v reduktorju ter delovanje mazalnih tlačilk.

747. člen

Reduktorji se smejo popravljati in demontirati samo, če je motor ločen.

748. člen

Pri prevozu mora biti reduktor zavarovan pred potresanji, udarci ali kakršnokoli mehansko poškodbo.

Konci osi, na katere se namesti spojka, morajo biti zavarovani pred korozijo in mehanskimi poškodbami.

749. člen

Spojka pogonske naprave transporterja mora biti uravnotežena.

750. člen

Če je transporter nagnjen za več kot 5 stopinj, pogonska postaja pa je na vrhu brežine, mora imeti transporter napravo za avtomatsko ustavljanje v primeru prekinitve električne energije.

Če je pogonska postaja na dnu brežine, material pa se izvlači, mora imeti obračalni boben avtomatsko zaviralno napravo.

Če je transporter nagnjen za več kot 8 stopinj, mora imeti pogonska naprava ne glede na mesto pogonske postaje avtomatsko zaviralno napravo.

751. člen

Zavorne obloge morajo biti iz negorljive snovi in anti-statične (ne smejo zbirati statične elektrike).

752. člen

Za zaviranje transporterja se lahko uporabijo mehanične (krajši transporterji), hidravlične, hidrodinamične in elektromagnetne zavore.

753. člen

Vsakih 15 dni je treba preverjati obrabo zavornih oblog in stanje vzmeti ter jih regulirati.

Obrabljene obloge se morajo zamenjati.

754. člen

V pogonskih postajah morajo biti vsi premični deli zavarovani pred slučajnim dotikom.

Varnostna ograja mora biti zgrajena po ustreznem veljavnem standardu za tračne transporterje.

755. člen

Med obratovanjem transporterja je prepovedano ročno čiščenje vseh bobnov.

756. člen

Med obratovanjem transporterja je treba z opazovanjem redno kontrolirati reže na klinih in stanje robov bobnov in obloge.

Na začetku vsake izmene se morajo pregledati vsi vrteči se deli pogonske postaje transporterja.

Bobni transporterja se morajo pregledati vsakih 15 dni.

757. člen

Zalepljena nakopnina se mora z bobnov čistiti s čistilnimi napravami. Število in vrsta čistilnih naprav morata ustrezati vrsti nakopnine in njenim lastnostim ter klimatskim razmeram, v katerih se opravlja prevažanje.

758. člen

Transporter mora imeti vse nosilne in povratne valje. Pri obratovanju transporterja se morajo nosilni in povratni valji obračati.

Poškodovani valji in valji, katerih ležaji se pri obratovanju segrevajo, se morajo zamenjati z brezhibnimi valji. Valji se zamenjujejo samo na ustavljenem transporterju. Pri zamenjavi valja ali valjčnega zloga je treba zagotoviti, da se transporter ne more pognati nekontrolirano.

4. Natezalne postaje

759. člen

Premični natezalni voziček se mora brez težave premikati po tirnicah, na koncu tira pa morajo biti blažilniki in omejevalno stikalo.

760. člen

Steza za premikanje uteži za natezanje traku mora biti dovolj dolga, da omogoči neovirano premikanje uteži v obeh smereh.

Prostor, v katerem se premika utež, mora biti ograjen z žično ograjo, visoko najmanj 1,8 m od tal. Pod utežjo mora biti podložek iz ustreznega materiala.

Natezalni boben mora imeti zavoro in prijemala.

761. člen

Transporterji z vitlom za avtomatsko natezanje morajo imeti naslednje naprave:

- mejno stikalo, s katerim se izklopi premikanje natezalnih vozičkov čez določeno mejo;
- napravo za uravnavanje natezanja, ki preprečuje preobremenitev transportnega traku in konstrukcije transporterja;
- avtomatski zapisovalnik natezne sile.

762. člen

Vrv in konstrukcija natezalnih postaj morata imeti najmanj šestkratno raztržno trdnost glede na največjo izračunano statično obremenitev.

Pri odvijanju vrvi z bobna mora ostati do končne mejne lege na bobnu najmanj 1,5 navitja.

Vrv na natezalni postaji je treba zamenjati, če se predpisana varnost zmanjša za 30%.

763. člen

Vsakih sedem dni se mora podrobno preskusiti brezhibnost delovanja vodil, vitla, vozičkov in mejnega stikala.

5. Povratna postaja

764. člen

Povratna postaja transporterja mora biti nameščena na statično določeni konstrukciji.

765. člen

Vsi vrtljivi deli na povratni postaji morajo biti zavarovani pred morebitnim dotikom.

6. Signalno-varnostne naprave

766. člen

Vsak transporter mora imeti napravo, s katero se takoj in varno izklopi iz obratovanja vzdolž trase transporterja.

Naprava se sme uporabljati samo v primeru nevarnosti.

767. člen

Če se transporter izklopi iz obratovanja zaradi delovanja izklopne naprave, nameščene vzdolž transporterja, je treba pred ponovnim vklopom ugotoviti vzrok izklopitve, transporter pa se sme ponovno zagnati šele, ko je potrjeno, da je vzrok odpravljen.

Izklopna naprava transporterja, nameščena vzdolž transporterja, se mora redno vzdrževati in mora biti vedno brezhibna.

768. člen

Vzdolž trase transporterja mora biti naprava za zvočno signalizacijo, ki napoveduje začetek obratovanja transporterja.

Razmik med napravami za zvočno signalizacijo mora biti tak, da se zvočni znak sliši z vsakega mesta transporterja. Zvočni znak mora trajati najmanj 10 s, začeti pa se mora najmanj 20 s preden se zažene transporter.

V sistemu transporterjev mora biti telefonska ali radijska zveza med pogonskimi postajami in komandnim pultom.

769. člen

Trasa oziroma sistem tračnih transporterjev mora biti razsvetljen pri nočnem prevažanju ali slabi vidljivosti.

Pri magistralnem transporterju, katerega trasa je daljša od 10 km, ni treba razsvetljevati vsega traku sistema, vendar morajo biti razsvetljena vsa presipališča vzdolž transportne proge.

770. člen

Lega drče in višina padanja materiala s traku na presipališčih se določita s parabolo padanja skrajnih velikosti in mas zrn po ustreznem veljavnem standardu za tračne transporterje.

Presipališča transporterja morajo biti zavarovana z vseh strani, tako da material ne more izpadati.

Presipališča transporterja morajo biti ograjena z najmanj 1,2 m visoko ograjo.

Okrog presipališča mora biti ploščad, ki omogoča varen nadzor tega mesta.

Na presipališču brez stalnega nadzora mora biti naprava za obveščanje o kopičenju materiala.

771. člen

Na presipališčih mora biti vgrajena naprava za zmanjšanje hitrosti padanja nakopnine, če je hitrost traku večja kot 4 m/s in če je več kot 50% velikih kosov (250 mm).

772. člen

Čiščenje nakopičene nakopnine s presipališč (če je prišlo do zamašitve) in odmašitev sta dovoljena samo, kadar transporter stoji.

773. člen

Nakladališča na transporterju morajo biti izdelana tako, da preprečujejo izpadanje in kopičenje nakopnine, ki se naklada, ter da nakopnina enakomerno pada na trak in v smeri njegovega premikanja.

Prostor med nakladalnim lijakom in transportnim trakom mora biti zaprt z gumeno zaveso, ki preprečuje izpadanje nakopnine iz transporterja.

774. člen

Samovozni nakladalni vagon se lahko zažene (giblje) z mesta vodje nakladanja ali s tal.

Če se samovozni nakladalni vagon zažene s tal, mora biti tipka za zagon vozička izven nakladalnega območja.

775. člen

Razdalja med konstrukcijo nakladalnega bagra in nakladališčem transporterja mora biti najmanj 1 m.

776. člen

Nakopnina se lahko s transporterja naklada v vagon samo z lijakom.

Razdalja med dnom lijaka in najvišjim delom vagona ali lokomotive mora biti najmanj 300 mm.

Na nakladališču s traku v vagone mora biti zvočna ali svetlobna signalizacija za dajanje signalov za zagon vozičkov pri nakladanju.

7. Zagon in ustavljanje transporterjev

777. člen

Za ravnanje s transporterjem in vzdrževanje transporterjev je treba izdelati navodilo.

778. člen

Sistem transporterjev mora imeti blokado, ki regulira zagon transporterjev. Blokada mora biti konstruirana tako, da se najprej zažene razkladalni transporter sistema, potem pa vsi drugi do bagra za odkopavanje.

Pri ustavljanju sistema mora blokada delovati po nasprotnem vrstnem redu. V sistem blokade morajo biti vključeni vsi stroji, ki delujejo v sistemu.

Čas zagona vsakega naslednjega transporterja mora biti naravnan tako, da predhodni trak doseže svojo normalno hitrost, ko se začne premikati naslednji trak.

779. člen

Sistem transporterjev brez daljinskega krmiljenja se zaganja na naslednji način: razkladalni transporter v sistemu se zaganja samostojno, drugi transporterji sistema pa se zaganjajo šele po dobljenem obvestilu, da je transporter pred njim dosegel maksimalno hitrost.

780. člen

V sistemu z ročnim krmiljenjem se mora transporter takoj izklopiti, če se je transporter pred njim ustavil.

781. člen

Sistem transporterjev z daljinskim krmiljenjem mora imeti tri možnosti krmiljenja:

- daljinsko krmiljenje z blokado;
- posamično krmiljenje na pogonski postaji z blokado;
- posamično krmiljenje na pogonski postaji brez blokade.

Pri sistemu delovanja transporterjev z daljinskim krmiljenjem se ne sme uporabljati posamično krmiljenje brez blokade.

782. člen

Vsak transporter v sistemu z daljinskim krmiljenjem mora imeti na pogonski postaji napravo za ustavljanje dela sistema za njim.

783. člen

Transportni sistem se sme zagnati šele po dobljenih obvestilih in izvršilnih signalih, da je ves sistem pripravljen za obratovanje.

784. člen

Transporter ali sistem transporterjev ne sme obratovati brez nadzora.

8. Prestavljanje transporterjev

785. člen

Nosilna konstrukcija prestavljivih transporterjev mora biti na ustrezni podlagi (pragovi in pontoni ipd.), ki omogoča stabilnost konstrukcije transporterjev in njihovo prečno prestavljanje.

786. člen

Površina tal, po kateri se prestavlja transporter, mora biti urejena prečno in vzdolžno.

787. člen

Transporter se sme prestavljati samo z napravami, ki so izdelane za ta namen.

Prestavljanje transporterja mora biti prilagojeno konstrukciji transporterja in naprav za prestavljanje.

Transporter se sme prestavljati samo pri dobri vidljivosti.

788. člen

Pri prestavljanju transporterjev mora biti zagotovljena radijska ali telefonska zveza med etažo, po kateri se transporter prestavlja, in krmilnim pultom.

789. člen

Po prestavitvi mora biti transporter znova opremljen z vsemi signalnimi in varnostnimi napravami ter preverjena njegova brezhibnost, o čemer se sestavi poročilo.

7. Prevažanje po drčah, spuščalkah in vzpenjačah

1. Drče

790. člen

Odprtine na vrhu drče morajo imeti pokrove, rešetke ali ograje, ki preprečujejo dostop k odprtini drče.

Na rešetki drče se sme ruda drobiti samo izjemoma, in sicer če se ustavi nakladanje in če odprtine rešetke niso večje od 300 mm x 300 mm.

Za drobljenje kosov nad rešetko je treba izdelati navodilo, ki ureja varno delo pri drobljenju kosov.

Nakopnine ni dovoljeno razstreljevati, da bi se večji kosi zdrobili na rešetki.

791. člen

Pred odprtino drče mora biti zgrajen branik (odbojnik), ki mora biti konstruiran tako, da preprečuje dostop kamiona do odprtine drče.

792. člen

Odprtina na dnu drče (ustje) mora imeti poseben hodnik, ki omogoča, da se upravljalec v primeru nevarnosti umakne na varno.

Na mestu upravljalca drče mora biti kontrolna odprtina, obrnjena proti drči, ki je pokrita z varnostnim pokrovom.

793. člen

Drče morajo imeti kontrolne hodnike za odmašitev, ki so zgrajeni na razdalji največ 20 m (po višini drče).

Kontrolni hodniki morajo imeti varnostne pregrade, obrnjene proti drči.

Prepovedan je vstop v drče zaradi odmašitve.

Za odmašitev materiala iz kontrolnih hodnikov v drči je treba izdelati navodilo.

794. člen

Odprtine drče (vsip in izsip) morajo imeti medsebojno telefonsko ali radijsko zvezo.

Izsipni del drče in kontrolni hodniki se morajo prezračevati in odpraševati.

795. člen

Med popravilom drče in prostora za prehod ljudi ni dovoljeno hoditi v drčo od zgoraj.

2. Spuščalke in vzpenjače

796. člen

Spuščalke in vzpenjače se uporabljajo za spuščanje in dviganje polnih in praznih kamionov, vagonov in drugega materiala.

Za obratovanje spuščalk in vzpenjač je treba izdelati navodilo.

797. člen

Vsaki 15 dni je treba podrobno pregledati postroje, zlasti pa mesta, spojena z varjenjem, kovicami in vijaki, ter druge dele, ki so izpostavljeni večjim obremenitvam, ugotovitve pa vpisati v knjigo postrojov.

798. člen

Postroj za prevoz mora imeti signalne naprave, s katerimi se lahko dajejo signali med posameznimi dovozišči, odvozišči in pogonskim delom postroja.

Poleg signalnih naprav mora biti za vožnjo na dovoziščih in odvoziščih ter v strojnici telefonska zveza zaradi sporazumevanja med osebjem postrojov in osebjem na ploščadi (signalizerjem).

799. člen

V kabini osebja postrojov morajo biti optične signalne naprave, ki kažejo brezhibnost posameznih pomembnejših delov postroja (varnostne zavore, pretokovni rele, mejna stikala na trasi, tokovni pretvornik, ekspanzijske sklopke, sklopka za preprečevanje pretovorjenosti in oljna črpalka).

800. člen

Na dovoziščih in odvoziščih mora biti avtomatska optična signalizacija za dajanje opozoril upravljavcem postrojov.

801. člen

Na dovoziščih, odvoziščih in v strojnici morajo biti table z opozorilnimi znaki za signale: stoj, vozi navzgor, vozi navzdol, vozi počasi.

802. člen

V poslopju, kjer so postroji, mora biti navodilo o ravnanju s postrojem, navodilo o mazanju in shema električnih napeljav.

803. člen

Na obeh straneh trase spuščalke oziroma vzpenjače (postroja) morajo biti na vseh dovoziščih in odvoziščih na tirih naprave za iztirjanje, ki preprečujejo, da vagon ne pade na traso postroja.

804. člen

Vrv postroja mora imeti najmanj osemkratno (8 x) varnost glede na največjo možno obremenitev. Podaljšanih vrvi ni dovoljeno uporabljati.

Vrv se mora kontrolirati na začetku dela vsake izmene.
Poškodovana vrv se mora zamenjati.
Vrv se mora vsaki dve leti zamenjati z novo.

805. člen

Vsi spoji med ploščadjo in vrvjo morajo imeti najmanj trinajstkratno (13 x) varnost glede na največjo možno obremenitev.

806. člen

Stroj za prevoz mora imeti varnostni zvonec, ki je navrnan tako, da daje ustrezne signale, takoj ko je ploščad najmanj 5 m oddaljena od zadnjega dovozišča.

807. člen

Stroj mora imeti napravo za merjenje hitrosti, ki daje vidne signale, če je hitrost večja od dovoljene.

808. člen

Stalna električna razsvetljava mora biti na vsej trasi spuščalke in vzpenjače, na dovozišču in odvozišču ter v kabinah za signalizacijo.

Dovozišča in odvozišča ne smejo biti zabasana z nobenim materialom.

809. člen

Gibanje ljudi vzdolž trase spuščalke in vzpenjače ni dovoljeno.

Če se na trasi dela, mora biti postavljena ustrezna tabla z opozorilom.

8. Prevažanje z žičnicami

810. člen

Žičnica mora biti zgrajena po sodobnih dognanjih tehnik na temelju odobrenega rudarskega projekta.

811. člen

Nosilna vrv žičnice mora biti najmanj štirikratno varna glede na največjo dovoljeno statično obremenitev. Natezna trdnost materiala žic nosilne vrvi ne sme biti večja kot 150 kg/mm².

Mesta nosilnih vrvi, na katerih je počila žica, se morajo zavarovati z objemkami.

Če se ugotovi, da je na dolžini 2,5 m vrvi popokala ena tretjina zunanjih vidnih žic, je treba poškodovani kos odrezati in ga zamenjati z novim.

Praviloma je treba na vsake dve leti zamenjati spojke nosilne vrvi.

812. člen

Vlečna vrv žičnice mora biti najmanj šestkratno varna glede na največjo statično obremenitev.

Natezna trdnost materiala žic vlečne vrvi ne sme prekorčiti 180 kg/mm². Vlečna vrv mora biti toliko napeta, da bo onemogočeno drsenje vrvi na pogonskem kolesu.

813. člen

Postaje žičnice morajo biti med seboj povezane s telefonom. Kadar se popravlja žičnica na terenu, je treba ometi pripravljen tudi poljski telefon z ustreznim priborom.

814. člen

Nadzorni ključavničar in tesar žičnice morata najmanj enkrat na teden pregledati žičnico tako, da hodita vzdolž nje.

Tehnični vodja, ki je odgovoren za delovanje in vzdrževanje žičnice, mora najmanj enkrat na mesec opraviti pregled nosilne vrvi, tako da se pelje v vozičku. Podroben pregled je treba opraviti tudi v krajšem roku, če to zahteva stanje vrvi.

Pri pregledih nosilne vrvi se mora upoštevati tudi stanje njenih spojk.

815. člen

Pri pregledih iz vozička v smislu prejšnjega člena se je treba ravnati po navodilih proizvajalca, ki je dobavil žičnico.

Pred vsakim pregledom iz vozička je treba pregledati žičnico z zemlje. Pred vstopom v voziček je treba le-to zavarovati, da se ne bi prevrnila ali izpadla z nosilne vrvi.

V času pregledovanja žičnice iz vozička mora telefonsko službo opravljati za to določena oseba, žičnica pa se sme zagnati samo po nalogih delavca, ki opravlja pregled iz vozička.

Oseba, ki se prevaža v vozičku zaradi pregleda žičnice, mora imeti varnostni pas z varnostno kljuko in dovolj dolgo in močno vrv, ki se da obesiti na nosilno vrv, s pomočjo katere bi se oseba v primeru potrebe mogla spustiti na zemljo.

Varnostni ukrepi v smislu prvega do tretjega odstavka tega člena se morajo izvesti tudi takrat, če se iz vozička maže nosilna vrv.

Pogonski mehanizem žičnice mora biti tako urejen, da je med pregledovanjem mogoča hitrost od 0,3 do 1,2 m/s.

816. člen

Preglede vlečne vrvi žičnice je treba opravljati v istih rokih, v katerih se morajo pregledati nosilne vrvi.

Naprave za mazanje vlečne vrvi se mora postaviti za pogonskim kolesom; mazati se mora samo z mazivom, ki je v ta namen določeno.

Vlečne in nosilne vrvi je treba mazati po možnosti takrat, ko je suho vreme in kadar se ne prevaža material. Pred mazanjem je treba z vrvi očistiti staro mazivo.

817. člen

Pri popravilih žičnice mora biti na delovnem mestu vključen telefon.

Vsa popravila mora poprej odobriti tehnični vodja; popravila se morajo opravljati pod nadzorstvom ključavničarja ali tesarja žičnice.

V času popravil na območju gibanja vozičkov ali vlečne vrvi se mora žičnica ustaviti. Ostala popravila, na postajah žičnice in stebrih, se smejo opravljati tudi med obratovanjem žičnice, če pri tem niso ogrožene zaposlene osebe.

Popravila med podpornimi stebri je treba praviloma opraviti iz vozička. Osebe, ki izvršujejo takšna popravila, smejo iti v voziček šele pri stebru pred mestom popravila, po opravljenem popravilu pa morajo zapustiti voziček pri prvem naslednjem stebru.

Osebe, ki so zaposlene pri popravilih v višini, morajo imeti varnostni pas in vrv, pri popravilih po četrtem odstavku tega člena pa morajo biti izvedeni varnostni ukrepi iz prvega do tretjega odstavka 816. člena teh predpisov.

818. člen

Prepovedano je prevažanje ljudi po žičnicah, ki rabi za prevoz materiala, razen v primeru, kadar se opravljajo pregledi ali popravila vozička.

819. člen

Ugotovitve pri pregledih žičnice, nosilne in vlečne vrvi, spojke nosilne vrvi kakor tudi podatke o zamenjavi spojk in mazanju vrvi, je treba vpisovati v knjigo o kontroli žičnice.

820. člen

Na krajih, kjer žičnica prečka javne objekte, kot so ceste, železniške proge in podobno, se mora postaviti varnostni most ali varovalna mreža. Na prehodih prek stranskih potov in stez za pešce je treba izobesiti table z opozorilom, da je prepovedan prehod v času, ko se pomika voziček prek takega pota ali steze.

Trasa žičnice praviloma ne sme biti nad stavbami, v katerih stanujejo ljudje.

Žičnice morajo imeti na obeh straneh svoje osi zadosti velik prostor tako, da vejeve grmičevja, stebila in podobno ne ovirajo gibanje vozičkov.

Deli trase žičnice, na katerih se gibljejo vozički na višini do 2,5 m nad zemljo, morajo biti ograjeni zaradi varstva ljudi in živali.

821. člen

Če piha veter z večjo hitrostjo kot 15 m/s z bočne strani se mora prevažanje z žičnico ustaviti.

Zaradi kontrole hitrosti je treba na ustreznem mestu postaviti naprave za registriranje hitrosti vetra.

822. člen

Žičnica mora imeti signalno napravo za dajanje znakov pri prevažanju. Znaki morajo biti izobešeni na vidnem mestu na vseh postajah žičnic pri pogonski napravi. Če se opazi, da signalna naprava ni brezhibna, se mora prevažanje po žičnici takoj ustaviti.

Na polni in prazni strani na nakladalni in razkladalni postaji kakor tudi na vmesnih postajališčih žičnice, kjer se opravlja prevzem in oddaja vozičkov, mora biti vgrajeno stikalo (taster), da bi se v primeru potrebe mogla pogonska naprava ustaviti.

Kraji pod žičnicami morajo biti ograjeni do višine najmanj 2 m.

823. člen

Nadzorni ključavničar mora enkrat na teden pregledati vsak posamezni aparat za pripenjanje vozička in ugotovitev vpisati v knjigo pregledov aparatov za pripenjanje.

Vsak aparat za pripenjanje mora imeti svojo številko.

824. člen

Vhodna in izhodna stran postaje in vmesnih postajališč žičnice morata biti dobro razsvetljeni v mraku in ob gosti megli. Osebe na teh postajah in osebe pri pogonski napravi mora imeti pripravljene ustrezne svetilke za primer prekinitve električne razsvetljave.

Na nakladalnih in razkladalnih postajah žičnice, s katero se prevaža premog, je prepovedano kaditi in uporabljati svetilke z odprtim plamenom. Takšne postaje se morajo škropiti z vodo, da se premogov prah ne dviga v ozračje. Nabran premogov prah se mora odstranjevati.

825. člen

Žičnico smejo upravljati samo osebe, ki so za to delo strokovno usposobljene in katerim je gospodarska organizacija priznala strokovno kvalifikacijo (strokovno usposobljenost) za opravljanje tega dela.

Tehnični vodja je dolžan izdelati podrobna navodila za dela, upravljanje in vzdrževanje žičnice in jih izobesiti na vidnih mestih na vseh postajah ter v prostoru pogonske naprave.

826. člen

Postavljanje naprave za avtomatično iztresanje na jalo-višča in deponije je treba opraviti na tak način, da niso pri tem ogrožene osebe.

III. PREVAŽANJE LJUDI

827. člen

Za prevažanje ljudi se na rudnikih s površinskim izkoriščanjem uporabljajo kamioni, terenska in navadna osebna in gospodarska vozila, ki so zgrajena ali prirejena v ta namen in imajo ustrezno prometno dovoljenje po običajnih prometnih predpisih.

Vozila, ki niso namenjena prevozu ljudi po javnih cestah in se uporabljajo samo v območju rudnika s površinskim kopom, ni nujno, da so registrirana za promet po javnih cestah, morajo pa prav tako biti tehnično pregledana po običajnem postopku.

828. člen

Pogoje za uporabo sredstev za prevažanje za prevoz ljudi predpiše izvajalec rudarskih del v splošnem aktu o zdravju in varstvu pri delu na osnovi ocene tveganja.

ČETRTI DEL

Končni določbi

829. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

- pravilnik o tehničnih normativih pri prevozu ljudi in materiala po rudniških jaških (Uradni list SFRJ, št. 4/80, 12/85, 35/87 in 51/88);

- pravilnik o tehničnih normativih za prevažanje ljudi v vodoravnih in poševnih prostorih v rudnikih s podzemeljskim pridobivanjem mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 34/89);

- pravilnik o tehničnih normativih za prevoz s transporterji s trakom v rudarstvu (Uradni list SFRJ, št. 5/73 in 12/74), razen določb 23. do 85. člena in določb 90. do 112. člena;

- pravilnik o tehničnih normativih za podzemeljsko pridobivanje kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 24/91), razen določb 61. do 187. člena (poglavje IV. Prevažanje rude, jalovine in materiala);

- pravilnik o tehničnih normativih za podzemeljsko pridobivanje premoga (Uradni list SFRJ, št. 4/89, 45/89, 3/90 in 54/90), razen določb 100. do 262. člena (poglavje VI. Odvažanje in prevažanje drugega tovora);

- pravilnik o higienskih in tehničnih varstvenih ukrepih pri delu v kamnolomih in opekarnah ter pri kopanju gline, peska in gramoza (Uradni list FLRJ, št. 69/48), razen določb 30. do 46. člena;

- pravilnik o tehničnih normativih za površinsko pridobivanje arhitektonskega gradbenega kamna (okrasnega kamna), tehničnega kamna, gramoza in peska ter za predelavo arhitektonskega gradbenega kamna (Uradni list SFRJ, št. 11/86), razen določb 59. do 66. člena;

- pravilnik o tehničnih normativih za površinsko izkoriščanje nahajališč rudnin (Uradni list SFRJ, št. 4/86 in 62/87), razen določb 176. do 304. člena (IX., X. in XI. poglavja o transportu).

830. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01
Ljubljana, dne 14. julija 2003.
EVA 2003-2511-0175

mag. Janez Kopač l. r.
Minister
za okolje, prostor in energijo

Soglašam!
dr. Vlado Dimovski l. r.
Minister
za delo, družino
in socialne zadeve

4857. Pravilnik o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v zdravstvu

Na podlagi tretjega odstavka 48. člena, osmega odstavka 50. člena in drugega ter četrtega odstavka 51. člena zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 50/03 – prečiščeno besedilo) izdaja minister za zdravje

PRAVILNIK o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v zdravstvu*

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa splošna načela in ureja varstvo pacientov in drugih oseb, izpostavljenih ionizirajočim sevanjem v zdravstvu in se nanaša na naslednja področja:

- a) izpostavljenost pacientov zaradi medicinske diagnostike in/ali zdravljenja,
- b) izpostavljenost posameznikov v okviru poklicnih preventivnih zdravstvenih pregledov,
- c) izpostavljenost posameznikov v okviru programov zgodnje diagnostike,
- d) izpostavljenost zdravih oseb ali pacientov prostovoljcev, ki sodelujejo v programih diagnostičnega ali terapevtskega medicinskega oziroma biomedicinskega raziskovanja,
- e) izpostavljenost oseb v okviru pravno-medicinskih postopkov.

(2) Ta pravilnik se nanaša tudi na izpostavljenost posameznikov, ki zavestno in prostovoljno, izven okvira svojega poklica, pomagajo pri negi in skrbi za udobje pacientov in drugih oseb, ki so izpostavljeni ionizirajočim sevanjem v zdravstvu.

II. POJMOVNIK

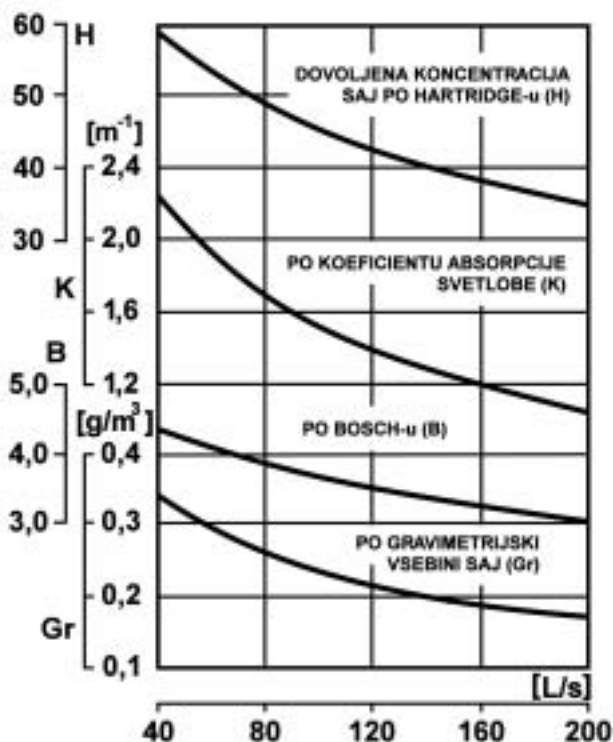
2. člen

(1) V tem pravilniku uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

- Obsevanost pacienta: doza ionizirajočega sevanja, ki jo prejme pacient ali druga oseba izpostavljena ionizirajočim sevanjem v zdravstvu.
- Dozimetrija: določitev obsevanosti pacienta ali drugega posameznika, izpostavljenega ionizirajočim sevanjem v zdravstvu.
- Imetnik dovoljenja: vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti oziroma dovoljenje za uporabo vira ionizirajočega sevanja v radiološkem objektu.
- Inšpekcijski pregled: pregled, s katerim inšpektorji ministrstva, pristojnega za zdravje, preverijo skladnost izvajanja sevalnih dejavnosti, radioloških postopkov in uporabljanje opreme ali radioloških objektov z veljavnimi predpisi s področja varstva pred ionizirajočimi sevanji.
- Izvajalec radiološkega posega: oseba, ki izvede radiološki poseg.
- Napotena oseba: pacient ali druga oseba, ki jo na radiološki poseg napoti napotni zdravnik.

*Ta pravilnik v celoti povzema vsebino direktive 97/43/EURATOM o varovanju zdravja posameznikov pri uporabi ionizirajočih sevanj v zdravstvu

Priloga 1: Diagram D - MEJNE VREDNOSTI SAJ V IZPUŠNEM PLINU DIESELSKIH MOTORJEV

Legenda:

1. Vrednosti krivulje H pomenijo prosojnost vzorca izpušnih plinov dieselskega motorja v Hartridgovem aparatu, gibljejo pa se od 1 (popolnoma prosojen vzorec) do 100 (neprosojen), zato se lahko izražajo v odstotkih.

2. Vrednosti krivulje B pomenijo počrnitev filtrirnega papirja v Boschovem aparatu pri pretoku določene količine plinov, gibljejo pa se od 1 (plin brez deleža saj) do 10 (popolnoma črn filter).

Delež saj se določa z metodo po Hartridgu in metodo po Boschu, po koeficientu absorpcije ali gravimetrijsko.

Meritve za določanje deleža se opravljajo pri številu vrtljajev delovne osi motorja, ki znaša 45% največjega števila vrtljajev delovne osi motorja.

– Ocenjevanje in preverjanje postopkov izvedbe radiološkega posega: sistematični pregled izvedbe radiološkega posega s primerjavo postopkov posega z dogovorjenimi standardi dobre radiološke prakse. Namen ocenjevanja in preverjanja je dvig kakovosti oskrbe pacienta oziroma namena oziroma cilja posega. Kadar se ugotovijo pomanjkljivosti postopkov ali so na voljo novejši standardi, je potrebno izvedbo posega spremeniti oziroma prilagoditi tem standardom.

– Poklicni preventivni zdravstveni pregledi: preventivni zdravstveni pregledi določenih kategorij delavcev, ki so v svojem delovnem okolju izpostavljeni škodljivim vplivom ionizirajočih sevanj.

– Preverjanje kakovosti: načrtovanje, usklajevanje in izvajanje vseh postopkov namenjenih vzdrževanju ali izboljšanju kakovosti. Preverjanje kakovosti je del sistema zagotavljanja kakovosti in obsega nadzor, ocenjevanje in vzdrževanje zahtevanih nivojev tistih značilnosti delovanja opreme, ki jih je mogoče določiti, meriti in nadzirati.

– Radiodiagnostični: ki se nanaša na in vivo diagnostično nuklearno medicino, medicinsko diagnostično radiologijo in radiologijo v dentalni medicini.

– Radiološki: ki se nanaša na radiodiagnostične ali radioterapevtske posege, intervencijsko diagnostično ali terapevtsko radiologijo ter načrtovanje v radiologiji.

– Radiološki objekt: postavitve radiološke opreme.

– Radiološka praksa: praktična izvedba radiološkega posega, vključno z vsemi potrebnimi spremljajočimi dejanji, kot so: uporaba oziroma rokovanje z radiološko opremo, ocena in izbira tehničnih in fizikalnih parametrov posega vključno s prejeto dozo sevanja, umerjanje in vzdrževanje opreme, priprava in aplikacija radiofarmakov, razvijanje filmov.

– Radioterapevtski: ki se nanaša na radioterapijo ali nuklearno medicino za terapevtske namene.

– Škoda za zdravje: klinično ugotovljivi škodljivi učinki ionizirajočega sevanja na posameznikih ali njihovih potomcih, ki se lahko pojavijo takoj ali po določenem času. Če gre za stohastične učinke sevanja, ki se lahko pojavijo šele po določenem času, škodo izrazimo z verjetnostjo pojavljanja teh učinkov.

– Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg: zdravnik oziroma doktor dentalne medicine, ki je pooblaščen, da prevzame klinično odgovornost za radiološki poseg.

– Zgodnja diagnostika: izvajanje radioloških posegov v radioloških objektih z namenom zgodnjega odkrivanja bolezni pri rizičnih skupinah prebivalstva.

(2) Drugi pojmi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen kot pojmi, opredeljeni v zakonu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti.

III. NAČELA VARSTVA PACIENTOV IN DRUGIH OSEB PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI V ZDRAVSTVU

Upravičenost

3. člen

(1) Radiološki poseg je upravičen, če je pričakovana skupna korist zaradi posega večja od tveganja oziroma škode zaradi posega.

(2) Pri presoji o upravičenosti je potrebno upoštevati:

a) namen in cilje diagnostičnega ali terapevtskega posega,

b) skupno predvideno korist za posameznika oziroma družbo,

c) škodo za zdravje, ki jo obsevanost lahko povzroči in

d) učinkovitost, dostopnost in tveganje drugih razpoložljivih tehnik oziroma posegov, ki ne vključujejo obsevanosti pacienta ali je ta manjša.

4. člen

(1) Pozornost pri presoji upravičenosti radioloških posegov je potrebno posvetiti predvsem:

a) vsem novim vrstam radioloških posegov, še preden so na splošno privzeti v prakso,

b) vsem obstoječim radiološkim posegom, ki jih je potrebno ponovno preveriti, kadarkoli se pojavijo novi pomembni dokazi o njihovi učinkovitosti ali posledicah, ki jih lahko povzročajo,

c) obsevanosti zaradi biomedicinskih ali medicinskih raziskav, ki jih mora preveriti in odobriti pristojna etična komisija,

d) posegom, pri katerih ni neposredne koristi za zdravje izpostavljene osebe in posegom, ki se izvajajo zaradi pravno-medicinskih indikacij.

(2) V primeru izpostavljenosti iz drugega odstavka 1. člena tega pravilnika mora biti pričakovana skupna korist, upoštevajoč pri tem neposredne zdravstvene koristi za pacienta in koristi teh oseb, večja od škode za zdravje teh oseb, ki jo izpostavljenost sevanju lahko povzroči.

5. člen

V primerih, pri katerih radiološki poseg ni upravičen, je v posebnih okoliščinah lahko upravičen, vendar je upravičenost potrebno oceniti in utemeljiti za vsak posamezen primer posebej.

6. člen

(1) Napotni zdravnik, ki predpiše radiološki poseg, mora za vsako napoteno osebo vnaprej oceniti upravičenost posega, pri čemer upošteva cilje posega, predvideno raven obsevanosti zaradi posega in individualne posebnosti napotene osebe, kot so vrsta, oblika in stanje bolezni, starost, spol, stopnja ogroženosti življenja in zdravja, pričakovana korist zanj ter možne škodljive posledice posega.

(2) Pri napotitvi osebe na preiskave ali zdravljenje si morata napotni zdravnik in zdravnik, odgovoren za poseg, prizadevati pridobiti in preučiti ustrezne diagnostične informacije in/ali drugo medicinsko dokumentacijo, pomembno za načrtovanje posega, da bi se izognila nepotrebnosti obsevanosti pacienta.

7. člen

(1) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, odobri radiološki poseg, če ugotovi, da je ta upravičen in da namena oziroma cilja posega ne bi bilo mogoče doseči na drug, manj tvegan način.

(2) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ob upoštevanju namena oziroma cilja posega določi takšne pogoje posega, da se ta opravi z najmanjšo možno obsevanostjo pacienta.

(3) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, mora odreči vsak neupravičen radiološki poseg.

8. člen

Če radiološkega posega ni mogoče upravičiti, se ga ne sme izvesti.

Optimizacija

9. člen

(1) Obsevanost pri radioloških posegih, razen pri posegih v radioterapiji, mora biti tako nizka kot je to razumno

mogoče doseči, ob upoštevanju pričakovanih ciljev posega ter ekonomskih in socialnih dejavnikov.

(2) Obsevanost v radioterapiji mora biti načrtovana za vsakega pacienta posebej. Obsevanost organov in tkiv izven kliničnih volumnov mora biti tako nizka, kot je to razumno mogoče doseči, upoštevajoč ekonomske in socialne dejavnike. Za načrtovanje radioterapije je odgovoren pooblaščen izvedenec medicinske fizike.

10. člen

V procesu optimizacije mora zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ob upoštevanju ekonomskih in socialnih dejavnikov posega:

- a) izbirati ustrezno opremo za izvedbo posega,
- b) izbrati primerno radiološko prakso, ki vključuje zagotavljanje in preverjanje kakovosti,
- c) zagotoviti stalno raven kakovosti in ustreznosti diagnostičnih rezultatov ali izidov zdravljenja,
- d) oceniti in ovrednotiti prejeto obsevanost pacientov oziroma aktivnosti vnešenih radiofarmakov z upoštevanjem diagnostičnih referenčnih nivojev.

Diagnostični referenčni nivoji

11. člen

Ob upoštevanju priporočil Evropske unije na tem področju pripravi ministristvo, pristojno za zdravje, navodila za uporabo uveljavljenih diagnostičnih referenčnih nivojev za standardne radiodiagnostične posege iz točk a), b), c) in e) prvega odstavka 1. člena tega pravilnika, v okviru meril za napotitve s postopki načrtovanja radioloških posegov.

Biomedicinske in medicinske raziskave

12. člen

(1) Imetnik dovoljenja mora za vsak biomedicinski ali medicinski raziskovalni projekt, kot je omenjeno v točki d) prvega odstavka 1. člena tega pravilnika, zagotoviti:

- a) da bodo udeležene osebe sodelovale prostovoljno,
- b) da bodo udeležene osebe informirane o nevarnostih zaradi izpostavljenosti sevanju in
- c) da bodo izdelane dozne ograde za osebe, pri katerih ni pričakovati neposredne medicinske koristi zaradi izpostavljenosti sevanju.

(2) Pri pacientih, ki prostovoljno sodelujejo v poskusnem diagnostičnem ali terapevtskem posegu in pri katerih je pričakovati diagnostično ali terapevtsko korist zaradi posega, morata zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, in napotni zdravnik načrtovati nivo prejete doze za vsakega pacienta posebej.

Pravno-medicinski posegi

13. člen

(1) Pri posegih zaradi pravno-medicinskih indikacij, mora zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, presoditi, da ta ne bo pomembno vplival na zdravje preiskovane osebe. Pri izvedbi posega pa mora posebno pozornost posvetiti načelu optimizacije zaščite, kot ga določata 9. in 10. člen tega pravilnika.

(2) Pravno-medicinska radiološka preiskava, s katero se ugotavlja prisotnost tujkov v človekovem telesu, se lahko izvede le na podlagi suma, da gre za kaznivo dejanje.

(3) Pravno-medicinska radiološka preiskava, s katero se ugotavljajo morebitne poškodbe oseb, se lahko izvede

le, če zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, presodi, da bi preiskava lahko koristila preiskovani osebi.

(4) Pravno-medicinska radiološka preiskava v zavarovalniške namene se lahko izvede le, če preiskovana oseba vanjo prostovoljno privoli.

Prostovoljna pomoč pri negi in oskrbi pacientov

14. člen

(1) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti izdelavo in uporabo doznih ograd za osebe iz drugega odstavka 1. člena tega pravilnika.

(2) Osebe iz prejšnjega odstavka mora zdravnik, odgovoren za radiološki poseg podučiti o sevanju, povezanem z radiološkim posegom, in jim po potrebi izdati ustrezna pisna navodila.

IV. POGOJI ZA IZVAJANJE RADIOLOŠKIH POSEGOV

Napotni zdravnik in zdravnik, odgovoren za radiološki poseg

15. člen

(1) Radiološki poseg se lahko izvede samo, če ga predpiše napotni zdravnik in odobri zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ki nosi klinično odgovornost za radiološki poseg.

(2) Za posamezne vrste radioloških posegov je zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, lahko le zdravnik naslednjih specialnosti:

- a) zdravnik specialist radiolog pri posegih v diagnostični in interventni radiologiji,
- b) zdravnik specialist nuklearne medicine pri posegih v nuklearni medicini,
- c) zdravnik specialist radioterapevt pri posegih v radioterapiji, vključno z načrtovanjem radioterapije,
- d) doktor dentalne medicine pri posegih v dentalni medicini.

(3) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg v diagnostični radiologiji je lahko tudi:

- a) zdravnik specialist travmatolog na področju svoje ožje specialnosti,
- b) zdravnik specialist kardiolog na področju svoje ožje specialnosti,
- c) zdravnik specialist ortoped na področju svoje ožje specialnosti in
- d) zdravnik specialist pulmolog na področju svoje ožje specialnosti.

(4) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, je lahko tudi napotni zdravnik.

(5) Imetnik dovoljenja ali zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, lahko klinično odgovornost ali njen del oziroma izvedbo posameznega radiološkega posega ali dela posega prenese na enega ali več zdravnikov specialistov na področju njihove ožje specialnosti.

(6) Razširjeni strokovni kolegiji, pristojni za posamezna področja iz drugega odstavka tega člena, lahko klinično odgovornost oziroma izvedbo posamezne vrste radiološkega posega, prenesejo na zdravnike specialiste na področju njihove ožje specialnosti.

(7) Imetnik dovoljenja v programu radioloških posegov poimensko navede zdravnike iz petega in šestega odstavka tega člena, na katere je prenesel odgovornost za radiološke posege.

Izvajalec radiološkega posega

16. člen

(1) Pri izvajanju radioloških posegov mora izvajalec posega pacienta ustrezno pripraviti na poseg, poseg izvesti skladno s pogoji dobre radiološke prakse in uporabiti ustrezna sredstva za zaščito pacienta.

(2) Izvajalec radiološkega posega je lahko:

- zdravnik, odgovoren za radiološki poseg,
- radiološki inženir,
- zdravnik specialist drugih strok, na katerega je zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, prenesel klinično odgovornost ali njen del, če je za delo s temi viri in za izvajanje ukrepov varstva pred sevanji ustrezno usposobljen in ima dokazila o tem.

(3) Pri standardnih diagnostičnih radioloških posegih iz drugega odstavka 21. člena tega pravilnika, za katere ni potrebno podati ocene prejetih doz, je lahko izvajalec radiološkega posega, poleg navedenih iz prejšnjega odstavka tudi oseba, ki ima izobrazbo najmanj VI. stopnje zdravstvene usmeritve ter je usposobljena za delo z viri sevanj in za izvajanje ukrepov varstva pred sevanji in ima dokazila o tem.

(4) Izvajalec radiološkega posega v dentalni medicini je lahko doktor dentalne medicine ali radiološki inženir.

Pooblaščen izvedenec medicinske fizike

17. člen

(1) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti sodelovanje pooblaščenega izvedenca s področja medicinske fizike, ki svetuje pri dozimetriji pacientov oziroma oceni obsevanosti pacientov, optimizaciji, razvoju, načrtovanju in uporabi radioloških posegov in opreme, zagotavljanju in preverjanju kakovosti in glede drugih vidikov varstva pred sevanji.

(2) Način sodelovanja pooblaščenega izvedenca iz prejšnjega odstavka je odvisen od vrste radioloških posegov:

a) na področju radioterapije mora imetnik dovoljenja zagotoviti, da je pooblaščen izvedenec medicinske fizike vključen v proces vsakega radioterapevtskega posega;

b) na področju terapevtske in diagnostične nuklearne medicine mora pooblaščen izvedenec medicinske fizike sodelovati pri načrtovanju postopkov;

c) na ostalih področjih mora biti pooblaščen izvedenec medicinske fizike vključen kot svetovalec pri optimizaciji in pri vseh drugih vidikih varstva pred sevanji iz prejšnjega odstavka.

Izobraževanje in usposabljanje

18. člen

(1) Imetnik dovoljenja zagotavlja, da imajo zdravniki, odgovorni za radiološki poseg, iz 15. člena tega pravilnika, izvajalci radioloških posegov iz 16. člena tega pravilnika in pooblaščen izvedenci medicinske fizike iz prejšnjega člena ustrezno teoretično in praktično znanje, usposobljenost za izvajanje radioloških posegov ter si pridobijo ustrezno dodatno znanje s področja varstva pred sevanji. Ministrstvo, pristojno za zdravje, v ta namen pripravi primerne učne načrte v skladu s priporočili Evropske unije in zagotavlja priznavanje ustreznih diplom, potrdil ali formalnih kvalifikacij.

(2) Oseba, ki se usposablja za izvajanje radioloških posegov, lahko radiološki poseg ali del posega izvede pod nadzorom izvajalca radioloških posegov iz 16. člena tega pravilnika tudi, če za to še ni ustrezno strokovno usposobljena.

(3) Imetnik dovoljenja zagotavlja dopolnjevanje in obnavljanje izobraževanja in strokovnega usposabljanja izvajalcev radioloških posegov in pooblaščenih izvedencev medicinske fizike tudi po pridobitvi osnovne izobrazbe. Pred začetkom klinične uporabe novih radioloških tehnik, mora imetnik dovoljenja zagotoviti, da se bodo vse osebe za izvajanje teh tehnik in s tem povezanih zahtev varstva pred sevanji ustrezno usposobile.

(4) Obseg in vsebina teoretičnega in praktičnega znanja ter pogostost dopolnjevanja in obnavljanja izobraževanja in strokovnega usposabljanja iz prvega in tretjega odstavka tega člena so podani v programu zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov v okviru programa radioloških posegov.

(5) Ministrstvo, pristojno za zdravje, si mora prizadevati za uvedbo predmetov s področja varstva pred sevanji v osnovne učne načrte medicinskih in stomatoloških izobraževalnih ustanov.

Merila za napotitve

19. člen

Imetnik dovoljenja mora napotnim zdravnikom zagotoviti merila za napotitve s postopki načrtovanja radioloških posegov, ki morajo vsebovati tudi podatek o dozi, ki jo pri posegu prejme pacient.

Oprema

20. člen

(1) Radiološki poseg se lahko izvede samo z uporabo opreme, ki ustreza merilom sprejemljivosti za izbrano vrsto posegov. Če radiološka oprema ne ustreza merilom sprejemljivosti, imetnik dovoljenja opreme ne sme uporabljati, dokler pomanjkljivosti niso odpravljene. Imetnik dovoljenja je dolžan izvesti potrebne ukrepe za odpravo neustreznosti ali pomanjkljivosti radiološke opreme.

(2) Merila sprejemljivosti posamezne vrste radiološke opreme so del programa zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov v okviru programa radioloških posegov. Imetnik dovoljenja pri pripravi meril sprejemljivosti upošteva priporočila Evropske unije s tega področja.

(3) Nova radiodiagnostična oprema naj, kjer je to izvedljivo, vključuje naprave ali sisteme, ki izvajalca posega obveščajo o parametrih, ki vplivajo na obsevanost pacienta med radiološkim posegom.

Postopki

21. člen

(1) Za vse radiološke posege je potrebno pridobiti odobritev programa radioloških posegov.

(2) Razen pri izvajanju meritev kostne gostote je za vse standardne diagnostične radiološke posege v programu radioloških posegov potrebno podati oceno obsevanosti pacientov.

(3) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti, da se radiološki posegi izvajajo v skladu s pisnimi postopki. Pisni postopki z navodili za izvedbo radiološkega posega morajo biti izdelani za standardne radiološke posege in za vsako radiološko opremo.

(4) Program zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov mora vsebovati pisne postopke iz prejšnjega odstavka.

22. člen

(1) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti redno ocenjevanje in preverjanje izvajanja postopkov radioloških posegov iz prvega odstavka 23. člena tega pravilnika. Redne strokovne presoje opravi neodvisna komisija, ki jo na predlog razširjenega strokovnega kolegija s področja, na katerem se opravlja presoja, potrdi ministrstvo, pristojno za zdravje. V komisiji morajo sodelovati vsaj predstavnik zdravnikov, odgovornih za radiološke posege, predstavnik izvajalcev radioloških posegov in predstavnik pooblaščenih izvedencev medicinske fizike, vsi s področja, na katerem se opravlja presoja.

(2) Komisija iz prejšnjega odstavka izdela poročilo presoje s predlogi za odpravo morebitnih pomanjkljivosti, ki ga mora imetnik dovoljenja posredovati ministrstvu, pristojnemu za zdravje, najpozneje v treh dneh po prejemu. Ministrstvo, pristojno za zdravje, predpiše roke, v katerih je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti odpraviti. Če pomanjkljivosti niso odpravljene v predpisanem roku, se dovoljenje odvzame.

(3) Pogostost ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov iz prvega odstavka tega člena in njihov obseg ter vsebina se določijo v programu zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov.

(4) Ocenjevanje in preverjanje postopkov radioloških posegov iz prvega odstavka tega člena izvede imetnik dovoljenja najmanj enkrat v petih letih.

(5) Ministrstvo, pristojno za zdravje, samo odredi ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov, če:

- so diagnostični referenčni nivoji nenehno preseženi,
- se v okviru inšpekcijskega pregleda ugotovi:
 - da se radiološki posegi izvajajo v nasprotju s pisnimi postopki,
 - da radiološke posege izvajajo osebe, ki za to niso ustrezno usposobljene,
 - se uporablja oprema, ki ne ustreza merilom sprejemljivosti.

Posebni radiološki posegi

23. člen

(1) Pri posebnih radioloških posegih, kot so:

- a) posegi pri otrocih,
- b) posegi v programih zgodnje diagnostike in
- c) posegi, pri katerih prihaja do večje obsevanosti pacientov kot npr. radioterapija, interventna radiologija ali računalniška tomografija,

mora imetnik dovoljenja zagotoviti, da se posegi izvajajo z uporabo posegom prilagojene radiološke in druge potrebne opreme ter po pisnih postopkih.

(2) Pri posegih iz prejšnjega odstavka je potrebno posebno pozornost posvetiti zagotavljanju in preverjanju kakovosti, vključno z oceno obsevanosti pacienta oziroma odmerka radiofarmacevtskega preparata.

(3) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti ustrezno dodatno usposabljanje izvajalcev za izvajanje posegov iz prvega odstavka tega člena.

Varstvo med nosečnostjo in dojenjem

24. člen

(1) Pri ženskah v reproduktivni dobi morata tako napotni zdravnik kot tudi zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, poizvedeti o morebitni nosečnosti oziroma dojenju. Podatek o nosečnosti ali dojenju mora napotni zdravnik označiti na napotnici.

(2) Kadar nosečnosti ni mogoče izključiti, je potrebno posebno pozornost posvetiti upravičenosti posega in optimizaciji, upoštevajoč nujnost posega in obsevanost tako matere, kot nerojenega otroka. To je še posebej pomembno v primeru posegov, ki vključujejo obsevanost abdominalnega ali medeničnega predela.

(3) Posegi pri doječih materah v nuklearni medicini zahtevajo posebno pozornost pri presoji o upravičenosti in optimizaciji, upoštevajoč pri tem obsevanost tako matere, kot tudi otroka ter nujnost posega.

(4) Kjer je smiselno in mogoče (npr. čakalnice pred prostori, v katerih potekajo radiološki posegi), mora imetnik dovoljenja z ukrepi, kot so obvestila, opozorila ali zloženke, opozoriti ženske, da izvajalca posega obvestijo o možnosti, da so noseče, ali da dojijo.

Potencialna izpostavljenost sevanju v zdravstvu

25. člen

(1) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti vse razumne ukrepe za zmanjšanje verjetnosti in obsega nesreč oziroma nenamernega ali naključnega obsevanja med izvajanjem radioloških posegov, pri čemer mora upoštevati tudi ekonomske in socialne dejavnike.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka so zlasti:

- a) priprava navodil za delo ter pisnih postopkov radioloških posegov iz tretjega odstavka 21. člena tega pravilnika,
- b) izvajanje programov zagotavljanja kakovosti iz tretjega odstavka 32. člena tega pravilnika in
- c) upoštevanje meril sprejemljivosti radiološke opreme iz 20. člena tega pravilnika.

(3) Zlasti pomembno je preprečevanje nesreč oziroma nenamernega ali naključnega obsevanja na področju radioterapije, vendar mora biti ustrezna pozornost namenjena tudi interventni radiologiji in radiodiagnostiki.

V. RADIOTERAPIJA

26. člen

Potek radioterapije, ki vključuje izbiro vrste radioterapije, določitev doze in režima obsevanja, lahko predpiše le zdravnik specialist radioterapevt.

27. člen

(1) V primerih terapevtske uporabe radionuklidov, ki se vnesejo v telo pacienta, mora imetnik dovoljenja ali izvajalec terapevtskega posega zagotoviti, da pacient oziroma njegov zakoniti zastopnik prejme pisna navodila o ravnanju preden pacient zapusti zdravstveno ustanovo.

(2) Pisna navodila iz prejšnjega odstavka morajo pacienta oziroma njegovega zakonitega zastopnika seznaniti z nevarnostmi ionizirajočega sevanja in načinom ravnanja, da se, kolikor je to razumno dosegljivo, zmanjša obsevanost oseb, ki pridejo v stik s pacientom.

VI. DIAGNOSTIČNA IN INTERVENTNA RADIOLOGIJA

28. člen

(1) Za radiološke posege, pri katerih se uporablja presvetljevanje, se smejo uporabljati le rentgenske naprave z ojačevalci slike ali podobno tehnologijo.

(2) Preiskave s presvetljevanjem, pri katerih se ne uporabljajo avtomatski sistemi za nadzor hitrosti doze, je potrebno omejiti zgolj na posebej upravičene posege, ki jih v danih pogojih ni mogoče izvesti drugače.

VII. NUKLEARNA MEDICINA

29. člen

(1) Aktivnost odmerka radiofarmacevtskega preparata, ki se uporablja za diagnostične ali terapevtske postopke, predpiše zdravnik, odgovoren za poseg v nuklearni medicini.

(2) Aktivnosti in pripravo odmerkov radiofarmacevtskih preparatov iz prejšnjega odstavka sme meriti in pripraviti oseba, ki je za to strokovno usposobljena.

(3) Obseg in vsebino strokovne usposobljenosti, ki vključuje tudi usposobljenost s področja varstva pred sevanji iz drugega odstavka tega člena, poda imetnik dovoljenja v programu zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov.

30. člen

Aktivnost odmerkov radiofarmacevtskih preparatov za terapijo se določi na podlagi izračuna potrebne doze sevanja in merjenja aktivnosti odmerka.

31. člen

(1) Imetnik dovoljenja ali izvajalec nuklearnomedicinskega posega mora zagotoviti, da pacient oziroma njegov zakoniti zastopnik prejme pisna navodila o ravnanju, preden pacient zapusti zdravstveno ustanovo.

(2) Pisna navodila iz prejšnjega odstavka morajo pacienta oziroma njegovega zakonitega zastopnika seznaničiti z nevarnostmi ionizirajočega sevanja in načinom ravnanja, da se, kolikor je to razumno dosegljivo, zmanjša obsevanost oseb, ki pridejo v stik s pacientom.

VIII. ODGOVORNOST, NADZOR, EVIDENCE

32. člen

(1) Imetnik dovoljenja je odgovoren za izvajanje vseh ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji, ki se nanašajo na radiološko opremo in sevalno dejavnost, za katero je izdano dovoljenje.

(2) Imetnik dovoljenja mora zagotoviti, da je vsa radiološka oprema pod natančnim strokovnim nadzorom, ki dokazuje sprejemljivost radiološke opreme za izvajanje radioloških posegov, za katere se uporablja. Strokovni nadzor obsega:

a) preskus sprejemljivosti radiološke opreme pred začetkom uporabe v klinične namene,

b) redne preskuse sprejemljivosti v rokih, ki so določeni v programu zagotavljanja in preverjanja kakovosti v okviru programa radioloških posegov in

c) preskuse sprejemljivosti po vseh posegih na radiološki opremi, ki lahko vplivajo na njeno delovanje.

(3) Imetnik dovoljenja mora za radiološko opremo in sevalno dejavnost, za katero je izdano dovoljenje, zagotoviti izvajanje programa zagotavljanja kakovosti, vključno s preverjanjem kakovosti in določanjem obsevanosti pacientov pri posameznih radioloških posegih.

(4) Imetnik dovoljenja mora voditi ažurno evidenco o izobrazbi in strokovni usposobljenosti zdravnikov, odgovornih za radiološki poseg, izvajalcev radioloških posegov in pooblaščenih izvedencev medicinske fizike.

(5) Imetnik dovoljenja mora voditi ažurno evidenco o radiološki opremi v vsakem radiološkem objektu. Evidenca mora vsebovati:

a) seznam radiološke opreme,

b) zapise o servisnih posegih in vzdrževanju opreme,

c) zapise o rednem preskušanju sprejemljivosti radiološke opreme in

d) zapise o preverjanju kakovosti.

(6) Imetnik dovoljenja mora voditi evidenco o številu in vrsti izvedenih radioloških posegov, ter poročati ministrstvu, pristojnemu za zdravje, o izpostavljenosti pacientov zaradi radioloških posegov, na način in v obsegu, kot je določeno v programu radioloških posegov oziroma vsaj enkrat v petih letih.

33. člen

Ministrstvo, pristojno za zdravje, mora:

a) preprečiti nepotrebno večanje števila radiološke opreme,

b) zagotoviti izvajanje inšpekcijskih pregledov, s katerimi se zagotovi izpolnjevanje določil tega pravilnika,

c) voditi evidenco radiološke opreme v uporabi v zdravstvu v Republiki Sloveniji in

d) zagotoviti oceno obsevanosti celotnega prebivalstva in izpostavljenih referenčnih skupin prebivalstva, ki je posledica uporabe ionizirajočega sevanja v zdravstvu.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

34. člen

(1) Zdravstvene ustanove, ki uporabljajo ionizirajoča sevanja v zdravstvu, morajo v enem letu po uveljavitvi tega pravilnika uskladiti svojo dejavnost z njegovimi določbami.

(2) Za zdravnike, ki so na dan uveljavitve tega pravilnika več kot 10 let opravljali dela zdravnika, odgovornega za radiološki poseg, velja, da izpolnjujejo pogoje iz 15. člena tega pravilnika.

(3) Za izvajalce radioloških posegov, ki so na dan uveljavitve tega pravilnika več kot 10 let opravljali dela izvajalcev radioloških posegov, velja, da izpolnjujejo pogoje iz 16. člena tega pravilnika.

35. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

– pravilnik o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v medicini (Uradni list SFRJ, št. 40/86 in 10/87);

– določbe 3., 4. in 6. člena pravilnika o strokovni izobrazbi, zdravstvenih pogojih in zdravstvenih pregledih oseb, ki smejo delati z viri ionizirajočih sevanj (Uradni list SFRJ, št. 40/86).

36. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0220-4/2003-1

Ljubljana, dne 24. oktobra 2003.

EVA 2002-2711-0091

dr. Dušan Keber l. r.

Minister
za zdravje

**4858. Pravilnik o obrazcu napovedi za odmero davka
od premoženja na posest plovnih objektov
dolžine najmanj 8 metrov**

Na podlagi drugega odstavka 105. člena zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 18/96, 87/97, 82/98, 91/98, 1/99, 108/99, 97/01) izdaja minister za finance

P R A V I L N I K
o obrazcu napovedi za odmero davka od
premoženja na posest plovnih objektov dolžine
najmanj 8 metrov

1. člen

Zavezanci za davek od premoženja po zakonu o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 36/88, 8/89 in Uradni list RS, št. 48/90, 7/93 in 1/99) vložijo napoved za odmero davka od premoženja na posest plovnih objektov dolžine najmanj 8 metrov na obrazcu, ki je sestavni del tega pravilnika.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 82148/03
Ljubljana, dne 3. oktobra 2003.
EVA 2003-1611-0154

dr. Dušan Mramor l. r.
Minister
za finance

IZPOLNI DAVČNI ORGAN					
Datum prejema napovedi:					
Zaporedna številka iz seznama prejetih napovedi:					
Šifra davčnega urada oz. izpostave:	<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>				

**NAPOVED ZA ODMERO DAVKA OD PREMOŽENJA NA POSEST PLOVNIH OBJEKTOV
DOLŽINE NAJMANJ 8 METROV**

OSEBNI PODATKI ZAVEZANCA/-KE:

Podatke vpisujte s tiskanimi črkami.

Priimek in ime:

Naslov bivališča: naselje, ulica, hišna številka:

.....

Poštna številka

--	--	--	--

ime pošte:

DAVČNA ŠTEVILKA:

--	--	--	--	--	--	--	--

Datum rojstva:

leto				mesec		dan	

Tip plovila:

.....

Dolžina plovila:

Registrska oznaka plovila:

Leto izdelave:

--	--	--	--

Delež lastništva (n/n):

Kraj in datum vpisa oz. registracije:

leto				mesec		dan	

V/Na....., dne

.....
Podpis zavezanca/-ke

4859. Minimalna zjamčeno donosnost na vplačano čisto premijo prostovoljnega dodatnega zavarovanja za mesec oktober 2003

Na podlagi šestega odstavka 298. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 26/03 – prečiščeno besedilo, 40/03 – odl. US, 63/03 – ZIPRS0304-A in odl. US) objavlja minister za finance

minimalno zjamčeno donosnost na vplačano čisto premijo prostovoljnega dodatnega zavarovanja za mesec oktober 2003

Minimalna zjamčena donosnost, izračunana na podlagi 298. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 26/03 – prečiščeno besedilo, 40/03 – odl. US, 63/03 – ZIPRS0304-A in odl. US) in pravilnika o izračunu povprečnega donosa na državne vrednostne papirje (Uradni list RS, št. 21/01) za mesec oktober 2003 znaša 5,65% na letni ravni, oziroma 0,47% na mesečni ravni.

Št. 87589/03
Ljubljana, dne 4. novembra 2003.

dr. Dušan Mramor l. r.
Minister
za finance

4860. Odločba o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, izdaja na podlagi določb 207. člena zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02), 10. in 14. člena zakona o meroslovju (Uradni list RS, št. 22/00) ter 6. in 8. člena pravilnika o zahtevah in postopku za imenovanje pravnih oseb in o načinu izvajanja nadzora nad delom imenovanih pravnih oseb na področju meroslovja (Uradni list RS, št. 53/02)

O D L O Č B O

o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril

A L B A d.o.o., Trgovina in proizvodnja tehtalnih sistemov, Trnoveljska cesta 5, PE Lava 7, 3000 Celje je, poleg imenovanja za izvajanje overitev meril mase po odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport zap. št. 3/2002 z dne 4. 9. 2002 in odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril mase zap. št. 5/2003, št. 306-2/2003 z dne 22. 4. 2003, imenovana za izvajanje overitev dodatnih meril mase.

Dodatne vrste meril mase, ki se lahko overjajo, vrste overitev, dodatne zahteve in obveznosti so navedeni v prilogi, ki je sestavni del te odločbe o razširitvi imenovanja.

Ta odločba o razširitvi imenovanja velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 20. 8. 2007.

Št. 306-9/2003
Ljubljana, dne 20. avgusta 2003.
EVA 2003-3311-0185

dr. Slavko Gaber l. r.
Minister

Priloga k odločbi o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril mase zap. št. 10, št. 306-9/2003, EVA 2003-3311-0185 z dne 20. 8. 2003

1. Prvotni obseg imenovanja imenovane pravne osebe Albe d.o.o., Trgovina in proizvodnja tehtalnih sistemov, Trnoveljska cesta 5, PE Lava 7, 3000 Celje (v nadaljevanju: Alba d.o.o.) za izvajanje overitev meril mase po odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport zap. št. 3/2002 z dne 4. 9. 2002 in odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril mase zap. št. 5/2003, št. 306-2/2003 z dne 22. 4. 2003, se razširi tako, da Alba d.o.o. lahko izvaja tudi redne in izredne overitve naslednjih dodatnih meril mase: tehcnice za gradbene namene.

2. Redne in izredne overitve tehcnic za gradbene namene mora Alba d.o.o. izvajati skladno z metodami in postopki (normativni dokumenti), določenimi z veljavno akreditacijsko listino št. K-005. O vsaki spremembi metod in postopkov (normativni dokumenti), določenih z veljavno akreditacijsko listino št. K-005, mora imenovana pravna oseba nemudoma obvestiti Urad RS za meroslovje.

3. Imenovana pravna oseba je dolžna v skladu z veljavnimi predpisi poravnati stroške vzdrževanja sistema imenovanih pravnih oseb.

4. Imenovana pravna oseba je dolžna:

– izpolnjevati zahteve za imenovanje v času veljavnosti te odločbe o razširitvi imenovanja,

– nemudoma pisno obvestiti Urad RS za meroslovje o vseh spremembah, ki bi lahko vplivale na njeno usposobljenost ali obseg dejavnosti iz te odločbe o razširitvi imenovanja,

– izvajati overitve skladno s potrjenimi postopki,

– slediti in se prilagajati tehničnemu razvoju na področju overitev ter se stalno izpopolnjevati na obravnavanem področju,

– sodelovati v programih strokovne usposobljenosti, ki jih organizira Urad RS za meroslovje,

– voditi evidenco o vseh izvedenih overitvah (podatki o vložniku zahteve, imetniku merila, uradni oznaki tipa merila, identifikacijski številki, vrsti, tipu, letu proizvodnje, proizvajalcu oziroma uvozniku merila in izvedbi merila, datumu in rezultatu postopka) skladno z obrazcem, ki ga je določil Urad RS za meroslovje,

– posredovati Uradu RS za meroslovje letno poročilo o izvedenih postopkih iz prejšnje alineje oziroma na zahtevo urada tudi dodatna poročila,

– obvestiti Urad RS za meroslovje o vsaki pritožbi odjemalcev v zvezi z dejavnostjo, za katero je imenovana,

– dovoliti Uradu RS za meroslovje dostop do vseh podatkov, povezanih z njenim izpolnjevanjem zahtev za imenovanje, ter dostop do vseh prostorov, kjer se izvajajo naloge, ki spadajo v obseg imenovanja.

5. Ta odločba o razširitvi imenovanja velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 20. 8. 2007.

6. Izrek se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

4861. Odločba o imenovanju za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, izdaja na podlagi določb 207. člena zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02), 10. in

14. člena zakona o meroslovju (Uradni list RS, št. 22/00) in 6. člena pravilnika o zahtevah in postopku za imenovanje pravnih oseb in o načinu izvajanja nadzora nad delom imenovanih pravnih oseb na področju meroslovja (Uradni list RS, št. 53/02)

ODLOČBO

o imenovanju za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril

INTEGRAL BREBUS avtobusni promet, delavnice in turizem Brežice d.o.o., Cesta svobode 11, 8250 Brežice, je imenovan za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev nadzornih naprav za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahografu).

Vrste postopkov ugotavljanja skladnosti ter overitev, dodatne zahteve in obveznosti ter obrazložitev odločbe so navedeni v prilogi, ki je sestavni del te odločbe.

Ta odločba velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 21. 8. 2007.

Št. 306-14/2003

Ljubljana, dne 21. avgusta 2003.

EVA 2003-3311-0196

dr. Slavko Gaber l. r.
Minister

Priloga k odločbi o imenovanju za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev nadzornih naprav za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahografu) zap. št. 11, št. 306-14/2003 z dne 21. 8. 2003

1. Imenovana pravna oseba izvaja postopke ugotavljanja skladnosti, in sicer postopke prve overitve (v nadaljnjem besedilu: prve overitve), ter redne in izredne overitve nadzornih naprav za kontrolo dela voznika in gibanja vozila v cestnem prometu (tahografu). Kontrola se izvaja za tahografe proizvajalcev VDO Kienzle.

2. Prve overitve ter redne in izredne overitve tahografov mora imenovana pravna oseba izvajati skladno z metodami in postopki (normativni dokumenti), določenimi z veljavno akreditacijsko listino št. K-014. O vsaki spremembi metod in postopkov (normativni dokumenti), določenih z veljavno akreditacijsko listino št. K-014, mora imenovana pravna oseba nemudoma obvestiti Urad RS za meroslovje.

3. Imenovana pravna oseba je dolžna v skladu z veljavnimi predpisi poravnati stroške vzdrževanja sistema imenovanih pravnih oseb.

4. Imenovana pravna oseba je dolžna:

- izpolnjevati zahteve za imenovanje v času veljavnosti odločbe o imenovanju,
- nemudoma pisno obvestiti Urad RS za meroslovje o vseh spremembah, ki bi lahko vplivale na njeno usposobljenost ali obseg dejavnosti iz odločbe o imenovanju,
- izvajati prve overitve oziroma overitve skladno s potrjenimi postopki,
- slediti in se prilagajati tehničnemu razvoju na področju prvih overitev oziroma overitev ter se stalno izpopolnjevati na obravnavanem področju,
- sodelovati v programih strokovne usposobljenosti, ki jih organizira Urad RS za meroslovje,
- voditi evidenco o vseh izvedenih prvih overitvah oziroma overitvah (podatki o vložniku zahteve, imetniku merila,

uradni oznaki tipa merila, identifikacijski številki, vrsti, tipu, letu proizvodnje, proizvajalcu oziroma uvozniku merila in izvedbi merila, datumu in rezultatu postopka) skladno z obrazcem, ki ga je določil Urad RS za meroslovje,

– posredovati Uradu RS za meroslovje letno poročilo o izvedenih postopkih iz prejšnje alineje oziroma na zahtevo urada tudi dodatna poročila,

– obvestiti Urad RS za meroslovje o vsaki pritožbi odjemalcev v zvezi z dejavnostjo, za katero je imenovana,

– dovoliti Uradu RS za meroslovje dostop do vseh podatkov, povezanih z njenim izpolnjevanjem zahtev za imenovanje, ter dostop do vseh prostorov, kjer se izvajajo naloge, ki spadajo v obseg imenovanja.

5. Ta odločba velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 21. 8. 2007.

6. Izrek se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

4862. Odločba o razširitvi imenovanja za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, izdaja na podlagi določb 207. člena zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00 in 52/02), 10. in 14. člena zakona o meroslovju (Uradni list RS, št. 22/00) ter 6. in 8. člena pravilnika o zahtevah in postopku za imenovanje pravnih oseb in o načinu izvajanja nadzora nad delom imenovanih pravnih oseb na področju meroslovja (Uradni list RS, št. 53/02)

ODLOČBO

o razširitvi imenovanja za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril

LOTRIČ, d.o.o., laboratorij za merila mase in prostornine, Selca 120, 4227 Selca, je, poleg imenovanja za izvajanje prvih, rednih in izrednih overitev meril mase po odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport št. 1/2002 z dne 17. 1. 2002, imenovan za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti in overitev dodatnih vrst meril mase.

Dodatne vrste meril mase ter vrste postopkov ugotavljanja skladnosti in overitev, dodatne zahteve in obveznosti ter obrazložitev odločbe so navedeni v prilogi, ki je sestavni del te odločbe o razširitvi imenovanja. Pri tem je 1. točka izreka v tehnični obliki čistopisa celotnega obsega imenovanja (po odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport št. 1/2002 z dne 17. 1. 2002 ter predmetni odločbi o razširitvi imenovanja) in vsebuje navedbo vseh vrst meril mase ter postopkov ugotavljanja skladnosti in overitev.

Ta odločba o razširitvi imenovanja velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 22. 8. 2007.

Št. 306-13/2003

Ljubljana, dne 22. avgusta 2003.

EVA 2003-3311-0197

dr. Slavko Gaber l. r.
Minister

Priloga k odločbi o razširitvi imenovanja za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril zap. št. 12, št. 306-13/2003 z dne 22. 8. 2003

1. Prvotni obseg imenovanja imenovane pravne osebe Lotrič, d.o.o., laboratorij za merila mase in prostornine, Selca 120, 4227 Selca, za izvajanje prvih, rednih in izrednih overitev meril mase po odločbi Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport št. 1/2002 z dne 17. 1. 2002 (neavtomatske tehtnice nosilnosti do 5000 kg (izvajanje overitev samo na mestu uporabe) in uteži z nazivnimi masami točnostnih razredov F1 do 5 kg in M1 do 20 kg), se razširi tako, da Lotrič d.o.o. lahko izvaja postopke ugotavljanja skladnosti, in sicer postopke prve overitve (v nadaljnjem besedilu: prve overitve) ter redne in izredne overitve naslednjih meril mase:

Vrsta merila	Vrsta overitve	Predpis	Obseg
– neavtomatske tehtnice	prva, redna, izredna	Pravilnik o meroslovnih zahtevah za neavtomatske tehtnice (Ur. l. RS, št. 67/01) in Pravilnik o meroslovnih zahtevah za neavtomatske tehtnice (Ur. l. RS, št. 6/99), členi 16., 17. in 18.	Nosilnosti tehtnic po točnostnih razredih: (I) do 35 kg, (II) do 550 kg, (III), (III) do 53 t, (III), (III) do 75 t ob ponovljivosti 0,3 e, (III, III) do 100 t ob ponovljivosti 0,2 e. Kontrola tehtnic pri katerih je $n > 3000$ in nima vgrajene funkcije za interno naravnavanje samo na mestu uporabe.
– avtomatske gravimetrične polnilne tehtnice	prva, redna, izredna	Pravilnik o metroloških pogojih za avtomatske tehtnice (Ur. l. SFRJ, št. 1/84) v povezavi s 35. členom Pravilnika o meroslovnih zahtevah za avtomatske tehtnice (Ur. l. RS, št. 26/02)	Nosilnost tehtnic do 2 t. Kontrola tehtnic samo na mestu uporabe.
– tehtnice za gradbene namene	redna, izredna	Pravilnik o metroloških pogojih za merilnike mase – tehtnice za gradbene namene (Ur. l. SFRJ, št. 19/86) v povezavi s 35. členom Pravilnika o meroslovnih zahtevah za avtomatske tehtnice (Ur. l. RS, št. 26/02)	Nosilnost tehtnic do 10 t. Kontrola tehtnic samo na mestu uporabe.
– uteži z nazivnimi masami od 1 mg do 50 kg	prva, redna, izredna	Pravilnik o meroslovnih zahtevah za uteži z nazivnimi masami od 1 mg do 50 kg (Ur. l. RS, št. 20/02)	V laboratoriju: Uteži z nazivnimi masami točnostnih razredov: M2: 100 mg do 20 kg, M1: 1 mg do 20 kg, F2: 1 mg do 20 kg, F1: 1 mg do 20 kg razen 500 g, E2: 1 mg do 200 g. Na terenu: Uteži z nazivnimi masami točnostnih razredov: M2: 100 mg do 20 kg, M1: 100 mg do 20 kg
– uteži z nazivnimi masami od 50 kg do 5000 kg	prva, redna, izredna	Pravilnik o meroslovnih zahtevah za uteži z nazivnimi masami od 50 kg do 5000 kg (Ur. l. RS, št. 20/02)	Na terenu: Uteži z nazivnimi masami točnostnih razredov: Utež 500 kg $n=5000$

2. Prve, redne in izredne overitve meril mase v obsegu iz 1. točke mora imenovana pravna oseba izvajati skladno z metodami in postopki (normativni dokumenti), določenimi z veljavno akreditacijsko listino št. K-003. O vsaki spremembi metod in postopkov (normativni dokumenti), določenih z veljavno akreditacijsko listino št. K-003, mora imenovana pravna oseba nemudoma obvestiti Urad RS za meroslovje.

3. Imenovana pravna oseba je dolžna v skladu z veljavnimi predpisi poravnati stroške vzdrževanja sistema imenovanih pravnih oseb.

4. Imenovana pravna oseba je dolžna:

- izpolnjevati zahteve za imenovanje v času veljavnosti te odločbe o razširitvi imenovanja,
- nemudoma pisno obvestiti Urad RS za meroslovje o vseh spremembah, ki bi lahko vplivale na njeno usposobljenost ali obseg dejavnosti iz te odločbe o razširitvi imenovanja,
- izvajati overitve skladno s potrjenimi postopki,
- slediti in se prilagajati tehničnemu razvoju na področju overitev ter se stalno izpopolnjevati na obravnavanem področju,

- sodelovati v programih strokovne usposobljenosti, ki jih organizira Urad RS za meroslovje,

- voditi evidenco o vseh izvedenih overitvah (podatki o vložniku zahteve, imetniku merila, uradni oznaki tipa merila, identifikacijski številki, vrsti, tipu, letu proizvodnje, proizvajalcu oziroma uvozniku merila in izvedbi merila, datumu in rezultatu postopka) skladno z obrazcem, ki ga je določil Urad RS za meroslovje,

- posredovati Uradu RS za meroslovje letno poročilo o izvedenih postopkih iz prejšnje alineje oziroma na zahtevo urada tudi dodatna poročila,

- obvestiti Urad RS za meroslovje o vsaki pritožbi odjemalcev v zvezi z dejavnostjo, za katero je imenovana,

- dovoliti Uradu RS za meroslovje dostop do vseh podatkov, povezanih z njenim izpolnjevanjem zahtev za imenovanje, ter dostop do vseh prostorov, kjer se izvajajo naloge, ki spadajo v obseg imenovanja.

5. Ta odločba o razširitvi imenovanja velja, dokler so izpolnjeni pogoji, ki veljajo za imenovanje, vendar najdlje do 22. 8. 2007.

6. Izrek se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBČINE

BLED

4863. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Bled za leto 2003

Na podlagi 29. in 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00 in 51/02), 40. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in 16. člena statuta Občine Bled (Uradni list RS, št. 33/99, 19/00, 116/00, 60/02 in 80/02) je Občinski svet občine Bled v nadaljevanju 8. redne seje dne 6. 11. 2003 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Bled za leto 2003

1. člen

V odloku o proračunu Občine Bled za leto 2003 (Uradni list RS, št. 40/03 – v nadaljevanju: odlok), se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

v tisoč tolarjev

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Skupina / podskupina kontov	Rebalans leta 2003
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	1.839.896
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1.582.969

Skupina / podskupina kontov	Rebalans leta 2003
70 DAVČNI PRIHODKI	1.285.161
700 Davki na dohodek in dobiček	783.731
703 Davki na premoženje	271.769
704 Domači davki na blago in storitve	229.661
706 Drugi davki	-
71 NEDAVČNI PRIHODKI	297.808
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	113.764
711 Takse in pristojbine	9.000
712 Denarne kazni	18.768
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	28.800
714 Drugi nedavčni prihodki	127.476
72 KAPITALSKI PRIHODKI	158.953
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	143.953
721 Prihodki od prodaje zalog	-
722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	15.000
73 PREJETE DONACIJE	-
730 Prejete donacije iz domačih virov	-
731 Prejete donacije iz tujine	-
74 TRANSFERNI PRIHODKI	97.974
740 Transforni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	97.974
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	1.859.002
40 TEKOČI ODHODKI	570.682
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	128.037

Skupina / podskupina kontov	Rebalans leta 2003
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	17.075
402 Izdatki za blago in storitve	416.235
403 Plačila domačih obresti	500
409 Rezerve	8.835
41 TEKOČI TRANSFERI	517.956
410 Subvencije	10.500
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	28.236
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	89.280
413 Drugi tekoči domači transferi	389.940
414 Tekoči transferi v tujino	-
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	616.982
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	616.982
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	153.382
430 Investicijski transferi	153.382
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I. - II.) (PRORAČUNSKI PRIMANJLJAJ)	- 19.106

v tisoč tolarjev

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Skupina / podskupina kontov	Rebalans leta 2003
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	41.700
75 PRJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
750 Prejeta vračila danih posojil	10.700
751 Prodaja kapitalskih deležev	31.000
752 Kupnine iz naslova privatizacije	
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	31.000
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	
440 Dana posojila	-
441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	31.000
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV. - V.)	10.700

v tisoč tolarjev

C) RAČUN FINANCIRANJA

Skupina / podskupina kontov	Rebalans leta 2003
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	
50 ZADOLŽEVANJE	
500 Domače zadolževanje	
VIII. ODPLAČILO DOLGA (550)	1.800
55 ODPLAČILO DOLGA	1.800
550 Odplačila domačega dolga	1.800
IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNU (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-10.206
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.+VIII.+IX.)	8.406
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+X.)	19.106

ODHODKI PO FUNKCIONALNI KLASIFIKACIJI (40+41+42+43)

v tisoč tolarjev

Področje	Tekoči odhodki in transferi	Investicijski odhodki in transferi	Skupaj
01 Javna uprava	310.124	14.422	324.546
02 Obramba (022 Civilna zaščita)	720	2.892	3.612
03 Javni red in varnost (032 protipožarna varnost)	8.394	15.021	23.415
04 Gospodarske dejavnosti	206.074	226.435	432.509
05 Varstvo okolja	49.400	45.000	94.400
06 Stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj	104.200	205.108	309.308
07 Zdravstvo	8.300	53.000	61.300
08 Rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih združenj, društev in drugih institucij	110.760	8.730	119.490
09 Izobraževanje	241.676	199.756	441.432
10 Socialna varnost	48.990		48.990
S K U P A J	1.088.638	770.364	1.859.002

2. člen

V odloku se tretji odstavek 15. člena spremeni tako, da se glasi:

Proračun Občine Bled za leto 2003 se določa v višini 1.839,895.600 SIT.

3. člen

V odloku se drugi odstavek 16. člena spremeni tako, da se glasi:

Znesek splošne proračunske rezerve za leto 2003 je določen v višini 8,834.600 SIT.

4. člen

V skladu z 21. členom odloka, so z odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Bled za leto 2003, določene predobremenitve proračuna za leto 2004 v višini 369,763.505 SIT, kar predstavlja 51,51% investicijskih odhodkov in investicijskih transferov v odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Bled za leto 2003.

Podrobna razčlenitev predobremenitev proračuna Občine Bled za leto 2004, je ločeno sprejeta s sklepom občinskega sveta.

5. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. januarja 2003.

Št. 01505-3/2003

Bled, dne 6. novembra 2003.

Župan
Občine Bled
Jože Antonič l. r.

BRASLOVČE**4864. Pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Braslovče**

Na podlagi 36. člena zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00) in 16. člena statuta Občine Braslovče (Uradni list RS, št. 37/99, 55/00 in 16/03) je Občinski svet občine Braslovče na 8. redni seji dne 5. 11. 2003 sprejel

P R A V I L N I K**o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Braslovče****I. SPLOŠNE DOLOČBE****1. člen**

S tem pravilnikom se urejajo način pridobivanja, nameni, pogoji in oblike dodelitve sredstev za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Braslovče.

2. člen

Obseg sredstev, vrste in oblike pospeševanja kmetijstva za posamezno proračunsko obdobje določi Občinski svet občine Braslovče z odlokom o proračunu za tekoče leto. Predlog letnega programa pripravi občinska strokovna služba v sodelovanju z odborom za kmetijstvo.

3. člen

Upravičenci do finančnih sredstev so fizične osebe (kmetje) in pravne osebe (društva in zveze društev), ki opravljajo kmetijsko dejavnost oziroma storitve za kmetijstvo in imajo stalno prebivališče oziroma sedež v Občini Braslovče.

4. člen

Dodeljevanje sredstev za namene iz tega pravilnika posameznim upravičencem poteka preko javnega razpisa, ki se objavi na krajevno običajen način. V primerih, ki jih določa ta pravilnik, se sredstva lahko dodeljujejo tudi preko neposrednih pisnih vlog.

V primerih, ko se proračunska sredstva dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, je v objavi potrebno navesti:

- namene za katere se dodeljujejo sredstva za posamezno proračunsko leto,
- višina razpisanih sredstev,
- pogoji za pridobitev sredstev z navedbo dokumentacije, ki mora biti priložena na predpisanem obrazcu,
- rok za vložitev vlog, ki ne sme biti krajši od 15 dni od dneva objave, ter naslov na katerega se vložijo vloge.

Vloge za izplačilo sredstev javnega razpisa uveljavljajo upravičenci iz 3. člena v svojem imenu oziroma njihovi pooblaščenca (vlagatelji) v njihovem imenu in za njihov račun.

5. člen

Vlagatelji kandidirajo za sredstva iz javnega razpisa na podlagi pisne vloge na predpisanem obrazcu za določen namen in priložijo predpisano dokumentacijo.

Vlagatelji jamčijo s svojim podpisom za pravilnost podatkov, navedenih na obrazcih. Vlagatelji, ki intervencijska sredstva pridobivajo za druge upravičence morajo vlogi predložiti dokumente, iz katerih je razvidno, da so neposredni upravičenci vlagatelja pooblastili.

6. člen

Vloge obravnava strokovna služba in jih predloži v potrditev odboru za kmetijstvo. Na podlagi mnenja odbora za kmetijstvo, odloči o vloženih vlogah upravni organ s sklepom oziroma na podlagi sklenjene pogodbe, ki jo morajo upravičenci oziroma organizacije skleniti v roku, ki ga določi pristojni organ, sicer izgubijo pravico do odobrenih sredstev.

7. člen

Nepopolne in prepozno prispele vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo, upoštevajoč določila zakona o splošnem upravnem postopku.

8. člen

Sredstva za pospeševanje in razvoj kmetijstva se dodeljujejo glede na vrsto ukrepa kot nepovratna sredstva na podlagi dokazil o plačanih računih oziroma potrdil o realizaciji posameznih ukrepov, ki so bili izvedeni v tekočem letu.

Za vse subvencije na področju kmetijstva velja določba, da subvencija, razen če to ni posebej določeno, ne sme presegati 50% vrednosti ukrepa. Višino subvencije v okviru posameznega ukrepa določi odbor za kmetijstvo v odvisnosti od višine razpoložljivih sredstev.

Najvišji možni znesek subvencij, ki se nakaže posameznemu upravičencu v proračunskem letu lahko znaša največ 800.000 SIT. Subvencije, ki ne presegajo 10.000 SIT, pa se upravičencem ne nakazujejo.

9. člen

Na znesek dospelih, vendar neporavnanih obveznosti iz javnega razpisa, občina ne plačuje obresti.

10. člen

Upravičenec lahko dodeljena sredstva uporabi le za namene, ki so določeni v pogodbi oziroma sklepu.

Upravičenec, pri katerem se ugotovi, da je za katerikoli namen pridobitve interventnih sredstev navajal neresnične podatke, se mu sredstev ne dodeli oziroma je dolžan povrniti vsa neupravičeno pridobljena sredstva skupaj s pripadajočimi zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila občine upravičencu do dneva vračila.

11. člen

Prejemniki proračunskih sredstev morajo v primeru, da namenska poraba zaradi kakršnih koli razlogov ni bila mogoča ali če se v obdobju med prijavo in podpisom pogodbe oziroma izdajo sklepa spremenijo dejstva, ki so bila pogoj za pridobitev sredstev, o tem obvestiti pristojni oddelek.

12. člen

Namensko porabo sredstev sproti spremlja in preverja občinska uprava. V primeru nenamenske porabe sredstev je prejemnik dolžan takoj vrniti sredstva z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

II. UKREPI**13. člen**

Finančne intervencije so namenjene za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Braslovče za naslednje namene:

1. Živinoreja**1.1. Sofinanciranje osemenjevanja živine**

Namen ukrepa: podpora vzreji in ohranjanju kvalitetne in zdrave osnovne črede plemenske živine v kmečki reji.

Pogoj za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki opravljajo storitve osemenjevanja živine za upravičence iz tega pravilnika na podlagi računa s priloženim seznamom kmetijskih pridelovalcev, ki so jim opravili navedeno storitev,

– sredstva se dodeljujejo na podlagi neposrednih vlog.

1.2. Sofinanciranje zavarovanja živine

Namen ukrepa: podpora ohranjanju zdrave črede.

Pogoj za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki opravljajo storitve zavarovanja živali za upravičence iz tega pravilnika, na podlagi računa s priloženim seznamom upravičencev z navedbo števila zavarovanih živali.

– sredstva se dodeljujejo na osnovi neposrednih vlog.

2. Rastlinska proizvodnja

2.1. Sofinanciranje analize krme in zemlje

Namen ukrepa: analiza krme kot pomoč pri izračunavanju krmnih obrokov in analiza zemlje za zmanjšanje stroškov apnenja oziroma gnojenja in zmanjšanju onesnaženosti okolja s pravo porabo manjkajočih hranil.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki opravljajo storitve analize krme in zemlje za upravičence iz tega pravilnika na podlagi računa s priloženim seznamom kmetijskih pridelovalcev, ki so jim opravili storitev analize, s priloženimi potrdili o opravljeni analizi.

– sofinancira se do 100% stroškov opravljene analize,

– sredstva se dodeljujejo na podlagi neposrednih vlog.

2.2. Regresiranje testiranja škroplilnic

Namen ukrepa: optimalna raba zaščitnih sredstev in s tem preprečevanje oziroma zmanjševanje onesnaževanja okolja, kar daje možnosti za pridelovanje kvalitetnejših pridelkov.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene pooblaščenice organizacije, ki opravljajo testiranje škroplilnic za upravičence iz tega pravilnika na podlagi računa s priloženim seznamom kmetijskih pridelovalcev, ki so jim opravili storitev testiranja, s priloženimi potrdili o opravljenem testiranju,

– sofinancira se do 100% stroškov testiranja škroplilnic,

– sredstva se dodeljujejo na podlagi neposrednih vlog.

2.3. Drugi ukrepi, ki dokažejo vsebinsko upravičenost

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene osebe iz 5. člena tega pravilnika s predložitvijo ustreznih računov in dokazili o plačilu.

3. Izobraževanje in društvene dejavnosti

3.1. Dopolnilne dejavnosti in izobraževanje

Namen ukrepa: izobraževanje kmečkih žena, kmetov predvsem na področju dopolnilnih dejavnosti v smislu pospeševanja registracije kmetij, seznanjanja z obstoječo zakonodajo in možnosti za opravljanje dopolnilnih dejavnosti.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni izvajalci in organizatorji izobraževalnih programov na podlagi računa s seznamom udeležencev,

– do sredstev so upravičeni kmetijski pridelovalci na podlagi računa, ki ga izda pooblaščenica organizacija, ki organizira in izvaja izobraževanje za kmetijske pridelovalce, z območja Občine Braslovče,

– sofinancira se do 100% stroškov izobraževanja,

– sredstva se dodeljujejo na podlagi neposrednih vlog.

3.2. Podpora za delovanje strokovnih društev

Namen ukrepa: Podpora organizirani dejavnosti na področju kmetijstva.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičena registrirana društva s področja kmetijstva in gozdarstva s sedežem v Občini Braslovče oziroma z dejavnostjo na območju občine Braslovče, ob predložitvi finančno ovrednotenega programa dela,

– sredstva se dodeljujejo na podlagi neposrednih vlog.

4. Varovanje okolja

4.1. Sofinanciranje ekoloških kontrol

Namen ukrepa: okolju prijaznejša pridelava kmetijskih proizvodov in s tem v zvezi izboljšanje kvalitete kmetijskih proizvodov.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče, ki predložijo dokazilo – račun za izvedeno ekološko kontrolo,

– sofinancira se do 100% stroškov ekološke kontrole.

4.2. Drugi ukrepi, ki dokažejo vsebinsko upravičenost

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičene osebe iz 5. člena tega pravilnika s predložitvijo ustreznih računov in dokazili o plačilu.

5. Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

5.1 Sofinanciranje razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Namen ukrepa: diverzifikacija kmetijske proizvodnje in ustvarjanje dodatnih virov dohodka na kmetijah.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče, ki so si pridobili oziroma si pridobivajo dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji,

– sofinancirajo se izvedene investicije, pridobivanje dokumentacije za izdajo dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji in stroški izobraževanja,

– upravičenci morajo za pridobitev sredstev predložiti račune z dokazili o plačilu, poslovni načrt in mnenje Kmetijske svetovalne službe. Kolikor gre za investicijo, ki se je začela že v preteklem letu je potrebno podati poročilo o že izvedenih delih.

6. Naložbe v kmetijska gospodarstva

6.1. Sofinanciranje izgradnje in obnove gospodarskih poslopij

Namen ukrepa: širjenje kmetijske dejavnosti in modernizacija kmetijskih gospodarstev.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče ob predložitvi ustreznih gradbenih dokumentacije ter računov z dokazili o plačilu.

6.2. Sofinanciranje nakupa nove tehnološke opreme na kmetijah

Namen ukrepa: izboljšati kvaliteto tehnološke opreme na kmetijah, spodbujanje uvajanja sodobnih tehnologij na kmetijah.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče na podlagi predloženih računov za nabavljeno opremo z ustreznimi dokazili o plačilu.

6.3. Sofinanciranje izgradnje in obnove pomožnih gospodarskih objektov

Namen ukrepa: urejanje okolice kmetij in zmanjševanje negativnih vplivov na okolje.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče ob predložitvi ustrezne gradbene dokumentacije ter računov z dokazili o plačilu.

6.4. Sofinanciranje nakupa kmetijske mehanizacije

Namen ukrepa: izboljšati kvaliteto kmetijske mehanizacije in spodbujanje nabave specialne mehanizacije na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko pridelavo.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče na podlagi predloženih računov za nabavljeno opremo z ustreznimi dokazili o plačilu.

7. Pomoč kmetijam zaradi težjih pogojev dela

7.1. Pomoč gorsko višinskim kmetijam

Namen ukrepa: ohranitev kmečkega prebivalstva na območjih z manj primernimi pogoji za kmetovanje

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev so upravičeni kmetje s stalnim bivališčem v Občini Braslovče s predložitvijo potrdila, da se njihova kmetija uvršča med gorsko višinske kmetije.

7.2. Regresiranje prevoza mleka

Namen ukrepa: pomoč kmečkemu prebivalstvu na območjih z manj primernimi pogoji za kmetovanje.

Pogoji za pridobitev sredstev:

– do sredstev je upravičena organizacija, ki opravlja storitev prevoza mleka za kmete z gorsko višinskega območja na podlagi računa s priloženim seznamom

III. KONČNA DOLOČBA

14. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 320-01/01/03

Braslovče, dne 5. novembra 2003.

Župan

Občine Braslovče

Marko Balant l. r.

BREZOVICA

4865. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Brezovica za leto 2003

Na podlagi določil zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 56/98 in 59/99) in 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00) ter 16. člena statuta Občine Brezovica (Uradni list RS, št. 34/99, 115/00) je Občinski svet občine Brezovica na 9. redni seji dne 29. 10. 2003 na predlog župana sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Brezovica za leto 2003

1. člen

V odloku o proračunu Občine Brezovica za leto 2003 (Uradni list RS, št. 27/03 in 70/03) se 5. člen spremeni tako, da se glasi:

Občinski proračun se določa v naslednjih zneskih:

v 1000 SIT

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Skupina / podskupina kontov	Proračun 2003
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	994.558
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	856.510
70 DAVČNI PRIHODKI	731.209
700 Davki na dohodek in dobiček	606.784
703 Davki na premoženje	87.047
704 Domači davki na blago in storitve	37.378
707 Drugi davki	–
71 NEDAVČNI PRIHODKI	125.301
710 Udeležba na dobičkon in dohodki od premoženja	29.834
711 Takse in pristojbine	4.239
712 Denarne kazni	376
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	8.710
714 Drugi nedavčni prihodki	82.142
72 KAPITALSKI PRIHODKI	46.000
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	36.000
721 Prihodki od prodaje zalog	–
722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	10.000
73 PREJETE DONACIJE	–
730 Prejete donacije iz domačih virov	–
731 Prejete donacije iz tujine	–
74 TRANSFERNI PRIHODKI	92.048
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	92.048
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	1.175.970
40 TEKOČI ODHODKI	227.179
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	36.496
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	5.255
402 Izdatki za blago in storitve	183.828
403 Plačila domačih obresti	–
409 Rezerve	1.600
41 TEKOČI TRANSFERI	437.041
410 Subvencije	17.200
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	53.652
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	41.322
413 Drugi tekoči domači transferi	324.867
414 Tekoči transfer v tujino	–
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	455.050
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	455.050
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	56.700
430 Investicijski transferi	56.700

III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ (I-II) -181.412

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Skupina / podskupina kontov	Proračun 2003
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	2.098
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	2.098
750 Prejeta vračila danih posojil	–
751 Prodaja kapitalskih deležev	2.098
752 Kupnine iz naslova privatizacije	–
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	–
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	–
440 Dana posojila	–

Skupina / podskupina kontov	Proračun 2003
441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	-
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	-
VI. PREJETA MINIS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	2.098

C) RAČUN FINANCIRANJA

Skupina / podskupina kontov	Proračun 2003
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	-
50 ZADOLŽEVANJE	-
500 Domače zadolževanje	-
VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	-
55 ODPLAČILA DOLGA	-
550 Odplačila domačega dolga	-
IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-179.314
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.-IX.)	179.314
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+X.)	181.412

Pregled prihodkov in odhodkov občinskega proračuna in njihova prerazporeditev je zajeta v bilanci prihodkov in odhodkov in računu finančnih terjatev in naložb.

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 26/03

Brezovica, dne 29. oktobra 2003.

Župan
Občine Brezovica
Drago Stanovnik l. r.

DOBREPOLJE

4866. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč

Na podlagi 56. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97), 218. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02) in 16. člena statuta Občine Dobrepolje (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Dobrepolje na nadaljevanju 11. redne seje dne 4. 11. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč

1. člen

V odloku o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (Uradni list RS, št. 123/00) se spremeni 2. člen tako, da se glasi:

Osnova za izračun nadomestila je površina zazidanega stavbnega zemljišča (funkcionalne enote), ki je lahko v zgradbi ali izven nje in se uporablja za stanovanjski, počitniški ali poslovni namen in nezazidano stavbno zemljišče.

1. V zgradbi za stanovanjski ali počitniški namen je osnova za izračun površine čista tlorisna površina vseh etaž

in vseh prostorov, ki so funkcionalno povezani za stanovanjski ali počitniški namen, razen drvarnic, s tem, da se pri izračunu dejanska površina kleti pomnoži s korekcijskim faktorjem 0,6 in dejanska površina mansarde pomnoži s korekcijskim faktorjem 0,5.

2. Za poslovni namen se upošteva čista tlorisna površina poslovnega prostora in vseh prostorov, ki so funkcionalno povezani s poslovnim prostorom, s tem, da se površina za obračun določi tako, da se dejanska površina pomnoži s korekcijskimi faktorji:

- do 500 m ²	1,0
- razlika površine od 501 – 1000 m ²	0,6
- razlika nad 1001 m ²	0,2.

3. Izven zgradbe je površina funkcionalne enote čista tlorisna površina vseh funkcionalno povezanih poslovnih prostorov (interna parkirišča, nepokrita skladišča, gostinski vrtovi, površine, namenjene delavnicam na prostem, površine, namenjene začasnim in trajnim odlagališčem odpadkov, kamnolomi in peskokopi ...), ki so namenjeni poslovni dejavnosti.

Za zazidana stavbna zemljišča po tem členu, se štejejo tista zemljišča, na katerih so gradbene parcele z zgrajenimi stavbami in gradbenimi inženirskimi objekti, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tista zemljišča, na katerih se je na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja začelo z gradnjo stavb in gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture.

Za nezazidana stavbna zemljišča se po tem odloku štejejo tista zemljišča, za katera je z veljavnim prostorskim aktom določeno, da je na njih dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb, ki niso namenjene za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave in da je na njih dopustna gradnja gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tudi niso namenjeni za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave.

2. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. 1. 2004 dalje.

Št. 42008-1/2000

Videm, dne 4. novembra 2003.

Župan
Občine Dobrepolje
Anton Jakopič l. r.

4867. Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Dobrepolje

Na podlagi 11. člena odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (Uradni list RS, št. 123/00) in 16. člena statuta Občine Dobrepolje (Uradni list RS, št. 37/99) je Občinski svet občine Dobrepolje na nadaljevanju 11. redne seje dne 4. 11. 2003 sprejel

S K L E P

o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Dobrepolje

1

Vrednost točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč na območju Občine Dobrepolje znaša 0,53 tolarjev.

2

Ta sklep se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati osmi dan po objavi, uporablja pa se od 1. 1. 2004.

Št. 42008-1/00

Videm, dne 4. novembra 2003.

Župan
Občine Dobrepolje
Anton Jakopič l. r.

GROSUPLJE

4868. Odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori III

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03) in 18. člena statuta Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 42/99 in 36/02) je Občinski svet občine Grosuplje na 11. seji dne 5. 11. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori III

1. člen

V odloku o zazidalnem načrtu Dvori III (Uradni list RS, št. 23/99) se 1. člen črta in se nadomesti z besedilom, ki se glasi:

S tem odlokom se ob upoštevanju usmeritev iz sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Grosuplje za Občino Grosuplje (Uradni list RS, št. 30/96) sprejmejo spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta stanovanjskega območja Dvori III, ki ga je izdelal URBI d.o.o., oktobra 2003.

2. člen

Prvi stavek 2. člena se črta in se pravilno glasi:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta vsebujejo:

Prva alineja se pravilno glasi:

– besedilo odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta,

Sedma alineja se pravilno glasi:

– parcelacija in regulacija v M 1:500,

Deveta alineja se pravilno glasi:

– obrazložitev sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta,

Dvanajsta alineja se pravilno glasi:

– obrazložitev in utemeljitev pogojev iz odloka o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta,

3. člen

Za 2. členom se vstavi nov 2.a člen, ki se glasi:

Pojmi, ki so uporabljeni v spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori III:

1. regulacijska linija je črta, ki omejuje površine, ki so potrebne za izvedbo in/ali rabo prometnih in drugih javnih površin, regulacijska linija je določena v grafičnem prikazu,

2. gradbena linija je črta, na katero mora biti postavljena fasada objekta in je določena v grafičnem prikazu,

3. gradbena meja določa skrajni zunanji rob, do katerega lahko seže tloris objekta in je določena v grafičnem prikazu.

4. člen

V 3. členu se prvi odstavek črta in se glasi:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta določajo:

5. člen

V 4. členu se prvi odstavek črta in se pravilno glasi:

Območje, ki se ureja s temi spremembami in dopolnitvami zazidalnega načrta obsega parcele:

6. člen

V 5. členu se v drugem odstavku za besedo imajo, doda: "oziroma imajo"

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

Pri vseh stanovanjskih objektih je investitor dolžan na svoji parceli zagotoviti 2 parkirni mesti za vsako stanovanjsko enoto.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

Povprečna površina stanovanjske enote v posameznem objektu ne sme biti manjša od 73 m².

7. člen

V 6. členu se četrta alineja nadomesti z besedilom:

– "postavitve nadstreškov nad parkirnimi površinami tam, kjer je to predvideno,"

8. člen

7. člen se črta in se nadomesti z besedilom:

Gradbeno linijo predstavljajo vse prečne parcelne meje, z različnimi lastniki, kjer se objekti stikajo.

Gradbeno mejo predstavljajo vsi ostali grafični prikazi grajenih objektov.

Regulacijska linija razmejuje javne, poljavne in zasebne površine.

Od zazidalne situacije so dovoljena odstopanja ± 0,5 m.

9. člen

8. člen se črta.

10. člen

9. člen se črta, razen določil, ki veljajo za objekte 8, 9-13, 14-20, ki imajo pridobljena upravna dovoljenja. Za te objekte se doda naslednja določila:

Objekt 8, že zgrajen.

Objekti 9-13, so hiše v vrsti. Za objekte 9-13 je že izdano gradbeno dovoljenje po obstoječem ZN (Dvori III). Popravi naj se zakoličbo tako, da se niz 10 pomakne za 1 m proti zahodu na vrtno stran. S spremembo ureditve naj se na parceli pred objekti ob cesti izvede hrastov drevored (*Quercus rubra*) ter z zelenimi potezami prostor bolj razčleni.

Objekti 14-20 so hiše v vrsti, že zgrajeni.

Za ostale objekte se doda naslednja določila:

Stanovanjski objekti 1,2 ter 3,4,5 so sestavljeni iz dveh nizov, ki tvorita prevladujočo podolgovato stavbno maso. Višina objektov je P+2+M. Prvo in drugo nadstropje je dopustno izvesti največ 1,2 m širše kot pritličje, zidovi v mansardi pa morajo biti na južni strani v odnosu z drugim nadstropjem pomaknjeni najmanj 2 m v notranjost. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je nižji del na

severni strani, višji pa na južni. Izdelava frčad ni dovoljena. Tlorisni gabarit posameznega niza je lahko največ 12 m širine in 22,5 m dolžine. Višina kapne lege maks. 11 m.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Objekti 1,2 imajo 17 parkirnih mest na severni in zahodni strani. Objekti 3,4,5 pa 8 parkirnih mest na severni strani. Dodatna parkirišča je dopustno urediti tudi v pritličju objektov.

Parkirni prostori se lahko izvedejo tudi kot (karporti), transparentne lesene pergole z ravno bakreno streho, maks. višine 2,5 m.

Objekta 6,7 sta prostostoječa, vzporedna s cesto. Višina objektov je P+1+M. Streha je dvokapna, smer slemena je vzporedna z Ljubljansko cesto, pri teh objektih so frčade dopustne. Objekta je dopustno razdeliti na največ 3 enote vsakega. Naklon strehe in vseh nadstreškov je 25 do 35 stopinj, objekt št. 8 je že izveden. Tlorisni gabarit posameznega objekta je lahko največ 10 m širine in 12 m dolžine. Višina kapne lege maks. 8 m.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Objekti 21-28 so hiše v vrsti, tako da tvorijo tri gruče, in sicer: objekti od 21-23, 24-26 in 27-28.

Višina objektov: maks. P+1+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del na zahodni-cestni strani maks. (višina slemenske lege 10 m), nižji pa na vzhodni (višina kapne lege 8,5 m). Izdelava frčad ni dovoljena. Tlorisni gabarit posameznega objekta je lahko največ 10 m širine in 15 m dolžine.

Bivalni prostori obeh pritličnih stanovanj naj se odpirajo v predvrt na vzhodni strani. Tam je dopustna tudi gradnja pritličnega rastlinjaka v maks. tlorisnih gabaritih 5 x 4 m.

Stanovanja v prvem nadstropju in mansardi naj imajo min. 2 m široke terase na zahodni strani. Terasa naj imajo na robu predvidena korita za zelenje.

Med objekti in cesto naj se predvidijo pokriti parkirni prostori (karporti), kot transparentne lesene pergole z ravno bakreno streho, maks. višine 2,5 m. Pergole – karporte je potrebno obsaditi s popenjkami v maks. tlorisnih gabaritih 5 x 8 m za 3 parkirišča.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Po 6 parkirnih mest je predvidenih v karportih pred vsakim objektom. Morebitna potrebna dodatna parkirišča so predvidena v prečnih potezah tudi ta parkirišča je mogoče pokriti pod enakimi pogoji kot tista pred objekti (lesena, transparentna konstrukcija, popenjalke).

Enote 29, 30, 31, 32 naj se izvedejo kot dva večstanovajska objekta, tako da se med sabo stikata. Višina objektov je maks. P+2+M. Tlorisni gabarit posameznega objekta je lahko največ 11 m širine in 21 m dolžine. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako, da je višji del na zahodni-cestni strani (višina slemenske lege 12,5 m), nižji pa na južni (višina kapne lege 11 m). Bivalni prostori obeh pritličnih stanovanj naj se odpirajo v predvrt na vzhodni strani. Tam je dopustna tudi gradnja rastlinjakov in vrtnih lop. V pritličnem delu je dostop na vrt v maks. tlorisnih gabaritih 5 x 4 m.

Stanovanja v nadstropjih in mansardi naj imajo min. 1,5 m široke terase na zahodni strani. Terasa naj imajo na robu predvidena korita za zelenje.

Izdelava frčad ni dovoljena.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Po 7 parkirnih mest je pred vsakim objektom, dodatna pa na dveh skupnih parkiriščih, predvidenih za te objekte.

11. člen

10. člen se v celoti črta in se pravilno glasi:

Gradbeni materiali:

Uporabljeni naj bodo predvsem naravni materiali: fasadna opeka opečne barve, vidni beton in les. Večje fasadne ploskve naj predstavljajo ometi svetle barve, dovoljeni so barvni poudarki.

Kritina na stanovanjskih objektih mora biti požarno varna, pri enokapnih strehah je lahko tudi bakrena ali aluminijasta rdečkaste barve.

Nadstrešnice, pergole in karporti so opredeljeni v grafični prilogi (pergola tip A, tip B), izvedejo naj se kot transparentne lesene konstrukcije z ravno bakreno ali stekleno streho (2% naklon), maks. višine 2,5 m. Obsaditi pa jih je potrebno s popenjkami in veljajo za vse objekte v spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori III.

12. člen

Drugi odstavek 11. člena se črta in se glasi:

Strižena ali prosto rastoča živa meja mora biti posajena najmanj 0,5 m od regulacijske linije v višini 1 m.

Četrty odstavek 11. člena se črta in se pravilno glasi:

Ograje po parcelnih mejah med objekti so lesene: maks. višina 1,60 m. Vsak mejaš zida svojo severno ograjo, ki je določena z gradbeno črto.

Peti odstavek 11. člena se črta in se glasi:

Parcele proti Grosupeljščici se zaključijo z 0,45 m visoko škarpno, na katero je dovoljeno postaviti leseno ograjo maks. višina 1,20 m ali zasaditi živo mejo.

13. člen

V 13. členu se za prvim odstavkom doda nov odstavek, ki se glasi:

Parkirišča za posamezne objekte morajo biti zagotovljena na zemljiščih, ki spadajo k tem objektom.

Drugi in tretji odstavek se črta.

14. člen

V 18. členu se v petem odstavku zadnji stavek črta in se doda stavek: 40 m in ob vseh drugih cestah.

Sedmi odstavek se črta in se glasi:

Odjemno mesto s kontejnerji ali zabojniki za posamezne enote mora biti urejeno ob parkiriščih in cestah. Za objekte ob cesti A se kontejnerje locira na zahodni strani parkirnih površin. Dopustna je ureditev nadstrešnice s podobnimi elementi pergole kot je predpisana v 11. členu tega odloka.

15. člen

V prvem odstavku 20. člena se doda nov stavek:

Pred dokončno ureditvijo cest je potrebno preveriti in dopolniti vso komunalno omrežje, z izjemo primarnih vodov. Stroške morebitnih sprememb nosi investitor.

Drugi in tretji odstavek se črtata in se doda nov odstavek, ki se glasi:

Uporabno dovoljenje za določen objekt se lahko izda šele, ko so izvedene vse infrastrukturne ureditve, ki se navezujejo na posamezen objekt. Med te ureditve spada tudi škarpa ob Grosupeljščici, ki ne zagotavlja poplavne varnosti objektov.

16. člen

V 21. členu se besedi zazidalni načrt, nadomestita z besedilom:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta

17. člen

Za 22. členom se doda nov 22.a člen, ki se glasi:

Do izgradnje suhega zadrževalnika Veliki potok je gradnja možna le ob pisni izjavi lastnikov oziroma investitorjev gradnje na obravnavanem poplavnem območju, da se zavdajo tveganja poplav na tem območju, to tveganje z gradnjo tudi sprejemajo brez zahtev po odškodnini, ki bi nastala ob morebitnih poplavih.

Pisno izjavo mora investitor predložiti pred izdajo dovoljenja za gradnjo.

18. člen

Za 22. členom se doda nov 22.b člen, ki se glasi:

Vse obrazložitve pri osnovnem odloku o zazidalnem načrtu Dvori III se črtajo.

19. člen

23. člen se črta in se glasi:

Te spremembe in dopolnitve odloka začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-71/97

Grosuplje, dne 5. novembra 2003.

Župan
Občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

**4869. Odlok o spremembah in dopolnitvah
zazidalnega načrta Dvori IV**

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03) in 18. člena statuta Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 42/99 in 36/02) je Občinski svet Občine Grosuplje na 11. seji dne 5. 11. 2003 sprejel

O D L O K

**o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta
Dvori IV**

1. člen

V odloku o zazidalnem načrtu Dvori IV (Uradni list RS, št. 23/99) se 1. člen črta in se nadomesti z besedilom, ki se glasi:

S tem odlokom se ob upoštevanju usmeritev iz sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Grosuplje za Občino Grosuplje (Uradni list RS, št. 30/96) sprejmejo spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta stanovanjskega območja Dvori IV, ki ga je izdelal URBI d.o.o., oktobra 2003.

2. člen

Prvi stavek 2. člena se črta in se pravilno glasi:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta vsebujejo:

Sedma alineja se pravilno glasi:

– parcelacija in regulacija v M 1:500,

Dvanajsta alineja se pravilno glasi:

– obrazložitev sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta,

3. člen

Za 2. členom se doda nov 2.a člen, ki se glasi:

Pojmi, ki so uporabljeni v spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori IV:

1. regulacijska linija je črta, ki omejuje površine, ki so potrebne za izvedbo in/ali rabo prometnih in drugih javnih površin, regulacijska linija je določena v grafičnem prikazu,

2. gradbena linija je črta, na katero mora biti postavljena fasada objekta in je določena v grafičnem prikazu,

3. gradbena meja določa skrajni zunanji rob, do katerega lahko seže tloris objekta in je določena v grafičnem prikazu.

4. člen

V 3. členu se prvi odstavek črta in se glasi:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta določajo:

5. člen

V 4. členu se prvi stavek črta in se pravilno glasi:

Območje, ki se ureja s spremembami in dopolnitvami obsega parcele:

6. člen

Za tretjim odstavkom 5. člena se doda stavek:

Pri vseh stanovanjskih objektih je investitor dolžan na svoji parceli zagotoviti 2 parkirni mesti za vsako stanovanjsko enoto.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

Povprečna površina stanovanjske enote v posameznem objektu ne sme biti manjša od 73 m².

7. člen

V 6. členu se za drugo alinejo doda dve novi alineji, ki se glasita:

– ureditev obsežnejših javnih programov v objektih, ki so opredeljeni v členu 5,

– postavitve nadstreškov nad parkirnimi površinami tam kjer je to predvideno,

Zadnja alineja se črta in se pravilno glasi:

– ureditve za šport in rekreacijo.

8. člen

7. člen se v celoti črta in se pravilno glasi:

Gradbeno linijo predstavljajo vse prečne parcelne meje, z različnimi lastniki, kjer se objekti stikajo.

Gradbeno mejo predstavljajo vsi ostali grafični prikazi grajenih objektov.

Regulacijska linija razmejuje javne, poljavne in zasebne površine.

Samo pri gradbeni liniji je potrebno izvesti tako velik objekt kot je narisano v ZN, če je objekt določen z gradbeno mejo je lahko tudi manjši.

Dovoljena odstopanja:

Od zazidalne situacije so dovoljena odstopanja $\pm 0,50$ m.

Minimalni odmik vseh grajenih objektov od roba pločnika ceste A je 3,5 m.

9. člen

8. člen se v celoti črta.

10. člen

9. člen se črta, razen določil, ki veljajo za objekte 23-34, objekti 23-26 in 27-30 so že zgrajeni, objekti 31-34 pa imajo upravno dovoljenje. Za ostale objekte se dodajo naslednja določila:

Poslovno stanovanjski objekti 2-5 tvorijo prevladujočo podolgovato stavbno maso v pritličju sta to dve enoti dolžine 28 m in širine 10 m. Višina objektov je P+3+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del obr-

njen k cesti ob Grosupeljščici, nižji pa gleda proti stanovanjskim objektom v naselju. Izdelava frčad ni dovoljena. Krožni objekt ob križišču (1) je visok P+4, premer 17,5 m in ima ravno streho.

Vsi trije objekti imajo v pritličju prečne pasaže, v višjih etažah pa so lahko povezani in širši kot to določa zazidalna situacija.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Objekti 1-5 imajo parkirna mesta na obeh straneh.

Povečana etažnost objekta 1 služi kot prostorski poudarek vendar ni obvezna.

Objekti 6-14 so hiše v vrsti.

Višina objektov: maks. P+1+M, razen objekta 6.

Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del na zahodni-cestni strani (višina slemenske lege 10 m), nižji pa na južni (višina kapne lege 8,5 m). Izdelava frčad ni dovoljena. Tlorisni gabarit posameznega objekta razen objekta 6, je lahko največ 10 m širine in 15 m dolžine.

Bivalni prostori obeh pritličnih stanovanj v vsaki enoti naj se odpirajo v predvrt na jugovzhodni strani. Tam je dopustna tudi gradnja pritličnega rastlinjaka v maks. tlorisnih gabaritih 5 m x 4 m.

Stanovanja v prvem nadstropju in mansardi naj imajo min. 2 m široke terase na severozahodni strani. Terasa naj imajo na robu predvidena korita za zelenje.

Med objekti in cesto naj se predvidijo pokriti parkirni prostori (karporti), kot transparentne lesene pergole z ravno bakreno streho v maks. tlorisnih gabaritih 5 m x 8 m za 3 parkirišča, maks. višine 2,5 m. Pergole – karporte je potrebno obsaditi s popenjkami.

Višina objekta 6 je maks. P+2+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del na severozahodni cestni strani (višina slemenske lege 12,5 m), nižji pa na južni (višina kapne lege 11 m). Oba dovoljena prizidka imata P+2 z ravno streho. Parkirni prostori so med objektom in cesto A. Tlorisni gabariti objekta 6 so določeni v grafičnih prilogah.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Objekti 15, 18, 19, 22 so prostostoječi vila bloki v maks. tlorisnih gabaritih 13 m x 13 m. Višina objektov je maks. P+2+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del na cestni strani (višina slemenske lege 12,5 m), nižji pa na vrtni strani (višina kapne lege 11 m). V pritličnem delu je dostop na vrt.

Stanovanja v nadstropjih in mansardi naj imajo min. 1,50 m široke terase. Terasa naj imajo na robu predvidena korita za zelenje. Parkirni prostori ob cesti B in C naj se predvidijo kot pokriti parkirni prostori (karporti), kot transparentne lesene pergole z ravno bakreno streho, maks. višine 2,5 m. Pergole – karporte je potrebno obsaditi s popenjkami.

Objekti 16, 17 in 20, 21 naj se oblikujejo kot dva simetrična objekta v maks. tlorisnih gabaritih 24 m x 11 m, dovoljena je razširitev v srednjem delu kot je razvidno iz grafičnih prilog. Višina objektov: maks. P+1+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del na cestni strani (višina slemenske lege 10 m), nižji pa na vrtni (višina kapne lege 8,50 m). Izdelava frčad ni dovoljena. Stanovanja v nadstropjih in mansardi naj imajo min. 1,50 m široke terase. Terasa naj imajo na robu predvidena korita za zelenje.

Izdelava frčad ni dovoljena.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Parkirni prostori ob cesti B in C naj se predvidijo kot pokriti parkirni prostori (karporti), kot transparentne lesene pergole z ravno bakreno streho, maks. višine 2,50 m. Pergole – karporte je potrebno obsaditi s popenjkami.

Stanovanjski objekti v tem členu naj se obravnavajo kot enoten kare, s skupnimi zelenimi površinami.

Kota pritličja pri vhodu: do 0,50 m nad urejenim terenom.

Karporti na robu tvorijo razpoznavno razmejitev območja, zelene površine med objekti naj se urejajo enotno.

Objekt 35 je klubski objekt teniskega kluba v maks. tlorisnih gabaritih 15 m x 8 m, skupaj s pripadajočimi športno rekreacijskimi objekti je namenjen dejavnostim športa in rekreacije. Višina objekta: maks. P+1+M. Streha je enokapnica z naklonom 10 stopinj, tako da je višji del obrnjen proti Ljubljanski cesti (višina slemenske lege 10 m), nižji pa proti vzhodu (višina kapne lege 8,5 m). Mansarda mora imeti najmanj 2 m široko teraso proti Ljubljanski cesti, ta naj ima na robu zgrajeno korito za zelenje. Izdelava frčad ni dovoljena.

Uvoz na parkirišča naj se izvede iz Ljubljanske ceste. Ob gradnji novega naj se obstoječi objekt odstrani, morebitni pritlični prizidek z ravno streho in teraso je dovoljeno izvesti na jugovzhodni strani.

Vzhodno, centralno igrišče naj se uredi kot večnamenski prireditveni prostor s tribunami, od obstoječih igrišč naj bo odmaknjen najmanj za 2 m, v tem prehodu je potrebno izvesti javno pot. Vsi potrebni infrastrukturni objekti naj se obdajo z zelenjem. Prav tako je potrebno ob gradnji novih igrišč izvesti tudi najmanj 2,5 m visoke ozelenjene protihrupne stene, ribnik, vse zasaditve ter parkovne ureditve na severozahodni strani.

Športna teniška dvorana sme tlorisno obsegati največ dve teniški igrišči s pripadajočimi tribunami in servisnimi prostori. Višina slemena ne sme biti višje kot 12 m, višina venca pa ne višja od 10 m. Naklon strehe je 10 stopinj, smer slemena pa naj bo pravokotna na smer igrišč.

11. člen

10. člen se v celoti črta in se pravilno glasi:

Gradbeni materiali:

Uporabljeni naj bodo predvsem naravni materiali: fasadna opeka opečne barve, vidni beton in les. Večje fasadne ploskve naj predstavljajo ometi svetle barve, dovoljeni so barvni poudarki.

Kritina na stanovanjskih objektih mora biti požarno varna, rdečkaste barve, pri enokapnih strehah je lahko tudi bakrena ali aluminijasta rdečkaste barve.

Nadstrešnice, pergole in karporti so opredeljeni v grafični prilogi (pergola tip A, tip B), izvedejo naj se kot transparentne lesene konstrukcije z ravno bakreno ali stekleno streho (2% naklon), maks. višine 2,50 m. Obsaditi jih je potrebno s popenjkami.

12. člen

11. člen se v celoti črta in se glasi:

Ograje in ureditve zemljišč na meji:

Strižena ali prostorastoča živa meja mora biti posajena najmanj 0,50 m od regulacijske linije višina 1 m.

Zemljišče na vhodni strani objektov naj bo do ceste izravnano brez višinskih razlik in parapetnih zidov. Višinske razlike med parcelami naj bodo izvedene z blagimi brežinami, izjemoma so dopustni nizki parapetni zidovi do 0,50 m.

Ograje po parcelnih mejah med objekti so lesene: maks. višina 1,60 m. Vsak mejaš zida svojo severno ograjo, ki je določena z gradbeno črto.

Parcele proti Grosupeljščici se zaključijo z 0,45 m visoko škarpno, na katero je dovoljeno postaviti leseno ograjo maks. višine 1,20 m ali zasaditi živo mejo.

V podaljšku zelene poteze od teniških igrišč do Grosupeljščice naj se hkrati z drugimi infrastrukturnimi posegi izvede tudi manjše otroško igrišče, ki naj bo namenjeno vsem okoliškim otrokom. Igrišče mora imeti reliefno modulacijo proti cesti, drevesa, igrala, klopi in tlakovane površine.

13. člen

V 12. členu se v drugem odstavku beseda drevnino spremeni v: "vegetacijo".

14. člen

Drugi odstavek 13. člena se črta in se pravilno glasi:

Parkirišča za posamezne objekte morajo biti zagotovljena na zemljiščih, ki pripadajo tem objektom.

15. člen

V 14. členu se drugi odstavek črta.

16. člen

V 18. členu se zadnji stavek četrtega odstavka črta in se glasi:

Trasa javne razsvetljave se spelje na severovzhodni strani ceste A v rastru ca. 40 m in ob vseh drugih cestah.

17. člen

20. člen se v celoti črta in se pravilno glasi:

Ureditve v območju se lahko urejajo v več zaključenih etapah. Minimalne etape naj po možnosti obsegajo zaključen niz objektov. Pred dokončno ureditvijo cest je potrebno preveriti in dopolniti vse komunalno omrežje, z izjemo primarnih vodov. Stroške morebitnih sprememb nosi investitor.

Uporabno dovoljenje za določen objekt se lahko izda šele, ko so izvedene vse infrastrukturne ureditve, ki se navezujejo na posamezen objekt. Med te ureditve spada tudi škarpa ob Grosupeljščici, ki ne zagotavlja poplavne varnosti objektov.

S spremembami in dopolnitvami ZN se je povečala gostota poselitve in število enot, vse spremembe je potrebno evidentirati in vnesti v izvedbene načrte pravočasno.

18. člen

V 21. členu se besedi zazidalni načrt, nadomestita z besedilom:

Spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta

19. člen

23. člen se črta in se glasi:

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-71/97

Grosuplje, dne 5. novembra 2003.

Župan
Občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

4870. Obvezna razlaga odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin srednjeročnega in dolgoročnega plana Občine Grosuplje za obdobje od leta 1996–2000

Na podlagi 18. člena statuta Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 42/99 in 36/02) ter 71. in 96. člena poslovnika Občinskega sveta občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 44/99 in 36/02) je Občinski svet občine Grosuplje na 11. seji dne 5. 11. 2003 sprejel

OBVEZNO RAZLAGO ODLOKA o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavlin srednjeročnega in dolgoročnega plana Občine Grosuplje za obdobje od leta 1996–2000

1. člen

Sprejme se obvezna razlaga k 5. členu odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin srednjeročnega in dolgoročnega plana Občine Grosuplje za obdobje od leta 1996–2000 (Uradni list RS, št. 3/97, 57/98, 70/98, 21/01 in 100/02), z veljavnostjo v celotni vsebini odloka (v nadaljevanju: obvezna razlaga).

2. člen

Obvezna razlaga se glasi:

Pojem proizvodne in servisne dejavnosti, naveden v 5. členu odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin srednjeročnega in dolgoročnega plana Občine Grosuplje za obdobje od leta 1996–2000 (Uradni list RS, št. 3/97; spremembe in dopolnitve: Uradni list RS, št. 57/98, 70/98, 21/01 in 100/02) ter na kartografskem delu istega odloka je potrebno na območju centra Miles, ki obsega tri objekte na parc. št. 2004/3, 2004/4, 2004/5, 2004/6, 2004/9, 2004/12, 2004/20 in 2004/22, vse k.o. Grosuplje – naselje na jugozahodnem delu naselja Grosuplje z veljavnostjo v celotni vsebini odloka obvezno razlagati na način, ki v pojmu servisnih dejavnosti dovoljuje tudi izvajanje storitev in dejavnosti, ki služijo za servisiranje potreb pravnih in fizičnih oseb. Po standardni klasifikaciji dejavnosti (uredba o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti; Uradni list RS, št. 2/02) z vključenimi poddelitvami (podpodročje, oddelek, skupina, razred, podrazred) so to zlasti:

- založništvo, tiskarstvo; razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa (DE22),
- oblikovanje in obdelava ravnega stekla (DI26.12),
- trgovina z motornimi vozili (G50.1),
- vzdrževanje in popravila motornih vozil (G50.2),
- trgovina z rezervnimi deli in dodatno opremo za motorna vozila (G50.3),
- trgovina, vzdrževanje in popravila motornih koles; trgovina s posameznimi deli in opremo (G50.4),
- posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili (G51),
- trgovina na drobno, razen z motornimi vozili; popravila izdelkov široke porabe (G52),
- dejavnost prehrabnih gostinskih obratov (H55.3),
- točenje pijač (H55.4),
- dejavnost menz ter priprava in dostava hrane (catering) (H55.5),
- pomožne prometne dejavnosti; dejavnost potovalnih in turističnih organizacij (I63),
- pošta in telekomunikacije (I64),
- finančno posredništvo (J),
- poslovanje z nepremičninami (K70),
- dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem; izposojanje izdelkov široke porabe (K71),

- obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti (K72),
- raziskovanje in razvoj (K73),
- druge poslovne dejavnosti (K74),
- dejavnost vozniških šol ter drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje (M80.4),
- dejavnost združenj, organizacij (O91),
- filmska in video dejavnost (O92.1),
- radijska in televizijska dejavnost (O92.2)
- umetniško ustvarjanje in poustvarjanje (O92.31),
- obratovanje objektov za kulturne prireditve (O92.32),
- druge razvedrilne dejavnosti (O92.34),
- dejavnost tiskovnih agencij (O92.4),
- dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti (O92.5),
- obratovanje športnih objektov (O92.61),
- druge športne dejavnosti (O92.623),
- druge storitvene dejavnosti (O93).

3. člen

Ta obvezna razlaga začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35001-2/98

Grosuplje, dne 5. novembra 2003.

Župan
Občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

4871. Sklep o vrednosti točke za izračun komunalnih taks v Občini Grosuplje

Na podlagi 2. člena odloka o komunalnih taksah v Občini Grosuplje (Uradni list RS, št. 30/97, 57/99) in 18. člena statuta Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 42/99 in 36/02) je Občinski svet občine Grosuplje na 11. redni seji dne 5. 11. 2003 sprejel

S K L E P

o vrednosti točke za izračun komunalnih taks v Občini Grosuplje

1. člen

Vrednost točke za izračun komunalnih taks znaša 12 SIT.

2. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2004 dalje.

Št. 414-2/96

Grosuplje, dne 5. novembra 2003.

Župan
Občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

4872. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Grosuplje

Na podlagi 61. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84), 10. člena odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 5/97, 12/01) in 18. člena statuta Občine Grosuplje (Uradni list RS, št. 42/99 in 36/02) je Občinski svet občine Grosuplje na 11. seji dne 5. 11. 2003 sprejel

S K L E P

o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Grosuplje

1. člen

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Grosuplje za leto 2004 znaša za poslovne prostore 0,392 SIT/m² in za stanovanjske prostore 0,539 SIT/m².

2. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2004 dalje.

Št. 414-3/95

Grosuplje, dne 5. novembra 2003.

Župan
Občine Grosuplje
Janez Lesjak l. r.

H O R J U L

4873. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004

Na podlagi 15. člena statuta Občine Horjul (Uradni list RS, št. 18/99 in 12/01) in 18. člena odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (Uradni list RS, št. 99/99 in 101/00) je Občinski svet občine Horjul na 9. seji dne 30. 10. 2003 sprejel

S K L E P

o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004

1. člen

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Horjul v letu 2004 znaša 0,265 SIT.

2. člen

Ta sklep se objavi v Uradnem listu RS in začne veljati z dnem objave, uporablja pa se od 1. januarja 2004.

Št. 476/2003

Horjul, dne 3. novembra 2003.

Župan
Občine Horjul
mag. Daniel Fortuna l. r.

KAMNIK**4874. Cenik proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja**

Svilanit d.d., Kovinarska 4, Kamnik, na podlagi soglasja Občinskega sveta občine Kamnik z dne 1. 10. 2003 in 2. 10. 2003 v skladu z uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja (Uradni list RS, št. 37/03) objavlja

C E N I K**proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja****1. člen**

V Svilanit d.d. Kamnik se določi nova cena toplotne energije:

variabilni del cene 7.224,49 SIT/MWh,
priključna moč – fiksni del cene 251,62 SIT/kW/mesec.

Navedene cene ne vključujejo davka na dodano vrednost.

2. člen

Z dnem uveljavitve tega cenika preneha veljati cena z dne 1. 11. 2003.

3. člen

Ta cenik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Kamnik, dne 5. novembra 2003.

Svilanit d.d.
Glavni direktor
Bogomil Wiegele I. r.

KRANJ**4875. Odlok o priznanjih v Mestni občini Kranj**

Na podlagi 18. člena statuta Mestne občine Kranj (Uradni list RS, št. 43/95, 33/96, 35/00 in 85/02) je Svet mestne občine Kranj na 9. seji dne 5. 11. 2003 sprejel

O D L O K**o priznanjih v Mestni občini Kranj
(prečiščeno besedilo)****1. člen**

Mestna občina Kranj podeljuje priznanja po določilih tega odloka svojim občanom, pa tudi drugim osebam in organizacijam, ki so z delom prispevali k političnemu, znanstvenemu, gospodarskemu, kulturno prosvetnemu in drugemu napredku ali splošno koristnemu delovanju v Mestni občini Kranj in izven nje, ter pomembnim prireditvam in gostom Mestne občine Kranj.

2. člen

Priznanja Mestne občine Kranj so:

1. podelitev Domicila Mestne občine Kranj,
2. Častni občan Mestne občine Kranj,
3. Nagrada Mestne občine Kranj,
4. Listine o priznanju Mestne občine Kranj,

5. Plaketa Mestne občine Kranj,
6. Prešernova plaketa Mestne občine Kranj.

2.a člen

Pobude za podelitev priznanj lahko dajo župan in člani Sveta Mestne občine Kranj, politične stranke, družbene organizacije in društva, družbe in drugi gospodarski subjekti ter krajevne skupnosti.

Priznanja Mestne občine Kranj se podeljujejo na podlagi javnega razpisa, ki ga razpiše Komisija za nagrade in priznanja Sveta mestne občine Kranj (v nadaljevanju: komisija za nagrade in priznanja).

Občan ali organizacija lahko izjemoma dobi priznanje večkrat, vendar naslednjo šele po preteku 5 let od prejšnje podelitve.

Priznanja se podeljujejo praviloma ob 3. decembru, prazniku Mestne občine Kranj.

3. člen

Domicil v Mestni občini Kranj se podeljuje vojaškim, družbenim organizacijam in društvom s sedežem izven območja občine ali takim organizacijam, ki so v preteklosti delovale na območju občine in so bistveno prispevale k razvoju in ugledu Mestne občine Kranj.

Sklep o podelitvi domicila sprejme na seji Svet mestne občine Kranj na predlog komisije za nagrade in priznanja. V sklepu se navedejo razlogi, zaradi katerih je bilo priznanje podeljeno ter kako se izvrši podelitev.

Na podlagi sprejetega sklepa se o podelitvi domicila izroči organizaciji ali društvu posebna listina, opremljena s pečatom ali suhim pečatom Mestne občine Kranj in podpisom župana.

4. člen

Naslov Častni občan Mestne občine Kranj se podeljuje fizičnim osebam, ki so z izredno pomembnim delovanjem ali stvaritvami prispevali k ugledu in napredku občine, širše družbene skupnosti ali vsega človeštva.

Sklep o podelitvi naslova sprejme Svet mestne občine Kranj na predlog komisije za nagrade in priznanja. O tem se na enak način kot je določeno v tretjem odstavku 3. člena izda posebna listina, v kateri se navedejo razlogi, zaradi katerih je bilo priznanje podeljeno.

5. člen

Nagrada Mestne občine Kranj se podeljuje občanom, skupinam občanov, družbenim organizacijam in društvom, krajevnim skupnostim, družbam in drugim gospodarskim subjektom za delo in dejanja, ki si v Mestni občini Kranj zaslužijo splošno priznanje in odlike, za izredne uspehe pri delu in za zgledna dejanja, ki imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine.

Nagrada Mestne občine Kranj se podeljuje občanom, skupinam občanov, družbenim organizacijam in društvom, krajevnim skupnostim, družbam in drugim gospodarskim subjektom v Mestni občini Kranj, iz drugih občin pa le, če so njihovi uspehi pri delu oziroma dejanja pomembna za območje Mestne občine Kranj.

V posameznem letu se lahko podeli ena nagrada v višini 1.000.000 SIT neto.

Sklep o podelitvi sprejme Svet mestne občine Kranj na podlagi predloga komisije za nagrade in priznanja.

6. člen

Občanom, skupini občanov, družbam in drugim gospodarskim subjektom se za dosežene uspehe pri delu, za prizadevanja v korist družbene skupnosti, zaradi reševanja

človeških življenj, zaradi preprečevanja škode na premoženju ali zaradi aktivne udeležbe v drugih humanitarnih akcijah podeljuje listino o priznanju Mestne občine Kranj.

Sklep o podelitvi listine o priznanju Mestne občine Kranj sprejme Svet mestne občine Kranj na podlagi predloga komisije za nagrade in priznanja.

Na podlagi sprejetega sklepa se izda listina o priznanju.

7. člen

Plaketo Mestne občine Kranj se podeljuje za uspešno družbeno delovanje ali za udejstvovanje na katerem koli področju, razen za področje kulture, kjer se podeljujejo Prešernove plakete.

Plakete so izdelane v dveh velikostih, in sicer:

– velika plaketa Mestne občine Kranj in velika Prešernova plaketa sta v obliki okrogle plošče premera 19 cm in debeline 7 mm,

– plaketa Mestne občine Kranj in Prešernova plaketa sta v velikosti okrogle plošče premera 4,5 cm in debeline 4mm.

Na veliki plaketi Mestne občine Kranj in plaketi Mestne občine Kranj je grb Mestne občine Kranj. Na veliki Prešernovi plaketi in Prešernovi plaketi je upodobljen pesnikov lik. O morebitnih spremembah zunanjega izgleda plaket odloča Svet mestne občine Kranj.

Veliko plaketo Mestne občine Kranj in veliko Prešernovo plaketo podeljuje Svet mestne občine Kranj na predlog komisije za nagrade in priznanja. Obenem s plaketo se izda tudi listina o podelitvi, ki jo podpiše župan.

Plaketo Mestne občine Kranj in Prešernovo plaketo podeljuje župan.

V posameznem letu se lahko podelijo največ 3 velike plakete Mestne občine Kranj in 5 plaket Mestne občine Kranj ter 1 velika Prešernova plaketa in 3 Prešernove plakete.

8. člen

(črtan)

9. člen

Domicil v Mestni občini Kranj, imenovanje za častnega občana in listino o priznanju lahko podeli Svet mestne občine Kranj skupaj z drugimi občinami tako, da se o tem izda skupna listina.

V takem primeru se občine dogovorijo za čas, kraj in način podelitve ter glede sestave in vsebine listine.

10. člen

Svet mestne občine Kranj na osnovi predloga župana z vsakoletnim proračunom zagotovi finančna sredstva za nagrade, priznanja in plakete, ki jih podeljuje Mestna občina Kranj.

11. člen

V primeru, da se ugotovi, da so bila priznanja po tem odloku podeljena na podlagi zmotnih ali lažnih podatkov, ki bi, če bi bili znani, vplivali na drugačno odločitev o podelitvi, lahko podeljevalec dano priznanje razveljavi.

Priznanje, ki je podeljeno fizični osebi, se lahko tudi prekliche, če je ta pravnomočno obsojena zaradi kaznivenga dejanja, po postopku, ki velja za podelitev.

12. člen

O podeljevanju priznanj po tem odloku se za vsako obliko posebej, razen za tiste po devetem členu, vodi evidenca v knjigi priznanj.

V evidenco se vpišejo:

1. datum in kraj podelitve priznanja,

2. ime in priimek, prebivališče ter poklic oziroma funkcija osebe, ki je dobila priznanje,

3. razlogi, zaradi katerih je bilo priznanje podeljeno in kdo je odločal o podelitvi,

4. kdo je pobudnik in kdo predlagatelj za podelitev priznanja.

Kabinet župana Mestne občine Kranj skrbi za izdelavo listin in plaket ter za vodenje knjig po tem odloku.

13. člen

Z uveljavitvijo odloka o podeljevanju priznanj v Mestni občini Kranj, za Mestno občino Kranj preneha veljati odlok o podeljevanju nagrad in priznanj v Občini Kranj (Uradni vestnik Gorenjske, št. 12/79).

14. člen

Odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati petnajsti dan po objavi, uporabljati se začne s 1. 1. 2004.

Št. 00108-0001/2003-43/06

Kranj, dne 5. novembra 2003.

Župan

Mestne občine Kranj

Mohor Bogataj, univ. dipl. org. l. r.

MAJŠPERK

4876. Odlok o spremembah odloka o proračunu Občine Majšperk za leto 2003

Na podlagi 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in dopolnitve), 29. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02), 17. člena statuta Občine Majšperk (Uradni list RS, št. 23/99, 92/03) je Občinski svet občine Majšperk na 9. redni seji dne 30. oktobra 2003 sprejel

ODLOK

o spremembah odloka o proračunu Občine Majšperk za leto 2003

1. člen

V odloku o proračunu Občine Majšperk (Uradni list RS, št. 26/03) se spremeni 3. člen odloka, ki glasi:

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Konto	Predl.reb.pror. 03
I. SKUPAJ PRIHODKI	
(70+71+72+73+74+79)	544.388
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	226.152
70 DAVČNI PRIHODKI	167.851
700 Davki na dohodek in dobiček	129.561
703 Davki na premoženje	20.598
704 Domači davki na blago in storitve	17.354
706 Drugi davki	338
71 NEDAČNI PRIHODKI	52.301
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	28.000

Konto	Predl.reb.pror. 03
711 Takse in pristojbine	2.553
712 Denarne kazni	48
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	4.200
714 Drugi nedavčni prihodki	17.500
72 KAPITALSKI PRIHODKI	9.000
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	4.000
721 Prihodki od prodaje zalog	-
722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerial. premoženja	5.000
73 PREJETE DONACIJE	-
74 TRANSFERNI PRIHODKI	315.236
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	315.236
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	745.088
40 TEKOČI ODHODKI	127.788
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	28.500
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	3.300
402 Izdatki za blago in storitve	90.100
403 Plačila domačih obresti	-
409 Rezerve	5.888
41 TEKOČI TRANSFERI	165.900
410 Subvencije	10.000
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	44.500
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	14.500
413 Drugi tekoči domači transferi	96.900
414 Tekoči transferi v tujino	-
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	438.300
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	438.300
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	13.100
430 Investicijski transferi	13.100
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I.-II.) (PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ)	-200.700
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	-
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	-
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	-
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	-
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	-
C) RAČUN FINANCIRANJA	
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	-
50 ZADOLŽEVANJE	-
VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	-
55 ODPLAČILA DOLGA	-
IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.-IX.)	-
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+X.)	-
XII. STANJE SREDSTEV NA RAČUNU OB KONCU PRETEKLEGA LETA	200.700

2. člen

Ta odlok začne veljati s sprejemom na občinskem svetu in se objavi v Uradnem listu RS.

Št. 403-02/03-01-1

Majšperk, dne 30. oktobra 2003.

Županja
Občine Majšperk
mag. Darinka Fakin l. r.

PIVKA

4877. Program priprave sprememb in dopolnitev UN Center Pivke

Na podlagi 27. in 34. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03) je župan Občine Pivka dne 6. 11. 2003 sprejel

PROGRAM PRIPRAVE sprememb in dopolnitev UN Center Pivke

1

(ocena stanja, razlogi in pravna podlaga)

Občina je že predhodno pristopila k izdelavi ZN »Motel P1 S11«, ki se nahaja tik ob državni cesti G I-6. Tekom postopka se je izkazala zahteva po proučitvi ustreznega prometnega priključka tega območja, s tem namenom je bila pridobljena variantna rešitev šestkrakega krožišča, ki delno posega tudi izven ZN v izdelavi, v plansko celoto UN Center Pivke.

Postopek sprememb in dopolnitev prostorskega izvedbenega akta se pripravi in sprejme v skladu s 34. členom ZUreP-1, ki dopušča skrajšan postopek v primeru, če se spremembe nanašajo na načrtovanje posamičnih objektov, za katere ni predpisana obveznost presoje vplivov na okolje in predlagane spremembe bistveno ne vplivajo na kulturno dediščino in rabo sosednjih zemljišč ali objektov.

2

(predmet in programska izhodišča)

Predmet sprememb in dopolnitev UN Center Pivke (Uradni list RS, št. 20/98) je umestitev dela prostorske ureditve – šestkrakega krožišča v obstoječi trasi državne ceste G I-6, na podlagi pridobljenih strokovnih podlag.

Vsebinska sprememb in dopolnitev UN mora biti pripravljena v skladu z veljavno prostorsko zakonodajo ter podzakonskimi predpisi, po navodilu o vsebini posebnih strokovnih podlag in o vsebini prostorsko izvedbenih aktov (Uradni list SRS, št. 14/85), ob upoštevanju vseh podzakonskih predpisov, ki bodo sprejeti tekom postopka.

3

(območje sprememb in dopolnitev)

Območje sprememb in dopolnitev se načrtuje na parcelah št. 1102/9, 1092, 4385/1, vse k.o. Petelinje.

4

(nosilci urejanja prostora)

V pripravo in sprejem se vključijo nosilci urejanja, ki dajejo smernice in mnenja:

- Ministrstvo za zdravje, Zdravstveni inšpektorat RS, Enota Postojna, Kolodvorska 5, Postojna,
- Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izpostava Postojna, Kolodvorska 5, Postojna,
- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, ARSO, Sektor za varstvo narave, Vojkova 1/b, Ljubljana,
- Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste, Tržaška 19, Ljubljana,
- Kovod d.o.o., Jeršice 3, Postojna,
- Elektro Primorska, PE Sežana, Partizanska 47, Sežana,
- Telekom Slovenije, PE Koper, Kolodvorska 9, Koper,
- Občina Pivka

Kolikor se tekom postopka ugotovi, da je potrebno pridobiti predhodne smernice in pogoje ter mnenja subjektov, ki niso navedeni v prejšnjem odstavku, se le-te pridobi v postopku.

5

(strokovne podlage, način pridobitve strokovnih rešitev, pridobitev geodetskih podlag)

Za potrebe izdelave sprememb in dopolnitev UN Center se uporabijo strokovne podlage oziroma izbrana prostorska rešitev pridobljena v pripravi ZN »Motel P1 S 11«.

Geodetske podlage, v merilu 1:500, so izdelane.

6

(nosilci aktivnosti postopka)

Koordinator postopka in nosilec vseh aktivnosti za pravo in sprejem dokumenta je Občina Pivka.

Izdelovalec sprememb in dopolnitev se izbere v skladu z zakonom o javnih naročilih, izpolnjevati mora pogoje določene z zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02), ter mora prostorski akt pripraviti v vsebino, določeno v tem zakonu.

7

(okvirni terminski plan)

Okvirni terminski plan je:

- pridobitev smernic in pogojev nosilcev urejanja prostora po programu priprave 15 dni
- izdelava predloga 7 dni, po prejemu smernic
- javna razgrnitev in javna razprava 15 dni po pripravi predloga
- dopolnitev predloga v skladu s stališči in pripombami iz javne razprave
- pridobitev mnenj pristojnih nosilcev prostora 15 dni
- sprejem predloga na Občinskem svetu občine Pivka
- objava odloka v Uradnem listu RS.

8

(finančna sredstva)

Obveznosti v zvezi s financiranjem izdelave akta gredo iz proračuna Občine Pivka za leto 2003.

9

Te spremembe in dopolnitve programa priprave začnejo veljati z dnem objave v Uradnem listu.

Št. 3505-1/03

Postojna, dne 6. novembra 2003.

Župan

Občine Pivka

Robert Smrdelj l. r.

POSTOJNA

4878. Sklep o javni razgrnitvi predloga občinskega lokacijskega načrta Poslovno obrtna cona Veliki Otok

Na podlagi prvega odstavka 31. člena v povezavi z drugim odstavkom 77. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr. in 58/03 – ZZK-1) ter 36. in 99. člena statuta Občine Postojna in 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00, 51/02) župan Občine Postojna sprejme

SKLEP

o javni razgrnitvi predloga občinskega lokacijskega načrta Poslovno obrtna cona Veliki Otok

I

Javno se razgrne predlog z obveznimi prilogami:

- občinskega lokacijskega načrta Poslovno obrtna cona Veliki Otok, ki ga je izdelala Majda Zupanič, udia, Kranj, št. projekta 4/2003, november 2003.

II

Javna razgrnitev bo potekala v času od 24. 11. 2003 do 24. 12. 2003 v prostorih Občine Postojna, Ljubljanska 4, Postojna in na sedežu Krajevne skupnosti Postojna.

Javna obravnava bo potekala 11. 12. 2003 s pričetkom ob 17. uri v sejni sobi Kulturnega doma v Postojni (vhod s Prešernove ulice).

V času javne razgrnitve in obravnave lahko na razgrnitveni predlog podajo pripombe in predloge vsi zainteresirani organi, organizacije in posamezniki. Pripombe in predloge se lahko poda pisno ali v ustni obliki na javni obravnavi, kot zapis v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve do konca javne razgrnitve ali v pisni obliki na naslov Občine Postojna.

III

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati z dnem objave.

Št. 350-03-1/03

Postojna, dne 10. novembra 2003.

Župan

Občine Postojna

Jernej Verbič l. r.

4879. Sklep o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje, ki se ureja z občinskim lokacijskim načrtom Kazarje in predloga občinskega lokacijskega načrta Kazarje

Na podlagi prvega odstavka 31. člena v povezavi z drugim odstavkom 77. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr. in 58/03 – ZZK-1) ter 36. in 99. člena statuta Občine Postojna in 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00, 51/02) župan Občine Postojna sprejme

SKLEP

o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje, ki se ureja z občinskim lokacijskim načrtom Kazarje in predloga občinskega lokacijskega načrta Kazarje

I

Javno se razgrne predlog z obveznimi prilogami:

- sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za ob-

močje, ki se ureja z občinskim lokacijskim načrtom Kazarje, ki ga je izdelalo podjetje AGA Atelje za geodezijo in arhitekturo d.o.o., Postojna, št. projekta 31/03, september 2003;

- občinskega lokacijskega načrta Kazarje, ki ga je izdelalo podjetje AGA Atelje za geodezijo in arhitekturo d.o.o., Postojna, št. projekta 33/03, oktober 2003.

II

Javna razgrnitev bo potekala v času od 24. 11. 2003 do 24. 12. 2003 v prostorih Občine Postojna, Ljubljanska 4, Postojna in na sedežu Krajevne skupnosti Postojna.

Javna obravnava bo potekala 17. 12. 2003 s pričetkom ob 17. uri v sejni sobi Kulturnega doma v Postojni (vhod s Prešernove ulice).

V času javne razgrnitve in obravnave lahko na razgrnjevanje predloga podajo pripombe in predloge vsi zainteresirani organi, organizacije in posamezniki. Pripombe in predloge se lahko poda pisno ali v ustni obliki na javni obravnavi, kot zapis v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve do konca javne razgrnitve ali v pisni obliki na naslov Občine Postojna.

III

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati z dnem objave.

Št. 350-03-4/03

Postojna, dne 10. novembra 2003.

Župan
Občine Postojna
Jernej Verbič l. r.

4880. Sklep o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje stanovanjske gradnje Ovčje staje – Postojna in predloga sprememb zazidalnega načrta Ovčje staje

Na podlagi prvega odstavka 31. člena v povezavi z drugim odstavkom 77. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr. in 58/03 – ZZK-1) ter 36. in 99. člena statuta Občine Postojna in 33. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00, 51/02) župan Občine Postojna sprejme

S K L E P

o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje stanovanjske gradnje Ovčje staje – Postojna in predloga sprememb zazidalnega načrta Ovčje staje

I

Javno se razgrne predlog z obveznimi prilogami:

- spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje stanovanjske gradnje Ovčje staje – Postojna, ki ga je izdelalo podjetje AGA Atelje za geodezijo in arhitekturo d.o.o., Postojna, št. projekta 44/03, avgust 2003;

- spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta Ovčje staje, ki ga je izdelalo podjetje AGA Atelje za geodezijo in arhitekturo d.o.o., Postojna, št. projekta 29/03, avgust 2003.

II

Javna razgrnitev bo potekala v času od 24. 11. 2003 do 24. 12. 2003 v prostorih Občine Postojna, Ljubljanska 4, Postojna in na sedežu Krajevne skupnosti Postojna.

Javna obravnava bo potekala 18. 12. 2003 s pričetkom ob 17. uri v sejni sobi Kulturnega doma v Postojni (vhod s Prešernove ulice).

V času javne razgrnitve in obravnave lahko na razgrnjevanje predloga podajo pripombe in predloge vsi zainteresirani organi, organizacije in posamezniki. Pripombe in predloge se lahko poda pisno ali v ustni obliki na javni obravnavi, kot zapis v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve do konca javne razgrnitve ali v pisni obliki na naslov Občine Postojna.

III

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati z dnem objave.

Št. 350-03-3/00

Postojna, dne 10. novembra 2003.

Župan
Občine Postojna
Jernej Verbič l. r.

PREBOLD**4881. Sklep o ukinitvi javnega dobra**

Na podlagi 15. člena statuta Občine Prebold (Uradni list RS, št. 21/99) je Občinski svet občine Prebold na 11. redni seji dne 6. 11. 2003 sprejel

S K L E P**o ukinitvi javnega dobra**

1. člen

S tem sklepom se ukine javno dobro na parceli št. 1350/300 – neplodno v izmeri 725 m², ki je vpisana v ZKV: seznam I., k.o. Latkova vas, kot javno dobro.

2. člen

Nepremičnina iz 1. člena tega sklepa preneha imeti značaj javnega dobra in se odpiše od ZKV: seznam I., k.o. Latkova vas, ter se vpiše v nov ZKV te iste k.o., in v tem novem ZKV vknjiži lastninska pravica na ime Občina Prebold, Hmeljarska 3, p. Prebold.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Prebold, dne 6. novembra 2003.

Župan
Občine Prebold
Vinko Debelak, univ. dipl. inž. grad. l. r.

ROGAŠKA SLATINA

4882. Odlok o lokacijskem načrtu območja S3/B – prometna ureditev v Rogaški Slatini

Na podlagi 12. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, popr. 8/03) in 16. člena statuta Občine Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 31/99, 28/01 in 69/03) je Občinski svet občine Rogaška Slatina na 9. redni seji dne 29. 10. 2003 sprejel

O D L O K

o lokacijskem načrtu območja S3/B – prometna ureditev v Rogaški Slatini

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se ob upoštevanju prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Rogaška Slatina sprejme Lokacijski načrt za odsek ceste v naselje Žibernik (v nadaljevanju: lokacijski načrt), ki ga je izdelal URBIS, urbanizem, arhitektura, projektiranje d.o.o. Maribor, v septembru 2003 pod številko projekta 407-LN/2002.

2. člen

Lokacijski načrt vsebuje besedilo in grafične prikaze, ki se nanašajo na območje ceste v Žibernik od predvidene ga krožišča na regionalni cesti R3 – 685, odsek 7495 v km 2+120 do vključitve v obstoječo Prvomajsko ulico in ulico Žibernik, priključnih cest in drugih ureditev ter na lego, potek, zmožljivosti, velikost in oblikovanje objektov, naprav in ureditev.

Tekstualni del obsega:

- obrazložitev in utemeljitev lokacijskega načrta,
- opis prostorskih pogojev za realizacijo,
- opis potrebnih infrastrukturnih objektov in naprav ter predstavitev in prilagoditev obstoječih infrastrukturnih objektov in naprav,
- opis prostorskih rešitev po posameznih področjih,
- rešitve v zvezi z zaščito pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- seznam parcel v ureditvenem območju lokacijskega načrta,

- oceno stroškov za izvedbo lokacijskega načrta,
- etape izvajanja,
- soglasja in mnenja.

Grafični del obsega:

- izsek iz urbanistične zasnove naselja Rogaška Slatina M 1: 5000,
- pregledno situacijo M 1: 5000,
- situacijo obstoječega stanja z mejo območja obdelave M 1: 1000,
- ureditveno situacijo M 1: 1000,
- situacijo komunalnih naprav M 1: 1000,
- normalni prečni profil M 1: 100,
- vzdolžni profil M 1: 1000/100,
- obodno parcelacijo in načrt gradbenih parcel M 1: 1000,
- tehnični elementi za zakoličenje objektov in parcel M 1: 1000.

II. OBSEG UREDITVENEGA OBMOČJA

3. člen

Trasa ceste ter vsi spremljajoči objekti obsegajo parcele ali dele parcel po naslednjih katastrskih občinah:

k.o. Rogaška Slatina:

1/2, 1/4, 1/5, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 8/1, 9/1, 9/2, 10/1, 10/2, 11/2, 12/2, 13, 14/1, 15/2, 15/3, 17, 19/1, 19/2, 19/3, 23, 474/1, 478/4, 493, 577, 578, 579/1, 579/2, 586, 587, 588, 589/1, 589/3, 595/1, 602, 603/1, 605, 612, 619/3, 667/2, 670, 671, 672, 1768/2, 1768/3, 1768/6, 1768/7, 1768/8, 1768/9, 1768/10, 1768/12, 1768/13, 1768/14, 1768/15, 1768/18, 1769/1, 1769/2, 1775, 1791/1, 1806/1, 1806/2, 1807;

k.o. Ratanska vas:

164/3, 209/1, 209/2, 213, 553/3.

4. člen

Na območju iz prejšnjega člena, bo zgrajena cesta v Žibernik, pripadajoča križišča in pododseki (deli) priključnih cest, vsi spremljajoči objekti, nadomestna prometna in komunalna infrastruktura ter vsi objekti, ki so potrebni za nemoteno delovanje ali zmanjšanje vplivov novogradnje na okolje. K temu se štejejo tudi vsi protihrupni ukrepi (pasivna zaščita).

5. člen

Na obravnavanem odseku bo cesta v Žibernik zgrajena v naslednjem profilu:

Na pododseku med regionalno cesto in priključkom (križiščem) severno od potoka Mrzlek (dolžina ca. 420 m) bo nova cesta v naselje Žibernik zgrajena v naslednjem profilu:

– vozišče 2 x 3,25 m	6,50 m
– zelenica ob severo-vzhodni strani	1,50 m
– pločnik, ob severo-vzhodni strani kot skupna peš in kolesarska pot 2 x 1,50 m	3 m
– bankine (berme) 2 x 1 m (min.)	2 m
Skupaj	13 m

Na odseku od potoka Mrzlek do Prvomajske ulice je ureditev prečnega profila enaka, le da se zelenica in pločnik nahajata ob zahodni strani vozišča oziroma neposredno ob vzhodni strani Negonjskega potoka.

Na odseku od Negonjskega potoka do ulice Žibernik ima cesta prav tako enak profil ureditve tako, da sta zelenica in pločnik ob severni strani vozišča.

Priključki na obstoječe ulice so predvideni v širini vozišča 6 m in bankino oziroma pločnikom v širini 1,50 m obojestransko.

V višinskem (vertikalnem) smislu se osnovna trasa vzpenja od juga proti severu, prilagojeno obstoječemu stanju terena tako, da nasipi niso višji (povprečno) od 0,50 m nad obstoječim terenom.

Računska vozna hitrost za dimenzioniranje elementov, znaša 50 km/h (mestno območje).

6. člen

Na odseku ceste v Žibernik je izvesti naslednja križišča oziroma priključki:

– navezava (priključitev) na regionalno cesto R III – 685, odsek 7495 v km 2 + 120 na zahodni krak bodočega krožišča. Krožišče (pri Elektro) ni predmet obdelave te dokumentacije,

– križišče z novo cesto v naselje Žibernik in lokalne ulice ob severni strani gasilskega doma, kot polno »T« križišče, brez ločenih levozavijalnih pasov,

– križišče z novo cesto v naselje Žibernik in lokalne ulice (Spodnja cesta), kot polno »T« križišče, brez ločenih levozavijalnih pasov,

– križišče obeh novih obravnavanih tras severno od potoka Mrzlek, kot polno »T« križišče, brez ločenih levozavijalnih pasov,

– križišče z novo cesto v naselje Žibernik in lokalne ulice ob severni strani bivše konfekcije Kors, kot polno »T« križišče, brez ločenih levozavijalnih pasov,

– križišče nove ceste v Žibernik in Prvomajske ulice ter ulice Žibernik, kot krožno križišče (krožišče).

7. člen

Za premostitev potoka Mrzlek in Nagonjskega potoka je potrebno izvesti premostitvena objekta – propusta v naslednjem profilu:

– hodnik z ograjo 1 + 4,75 m	5,75 m
– vozišče 2 x 3,25	6,50 m
– skupaj	12,25 m

Kot križanja 65° (83°), prečni sklon znaša 2%, vzdolžni sklon na mostu je 0,5%

Detaljne dimenzije objekta se določijo v projektni dokumentaciji v skladu s pogoji hidrologije in detajlnih geoloških raziskav.

8. člen

Promet pešcev in kolesarjev je speljan ločeno od vozišča na pločniku, ki predstavlja skupno peš in kolesarsko pot. Širina je 3 m.

V južnem delu je ta element ob severo-vzhodni strani vozišča, v severnem delu ob zahodni strani vozišča in v zahodnem delu ob severni strani vozišča.

9. člen

Prometni režim ceste v Žibernik se izvede tako, da je odsek od regionalne ceste do navezave na Prvomajsko ulico na celotni potezi prednosten, vse ostale ulice se nanjo priključujejo prometno podrejeno.

Spremeni se prometni režim na Spodnji cesti tako, da postane enosmerna iz smeri zahod – vzhod (proti Prvomajski ulici).

III. POGOJI ZA URBANISTIČNO, ARHITEKTURNO IN KRAJINSKO OBLIKOVANJE

10. člen

Prostorsko in nivoletno se trasa prilagodi obstoječemu stanju in razmeram v prostoru. Ohraniti je potrebno vse obstoječe vhode in dostope. Niveleto voditi tako, da ni ogrožena poplavna varnost.

Za dostop do nezazidanih površin se predvidijo dodatni dostopi v obliki priključka ali preko pogreznjenega robnika.

Vsi elementi upoštevajo rang ceste t.j. mestne ceste.

Na odseku, kjer poteka cesta v nasipu morajo biti brežine nasipov mehko izpeljane v obstoječi teren, ustrezno biotehnično utrjene, zavarovane in zatravljene.

IV. POGOJI ZA KOMUNALNO UREJANJE OBMOČJA

11. člen

Pri izgradnji ceste v Žibernik je potrebno upoštevati vso obstoječo in predvideno komunalno infrastrukturo. Vsa križanja se morajo izvesti v skladu s pogoji upravljalcev. Pred gradnjo je potrebno obstoječe vode zakoličiti in določiti njihovo natančno lego.

Detaljne rešitve se obdelajo v projektni dokumentaciji. Možna so odstopanja od predvidenih rešitev opredeljenih v tem odloku, če so rešitve utemeljene iz tehničnega in ekonomskega vidika in ne vplivajo na koncept ostalih rešitev.

12. člen

V okviru gradnje ceste v Žibernik so predvidene naslednje ureditve:

Vodovod

V prvi fazi je potrebno izvesti zakoličbo vseh obstoječih cevovodov. Na mestih križanj je potrebno izvesti ustrezne zaščitne ukrepe. Posamezni odseki se po potrebi prestavijo oziroma prilagodijo predvideni trasi ceste. Vsa dela izvajati v skladu s pogoji upravljalca.

V času gradnje je treba zagotoviti nemoteno oskrbo na celotnem odseku. Potrebno je zagotoviti prevezave vseh lokalnih in hišnih priključkov. Za nemoteno oskrbo v času gradnje je potrebno izvestičasne obvoje.

Kanalizacija in odvod meteoroidnih vod

Na območju trase je zgrajeno obstoječe kanalizacijsko omrežje, ki ga je na mestih križanja potrebno ustrezno zaščititi oziroma po potrebi prestaviti. Vsa križanja ceste prilagoditi niveleti predvidene ceste in prometnim obremenitvam.

Za odvod meteoroidnih vod iz ceste je potrebno zgraditi meteoroidno kanalizacijo. Izpust meteoroidnih vod se izvede preko ustrezno dimenzioniranih peskolovov in lovilcev olj s koalescenčnimi filtri v obstoječe vodotoke. Predvidena je izgradnja izpustnih objektov pred izpustom v Nagonjski potok in potok Mrzlek. Odsek od Nagonjskega potoka do navezave na regionalno cesto se odvodnjava v obstoječi jarek ob železnici. Izpusti v vodotoke se izvedejo ob upoštevanju hidroloških pogojev.

Pri izgradnji je potrebno upoštevati, da je minimalni odmik med kanalizacijo in vodovodom 3 m (horizontalni odmik) oziroma 0,50 m (vertikalni odmik). V primeru, da predpisanih odmikov ni možno doseči, je potrebno izvesti vodovod v dodatni zaščiti.

Električno omrežje

Predvidena trasa tangira obstoječe elektro omrežje nizke in visoke napetosti.

Vse električne vode je potrebno pred pričetkom del zakoličiti in določiti njihovo natančno lego. Vse eventualne prestavitve in zaščite se izvedejo v skladu s pogoji upravljalca.

Na celotnem odseku ulice se predvidi izvedba javne razsvetljave. Razsvetljava je predvidena v pločniku oziroma v zelenici med posameznimi drevesi drevoreda. Tip razsvetljave se definira v projektni dokumentaciji.

Vročevod

Predvidena trasa ceste križa obstoječi vročevod, ki je položen v območju peš podhoda pod železnico.

Vročevod je potrebno ustrezno zaščititi. Križanje se izvede v skladu s tehnično rešitvijo in pogoji upravljalca.

Vsa dela na vročevodu je potrebno izvajati tako, da ne pride do motenj oskrbe.

Telekomunikacijsko omrežje, omrežje KTV

Predvidena teras tangira obstoječe omrežje zvez.

Pred pričetkom del je potrebno vse vode zakoličiti in ugotoviti njihovo natančno lego. Vsa dela je potrebno izvajati v skladu s pogoji upravljalcev.

V celotni trasi se v pločniku predvidi koridor za položitev ustrezne cevne kanalizacije za kasnejše uvlačenje kablov.

Plinovod

Izgradnja ceste v Žibernik tangira obstoječe plinovodno omrežje.

V prvi fazi je potrebno izvesti zakoličbo vseh obstoječih cevovodov. Na mestih križanj je potrebno izvesti ustrezne zaščitne ukrepe. Posamezni odseki se po potrebi prestavijo oziroma prilagodijo predvideni trasi ceste. Vsa dela je potrebno izvajati v skladu s pogoji upravljalca.

Pri izvedbi je potrebno upoštevati varovalni pas plinovoda, ki znaša min. 2 m od osi plinovoda. Vsa dela v tem območju izvajati ročno oziroma pod nadzorom upravljalca.

V. OKOLJEVARSTVENI IN DRUGI POGOJI ZA IZVEDBO POSEGOV V PROSTOR

13. člen

Vodnogospodarske ureditve in varovanje vodnih virov

Za varstvo kvalitete podtalnice se izvedejo naslednji ukrepi:

- odvod meteornih vod iz cestišča se izvede preko vodotesne meteorne kanalizacije,
- izpusti v vodotoke se izvedejo preko objektov predčiščenja (peskolov, lovilec olj s koalescenčnim filtrom),
- pri izvajanju gradbenih in pripravljalnih del mora izvajalec zagotoviti vse potrebne varstvene ukrepe in takšno organizacijo na gradbišču, da se preprečijo morebitna razlita nevarnih snovi v podtalje oziroma površinske vodotoke. Pri gradnji je dovoljeno uporabljati samo takšne materiale, ki kasneje ne morejo ogroziti podtalnice.

Na območju površinskih vodotokov se izvedejo naslednji ukrepi:

- na območju obdelave je sotočje obeh potokov, ki ostane nedotaknjeno,
- križanje potoka in ceste se izvede s premostitvenim objektom – propustom,
- z izvedbo ceste je potrebno zagotoviti poplavno varnost. Temu ustrezno se ob upoštevanju izsledkov hidravlične analize območja oblikuje niveletni potek trase in ostali ukrepi, ki preprečujejo negativni vpliv na vodni režim,
- struge potokov ostanejo nedotaknjene. V času gradnje odseka ob Negonjskem potoku je potrebno zagotoviti, da ne pride do porušitve brežin in posegov v območje potoka.

14. člen

Ureditve območja kmetijskih zemljišč in varstvo kmetijskih zemljišč

Prst se odstrani in odloži tako, da se ohrani njena rodovitnost in količina. Pri izvedbi je treba ločiti zgornji humusni sloj prsti od spodnjih slojev.

Rodovitna prst, ki se uporabi za rekultivacijo, mora biti shranjena na ustreznih lokacijah ob trasi v nasipih do višine 1,20 m.

Pri gradnji je treba omejiti gibanje strojev na območju same trase, da ne pride do nepotrebnih poškodb na kmetijskih zemljiščih.

15. člen

Varovanje objektov in območij kulturne dediščine

V območju izključne rabe in vplivnem območju ni evidentiranih objektov kulturne dediščine.

16. člen

Varovanje objektov in območij naravne dediščine

V območju izključne rabe in vplivnem območju ni evidentiranih objektov naravne dediščine.

17. člen

Varovanje pred hrupom

Na osnovi prognoze prometa za plansko obdobje (leto 2020) je za varovanje objektov pred prekomernim hrupom predvidena pasivna zaščita enega večstanovanjskega objekta. Pasivna zaščita se izvede na podlagi predhodno opravljenih meritev v stanovanjskih prostorih. Meritve se izvedejo v skladu z monitoringom. Ukrepi se izvajajo takrat, ko je ugotovljena prekoračitev zakonsko določenih vrednosti. Pasivna zaščita se izvede na objektih v skladu s seznamom iz elaborata.

Investitor mora po začetku obratovanja začeti z izvajanjem monitoringa hrupa in preverjanja ustreznosti izvedenih protihrupnih ukrepov.

18. člen

Varstvo zraka

Zaradi predvidenega prometa se bo v času obratovanja onesnaženost zraka zaradi emisij škodljivih snovi na območju ob trasi povečala. Kljub poteku trase v pretežnem delu po naseljenem območju, vpliv na kvaliteto bivalnih razmer ne bo občuten. Posebni aktivni ukrepi v času obratovanja niso potrebni.

19. člen

Varstvo pred požarom

Pri izdelavi projektne dokumentacije in izvedbi je potrebno upoštevati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe s katerimi bodo zagotovljeni:

- pogoji za varen umik ljudi in premoženja,
- potrebni odmiki med objekti oziroma ustrezna požarna ločitev objektov, s čimer bodo zagotovljeni pogoji za omejevanje širjenja ognja ob požaru,
- prometne in delovne površine za intervencijska vozila v skladu s SIST DIN 14090,
- viri za zadostno oskrbo z vodo za gašenje požarov v skladu s pravilnikom o tehničnih normativih za hidrantno omrežje za gašenje požarov (Uradni list RS, št. 30/91).

VI. ETAPNOST IZVEDBE LOKACIJSKEGA NAČRTA

20. člen

Dopustna je etapna izgradnja ceste, tako, da se izvajajo posamezni odseki, ki predstavljajo zaključeno funkcionalno celoto (med posameznimi križišči ipd.). V prvi fazi se izvedejo prestavitve oziroma novogradnje posameznih infrastrukturnih naprav. Vse komunalne vode je potrebno zgraditi tako, da bodo omogočali končno fazo izvedbe.

VII. REŽIM IN ZAČASNA NAMEMBNOST ZEMLJIŠČ

21. člen

Na območju lokacijskega načrta se do začetka izvedbe načrtovanih posegov v prostor ohrani namembnost zemljišč in objektov po stanju ob sprejetju lokacijskega načrta.

Pri polaganju komunalnih vodov v območju urejanja je potrebno upoštevati končno stanje izvedbe.

VIII. OBVEZNOSTI INVESTITORJA IN IZVAJALCEV

22. člen

Poleg vseh obveznosti, navedenih v predhodnih členih te uredbe, so obveznosti investitorja in izvajalcev med gradnjo in po njej:

– promet med gradnjo ceste, priključnih cest in vodo-
tokov organizirati tako, da ne bo večjih zastojev na obstoje-
čem prometnem omrežju;

– pred pričetkom gradnje izdelati načrt organizacije
gradbišča in prometa v času gradnje in ga uskladiti z lokalno
skupnostjo;

– med gradnjo zagotoviti vse potrebne varnostne ukre-
pe in organizacijo na gradbišču, da bo preprečeno onesna-
ževanje okolja in voda, ki bi nastalo zaradi prevoza, skladi-
ščenja in uporabe goriv in drugih škodljivih snovi. Ob
morebitni nezgodi zagotoviti takojšnje ukrepanje za to uspo-
sobljenih delavcev;

– pred začetkom gradnje skupaj z upravljalcem eviden-
tirati stanje obstoječe infrastrukture;

– omogočiti dostop do vseh objektov in zemljišč med
gradnjo in po njej;

– med gradnjo zagotoviti nemoteno komunalno in ener-
getske oskrbo objektov preko obstoječih infrastrukturnih
objektov in naprav;

– zavarovati gradbišča tako, da bodo zagotovljeni var-
nost in nemotena uporaba sosednjih objektov ter nemoten
odtok vode;

– v skladu z veljavnimi predpisi odpraviti v najkrajšem
možnem času morebitne negativne posledice, ki bi nastale
zaradi gradnje in obratovanja ceste in priključnih cest;

– o pričetku del oziroma gradnje obvestiti vse upravljal-
ce, katerih objekti in naprave so s predvidenim posegom
tangirani.

Ti ukrepi niso vključeni v ureditveno območje tega lo-
kacijskega načrta. Zanje mora investitor pridobiti ustrezno
prostorsko dokumentacijo in dovoljenje za posege v pro-
stor.

Pri izdelavi projektne dokumentacije in izvedbi je potre-
bno upoštevati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe s
katerimi bodo zagotovljeni:

– pogoji za varen umik ljudi in premoženja,
– potrebni odmiki med objekti oziroma ustrezna požar-
na ločitev objektov, s čimer bodo zagotovljeni pogoji za
omejevanje širjenja ognja ob požaru,

– prometne in delovne površine za intervencijska vozi-
la v skladu s SIST DIN 14090,

– viri za zadostno oskrbo z vodo za gašenje požarov v
skladu s pravilnikom o tehničnih normativih za hidrantno
omrežje za gašenje požarov (Uradni list RS, št. 30/91).

IX. TOLERANCE

23. člen

Vse stacionaže in dimenzije, navedene v tem odloku,
se morajo natančneje določiti v projektni dokumentaciji za
pridobitev dovoljenja za graditev.

Pri realizaciji lokacijskega načrta so dopustna odsto-
panja od rešitev določenih s tem odlokom, če se pri nadalj-
njem podrobnejšem proučevanju poiščejo tehnične rešitve,
ki so primernejše iz cestnega, prometno tehničnega, oko-
ljevarstvenega in oblikovalskega vidika. Na ta način se ne
smejo poslabšati prostorske in okoljske razmere. Ta odsto-
panja ne smejo biti v nasprotju z javnimi interesi in morajo z
njimi soglašati organi in organizacije, ki jih ta odstopanja
zadevajo.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen

Lokacijski načrt je na vpogled na Občini Rogaška Sla-
tina.

25. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Ura-
dnem listu Republike Slovenije.

Št. 06202-009-01/2003

Rogaška Slatina, dne 29. oktobra 2003.

Župan
Občine Rogaška Slatina
mag. Branko Kidrič l. r.

4883. Odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj, ceni za stavbna zemljišča in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v letu 2004

Na podlagi 21. in 29. člena zakona o lokalni samou-
pravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94, 57/94, 14/95,
20/95, 63/95, 73/95, 9/96, 39/96, 44/96, 26/97,
70/97, 10/98, 68/98, 74/98, 12/99, 16/99, 59/99,
70/00, 100/00, 28/01, 87/01, 16/02 in 51/02) in v skla-
du z določbami pravilnika o enotni metodologiji za izračun
prometne vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj ter drugih
nepremičnin (Uradni list SRS, št. 8/87) ter 16. člena statuta
Občine Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 31/99, 28/01
in 69/03) je Občinski svet občine Rogaška Slatina na
9. redni seji dne 29. 10. 2003 sprejel

ODLOK

o povprečni gradbeni ceni stanovanj, ceni za stavbna zemljišča in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v letu 2004

1. člen

Povprečna gradbena cena za m² koristne stanovanj-
ske površine, ki se izračuna po JUS U.C2.100, III. stopnje
opremljenosti zmanjšana za povprečne stroške urejanja stav-
bnega zemljišča in za vrednost zemljišča na dan 1. 1. 2004
za območje Občine Rogaška Slatina znaša 149.157 SIT.

2. člen

Cena za stavbno zemljišče se oblikuje po območjih
urejanja in odstotkih od povprečne gradbene cene, določe-
ne v prejšnjem členu.

Stavbna zemljišča so razdeljena v tri skupine – obmo-
čja v skladu z odlokom o nadomestilu za uporabo stavbnega
zemljišča.

Odstotki za posamezna območja znašajo:

– za I. območje	2%
– za II. območje	1,2%
– za III. območje	0,9%.

3. člen

Povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zem-
ljišč na območju občine Rogaška Slatina za III. stopnjo
opremljenosti in gostoto naseljenosti 100 do 200 prebival-
cev na hektar znašajo na dan 1. 1. 2004 22.374 SIT za m²
koristne stanovanjske površine in od tega:

– stroški za naprave individualne komunalne rabe
10.068 SIT za m² koristne stanovanjske površine,
– stroški za naprave kolektivne komunalne rabe 12.306
SIT za m² koristne stanovanjske površine.

4. člen

Tako določena gradbena cena, cena za stavbno zemljišče in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč se mesečno valorizirajo v skladu z indeksom rasti cen za obračun razlike v ceni gradbenih storitev v Sloveniji, ki ga vsak mesec izračunava Združenje za gradbeništvo in IGM Slovenije pri Gospodarski zbornici Slovenije.

5. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj, ceni za stavbna zemljišča in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v letu 2003 (Uradni list RS, št. 96/02).

6. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se začne uporabljati s 1. 1. 2004.

Št. 06202-009-06/2003

Rogaška Slatina, dne 29. oktobra 2003.

Župan
Občine Rogaska Slatina
mag. Branko Kidrič l. r.

4884. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun komunalnih taks v letu 2004

Na podlagi 18. člena odloka o komunalnih taksah v Občini Rogaska Slatina (Uradni list RS, št. 61/96, 91/99 in 26/00) in na podlagi 16. člena statuta Občine Rogaska Slatina (Uradni list RS, št. 31/99, 28/01 in 69/03) je Občinski svet občine Rogaska Slatina na 9. redni seji dne 29. 10. 2003 sprejel

S K L E P

o uskladitvi vrednosti točke za izračun komunalnih taks v letu 2004

1

Vrednost točke za izračun komunalnih taks v Občini Rogaska Slatina v letu 2004 znaša 17 SIT.

2

Vrednost točke, določene s tem sklepom, se uporablja od 1. 1. 2004 dalje.

3

Z dnem uveljavitve tega sklepa se preneha uporabljati sklep o določitvi vrednosti točke za izračun komunalnih taks v letu 2003 (Uradni list RS, št. 96/02).

4

Ta sklep začne veljati z dnem 1. 1. 2004.

Št. 06202-0009-07/2003

Rogaška Slatina, dne 29. oktobra 2003.

Župan
Občine Rogaska Slatina
mag. Branko Kidrič l. r.

4885. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2004

Na podlagi 15. člena odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 16/96, 35/97, 9/98, 45/03 in 65/03) in 16. člena statuta Občine Rogaska Slatina (Uradni list RS, št. 31/99, 28/01 in 69/03) je Občinski svet občine Rogaska Slatina na 9. redni seji dne 29. 10. 2003 sprejel

S K L E P

o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2004

1

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2004 znaša 0,17 SIT.

2

Vrednost točke iz tega sklepa se uporablja od 1. 1. 2004 dalje.

3

Z začetkom uporabe tega sklepa preneha veljati sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2003, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 96/02.

4

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 06202-009-08/2003

Rogaška Slatina, dne 29. oktobra 2003.

Župan
Občine Rogaska Slatina
mag. Branko Kidrič l. r.

VSEBINA

VLADA

4849. Uredba o izvedbi postopkov oddaje skupnih javnih naročil za potrebe upravnih organov 15177
4850. Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Arboretum Volčji Potok 15179

MINISTRSTVA

4851. Sklep o začetku uradne uporabe digitalnega katastrskega načrta 15183
4852. Pravilnik o službeni oceni 15184
4853. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri razstreljevanju, kadar gre za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, izvajanje drugih rudarskih del in izvajanje razstreljevalnih del v drugih dejavnostih 15193
4854. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri skladiščenju in izrabi sekundarnih ali trenutno odpadnih surovin v rudarstvu 15215
4855. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin 15224
4856. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri prevažanju v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin 15254
4857. Pravilnik o pogojih za uporabo virov ionizirajočih sevanj v zdravstvu 15314
4858. Pravilnik o obrazcu napovedi za odmero davka od premoženja na posest plovnih objektov dolžine najmanj 8 metrov 15320
4859. Minimalna zajamčeno donosnost na vplačano čisto premijo prostovoljnega dodatnega zavarovanja za mesec oktober 2003 15322
4860. Odločba o razširitvi imenovanja za izvajanje overitev meril 15322
4861. Odločba o imenovanju za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril 15322
4862. Odločba o razširitvi imenovanja za izvajanje postopkov ugotavljanja skladnosti ter rednih in izrednih overitev meril 15323

OBČINE

BLED

4863. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Bled za leto 2003 15325

BRASLOVČE

4864. Pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Braslovče 15327

BREZOVICA

4865. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Brezovica za leto 2003 15329

DOBREPOLJE

4866. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč 15330
4867. Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Dobrepolje 15330

GROSUPLJE

4868. Odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori III 15331
4869. Odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Dvori IV 15333
4870. Obvezna razlaga odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin srednjeročnega in dolgoročnega plana Občine Grosuplje za obdobje od leta 1996–2000 15335
4871. Sklep o vrednosti točke za izračun komunalnih taks v Občini Grosuplje 15336
4872. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Grosuplje 15336

HORJUL

4873. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004 15336

KAMNIK

4874. Cenik proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja 15337

KRANJ

4875. Odlok o priznanjih v Mestni občini Kranj 15337

MAJŠPERK

4876. Odlok o spremembah odloka o proračunu Občine Majšperk za leto 2003 15338

PIVKA

4877. Program priprave sprememb in dopolnitev UN Center Pivke 15339

POSTOJNA

4878. Sklep o javni razgrnitvi predloga občinskega lokacijskega načrta Poslovno obrtna cona Veliki Otok 15340
4879. Sklep o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje, ki se ureja z občinskim lokacijskim načrtom Kazarje in predloga občinskega lokacijskega načrta Kazarje 15340
4880. Sklep o javni razgrnitvi predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Postojna za območje stanovanjske gradnje Ovčje staje – Postojna in predloga sprememb zazidalnega načrta Ovčje staje 15341

PREBOLD

4881. Sklep o ukinitvi javnega dobra 15341

ROGAŠKA SLATINA

4882. Odlok o lokacijskem načrtu območja S3/B – prometna ureditev v Rogaški Slatini 15342
4883. Odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj, ceni za stavbna zemljišča in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v letu 2004 15345
4884. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun komunalnih taks v letu 2004 15346
4885. Sklep o uskladitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 2004 15346

MEDNARODNE POGODBE

76. Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino o medsebojni pomoči pri carinskih zadevah (BBHPCZ) 1997
77. Ukaz o ratifikaciji Sporazuma med Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Zveznim ministrstvom za obrambo Zvezne republike Nemčije o sodelovanju na vojaškem področju (BDESVP) 2006
78. Uredba o ratifikaciji Dogovora med Republiko Slovenijo in Evropskim policijskim uradom o dopolnitvi Priloge 1 Sporazuma med Republiko Slovenijo in Evropskim policijskim uradom 2009
79. Uredba o ratifikaciji Protokola med Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije in Ministrstvom za notranje zadeve Češke Republike o izvajanju Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Češke republike o prevzemu oseb na državni meji 2012
- Obvestilo o začetku veljavnosti mednarodnih pogodb 2014

ISSN 1318-0576

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – Direktorica Ksenija Mihovar Globokar – Založnik Uradni list RS d.o.o. – Direktorica in odgovorna urednica Erika Trojer – Priprava Uradni list RS d.o.o. – Tisk Tiskarna SET, d.d., Vevče – Akontacija naročnine za leto 2003 je 24.000 SIT (brez davka), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 8,5% DDV – Naročnina za tujino je 66.000 SIT – Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke – Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 – Poštni predal 379 – Telefon tajništvo 425 14 19, računovodstvo 200 18 60, naročnine 425 23 57, telefaks 200 18 25, prodaja 200 18 38, preklici 425 02 94, telefaks 425 14 18, uredništvo 425 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 66, uredništvo – telefaks 425 01 99 – Internet <http://www.uradni-list.si> – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si – Transakcijski račun 02922-0011569767 – Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana